නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස

විනයපිටකෙ

මහාවග්ගපාළි

1. මහාඛන්ධකො

1. බොධිකථා

1. [උදා. 1 ආදයො] තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා උරුවෙලායං විහරති නජ්ජා නෙරඤ්ජරාය තීරෙ බොධිරුක්ඛමූලෙ පඨමාභිසම්බුද්ධො. අථ ඛො භගවා බොධිරුක්ඛමූලෙ සත්තාහං එකපල්ලඞ්කෙන නිසීදි විමුත්තිසුඛපටිසංවෙදී [විමුත්තිසුඛං පටිසංවෙදී (ක.)]. අථ ඛො භගවා රත්තියා පඨමං යාමං පටිච්චසමුප්පාදං අනුලොමපටිලොමං මනසාකාසි – ‘‘අවිජ්ජාපච්චයා සඞ්ඛාරා, සඞ්ඛාරපච්චයා විඤ්ඤාණං, විඤ්ඤාණපච්චයා නාමරූපං, නාමරූපපච්චයා සළායතනං, සළායතනපච්චයා ඵස්සො, ඵස්සපච්චයා වෙදනා, වෙදනාපච්චයා තණ්හා, තණ්හාපච්චයා උපාදානං, උපාදානපච්චයා භවො, භවපච්චයා ජාති, ජාතිපච්චයා ජරාමරණං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා සම්භවන්ති – එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස සමුදයො හොති. ‘‘අවිජ්ජායත්වෙව අසෙසවිරාගනිරොධා සඞ්ඛාරනිරොධො, සඞ්ඛාරනිරොධා විඤ්ඤාණනිරොධො, විඤ්ඤාණනිරොධා නාමරූපනිරොධො, නාමරූපනිරොධා සළායතනනිරොධො, සළායතනනිරොධා ඵස්සනිරොධො, ඵස්සනිරොධා වෙදනානිරොධො, වෙදනානිරොධා තණ්හානිරොධො, තණ්හානිරොධා උපාදානනිරොධො , උපාදානනිරොධා භවනිරොධො, භවනිරොධා ජාතිනිරොධො, ජාතිනිරොධා ජරාමරණං සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා නිරුජ්ඣන්ති – එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස නිරොධො හොතී’’ති.

අථ ඛො භගවා එතමත්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදානං උදානෙසි –

‘‘යදා හවෙ පාතුභවන්ති ධම්මා;
ආතාපිනො ඣායතො බ්‍රාහ්මණස්ස;
අථස්ස කඞ්ඛා වපයන්ති සබ්බා;
යතො පජානාති සහෙතුධම්ම’’න්ති.

2. [උදා. 2] අථ ඛො භගවා රත්තියා මජ්ඣිමං යාමං පටිච්චසමුප්පාදං අනුලොමපටිලොමං මනසාකාසි – ‘‘අවිජ්ජාපච්චයා සඞ්ඛාරා, සඞ්ඛාරපච්චයා විඤ්ඤාණං, විඤ්ඤාණපච්චයා නාමරූපං…පෙ…. එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස සමුදයො හොති…පෙ…. නිරොධො හොතී’’ති.

අථ ඛො භගවා එතමත්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදානං උදානෙසි –

‘‘යදා හවෙ පාතුභවන්ති ධම්මා;
ආතාපිනො ඣායතො බ්‍රාහ්මණස්ස;
අථස්ස කඞ්ඛා වපයන්ති සබ්බා;
යතො ඛයං පච්චයානං අවෙදී’’ති.

3. [උදා. 3] අථ ඛො භගවා රත්තියා පච්ඡිමං යාමං පටිච්චසමුප්පාදං අනුලොමපටිලොමං මනසාකාසි – ‘‘අවිජ්ජාපච්චයා සඞ්ඛාරා, සඞ්ඛාරපච්චයා විඤ්ඤාණං, විඤ්ඤාණපච්චයා නාමරූපං…පෙ…. එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස සමුදයො හොති…පෙ…. නිරොධො හොතී’’ති.

අථ ඛො භගවා එතමත්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදානං උදානෙසි –

‘‘යදා හවෙ පාතුභවන්ති ධම්මා;
ආතාපිනො ඣායතො බ්‍රාහ්මණස්ස;
විධූපයං තිට්ඨති මාරසෙනං;
සූරියොව [සුරියොව (සී. ස්‍යා. කං.)] ඔභාසයමන්තලික්ඛ’’න්ති.

බොධිකථා නිට්ඨිතා.

2. අජපාලකථා

4. [උදා. 4] අථ ඛො භගවා සත්තාහස්ස අච්චයෙන තම්හා සමාධිම්හා වුට්ඨහිත්වා බොධිරුක්ඛමූලා යෙන අජපාලනිග්‍රොධො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා අජපාලනිග්‍රොධමූලෙ සත්තාහං එකපල්ලඞ්කෙන නිසීදි විමුත්තිසුඛපටිසංවෙදී. අථ ඛො අඤ්ඤතරො හුංහුඞ්කජාතිකො බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවතා සද්ධිං සම්මොදි. සම්මොදනීයං කථං සාරණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඨිතො ඛො සො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච – ‘‘කිත්තාවතා නු ඛො, භො ගොතම, බ්‍රාහ්මණො හොති, කතමෙ ච පන බ්‍රාහ්මණකරණා [බ්‍රාහ්මණකාරකා (ක.) බ්‍රාහ්මණකරාණා (?)] ධම්මා’’ති? අථ ඛො භගවා එතමත්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදානං උදානෙසි –

[නෙත්ති. 103] යො බ්‍රාහ්මණො බාහිතපාපධම්මො;
නිහුංහුඞ්කො නික්කසාවො යතත්තො;
වෙදන්තගූ වුසිතබ්‍රහ්මචරියො;
ධම්මෙන සො බ්‍රහ්මවාදං වදෙය්‍ය;
යස්සුස්සදා නත්ථි කුහිඤ්චි ලොකෙ’’ති.

අජපාලකථා නිට්ඨිතා.

3. මුචලින්දකථා

5. [උදා. 11] අථ ඛො භගවා සත්තාහස්ස අච්චයෙන තම්හා සමාධිම්හා වුට්ඨහිත්වා අජපාලනිග්‍රොධමූලා යෙන මුචලින්දො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා මුචලින්දමූලෙ සත්තාහං එකපල්ලඞ්කෙන නිසීදි විමුත්තිසුඛපටිසංවෙදී. තෙන ඛො පන සමයෙන මහා අකාලමෙඝො උදපාදි, සත්තාහවද්දලිකා සීතවාතදුද්දිනී. අථ ඛො මුචලින්දො නාගරාජා සකභවනා නික්ඛමිත්වා භගවතො කායං සත්තක්ඛත්තුං භොගෙහි පරික්ඛිපිත්වා උපරිමුද්ධනි මහන්තං ඵණං කරිත්වා අට්ඨාසි – ‘‘මා භගවන්තං සීතං, මා භගවන්තං උණ්හං, මා භගවන්තං ඩංසමකසවාතාතපසරීසපසම්ඵස්සො’’ති […සිරිංසප… (සී. ස්‍යා. කං.)]. අථ ඛො මුචලින්දො නාගරාජා සත්තාහස්ස අච්චයෙන විද්ධං විගතවලාහකං දෙවං විදිත්වා භගවතො කායා භොගෙ විනිවෙඨෙත්වා සකවණ්ණං පටිසංහරිත්වා මාණවකවණ්ණං අභිනිම්මිනිත්වා භගවතො පුරතො අට්ඨාසි පඤ්ජලිකො භගවන්තං නමස්සමානො. අථ ඛො භගවා එතමත්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදානං උදානෙසි –

[කථා. 338 කථාවත්ථුපාළියම්පි]‘‘සුඛො විවෙකො තුට්ඨස්ස, සුතධම්මස්ස පස්සතො;
අබ්‍යාපජ්ජං සුඛං ලොකෙ, පාණභූතෙසු සංයමො.

[කථා. 338 කථාවත්ථුපාළියම්පි]‘‘සුඛා විරාගතා ලොකෙ, කාමානං සමතික්කමො;
අස්මිමානස්ස යො විනයො, එතං වෙ පරමං සුඛ’’න්ති.

මුචලින්දකථා නිට්ඨිතා.

4. රාජායතනකථා

6. අථ ඛො භගවා සත්තාහස්ස අච්චයෙන තම්හා සමාධිම්හා වුට්ඨහිත්වා මුචලින්දමූලා යෙන රාජායතනං තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා රාජායතනමූලෙ සත්තාහං එකපල්ලඞ්කෙන නිසීදි විමුත්තිසුඛපටිසංවෙදී. තෙන ඛො පන සමයෙන තපුස්ස [තපස්සු (සී.)] භල්ලිකා වාණිජා උක්කලා තං දෙසං අද්ධානමග්ගප්පටිපන්නා හොන්ති. අථ ඛො තපුස්සභල්ලිකානං වාණිජානං ඤාතිසාලොහිතා දෙවතා තපුස්සභල්ලිකෙ වාණිජෙ එතදවොච – ‘‘අයං, මාරිසා, භගවා රාජායතනමූලෙ විහරති පඨමාභිසම්බුද්ධො; ගච්ඡථ තං භගවන්තං මන්ථෙන ච මධුපිණ්ඩිකාය ච පතිමානෙථ; තං වො භවිස්සති දීඝරත්තං හිතාය සුඛායා’’ති. අථ ඛො තපුස්සභල්ලිකා වාණිජා මන්ථඤ්ච මධුපිණ්ඩිකඤ්ච ආදාය යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං ඨිතා ඛො තපුස්සභල්ලිකා වාණිජා භගවන්තං එතදවොචුං – ‘‘පටිග්ගණ්හාතු නො, භන්තෙ, භගවා මන්ථඤ්ච මධුපිණ්ඩිකඤ්ච, යං අම්හාකං අස්ස දීඝරත්තං හිතාය සුඛායා’’ති. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි – ‘‘න ඛො තථාගතා හත්ථෙසු පටිග්ගණ්හන්ති. කිම්හි නු ඛො අහං පටිග්ගණ්හෙය්‍යං මන්ථඤ්ච මධුපිණ්ඩිකඤ්චා’’ති? අථ ඛො චත්තාරො මහාරාජානො භගවතො චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය චතුද්දිසා චත්තාරො සෙලමයෙ පත්තෙ භගවතො උපනාමෙසුං – ‘‘ඉධ, භන්තෙ, භගවා පටිග්ගණ්හාතු මන්ථඤ්ච මධුපිණ්ඩිකඤ්චා’’ති. පටිග්ගහෙසි භගවා පච්චග්ඝෙ සෙලමයෙ පත්තෙ මන්ථඤ්ච මධුපිණ්ඩිකඤ්ච, පටිග්ගහෙත්වා පරිභුඤ්ජි. අථ ඛො තපුස්සභල්ලිකා වාණිජා භගවන්තං ඔනීතපත්තපාණිං විදිත්වා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිත්වා භගවන්තං (ඔනීතපත්තපාණිං විදිත්වා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිත්වා භගවන්තං) [( ) සී. ස්‍යා. පොත්ථකෙසු නත්ථි] එතදවොචුං – ‘‘එතෙ මයං, භන්තෙ, භගවන්තං සරණං ගච්ඡාම ධම්මඤ්ච, උපාසකෙ නො භගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතෙ සරණං ගතෙ’’ති. තෙ ච ලොකෙ පඨමං උපාසකා අහෙසුං ද්වෙවාචිකා.

රාජායතනකථා නිට්ඨිතා.

5. බ්‍රහ්මයාචනකථා

7. [අයං බ්‍රහ්මයාචනකථා දී. නි. 2.64 ආදයො; ම. නි. 1.281 ආදයො; ම. නි. 2.336 ආදයො; සං. නි. 1.172 ආදයො] අථ ඛො භගවා සත්තාහස්ස අච්චයෙන තම්හා සමාධිම්හා වුට්ඨහිත්වා රාජායතනමූලා යෙන අජපාලනිග්‍රොධො තෙනුපසඞ්කමි. තත්‍ර සුදං භගවා අජපාලනිග්‍රොධමූලෙ විහරති. අථ ඛො භගවතො රහොගතස්ස පටිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි – ‘‘අධිගතො ඛො මྱායං ධම්මො ගම්භීරො දුද්දසො දුරනුබොධො සන්තො පණීතො අතක්කාවචරො නිපුණො පණ්ඩිතවෙදනීයො. ආලයරාමා ඛො පනායං පජා ආලයරතා ආලයසම්මුදිතා. ආලයරාමාය ඛො පන පජාය ආලයරතාය ආලයසම්මුදිතාය දුද්දසං ඉදං ඨානං යදිදං ඉදප්පච්චයතාපටිච්චසමුප්පාදො; ඉදම්පි ඛො ඨානං සුදුද්දසං යදිදං සබ්බසඞ්ඛාරසමථො සබ්බූපධිපටිනිස්සග්ගො තණ්හාක්ඛයො විරාගො නිරොධො නිබ්බානං. අහඤ්චෙව ඛො පන ධම්මං දෙසෙය්‍යං, පරෙ ච මෙ න ආජානෙය්‍යුං, සො මමස්ස කිලමථො, සා මමස්ස විහෙසා’’ති. අපිස්සු භගවන්තං ඉමා අනච්ඡරියා ගාථායො පටිභංසු පුබ්බෙ අස්සුතපුබ්බා –

‘‘කිච්ඡෙන මෙ අධිගතං, හලං දානි පකාසිතුං;
රාගදොසපරෙතෙහි, නායං ධම්මො සුසම්බුධො.

‘‘පටිසොතගාමිං නිපුණං, ගම්භීරං දුද්දසං අණුං;
රාගරත්තා න දක්ඛන්ති, තමොඛන්ධෙන ආවුටා [ආවටා (සී.)]’’ති.

ඉතිහ භගවතො පටිසඤ්චික්ඛතො අප්පොස්සුක්කතාය චිත්තං නමති, නො ධම්මදෙසනාය.

8. අථ ඛො බ්‍රහ්මුනො සහම්පතිස්ස භගවතො චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය එතදහොසි – ‘‘නස්සති වත භො ලොකො, විනස්සති වත භො ලොකො, යත්‍ර හි නාම තථාගතස්ස අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස අප්පොස්සුක්කතාය චිත්තං නමති [නමිස්සති (?)], නො ධම්මදෙසනායා’’ති. අථ ඛො බ්‍රහ්මා සහම්පති – සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමිඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමිඤ්ජෙය්‍ය එවමෙව – බ්‍රහ්මලොකෙ අන්තරහිතො භගවතො පුරතො පාතුරහොසි. අථ ඛො බ්‍රහ්මා සහම්පති එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා දක්ඛිණජාණුමණ්ඩලං පථවියං නිහන්ත්වා යෙන භගවා තෙනඤ්ජලිං පණාමෙත්වා භගවන්තං එතදවොච – ‘‘දෙසෙතු, භන්තෙ, භගවා ධම්මං, දෙසෙතු සුගතො ධම්මං. සන්ති සත්තා අප්පරජක්ඛජාතිකා, අස්සවනතා ධම්මස්ස පරිහායන්ති , භවිස්සන්ති ධම්මස්ස අඤ්ඤාතාරො’’ති. ඉදමවොච බ්‍රහ්මා සහම්පති, ඉදං වත්වාන අථාපරං එතදවොච –

‘‘පාතුරහොසි මගධෙසු පුබ්බෙ;
ධම්මො අසුද්ධො සමලෙහි චින්තිතො;
අපාපුරෙතං [අවාපුරෙතං (සී.)] අමතස්ස ද්වාරං;
සුණන්තු ධම්මං විමලෙනානුබුද්ධං.

‘‘සෙලෙ යථා පබ්බතමුද්ධනිට්ඨිතො;
යථාපි පස්සෙ ජනතං සමන්තතො;
තථූපමං ධම්මමයං සුමෙධ;
පාසාදමාරුය්හ සමන්තචක්ඛු;
සොකාවතිණ්ණං ජනතමපෙතසොකො;
අවෙක්ඛස්සු ජාතිජරාභිභූතං.

‘‘උට්ඨෙහි වීර විජිතසඞ්ගාම;
සත්ථවාහ අණණ [අනණ (ක.)] විචර ලොකෙ;
දෙසස්සු [දෙසෙතු (ක.)] භගවා ධම්මං;
අඤ්ඤාතාරො භවිස්සන්තී’’ති.

[[ ] සී. ස්‍යා. පොත්ථකෙසු නත්ථි, මූලපණ්ණාසකෙසු පාසරාසිසුත්තෙ බ්‍රහ්මයාචනා සකිං යෙව ආගතා] [එවං වුත්තෙ භගවා බ්‍රහ්මානං සහම්පතිං එතදවොච – ‘‘මය්හම්පි ඛො, බ්‍රහ්මෙ, එතදහොසි – ‘අධිගතො ඛො මྱායං ධම්මො ගම්භීරො දුද්දසො දුරනුබොධො සන්තො පණීතො අතක්කාවචරො නිපුණො පණ්ඩිතවෙදනීයො. ආලයරාමා ඛො පනායං පජා ආලයරතා ආලයසම්මුදිතා. ආලයරාමාය ඛො පන පජාය ආලයරතාය ආලයසම්මුදිතාය දුද්දසං ඉදං ඨානං යදිදං ඉදප්පච්චයතාපටිච්චසමුප්පාදො; ඉදම්පි ඛො ඨානං සුදුද්දසං යදිදං සබ්බසඞ්ඛාරසමථො සබ්බූපධිපටිනිස්සග්ගො තණ්හාක්ඛයො විරාගො නිරොධො නිබ්බානං. අහඤ්චෙව ඛො පන ධම්මං දෙසෙය්‍යං, පරෙ ච මෙ න ආජානෙය්‍යුං, සො මමස්ස කිලමථො, සා මමස්ස විහෙසා’ති. අපිස්සු මං, බ්‍රහ්මෙ, ඉමා අනච්ඡරියා ගාථායො පටිභංසු පුබ්බෙ අස්සුතපුබ්බා –

‘කිච්ඡෙන මෙ අධිගතං, හලං දානි පකාසිතුං;
රාගදොසපරෙතෙහි, නායං ධම්මො සුසම්බුධො.

‘පටිසොතගාමිං නිපුණං, ගම්භීරං දුද්දසං අණුං;
රාගරත්තා න දක්ඛන්ති, තමොඛන්ධෙන ආවුටා’ති.

ඉතිහ මෙ, බ්‍රහ්මෙ, පටිසඤ්චික්ඛතො අප්පොස්සුක්කතාය චිත්තං නමති නො ධම්මදෙසනායා’’ති.

දුතියම්පි ඛො බ්‍රහ්මා සහම්පති භගවන්තං එතදවොච – ‘‘දෙසෙතු, භන්තෙ, භගවා ධම්මං, දෙසෙතු සුගතො ධම්මං; සන්ති සත්තා අප්පරජක්ඛජාතිකා, අස්සවනතා ධම්මස්ස පරිහායන්ති, භවිස්සන්ති ධම්මස්ස අඤ්ඤාතාරො’’ති. ඉදමවොච බ්‍රහ්මා සහම්පති, ඉදං වත්වාන අථාපරං එතදවොච –

‘‘පාතුරහොසි මගධෙසු පුබ්බෙ;
ධම්මො අසුද්ධො සමලෙහි චින්තිතො;
අපාපුරෙතං අමතස්ස ද්වාරං;
සුණන්තු ධම්මං විමලෙනානුබුද්ධං.

‘‘සෙලෙ යථා පබ්බතමුද්ධනිට්ඨිතො;
යථාපි පස්සෙ ජනතං සමන්තතො;
තථූපමං ධම්මමයං සුමෙධ;
පාසාදමාරුය්හ සමන්තචක්ඛු;
සොකාවතිණ්ණං ජනතමපෙතසොකො;
අවෙක්ඛස්සු ජාතිජරාභිභූතං.

‘‘උට්ඨෙහි වීර විජිතසඞ්ගාම;
සත්ථවාහ අණණ විචර ලොකෙ;
දෙසස්සු භගවා ධම්මං;
අඤ්ඤාතාරො භවිස්සන්ති’’ති.

දුතියම්පි ඛො භගවා බ්‍රහ්මානං සහම්පතිං එතදවොච – ‘‘මය්හම්පි ඛො, බ්‍රහ්මෙ, එතදහොසි – ‘අධිගතො ඛො මායං ධම්මො ගම්භීරො දුද්දසො දුරනුබොධො සන්තො පණීතො අතක්කාවචරො නිපුණො පණ්ඩිතවෙදනීයො. ආලයරාමා ඛො පනායං පජා ආලයරතා ආලයසම්මුදිතා. ආලයරාමාය ඛො පන පජාය ආලයරතාය ආලයසම්මුදිතාය දුද්දසං ඉදං ඨානං යදිදං ඉදප්පච්චයතාපටිච්චසමුප්පාදො; ඉදම්පි ඛො ඨානං සුදුද්දසං යදිදං සබ්බසඞ්ඛාරසමථො සබ්බූපධිපටිනිස්සග්ගො තණ්හාක්ඛයො විරාගො නිරොධො නිබ්බානං. අහඤ්චෙව ඛො පන ධම්මං දෙසෙය්‍යං, පරෙ ච මෙ න ආජානෙය්‍යුං, සො මමස්ස කිලමථො, සා මමස්ස විහෙසා’ති. අපිස්සු මං, බ්‍රහ්මෙ, ඉමා අනච්ඡරියා ගාථායො පටිභංසු පුබ්බෙ අස්සුතපුබ්බා –

‘කිච්ඡෙන මෙ අධිගතං, හලං දානි පකාසිතුං;
රාගදොසපරෙතෙහි, නායං ධම්මො සුසම්බුධො.

‘පටිසොතගාමිං නිපුණං, ගම්භීරං දුද්දසං අණුං;
රාගරත්තා න දක්ඛන්ති, තමොඛන්ධෙන ආවුටා’ති.

ඉතිහ මෙ, බ්‍රහ්මෙ, පටිසඤ්චික්ඛතො අප්පොස්සුක්කතාය චිත්තං නමති, නො ධම්මදෙසනායා’’ති.

තතියම්පි ඛො බ්‍රහ්මා සහම්පති භගවන්තං එතදවොච – ‘‘දෙසෙතු, භන්තෙ, භගවා ධම්මං, දෙසෙතු සුගතො ධම්මං. සන්ති සත්තා අප්පරජක්ඛජාතිකා, අස්සවනතා ධම්මස්ස පරිහායන්ති, භවිස්සන්ති ධම්මස්ස අඤ්ඤාතාරො’’ති. ඉදමවොච බ්‍රහ්මා සහම්පති, ඉදං වත්වාන අථාපරං එතදවොච –

‘‘පාතුරහොසි මගධෙසු පුබ්බෙ;
ධම්මො අසුද්ධො සමලෙහි චින්තිතො;
අපාපුරෙතං අමතස්ස ද්වාරං;
සුණන්තු ධම්මං විමලෙනානුබුද්ධං.

‘‘සෙලෙ යථා පබ්බතමුද්ධනිට්ඨිතො;
යථාපි පස්සෙ ජනතං සමන්තතො;
තථූපමං ධම්මමයං සුමෙධ;

පාසාදමාරුය්හ සමන්තචක්ඛු;
සොකාවතිණ්ණං ජනතමපෙතසොකො;
අවෙක්ඛස්සු ජාතිජරාභිභූතං.

‘‘උට්ඨෙහි වීර විජිතසඞ්ගාම;
සත්ථවාහ අණණ විචර ලොකෙ;
දෙසස්සු භගවා ධම්මං;
අඤ්ඤාතාරො භවිස්සන්තී’’ති.

9. අථ ඛො භගවා බ්‍රහ්මුනො ච අජ්ඣෙසනං විදිත්වා සත්තෙසු ච කාරුඤ්ඤතං පටිච්ච බුද්ධචක්ඛුනා ලොකං වොලොකෙසි. අද්දසා ඛො භගවා බුද්ධචක්ඛුනා ලොකං වොලොකෙන්තො සත්තෙ අප්පරජක්ඛෙ මහාරජක්ඛෙ තික්ඛින්ද්‍රියෙ මුදින්ද්‍රියෙ ස්වාකාරෙ ද්වාකාරෙ සුවිඤ්ඤාපයෙ දුවිඤ්ඤාපයෙ, අප්පෙකච්චෙ පරලොකවජ්ජභයදස්සාවිනෙ [දස්සාවිනො (සී. స్యా. කං.)] විහරන්තෙ, අප්පෙකච්චෙ න පරලොකවජ්ජභයදස්සාවිනෙ විහරන්තෙ. සෙය්‍යථාපි නාම උප්පලිනියං වා පදුමිනියං වා පුණ්ඩරීකිනියං වා අප්පෙකච්චානි උප්පලානි වා පදුමානි වා පුණ්ඩරීකානි වා උදකෙ ජාතානි උදකෙ සංවඩ්ඪානි උදකානුග්ගතානි අන්තො නිමුග්ගපොසීනි , අප්පෙකච්චානි උප්පලානි වා පදුමානි වා පුණ්ඩරීකානි වා උදකෙ ජාතානි උදකෙ සංවඩ්ඪානි සමොදකං ඨිතානි, අප්පෙකච්චානි උප්පලානි වා පදුමානි වා පුණ්ඩරීකානි වා උදකෙ ජාතානි උදකෙ සංවඩ්ඪානි උදකං අච්චුග්ගම්ම ඨිතානි [තිට්ඨන්ති (සී. ස්‍යා.)] අනුපලිත්තානි උදකෙන, එවමෙවං භගවා බුද්ධචක්ඛුනා ලොකං වොලොකෙන්තො අද්දස සත්තෙ අප්පරජක්ඛෙ මහාරජක්ඛෙ තික්ඛින්ද්‍රියෙ මුදින්ද්‍රියෙ ස්වාකාරෙ ද්වාකාරෙ සුවිඤ්ඤාපයෙ දුවිඤ්ඤාපයෙ, අප්පෙකච්චෙ පරලොකවජ්ජභයදස්සාවිනෙ විහරන්තෙ, අප්පෙකච්චෙ න පරලොකවජ්ජභයදස්සාවිනෙ විහරන්තෙ; දිස්වාන බ්‍රහ්මානං සහම්පතිං ගාථාය පච්චභාසි –

‘‘අපාරුතා තෙසං අමතස්ස ද්වාරා;
යෙ සොතවන්තො පමුඤ්චන්තු සද්ධං;
විහිංසසඤ්ඤී පගුණං න භාසිං;
ධම්මං පණීතං මනුජෙසු බ්‍රහ්මෙ’’ති.

අථ ඛො බ්‍රහ්මා සහම්පති ‘‘කතාවකාසො ඛොම්හි භගවතා ධම්මදෙසනායා’’ති භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා තත්ථෙවන්තරධායි.

බ්‍රහ්මයාචනකථා නිට්ඨිතා.

6. පඤ්චවග්ගියකථා

10. [ම. නි. 1.284 ආදයො; ම. නි. 2.339 ආදයො] අථ ඛො භගවතො එතදහොසි – ‘‘කස්ස නු ඛො අහං පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං? කො ඉමං ධම්මං ඛිප්පමෙව ආජානිස්සතී’’ති? අථ ඛො භගවතො එතදහොසි – ‘‘අයං ඛො ආළාරො කාලාමො පණ්ඩිතො බ්‍යත්තො මෙධාවී දීඝරත්තං අප්පරජක්ඛජාතිකො; යංනූනාහං ආළාරස්ස කාලාමස්ස පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං, සො ඉමං ධම්මං ඛිප්පමෙව ආජානිස්සතී’’ති. අථ ඛො අන්තරහිතා දෙවතා භගවතො ආරොචෙසි – ‘‘සත්තාහකාලඞ්කතො, භන්තෙ, ආළාරො කාලාමො’’ති. භගවතොපි ඛො ඤාණං උදපාදි – ‘‘සත්තාහකාලඞ්කතො ආළාරො කාලාමො’’ති. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි – ‘‘මහාජානියො ඛො ආළාරො කාලාමො; සචෙ හි සො ඉමං ධම්මං සුණෙය්‍ය, ඛිප්පමෙව ආජානෙය්‍යා’’ති. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි – ‘‘කස්ස නු ඛො අහං පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං? කො ඉමං ධම්මං ඛිප්පමෙව ආජානිස්සතී’’ති? අථ ඛො භගවතො එතදහොසි – ‘‘අයං ඛො උදකො [උද්දකො (සී. ස්‍යා.)] රාමපුත්තො පණ්ඩිතො බ්‍යත්තො මෙධාවී දීඝරත්තං අප්පරජක්ඛජාතිකො; යංනූනාහං උදකස්ස රාමපුත්තස්ස පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං, සො ඉමං ධම්මං ඛිප්පමෙව ආජානිස්සතී’’ති. අථ ඛො අන්තරහිතා දෙවතා භගවතො ආරොචෙසි – ‘‘අභිදොසකාලඞ්කතො, භන්තෙ, උදකො රාමපුත්තො’’ති. භගවතොපි ඛො ඤාණං උදපාදි – ‘‘අභිදොසකාලඞ්කතො උදකො රාමපුත්තො’’ති. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි – ‘‘මහාජානියො ඛො උදකො රාමපුත්තො; සචෙ හි සො ඉමං ධම්මං සුණෙය්‍ය, ඛිප්පමෙව ආජානෙය්‍යා’’ති

අථ ඛො භගවතො එතදහොසි – ‘‘කස්ස නු ඛො අහං පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍යං? කො ඉමං ධම්මං ඛිප්පමෙව ආජානිස්සතී’’ති? අථ ඛො භගවතො එතදහොසි – ‘‘බහුකාරා ඛො මෙ පඤ්චවග්ගියා භික්ඛූ, යෙ මං පධානපහිතත්තං උපට්ඨහිංසු; යංනූනාහං පඤ්චවග්ගියානං භික්ඛූනං පඨමං ධම්මං දෙසෙය්‍ය’’න්ති. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි – ‘‘කහං නු ඛො එතරහි පඤ්චවග්ගියා භික්ඛූ විහරන්තී’’ති? අද්දසා ඛො භගවා දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛූ බාරාණසියං විහරන්තෙ ඉසිපතනෙ මිගදායෙ. අථ ඛො භගවා උරුවෙලායං යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන බාරාණසී තෙන චාරිකං පක්කාමි.

11. අද්දසා ඛො උපකො ආජීවකො භගවන්තං අන්තරා ච ගයං අන්තරා ච බොධිං අද්ධානමග්ගප්පටිපන්නං, දිස්වාන භගවන්තං එතදවොච – ‘‘විප්පසන්නානි ඛො තෙ, ආවුසො, ඉන්ද්‍රියානි, පරිසුද්ධො ඡවිවණ්ණො

පරියොදාතො. කංසි ත්වං, ආවුසො, උද්දිස්ස පබ්බජිතො? කො වා තෙ සත්ථා? කස්ස වා ත්වං ධම්මං රොචෙසී''ති? එවං වුත්තෙ භගවා උපකං ආජීවකං ගාථාහි අජ්ඣභාසි –

[ධ. ප. 353; කථා. 405] ''සබ්බාභිභූ සබ්බවිදූහමස්මි,
සබ්බෙසු ධම්මෙසු අනූපලිත්තො;
සබ්බඤ්ජහො තණ්හාක්ඛයෙ විමුත්තො,
සයං අභිඤ්ඤාය කමුද්දිසෙය්‍යං.

[මි. ප. 4.5.11 මිලින්දපඤ්හෙපි; කථා. 405] ''න මෙ ආචරියො අත්ථි, සදිසො මෙ න විජ්ජති;
සදෙවකස්මිං ලොකස්මිං, නත්ථි මෙ පටිපුග්ගලො.

[කථා. 405 කථාවත්ථුපාළියම්පි] ''අහඤ්හි අරහා ලොකෙ, අහං සත්ථා අනුත්තරො;
එකොම්හි සම්මාසම්බුද්ධො, සීතිභූතොස්මි නිබ්බුතො.

[කථා. 405 කථාවත්ථුපාළියම්පි]''ධම්මචක්කං පවත්තෙතුං, ගච්ඡාමි කාසිනං පුරං;
අන්ධීභූතස්මිං ලොකස්මිං, ආහඤ්ඡං [ආහඤ්ඤිං (ක.)] අමතදුන්දුභි''න්ති.

යථා ඛො ත්වං, ආවුසො, පටිජානාසි, අරහසි අනන්තජිනොති.

[කථා. 405 කථාවත්ථුපාළියම්පි] ''මාදිසා වෙ ජිනා හොන්ති, යෙ පත්තා ආසවක්ඛයං;
ජිතා මෙ පාපකා ධම්මා, තස්මාහමුපක [තස්මාහමුපකා (සී.)] ජිනො''ති.

එවං වුත්තෙ උපකො ආජීවකො හුපෙය්‍යපාවුසොති [හුවෙය්‍යපාවුසො (සී.) හුවෙය්‍යාවුසො (ස්‍යා.)] වත්වා සීසං ඔකම්පෙත්වා උම්මග්ගං ගහෙත්වා පක්කාමි.

12. අථ ඛො භගවා අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන බාරාණසී ඉසිපතනං මිගදායො, යෙන පඤ්චවග්ගියා භික්ඛූ තෙනුපසඞ්කමි. අද්දසංසු ඛො පඤ්චවග්ගියා භික්ඛූ භගවන්තං දූරතොව ආගච්ඡන්තං; දිස්වාන අඤ්ඤමඤ්ඤං කතිකං [ඉදං පදං කෙසුචි නත්ථි] සණ්ඨපෙසුං – ''අයං, ආවුසො, සමණො ගොතමො ආගච්ඡති, බාහුල්ලිකො පධානවිබ්භන්තො ආවත්තො බාහුල්ලාය. සො නෙව අභිවාදෙතබ්බො, න පච්චුට්ඨාතබ්බො, නාස්ස පත්තචීවරං පටිග්ගහෙතබ්බං; අපි ච ඛො ආසනං ඨපෙතබ්බං, සචෙ සො ආකඞ්ඛිස්සති නිසීදිස්සතී''ති. යථා යථා ඛො භගවා පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛූ උපසඞ්කමති, තථා තථා [තථා තථා තෙ (සී. ස්‍යා.)] පඤ්චවග්ගියා භික්ඛූ නාසක්ඛිංසු සකාය කතිකාය සණ්ඨාතුං . අසණ්ඨහන්තා භගවන්තං පච්චුග්ගන්ත්වා එකො භගවතො පත්තචීවරං පටිග්ගහෙසි, එකො ආසනං පඤ්ඤපෙසි, එකො පාදොදකං, එකො පාදපීඨං, එකො පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපි. නිසීදි භගවා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ; නිසජ්ජ ඛො භගවා පාදෙ පක්ඛාලෙසි. අපිස්සු [අපි ච ඛො (පාසරාසිසුත්ත)] භගවන්තං නාමෙන ච ආවුසොවාදෙන ච සමුදාචරන්ති. එවං වුත්තෙ භගවා පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛූ එතදවොච – ''මා, භික්ඛවෙ, තථාගතං නාමෙන ච ආවුසොවාදෙන ච සමුදාචරථ [සමුදාචරිත්ථ (සී. ස්‍යා.)]. අරහං, භික්ඛවෙ, තථාගතො සම්මාසම්බුද්ධො, ඔදහථ, භික්ඛවෙ, සොතං, අමතමධිගතං, අහමනුසාසාමි, අහං ධම්මං දෙසෙමි. යථානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානා [යථානුසිට්ඨං පටිපජ්ජමානා (ස්‍යා.)] නචිරස්සෙව – යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති තදනුත්තරං – බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සථා''ති. එවං වුත්තෙ පඤ්චවග්ගියා භික්ඛූ භගවන්තං එතදවොචුං – ''තායපි ඛො ත්වං, ආවුසො ගොතම, ඉරියාය [චරියාය (ස්‍යා.)], තාය පටිපදාය, තාය දුක්කරකාරිකාය නෙවජ්ඣගා උත්තරි මනුස්සධම්මා [උත්තරිමනුස්සධම්මං (ස්‍යා. ක.)] අලමරියඤාණදස්සනවිසෙසං, කිං පන ත්වං එතරහි, බාහුල්ලිකො පධානවිබ්භන්තො ආවත්තො බාහුල්ලාය, අධිගමිස්සසි උත්තරි මනුස්සධම්මා අලමරියඤාණදස්සනවිසෙස''න්ති? එවං වුත්තෙ භගවා පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛූ එතදවොච – ''න, භික්ඛවෙ, තථාගතො බාහුල්ලිකො, න පධානවිබ්භන්තො, න ආවත්තො බාහුල්ලාය; අරහං, භික්ඛවෙ, තථාගතො සම්මාසම්බුද්ධො. ඔදහථ, භික්ඛවෙ, සොතං, අමතමධිගතං, අහමනුසාසාමි , අහං ධම්මං දෙසෙමි. යථානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානා නචිරස්සෙව – යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති තදනුත්තරං – බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨෙවධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සථා''ති. දුතියම්පි ඛො පඤ්චවග්ගියා භික්ඛූ භගවන්තං එතදවොචුං...පෙ..... දුතියම්පි ඛො භගවා පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛූ එතදවොච...පෙ..... තතියම්පි ඛො පඤ්චවග්ගියා භික්ඛූ භගවන්තං එතදවොචුං – ''තායපි ඛො ත්වං, ආවුසො ගොතම, ඉරියාය, තාය පටිපදාය, තාය දුක්කරකාරිකාය නෙවජ්ඣගා උත්තරි මනුස්සධම්මා අලමරියඤාණදස්සනවිසෙසං, කිං පන ත්වං එතරහි, බාහුල්ලිකො පධානවිබ්භන්තො ආවත්තො බාහුල්ලාය, අධිගමිස්සසි උත්තරි මනුස්සධම්මා අලමරියඤාණදස්සනවිසෙස''න්ති? එවං වුත්තෙ භගවා පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛූ එතදවොච – ''අභිජානාථ මෙ නො තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, ඉතො පුබ්බෙ එවරූපං පභාවිතමෙත''න්ති [භාසිතමෙතන්ති (සී. ස්‍යා. ක.) ටීකායො ඔලොකෙතබ්බා]? ''නොහෙතං, භන්තෙ''. අරහං, භික්ඛවෙ, තථාගතො සම්මාසම්බුද්ධො, ඔදහථ, භික්ඛවෙ, සොතං, අමතමධිගතං, අහමනුසාසාමි, අහං ධම්මං දෙසෙමි. යථානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානා නචිරස්සෙව – යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති තදනුත්තරංබ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨෙවධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සථාති. අසක්ඛි ඛො

භගවා පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛූ සඤ්ඤාපෙතුං. අථ ඛො පඤ්චවග්ගියා භික්ඛූ භගවන්තං සුස්සූසිංසු, සොතං ඔදහිංසු, අඤ්ඤා චිත්තං උපට්ඨාපෙසුං.

13. අථ ඛො භගවා පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛූ ආමන්තෙසි –

''[සං. නි. 5.1081 ආදයො] ද්වෙමෙ, භික්ඛවෙ , අන්තා පබ්බජිතෙන න සෙවිතබ්බා. කතමෙ ද්වෙ [ඉදං පදද්වයං සී. ස්‍යා. පොත්ථකෙසු නත්ථි]? යො චායං කාමෙසු කාමසුඛල්ලිකානුයොගො හීනො ගම්මො පොථුජ්ජනිකො අනරියො අනත්ථසංහිතො, යො චායං අත්තකිලමථානුයොගො දුක්ඛො අනරියො අනත්ථසංහිතො. එතෙ ඛො, භික්ඛවෙ, උභො අන්තෙ අනුපගම්ම, මජ්ඣිමා පටිපදා තථාගතෙන අභිසම්බුද්ධා, චක්ඛුකරණී ඤාණකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්බොධාය නිබ්බානාය සංවත්තති. කතමා ච සා, භික්ඛවෙ, මජ්ඣිමා පටිපදා තථාගතෙන අභිසම්බුද්ධා, චක්ඛුකරණී ඤාණකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්බොධාය නිබ්බානාය සංවත්තති? අයමෙව අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො, සෙය්‍යථිදං – සම්මාදිට්ඨි, සම්මාසඞ්කප්පො, සම්මාවාචා, සම්මාකම්මන්තො, සම්මාආජීවො, සම්මාවායාමො, සම්මාසති, සම්මාසමාධි. අයං ඛො සා, භික්ඛවෙ, මජ්ඣිමා පටිපදා තථාගතෙන අභිසම්බුද්ධා, චක්ඛුකරණී ඤාණකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්බොධාය නිබ්බානාය සංවත්තති.

14. ''ඉදං ඛො පන, භික්ඛවෙ, දුක්ඛං අරියසච්චං. ජාතිපි දුක්ඛා, ජරාපි දුක්ඛා, බ්‍යාධිපි දුක්ඛො, මරණම්පි දුක්ඛං, අප්පියෙහි සම්පයොගො දුක්ඛො, පියෙහි විප්පයොගො දුක්ඛො, යම්පිච්ඡං න ලභති තම්පි දුක්ඛං. සංඛිත්තෙන, පඤ්චුපාදානක්ඛන්ධා [පඤ්චුපාදානඛන්ධාපි (ක)] දුක්ඛා. ''ඉදං ඛො පන, භික්ඛවෙ, දුක්ඛසමුදයං [එත්ථ ''ඉදං දුක්ඛං අරියසච්චන්ති ආදීසු දුක්ඛසමුදයො දුක්ඛනිරොධොති වත්තබ්බෙ දුක්ඛසමුදයං දුක්ඛනිරොධන්ති ලිඞ්ගවිපල්ලාසො තතො''ති පටිසම්භිදාමග්ගට්ඨකථායං වුත්තං. විසුද්ධිමග්ගටීකායං පන උප්පාදෙ භයන්තිපාඨවණ්ණනායං ''සතිපි ද්වින්නං පදානං සමානාධිකරණභාවෙ ලිඞ්ගභෙදො ගහිතො, යථා දුක්ඛසමුදයො අරියසච්ච''න්ති වුත්තං. තෙසු දුක්ඛසමුදයො අරියසච්ච''න්ති සකලිඞ්ගිකපාඨො ''දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදා අරියසච්ච''න්ති පාළියා සමෙති.] අරියසච්චං – යායං තණ්හා පොනොබ්භවිකා [පොනොභවිකා (ක.)] නන්දීරාගසහගතා [නන්දිරාගසහගතා (සී. ස්‍යා.)] තත්‍රතත්‍රාභිනන්දිනී, සෙය්‍යථිදං – කාමතණ්හා, භවතණ්හා, විභවතණ්හා.

''ඉදං ඛො පන, භික්ඛවෙ, දුක්ඛනිරොධං අරියසච්චං – යො තස්සා යෙව තණ්හාය අසෙසවිරාගනිරොධො, චාගො, පටිනිස්සග්ගො, මුත්ති, අනාලයො. ''ඉදං ඛො පන, භික්ඛවෙ, දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදා අරියසච්චං – අයමෙව අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො, සෙය්‍යථිදං – සම්මාදිට්ඨි, සම්මාසඞ්කප්පො, සම්මාවාචා, සම්මාකම්මන්තො, සම්මාආජීවො, සම්මාවායාමො, සම්මාසති, සම්මාසමාධි.

15. ''ඉදං දුක්ඛං අරියසච්චන්ති මෙ, භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි, ඤාණං උදපාදි, පඤ්ඤා උදපාදි, විජ්ජා උදපාදි , ආලොකො උදපාදි. තං ඛො පනිදං දුක්ඛං අරියසච්චං පරිඤ්ඤෙය්‍යන්ති මෙ, භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි, ඤාණං උදපාදි, පඤ්ඤා උදපාදි, විජ්ජා උදපාදි, ආලොකො උදපාදි. තං ඛො පනිදං දුක්ඛං අරියසච්චං පරිඤ්ඤාතන්ති මෙ, භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි, ඤාණං උදපාදි, පඤ්ඤා උදපාදි, විජ්ජා උදපාදි, ආලොකො උදපාදි.

''ඉදං දුක්ඛසමුදයං අරියසච්චන්ති මෙ, භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි, ඤාණං උදපාදි, පඤ්ඤා උදපාදි, විජ්ජා උදපාදි, ආලොකො උදපාදි. තං ඛො පනිදං දුක්ඛසමුදයං අරියසච්චං පහාතබ්බන්ති මෙ, භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි, ඤාණං උදපාදි, පඤ්ඤා උදපාදි, විජ්ජා උදපාදි, ආලොකො උදපාදි. තං ඛො පනිදං දුක්ඛසමුදයං අරියසච්චං පහීනන්ති මෙ, භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි, ඤාණං උදපාදි, පඤ්ඤා උදපාදි, විජ්ජා උදපාදි, ආලොකො උදපාදි.

''ඉදං දුක්ඛනිරොධං අරියසච්චන්ති මෙ, භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි, ඤාණං උදපාදි, පඤ්ඤා උදපාදි, විජ්ජා උදපාදි, ආලොකො උදපාදි. තං ඛො පනිදං දුක්ඛනිරොධං අරියසච්චං සච්ඡිකාතබ්බන්ති මෙ, භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි, ඤාණං උදපාදි, පඤ්ඤා උදපාදි, විජ්ජා උදපාදි, ආලොකො උදපාදි. තං ඛො පනිදං දුක්ඛනිරොධං අරියසච්චං සච්ඡිකතන්ති මෙ, භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි, ඤාණං උදපාදි, පඤ්ඤා උදපාදි, විජ්ජා උදපාදි, ආලොකො උදපාදි.

''ඉදං දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදා අරියසච්චන්ති මෙ, භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි, ඤාණං උදපාදි, පඤ්ඤා උදපාදි, විජ්ජා උදපාදි, ආලොකො උදපාදි. තං ඛො පනිදං දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදා අරියසච්චං භාවෙතබ්බන්ති මෙ, භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි, ඤාණං උදපාදි, පඤ්ඤා උදපාදි, විජ්ජා උදපාදි, ආලොකො උදපාදි. තං ඛො පනිදං දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදා අරියසච්චං භාවිතන්ති මෙ, භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි, ඤාණං උදපාදි, පඤ්ඤා උදපාදි, විජ්ජා උදපාදි, ආලොකො උදපාදි.

16. ''යාවකීවඤ්ච මෙ, භික්ඛවෙ, ඉමෙසු චතූසු අරියසච්චෙසු එවං තිපරිවට්ටං ද්වාදසාකාරං යථාභූතං ඤාණදස්සනං න සුවිසුද්ධං අහොසි, නෙව තාවාහං, භික්ඛවෙ, සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්‍රහ්මකෙ

සස්සමණබ්‍රාහ්මණියා පජාය සදෙවමනුස්සාය අනුත්තරං සම්මාසම්බොධිං අභිසම්බුද්ධොති පච්චඤ්ඤාසිං. යතො ච ඛො මෙ, භික්ඛවෙ, ඉමෙසු චතූසු අරියසච්චෙසු එවං තිපරිවට්ටං ද්වාදසාකාරං යථාභූතං ඤාණදස්සනං සුවිසුද්ධං අහොසි, අථාහං, භික්ඛවෙ, සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්‍රහ්මකෙ සස්සමණබ්‍රාහ්මණියා පජාය සදෙවමනුස්සාය අනුත්තරං සම්මාසම්බොධිං අභිසම්බුද්ධොති [අභිසම්බුද්ධො (සී. ස්‍යා.)] පච්චඤ්ඤාසිං. ඤාණඤ්ච පන මෙ දස්සනං උදපාදි – අකුප්පා මෙ විමුත්ති, අයමන්තිමා ජාති, නත්ථි දානි පුනබ්භවො''ති. ඉදමවොච භගවා අත්තමනා පඤ්චවග්ගියා භික්ඛූ භගවතො භාසිතං අභිනන්දුන්ති [ඉදමවොච…පෙ.… අභිනන්දුන්තිවාක්‍යං සී. ස්‍යා. පොත්ථකෙසු නත්ථි].

ඉමස්මිඤ්ච පන වෙය්‍යාකරණස්මිං භඤ්ඤමානෙ ආයස්මතො කොණ්ඩඤ්ඤස්ස විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි – ''යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං සබ්බං තං නිරොධධම්ම''න්ති.

17. පවත්තිතෙ ච පන භගවතා ධම්මචක්කෙ, භුම්මා දෙවා සද්දමනුස්සාවෙසුං – ''එතං භගවතා බාරාණසියං ඉසිපතනෙ මිගදායෙ අනුත්තරං ධම්මචක්කං පවත්තිතං, අප්පටිවත්තියං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මුනා වා කෙනචි වා ලොකස්මි''න්ති. භුම්මානං දෙවානං සද්දං සුත්වා චාතුමහාරාජිකා දෙවා සද්දමනුස්සාවෙසුං…පෙ.… චාතුමහාරාජිකානං දෙවානං සද්දං සුත්වා තාවතිංසා දෙවා…පෙ.… යාමා දෙවා…පෙ.… තුසිතා දෙවා…පෙ.… නිම්මානරතී දෙවා…පෙ.… පරනිම්මිතවසවත්තී දෙවා…පෙ.… බ්‍රහ්මකායිකා දෙවා සද්දමනුස්සාවෙසුං – ''එතං භගවතා බාරාණසියං ඉසිපතනෙ මිගදායෙ අනුත්තරං ධම්මචක්කං පවත්තිතං අප්පටිවත්තියං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මුනා වා කෙනචි වා ලොකස්මි''න්ති. ඉතිහ, තෙන ඛණෙන, තෙන ලයෙන [තෙන ලයෙනාති පදද්වයං සී. ස්‍යා. පොත්ථකෙසු නත්ථි] තෙන මුහුත්තෙන යාව බ්‍රහ්මලොකා සද්දො අබ්භුග්ගච්ඡි. අයඤ්ච දසසහස්සිලොකධාතු සංකම්පි සම්පකම්පි සම්පවෙධි ; අප්පමාණො ච උළාරො ඔභාසො ලොකෙ පාතුරහොසි, අතික්කම්ම දෙවානං දෙවානුභාවං. අථ ඛො භගවා ඉමං උදානං උදානෙසි – ''අඤ්ඤාසි වත, භො කොණ්ඩඤ්ඤො, අඤ්ඤාසි වත භො කොණ්ඩඤ්ඤො''ති. ඉති හිදං ආයස්මතො කොණ්ඩඤ්ඤස්ස 'අඤ්ඤාසිකොණ්ඩඤ්ඤො' ත්වෙව නාමං අහොසි.

18. අථ ඛො ආයස්මා අඤ්ඤාසිකොණ්ඩඤ්ඤො දිට්ඨධම්මො පත්තධම්මො විදිතධම්මො පරියොගාළ්හධම්මො තිණ්ණවිචිකිච්ඡො විගතකථංකථො වෙසාරජ්ජප්පත්තො අපරප්පච්චයො සත්ථුසාසනෙ භගවන්තං එතදවොච – ''ලභෙය්‍යාහං, භන්තෙ, භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං, ලභෙය්‍යං උපසම්පද''න්ති. ''එහි භික්ඛූ''ති භගවා අවොච – ''ස්වාක්ඛාතො ධම්මො, චර බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා''ති. සාව තස්ස ආයස්මතො උපසම්පදා අහොසි.

19. අථ ඛො භගවා තදවසෙසෙ භික්ඛූ ධම්මියා කථාය ඔවදි අනුසාසි. අථ ඛො ආයස්මතො ච වප්පස්ස ආයස්මතො ච භද්දියස්ස භගවතා ධම්මියා කථාය ඔවදියමානානං අනුසාසියමානානං විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි – යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්මන්ති.

තෙ දිට්ඨධම්මා පත්තධම්මා විදිතධම්මා පරියොගාළ්හධම්මා තිණ්ණවිචිකිච්ඡා විගතකථංකථා වෙසාරජ්ජප්පත්තා අපරප්පච්චයා සත්ථුසාසනෙ භගවන්තං එතදවොචුං – ''ලභෙය්‍යාම මයං, භන්තෙ, භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං, ලභෙය්‍යාම උපසම්පද''න්ති. ''එථ භික්ඛවො''ති භගවා අවොච – ''ස්වාක්ඛාතො ධම්මො, චරථ බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා''ති. සාව තෙසං ආයස්මන්තානං උපසම්පදා අහොසි.

අථ ඛො භගවා තදවසෙසෙ භික්ඛූ නීහාරභත්තො ධම්මියා කථාය ඔවදි අනුසාසි. යං තයො භික්ඛූ පිණ්ඩාය චරිත්වා ආහරන්ති, තෙන ඡබ්බග්ගො යාපෙති. අථ ඛො ආයස්මතො ච මහානාමස්ස ආයස්මතො ච අස්සජිස්ස භගවතා ධම්මියා කථාය ඔවදියමානානං අනුසාසියමානානං විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි – යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්මන්ති . තෙ දිට්ඨධම්මා පත්තධම්මා විදිතධම්මා පරියොගාළ්හධම්මා තිණ්ණවිචිකිච්ඡා විගතකථංකථා වෙසාරජ්ජප්පත්තා අපරප්පච්චයා සත්ථුසාසනෙ භගවන්තං එතදවොචුං – ''ලභෙය්‍යාම මයං, භන්තෙ, භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං, ලභෙය්‍යාම උපසම්පද''න්ති. ''එථ භික්ඛවො''ති භගවා අවොච – ''ස්වාක්ඛාතො ධම්මො, චරථ බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා''ති. සාව තෙසං ආයස්මන්තානං උපසම්පදා අහොසි.

20. අථ ඛො භගවා පඤ්චවග්ගියෙ භික්ඛූ ආමන්තෙසි –

[සං. නි. 3.59 ආදයො] ''රූපං, භික්ඛවෙ, අනත්තා. රූපඤ්ච හිදං, භික්ඛවෙ, අත්තා අභවිස්ස, නයිදං රූපං ආබාධාය සංවත්තෙය්‍ය, ලබ්භෙථ ච රූපෙ – 'එවං මෙ රූපං හොතු, එවං මෙ රූපං මා අහොසී'ති. යස්මා ච ඛො, භික්ඛවෙ, රූපං අනත්තා, තස්මා රූපං ආබාධාය සංවත්තති, න ච ලබ්භති රූපෙ – 'එවං මෙ රූපං හොතු, එවං මෙ රූපං මා අහොසී'ති. වෙදනා, අනත්තා. වෙදනා ච හිදං, භික්ඛවෙ, අත්තා අභවිස්ස, නයිදං වෙදනා ආබාධාය සංවත්තෙය්‍ය, ලබ්භෙථ ච වෙදනාය – 'එවං මෙ වෙදනා හොතු, එවං මෙ වෙදනා මා අහොසී'ති. යස්මා ච ඛො, භික්ඛවෙ, වෙදනා අනත්තා, තස්මා වෙදනා ආබාධාය සංවත්තති, න ච ලබ්භති වෙදනාය – 'එවං මෙ වෙදනා හොතු, එවං මෙ වෙදනා මා අහොසී'ති. සඤ්ඤා, අනත්තා. සඤ්ඤා ච හිදං, භික්ඛවෙ, අත්තා අභවිස්ස, නයිදං සඤ්ඤා ආබාධාය සංවත්තෙය්‍ය, ලබ්භෙථ ච සඤ්ඤාය – 'එවං මෙ සඤ්ඤා හොතු, එවං මෙ සඤ්ඤා මා අහොසී'ති. යස්මා ච ඛො, භික්ඛවෙ, සඤ්ඤා

අනත්තා, තස්මා සඤ්ඤා ආබාධාය සංවත්තති, න ච ලබ්භති සඤ්ඤාය – 'එවං මෙ සඤ්ඤා හොතු, එවං මෙ සඤ්ඤා මා අහොසී'ති. සඞ්ඛාරා, අනත්තා. සඞ්ඛාරා ච හිදං, භික්ඛවෙ, අත්තා අභවිස්සංසු, නයිදං [නයිමෙ (ක.)] සඞ්ඛාරා ආබාධාය සංවත්තෙය්‍යුං, ලබ්භෙථ ච සඞ්ඛාරෙසු – 'එවං මෙ සඞ්ඛාරා හොන්තු, එවං මෙ සඞ්ඛාරා මා අහෙසු'න්ති. යස්මා ච ඛො, භික්ඛවෙ, සඞ්ඛාරා අනත්තා, තස්මා සඞ්ඛාරා ආබාධාය සංවත්තන්ති, න ච ලබ්භති සඞ්ඛාරෙසු – 'එවං මෙ සඞ්ඛාරා හොන්තු, එවං මෙ සඞ්ඛාරා මා අහෙසු'න්ති. විඤ්ඤාණං, අනත්තා. විඤ්ඤාණඤ්ච හිදං , භික්ඛවෙ, අත්තා අභවිස්ස, නයිදං විඤ්ඤාණං ආබාධාය සංවත්තෙය්‍ය , ලබ්භෙථ ච විඤ්ඤාණෙ – 'එවං මෙ විඤ්ඤාණං හොතු, එවං මෙ විඤ්ඤාණං මා අහොසී'ති. යස්මා ච ඛො, භික්ඛවෙ, විඤ්ඤාණං අනත්තා, තස්මා විඤ්ඤාණං ආබාධාය සංවත්තති, න ච ලබ්භති විඤ්ඤාණෙ – 'එවං මෙ විඤ්ඤාණං හොතු, එවං මෙ විඤ්ඤාණං මා අහොසී'ති.

21. ''තං කිං මඤ්ඤථ, භික්ඛවෙ, රූපං නිච්චං වා අනිච්චං වාති? අනිච්චං, භන්තෙ . යං පනානිච්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති? දුක්ඛං, භන්තෙ. යං පනානිච්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං, කල්ලං නු තං සමනුපස්සිතුං – එතං මම, එසොහමස්මි, එසො මෙ අත්තාති? නො හෙතං, භන්තෙ. වෙදනා නිච්චා වා අනිච්චා වාති? අනිච්චා, භන්තෙ. යං පනානිච්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති? දුක්ඛං, භන්තෙ. යං පනානිච්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං, කල්ලං නු තං සමනුපස්සිතුං – එතං මම, එසොහමස්මි, එසො මෙ අත්තාති? නො හෙතං, භන්තෙ. සඤ්ඤා නිච්චා වා අනිච්චා වාති? අනිච්චා, භන්තෙ. යං පනානිච්චං දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති? දුක්ඛං, භන්තෙ. යං පනානිච්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං, කල්ලං නු තං සමනුපස්සිතුං – එතං මම, එසොහමස්මි, එසො මෙ අත්තාති? නො හෙතං, භන්තෙ. සඞ්ඛාරා නිච්චා වා අනිච්චා වාති? අනිච්චා, භන්තෙ. යං පනානිච්චං, දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති? දුක්ඛං, භන්තෙ. යං පනානිච්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං, කල්ලං නු තං සමනුපස්සිතුං – එතං මම, එසොහමස්මි, එසො මෙ අත්තාති? නො හෙතං, භන්තෙ. විඤ්ඤාණං නිච්චං වා අනිච්චං වාති? අනිච්චං, භන්තෙ. යං පනානිච්චං, දුක්ඛං වා තං සුඛං වාති? දුක්ඛං, භන්තෙ. යං පනානිච්චං දුක්ඛං විපරිණාමධම්මං, කල්ලං නු තං සමනුපස්සිතුං – එතං මම, එසොහමස්මි, එසො මෙ අත්තාති? නො හෙතං, භන්තෙ.

22. ''තස්මාතිහ , භික්ඛවෙ, යං කිඤ්චි රූපං අතීතානාගතපච්චුප්පන්නං අජ්ඣත්තං වා බහිද්ධා වා ඔළාරිකං වා සුඛුමං වා හීනං වා පණීතං වා යං දූරෙ [යං දූරෙ වා (ස්‍යා.)] සන්තිකෙ වා, සබ්බං රූපං – නෙතං මම, නෙසොහමස්මි, න මෙසො අත්තාති – එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය දට්ඨබ්බං. යා කාචි වෙදනා අතීතානාගතපච්චුප්පන්නා අජ්ඣත්තං වා බහිද්ධා වා ඔළාරිකා වා සුඛුමා වා හීනා වා පණීතා වා යා දූරෙ සන්තිකෙ වා, සබ්බා වෙදනා – නෙතං මම, නෙසොහමස්මි, න මෙසො අත්තාති – එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය දට්ඨබ්බං. යා කාචි සඤ්ඤා අතීතානාගතපච්චුප්පන්නා අජ්ඣත්තං වා බහිද්ධා වා ඔළාරිකා වා සුඛුමා වා හීනා වා පණීතා වා යා දූරෙ සන්තිකෙ වා, සබ්බා සඤ්ඤා – නෙතං මම, නෙසොහමස්මි, න මෙසො අත්තාති – එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය දට්ඨබ්බං. යෙ කෙචි සඞ්ඛාරා අතීතානාගතපච්චුප්පන්නා අජ්ඣත්තං වා බහිද්ධා වා ඔළාරිකා වා සුඛුමා වා හීනා වා පණීතා වා යෙ දූරෙ සන්තිකෙ වා, සබ්බෙ සඞ්ඛාරා – නෙතං මම, නෙසොහමස්මි, න මෙසො අත්තාති – එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය දට්ඨබ්බං. යං කිඤ්චි විඤ්ඤාණං අතීතානාගතපච්චුප්පන්නං අජ්ඣත්තං වා බහිද්ධා වා ඔළාරිකං වා සුඛුමං වා හීනං වා පණීතං වා යං දූරෙ සන්තිකෙ වා, සබ්බං විඤ්ඤාණං – නෙතං මම, නෙසොහමස්මි, න මෙසො අත්තාති – එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය දට්ඨබ්බං.

23. ''එවං පස්සං, භික්ඛවෙ, සුතවා අරියසාවකො රූපස්මිම්පි නිබ්බින්දති, වෙදනායපි නිබ්බින්දති, සඤ්ඤායපි නිබ්බින්දති, සඞ්ඛාරෙසුපි නිබ්බින්දති, විඤ්ඤාණස්මිම්පි නිබ්බින්දති; නිබ්බින්දං විරජ්ජති; විරාගා විමුච්චති; විමුත්තස්මිං විමුත්තමිති ඤාණං හොති, 'ඛීණා ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉත්ථත්තායා'ති පජානාතී''ති.

24. ඉදමවොච භගවා. අත්තමනා පඤ්චවග්ගියා භික්ඛූ භගවතො භාසිතං අභිනන්දුන්ති [අභිනන්දුං (ස්‍යා.)]. ඉමස්මිඤ්ච පන වෙය්‍යාකරණස්මිං භඤ්ඤමානෙ පඤ්චවග්ගියානං භික්ඛූනං අනුපාදාය ආසවෙහි චිත්තානි විමුච්චිංසු. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡ ලොකෙ අරහන්තො හොන්ති.

පඤ්චවග්ගියකථා නිට්ඨිතා.

පඨමභාණවාරො.

7. පබ්බජ්ජාකථා

25. තෙන ඛො පන සමයෙන බාරාණසියං යසො නාම කුලපුත්තො සෙට්ඨිපුත්තො සුඛුමාලො හොති. තස්ස තයො පාසාදා හොන්ති – එකො හෙමන්තිකො, එකො ගිම්හිකො, එකො වස්සිකො. සො වස්සිකෙ පාසාදෙ චත්තාරො මාසෙ [වස්සිකෙ පාසාදෙ වස්සිකෙ චත්තාරො මාසෙ (සී.)] නිප්පුරිසෙහි තූරියෙහි පරිචාරයමානො න හෙට්ඨාපාසාදං ඔරොහති. අථ ඛො යසස්ස කුලපුත්තස්ස පඤ්චහි කාමගුණෙහි සමප්පිතස්ස සමඞ්ගීභූතස්ස පරිචාරයමානස්ස පටිකච්චෙව [පටිගච්චෙව (සී.)] නිද්දා ඔක්කමි, පරිජනස්සපි නිද්දා ඔක්කමි, සබ්බරත්තියො ච තෙලපදීපො ඣායති. අථ ඛො යසො කුලපුත්තො පටිකච්චෙව පබුජ්ඣිත්වා අද්දස සකං පරිජනං සුපන්තං – අඤ්ඤිස්සා කච්ඡෙ වීණං, අඤ්ඤිස්සා කණ්ඨෙ මුදිඞ්ගං, අඤ්ඤිස්සා කච්ඡෙ ආළම්බරං, අඤ්ඤං විකෙසිකං, අඤ්ඤං වික්ඛෙළිකං, අඤ්ඤා

විප්පලපන්තියො, හත්ථප්පත්තං සුසානං මඤ්ඤෙ. දිස්වානස්ස ආදීනවො පාතුරහොසි, නිබ්බිදාය චිත්තං සණ්ඨාසි. අථ ඛො යසො කුලපුත්තො උදානං උදානෙසි – ''උපද්දුතං වත භො, උපස්සට්ඨං වත භො''ති.

අථ ඛො යසො කුලපුත්තො සුවණ්ණපාදුකායො ආරොහිත්වා යෙන නිවෙසනද්වාරං තෙනුපසඞ්කමි. අමනුස්සා ද්වාරං විවරිංසු – මා යසස්ස කුලපුත්තස්ස කොචි අන්තරායමකාසි අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජායාති . අථ ඛො යසො කුලපුත්තො යෙන නගරද්වාරං තෙනුපසඞ්කමි. අමනුස්සා ද්වාරං විවරිංසු – මා යසස්ස කුලපුත්තස්ස කොචි අන්තරායමකාසි අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජායාති. අථ ඛො යසො කුලපුත්තො යෙන ඉසිපතනං මිගදායො තෙනුපසඞ්කමි.

26. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය අජ්ඣොකාසෙ චඞ්කමති. අද්දසා ඛො භගවා යසං කුලපුත්තං දූරතොව ආගච්ඡන්තං, දිස්වාන චඞ්කමා ඔරොහිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි. අථ ඛො යසො කුලපුත්තො භගවතො අවිදූරෙ උදානං උදානෙසි – ''උපද්දුතං වත භො, උපස්සට්ඨං වත භො''ති. අථ ඛො භගවා යසං කුලපුත්තං එතදවොච – ''ඉදං ඛො, යස, අනුපද්දුතං, ඉදං අනුපස්සට්ඨං. එහි යස, නිසීද, ධම්මං තෙ දෙසෙස්සාමී''ති. අථ ඛො යසො කුලපුත්තො – ඉදං කිර අනුපද්දුතං , ඉදං අනුපස්සට්ඨන්ති හට්ඨො උදග්ගො සුවණ්ණපාදුකාහි ඔරොහිත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නස්ස ඛො යසස්ස කුලපුත්තස්ස භගවා අනුපුබ්බිං කථං කථෙසි, සෙය්‍යථීදං – දානකථං සීලකථං සග්ගකථං, කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සංකිලෙසං, නෙක්ඛම්මෙ ආනිසංසං පකාසෙසි. යදා භගවා අඤ්ඤාසි යසං කුලපුත්තං කල්ලචිත්තං, මුදුචිත්තං, විනීවරණචිත්තං, උදග්ගචිත්තං, පසන්නචිත්තං, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්කංසිකා ධම්මදෙසනා තං පකාසෙසි – දුක්ඛං, සමුදයං, නිරොධං, මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං වත්ථං අපගතකාළකං සම්මදෙව රජනං පටිග්ගණ්හෙය්‍ය, එවමෙව යසස්ස කුලපුත්තස්ස තස්මිංයෙව ආසනෙ විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි – යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්මන්ති.

27. අථ ඛො යසස්ස කුලපුත්තස්ස මාතා පාසාදං අභිරුහිත්වා යසං කුලපුත්තං අපස්සන්තී යෙන සෙට්ඨි ගහපති තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා සෙට්ඨිං ගහපතිං එතදවොච – ''පුත්තො තෙ, ගහපති, යසො න දිස්සතී''ති. අථ ඛො සෙට්ඨි ගහපති චතුද්දිසා අස්සදූතෙ උය්‍යොජෙත්වා සාමංයෙව යෙන ඉසිපතනං මිගදායො තෙනුපසඞ්කමි. අද්දසා ඛො සෙට්ඨි ගහපති සුවණ්ණපාදුකානං නික්ඛෙපං, දිස්වාන තංයෙව අනුගමාසි [අනුගමා (සී. ස්‍යා.)]. අද්දසා ඛො භගවා සෙට්ඨිං ගහපතිං දූරතොව ආගච්ඡන්තං, දිස්වාන භගවතො එතදහොසි – ''යංනූනාහං තථාරූපං ඉද්ධාභිසඞ්ඛාරං අභිසඞ්ඛරෙය්‍යං යථා සෙට්ඨි ගහපති ඉධ නිසින්නො ඉධ නිසින්නං යසං කුලපුත්තං න පස්සෙය්‍යා''ති. අථ ඛො භගවා තථාරූපං ඉද්ධාභිසඞ්ඛාරං අභිසඞ්ඛරෙසි. අථ ඛො සෙට්ඨි ගහපති යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං එතදවොච – ''අපි, භන්තෙ, භගවා යසං කුලපුත්තං පස්සෙය්‍යා''ති? තෙන හි, ගහපති, නිසීද, අප්පෙව නාම ඉධ නිසින්නො ඉධ නිසින්නං යසං කුලපුත්තං පස්සෙය්‍යාසීති. අථ ඛො සෙට්ඨි ගහපති – ඉධෙව කිරාහං නිසින්නො ඉධ නිසින්නං යසං කුලපුත්තං පස්සිස්සාමීති හට්ඨො උදග්ගො භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නස්ස ඛො සෙට්ඨිස්ස ගහපතිස්ස භගවා අනුපුබ්බිං කථං කථෙසි, සෙය්‍යථීදං – දානකථං සීලකථං සග්ගකථං, කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සංකිලෙසං, නෙක්ඛම්මෙ ආනිසංසං පකාසෙසි. යදා භගවා අඤ්ඤාසි සෙට්ඨිං ගහපතිං කල්ලචිත්තං, මුදුචිත්තං, විනීවරණචිත්තං, උදග්ගචිත්තං, පසන්නචිත්තං, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්කංසිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාසෙසි – දුක්ඛං, සමුදයං, නිරොධං, මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං වත්ථං අපගතකාළකං සම්මදෙව රජනං පටිග්ගණ්හෙය්‍ය එවමෙව සෙට්ඨිස්ස ගහපතිස්ස තස්මිංයෙව ආසනෙ විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි – යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්මන්ති. අථ ඛො සෙට්ඨි ගහපති දිට්ඨධම්මො පත්තධම්මො විදිතධම්මො පරියොගාළ්හධම්මො තිණ්ණවිචිකිච්ඡො විගතකථංකථො වෙසාරජ්ජප්පත්තො අපරප්පච්චයො සත්ථුසාසනෙ භගවන්තං එතදවොච – ''අභික්කන්තං, භන්තෙ, අභික්කන්තං, භන්තෙ, සෙය්‍යථාපි, භන්තෙ, නික්කුජ්ජිතං [නිකුජ්ජිතං (ක.)] වා උක්කුජ්ජෙය්‍ය, පටිච්ඡන්නං වා විවරෙය්‍ය, මූළ්හස්ස වා මග්ගං ආචික්ඛෙය්‍ය, අන්ධකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං ධාරෙය්‍ය – චක්ඛුමන්තො රූපානි දක්ඛන්තීති – එවමෙවං භගවතා අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එසාහං, භන්තෙ, භගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි, ධම්මඤ්ච, භික්ඛුසඞ්ඝඤ්ච. උපාසකං මං භගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතං සරණං ගත''න්ති . සොව ලොකෙ පඨමං උපාසකො අහොසි තෙවාචිකො .

28. අථ ඛො යසස්ස කුලපුත්තස්ස පිතුනො ධම්මෙ දෙසියමානෙ යථාදිට්ඨං යථාවිදිතං භූමිං පච්චවෙක්ඛන්තස්ස අනුපාදාය ආසවෙහි චිත්තං විමුච්චි. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි – ''යසස්ස ඛො කුලපුත්තස්ස පිතුනො ධම්මෙ දෙසියමානෙ යථාදිට්ඨං යථාවිදිතං භූමිං පච්චවෙක්ඛන්තස්ස අනුපාදාය ආසවෙහි චිත්තං විමුත්තං. අභබ්බො ඛො යසො කුලපුත්තො හීනායාවත්තිත්වා කාමෙ පරිභුඤ්ජිතුං, සෙය්‍යථාපි පුබ්බෙ අගාරිකභූතො; යංනූනාහං තං ඉද්ධාභිසඞ්ඛාරං පටිප්පස්සම්භෙය්‍ය''න්ති. අථ ඛො භගවා තං ඉද්ධාභිසඞ්ඛාරං පටිප්පස්සම්භෙසි. අද්දසා ඛො සෙට්ඨි ගහපති යසං කුලපුත්තං නිසින්නං, දිස්වාන යසං කුලපුත්තං එතදවොච – ''මාතා තෙ තාත, යස, පරිදෙව [පරිදෙවී (ක.)] සොකසමාපන්නා, දෙහි මාතුයා ජීවිත''න්ති. අථ ඛො යසො කුලපුත්තො භගවන්තං උල්ලොකෙසි. අථ ඛො භගවා සෙට්ඨිං ගහපතිං එතදවොච – ''තං කිං මඤ්ඤසි, ගහපති, යස්ස සෙක්ඛෙන ඤාණෙන සෙක්ඛෙන දස්සනෙන ධම්මො දිට්ඨො විදිතො සෙය්‍යථාපි තයා? තස්ස යථාදිට්ඨං යථාවිදිතං භූමිං පච්චවෙක්ඛන්තස්ස අනුපාදාය ආසවෙහි චිත්තං විමුත්තං. භබ්බො නු ඛො සො, ගහපති, හීනායාවත්තිත්වා කාමෙ පරිභුඤ්ජිතුං සෙය්‍යථාපි පුබ්බෙ අගාරිකභූතො''ති? ''නො හෙතං, භන්තෙ''. ''යසස්ස ඛො, ගහපති, කුලපුත්තස්ස සෙක්ඛෙන ඤාණෙන සෙක්ඛෙන දස්සනෙන ධම්මො දිට්ඨො විදිතො සෙය්‍යථාපි තයා. තස්ස යථාදිට්ඨං යථාවිදිතං භූමිං පච්චවෙක්ඛන්තස්ස අනුපාදාය

ආසවෙහි චිත්තං විමුත්තං. අභබ්බො බො, ගහපති, යසො කුලපුත්තො හීනායාවත්තිත්වා කාමෙ පරිභුඤ්ජිතුං සෙය්‍යථාපි පුබ්බෙ අගාරිකභූතො''ති. ''ලාභා, භන්තෙ, යසස්ස කුලපුත්තස්ස, සුලද්ධං, භන්තෙ, යසස්ස කුලපුත්තස්ස, යථා යසස්ස කුලපුත්තස්ස අනුපාදාය ආසවෙහි චිත්තං විමුත්තං. අධිවාසෙතු මෙ, භන්තෙ, භගවා අජ්ජතනාය භත්තං යසෙන කුලපුත්තෙන පච්ඡාසමණෙනා''ති. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හීභාවෙන. අථ ඛො සෙට්ඨි ගහපති භගවතො අධිවාසනං විදිත්වා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි. අථ ඛො යසො කුලපුත්තො අචිරපක්කන්තෙ සෙට්ඨිම්හි ගහපතිම්හි භගවන්තං එතදවොච – ''ලභෙය්‍යාහං, භන්තෙ, භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං, ලභෙය්‍යං උපසම්පද''න්ති. ''එහි භික්ඛූ''ති භගවා අවොච – ''ස්වාක්ඛාතො ධම්මො, චර බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා''ති. සාව තස්ස ආයස්මතො උපසම්පදා අහොසි. තෙන ඛො පන සමයෙන සත්ත ලොකෙ අරහන්තො හොන්ති.

යසස්ස පබ්බජ්ජා නිට්ඨිතා.

29. අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය ආයස්මතා යසෙන පච්ඡාසමණෙන යෙන සෙට්ඨිස්ස ගහපතිස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි. අථ ඛො ආයස්මතො යසස්ස මාතා ච පුරාණදුතියිකා ච යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. තාසං භගවා අනුපුබ්බිං කථං කථෙසි, සෙය්‍යථිදං – දානකථං සීලකථං සග්ගකථං, කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සංකිලෙසං, නෙක්ඛම්මෙ ආනිසංසං පකාසෙසි. යදා තා භගවා අඤ්ඤාසි කල්ලචිත්තා, මුදුචිත්තා, විනීවරණචිත්තා, උදග්ගචිත්තා, පසන්නචිත්තා, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්කංසිකා ධම්මදෙසනා තං පකාසෙසි – දුක්ඛං, සමුදයං, නිරොධං, මග්ගං . සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං වත්ථං අපගතකාළකං සම්මදෙව රජනං පටිග්ගණ්හෙය්‍ය, එවමෙව තාසං තස්මිංයෙව ආසනෙ විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි – යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්මන්ති. තා දිට්ඨධම්මා පත්තධම්මා විදිතධම්මා පරියොගාළ්හධම්මා තිණ්ණවිචිකිච්ඡා විගතකථංකථා වෙසාරජ්ජප්පත්තා අපරප්පච්චයා සත්ථුසාසනෙ භගවන්තං එතදවොචුං – ''අභික්කන්තං, භන්තෙ, අභික්කන්තං, භන්තෙ…පෙ…. එතා මයං, භන්තෙ, භගවන්තං සරණං ගච්ඡාම, ධම්මඤ්ච, භික්ඛුසඞ්ඝඤ්ච. උපාසිකායො නො භගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතා සරණං ගතා''ති. තා ච ලොකෙ පඨමං උපාසිකා අහෙසුං තෙවාචිකා.

අථ ඛො ආයස්මතො යසස්ස මාතා ච පිතා ච පුරාණදුතියිකා ච භගවන්තඤ්ච ආයස්මන්තඤ්ච යසං පණීතෙන ඛාදනීයෙන භොජනීයෙන සහත්ථා සන්තප්පෙත්වා සම්පවාරෙත්වා, භගවන්තං භුත්තාවිං ඔනීතපත්තපාණිං, එකමන්තං නිසීදිංසු. අථ ඛො භගවා ආයස්මතො යසස්ස මාතරඤ්ච පිතරඤ්ච පුරාණදුතියිකඤ්ච ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජෙත්වා සම්පහංසෙත්වා උට්ඨායාසනා පක්කාමි.

30. අස්සොසුං ඛො ආයස්මතො යසස්ස චත්තාරො ගිහිසහායකා බාරාණසියං සෙට්ඨානුසෙට්ඨීනං කුලානං පුත්තා – විමලො, සුබාහු , පුණ්ණජි, ගවම්පති – යසො කිර කුලපුත්තො කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතොති. සුත්වාන නෙසං එතදහොසි – ''න හි නූන සො ඔරකො ධම්මවිනයො, න සා ඔරකා පබ්බජ්ජා, යත්ථ යසො කුලපුත්තො කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො''ති. තෙ [තෙ චත්තාරො ජනා (ක.)] යෙනායස්මා යසො තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං යසං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨංසු. අථ ඛො ආයස්මා යසො තෙ චත්තාරො ගිහිසහායකෙ ආදාය යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා යසො භගවන්තං එතදවොච – ''ඉමෙ මෙ, භන්තෙ, චත්තාරො ගිහිසහායකා බාරාණසියං සෙට්ඨානුසෙට්ඨීනං කුලානං පුත්තා – විමලො, සුබාහු, පුණ්ණජි, ගවම්පති. ඉමෙ [ඉමෙ චත්තාරො (ක.)] භගවා ඔවදතු අනුසාසතූ''ති . තෙසං භගවා අනුපුබ්බිං කථං කථෙසි, සෙය්‍යථිදං – දානකථං සීලකථං සග්ගකථං කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සංකිලෙසං නෙක්ඛම්මෙ ආනිසංසං පකාසෙසි, යදා තෙ භගවා අඤ්ඤාසි කල්ලචිත්තෙ මුදුචිත්තෙ විනීවරණචිත්තෙ උදග්ගචිත්තෙ පසන්නචිත්තෙ, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්කංසිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාසෙසි දුක්ඛං සමුදයං නිරොධං මග්ගං, සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං වත්ථං අපගතකාළකං සම්මදෙව රජනං පටිග්ගණ්හෙය්‍ය, එවමෙව තෙසං තස්මිංයෙව ආසනෙ විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි ''යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්ම''න්ති. තෙ දිට්ඨධම්මා පත්තධම්මා විදිතධම්මා පරියොගාළ්හධම්මා තිණ්ණවිචිකිච්ඡා විගතකථංකථා වෙසාරජ්ජප්පත්තා අපරප්පච්චයා සත්ථුසාසනෙ භගවන්තං එතදවොචුං – ''ලභෙය්‍යාම මයං, භන්තෙ, භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං, ලභෙය්‍යාම උපසම්පද''න්ති. ''එථ භික්ඛවො''ති භගවා අවොච – ''ස්වාක්ඛාතො ධම්මො, චරථ බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා''ති. සාව තෙසං ආයස්මන්තානං උපසම්පදා අහොසි. අථ ඛො භගවා තෙ භික්ඛූ ධම්මියා කථාය ඔවදි අනුසාසි. තෙසං භගවතා ධම්මියා කථාය ඔවදියමානානං අනුසාසියමානානං අනුපාදාය ආසවෙහි චිත්තානි විමුච්චිංසු. තෙන ඛො පන සමයෙන එකාදස ලොකෙ අරහන්තො හොන්ති.

චතුගිහිසහායකපබ්බජ්ජා නිට්ඨිතා.

31. අස්සොසුං ඛො ආයස්මතො යසස්ස පඤ්ඤාසමත්තා ගිහිසහායකා ජානපදා පුබ්බානුපුබ්බකානං කුලානං පුත්තා – යසො කිර කුලපුත්තො කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතොති. සුත්වාන නෙසං එතදහොසි – ''න හි නූන සො ඔරකො ධම්මවිනයො, න සා ඔරකා පබ්බජ්ජා, යත්ථ

යසො කුලපුත්තො කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො''ති. තෙ යෙනායස්මා යසො තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං යසං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨංසු. අථ ඛො ආයස්මා යසො තෙ පඤ්ඤාසමත්තෙ ගිහිසහායකෙ ආදාය යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා යසො භගවන්තං එතදවොච – ''ඉමෙ මෙ, භන්තෙ, පඤ්ඤාසමත්තා ගිහිසහායකා ජානපදා පුබ්බානුපුබ්බකානං කුලානං පුත්තා. ඉමෙ භගවා ඔවදතු අනුසාසතූ''ති. තෙසං භගවා අනුපුබ්බිං කථං කථෙසි, සෙය්‍යථිදං – දානකථං සීලකථං සග්ගකථං කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සංකිලෙසං නෙක්ඛම්මෙ ආනිසංසං පකාසෙසි. යදා තෙ භගවා අඤ්ඤාසි කල්ලචිත්තෙ මුදුචිත්තෙ විනීවරණචිත්තෙ උදග්ගචිත්තෙ පසන්නචිත්තෙ, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්කංසිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාසෙසි දුක්ඛං සමුදයං නිරොධං මග්ගං, සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං වත්ථං අපගතකාළකං සම්මදෙව රජනං පටිග්ගණ්හෙය්‍ය, එවමෙව තෙසං තස්මිංයෙව ආසනෙ විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්මන්ති. තෙ දිට්ඨධම්මා පත්තධම්මා විදිතධම්මා පරියොගාළ්හධම්මා තිණ්ණවිචිකිච්ඡා විගතකථංකථා වෙසාරජ්ජප්පත්තා අපරප්පච්චයා සත්ථුසාසනෙ භගවන්තං එතදවොචුං – ''ලභෙය්‍යාම මයං, භන්තෙ, භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං, ලභෙය්‍යාම උපසම්පද''න්ති. ''එථ භික්ඛවො''ති භගවා අවොච – ''ස්වාක්ඛාතො ධම්මො, චරථ බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා''ති. සාව තෙසං ආයස්මන්තානං උපසම්පදා අහොසි. අථ ඛො භගවා තෙ භික්ඛූ ධම්මියා කථාය ඔවදි අනුසාසි. තෙසං භගවතා ධම්මියා කථාය ඔවදියමානානං අනුසාසියමානානං අනුපාදාය ආසවෙහි චිත්තානි විමුච්චිංසු. තෙන ඛො පන සමයෙන එකසට්ඨි ලොකෙ අරහන්තො හොන්ති.

පඤ්ඤාසගිහිසහායකපබ්බජ්ජා නිට්ඨිතා.

නිට්ඨිතා ච පබ්බජ්ජාකථා.

8. මාරකථා

32. අථ ඛො භගවා තෙ භික්ඛූ ආමන්තෙසි [සං. නි. 1.141 මාරසංයුත්තෙපි] – ''මුත්තාහං, භික්ඛවෙ, සබ්බපාසෙහි, යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා. තුම්හෙපි, භික්ඛවෙ , මුත්තා සබ්බපාසෙහි, යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා. චරථ, භික්ඛවෙ, චාරිකං බහුජනහිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අත්ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං. මා එකෙන ද්වෙ අගමිත්ථ. දෙසෙථ, භික්ඛවෙ, ධම්මං ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣෙකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සබ්‍යඤ්ජනං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙථ. සන්ති සත්තා අප්පරජක්ඛජාතිකා , අස්සවනතා ධම්මස්ස පරිහායන්ති, භවිස්සන්ති ධම්මස්ස අඤ්ඤාතාරො. අහම්පි, භික්ඛවෙ, යෙන උරුවෙලා සෙනානිගමො තෙනුපසඞ්කමිස්සාමි ධම්මදෙසනායා''ති.

33. අථ ඛො මාරො පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣභාසි –

''බද්ධොසි සබ්බපාසෙහි, යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා;
මහාබන්ධනබද්ධොසි, න මෙ සමණ මොක්ඛසී''ති.

''මුත්තාහං [මුත්තොහං (සී. ස්‍යා.)] සබ්බපාසෙහි, යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා;
මහාබන්ධනමුත්තොම්හි, නිහතො ත්වමසි අන්තකාති.

[සං. නි. 1.151 මාරසංයුත්තෙපි] ''අන්තලික්ඛචරො පාසො, ය්වායං චරති මානසො;
තෙන තං බාධයිස්සාමි, න මෙ සමණ මොක්ඛසීති.

[සං. නි. 1.1151 මාරසංයුත්තෙපි] ''රූපා සද්දා රසා ගන්ධා, ඵොට්ඨබ්බා ච මනොරමා;
එත්ථ මෙ විගතො ඡන්දො, නිහතො ත්වමසි අන්තකා''ති.

අථ ඛො මාරො පාපිමා – ජානාති මං භගවා, ජානාති මං සුගතොති දුක්ඛී දුම්මනො

තත්ථෙවන්තරධායීති.

මාරකථා නිට්ඨිතා.

9. පබ්බජ්ජූපසම්පදාකථා

34. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ නානාදිසා නානාජනපදා පබ්බජ්ජාපෙක්ඛෙ ච උපසම්පදාපෙක්ඛෙ ච ආනෙන්ති – භගවා නෙ පබ්බාජෙස්සති උපසම්පාදෙස්සතීති. තත්ථ භික්ඛූ චෙව කිලමන්ති පබ්බජ්ජාපෙක්ඛා ච උපසම්පදාපෙක්ඛා ච. අථ ඛො භගවතො රහොගතස්ස පටිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි – ''එතරහි ඛො භික්ඛූ නානාදිසා නානාජනපදා පබ්බජ්ජාපෙක්ඛෙ ච උපසම්පදාපෙක්ඛෙ ච ආනෙන්ති – භගවා නෙ

පබ්බාජෙස්සති උපසම්පාදෙස්සතීති. තත්ථ භික්ඛූ චෙව කිලමන්ති පබ්බජ්ජාපෙක්ඛා ච උපසම්පදාපෙක්ඛා ච. යංනූනාහං භික්ඛූනං අනුජානෙය්‍යං – තුම්හෙව දානි, භික්ඛවෙ, තාසු තාසු දිසාසු තෙසු තෙසු ජනපදෙසු පබ්බාජෙථ උපසම්පාදෙථා''ති. අථ ඛො භගවා සායන්හසමයං පටිසල්ලානා වුට්ඨිතො එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''ඉධ මය්හං, භික්ඛවෙ, රහොගතස්ස පටිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි – 'එතරහි ඛො භික්ඛූ නානාදිසා නානාජනපදා පබ්බජ්ජාපෙක්ඛෙ ච උපසම්පදාපෙක්ඛෙ ච ආනෙන්ති භගවා නෙ පබ්බාජෙස්සති උපසම්පාදෙස්සතීති, තත්ථ භික්ඛූ චෙව කිලමන්ති පබ්බජ්ජාපෙක්ඛා ච උපසම්පදාපෙක්ඛා ච, යංනූනාහං භික්ඛූනං අනුජානෙය්‍යං තුම්හෙව දානි, භික්ඛවෙ, තාසු තාසු දිසාසු තෙසු තෙසු ජනපදෙසු පබ්බාජෙථ උපසම්පාදෙථා'''ති, අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තුම්හෙව දානි තාසු තාසු දිසාසු තෙසු තෙසු ජනපදෙසු පබ්බාජෙථ උපසම්පාදෙථ. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, පබ්බාජෙතබ්බො උපසම්පාදෙතබ්බො –

පඨමං කෙසමස්සුං ඔහාරාපෙත්වා [ඔහාරෙත්වා (ක.)], කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදාපෙත්වා, එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කාරාපෙත්වා, භික්ඛූනං පාදෙ වන්දාපෙත්වා, උක්කුටිකං නිසීදාපෙත්වා, අඤ්ජලිං පග්ගණ්හාපෙත්වා, එවං වදෙහීති වත්තබ්බො – බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි, ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි, සඞ්ඝං සරණං ගච්ඡාමි; දුතියම්පි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි, දුතියම්පි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි, දුතියම්පි සඞ්ඝං සරණං ගච්ඡාමි; තතියම්පි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි, තතියම්පි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි, තතියම්පි සඞ්ඝං සරණං ගච්ඡාමී''ති. ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඉමෙහි තීහි සරණගමනෙහි පබ්බජ්ජං උපසම්පද''න්ති.

තීහි සරණගමනෙහි උපසම්පදාකථා නිට්ඨිතා.

10. දුතියමාරකථා

35. අථ ඛො භගවා වස්සංවුට්ඨො [වස්සංවුත්ථො (සී.)] භික්ඛූ ආමන්තෙසි [සං. නි. 1.155] – ''මය්හං ඛො, භික්ඛවෙ, යොනිසො මනසිකාරා යොනිසො සම්මප්පධානා අනුත්තරා විමුත්ති අනුප්පත්තා, අනුත්තරා විමුත්ති සච්ඡිකතා . තුම්හෙපි, භික්ඛවෙ, යොනිසො මනසිකාරා යොනිසො සම්මප්පධානා අනුත්තරං විමුත්තිං අනුපාපුණාථ, අනුත්තරං විමුත්තිං සච්ඡිකරොථා''ති. අථ ඛො මාරො පාපිමා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣභාසි –

''බද්ධොසි මාරපාසෙහි, යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා;
මහාබන්ධනබද්ධොසි [මාරබන්ධනබද්ධොසි (සී. ස්‍යා.)], න මෙ සමණ මොක්ඛසී''ති.

''මුත්තාහං මාරපාසෙහි, යෙ දිබ්බා යෙ ච මානුසා;
මහාබන්ධනමුත්තොම්හි [මාරබන්ධනමුත්තොම්හි (සී. ස්‍යා.)], නිහතො ත්වමසි අන්තකා''ති.

අථ ඛො මාරො පාපිමා – ජානාති මං භගවා, ජානාති මං සුගතොති දුක්ඛී දුම්මනො

තත්ථෙවන්තරධායි.

දුතියමාරකථා නිට්ඨිතා.

11. භද්දවග්ගියවත්ථු

36. අථ ඛො භගවා බාරාණසියං යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන උරුවෙලා තෙන චාරිකං පක්කාමි. අථ ඛො භගවා මග්ගා ඔක්කම්ම යෙන අඤ්ඤතරො වනසණ්ඩො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා තං වනසණ්ඩං අජ්ඣොගාහෙත්වා අඤ්ඤතරස්මිං රුක්ඛමූලෙ නිසීදි. තෙන ඛො පන සමයෙන තිංසමත්තා භද්දවග්ගියා සහායකා සපජාපතිකා තස්මිං වනසණ්ඩෙ පරිචාරෙන්ති. එකස්ස පජාපති නාහොසි; තස්ස අත්ථාය වෙසී ආනීතා අහොසි. අථ ඛො සා වෙසී තෙසු පමත්තෙසු පරිචාරෙන්තෙසු භණ්ඩං ආදාය පලායිත්ථ. අථ ඛො තෙ සහායකා සහායකස්ස වෙය්‍යාවච්චං කරොන්තා, තං ඉත්ථිං ගවෙසන්තා, තං වනසණ්ඩං ආහිණ්ඩන්තා අද්දසංසු භගවන්තං අඤ්ඤතරස්මිං රුක්ඛමූලෙ නිසින්නං. දිස්වාන යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං එතදවොචුං – ''අපි, භන්තෙ, භගවා එකං ඉත්ථිං පස්සෙය්‍යා''ති? ''කිං පන වො, කුමාරා, ඉත්ථියා''ති? ''ඉධ මයං, භන්තෙ, තිංසමත්තා භද්දවග්ගියා සහායකා සපජාපතිකා ඉමස්මිං වනසණ්ඩෙ පරිචාරිම්හා. එකස්ස පජාපති නාහොසි; තස්ස අත්ථාය වෙසී ආනීතා අහොසි. අථ ඛො සා, භන්තෙ , වෙසී අම්හෙසු පමත්තෙසු පරිචාරෙන්තෙසු භණ්ඩං ආදාය පලායිත්ථ. තෙ මයං, භන්තෙ, සහායකා සහායකස්ස වෙය්‍යාවච්චං කරොන්තා, තං ඉත්ථිං ගවෙසන්තා, ඉමං වනසණ්ඩං ආහිණ්ඩාමා''ති. ''තං කිං මඤ්ඤථ වො, කුමාරා, කතමං නු ඛො තුම්හාකං වරං – යං වා තුම්හෙ ඉත්ථිං ගවෙසෙය්‍යාථ, යං වා අත්තානං ගවෙසෙය්‍යාථා''ති? ''එතදෙව, භන්තෙ, අම්හාකං වරං යං මයං අත්තානං ගවෙසෙය්‍යාමා''ති. ''තෙන හි වො, කුමාරා, නිසීදථ, ධම්මං වො දෙසෙස්සාමී''ති. ''එවං, භන්තෙ''ති ඛො තෙ භද්දවග්ගියා සහායකා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. තෙසං භගවා අනුපුබ්බිං කථං කථෙසි, සෙය්‍යථිදං – දානකථං සීලකථං සග්ගකථං කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සංකිලෙසං නෙක්ඛම්මෙ ආනිසංසං පකාසෙසි, යදා තෙ භගවා අඤ්ඤාසි කල්ලචිත්තෙ මුදුචිත්තෙ

විනීවරණචිත්තෙ උදග්ගචිත්තෙ පසන්නචිත්තෙ, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්කංසිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාසෙසි දුක්ඛං සමුදයං නිරොධං මග්ගං, සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං වත්ථං අපගතකාළකං සම්මදෙව රජනං පටිග්ගණ්හෙය්‍ය, එවමෙව තෙසං තස්මිංයෙව ආසනෙ විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි ''යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්ම''න්ති. තෙ දිට්ඨධම්මා පත්තධම්මා විදිතධම්මා පරියොගාළ්හධම්මා තිණ්ණවිචිකිච්ඡා විගතකථංකථා වෙසාරජ්ජප්පත්තා අපරප්පච්චයා සත්ථුසාසනෙ භගවන්තං එතදවොචුං – ''ලභෙය්‍යාම මයං, භන්තෙ, භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං, ලභෙය්‍යාම උපසම්පද''න්ති. ''එථ භික්ඛවො''ති භගවා අවොච – ''ස්වාක්ඛාතො ධම්මො, චරථ බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා''ති. සාව තෙසං ආයස්මන්තානං උපසම්පදා අහොසි.

භද්දවග්ගියසහායකානං වත්ථු නිට්ඨිතං.

දුතියභාණවාරො.

12. උරුවෙලපාටිහාරියකථා

37. අථ ඛො භගවා අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන උරුවෙලා තදවසරි. තෙන ඛො පන සමයෙන උරුවෙලායං තයො ජටිලා පටිවසන්ති – උරුවෙලකස්සපො, නදීකස්සපො, ගයාකස්සපොති. තෙසු උරුවෙලකස්සපො ජටිලො පඤ්චන්නං ජටිලසතානං නායකො හොති, විනායකො අග්ගො පමුඛො පාමොක්ඛො. නදීකස්සපො ජටිලො තිණ්ණං ජටිලසතානං නායකො හොති, විනායකො අග්ගො පමුඛො පාමොක්ඛො. ගයාකස්සපො ජටිලො ද්වින්නං ජටිලසතානං නායකො හොති, විනායකො අග්ගො පමුඛො පාමොක්ඛො. අථ ඛො භගවා යෙන උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස අස්සමො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා උරුවෙලකස්සපං ජටිලං එතදවොච – ''සචෙ තෙ, කස්සප , අගරු, වසෙය්‍යාම එකරත්තං අග්‍යාගාරෙ''ති? ''න ඛො මෙ, මහාසමණ, ගරු, චණ්ඩෙත්ථ නාගරාජා ඉද්ධිමා ආසිවිසො ඝොරවිසො, සො තං මා විහෙඨෙසී''ති. දුතියම්පි ඛො භගවා උරුවෙලකස්සපං ජටිලං එතදවොච – ''සචෙ තෙ, කස්සප, අගරු, වසෙය්‍යාම එකරත්තං අග්‍යාගාරෙ''ති? ''න ඛො මෙ, මහාසමණ, ගරු, චණ්ඩෙත්ථ නාගරාජා ඉද්ධිමා ආසිවිසො ඝොරවිසො, සො තං මා විහෙඨෙසී''ති. තතියම්පි ඛො භගවා උරුවෙලකස්සපං ජටිලං එතදවොච – ''සචෙ තෙ, කස්සප, අගරු, වසෙය්‍යාම එකරත්තං අග්‍යාගාරෙ''ති? ''න ඛො මෙ, මහාසමණ, ගරු, චණ්ඩෙත්ථ නාගරාජා ඉද්ධිමා ආසිවිසො ඝොරවිසො, සො තං මා විහෙඨෙසී''ති. ''අප්පෙව මං න විහෙඨෙය්‍ය, ඉඞ්ඝ ත්වං, කස්සප, අනුජානාහි අග්‍යාගාර''න්ති. ''විහර, මහාසමණ, යථාසුඛ''න්ති. අථ ඛො භගවා අග්‍යාගාරං පවිසිත්වා තිණසන්ථාරකං පඤ්ඤපෙත්වා නිසීදි පල්ලඞ්කං ආභුජිත්වා උජුං කායං පණිධාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා.

38. අද්දසා ඛො සො නාගො භගවන්තං පවිට්ඨං, දිස්වාන දුම්මනො [දුක්ඛී දුම්මනො (සී. ස්‍යා.)] පධූපායි [පබ්‍රූපායි (ක.)]. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි – ''යංනූනාහං ඉමස්ස නාගස්ස අනුපහච්ච ඡවිඤ්ච චම්මඤ්ච මංසඤ්ච න්හාරුඤ්ච අට්ඨිඤ්ච අට්ඨිමිඤ්ජඤ්ච තෙජසා තෙජං පරියාදියෙය්‍ය''න්ති. අථ ඛො භගවා තථාරූපං ඉද්ධාභිසඞ්ඛාරං අභිසඞ්ඛරිත්වා පධූපායි. අථ ඛො සො නාගො මක්ඛං අසහමානො පජ්ජලි. භගවාපි තෙජොධාතුං සමාපජ්ජිත්වා පජ්ජලි. උභින්නං සජොතිභූතානං අග්‍යාගාරං ආදිත්තං විය හොති සම්පජ්ජලිතං සජොතිභූතං. අථ ඛො තෙ ජටිලා අග්‍යාගාරං පරිවාරෙත්වා එවමාහංසු – ''අභිරූපො වත භො මහාසමණො නාගෙන විහෙඨීයතී''ති. අථ ඛො භගවා තස්සා රත්තියා අච්චයෙන තස්ස නාගස්ස අනුපහච්ච ඡවිඤ්ච චම්මඤ්ච මංසඤ්ච න්හාරුඤ්ච අට්ඨිඤ්ච අට්ඨිමිඤ්ජඤ්ච තෙජසා තෙජං පරියාදියිත්වා පත්තෙ පක්ඛිපිත්වා උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස දස්සෙසි – ''අයං තෙ, කස්සප, නාගො පරියාදින්නො [පරියාදිණ්ණො (ක.)] අස්ස තෙජසා තෙජො''ති. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස එතදහොසි – ''මහිද්ධිකො ඛො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්‍ර හි නාම චණ්ඩස්ස නාගරාජස්ස ඉද්ධිමතො ආසිවිසස්ස ඝොරවිසස්ස තෙජසා තෙජං පරියාදියිස්සති, නත්වෙව ච ඛො අරහා යථා අහ''න්ති.

39. නෙරඤ්ජරායං භගවා, උරුවෙලකස්සපං ජටිලං අවොච;
''සචෙ තෙ කස්සප අගරු, විහරෙමු අජ්ජණ්හො අග්ගිසාලම්හී''ති [අග්ගිසරණම්හීති (සී. ස්‍යා.)].

''න ඛො මෙ මහාසමණ ගරු;
ඵාසුකාමොව තං නිවාරෙමි;
චණ්ඩෙත්ථ නාගරාජා;
ඉද්ධිමා ආසිවිසො ඝොරවිසො;
සො තං මා විහෙඨෙසී''ති.

''අප්පෙව මං න විහෙඨෙය්‍ය;
ඉඞ්ඝ ත්වං කස්සප අනුජානාහි අග්‍යාගාර''න්ති;
දින්නන්ති නං විදිත්වා;
අභීතො [අසම්භීතො (සී.)] පාවිසි භයමතීතො.

දිස්වා ඉසිං පවිට්ඨං, අහිනාගො දුම්මනො පධූපායි;
සුමනමනසො අධිමනො [අවිමනො (කත්ථචි), නවිමනො (ස්‍යා.)], මනුස්සනාගොපි තත්ථ පධූපායි.

මක්ඛඤ්ච අසහමානො, අහිනාගො පාවකොව පජ්ජලි;
තෙජොධාතුසු කුසලො, මනුස්සනාගොපි තත්ථ පජ්ජලි.

උභින්නං සජොතිභූතානං;
අග්‍යාගාරං ආදිත්තං හොති සම්පජ්ජලිතං සජොතිභූතං;
උදිච්ඡරෙ ජටිලා;
‘‘අභිරූපො වත භො මහාසමණො;
නාගෙන විහෙඨීයතී’’ති භණන්ති.

අථ තස්සා රත්තියා [අථ රත්තියා (සී. ස්‍යා.)] අච්චයෙන;
හතා නාගස්ස අච්චියො හොන්ති [අහිනාගස්ස අච්චියො න හොන්ති (සී. ස්‍යා.)];
ඉද්ධිමතො පන ඨිතා [ඉද්ධිමතො පනුට්ඨිතා (සී.)];
අනෙකවණ්ණා අච්චියො හොන්ති.

නීලා අථ ලොහිතිකා;
මඤ්ජිට්ඨා පීතකා ඵලිකවණ්ණායො;
අඞ්ගීරසස්ස කායෙ;
අනෙකවණ්ණා අච්චියො හොන්ති.

පත්තම්හි ඔදහිත්වා;
අහිනාගං බ්‍රාහ්මණස්ස දස්සෙසි;
‘‘අයං තෙ කස්සප නාගො;
පරියාදින්නො අස්ස තෙජසා තෙජො’’ති.

අථ ඛො උරුවෙලකස්සපො ජටිලො භගවතො ඉමිනා ඉද්ධිපාටිහාරියෙන අභිප්පසන්නො භගවන්තං එතදවොච – ‘‘ඉධෙව, මහාසමණ, විහර, අහං තෙ [තෙ උපට්ඨාමි (ඉතිපි)] ධුවභත්තෙනා’’ති.

පඨමං පාටිහාරියං.

40. අථ ඛො භගවා උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස අස්සමස්ස අවිදූරෙ අඤ්ඤතරස්මිං වනසණ්ඩෙ විහාසි. අථ ඛො චත්තාරො මහාරාජානො අභික්කන්තාය රත්තියා අභික්කන්තවණ්ණා කෙවලකප්පං වනසණ්ඩං ඔභාසෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා චතුද්දිසා අට්ඨංසු සෙය්‍යථාපි මහන්තා අග්ගික්ඛන්ධා. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපො ජටිලො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං එතදවොච – ‘‘කාලො, මහාසමණ, නිට්ඨිතං භත්තං. කෙ නු ඛො තෙ, මහාසමණ, අභික්කන්තාය රත්තියා අභික්කන්තවණ්ණා කෙවලකප්පං වනසණ්ඩං ඔභාසෙත්වා යෙන ත්වං තෙනුපසඞ්කමිංසු , උපසඞ්කමිත්වා තං අභිවාදෙත්වා චතුද්දිසා අට්ඨංසු ‘‘සෙය්‍යථාපි මහන්තා අග්ගික්ඛන්ධා’’ති. ‘‘එතෙ ඛො, කස්සප, චත්තාරො මහාරාජානො යෙනාහං තෙනුපසඞ්කමිංසු ධම්මස්සවනායා’’ති. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස එතදහොසි – ‘‘මහිද්ධිකො ඛො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්‍ර හි නාම චත්තාරොපි මහාරාජානො උපසඞ්කමිස්සන්ති ධම්මස්සවනාය, න ත්වෙව ච ඛො අරහා යථා අහ’’න්ති. අථ ඛො භගවා උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස භත්තං භුඤ්ජිත්වා තස්මිංයෙව වනසණ්ඩෙ විහාසි.

දුතියං පාටිහාරියං.

41. අථ ඛො සක්කො දෙවානමින්දො අභික්කන්තාය රත්තියා අභික්කන්තවණ්ණො කෙවලකප්පං වනසණ්ඩං ඔභාසෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි , උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි සෙය්‍යථාපි මහාඅග්ගික්ඛන්ධො, පුරිමාහි වණ්ණනිභාහි අභික්කන්තතරො ච පණීතතරො ච. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපො ජටිලො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං එතදවොච – ‘‘කාලො, මහාසමණ, නිට්ඨිතං භත්තං. කො නු ඛො සො, මහාසමණ, අභික්කන්තාය රත්තියා අභික්කන්තවණ්ණො කෙවලකප්පං වනසණ්ඩං ඔභාසෙත්වා යෙන ත්වං තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි සෙය්‍යථාපි මහාඅග්ගික්ඛන්ධො, පුරිමාහි වණ්ණනිභාහි අභික්කන්තතරො ච පණීතතරො චා’’ති? ‘‘එසො ඛො, කස්සප, සක්කො දෙවානමින්දො යෙනාහං තෙනුපසඞ්කමි ධම්මස්සවනායා’’ති. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස එතදහොසි – ‘‘මහිද්ධිකො ඛො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්‍ර හි නාම සක්කොපි දෙවානමින්දො උපසඞ්කමිස්සති ධම්මස්සවනාය, න ත්වෙව ච ඛො අරහා යථා අහ’’න්ති. අථ ඛො භගවා උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස භත්තං භුඤ්ජිත්වා තස්මිංයෙව වනසණ්ඩෙ විහාසි.

තතියං පාටිහාරියං.

42. අථ ඛො බ්‍රහ්මා සහම්පති අභික්කන්තාය රත්තියා අභික්කන්තවණ්ණො කෙවලකප්පං වනසණ්ඩං ඔභාසෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි සෙය්‍යථාපි මහාඅග්ගික්ඛන්ධො, පුරිමාහි වණ්ණනිභාහි අභික්කන්තතරො ච පණීතතරො ච. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපො ජටිලො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං එතදවොච – ''කාලො, මහාසමණ, නිට්ඨිතං භත්තං. කො නු ඛො සො, මහාසමණ, අභික්කන්තාය රත්තියා අභික්කන්තවණ්ණො කෙවලකප්පං වනසණ්ඩං ඔභාසෙත්වා යෙන ත්වං තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි සෙය්‍යථාපි මහාඅග්ගික්ඛන්ධො, පුරිමාහි වණ්ණනිභාහි අභික්කන්තතරො ච පණීතතරො චා''ති? ''එසො ඛො, කස්සප, බ්‍රහ්මා සහම්පති යෙනාහං තෙනුපසඞ්කමි ධම්මස්සවනායා''ති. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස එතදහොසි – ''මහිද්ධිකො ඛො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්‍ර හි නාම බ්‍රහ්මාපි සහම්පති උපසඞ්කමිස්සති ධම්මස්සවනාය, න ත්වෙව ච ඛො අරහා යථා අහ''න්ති. අථ ඛො භගවා උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස භත්තං භුඤ්ජිත්වා තස්මිංයෙව වනසණ්ඩෙ විහාසි.

චතුත්ථං පාටිහාරියං.

43. තෙන ඛො පන සමයෙන උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස මහායඤ්ඤො පච්චුපට්ඨිතො හොති, කෙවලකප්පා ච අඞ්ගමගධා පහූතං ඛාදනීයං භොජනීයං ආදාය අභික්කමිතුකාමා හොන්ති . අථ ඛො උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස එතදහොසි – ''එතරහි ඛො මෙ මහායඤ්ඤො පච්චුපට්ඨිතො, කෙවලකප්පා ච අඞ්ගමගධා පහූතං ඛාදනීයං භොජනීයං ආදාය අභික්කමිස්සන්ති. සචෙ මහාසමණො මහාජනකායෙ ඉද්ධිපාටිහාරියං කරිස්සති , මහාසමණස්ස ලාභසක්කාරො අභිවඩ්ඪිස්සති, මම ලාභසක්කාරො පරිහායිස්සති. අහො නූන මහාසමණො ස්වාතනාය නාගච්ඡෙය්‍යා''ති. අථ ඛො භගවා උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය උත්තරකුරුං ගන්ත්වා තතො පිණ්ඩපාතං ආහරිත්වා අනොතත්තදහෙ පරිභුඤ්ජිත්වා තත්ථෙව දිවාවිහාරං අකාසි. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපො ජටිලො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං එතදවොච – ''කාලො, මහාසමණ, නිට්ඨිතං භත්තං. කිං නු ඛො, මහාසමණ, හියො නාගමාසි? අපි ච මයං තං සරාම – කිං නු ඛො මහාසමණො නාගච්ඡතීති? ඛාදනීයස්ස ච භොජනීයස්ස ච තෙ පටිවීසො [පටිවිංසො (සී.), පටිවිසො (ස්‍යා.)] ඨපිතො''ති. නනු තෙ, කස්සප, එතදහොසි – '''එතරහි ඛො මෙ මහායඤ්ඤො පච්චුපට්ඨිතො, කෙවලකප්පා ච අඞ්ගමගධා පහූතං ඛාදනීයං භොජනීයං ආදාය අභික්කමිස්සන්ති, සචෙ මහාසමණො මහාජනකායෙ ඉද්ධිපාටිහාරියං කරිස්සති, මහාසමණස්ස ලාභසක්කාරො අභිවඩ්ඪිස්සති, මම ලාභසක්කාරො පරිහායිස්සති, අහො නූන මහාසමණො ස්වාතනාය නාගච්ඡෙය්‍යා'ති. සො ඛො අහං, කස්සප, තව චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කං අඤ්ඤාය උත්තරකුරුං ගන්ත්වා තතො පිණ්ඩපාතං ආහරිත්වා අනොතත්තදහෙ පරිභුඤ්ජිත්වා තත්ථෙව දිවාවිහාරං අකාසි''න්ති. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස එතදහොසි – ''මහිද්ධිකො ඛො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්‍ර හි නාම චෙතසාපි චිත්තං පජානිස්සති , න ත්වෙව ච ඛො අරහා යථා අහ''න්ති. අථ ඛො භගවා උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස භත්තං භුඤ්ජිත්වා තස්මිංයෙව වනසණ්ඩෙ විහාසි.

පඤ්චමං පාටිහාරියං.

44. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවතො පංසුකූලං උප්පන්නං හොති. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි – ''කත්ථ නු ඛො අහං පංසුකූලං ධොවෙය්‍ය''න්ති? අථ ඛො සක්කො දෙවානමින්දො භගවතො චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය පාණිනා පොක්ඛරණිං ඛණිත්වා භගවන්තං එතදවොච – ''ඉධ, භන්තෙ, භගවා පංසුකූලං ධොවතූ''ති. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි – ''කිම්හි නු ඛො අහං පංසුකූලං පරිමද්දෙය්‍ය''න්ති? අථ ඛො සක්කො දෙවානමින්දො භගවතො චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය මහතිං සිලං උපනික්ඛිපි – ඉධ, භන්තෙ, භගවා පංසුකූලං පරිමද්දතූති. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි – ''කිම්හි නු ඛො අහං [අහං පංසුකූලං (ක.)] ආලම්බිත්වා උත්තරෙය්‍ය''න්ති? අථ ඛො කකුධෙ අධිවත්ථා දෙවතා භගවතො චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය සාඛං ඔනාමෙසි – ඉධ, භන්තෙ, භගවා ආලම්බිත්වා උත්තරතූති. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි – ''කිම්හි නු ඛො අහං පංසුකූලං විස්සජ්ජෙය්‍ය''න්ති? අථ ඛො සක්කො දෙවානමින්දො භගවතො චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය මහතිං සිලං උපනික්ඛිපි – ඉධ, භන්තෙ, භගවා පංසුකූලං විස්සජ්ජෙතූති. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපො ජටිලො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං එතදවොච – ''කාලො , මහාසමණ, නිට්ඨිතං භත්තං. කිං නු ඛො, මහාසමණ, නායං පුබ්බෙ ඉධ පොක්ඛරණී, සායං ඉධ පොක්ඛරණී. නයිමා සිලා පුබ්බෙ උපනික්ඛිත්තා. කෙනිමා සිලා උපනික්ඛිත්තා? නයිමස්ස කකුධස්ස පුබ්බෙ සාඛා ඔනතා, සායං සාඛා ඔනතා''ති. ඉධ මෙ, කස්සප, පංසුකූලං උප්පන්නං අහොසි. තස්ස මය්හං, කස්සප, එතදහොසි – ''කත්ථ නු ඛො අහං පංසුකූලං ධොවෙය්‍ය''න්ති? අථ ඛො, කස්සප, සක්කො දෙවානමින්දො මම චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය පාණිනා පොක්ඛරණිං ඛණිත්වා මං එතදවොච – ''ඉධ, භන්තෙ, භගවා පංසුකූලං ධොවතූ''ති. සායං කස්සප අමනුස්සෙන පාණිනා ඛණිතා පොක්ඛරණී. තස්ස මය්හං, කස්සප, එතදහොසි – ''කිම්හි නු ඛො අහං පංසුකූලං පරිමද්දෙය්‍ය''න්ති? අථ ඛො, කස්සප, සක්කො දෙවානමින්දො මම චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය මහතිං සිලං උපනික්ඛිපි – ''ඉධ, භන්තෙ, භගවා පංසුකූලං පරිමද්දතූ''ති. සායං කස්සප අමනුස්සෙන උපනික්ඛිත්තා සිලා. තස්ස මය්හං, කස්සප, එතදහොසි – ''කිම්හි නු ඛො අහං ආලම්බිත්වා උත්තරෙය්‍ය''න්ති? අථ ඛො, කස්සප, කකුධෙ අධිවත්ථා දෙවතා ජ මම චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය සාඛං ඔනාමෙසි – ''ඉධ, භන්තෙ, භගවා ආලම්බිත්වා උත්තරජතූ''ති. ස්වායං ආහරහත්ථො කකුධො. තස්ස මය්හං, කස්සප, එතදහොසි – ''කිම්හි නු ඛො අහං පංසුකූලං විස්සජ්ජෙය්‍ය''න්ති? අථ

ඛො, කස්සප, සක්කො දෙවානමින්දො මම චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය මහතිං සිලං උපනික්ඛිපි – ‘‘ඉධ, භන්තෙ, භගවා පංසුකූලං විස්සජ්ජෙතූ’’ති . සායං කස්සප අමනුස්සෙන උපනික්ඛිත්තා සිලා’’ති. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස එතදහොසි – ‘‘මහිද්ධිකො ඛො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්‍ර හි නාම සක්කොපි දෙවානමින්දො වෙය්‍යාවච්චං කරිස්සති, න ත්වෙව ච ඛො අරහා යථා අහ’’න්ති. අථ ඛො භගවා උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස භත්තං භුඤ්ජිත්වා තස්මිංයෙව වනසණ්ඩෙ විහාසි.

අථ ඛො උරුවෙලකස්සපො ජටිලො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවතො කාලං ආරොචෙසි – ‘‘කාලො, මහාසමණ, නිට්ඨිතං භත්ත’’න්ති. ‘‘ගච්ඡ ත්වං, කස්සප, ආයාමහ’’න්ති උරුවෙලකස්සපං ජටිලං උය්‍යොජෙත්වා යාය ජම්බුයා ‘ජම්බුදීපො’ පඤ්ඤායති, තතො ඵලං ගහෙත්වා පඨමතරං ආගන්ත්වා අග්‍යාගාරෙ නිසීදි. අද්දසා ඛො උරුවෙලකස්සපො ජටිලො භගවන්තං අග්‍යාගාරෙ නිසින්නං, දිස්වාන භගවන්තං එතදවොච – ‘‘කතමෙන ත්වං, මහාසමණ, මග්ගෙන ආගතො? අහං තයා පඨමතරං පක්කන්තො, සො ත්වං පඨමතරං ආගන්ත්වා අග්‍යාගාරෙ නිසින්නො’’ති. ‘‘ඉධාහං, කස්සප, තං උය්‍යොජෙත්වා යාය ජම්බුයා ‘ජම්බුදීපො’ පඤ්ඤායති, තතො ඵලං ගහෙත්වා පඨමතරං ආගන්ත්වා අග්‍යාගාරෙ නිසින්නො. ඉදං ඛො, කස්සප, ජම්බුඵලං වණ්ණසම්පන්නං ගන්ධසම්පන්නං රසසම්පන්නං. සචෙ ආකඞ්ඛසි පරිභුඤ්ජා’’ති. ‘‘අලං, මහාසමණ, ත්වංයෙව තං අරහසි , ත්වංයෙව තං [ත්වංයෙවෙතං ආහරසි, ත්වංයෙවෙතං (සී. ස්‍යා.)] පරිභුඤ්ජාහී’’ති. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස එතදහොසි – ‘‘මහිද්ධිකො ඛො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්‍ර හි නාම මං පඨමතරං උය්‍යොජෙත්වා යාය ජම්බුයා ‘ජම්බුදීපො’ පඤ්ඤායති, තතො ඵලං ගහෙත්වා පඨමතරං ආගන්ත්වා අග්‍යාගාරෙ නිසීදිස්සති, න ත්වෙව ච ඛො අරහා යථා අහ’’න්ති. අථ ඛො භගවා උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස භත්තං භුඤ්ජිත්වා තස්මිංයෙව වනසණ්ඩෙ විහාසි.

45. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපො ජටිලො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවතො කාලං ආරොචෙසි – ‘‘කාලො, මහාසමණ, නිට්ඨිතං භත්ත’’න්ති. ගච්ඡ ත්වං, කස්සප, ආයාමහන්ති උරුවෙලකස්සපං ජටිලං උය්‍යොජෙත්වා යාය ජම්බුයා ‘ජම්බුදීපො’ පඤ්ඤායති, තස්සා අවිදූරෙ අම්බො…පෙ…. තස්සා අවිදූරෙ ආමලකී…පෙ…. තස්සා අවිදූරෙ හරිතකී…පෙ…. තාවතිංසං ගන්ත්වා පාරිච්ඡත්තකපුප්ඵං ගහෙත්වා පඨමතරං ආගන්ත්වා අග්‍යාගාරෙ නිසීදි. අද්දසා ඛො උරුවෙලකස්සපො ජටිලො භගවන්තං අග්‍යාගාරෙ නිසින්නං, දිස්වාන භගවන්තං එතදවොච – ‘‘කතමෙන ත්වං, මහාසමණ, මග්ගෙන ආගතො? අහං තයා පඨමතරං පක්කන්තො, සො ත්වං පඨමතරං ආගන්ත්වා අග්‍යාගාරෙ නිසින්නො’’ති. ‘‘ඉධාහං , කස්සප, තං උය්‍යොජෙත්වා තාවතිංසං ගන්ත්වා පාරිච්ඡත්තකපුප්ඵං ගහෙත්වා පඨමතරං ආගන්ත්වා අග්‍යාගාරෙ නිසින්නො. ඉදං ඛො, කස්සප, පාරිච්ඡත්තකපුප්ඵං වණ්ණසම්පන්නං ගන්ධසම්පන්නං [සුගන්ධිකං (ක.)]. (සචෙ ආකඞ්ඛසි ගණ්හා’’ති. ‘‘අලං, මහාසමණ, ත්වංයෙව තං අරහසි, ත්වංයෙව තං ගණ්හා’’ති) [( ) සී. ස්‍යා. පොත්ථකෙසු නත්ථි]. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස එතදහොසි – ‘‘මහිද්ධිකො ඛො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්‍ර හි නාම මං පඨමතරං උය්‍යොජෙත්වා තාවතිංසං ගන්ත්වා පාරිච්ඡත්තකපුප්ඵං ගහෙත්වා පඨමතරං ආගන්ත්වා අග්‍යාගාරෙ නිසීදිස්සති, න ත්වෙව ච ඛො අරහා යථා අහ’’න්ති.

46. තෙන ඛො පන සමයෙන තෙ ජටිලා අග්ගිං පරිචරිතුකාමා න සක්කොන්ති කට්ඨානි ඵාලෙතුං . අථ ඛො තෙසං ජටිලානං එතදහොසි – ‘‘නිස්සංසයං ඛො මහාසමණස්ස ඉද්ධානුභාවො, යථා මයං න සක්කොම කට්ඨානි ඵාලෙතු’’න්ති. අථ ඛො භගවා උරුවෙලකස්සපං ජටිලං එතදවොච – ‘‘ඵාලියන්තු, කස්සප, කට්ඨානී’’ති. ‘‘ඵාලියන්තු, මහාසමණා’’ති. සකිදෙව පඤ්ච කට්ඨසතානි ඵාලියිංසු. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස එතදහොසි – ‘‘මහිද්ධිකො ඛො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්‍ර හි නාම කට්ඨානිපි ඵාලියිස්සන්ති, න ත්වෙව ච ඛො අරහා යථා අහ’’න්ති.

47. තෙන ඛො පන සමයෙන තෙ ජටිලා අග්ගිං පරිචරිතුකාමා න සක්කොන්ති අග්ගිං උජ්ජලෙතුං [ජාලෙතුං (සී.), උජ්ජලිතුං (ක.)]. අථ ඛො තෙසං ජටිලානං එතදහොසි – ‘‘නිස්සංසයං ඛො මහාසමණස්ස ඉද්ධානුභාවො, යථා මයං න සක්කොම අග්ගිං උජ්ජලෙතු’’න්ති. අථ ඛො භගවා උරුවෙලකස්සපං ජටිලං එතදවොච – ‘‘උජ්ජලියන්තු, කස්සප, අග්ගී’’ති. ‘‘උජ්ජලියන්තු, මහාසමණා’’ති. සකිදෙව පඤ්ච අග්ගිසතානි උජ්ජලියිංසු. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස එතදහොසි – ‘‘මහිද්ධිකො ඛො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්‍ර හි නාම අග්ගීපි උජ්ජලියිස්සන්ති, න ත්වෙව ච ඛො අරහා යථා අහ’’න්ති.

48. තෙන ඛො පන සමයෙන තෙ ජටිලා අග්ගිං පරිචරිත්වා න සක්කොන්ති අග්ගිං විජ්ඣාපෙතුං. අථ ඛො තෙසං ජටිලානං එතදහොසි – ‘‘නිස්සංසයං ඛො මහාසමණස්ස ඉද්ධානුභාවො, යථා මයං න සක්කොම අග්ගිං විජ්ඣාපෙතු’’න්ති. අථ ඛො භගවා උරුවෙලකස්සපං ජටිලං එතදවොච – ‘‘විජ්ඣායන්තු, කස්සප, අග්ගී’’ති. ‘‘විජ්ඣායන්තු, මහාසමණා’’ති. සකිදෙව පඤ්ච අග්ගිසතානි විජ්ඣායිංසු. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස එතදහොසි – ‘‘මහිද්ධිකො ඛො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්‍ර හි නාම අග්ගීපි විජ්ඣායිස්සන්ති, න ත්වෙව ච ඛො අරහා යථා අහ’’න්ති.

49. තෙන ඛො පන සමයෙන තෙ ජටිලා සීතාසු හෙමන්තිකාසු රත්තීසු අන්තරට්ඨකාසු හිමපාතසමයෙ නජ්ජා නෙරඤ්ජරාය උම්මුජ්ජන්තිපි, නිමුජ්ජන්තිපි, උම්මුජ්ජනනිමුජ්ජනම්පි කරොන්ති. අථ ඛො භගවා පඤ්චමත්තානි

මන්දාමුඛිසතානි අභිනිම්මිනි, යත්ථ තෙ ජටිලා උත්තරිත්වා විසිබ්බෙසුං . අථ ඛො තෙසං ජටිලානං එතදහොසි – ‘‘නිස්සංසයං ඛො මහාසමණස්ස ඉද්ධානුභාවො, යථයිමා මන්දාමුඛියො නිම්මිතා’’ති. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස එතදහොසි – ‘‘මහිද්ධිකො ඛො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්‍ර හි නාම තාව බහූ මන්දාමුඛියොපි අභිනිම්මිනිස්සති, න ත්වෙව ච ඛො අරහා යථා අහ’’න්ති.

50. තෙන ඛො පන සමයෙන මහා අකාලමෙඝො පාවස්සි, මහා උදකවාහකො සඤ්ජායි. යස්මිං පදෙසෙ භගවා විහරති, සො පදෙසො උදකෙන න ඔත්ථටො [උදකෙන ඔත්ථටො (සී. ස්‍යා.)] හොති. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි – ‘‘යංනූනාහං සමන්තා උදකං උස්සාරෙත්වා මජ්ඣෙ රෙණුහතාය භූමියා චඞ්කමෙය්‍ය’’න්ති. අථ ඛො භගවා සමන්තා උදකං උස්සාරෙත්වා මජ්ඣෙ රෙණුහතාය භූමියා චඞ්කමි. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපො ජටිලො – මාහෙව ඛො මහාසමණො උදකෙන වූළ්හො අහොසීති නාවාය සම්බහුලෙහි ජටිලෙහි සද්ධිං යස්මිං පදෙසෙ භගවා විහරති තං පදෙසං අගමාසි. අද්දසා ඛො උරුවෙලකස්සපො ජටිලො භගවන්තං සමන්තා උදකං උස්සාරෙත්වා මජ්ඣෙ රෙණුහතාය භූමියා චඞ්කමන්තං, දිස්වාන භගවන්තං එතදවොච – ‘‘ඉදං නු ත්වං, මහාසමණ’’ති? ‘‘අයමහමස්මි [ආම අහමස්මි (ස්‍යා.)], කස්සපා’’ති භගවා වෙහාසං අබ්භුග්ගන්ත්වා නාවාය පච්චුට්ඨාසි. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපස්ස ජටිලස්ස එතදහොසි – ‘‘මහිද්ධිකො ඛො මහාසමණො මහානුභාවො, යත්‍ර හි නාම උදකම්පි න පවාහිස්සති [නප්පසහිස්සති (සී.)], න ත්වෙව ච ඛො අරහා යථා අහ’’න්ති.

51. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි – ‘‘චිරම්පි ඛො ඉමස්ස මොඝපුරිසස්ස එවං භවිස්සති – ‘මහිද්ධිකො ඛො මහාසමණො මහානුභාවො, න ත්වෙව ච ඛො අරහා යථා අහ’න්ති; යංනූනාහං ඉමං ජටිලං සංවෙජෙය්‍ය’’න්ති. අථ ඛො භගවා උරුවෙලකස්සපං ජටිලං එතදවොච – ‘‘නෙව ච ඛො ත්වං, කස්සප, අරහා, නාපි අරහත්තමග්ගසමාපන්නො. සාපි තෙ පටිපදා නත්ථි, යාය ත්වං අරහා වා අස්සසි, අරහත්තමග්ගං වා සමාපන්නො’’ති. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපො ජටිලො භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිත්වා භගවන්තං එතදවොච – ‘‘ලභෙය්‍යාහං, භන්තෙ, භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං, ලභෙය්‍යං උපසම්පද’’න්ති. ත්වං ඛොසි, කස්සප, පඤ්චන්නං ජටිලසතානං නායකො විනායකො අග්ගො පමුඛො පාමොක්ඛො. තෙපි තාව අපලොකෙහි, යථා තෙ මඤ්ඤිස්සන්ති තථා තෙ කරිස්සන්තීති. අථ ඛො උරුවෙලකස්සපො ජටිලො යෙන තෙ ජටිලා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා තෙ ජටිලෙ එතදවොච – ‘‘ඉච්ඡාමහං , භො, මහාසමණෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං, යථා භවන්තො මඤ්ඤන්ති තථා කරොන්තූ’’ති. ‘‘චිරපටිකා මයං, භො, මහාසමණෙ අභිප්පසන්නා, සචෙ භවං, මහාසමණෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සති, සබ්බෙව මයං මහාසමණෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සාමා’’ති. අථ ඛො තෙ ජටිලා කෙසමිස්සං ජටාමිස්සං ඛාරිකාජමිස්සං අග්ගිහුතමිස්සං උදකෙ පවාහෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිත්වා භගවන්තං එතදවොචුං – ‘‘ලභෙය්‍යාම මයං, භන්තෙ, භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං, ලභෙය්‍යාම උපසම්පද’’න්ති. ‘‘එථ භික්ඛවො’’ති භගවා අවොච – ‘‘ස්වාක්ඛාතො ධම්මො, චරථ බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා’’ති. සාව තෙසං ආයස්මන්තානං උපසම්පදා අහොසි.

52. අද්දසා ඛො නදීකස්සපො ජටිලො කෙසමිස්සං ජටාමිස්සං ඛාරිකාජමිස්සං අග්ගිහුතමිස්සං උදකෙ වුය්හමානෙ, දිස්වානස්ස එතදහොසි – ‘‘මාහෙව මෙ භාතුනො උපසග්ගො අහොසී’’ති. ජටිලෙ පාහෙසි – ගච්ඡථ මෙ භාතරං ජානාථාති. සාමඤ්ච තීහි ජටිලසතෙහි සද්ධිං යෙනායස්මා උරුවෙලකස්සපො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං උරුවෙලකස්සපං එතදවොච – ‘‘ඉදං නු ඛො, කස්සප, සෙය්‍යො’’ති? ‘‘ආමාවුසො, ඉදං සෙය්‍යො’’ති. අථ ඛො තෙ ජටිලා කෙසමිස්සං ජටාමිස්සං ඛාරිකාජමිස්සං අග්ගිහුතමිස්සං උදකෙ පවාහෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිත්වා භගවන්තං එතදවොචුං – ‘‘ලභෙය්‍යාම මයං, භන්තෙ, භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං, ලභෙය්‍යාම උපසම්පද’’න්ති. ‘‘එථ භික්ඛවො’’ති භගවා අවොච – ‘‘ස්වාක්ඛාතො ධම්මො, චරථ බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා’’ති. සාව තෙසං ආයස්මන්තානං උපසම්පදා අහොසි.

53. අද්දසා ඛො ගයාකස්සපො ජටිලො කෙසමිස්සං ජටාමිස්සං ඛාරිකාජමිස්සං අග්ගිහුතමිස්සං උදකෙ වුය්හමානෙ, දිස්වානස්ස එතදහොසි – ‘‘මාහෙව මෙ භාතූනං උපසග්ගො අහොසී’’ති. ජටිලෙ පාහෙසි – ගච්ඡථ මෙ භාතරො ජානාථාති. සාමඤ්ච ද්වීහි ජටිලසතෙහි සද්ධිං යෙනායස්මා උරුවෙලකස්සපො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං උරුවෙලකස්සපං එතදවොච – ‘‘ඉදං නු ඛො, කස්සප, සෙය්‍යො’’ති? ‘‘ආමාවුසො, ඉදං සෙය්‍යො’’ති. අථ ඛො තෙ ජටිලා කෙසමිස්සං ජටාමිස්සං ඛාරිකාජමිස්සං අග්ගිහුතමිස්සං උදකෙ පවාහෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිත්වා භගවන්තං එතදවොචුං – ‘‘ලභෙය්‍යාම මයං, භන්තෙ, භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං, ලභෙය්‍යාම උපසම්පද’’න්ති. ‘‘එථ භික්ඛවො’’ති භගවා අවොච – ‘‘ස්වාක්ඛාතො ධම්මො, චරථ බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා’’ති. සාව තෙසං ආයස්මන්තානං උපසම්පදා අහොසි.

> භගවතො අධිට්ඨානෙන පඤ්ච කට්ඨසතානි න ඵාලියිංසු, ඵාලියිංසු; අග්ගී න උජ්ජලියිංසු, උජ්ජලියිංසු; න විජ්ඣායිංසු, විජ්ඣායිංසු; පඤ්චමන්දාමුඛිසතානි අභිනිම්මිනි. එතෙන නයෙන අඩ්ඪුඩ්ඪපාටිහාරියසහස්සානි හොන්ති.

54. අථ ඛො භගවා උරුවෙලායං යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන ගයාසීසං තෙන පක්කාමි මහතා භික්ඛුසඞ්ඝෙන සද්ධිං භික්ඛුසහස්සෙන සබ්බෙහෙව පුරාණජටිලෙහි. තත්‍ර සුදං භගවා ගයායං විහරති ගයාසීසෙ සද්ධිං භික්ඛුසහස්සෙන. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි –

[සං. නි. 4.29] ''සබ්බං , භික්ඛවෙ, ආදිත්තං. කිඤ්ච, භික්ඛවෙ, සබ්බං ආදිත්තං? චක්ඛු ආදිත්තං, රූපා ආදිත්තා, චක්ඛුවිඤ්ඤාණං ආදිත්තං, චක්ඛුසම්ඵස්සො ආදිත්තො, යමිදං චක්ඛුසම්ඵස්සපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තම්පි ආදිත්තං. කෙන ආදිත්තං? රාගග්ගිනා දොසග්ගිනා මොහග්ගිනා ආදිත්තං, ජාතියා ජරාය මරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි ආදිත්තන්ති වදාමි. සොතං ආදිත්තං, සද්දා ආදිත්තා, සොතවිඤ්ඤාණං ආදිත්තං, සොතසම්ඵස්සො ආදිත්තො, යමිදං සොතසම්ඵස්සපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තම්පි ආදිත්තං. කෙන ආදිත්තං? රාගග්ගිනා දොසග්ගිනා මොහග්ගිනා ආදිත්තං, ජාතියා ජරාය මරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි ආදිත්තන්ති වදාමි. ඝානං ආදිත්තං, ගන්ධා ආදිත්තා, ඝානවිඤ්ඤාණං ආදිත්තං, ඝානසම්ඵස්සො ආදිත්තො, යමිදං ඝානසම්ඵස්සපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තම්පි ආදිත්තං. කෙන ආදිත්තං? රාගග්ගිනා දොසග්ගිනා මොහග්ගිනා ආදිත්තං, ජාතියා ජරාය මරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි ආදිත්තන්ති වදාමි. ජිව්හා ආදිත්තා, රසා ආදිත්තා, ජිව්හාවිඤ්ඤාණං ආදිත්තං ජිව්හාසම්ඵස්සො ආදිත්තො, යමිදං ජිව්හාසම්ඵස්සපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තම්පි ආදිත්තං. කෙන ආදිත්තං? රාගග්ගිනා දොසග්ගිනා මොහග්ගිනා ආදිත්තං, ජාතියා ජරාය මරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි ආදිත්තන්ති වදාමි. කායො ආදිත්තො, ඵොට්ඨබ්බා ආදිත්තා, කායවිඤ්ඤාණං ආදිත්තං කායසම්ඵස්සො ආදිත්තො, යමිදං කායසම්ඵස්සපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තම්පි ආදිත්තං. කෙන ආදිත්තං? රාගග්ගිනා දොසග්ගිනා මොහග්ගිනා ආදිත්තං, ජාතියා ජරාය මරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි ආදිත්තන්ති වදාමි. මනො ආදිත්තො, ධම්මා ආදිත්තා, මනොවිඤ්ඤාණං ආදිත්තං මනොසම්ඵස්සො ආදිත්තො, යමිදං මනොසම්ඵස්සපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තම්පි ආදිත්තං. කෙන ආදිත්තං? රාගග්ගිනා දොසග්ගිනා මොහග්ගිනා ආදිත්තං, ජාතියා ජරාය මරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුක්ඛෙහි දොමනස්සෙහි උපායාසෙහි ආදිත්තන්ති වදාමි.

''එවං පස්සං, භික්ඛවෙ, සුතවා අරියසාවකො චක්ඛුස්මිම්පි නිබ්බින්දති, රූපෙසුපි නිබ්බින්දති, චක්ඛුවිඤ්ඤාණෙපි නිබ්බින්දති, චක්ඛුසම්ඵස්සෙපි නිබ්බින්දති, යමිදං චක්ඛුසම්ඵස්සපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, තස්මිම්පි නිබ්බින්දති. සොතස්මිම්පි නිබ්බින්දති, සද්දෙසුපි නිබ්බින්දති…පෙ…. ඝානස්මිම්පි නිබ්බින්දති , ගන්ධෙසුපි නිබ්බින්දති…පෙ…. ජිව්හායපි නිබ්බින්දති, රසෙසුපි නිබ්බින්දති…පෙ…. කායස්මිම්පි නිබ්බින්දති, ඵොට්ඨබ්බෙසුපි නිබ්බින්දති…පෙ…. මනස්මිම්පි නිබ්බින්දති, ධම්මෙසුපි නිබ්බින්දති, මනොවිඤ්ඤාණෙපි නිබ්බින්දති, මනොසම්ඵස්සෙපි නිබ්බින්දති, යමිදං මනොසම්ඵස්සපච්චයා උප්පජ්ජති වෙදයිතං සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා තස්මිම්පි නිබ්බින්දති, නිබ්බින්දං විරජ්ජති, විරාගා විමුච්චති, විමුත්තස්මිං විමුත්තමිති ඤාණං හොති. ඛීණා ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉත්ථත්තායාති පජානාතී''ති.

ඉමස්මිඤ්ච පන වෙය්‍යාකරණස්මිං භඤ්ඤමානෙ තස්ස භික්ඛුසහස්සස්ස අනුපාදාය ආසවෙහි චිත්තානි විමුච්චිංසු.

ආදිත්තපරියායසුත්තං නිට්ඨිතං.

උරුවෙලපාටිහාරියං තතියභාණවාරො නිට්ඨිතො.

13. බිම්බිසාරසමාගමකථා

55. අථ ඛො භගවා ගයාසීසෙ යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන රාජගහං තෙන චාරිකං පක්කාමි, මහතා භික්ඛුසඞ්ඝෙන සද්ධිං භික්ඛුසහස්සෙන සබ්බෙහෙව පුරාණජටිලෙහි. අථ ඛො භගවා අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන රාජගහං තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා රාජගහෙ විහරති ලට්ඨිවනෙ [ලට්ඨිවනුය්‍යානෙ (ස්‍යා.)] සුප්පතිට්ඨෙ චෙතියෙ. අස්සොසි ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො – සමණො ඛලු භො ගොතමො සක්‍යපුත්තො සක්‍යකුලා පබ්බජිතො රාජගහං අනුප්පත්තො රාජගහෙ විහරති ලට්ඨිවනෙ සුප්පතිට්ඨෙ චෙතියෙ. තං ඛො පන භගවන්තං [භවන්තං (ක.)] ගොතමං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්භුග්ගතො – ඉතිපි සො භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදූ අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා [භගවාති (ක.)]. සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්‍රහ්මකං සස්සමණබ්‍රාහ්මණිං පජං සදෙවමනුස්සං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පවෙදෙති. සො ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣෙකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සබ්‍යඤ්ජනං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. සාධු ඛො පන තථාරූපානං අරහතං දස්සනං හොතීති.

අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො ද්වාදසනහුතෙහි [ද්වාදසනියුතෙහි (යොජනා)] මාගධිකෙහි බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙහි පරිවුතො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. තෙපි ඛො ද්වාදසනහුතා මාගධිකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා අප්පෙකච්චෙ භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු, අප්පෙකච්චෙ භගවතා සද්ධිං සම්මොදිංසු, සම්මොදනීයං කථං සාරණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු,

අප්පෙකච්චෙ යෙන භගවා තෙනඤ්ජලිං පණාමෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු, අප්පෙකච්චෙ භගවතො සන්තිකෙ නාමගොත්තං සාවෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු, අප්පෙකච්චෙ තුණ්හීභූතා එකමන්තං නිසීදිංසු. අථ ඛො තෙසං ද්වාදසනහුතානං [ද්වාදසනියුතානං (යොජනා)] මාගධිකානං බ්‍රාහ්මණගහපතිකානං එතදහොසි – ''කිං නු ඛො මහාසමණො උරුවෙලකස්සපෙ බ්‍රහ්මචරියං චරති, උදාහු උරුවෙලකස්සපො මහාසමණෙ බ්‍රහ්මචරියං චරතී''ති? අථ ඛො භගවා තෙසං ද්වාදසනහුතානං මාගධිකානං බ්‍රාහ්මණගහපතිකානං චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය ආයස්මන්තං උරුවෙලකස්සපං ගාථාය අජ්ඣභාසි –

''කිමෙව දිස්වා උරුවෙලවාසි, පහාසි අග්ගිං කිසකොවදානො;
පුච්ඡාමි තං කස්සප, එතමත්ථං කථං පහීනං තව අග්ගිහුත්තන්ති.

''රූපෙ ච සද්දෙ ච අථො රසෙ ච;
කාමිත්ථියො චාභිවදන්ති යඤ්ඤා;
එතං මලන්ති උපධීසු ඤත්වා;
තස්මා න යිට්ඨෙ න හුතෙ අරඤ්ජින්ති.

''එත්ථෙව තෙ මනො න රමිත්ථ (කස්සපාති භගවා);
රූපෙසු සද්දෙසු අථො රසෙසු;
අථ කො චරහි දෙවමනුස්සලොකෙ;
රතො මනො කස්සප, බ්‍රූහි මෙතන්ති.

''දිස්වා පදං සන්තමනූපධීකං;
අකිඤ්චනං කාමභවෙ අසත්තං;
අනඤ්ඤථාභාවිමනඤ්ඤනෙය්‍යං;
තස්මා න යිට්ඨෙ න හුතෙ අරඤ්ජි''න්ති.

56. අථ ඛො ආයස්මා උරුවෙලකස්සපො උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිත්වා භගවන්තං එතදවොච – ''සත්ථා මෙ, භන්තෙ, භගවා, සාවකොහමස්මි; සත්ථා මෙ, භන්තෙ, භගවා, සාවකොහමස්මී''ති. අථ ඛො තෙසං ද්වාදසනහුතානං මාගධිකානං බ්‍රාහ්මණගහපතිකානං එතදහොසි – ''උරුවෙලකස්සපො මහාසමණෙ බ්‍රහ්මචරියං චරතී''ති. අථ ඛො භගවා තෙසං ද්වාදසනහුතානං මාගධිකානං බ්‍රාහ්මණගහපතිකානං චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය අනුපුබ්බිං කථං කථෙසි, සෙය්‍යථිදං – දානකථං සීලකථං සග්ගකථං කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සංකිලෙසං නෙක්ඛම්මෙ ආනිසංසං පකාසෙසි. යදා තෙ භගවා අඤ්ඤාසි කල්ලචිත්තෙ මුදුචිත්තෙ විනීවරණචිත්තෙ උදග්ගචිත්තෙ පසන්නචිත්තෙ, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්කංසිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාසෙසි – දුක්ඛං, සමුදයං, නිරොධං, මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං වත්ථං අපගතකාළකං සම්මදෙව රජනං පටිග්ගණ්හෙය්‍ය, එවමෙව එකාදසනහුතානං මාගධිකානං බ්‍රාහ්මණගහපතිකානං බිම්බිසාරප්පමුඛානං තස්මිංයෙව ආසනෙ විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි – යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්මන්ති. එකනහුතං උපාසකත්තං පටිවෙදෙසි.

57. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො දිට්ඨධම්මො පත්තධම්මො විදිතධම්මො පරියොගාළ්හධම්මො තිණ්ණවිචිකිච්ඡො විගතකථංකථො වෙසාරජ්ජප්පත්තො අපරප්පච්චයො සත්ථුසාසනෙ භගවන්තං එතදවොච – ''පුබ්බෙ මෙ, භන්තෙ, කුමාරස්ස සතො පඤ්ච අස්සාසකා අහෙසුං, තෙ මෙ එතරහි සමිද්ධා. පුබ්බෙ මෙ, භන්තෙ, කුමාරස්ස සතො එතදහොසි – 'අහො වත මං රජ්ජෙ අභිසිඤ්චෙය්‍යු'න්ති, අයං ඛො මෙ, භන්තෙ, පඨමො අස්සාසකො අහොසි, සො මෙ එතරහි සමිද්ධො. 'තස්ස ච මෙ විජිතං අරහං සම්මාසම්බුද්ධො ඔක්කමෙය්‍යා'ති, අයං ඛො මෙ, භන්තෙ, දුතියො අස්සාසකො අහොසි, සො මෙ එතරහි සමිද්ධො. 'තඤ්චාහං භගවන්තං පයිරුපාසෙය්‍ය'න්ති, අයං ඛො මෙ, භන්තෙ, තතියො අස්සාසකො අහොසි, සො මෙ එතරහි සමිද්ධො. 'සො ච මෙ භගවා ධම්මං දෙසෙය්‍යා'ති, අයං ඛො මෙ, භන්තෙ, චතුත්ථො අස්සාසකො අහොසි, සො මෙ එතරහි සමිද්ධො. 'තස්ස චාහං භගවතො ධම්මං ආජානෙය්‍ය'න්ති, අයං ඛො මෙ, භන්තෙ, පඤ්චමො අස්සාසකො අහොසි, සො මෙ එතරහි සමිද්ධො. පුබ්බෙ මෙ, භන්තෙ, කුමාරස්ස සතො ඉමෙ පඤ්ච අස්සාසකා අහෙසුං, තෙ මෙ එතරහි සමිද්ධා. අභික්කන්තං, භන්තෙ, අභික්කන්තං, භන්තෙ, සෙය්‍යථාපි, භන්තෙ, නික්කුජ්ජිතං වා උක්කුජ්ජෙය්‍ය, පටිච්ඡන්නං වා විවරෙය්‍ය, මූළ්හස්ස වා මග්ගං ආචික්ඛෙය්‍ය, අන්ධකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං ධාරෙය්‍ය චක්ඛුමන්තො රූපානි දක්ඛන්තීති – එවමෙවං භගවතා අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එසාහං, භන්තෙ, භගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි, ධම්මඤ්ච, භික්ඛුසඞ්ඝඤ්ච. උපාසකං මං [මං භන්තෙ (ක.)], භගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතං සරණං ගතං, අධිවාසෙතු ච මෙ, භන්තෙ, භගවා , ස්වාතනාය භත්තං සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙනා''ති . අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හීභාවෙන. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො භගවතො අධිවාසනං විදිත්වා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන පණීතං ඛාදනීයං භොජනීයං පටියාදාපෙත්වා භගවතො කාලං ආරොචාපෙසි – ''කාලො, භන්තෙ, නිට්ඨිතං භත්ත''න්ති.

58. අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය රාජගහං පාවිසි මහතා භික්ඛුසඞ්ඝෙන සද්ධිං භික්ඛුසහස්සෙන සබ්බෙහෙව පුරාණජටිලෙහි. තෙන ඛො පන සමයෙන සක්කො දෙවානමින්දො මාණවකවණ්ණං අභිනිම්මිනිත්වා බුද්ධප්පමුඛස්ස භික්ඛුසඞ්ඝස්ස පුරතො පුරතො ගච්ඡති ඉමා ගාථායො ගායමානො –

“දන්තො දන්තෙහි සහ පුරාණජටිලෙහි, විප්පමුත්තො විප්පමුත්තෙහි;
සිඞ්ගීනික්ඛසවණ්ණො, රාජගහං පාවිසි භගවා.

“මුත්තො මුත්තෙහි සහ පුරාණජටිලෙහි, විප්පමුත්තො විප්පමුත්තෙහි;
සිඞ්ගීනික්ඛසවණ්ණො, රාජගහං පාවිසි භගවා.

“තිණ්ණො තිණ්ණෙහි සහ පුරාණජටිලෙහි;
විප්පමුත්තො විප්පමුත්තෙහි;
සිඞ්ගීනික්ඛසුවණ්ණො;
රාජගහං පාවිසි භගවා.

“සන්තො සන්තෙහි සහ පුරාණජටිලෙහි;
විප්පමුත්තො විප්පමුත්තෙහි;
සිඞ්ගීනික්ඛසවණ්ණො;
රාජගහං පාවිසි භගවා.

“දසවාසො දසබලො, දසධම්මවිදූ දසභි චුපෙතො;
සො දසසතපරිවාරො [පරිවාරකො (ක.)] රාජගහං, පාවිසි භගවා”ති.

මනුස්සා සක්කං දෙවානමින්දං පස්සිත්වා එවමාහංසු – “අභිරූපො වතායං මාණවකො, දස්සනීයො වතායං මාණවකො, පාසාදිකො වතායං මාණවකො. කස්ස නු ඛො අයං මාණවකො”ති? එවං වුත්තෙ සක්කො දෙවානමින්දො තෙ මනුස්සෙ ගාථාය අජ්ඣභාසි –

“යො ධීරො සබ්බධි දන්තො, සුද්ධො අප්පටිපුග්ගලො;
අරහං සුගතො ලොකෙ, තස්සාහං පරිචාරකො”ති.

59. අථ ඛො භගවා යෙන රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙන. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො බුද්ධප්පමුඛං භික්ඛුසඞ්ඝං පණීතෙන ඛාදනීයෙන භොජනීයෙන සහත්ථා සන්තප්පෙත්වා සම්පවාරෙත්වා භගවන්තං භුත්තාවිං ඔනීතපත්තපාණිං එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නස්ස ඛො රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස එතදහොසි [චූළව. 307] – “කත්ථ නු ඛො භගවා විහරෙය්‍ය? යං අස්ස ගාමතො නෙව අවිදූරෙ න අච්චාසන්නෙ, ගමනාගමනසම්පන්නං, අත්ථිකානං අත්ථිකානං මනුස්සානං අභික්කමනීයං, දිවා අප්පාකිණ්ණං [අප්පකිණ්ණං (සී. ස්‍යා.), අබහොකිණ්ණං (ක.)], රත්තිං අප්පසද්දං අප්පනිග්ඝොසං විජනවාතං, මනුස්සරාහස්සෙය්‍යකං, පටිසල්ලානසාරුප්ප”න්ති. අථ ඛො රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස එතදහොසි – “ඉදං ඛො අම්හාකං වෙළුවනං උය්‍යානං ගාමතො නෙව අවිදූරෙ න අච්චාසන්නෙ ගමනාගමනසම්පන්නං අත්ථිකානං අත්ථිකානං මනුස්සානං අභික්කමනීයං දිවා අප්පාකිණ්ණං රත්තිං අප්පසද්දං අප්පනිග්ඝොසං විජනවාතං මනුස්සරාහස්සෙය්‍යකං පටිසල්ලානසාරුප්පං. යංනූනාහං වෙළුවනං උය්‍යානං බුද්ධප්පමුඛස්ස භික්ඛුසඞ්ඝස්ස දදෙය්‍ය”න්ති. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො සොවණ්ණමයං භිඞ්කාරං ගහෙත්වා භගවතො ඔණොජෙසි – “එතාහං, භන්තෙ, වෙළුවනං උය්‍යානං බුද්ධප්පමුඛස්ස භික්ඛුසඞ්ඝස්ස දම්මී”ති. පටිග්ගහෙසි භගවා ආරාමං. අථ ඛො භගවා රාජානං මාගධං සෙනියං බිම්බිසාරං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජෙත්වා සම්පහංසෙත්වා උට්ඨායාසනා පක්කාමි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – “අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආරාම”න්ති.

බිම්බිසාරසමාගමකථා නිට්ඨිතා.

14. සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානපබ්බජ්ජාකථා

60. තෙන ඛො පන සමයෙන සඤ්චයො [සඤ්ජයො (සී. ස්‍යා.)] පරිබ්බාජකො රාජගහෙ පටිවසති මහතියා පරිබ්බාජකපරිසාය සද්ධිං අඩ්ඪතෙය්‍යෙහි පරිබ්බාජකසතෙහි. තෙන ඛො පන සමයෙන සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානා සඤ්චයෙ පරිබ්බාජකෙ බ්‍රහ්මචරියං චරන්ති. තෙහි කතිකා කතා හොති – යො පඨමං අමතං අධිගච්ඡති, සො ඉතරස්ස ආරොචෙතූති. අථ ඛො ආයස්මා අස්සජි පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය රාජගහං පිණ්ඩාය පාවිසි පාසාදිකෙන අභික්කන්තෙන පටික්කන්තෙන ආලොකිතෙන විලොකිතෙන සමිඤ්ජිතෙන පසාරිතෙන, ඔක්ඛිත්තචක්ඛු ඉරියාපථසම්පන්නො. අද්දසා ඛො සාරිපුත්තො පරිබ්බාජකො ආයස්මන්තං අස්සජිං රාජගහෙ පිණ්ඩාය චරන්තං

පාසාදිකෙන අභික්කන්තෙන පටික්කන්තෙන ආලොකිතෙන විලොකිතෙන සමිඤ්ජිතෙන පසාරිතෙන ඔක්ඛිත්තචක්ඛුං ඉරියාපථසම්පන්නං. දිස්වානස්ස එතදහොසි – ‘‘යෙ වත ලොකෙ අරහන්තො වා අරහත්තමග්ගං වා සමාපන්නා, අයං තෙසං භික්ඛු අඤ්ඤතරො. යංනූනාහං ඉමං භික්ඛුං උපසඞ්කමිත්වා පුච්ඡෙය්‍යං – ‘කංසි ත්වං, ආවුසො, උද්දිස්ස පබ්බජිතො, කො වා තෙ සත්ථා, කස්ස වා ත්වං ධම්මං රොචෙසී’’’ති? අථ ඛො සාරිපුත්තස්ස පරිබ්බාජකස්ස එතදහොසි – ‘‘අකාලො ඛො ඉමං භික්ඛුං පුච්ඡිතුං, අන්තරඝරං පවිට්ඨො පිණ්ඩාය චරති. යංනූනාහං ඉමං භික්ඛුං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබන්ධෙය්‍යං, අත්ථිකෙහි උපඤ්ඤාතං මග්ග’’න්ති. අථ ඛො ආයස්මා අස්සජි රාජගහෙ පිණ්ඩාය චරිත්වා පිණ්ඩපාතං ආදාය පටික්කමි. අථ ඛො සාරිපුත්තොපි පරිබ්බාජකො යෙනායස්මා අස්සජි තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මතා අස්සජිනා සද්ධිං සම්මොදි, සම්මොදනීයං කථං සාරණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඨිතො ඛො සාරිපුත්තො පරිබ්බාජකො ආයස්මන්තං අස්සජිං එතදවොච – ‘‘විප්පසන්නානි ඛො තෙ, ආවුසො, ඉන්ද්‍රියානි, පරිසුද්ධො ඡවිවණ්ණො පරියොදාතො. කංසි ත්වං, ආවුසො, උද්දිස්ස පබ්බජිතො, කො වා තෙ සත්ථා, කස්ස වා ත්වං ධම්මං රොචෙසී’’ති? ‘‘අත්ථාවුසො, මහාසමණො සක්‍යපුත්තො සක්‍යකුලා පබ්බජිතො, තාහං භගවන්තං උද්දිස්ස පබ්බජිතො, සො ච මෙ භගවා සත්ථා, තස්ස චාහං භගවතො ධම්මං රොචෙමී’’ති. ‘‘කිංවාදී පනායස්මතො සත්ථා, කිමක්ඛායී’’ති? ‘‘අහං ඛො, ආවුසො, නවො අචිරපබ්බජිතො, අධුනාගතො ඉමං ධම්මවිනයං, න තාහං සක්කොමි විත්ථාරෙන ධම්මං දෙසෙතුං, අපි ච තෙ සංඛිත්තෙන අත්ථං වක්ඛාමී’’ති. අථ ඛො සාරිපුත්තො පරිබ්බාජකො ආයස්මන්තං අස්සජිං එතදවොච – ‘‘හොතු, ආවුසො –

‘‘අප්පං වා බහුං වා භාසස්සු, අත්ථංයෙව මෙ බ්‍රූහි;
අත්ථෙනෙව මෙ අත්ථො, කිං කාහසි බ්‍යඤ්ජනං බහු’’න්ති.

අථ ඛො ආයස්මා අස්සජි සාරිපුත්තස්ස පරිබ්බාජකස්ස ඉමං ධම්මපරියායං අභාසි –

[අප. 1.1.286 ථෙරාපදානෙපි] ‘‘යෙ ධම්මා හෙතුප්පභවා, තෙසං හෙතුං තථාගතො ආහ;
තෙසඤ්ච යො නිරොධො, එවංවාදී මහාසමණො’’ති.

අථ ඛො සාරිපුත්තස්ස පරිබ්බාජකස්ස ඉමං ධම්මපරියායං සුත්වා විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි – ‘‘යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්ම’’න්ති.

[අප. 1.1.289 ථෙරාපදානෙපි] එසෙව ධම්මො යදි තාවදෙව, පච්චබ්‍යථ පදමසොකං;
අදිට්ඨං අබ්භතීතං, බහුකෙහි කප්පනහුතෙහීති.

61. අථ ඛො සාරිපුත්තො පරිබ්බාජකො යෙන මොග්ගල්ලානො පරිබ්බාජකො තෙනුපසඞ්කමි. අද්දසා ඛො මොග්ගල්ලානො පරිබ්බාජකො සාරිපුත්තං පරිබ්බාජකං දූරතොව ආගච්ඡන්තං, දිස්වාන සාරිපුත්තං පරිබ්බාජකං එතදවොච – ‘‘විප්පසන්නානි ඛො තෙ, ආවුසො, ඉන්ද්‍රියානි, පරිසුද්ධො ඡවිවණ්ණො පරියොදාතො. කච්චි නු ත්වං, ආවුසො, අමතං අධිගතො’’ති? ‘‘ආමාවුසො, අමතං අධිගතො’’ති. ‘‘යථාකථං පන ත්වං, ආවුසො, අමතං අධිගතො’’ති? ‘‘ඉධාහං, ආවුසො, අද්දසං අස්සජිං භික්ඛුං රාජගහෙ පිණ්ඩාය චරන්තං පාසාදිකෙන අභික්කන්තෙන පටික්කන්තෙන ආලොකිතෙන විලොකිතෙන සමිඤ්ජිතෙන පසාරිතෙන ඔක්ඛිත්තචක්ඛුං ඉරියාපථසම්පන්නං. දිස්වාන මෙ එතදහොසි – ‘යෙ වත ලොකෙ අරහන්තො වා අරහත්තමග්ගං වා සමාපන්නා, අයං තෙසං භික්ඛු අඤ්ඤතරො. යංනූනාහං ඉමං භික්ඛුං උපසඞ්කමිත්වා පුච්ඡෙය්‍යං – කංසි ත්වං, ආවුසො උද්දිස්ස පබ්බජිතො, කො වා තෙ සත්ථා, කස්ස වා ත්වං ධම්මං රොචෙසී’’’ති. තස්ස මය්හං, ආවුසො, එතදහොසි – ‘‘අකාලො ඛො ඉමං භික්ඛුං පුච්ඡිතුං අන්තරඝරං පවිට්ඨො පිණ්ඩාය චරති, යංනූනාහං ඉමං භික්ඛුං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබන්ධෙය්‍යං අත්ථිකෙහි උපඤ්ඤාතං මග්ග’’න්ති. අථ ඛො, ආවුසො, අස්සජි භික්ඛු රාජගහෙ පිණ්ඩාය චරිත්වා පිණ්ඩපාතං ආදාය පටික්කමි. අථ ඛ්වාහං, ආවුසො, යෙන අස්සජි භික්ඛු තෙනුපසඞ්කමිං, උපසඞ්කමිත්වා අස්සජිනා භික්ඛුනා සද්ධිං සම්මොදිං, සම්මොදනීයං කථං සාරණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසිං. එකමන්තං ඨිතො ඛො අහං, ආවුසො, අස්සජිං භික්ඛුං එතදවොචං – ‘‘විප්පසන්නානි ඛො තෙ, ආවුසො, ඉන්ද්‍රියානි, පරිසුද්ධො ඡවිවණ්ණො පරියොදාතො. ‘කංසි ත්වං, ආවුසො, උද්දිස්ස පබ්බජිතො, කො වා තෙ සත්ථා, කස්ස වා ත්වං ධම්මං රොචෙසී’’’ති? ‘අත්ථාවුසො, මහාසමණො සක්‍යපුත්තො සක්‍යකුලා පබ්බජිතො, තාහං භගවන්තං උද්දිස්ස පබ්බජිතො, සො ච මෙ භගවා සත්ථා, තස්ස චාහං භගවතො ධම්මං රොචෙමී’ති. ‘කිංවාදී පනායස්මතො සත්ථා කිමක්ඛායී’ති . ‘අහං ඛො, ආවුසො, නවො අචිරපබ්බජිතො අධුනාගතො ඉමං ධම්මවිනයං, න තාහං සක්කොමි විත්ථාරෙන ධම්මං දෙසෙතුං, අපි ච තෙ සංඛිත්තෙන අත්ථං වක්ඛාමී’’’ති . අථ ඛ්වාහං, ආවුසො, අස්සජිං භික්ඛුං එතදවොචං – ‘‘හොතු, ආවුසො,

අප්පං වා බහුං වා භාසස්සු, අත්ථංයෙව මෙ බ්‍රූහි;
අත්ථෙනෙව මෙ අත්ථො, කිං කාහසි බ්‍යඤ්ජනං බහු’’න්ති.

අථ ඛො, ආවුසො, අස්සජි භික්ඛු ඉමං ධම්මපරියායං අභාසි –

‘‘යෙ ධම්මා හෙතුප්පභවා, තෙසං හෙතුං තථාගතො ආහ;
තෙසඤ්ච යො නිරොධො, එවංවාදී මහාසමණො’’ති.

අථ ඛො මොග්ගල්ලානස්ස පරිබ්බාජකස්ස ඉමං ධම්මපරියායං සුත්වා විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි – යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්මන්ති.

එසෙව ධම්මො යදි තාවදෙව, පච්චබ්‍යාත්ථ පදමසොකං;
අදිට්ඨං අබ්භතීතං, බහුකෙහි කප්පනහුතෙහීති.

62. අථ ඛො මොග්ගල්ලානො පරිබ්බාජකො සාරිපුත්තං පරිබ්බාජකං එතදවොච ''ගච්ඡාම මයං, ආවුසො, භගවතො සන්තිකෙ, සො නො භගවා සත්ථා''ති. ''ඉමානි ඛො, ආවුසො, අඩ්ඪතෙය්‍යානි පරිබ්බාජකසතානි අම්හෙ නිස්සාය අම්හෙ සම්පස්සන්තා ඉධ විහරන්ති, තෙපි තාව අපලොකෙම [අපලොකාම (ක)]. යථා තෙ මඤ්ඤිස්සන්ති, තථා තෙ කරිස්සන්තී''ති. අථ ඛො සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානා යෙන තෙ පරිබ්බාජකා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා තෙ පරිබ්බාජකෙ එතදවොචුං – ''ගච්ඡාම මයං, ආවුසො, භගවතො සන්තිකෙ, සො නො භගවා සත්ථා''ති. ''මයං ආයස්මන්තෙ නිස්සාය ආයස්මන්තෙ සම්පස්සන්තා ඉධ විහරාම, සචෙ ආයස්මන්තා මහාසමණෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සන්ති, සබ්බෙව මයං මහාසමණෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සාමා''ති. අථ ඛො සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානා යෙන සඤ්චයො පරිබ්බාජකො තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා සඤ්චයං පරිබ්බාජකං එතදවොචුං – ''ගච්ඡාම මයං, ආවුසො, භගවතො සන්තිකෙ, සො නො භගවා සත්ථා''ති. ''අලං, ආවුසො, මා අගමිත්ථ, සබ්බෙව තයො ඉමං ගණං පරිහරිස්සාමා''ති. දුතියම්පි ඛො…පෙ.… තතියම්පි ඛො සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානා සඤ්චයං පරිබ්බාජකං එතදවොචුං – ''ගච්ඡාම මයං, ආවුසො, භගවතො සන්තිකෙ, සො නො භගවා සත්ථා''ති. ''අලං, ආවුසො, මා අගමිත්ථ, සබ්බෙව තයො ඉමං ගණං පරිහරිස්සාමා''ති. අථ ඛො සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානා තානි අඩ්ඪතෙය්‍යානි පරිබ්බාජකසතානි ආදාය යෙන වෙළුවනං තෙනුපසඞ්කමිංසු. සඤ්චයස්ස පන පරිබ්බාජකස්ස තත්ථෙව උණ්හං ලොහිතං මුඛතො උග්ගඤ්ඡි.

අද්දසා ඛො භගවා [භගවාතෙ (ක)] සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානෙ දූරතොව ආගච්ඡන්තෙ, දිස්වාන භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''එතෙ, භික්ඛවෙ, ද්වෙ සහායකා ආගච්ඡන්ති, කොලිතො උපතිස්සො ච. එතං මෙ සාවකයුගං භවිස්සති අග්ගං භද්දයුග''න්ති.

ගම්භීරෙ ඤාණවිසයෙ, අනුත්තරෙ උපධිසඞ්ඛයෙ;
විමුත්තෙ අප්පත්තෙ වෙළුවනං, අථ නෙ සත්ථා බ්‍යාකාසි.

එතෙ ද්වෙ සහායකා, ආගච්ඡන්ති කොලිතො උපතිස්සො ච;
එතං මෙ සාවකයුගං, භවිස්සති අග්ගං භද්දයුගන්ති.

අථ ඛො සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු , උපසඞ්කමිත්වා

භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිත්වා භගවන්තං එතදවොචුං – ''ලභෙය්‍යාම මයං, භන්තෙ, භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං, ලභෙය්‍යාම උපසම්පද''න්ති. ''එථ භික්ඛවො''ති භගවා අවොච – ''ස්වාක්ඛාතො ධම්මො, චරථ බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා''ති. සාව තෙසං ආයස්මන්තානං උපසම්පදා අහොසි.

අභිඤ්ඤාතානං පබ්බජ්ජා

63. තෙන ඛො පන සමයෙන අභිඤ්ඤාතා අභිඤ්ඤාතා මාගධිකා කුලපුත්තා භගවති බ්‍රහ්මචරියං චරන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – අපුත්තකතාය පටිපන්නො සමණො ගොතමො, වෙධබ්‍යාය පටිපන්නො සමණො ගොතමො, කුලුපච්ඡෙදාය පටිපන්නො සමණො ගොතමො, ඉදානි අනෙන ජටිලසහස්සං පබ්බාජිතං, ඉමානි ච අඩ්ඪතෙය්‍යානි පරිබ්බාජකසතානි සඤ්චයානි [සඤ්ජෙය්‍යානි (සී.), සඤ්ජයානි (ස්‍යා.)] පබ්බාජිතානි. ඉමෙ ච අභිඤ්ඤාතා අභිඤ්ඤාතා මාගධිකා කුලපුත්තා සමණෙ ගොතමෙ බ්‍රහ්මචරියං චරන්තීති. අපිස්සු භික්ඛූ දිස්වා ඉමාය ගාථාය චොදෙන්ති –

''ආගතො ඛො මහාසමණො, මාගධානං ගිරිබ්බජං;
සබ්බෙ සඤ්චයෙ නෙත්වාන [සඤ්ජෙය්‍යකෙ නෙත්වා (සී.)], කංසු දානි නයිස්සතී''ති.

අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ.… න, භික්ඛවෙ, සො සද්දො චිරං භවිස්සති, සත්තාහමෙව භවිස්සති, සත්තාහස්ස අච්චයෙන අන්තරධායිස්සති. තෙන හි, භික්ඛවෙ, යෙ තුම්හෙ ඉමාය ගාථාය චොදෙන්ති –

''ආගතො ඛො මහාසමණො, මාගධානං ගිරිබ්බජං;
සබ්බෙ සඤ්චයෙ නෙත්වාන, කංසු දානි නයිස්සතී''ති.

තෙ තුම්හෙ ඉමාය ගාථාය පටිචොදෙථ –

‘‘නයන්ති වෙ මහාවීරා, සද්ධම්මෙන තථාගතා;
ධම්මෙන නයමානානං [නීයමානානං (ක.)], කා උසූයා [උස්සූයා (ක.)] විජානත’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා භික්ඛූ දිස්වා ඉමාය ගාථාය චොදෙන්ති –

‘‘ආගතො ඛො මහාසමණො, මාගධානං ගිරිබ්බජං;
සබ්බෙ සඤ්චයෙ නෙත්වාන, කංසු දානි නයිස්සතී’’ති.

භික්ඛූ තෙ මනුස්සෙ ඉමාය ගාථාය පටිචොදෙන්ති –

‘‘නයන්ති වෙ මහාවීරා, සද්ධම්මෙන තථාගතා;
ධම්මෙන නයමානානං, කා උසූයා විජානත’’න්ති.

මනුස්සා ධම්මෙන කිර සමණා සක්‍යපුත්තියා නෙන්ති නො අධම්මෙනාති සත්තාහමෙව සො සද්දො අහොසි, සත්තාහස්ස අච්චයෙන අන්තරධායි.

සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානපබ්බජ්ජාකථා නිට්ඨිතා.

චතුත්ථභාණවාරො නිට්ඨිතො.

15. උපජ්ඣායවත්තකථා

64. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අනුපජ්ඣායකා අනාචරියකා [ඉදං පදං සී.ස්‍යා. පොත්ථකෙසු නත්ථි] අනොවදියමානා අනනුසාසියමානා දුන්නිවත්ථා දුප්පාරුතා අනාකප්පසම්පන්නා පිණ්ඩාය චරන්ති; මනුස්සානං [තෙ මනුස්සානං (ක.)] භුඤ්ජමානානං උපරිභොජනෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙන්ති, උපරිඛාදනීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙන්ති, උපරිසායනීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙන්ති, උපරිපානීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙන්ති; සාමං සූපම්පි ඔදනම්පි විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජන්ති; භත්තග්ගෙපි උච්චාසද්දා මහාසද්දා විහරන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියྱන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා දුන්නිවත්ථා දුප්පාරුතා අනාකප්පසම්පන්නා පිණ්ඩාය චරිස්සන්ති; මනුස්සානං භුඤ්ජමානානං, උපරිභොජනෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සන්ති, උපරිඛාදනීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සන්ති, උපරිසායනීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සන්ති, උපරිපානීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සන්ති; සාමං සූපම්පි ඔදනම්පි විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිස්සන්ති; භත්තග්ගෙපි උච්චාසද්දා මහාසද්දා විහරිස්සන්ති සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණා බ්‍රාහ්මණභොජනෙ’’ති.

අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා සන්තුට්ඨා ලජ්ජිනො කුක්කුච්චකා සික්ඛාකාමා, තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛූ දුන්නිවත්ථා දුප්පාරුතා අනාකප්පසම්පන්නා පිණ්ඩාය චරිස්සන්ති; මනුස්සානං භුඤ්ජමානානං, උපරිභොජනෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සන්ති, උපරිඛාදනීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සන්ති, උපරිසායනීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සන්ති, උපරිපානීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සන්ති; සාමං සූපම්පි ඔදනම්පි විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිස්සන්ති; භත්තග්ගෙපි උච්චාසද්දා මහාසද්දා විහරිස්සන්තී’’ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ…පෙ…. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා භික්ඛූ පටිපුච්ඡි – ‘‘සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ දුන්නිවත්ථා දුප්පාරුතා අනාකප්පසම්පන්නා පිණ්ඩාය චරන්ති, මනුස්සානං භුඤ්ජමානානං උපරිභොජනෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙන්ති, උපරිඛාදනීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙන්ති, උපරිසායනීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙන්ති, උපරිපානීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙන්ති, සාමං සූපම්පි ඔදනම්පි විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජන්ති, භත්තග්ගෙපි උච්චාසද්දා මහාසද්දා විහරන්තී’’ති? ‘‘සච්චං භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා – ‘‘අනනුච්ඡවිකං, භික්ඛවෙ, තෙසං මොඝපුරිසානං අනනුලොමිකං අප්පතිරූපං අස්සාමණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථඤ්හි නාම තෙ, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා දුන්නිවත්ථා දුප්පාරුතා අනාකප්පසම්පන්නා පිණ්ඩාය චරිස්සන්ති, මනුස්සානං භුඤ්ජමානානං උපරිභොජනෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සන්ති, උපරිඛාදනීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සන්ති, උපරිසායනීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සන්ති, උපරිපානීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සන්ති, සාමං සූපම්පි ඔදනම්පි විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිස්සන්ති, භත්තග්ගෙපි උච්චාසද්දා මහාසද්දා විහරිස්සන්ති. නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය, පසන්නානං වා භිය්‍යොභාවාය. අථ ඛ්වෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානඤ්චෙව අප්පසාදාය, පසන්නානඤ්ච එකච්චානං අඤ්ඤථත්තායා’’ති. අථ ඛො භගවා තෙ භික්ඛූ අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා දුබ්භරතාය දුප්පොසතාය මහිච්ඡතාය අසන්තුට්ඨිතාය [අසන්තුට්ඨියා (සී.), අසන්තුට්ඨතාය (ස්‍යා)] සඞ්ගණිකාය කොසජ්ජස්ස අවණ්ණං භාසිත්වා අනෙකපරියායෙන සුභරතාය සුපොසතාය අප්පිච්ඡස්ස සන්තුට්ඨස්ස සල්ලෙඛස්ස ධුතස්ස පාසාදිකස්ස අපචයස්ස වීරියාරම්භස්ස [විරියාරම්භස්ස (සී. ස්‍යා.)] වණ්ණං භාසිත්වා භික්ඛූනං තදනුච්ඡවිකං තදනුලොමිකං ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි –

65. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උපජ්ඣායං. උපජ්ඣායො, භික්ඛවෙ, සද්ධිවිහාරිකම්හි පුත්තචිත්තං උපට්ඨපෙස්සති , සද්ධිවිහාරිකො උපජ්ඣායම්හි පිතුචිත්තං උපට්ඨපෙස්සති. එවං තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං සගාරවා සප්පතිස්සා සභාගවුත්තිනො විහරන්තා ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුඩ්ඪිං විරුළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සන්ති. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, උපජ්ඣායො ගහෙතබ්බො – එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ‘උපජ්ඣායො මෙ, භන්තෙ, හොහි; උපජ්ඣායො මෙ, භන්තෙ, හොහි; උපජ්ඣායො මෙ, භන්තෙ, හොහී’ති. සාහූති වා ලහූති වා ඔපායිකන්ති වා පතිරූපන්ති වා පාසාදිකෙන සම්පාදෙහීති වා කායෙන විඤ්ඤාපෙති, වාචාය විඤ්ඤාපෙති, කායෙන වාචාය [න වාචාය (ක.)] විඤ්ඤාපෙති, ගහිතො හොති උපජ්ඣායො; න කායෙන විඤ්ඤාපෙති, න වාචාය විඤ්ඤාපෙති , න කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න ගහිතො හොති උපජ්ඣායො.

66. [චූළව. 376 ආදයො]‘‘සද්ධිවිහාරිකෙන, භික්ඛවෙ, උපජ්ඣායම්හි සම්මා වත්තිතබ්බං. තත්‍රායං සම්මාවත්තනා –

‘‘කාලස්සෙව වුට්ඨාය උපාහනා ඔමුඤ්චිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා දන්තකට්ඨං දාතබ්බං, මුඛොදකං දාතබ්බං, ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. සචෙ යාගු හොති, භාජනං ධොවිත්වා යාගු උපනාමෙතබ්බා. යාගුං පීතස්ස උදකං දත්වා භාජනං පටිග්ගහෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන ධොවිත්වා පටිසාමෙතබ්බං. උපජ්ඣායම්හි වුට්ඨිතෙ ආසනං උද්ධරිතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ලාපො හොති, සො දෙසො සම්මජ්ජිතබ්බො.

‘‘සචෙ උපජ්ඣායො ගාමං පවිසිතුකාමො හොති, නිවාසනං දාතබ්බං, පටිනිවාසනං පටිග්ගහෙතබ්බං, කායබන්ධනං දාතබ්බං, සගුණං කත්වා සඞ්ඝාටියො දාතබ්බා, ධොවිත්වා පත්තො සොදකො [සඋදකො (ක.)] දාතබ්බො. සචෙ උපජ්ඣායො පච්ඡාසමණං ආකඞ්ඛති, තිමණ්ඩලං පටිච්ඡාදෙන්තෙන පරිමණ්ඩලං නිවාසෙත්වා කායබන්ධනං බන්ධිත්වා සගුණං කත්වා සඞ්ඝාටියො පාරුපිත්වා ගණ්ඨිකං පටිමුඤ්චිත්වා ධොවිත්වා පත්තං ගහෙත්වා උපජ්ඣායස්ස පච්ඡාසමණෙන හොතබ්බං. නාතිදූරෙ ගන්තබ්බං, නාච්චාසන්නෙ ගන්තබ්බං, පත්තපරියාපන්නං පටිග්ගහෙතබ්බං. න උපජ්ඣායස්ස භණමානස්ස අන්තරන්තරා කථා ඔපාතෙතබ්බා. උපජ්ඣායො ආපත්තිසාමන්තා භණමානො නිවාරෙතබ්බො.

‘‘නිවත්තන්තෙන පඨමතරං ආගන්ත්වා ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං, පච්චුග්ගන්ත්වා පත්තචීවරං පටිග්ගහෙතබ්බං, පටිනිවාසනං දාතබ්බං, නිවාසනං පටිග්ගහෙතබ්බං. සචෙ චීවරං සින්නං හොති, මුහුත්තං උණ්හෙ ඔතාපෙතබ්බං, න ච උණ්හෙ චීවරං නිදහිතබ්බං; චීවරං සඞ්ඝරිතබ්බං, චීවරං සඞ්ඝරන්තෙන චතුරඞ්ගුලං කණ්ණං උස්සාරෙත්වා චීවරං සඞ්ඝරිතබ්බං – මා මජ්ඣෙ භඞ්ගො අහොසීති. ඔභොගෙ කායබන්ධනං කාතබ්බං.

‘‘සචෙ පිණ්ඩපාතො හොති, උපජ්ඣායො ච භුඤ්ජිතුකාමො හොති, උදකං දත්වා පිණ්ඩපාතො උපනාමෙතබ්බො. උපජ්ඣායො පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බො . භුත්තාවිස්ස උදකං දත්වා පත්තං පටිග්ගහෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන ධොවිත්වා වොදකං කත්වා මුහුත්තං උණ්හෙ ඔතාපෙතබ්බො, න ච උණ්හෙ පත්තො නිදහිතබ්බො. පත්තචීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. පත්තං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන පත්තං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන හෙට්ඨාමඤ්චං වා හෙට්ඨාපීඨං වා පරාමසිත්වා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. න ච අනන්තරහිතාය භූමියා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. චීවරං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන චීවරං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන චීවරවංසං වා චීවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිත්වා පාරතො අන්තං ඔරතො භොගං කත්වා චීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. උපජ්ඣායම්හි වුට්ඨිතෙ ආසනං උද්ධරිතබ්බං, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ලාපො හොති, සො දෙසො සම්මජ්ජිතබ්බො.

‘‘සචෙ උපජ්ඣායො නහායිතුකාමො හොති, නහානං පටියාදෙතබ්බං. සචෙ සීතෙන අත්ථො හොති, සීතං පටියාදෙතබ්බං. සචෙ උණ්හෙන අත්ථො හොති, උණ්හං පටියාදෙතබ්බං.

‘‘සචෙ උපජ්ඣායො ජන්තාඝරං පවිසිතුකාමො හොති, චුණ්ණං සන්නෙතබ්බං, මත්තිකා තෙමෙතබ්බා, ජන්තාඝරපීඨං ආදාය උපජ්ඣායස්ස පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො ගන්ත්වා ජන්තාඝරපීඨං දත්වා චීවරං පටිග්ගහෙත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං, චුණ්ණං දාතබ්බං, මත්තිකා දාතබ්බා. සචෙ උස්සහති, ජන්තාඝරං පවිසිතබ්බං. ජන්තාඝරං පවිසන්තෙන මත්තිකාය මුඛං මක්ඛෙත්වා පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාඝරං පවිසිතබ්බං. න ථෙරෙ භික්ඛූ අනුපඛජ්ජ නිසීදිතබ්බං. න නවා භික්ඛූ ආසනෙන පටිබාහිතබ්බා. ජන්තාඝරෙ උපජ්ඣායස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං. ජන්තාඝරා නික්ඛමන්තෙන ජන්තාඝරපීඨං ආදාය පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාඝරා නික්ඛමිතබ්බං.

‘‘උදකෙපි උපජ්ඣායස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං. නහාතෙන පඨමතරං උත්තරිත්වා අත්තනො ගත්තං වොදකං කත්වා නිවාසෙත්වා උපජ්ඣායස්ස ගත්තතො උදකං පමජ්ජිතබ්බං, නිවාසනං දාතබ්බං, සඞ්ඝාටි දාතබ්බා, ජන්තාඝරපීඨං ආදාය පඨමතරං ආගන්ත්වා ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං

උපනික්ඛිපිතබ්බං, උපජ්ඣායො පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බො. සචෙ උද්දිසාපෙතුකාමො හොති, උද්දිසිතබ්බො. සචෙ පරිපුච්ඡිතුකාමො හොති, පරිපුච්ඡිතබ්බො.

‘‘යස්මිං විහාරෙ උපජ්ඣායො විහරති, සචෙ සො විහාරො උක්ලාපො හොති, සචෙ උස්සහති, සොධෙතබ්බො. විහාරං සොධෙන්තෙන පඨමං පත්තචීවරං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. නිසීදනපච්චත්ථරණං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. භිසිබිබ්බොහනං [භිසිබිම්බොහනං (සී.ස්‍යා.)] නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. මඤ්චො නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන, අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං, නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බො. පීඨං නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන , අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං, නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. මඤ්චපටිපාදකා නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බා. ඛෙළමල්ලකො නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බො. අපස්සෙනඵලකං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. භූමත්ථරණං යථාපඤ්ඤත්තං සල්ලක්ඛෙත්වා නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. සචෙ විහාරෙ සන්තානකං හොති, උල්ලොකා පඨමං ඔහාරෙතබ්බං, ආලොකසන්ධිකණ්ණභාගා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ ගෙරුකපරිකම්මකතා භිත්ති කණ්ණකිතා හොති, චොළකං තෙමෙත්වා පීළෙත්වා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ කාළවණ්ණකතා භූමි කණ්ණකිතා හොති, චොළකං තෙමෙත්වා පීළෙත්වා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ අකතා හොති භූමි, උදකෙන පරිප්ඵොසිත්වා සම්මජ්ජිතබ්බා – මා විහාරො රජෙන උහඤ්ඤීති. සඞ්කාරං විචිනිත්වා එකමන්තං ඡඩ්ඩෙතබ්බං.

‘‘භූමත්ථරණං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. මඤ්චපටිපාදකා ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බා. මඤ්චො ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන, අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං, අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බො. පීඨං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන, අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං, අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. භිසිබිබ්බොහනං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. නිසීදනපච්චත්ථරණං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. ඛෙළමල්ලකො ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බො. අපස්සෙනඵලකං ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බං. පත්තචීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. පත්තං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන පත්තං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන හෙට්ඨාමඤ්චං වා හෙට්ඨාපීඨං වා පරාමසිත්වා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. න ච අනන්තරහිතාය භූමියා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. චීවරං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන චීවරං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන චීවරවංසං වා චීවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිත්වා පාරතො අන්තං ඔරතො භොගං කත්වා චීවරං නික්ඛිපිතබ්බං.

‘‘සචෙ පුරත්ථිමා සරජා වාතා වායන්ති, පුරත්ථිමා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ පච්ඡිමා සරජා වාතා වායන්ති, පච්ඡිමා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ උත්තරා සරජා වාතා වායන්ති, උත්තරා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ දක්ඛිණා සරජා වාතා වායන්ති, දක්ඛිණා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ සීතකාලො හොති, දිවා වාතපානා විවරිතබ්බා, රත්තිං ථකෙතබ්බා. සචෙ උණ්හකාලො හොති, දිවා වාතපානා ථකෙතබ්බා, රත්තිං විවරිතබ්බා.

‘‘සචෙ පරිවෙණං උක්ලාපං හොති, පරිවෙණං සම්මජ්ජිතබ්බං. සචෙ කොට්ඨකො උක්ලාපො හොති, කොට්ඨකො සම්මජ්ජිතබ්බො. සචෙ උපට්ඨානසාලා උක්ලාපා හොති, උපට්ඨානසාලා සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ අග්ගිසාලා උක්ලාපා හොති, අග්ගිසාලා සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ වච්චකුටි උක්ලාපා හොති, වච්චකුටි සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ පානීයං න හොති, පානීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචෙ පරිභොජනීයං න හොති, පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචෙ ආචමනකුම්භියා උදකං න හොති, ආචමනකුම්භියා උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං.

‘‘සචෙ උපජ්ඣායස්ස අනභිරති උප්පන්නා හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන වූපකාසෙතබ්බො, වූපකාසාපෙතබ්බො, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ උපජ්ඣායස්ස කුක්කුච්චං උප්පන්නං හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන විනොදෙතබ්බං, විනොදාපෙතබ්බං, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ උපජ්ඣායස්ස දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන විවෙචෙතබ්බං, විවෙචාපෙතබ්බං, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා . සචෙ උපජ්ඣායො ගරුධම්මං අජ්ඣාපන්නො හොති පරිවාසාරහො, සද්ධිවිහාරිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො උපජ්ඣායස්ස පරිවාසං දදෙය්‍යාති. සචෙ උපජ්ඣායො මූලාය පටිකස්සනාරහො හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො උපජ්ඣායං මූලාය පටිකස්සෙය්‍යාති. සචෙ උපජ්ඣායො මානත්තාරහො හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො උපජ්ඣායස්ස මානත්තං දදෙය්‍යාති. සචෙ උපජ්ඣායො අබ්භානාරහො හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො උපජ්ඣායං අබ්භෙය්‍යාති. සචෙ සඞ්ඝො උපජ්ඣායස්ස කම්මං කත්තුකාමො හොති තජ්ජනීයං වා නියස්සං [නියසං (ක.)] වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්ඛෙපනීයං වා, සද්ධිවිහාරිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො උපජ්ඣායස්ස කම්මං න කරෙය්‍ය ලහුකාය වා පරිණාමෙය්‍යාති. කතං වා පනස්ස හොති සඞ්ඝෙන කම්මං තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්ඛෙපනීයං වා, සද්ධිවිහාරිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො උපජ්ඣායො සම්මා වත්තෙය්‍ය, ලොමං පාතෙය්‍ය, නෙත්ථාරං වත්තෙය්‍ය, සඞ්ඝො තං කම්මං පටිප්පස්සම්භෙය්‍යාති.

‘‘සචෙ උපජ්ඣායස්ස චීවරං ධොවිතබ්බං හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන ධොවිතබ්බං, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො උපජ්ඣායස්ස චීවරං ධොවියෙථාති. සචෙ උපජ්ඣායස්ස චීවරං කාතබ්බං හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන

කාතබ්බං, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො උපජ්ඣායස්ස චීවරං කරියෙථාති. සචෙ උපජ්ඣායස්ස රජනං පචිතබ්බං හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන පචිතබ්බං, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො උපජ්ඣායස්ස රජනං පචියෙථාති. සචෙ උපජ්ඣායස්ස චීවරං රජිතබ්බං [රජෙතබ්බං (සී. ස්‍යා.)] හොති, සද්ධිවිහාරිකෙන රජිතබ්බං, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො උපජ්ඣායස්ස චීවරං රජියෙථාති. චීවරං රජන්තෙන [රජෙන්තෙන (සී. ස්‍යා.)] සාධුකං සම්පරිවත්තකං සම්පරිවත්තකං රජිතබ්බං, න ච අච්ඡින්නෙ ථෙවෙ පක්කමිතබ්බං.

‘‘න උපජ්ඣායං අනාපුච්ඡා එකච්චස්ස පත්තො දාතබ්බො, න එකච්චස්ස පත්තො පටිග්ගහෙතබ්බො; න එකච්චස්ස චීවරං දාතබ්බං, න එකච්චස්ස චීවරං පටිග්ගහෙතබ්බං; න එකච්චස්ස පරික්ඛාරො දාතබ්බො, න එකච්චස්ස පරික්ඛාරො පටිග්ගහෙතබ්බො; න එකච්චස්ස කෙසා ඡෙදෙතබ්බා [ඡෙත්තබ්බා (සී.), ඡෙදිතබ්බා (ක.)], න එකච්චෙන කෙසා ඡෙදාපෙතබ්බා; න එකච්චස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං, න එකච්චෙන පරිකම්මං කාරාපෙතබ්බං; න එකච්චස්ස වෙය්‍යාවච්චො [වෙය්‍යාවච්චං (කත්ථචි)] කාතබ්බො , න එකච්චෙන වෙය්‍යාවච්චො කාරාපෙතබ්බො; න එකච්චස්ස පච්ඡාසමණෙන හොතබ්බං, න එකච්චො පච්ඡාසමණො ආදාතබ්බො; න එකච්චස්ස පිණ්ඩපාතො නීහරිතබ්බො, න එකච්චෙන පිණ්ඩපාතො නීහරාපෙතබ්බො; න උපජ්ඣායං අනාපුච්ඡා ගාමො පවිසිතබ්බො; න සුසානං ගන්තබ්බං; න දිසා පක්කමිතබ්බා. සචෙ උපජ්ඣායො ගිලානො හොති, යාවජීවං උපට්ඨාතබ්බො; වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතබ්බ’’න්ති.

උපජ්ඣායවත්තං නිට්ඨිතං.

16. සද්ධිවිහාරිකවත්තකථා

67. [චූළව. 378 ආදයො] ‘‘උපජ්ඣායෙන, භික්ඛවෙ, සද්ධිවිහාරිකම්හි සම්මා වත්තිතබ්බං. තත්‍රායං සම්මාවත්තනා –

‘‘උපජ්ඣායෙන, භික්ඛවෙ, සද්ධිවිහාරිකො සඞ්ගහෙතබ්බො අනුග්ගහෙතබ්බො උද්දෙසෙන පරිපුච්ඡාය ඔවාදෙන අනුසාසනියා. සචෙ උපජ්ඣායස්ස පත්තො හොති, සද්ධිවිහාරිකස්ස පත්තො න හොති, උපජ්ඣායෙන සද්ධිවිහාරිකස්ස පත්තො දාතබ්බො, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සද්ධිවිහාරිකස්ස පත්තො උප්පජ්ජියෙථාති. සචෙ උපජ්ඣායස්ස චීවරං හොති, සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං න හොති, උපජ්ඣායෙන සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං දාතබ්බං, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං උප්පජ්ජියෙථාති. සචෙ උපජ්ඣායස්ස පරික්ඛාරො හොති, සද්ධිවිහාරිකස්ස පරික්ඛාරො න හොති, උපජ්ඣායෙන සද්ධිවිහාරිකස්ස පරික්ඛාරො දාතබ්බො, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සද්ධිවිහාරිකස්ස පරික්ඛාරො උප්පජ්ජියෙථාති.

‘‘සචෙ සද්ධිවිහාරිකො ගිලානො හොති, කාලස්සෙව උට්ඨාය දන්තකට්ඨං දාතබ්බං, මුඛොදකං දාතබ්බං, ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. සචෙ යාගු හොති, භාජනං ධොවිත්වා යාගු උපනාමෙතබ්බා. යාගුං පීතස්ස උදකං දත්වා භාජනං පටිග්ගහෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන ධොවිත්වා පටිසාමෙතබ්බං. සද්ධිවිහාරිකම්හි වුට්ඨිතෙ ආසනං උද්ධරිතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ලාපො හොති, සො දෙසො සම්මජ්ජිතබ්බො.

‘‘සචෙ සද්ධිවිහාරිකො ගාමං පවිසිතුකාමො හොති, නිවාසනං දාතබ්බං, පටිනිවාසනං පටිග්ගහෙතබ්බං, කායබන්ධනං දාතබ්බං, සගුණං කත්වා සඞ්ඝාටියො දාතබ්බා, ධොවිත්වා පත්තො සොදකො දාතබ්බො. එත්තාවතා නිවත්තිස්සතීති ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං, පච්චුග්ගන්ත්වා පත්තචීවරං පටිග්ගහෙතබ්බං, පටිනිවාසනං දාතබ්බං, නිවාසනං පටිග්ගහෙතබ්බං . සචෙ චීවරං සින්නං හොති, මුහුත්තං උණ්හෙ ඔතාපෙතබ්බං, න ච උණ්හෙ චීවරං නිදහිතබ්බං; චීවරං සඞ්ඝරිතබ්බං, චීවරං සඞ්ඝරන්තෙන චතුරඞ්ගුලං කණ්ණං උස්සාරෙත්වා චීවරං සඞ්ඝරිතබ්බං – මා මජ්ඣෙ භඞ්ගො අහොසීති. ඔභොගෙ කායබන්ධනං කාතබ්බං.

‘‘සචෙ පිණ්ඩපාතො හොති, සද්ධිවිහාරිකො ච භුඤ්ජිතුකාමො හොති, උදකං දත්වා පිණ්ඩපාතො උපනාමෙතබ්බො. සද්ධිවිහාරිකො පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බො. භුත්තාවිස්ස උදකං දත්වා පත්තං පටිග්ගහෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන ධොවිත්වා වොදකං කත්වා මුහුත්තං උණ්හෙ ඔතාපෙතබ්බො, න ච උණ්හෙ පත්තො නිදහිතබ්බො. පත්තචීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. පත්තං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන පත්තං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන හෙට්ඨාමඤ්චං වා හෙට්ඨාපීඨං වා පරාමසිත්වා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. න ච අනන්තරහිතාය භූමියා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. චීවරං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන චීවරං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන චීවරවංසං වා චීවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිත්වා පාරතො අන්තං ඔරතො භොගං කත්වා චීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. සද්ධිවිහාරිකම්හි වුට්ඨිතෙ ආසනං උද්ධරිතබ්බං, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ලාපො හොති, සො දෙසො සම්මජ්ජිතබ්බො.

‘‘සචෙ සද්ධිවිහාරිකො නහායිතුකාමො හොති, නහානං පටියාදෙතබ්බං. සචෙ සීතෙන අත්ථො හොති, සීතං පටියාදෙතබ්බං. සචෙ උණ්හෙන අත්ථො හොති, උණ්හං පටියාදෙතබ්බං .

‘‘සචෙ සද්ධිවිහාරිකො ජන්තාඝරං පවිසිතුකාමො හොති, චුණ්ණං සන්නෙතබ්බං, මත්තිකා තෙමෙතබ්බා, ජන්තාඝරපීඨං ආදාය ගන්ත්වා ජන්තාඝරපීඨං දත්වා චීවරං පටිග්ගහෙත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං, චුණ්ණං

දාතබ්බං, මත්තිකා දාතබ්බා. සචෙ උස්සහති, ජන්තාඝරං පවිසිතබ්බං. ජන්තාඝරං පවිසන්තෙන මත්තිකාය මුඛං මක්ඛෙත්වා පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාඝරං පවිසිතබ්බං. න ථෙරෙ භික්ඛූ අනුපඛජ්ජ නිසීදිතබ්බං. න නවා භික්ඛූ ආසනෙන පටිබාහිතබ්බා. ජන්තාඝරෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං. ජන්තාඝරා නික්ඛමන්තෙන ජන්තාඝරපීඨං ආදාය පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාඝරා නික්ඛමිතබ්බං.

‘‘උදකෙපි සද්ධිවිහාරිකස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං. නහාතෙන පඨමතරං උත්තරිත්වා අත්තනො ගත්තං වොදකං කත්වා නිවාසෙත්වා සද්ධිවිහාරිකස්ස ගත්තතො උදකං පමජ්ජිතබ්බං, නිවාසනං දාතබ්බං, සඞ්ඝාටි දාතබ්බා. ජන්තාඝරපීඨං ආදාය පඨමතරං ආගන්ත්වා ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං. සද්ධිවිහාරිකො පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බො.

‘‘යස්මිං විහාරෙ සද්ධිවිහාරිකො විහරති, සචෙ සො විහාරො උක්ලාපො හොති, සචෙ උස්සහති, සොධෙතබ්බො. විහාරං සොධෙන්තෙන පඨමං පත්තචීවරං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; නිසීදනපච්චත්ථරණං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; භිසිබිබ්බොහනං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; මඤ්චො නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන, අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං, නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බො; පීඨං නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; මඤ්චපටිපාදකා නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බා; ඛෙළමල්ලකො නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බො; අපස්සෙනඵලකං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; භූමත්ථරණං යථාපඤ්ඤත්තං සල්ලක්ඛෙත්වා නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. සචෙ විහාරෙ සන්තානකං හොති, උල්ලොකා පඨමං ඔහාරෙතබ්බං, ආලොකසන්ධිකණ්ණභාගා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ ගෙරුකපරිකම්මකතා භිත්ති කණ්ණකිතා හොති, චොළකං තෙමෙත්වා පීළෙත්වා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ කාළවණ්ණකතා භූමි කණ්ණකිතා හොති, චොළකං තෙමෙත්වා පීළෙත්වා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ අකතා හොති භූමි, උදකෙන පරිප්ඵොසිත්වා සම්මජ්ජිතබ්බා – මා විහාරො රජෙන උහඤ්ඤීති. සඞ්කාරං විචිනිත්වා එකමන්තං ඡඩ්ඩෙතබ්බං.

‘‘භූමත්ථරණං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. මඤ්චපටිපාදකා ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බා. මඤ්චො ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන, අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං, අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බො. පීඨං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන, අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං, අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. භිසිබිබ්බොහනං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. නිසීදනපච්චත්ථරණං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. ඛෙළමල්ලකො ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බො. අපස්සෙනඵලකං ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බං. පත්තචීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. පත්තං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන පත්තං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන හෙට්ඨාමඤ්චං වා හෙට්ඨාපීඨං වා පරාමසිත්වා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. න ච අනන්තරහිතාය භූමියා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. චීවරං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන චීවරං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන චීවරවංසං වා චීවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිත්වා පාරතො අන්තං ඔරතො භොගං කත්වා චීවරං නික්ඛිපිතබ්බං.

‘‘සචෙ පුරත්ථිමා සරජා වාතා වායන්ති, පුරත්ථිමා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ පච්ඡිමා සරජා වාතා වායන්ති, පච්ඡිමා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ උත්තරා සරජා වාතා වායන්ති, උත්තරා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ දක්ඛිණා සරජා වාතා වායන්ති, දක්ඛිණා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ සීතකාලො හොති, දිවා වාතපානා විවරිතබ්බා, රත්තිං ථකෙතබ්බා. සචෙ උණ්හකාලො හොති, දිවා වාතපානා ථකෙතබ්බා, රත්තිං විවරිතබ්බා.

‘‘සචෙ පරිවෙණං උක්ලාපං හොති, පරිවෙණං සම්මජ්ජිතබ්බං. සචෙ කොට්ඨකො උක්ලාපො හොති, කොට්ඨකො සම්මජ්ජිතබ්බො. සචෙ උපට්ඨානසාලා උක්ලාපා හොති, උපට්ඨානසාලා සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ අග්ගිසාලා උක්ලාපා හොති, අග්ගිසාලා සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ වච්චකුටි උක්ලාපා හොති, වච්චකුටි සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ පානීයං න හොති, පානීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචෙ පරිභොජනීයං න හොති, පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචෙ ආචමනකුම්භියා උදකං න හොති, ආචමනකුම්භියා උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං.

‘‘සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස අනභිරති උප්පන්නා හොති, උපජ්ඣායෙන වූපකාසෙතබ්බො, වූපකාසාපෙතබ්බො, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස කුක්කුච්චං උප්පන්නං හොති, උපජ්ඣායෙන විනොදෙතබ්බං, විනොදාපෙතබ්බං, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා . සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති, උපජ්ඣායෙන විවෙචෙතබ්බං, විවෙචාපෙතබ්බං, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ සද්ධිවිහාරිකො ගරුධම්මං අජ්ඣාපන්නො හොති පරිවාසාරහො, උපජ්ඣායෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො සද්ධිවිහාරිකස්ස පරිවාසං දදෙය්‍යාති. සචෙ සද්ධිවිහාරිකො මූලාය පටිකස්සනාරහො හොති, උපජ්ඣායෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො සද්ධිවිහාරිකං මූලාය පටිකස්සෙය්‍යාති. සචෙ සද්ධිවිහාරිකො මානත්තාරහො හොති, උපජ්ඣායෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො සද්ධිවිහාරිකස්ස මානත්තං දදෙය්‍යාති. සචෙ සද්ධිවිහාරිකො අබ්භානාරහො හොති, උපජ්ඣායෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො සද්ධිවිහාරිකං අබ්භෙය්‍යාති. සචෙ සඞ්ඝො සද්ධිවිහාරිකස්ස කම්මං කත්තුකාමො හොති, තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා

උක්ඛෙපනීයං වා, උපජ්ඣායෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො සද්ධිවිහාරිකස්ස කම්මං න කරෙය්‍ය, ලහුකාය වා පරිණාමෙය්‍යාති. කතං වා පනස්ස හොති සඞ්ඝෙන කම්මං, තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්ඛෙපනීයං වා, උපජ්ඣායෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සද්ධිවිහාරිකො සම්මා වත්තෙය්‍ය, ලොමං පාතෙය්‍ය, නෙත්ථාරං වත්තෙය්‍ය, සඞ්ඝො තං කම්මං පටිප්පස්සම්භෙය්‍යාති.

''සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං ධොවිතබ්බං හොති, උපජ්ඣායෙන ආචික්ඛිතබ්බං එවං ධොවෙය්‍යාසීති , උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං ධොවියෙථාති. සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං කාතබ්බං හොති, උපජ්ඣායෙන ආචික්ඛිතබ්බං එවං කරෙය්‍යාසීති, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං කරියෙථාති. සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස රජනං පචිතබ්බං හොති, උපජ්ඣායෙන ආචික්ඛිතබ්බං එවං පචෙය්‍යාසීති, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සද්ධිවිහාරිකස්ස රජනං පචියෙථාති. සචෙ සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං රජිතබ්බං හොති, උපජ්ඣායෙන ආචික්ඛිතබ්බං, එවං රජෙය්‍යාසීති, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සද්ධිවිහාරිකස්ස චීවරං රජීයෙථාති. චීවරං රජන්තෙන සාධුකං සම්පරිවත්තකං සම්පරිවත්තකං රජිතබ්බං. න ච අච්ඡින්නෙ ථෙවෙ පක්කමිතබ්බං. සචෙ සද්ධිවිහාරිකො ගිලානො හොති, යාවජීවං උපට්ඨාතබ්බො, වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතබ්බ''න්ති.

සද්ධිවිහාරිකවත්තං නිට්ඨිතං.

17. පණාමිතකථා

68. තෙන ඛො පන සමයෙන සද්ධිවිහාරිකා උපජ්ඣායෙසු න සම්මා වත්තන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සද්ධිවිහාරිකා උපජ්ඣායෙසු න සම්මා වත්තිස්සන්තී''ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, සද්ධිවිහාරිකා උපජ්ඣායෙසු න සම්මා වත්තන්තීති? සච්චං භගවාති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, සද්ධිවිහාරිකා උපජ්ඣායෙසු න සම්මා වත්තිස්සන්තීති…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''න, භික්ඛවෙ, සද්ධිවිහාරිකෙන උපජ්ඣායම්හි න සම්මා වත්තිතබ්බං. යො න සම්මා වත්තෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති . නෙව සම්මා වත්තන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අසම්මාවත්තන්තං පණාමෙතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, පණාමෙතබ්බො – ''පණාමෙමි ත''න්ති වා, ''මායිධ පටික්කමී''ති වා, ''නීහර තෙ පත්තචීවර''න්ති වා, ''නාහං තයා උපට්ඨාතබ්බො''ති වා, කායෙන විඤ්ඤාපෙති, වාචාය විඤ්ඤාපෙති, කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, පණාමිතො හොති සද්ධිවිහාරිකො; න කායෙන විඤ්ඤාපෙති, න වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න පණාමිතො හොති සද්ධිවිහාරිකොති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සද්ධිවිහාරිකා පණාමිතා න ඛමාපෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඛමාපෙතුන්ති. නෙව ඛමාපෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං . න, භික්ඛවෙ, පණාමිතෙන න ඛමාපෙතබ්බො. යො න ඛමාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන උපජ්ඣායා ඛමාපියමානා න ඛමන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඛමිතුන්ති. නෙව ඛමන්ති. සද්ධිවිහාරිකා පක්කමන්තිපි විබ්භමන්තිපි තිත්ථියෙසුපි සඞ්කමන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, ඛමාපියමානෙන න ඛමිතබ්බං. යො න ඛමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන උපජ්ඣායා සම්මාවත්තන්තං පණාමෙන්ති, අසම්මාවත්තන්තං න පණාමෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, සම්මාවත්තන්තො පණාමෙතබ්බො. යො පණාමෙය්‍ය , ආපත්ති දුක්කටස්ස . න ච, භික්ඛවෙ, අසම්මාවත්තන්තො න පණාමෙතබ්බො. යො න පණාමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

''පඤ්චහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො සද්ධිවිහාරිකො පණාමෙතබ්බො. උපජ්ඣායම්හි නාධිමත්තං පෙමං හොති, නාධිමත්තො පසාදො හොති, නාධිමත්තා හිරී හොති, නාධිමත්තො ගාරවො හොති, නාධිමත්තා භාවනා හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතො සද්ධිවිහාරිකො පණාමෙතබ්බො.

''පඤ්චහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො සද්ධිවිහාරිකො න පණාමෙතබ්බො. උපජ්ඣායම්හි අධිමත්තං පෙමං හොති, අධිමත්තො පසාදො හොති, අධිමත්තා හිරී හොති, අධිමත්තො ගාරවො හොති, අධිමත්තා භාවනා හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතො සද්ධිවිහාරිකො න පණාමෙතබ්බො.

''පඤ්චහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො සද්ධිවිහාරිකො අලං පණාමෙතුං. උපජ්ඣායම්හි නාධිමත්තං පෙමං හොති, නාධිමත්තො පසාදො හොති, නාධිමත්තා හිරී හොති, නාධිමත්තා ගාරවො හොති, නාධිමත්තා භාවනා හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතො සද්ධිවිහාරිකො අලං පණාමෙතුං.

''පඤ්චහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො සද්ධිවිහාරිකො නාලං පණාමෙතුං. උපජ්ඣායම්හි අධිමත්තං පෙමං හොති, අධිමත්තො පසාදො හොති, අධිමත්තා හිරී හොති, අධිමත්තො ගාරවො හොති, අධිමත්තා භාවනා හොති –

ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතො සද්ධිවිහාරිකො නාලං පණාමෙතුං.

‘‘පඤ්චහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතං සද්ධිවිහාරිකං අප්පණාමෙන්තො උපජ්ඣායො සාතිසාරො හොති, පණාමෙන්තො අනතිසාරො හොති. උපජ්ඣායම්හි නාධිමත්තං පෙමං හොති, නාධිමත්තො පසාදො හොති, නාධිමත්තා හිරී හොති, නාධිමත්තො ගාරවො හොති, නාධිමත්තා භාවනා හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං සද්ධිවිහාරිකං අප්පණාමෙන්තො උපජ්ඣායො සාතිසාරො හොති, පණාමෙන්තො අනතිසාරො හොති.

‘‘පඤ්චහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතං සද්ධිවිහාරිකං පණාමෙන්තො උපජ්ඣායො සාතිසාරො හොති, අප්පණාමෙන්තො අනතිසාරො හොති. උපජ්ඣායම්හි අධිමත්තං පෙමං හොති, අධිමත්තො පසාදො හොති, අධිමත්තා හිරී හොති, අධිමත්තො ගාරවො හොති, අධිමත්තා භාවනා හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං සද්ධිවිහාරිකං පණාමෙන්තො උපජ්ඣායො සාතිසාරො හොති, අප්පණාමෙන්තො අනතිසාරො හොතී’’ති.

69. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො බ්‍රාහ්මණො භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා පබ්බජ්ජං යාචි. තං භික්ඛූ න ඉච්ඡිංසු පබ්බාජෙතුං. සො භික්ඛූසු පබ්බජ්ජං අලභමානො කිසො අහොසි ලූඛො දුබ්බණ්ණො උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකජාතො ධමනිසන්ථතගත්තො. අද්දසා ඛො භගවා තං බ්‍රාහ්මණං කිසං ලූඛං දුබ්බණ්ණං උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකජාතං ධමනිසන්ථතගත්තං, දිස්වාන භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘කිං නු ඛො සො, භික්ඛවෙ, බ්‍රාහ්මණො කිසො ලූඛො දුබ්බණ්ණො උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකජාතො ධමනිසන්ථතගත්තො’’ති? එසො, භන්තෙ, බ්‍රාහ්මණො භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා පබ්බජ්ජං යාචි. තං භික්ඛූ න ඉච්ඡිංසු පබ්බාජෙතුං. සො භික්ඛූසු පබ්බජ්ජං අලභමානො කිසො ලූඛො දුබ්බණ්ණො උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකජාතො ධමනිසන්ථතගත්තොති. අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘කො නු ඛො, භික්ඛවෙ, තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අධිකාරං සරසී’’ති? එවං වුත්තෙ ආයස්මා සාරිපුත්තො භගවන්තං එතදවොච – ‘‘අහං ඛො, භන්තෙ, තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අධිකාරං සරාමී’’ති. ‘‘කිං පන ත්වං, සාරිපුත්ත, තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අධිකාරං සරසී’’ති? ‘‘ඉධ මෙ, භන්තෙ, සො බ්‍රාහ්මණො රාජගහෙ පිණ්ඩාය චරන්තස්ස කටච්ඡුභික්ඛං දාපෙසි. ඉමං ඛො අහං, භන්තෙ, තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අධිකාරං සරාමී’’ති. ‘‘සාධු සාධු, සාරිපුත්ත, කතඤ්ඤුනො හි, සාරිපුත්ත, සප්පුරිසා කතවෙදිනො. තෙන හි ත්වං, සාරිපුත්ත, තං බ්‍රාහ්මණං පබ්බාජෙහි උපසම්පාදෙහී’’ති . ‘‘කථාහං, භන්තෙ , තං බ්‍රාහ්මණං පබ්බාජෙමි උපසම්පාදෙමී’’ති? අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – යා සා, භික්ඛවෙ, මයා තීහි සරණගමනෙහි උපසම්පදා අනුඤ්ඤාතා, තං අජ්ජතග්ගෙ පටික්ඛිපාමි. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඤත්තිචතුත්ථෙන කම්මෙන උපසම්පාදෙතුං [උපසම්පදං (සී. ස්‍යා.)]. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, උපසම්පාදෙතබ්බො. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

70. ‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙක්ඛො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපසම්පාදෙය්‍ය ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙක්ඛො. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපසම්පාදෙති ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස උපසම්පදා ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි – සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙක්ඛො. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපසම්පාදෙති ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස උපසම්පදා ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය .

‘‘තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි – සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙක්ඛො. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපසම්පාදෙති ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස උපසම්පදා ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘උපසම්පන්නො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

71. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු උපසම්පන්නසමනන්තරා අනාචාරං ආචරති. භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘මාවුසො, එවරූපං අකාසි, නෙතං කප්පතී’’ති. සො එවමාහ – ‘‘නෙවාහං ආයස්මන්තෙ යාචිං උපසම්පාදෙථ මන්ති. කිස්ස මං තුම්හෙ අයාචිතා උපසම්පාදිත්ථා’’ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං . න, භික්ඛවෙ, අයාචිතෙන උපසම්පාදෙතබ්බො . යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, යාචිතෙන උපසම්පාදෙතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, යාචිතබ්බො. තෙන උපසම්පදාපෙක්ඛෙන සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා භික්ඛූනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ‘‘සඞ්ඝං, භන්තෙ, උපසම්පදං යාචාමි, උල්ලුම්පතු මං, භන්තෙ, සඞ්ඝො අනුකම්පං උපාදාය’’ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බො. තතියම්පි යාචිතබ්බො. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

72. ‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ , සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙක්ඛො. ඉත්ථන්නාමො සඞ්ඝං උපසම්පදං යාචති ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපසම්පාදෙය්‍ය ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙක්ඛො. ඉත්ථන්නාමො සඞ්ඝං උපසම්පදං යාචති ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපසම්පාදෙති ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස උපසම්පදා ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…..

‘‘උපසම්පන්නො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

73. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජගහෙ පණීතානං භත්තානං භත්තපටිපාටි අට්ඨිතා [අධිට්ඨිතා (ක.)] හොති. අථ ඛො අඤ්ඤතරස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස එතදහොසි – ‘‘ඉමෙ ඛො සමණා සක්‍යපුත්තියා සුඛසීලා සුඛසමාචාරා, සුභොජනානි භුඤ්ජිත්වා නිවාතෙසු සයනෙසු සයන්ති. යංනූනාහං සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍ය’’න්ති. අථ ඛො සො බ්‍රාහ්මණො භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා පබ්බජ්ජං යාචි. තං භික්ඛූ පබ්බාජෙසුං උපසම්පාදෙසුං. තස්මිං පබ්බජිතෙ භත්තපටිපාටි ඛීයිත්ථ. භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘එහි දානි, ආවුසො, පිණ්ඩාය චරිස්සාමා’’ති. සො එවමාහ – ‘‘නාහං, ආවුසො, එතංකාරණා පබ්බජිතො පිණ්ඩාය චරිස්සාමීති. සචෙ මෙ දස්සථ භුඤ්ජිස්සාමි , නො චෙ මෙ දස්සථ විබ්භමිස්සාමී’’ති. ‘‘කිං පන ත්වං, ආවුසො, උදරස්ස කාරණා පබ්බජිතො’’ති ? ‘‘එවමාවුසො’’ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – කථඤ්හි නාම භික්ඛු එවං ස්වාක්ඛාතෙ ධම්මවිනයෙ උදරස්ස කාරණා පබ්බජිස්සතීති. තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. සච්චං කිර ත්වං, භික්ඛු, උදරස්ස කාරණා පබ්බජිතොති? සච්චං භගවාති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. ‘‘කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, එවං ස්වාක්ඛාතෙ ධම්මවිනයෙ උදරස්ස කාරණා පබ්බජිස්සසි. නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය පසන්නානං වා භියොභාවාය’’…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උපසම්පාදෙන්තෙන චත්තාරො නිස්සයෙ ආචික්ඛිතුං – පිණ්ඩියාලොපභොජනං නිස්සාය පබ්බජ්ජා, තත්ථ තෙ යාවජීවං උස්සාහො කරණීයො; අතිරෙකලාභො – සඞ්ඝභත්තං, උද්දෙසභත්තං, නිමන්තනං, සලාකභත්තං, පක්ඛිකං, උපොසථිකං, පාටිපදිකං. පංසුකූලචීවරං නිස්සාය පබ්බජ්ජා, තත්ථ තෙ යාවජීවං උස්සාහො කරණීයො; අතිරෙකලාභො – ඛොමං, කප්පාසිකං, කොසෙය්‍යං, කම්බලං, සාණං, භඞ්ගං. රුක්ඛමූලසෙනාසනං නිස්සාය පබ්බජ්ජා, තත්ථ තෙ යාවජීවං උස්සාහො කරණීයො; අතිරෙකලාභො – විහාරො , අඩ්ඪයොගො, පාසාදො, හම්මියං, ගුහා. පූතිමුත්තභෙසජ්ජං නිස්සාය පබ්බජ්ජා, තත්ථ තෙ යාවජීවං උස්සාහො කරණීයො; අතිරෙකලාභො – සප්පි, නවනීතං, තෙලං, මධු, ඵාණිත’’න්ති.

පණාමිතකථා නිට්ඨිතා.

උපජ්ඣායවත්තභාණවාරො නිට්ඨිතො පඤ්චමො.

පඤ්චමභාණවාරො

18. ආචරියවත්තකථා

74. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො මාණවකො භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා පබ්බජ්ජං යාචි. තස්ස භික්ඛූ පටිකච්චෙව නිස්සයෙ ආචික්ඛිංසු. සො එවමාහ – ‘‘සචෙ මෙ, භන්තෙ, පබ්බජිතෙ නිස්සයෙ ආචික්ඛෙය්‍යාථ, අභිරමෙය්‍යාමහං [අභිරමෙය්‍යඤ්චාහං (සී.), අභිරමෙය්‍යං ස්වාහං (ක.)]. න දානාහං, භන්තෙ, පබ්බජිස්සාමි; ජෙගුච්ඡා මෙ නිස්සයා පටිකූලා’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, පටිකච්චෙව නිස්සයා ආචික්ඛිතබ්බා. යො ආචික්ඛෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උපසම්පන්නසමනන්තරා නිස්සයෙ ආචික්ඛිතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ දුවග්ගෙනපි තිවග්ගෙනපි ගණෙන උපසම්පාදෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, ඌනදසවග්ගෙන ගණෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, දසවග්ගෙන වා අතිරෙකදසවග්ගෙන වා ගණෙන උපසම්පාදෙතුන්ති .

75. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ එකවස්සාපි දුවස්සාපි සද්ධිවිහාරිකං උපසම්පාදෙන්ති. ආයස්මාපි උපසෙනො වඞ්ගන්තපුත්තො එකවස්සො සද්ධිවිහාරිකං උපසම්පාදෙසි. සො වස්සංවුට්ඨො දුවස්සො එකවස්සං සද්ධිවිහාරිකං ආදාය යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. ආචිණ්ණං ඛො පනෙතං බුද්ධානං භගවන්තානං ආගන්තුකෙහි භික්ඛූහි සද්ධිං පටිසම්මොදිතුං. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං උපසෙනං වඞ්ගන්තපුත්තං එතදවොච – ‘‘කච්චි, භික්ඛු, ඛමනීයං, කච්චි යාපනීයං, කච්චි ත්වං අප්පකිලමථෙන අද්ධානං

ආගතො''ති? ''ඛමනීයං, භගවා, යාපනීයං, භගවා. අප්පකිලමථෙන මයං, භන්තෙ, අද්ධානං ආගතා''ති. ජානන්තාපි තථාගතා පුච්ඡන්ති, ජානන්තාපි න පුච්ඡන්ති, කාලං විදිත්වා පුච්ඡන්ති, කාලං විදිත්වා න පුච්ඡන්ති; අත්ථසංහිතං තථාගතා පුච්ඡන්ති; නො අනත්ථසංහිතං. අනත්ථසංහිතෙ සෙතුඝාතො තථාගතානං. ද්වීහි ආකාරෙහි බුද්ධා භගවන්තො භික්ඛූ පටිපුච්ඡන්ති – ධම්මං වා දෙසෙස්සාම, සාවකානං වා සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙස්සාමාති. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං උපසෙනං වඞ්ගන්තපුත්තං එතදවොච – ''කතිවස්සොසි ත්වං, භික්ඛූ''ති? ''දුවස්සොහං, භගවා''ති. ''අයං පන භික්ඛු කතිවස්සො''ති? ''එකවස්සො, භගවා''ති. ''කිං තායං භික්ඛු හොතී''ති? ''සද්ධිවිහාරිකො මෙ, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා – ''අනනුච්ඡවිකං, මොඝපුරිස, අනනුලොමිකං අප්පතිරූපං අස්සාමණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, අඤ්ඤෙහි ඔවදියො අනුසාසියො අඤ්ඤං ඔවදිතුං අනුසාසිතුං මඤ්ඤිස්සසි. අතිලහුං ඛො ත්වං, මොඝපුරිස, බාහුල්ලාය ආවත්තො, යදිදං ගණබන්ධිකං. නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය පසන්නානං වා භියොභාවාය''…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''න, භික්ඛවෙ, ඌනදසවස්සෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, දසවස්සෙන වා අතිරෙකදසවස්සෙන වා උපසම්පාදෙතු''න්ති.

76. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ – දසවස්සම්හා දසවස්සම්හාති – බාලා අබ්‍යත්තා උපසම්පාදෙන්ති. දිස්සන්ති උපජ්ඣායා බාලා, සද්ධිවිහාරිකා පණ්ඩිතා. දිස්සන්ති උපජ්ඣායා අබ්‍යත්තා, සද්ධිවිහාරිකා බ්‍යත්තා. දිස්සන්ති උපජ්ඣායා අප්පස්සුතා, සද්ධිවිහාරිකා බහුස්සුතා. දිස්සන්ති උපජ්ඣායා දුප්පඤ්ඤා, සද්ධිවිහාරිකා පඤ්ඤවන්තො. අඤ්ඤතරොපි අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො උපජ්ඣායෙන සහධම්මිකං වුච්චමානො උපජ්ඣායස්ස වාදං ආරොපෙත්වා තංයෙව තිත්ථායතනං සඞ්කමි. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – කථඤ්හි නාම භික්ඛූ – දසවස්සම්හා දසවස්සම්හාති – බාලා අබ්‍යත්තා උපසම්පාදෙස්සන්ති. දිස්සන්ති උපජ්ඣායා බාලා සද්ධිවිහාරිකා පණ්ඩිතා, දිස්සන්ති උපජ්ඣායා අබ්‍යත්තා සද්ධිවිහාරිකා බ්‍යත්තා, දිස්සන්ති උපජ්ඣායා අප්පස්සුතා සද්ධිවිහාරිකා බහුස්සුතා, දිස්සන්ති උපජ්ඣායා දුප්පඤ්ඤා, සද්ධිවිහාරිකා පඤ්ඤවන්තොති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ – දසවස්සම්හා දසවස්සම්හාති – බාලා අබ්‍යත්තා උපසම්පාදෙන්ති. දිස්සන්ති උපජ්ඣායා බාලා, සද්ධිවිහාරිකා පණ්ඩිතා, දිස්සන්ති උපජ්ඣායා අබ්‍යත්තා සද්ධිවිහාරිකා බ්‍යත්තා, දිස්සන්ති උපජ්ඣායා අප්පස්සුතා, සද්ධිවිහාරිකා බහුස්සුතා, දිස්සන්ති උපජ්ඣායා දුප්පඤ්ඤා, සද්ධිවිහාරිකා පඤ්ඤවන්තො''ති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තෙ, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා – දසවස්සම්හා දසවස්සම්හාති – බාලා අබ්‍යත්තා උපසම්පාදෙස්සන්ති. දිස්සන්ති උපජ්ඣායා බාලා, සද්ධිවිහාරිකා පණ්ඩිතා, දිස්සන්ති උපජ්ඣායා අබ්‍යත්තා සද්ධිවිහාරිකා බ්‍යත්තා, දිස්සන්ති උපජ්ඣායා අප්පස්සුතා, සද්ධිවිහාරිකා බහුස්සුතා, දිස්සන්ති උපජ්ඣායා දුප්පඤ්ඤා, සද්ධිවිහාරිකා පඤ්ඤවන්තො. නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''න, භික්ඛවෙ, බාලෙන අබ්‍යත්තෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන දසවස්සෙන වා අතිරෙකදසවස්සෙන වා උපසම්පාදෙතු''න්ති.

77. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ උපජ්ඣායෙසු පක්කන්තෙසුපි විබ්භන්තෙසුපි කාලඞ්කතෙසුපි පක්ඛසඞ්කන්තෙසුපි අනාචරියකා අනොවදියමානා අනනුසාසියමානා දුන්නිවත්ථා දුප්පාරුතා අනාකප්පසම්පන්නා පිණ්ඩාය චරන්ති, මනුස්සානං භුඤ්ජමානානං උපරිභොජනෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙන්ති, උපරිඛාදනීයෙපි – උපරිසායනීයෙපි – උපරිපානීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙන්ති; සාමං සූපම්පි ඔදනම්පි විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජන්ති; භත්තග්ගෙපි උච්චාසද්දා මහාසද්දා විහරන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා දුන්නිවත්ථා දුප්පාරුතා අනාකප්පසම්පන්නා පිණ්ඩාය චරිස්සන්ති; මනුස්සානං භුඤ්ජමානානං උපරිභොජනෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සන්ති, උපරිඛාදනීයෙපි – උපරිසායනීයෙපි – උපරිපානීයෙපි උත්තිට්ඨපත්තං උපනාමෙස්සන්ති; සාමං සූපම්පි ඔදනම්පි විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිස්සන්ති; භත්තග්ගෙපි උච්චාසද්දා මහාසද්දා විහරිස්සන්ති, සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණා බ්‍රාහ්මණභොජනෙ''ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං …පෙ…. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ…පෙ…. සච්චං, භගවාති…පෙ…. විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි –

''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආචරියං. ආචරියො, භික්ඛවෙ, අන්තෙවාසිකම්හි පුත්තචිත්තං උපට්ඨාපෙස්සති, අන්තෙවාසිකො ආචරියම්හි පිතුචිත්තං උපට්ඨාපෙස්සති. එවං තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං සගාරවා සප්පතිස්සා සභාගවුත්තිනො විහරන්තා ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරූළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සන්ති. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, දසවස්සං නිස්සාය වත්ථුං, දසවස්සෙන නිස්සයං දාතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ආචරියො ගහෙතබ්බො. එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – 'ආචරියො මෙ, භන්තෙ, හොහි, ආයස්මතො නිස්සාය වච්ඡාමි; ආචරියො මෙ, භන්තෙ, හොහි, ආයස්මතො නිස්සාය වච්ඡාමි; ආචරියො මෙ, භන්තෙ, හොහි, ආයස්මතො නිස්සාය වච්ඡාමී'ති. 'සාහූති' වා 'ලහූති' වා 'ඔපායික'න්ති වා 'පතිරූප'න්ති වා 'පාසාදිකෙන සම්පාදෙහී'ති වා කායෙන විඤ්ඤාපෙති, වාචාය විඤ්ඤාපෙති, කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, ගහිතො හොති ආචරියො; න කායෙන විඤ්ඤාපෙති, න වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න ගහිතො හොති ආචරියො.

78. [චූළව. 380 ආදයො] ''අන්තෙවාසිකෙන , භික්ඛවෙ, ආචරියම්හි සම්මා වත්තිතබ්බං. තත්‍රායං සම්මාවත්තනා –

‘‘කාලස්සෙව උට්ඨාය උපාහනං ඔමුඤ්චිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා දන්තකට්ඨං දාතබ්බං, මුඛොදකං දාතබ්බං, ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. සචෙ යාගු හොති, භාජනං ධොවිත්වා යාගු උපනාමෙතබ්බා . යාගුං පීතස්ස උදකං දත්වා භාජනං පටිග්ගහෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන ධොවිත්වා පටිසාමෙතබ්බං. ආචරියම්හි වුට්ඨිතෙ ආසනං උද්ධරිතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ලාපො හොති, සො දෙසො සම්මජ්ජිතබ්බො.

‘‘සචෙ ආචරියො ගාමං පවිසිතුකාමො හොති, නිවාසනං දාතබ්බං, පටිනිවාසනං පටිග්ගහෙතබ්බං, කායබන්ධනං දාතබ්බං, සගුණං කත්වා සඞ්ඝාටියො දාතබ්බා, ධොවිත්වා පත්තො සොදකො දාතබ්බො. සචෙ ආචරියො පච්ඡාසමණං ආකඞ්ඛති, තිමණ්ඩලං පටිච්ඡාදෙන්තෙන පරිමණ්ඩලං නිවාසෙත්වා කායබන්ධනං බන්ධිත්වා සගුණං කත්වා සඞ්ඝාටියො පාරුපිත්වා ගණ්ඨිකං පටිමුඤ්චිත්වා ධොවිත්වා පත්තං ගහෙත්වා ආචරියස්ස පච්ඡාසමණෙන හොතබ්බං. නාතිදූරෙ ගන්තබ්බං, නාච්චාසන්නෙ ගන්තබ්බං, පත්තපරියාපන්නං පටිග්ගහෙතබ්බං. න ආචරියස්ස භණමානස්ස අන්තරන්තරා කථා ඔපාතෙතබ්බා. ආචරියො ආපත්තිසාමන්තා භණමානො නිවාරෙතබ්බො.

‘‘නිවත්තන්තෙන පඨමතරං ආගන්ත්වා ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං, පච්චුග්ගන්ත්වා පත්තචීවරං පටිග්ගහෙතබ්බං, පටිනිවාසනං දාතබ්බං, නිවාසනං පටිග්ගහෙතබ්බං. සචෙ චීවරං සින්නං හොති, මුහුත්තං උණ්හෙ ඔතාපෙතබ්බං, න ච උණ්හෙ චීවරං නිදහිතබ්බං. චීවරං සඞ්ඝරිතබ්බං. චීවරං සඞ්ඝරන්තෙන චතුරඞ්ගුලං කණ්ණං උස්සාරෙත්වා චීවරං සඞ්ඝරිතබ්බං – මා මජ්ඣෙ භඞ්ගො අහොසීති. ඔභොගෙ කායබන්ධනං කාතබ්බං.

‘‘සචෙ පිණ්ඩපාතො හොති , ආචරියො ච භුඤ්ජිතුකාමො හොති, උදකං දත්වා පිණ්ඩපාතො උපනාමෙතබ්බො. ආචරියො පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බො. භුත්තාවිස්ස උදකං දත්වා පත්තං පටිග්ගහෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන ධොවිත්වා වොදකං කත්වා මුහුත්තං උණ්හෙ ඔතාපෙතබ්බො, න ච උණ්හෙ පත්තො නිදහිතබ්බො. පත්තචීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. පත්තං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන පත්තං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන හෙට්ඨාමඤ්චං වා හෙට්ඨාපීඨං වා පරාමසිත්වා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. න ච අනන්තරහිතාය භූමියා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. චීවරං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන චීවරං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන චීවරවංසං වා චීවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිත්වා පාරතො අන්තං ඔරතො භොගං කත්වා චීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. ආචරියම්හි වුට්ඨිතෙ ආසනං උද්ධරිතබ්බං, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ලාපො හොති, සො දෙසො සම්මජ්ජිතබ්බො.

‘‘සචෙ ආචරියො නහායිතුකාමො හොති, නහානං පටියාදෙතබ්බං. සචෙ සීතෙන අත්ථො හොති, සීතං පටියාදෙතබ්බං. සචෙ උණ්හෙන අත්ථො හොති, උණ්හං පටියාදෙතබ්බං.

‘‘සචෙ ආචරියො ජන්තාඝරං පවිසිතුකාමො හොති, චුණ්ණං සන්නෙතබ්බං, මත්තිකා තෙමෙතබ්බා, ජන්තාඝරපීඨං ආදාය ආචරියස්ස පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො ගන්ත්වා ජන්තාඝරපීඨං දත්වා චීවරං පටිග්ගහෙත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං, චුණ්ණං දාතබ්බං, මත්තිකා දාතබ්බා. සචෙ උස්සහති, ජන්තාඝරං පවිසිතබ්බං. ජන්තාඝරං පවිසන්තෙන මත්තිකාය මුඛං මක්ඛෙත්වා පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාඝරං පවිසිතබ්බං. න ථෙරෙ භික්ඛූ අනුපඛජ්ජ නිසීදිතබ්බං. න නවා භික්ඛූ ආසනෙන පටිබාහිතබ්බා. ජන්තාඝරෙ ආචරියස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං. ජන්තාඝරා නික්ඛමන්තෙන ජන්තාඝරපීඨං ආදාය පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාඝරා නික්ඛමිතබ්බං.

‘‘උදකෙපි ආචරියස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං. නහාතෙන පඨමතරං උත්තරිත්වා අත්තනො ගත්තං වොදකං කත්වා නිවාසෙත්වා ආචරියස්ස ගත්තතො උදකං පමජ්ජිතබ්බං, නිවාසනං දාතබ්බං, සඞ්ඝාටි දාතබ්බා, ජන්තාඝරපීඨං ආදාය පඨමතරං ආගන්ත්වා ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං. ආචරියො පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බො. සචෙ උද්දිසාපෙතුකාමො හොති, උද්දිසාපෙතබ්බො. සචෙ පරිපුච්ඡිතුකාමො හොති, පරිපුච්ඡිතබ්බො.

‘‘යස්මිං විහාරෙ ආචරියො විහරති, සචෙ සො විහාරො උක්ලාපො හොති, සචෙ උස්සහති, සොධෙතබ්බො. විහාරං සොධෙන්තෙන පඨමං පත්තචීවරං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; නිසීදනපච්චත්ථරණං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; භිසිබිබ්බොහනං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; මඤ්චො නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන, අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං, නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බො; පීඨං නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන, අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං, නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; මඤ්චපටිපාදකා නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බා; ඛෙළමල්ලකො නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බො ; අපස්සෙනඵලකං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; භූමත්ථරණං යථාපඤ්ඤත්තං සල්ලක්ඛෙත්වා නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. සචෙ විහාරෙ සන්තානකං හොති, උල්ලොකා පඨමං ඔහාරෙතබ්බං, ආලොකසන්ධිකණ්ණභාගා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ ගෙරුකපරිකම්මකතා භිත්ති කණ්ණකිතා හොති, චොළකං තෙමෙත්වා පීළෙත්වා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ කාළවණ්ණකතා භූමි කණ්ණකිතා හොති, චොළකං තෙමෙත්වා පීළෙත්වා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ අකතා හොති භූමි, උදකෙන පරිප්ඵොසිත්වා සම්මජ්ජිතබ්බා – මා විහාරො රජෙන උහඤ්ඤීති. සඞ්කාරං විචිනිත්වා එකමන්තං ඡඩ්ඩෙතබ්බං.

‘‘භුමත්ථරණං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. මඤ්චපටිපාදකා ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බා. මඤ්චො ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන, අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං, අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බො. පීඨං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන, අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං, අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. භිසිබිබ්බොහනං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. නිසීදනපච්චත්ථරණං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. ඛෙළමල්ලකො ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බො . අපස්සෙනඵලකං ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බං. පත්තචීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. පත්තං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන පත්තං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන හෙට්ඨාමඤ්චං වා හෙට්ඨාපීඨං වා පරාමසිත්වා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. න ච අනන්තරහිතාය භූමියා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. චීවරං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන චීවරං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන චීවරවංසං වා චීවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිත්වා පාරතො අන්තං ඔරතො භොගං කත්වා චීවරං නික්ඛිපිතබ්බං.

‘‘සචෙ පුරත්ථිමා සරජා වාතා වායන්ති, පුරත්ථිමා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ පච්ඡිමා සරජා වාතා වායන්ති, පච්ඡිමා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ උත්තරා සරජා වාතා වායන්ති, උත්තරා වාතපානා ථකෙතබ්බා . සචෙ දක්ඛිණා සරජා වාතා වායන්ති, දක්ඛිණා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ සීතකාලො හොති, දිවා වාතපානා විවරිතබ්බා, රත්තිං ථකෙතබ්බා. සචෙ උණ්හකාලො හොති, දිවා වාතපානා ථකෙතබ්බා, රත්තිං විවරිතබ්බා.

‘‘සචෙ පරිවෙණං උක්ලාපං හොති, පරිවෙණං සම්මජ්ජිතබ්බං. සචෙ කොට්ඨකො උක්ලාපො හොති, කොට්ඨකො සම්මජ්ජිතබ්බො. සචෙ උපට්ඨානසාලා උක්ලාපා හොති, උපට්ඨානසාලා සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ අග්ගිසාලා උක්ලාපා හොති, අග්ගිසාලා සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ වච්චකුටි උක්ලාපා හොති, වච්චකුටි සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ පානීයං න හොති, පානීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචෙ පරිභොජනීයං න හොති, පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං . සචෙ ආචමනකුම්භියං උදකං න හොති, ආචමනකුම්භියා උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං.

‘‘සචෙ ආචරියස්ස අනභිරති උප්පන්නා හොති, අන්තෙවාසිකෙන වූපකාසෙතබ්බො, වූපකාසාපෙතබ්බො, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ ආචරියස්ස කුක්කුච්චං උප්පන්නං හොති, අන්තෙවාසිකෙන විනොදෙතබ්බං, විනොදාපෙතබ්බං, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ ආචරියස්ස දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති, අන්තෙවාසිකෙන විවෙචෙතබ්බං, විවෙචාපෙතබ්බං, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ ආචරියො ගරුධම්මං අජ්ඣාපන්නො හොති පරිවාසාරහො, අන්තෙවාසිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො ආචරියස්ස පරිවාසං දදෙය්‍යාති. සචෙ ආචරියො මූලාය පටිකස්සනාරහො හොති, අන්තෙවාසිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො ආචරියං මූලාය පටිකස්සෙය්‍යාති. සචෙ ආචරියො මානත්තාරහො හොති, අන්තෙවාසිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො ආචරියස්ස මානත්තං දදෙය්‍යාති. සචෙ ආචරියො අබ්භානාරහො හොති, අන්තෙවාසිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො ආචරියං අබ්භෙය්‍යාති . සචෙ සඞ්ඝො ආචරියස්ස කම්මං කත්තුකාමො හොති, තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්ඛෙපනීයං වා, අන්තෙවාසිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො ආචරියස්ස කම්මං න කරෙය්‍ය, ලහුකාය වා පරිණාමෙය්‍යාති. කතං වා පනස්ස හොති සඞ්ඝෙන කම්මං, තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්ඛෙපනීයං වා, අන්තෙවාසිකෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො ආචරියො සම්මා වත්තෙය්‍ය, ලොමං පාතෙය්‍ය, නෙත්ථාරං වත්තෙය්‍ය, සඞ්ඝො තං කම්මං පටිප්පස්සම්භෙය්‍යාති.

‘‘සචෙ ආචරියස්ස චීවරං ධොවිතබ්බං හොති, අන්තෙවාසිකෙන ධොවිතබ්බං, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො ආචරියස්ස චීවරං ධොවියෙථාති. සචෙ ආචරියස්ස චීවරං කාතබ්බං හොති, අන්තෙවාසිකෙන කාතබ්බං, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො ආචරියස්ස චීවරං කරියෙථාති. සචෙ ආචරියස්ස රජනං පචිතබ්බං හොති, අන්තෙවාසිකෙන පචිතබ්බං, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො ආචරියස්ස රජනං පචියෙථාති. සචෙ ආචරියස්ස චීවරං රජිතබ්බං හොති, අන්තෙවාසිකෙන රජිතබ්බං, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො ආචරියස්ස චීවරං රජියෙථාති. චීවරං රජන්තෙන සාධුකං සම්පරිවත්තකං සම්පරිවත්තකං රජිතබ්බං, න ච අච්ඡින්නෙ ථෙවෙ පක්කමිතබ්බං.

‘‘න ආචරියං අනාපුච්ඡා එකච්චස්ස පත්තො දාතබ්බො, න එකච්චස්ස පත්තො පටිග්ගහෙතබ්බො; න එකච්චස්ස චීවරං දාතබ්බං; න එකච්චස්ස චීවරං පටිග්ගහෙතබ්බං; න එකච්චස්ස පරික්ඛාරො දාතබ්බො; න එකච්චස්ස පරික්ඛාරො පටිග්ගහෙතබ්බො; න එකච්චස්ස කෙසා ඡෙදෙතබ්බා; න එකච්චෙන කෙසා ඡෙදාපෙතබ්බා; න එකච්චස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං; න එකච්චෙන පරිකම්මං කාරාපෙතබ්බං; න එකච්චස්ස වෙය්‍යාවච්චො කාතබ්බො; න එකච්චෙන වෙය්‍යාවච්චො කාරාපෙතබ්බො; න එකච්චස්ස පච්ඡාසමණෙන හොතබ්බං; න එකච්චො පච්ඡාසමණො ආදාතබ්බො; න එකච්චස්ස පිණ්ඩපාතො නීහරිතබ්බො; න එකච්චෙන පිණ්ඩපාතො නීහරාපෙතබ්බො. න ආචරියං අනාපුච්ඡා ගාමො පවිසිතබ්බො, න සුසානං ගන්තබ්බං, න දිසා පක්කමිතබ්බා. සචෙ ආචරියො ගිලානො හොති, යාවජීවං උපට්ඨාතබ්බො, වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතබ්බ’’න්ති.

ආචරියවත්තං නිට්ඨිතං.

19. අන්තෙවාසිකවත්තකථා

79. [චූළව. 381-382] ‘‘ආචරියෙන , භික්ඛවෙ, අන්තෙවාසිකම්හි සම්මා වත්තිතබ්බං. තත්‍රායං සම්මාවත්තනා –

‘‘ආචරියෙන , භික්ඛවෙ, අන්තෙවාසිකො සඞ්ගහෙතබ්බො අනුග්ගහෙතබ්බො උද්දෙසෙන පරිපුච්ඡාය ඔවාදෙන අනුසාසනියා. සචෙ ආචරියස්ස පත්තො හොති, අන්තෙවාසිකස්ස පත්තො න හොති, ආචරියෙන අන්තෙවාසිකස්ස පත්තො දාතබ්බො, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො අන්තෙවාසිකස්ස පත්තො උප්පජ්ජියෙථාති. සචෙ ආචරියස්ස චීවරං හොති, අන්තෙවාසිකස්ස චීවරං න හොති, ආචරියෙන අන්තෙවාසිකස්ස චීවරං දාතබ්බං, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො අන්තෙවාසිකස්ස චීවරං උප්පජ්ජියෙථාති. සචෙ ආචරියස්ස පරික්ඛාරො හොති, අන්තෙවාසිකස්ස පරික්ඛාරො න හොති, ආචරියෙන අන්තෙවාසිකස්ස පරික්ඛාරො දාතබ්බො, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො අන්තෙවාසිකස්ස පරික්ඛාරො උප්පජ්ජියෙථාති.

‘‘සචෙ අන්තෙවාසිකො ගිලානො හොති, කාලස්සෙව උට්ඨාය දන්තකට්ඨං දාතබ්බං, මුඛොදකං දාතබ්බං, ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං. සචෙ යාගු හොති, භාජනං ධොවිත්වා යාගු උපනාමෙතබ්බා. යාගුං පීතස්ස උදකං දත්වා භාජනං පටිග්ගහෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන ධොවිත්වා පටිසාමෙතබ්බං. අන්තෙවාසිකම්හි වුට්ඨිතෙ ආසනං උද්ධරිතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ලාපො හොති, සො දෙසො සම්මජ්ජිතබ්බො.

‘‘සචෙ අන්තෙවාසිකො ගාමං පවිසිතුකාමො හොති, නිවාසනං දාතබ්බං, පටිනිවාසනං පටිග්ගහෙතබ්බං, කායබන්ධනං දාතබ්බං, සගුණං කත්වා සඞ්ඝාටියො දාතබ්බා, ධොවිත්වා පත්තො සොදකො දාතබ්බො.

‘‘එත්තාවතා නිවත්තිස්සතීති ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං, පච්චුග්ගන්ත්වා පත්තචීවරං පටිග්ගහෙතබ්බං, පටිනිවාසනං දාතබ්බං, නිවාසනං පටිග්ගහෙතබ්බං. සචෙ චීවරං සින්නං හොති, මුහුත්තං උණ්හෙ ඔතාපෙතබ්බං, න ච උණ්හෙ චීවරං නිදහිතබ්බං. චීවරං සඞ්ඝරිතබ්බං. චීවරං සඞ්ඝරන්තෙන චතුරඞ්ගුලං කණ්ණං උස්සාරෙත්වා චීවරං සඞ්ඝරිතබ්බං – මා මජ්ඣෙ භඞ්ගො අහොසීති. ඔභොගෙ කායබන්ධනං කාතබ්බං.

‘‘සචෙ පිණ්ඩපාතො හොති, අන්තෙවාසිකො ච භුඤ්ජිතුකාමො හොති, උදකං දත්වා පිණ්ඩපාතො උපනාමෙතබ්බො. අන්තෙවාසිකො පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බො. භුත්තාවිස්ස උදකං දත්වා පත්තං පටිග්ගහෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන ධොවිත්වා වොදකං කත්වා මුහුත්තං උණ්හෙ ඔතාපෙතබ්බො, න ච උණ්හෙ පත්තො නිදහිතබ්බො. පත්තචීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. පත්තං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන පත්තං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන හෙට්ඨාමඤ්චං වා හෙට්ඨාපීඨං වා පරාමසිත්වා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. න ච අනන්තරහිතාය භූමියා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. චීවරං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන චීවරං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන චීවරවංසං වා චීවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිත්වා පාරතො අන්තං ඔරතො භොගං කත්වා චීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. අන්තෙවාසිකම්හි වුට්ඨිතෙ ආසනං උද්ධරිතබ්බං, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙතබ්බං. සචෙ සො දෙසො උක්ලාපො හොති, සො දෙසො සම්මජ්ජිතබ්බො.

‘‘සචෙ අන්තෙවාසිකො නහායිතුකාමො හොති, නහානං පටියාදෙතබ්බං. සචෙ සීතෙන අත්ථො හොති, සීතං පටියාදෙතබ්බං. සචෙ උණ්හෙන අත්ථො හොති, උණ්හං පටියාදෙතබ්බං.

‘‘සචෙ අන්තෙවාසිකො ජන්තාඝරං පවිසිතුකාමො හොති, චුණ්ණං සන්නෙතබ්බං, මත්තිකා තෙමෙතබ්බා, ජන්තාඝරපීඨං ආදාය ගන්ත්වා ජන්තාඝරපීඨං දත්වා චීවරං පටිග්ගහෙත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං, චුණ්ණං දාතබ්බං, මත්තිකා දාතබ්බා. සචෙ උස්සහති, ජන්තාඝරං පවිසිතබ්බං. ජන්තාඝරං පවිසන්තෙන මත්තිකාය මුඛං මක්ඛෙත්වා පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාඝරං පවිසිතබ්බං. න ච ථෙරෙ භික්ඛූ අනුපඛජ්ජ නිසීදිතබ්බං, න නවා භික්ඛූ ආසනෙන පටිබාහිතබ්බා. ජන්තාඝරෙ අන්තෙවාසිකස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං. ජන්තාඝරා නික්ඛමන්තෙන ජන්තාඝරපීඨං ආදාය පුරතො ච පච්ඡතො ච පටිච්ඡාදෙත්වා ජන්තාඝරා නික්ඛමිතබ්බං.

‘‘උදකෙපි අන්තෙවාසිකස්ස පරිකම්මං කාතබ්බං. නහාතෙන පඨමතරං උත්තරිත්වා අත්තනො ගත්තං වොදකං කත්වා නිවාසෙත්වා අන්තෙවාසිකස්ස ගත්තතො උදකං පමජ්ජිතබ්බං, නිවාසනං දාතබ්බං, සඞ්ඝාටි දාතබ්බා, ජන්තාඝරපීඨං ආදාය පඨමතරං ආගන්ත්වා ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං. අන්තෙවාසිකො පානීයෙන පුච්ඡිතබ්බො.

‘‘යස්මිං විහාරෙ අන්තෙවාසිකො විහරති, සචෙ සො විහාරො උක්ලාපො හොති, සචෙ උස්සහති, සොධෙතබ්බො. විහාරං සොධෙන්තෙන පඨමං පත්තචීවරං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; නිසීදනපච්චත්ථරණං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; භිසිබිබ්බොහනං නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං ; මඤ්චො නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන, අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං, නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බො; පීඨං නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන, අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං, නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; මඤ්චපටිපාදකා නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බා; ඛෙළමල්ලකො නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බො; අපස්සෙනඵලකං

නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං; භූමත්ථරණං යථාපඤ්ඤත්තං සල්ලක්ඛෙත්වා නීහරිත්වා එකමන්තං නික්ඛිපිතබ්බං. සචෙ විහාරෙ සන්තානකං හොති, උල්ලොකා පඨමං ඔතාරෙතබ්බං, ආලොකසන්ධිකණ්ණභාගා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ ගෙරුකපරිකම්මකතා භිත්ති කණ්ණකිතා හොති, චොළකං තෙමෙත්වා පීළෙත්වා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ කාළවණ්ණකතා භූමි කණ්ණකිතා හොති, චොළකං තෙමෙත්වා පීළෙත්වා පමජ්ජිතබ්බා. සචෙ අකතා හොති භූමි, උදකෙන පරිප්ඵොසිත්වා සම්මජ්ජිතබ්බා – මා විහාරො රජෙන උහඤ්ඤීති. සඞ්කාරං විචිනිත්වා එකමන්තං ඡඩ්ඩෙතබ්බං.

‘‘භූමත්ථරණං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. මඤ්චපටිපාදකා ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බා. මඤ්චො ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන, අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං, අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බො. පීඨං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා නීචං කත්වා සාධුකං අප්පටිඝංසන්තෙන, අසඞ්ඝට්ටෙන්තෙන කවාටපිට්ඨං, අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. භිසිබිබ්බොහනං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. නිසීදනපච්චත්ථරණං ඔතාපෙත්වා සොධෙත්වා පප්ඵොටෙත්වා අතිහරිත්වා යථාපඤ්ඤත්තං පඤ්ඤපෙතබ්බං. ඛෙළමල්ලකො ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බො. අපස්සෙනඵලකං ඔතාපෙත්වා පමජ්ජිත්වා අතිහරිත්වා යථාඨානෙ ඨපෙතබ්බං. පත්තචීවරං නික්ඛිපිතබ්බං. පත්තං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන පත්තං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන හෙට්ඨාමඤ්චං වා හෙට්ඨාපීඨං වා පරාමසිත්වා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. න ච අනන්තරහිතාය භූමියා පත්තො නික්ඛිපිතබ්බො. චීවරං නික්ඛිපන්තෙන එකෙන හත්ථෙන චීවරං ගහෙත්වා එකෙන හත්ථෙන චීවරවංසං වා චීවරරජ්ජුං වා පමජ්ජිත්වා පාරතො අන්තං ඔරතො භොගං කත්වා චීවරං නික්ඛිපිතබ්බං.

‘‘සචෙ පුරත්ථිමා සරජා වාතා වායන්ති, පුරත්ථිමා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ පච්ඡිමා සරජා වාතා වායන්ති, පච්ඡිමා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ උත්තරා සරජා වාතා වායන්ති, උත්තරා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ දක්ඛිණා සරජා වාතා වායන්ති, දක්ඛිණා වාතපානා ථකෙතබ්බා. සචෙ සීතකාලො හොති, දිවා වාතපානා විවරිතබ්බා, රත්තිං ථකෙතබ්බා. සචෙ උණ්හකාලො හොති, දිවා වාතපානා ථකෙතබ්බා, රත්තිං විවරිතබ්බා.

‘‘සචෙ පරිවෙණං උක්ලාපං හොති, පරිවෙණං සම්මජ්ජිතබ්බං. සචෙ කොට්ඨකො උක්ලාපො හොති, කොට්ඨකො සම්මජ්ජිතබ්බො. සචෙ උපට්ඨානසාලා උක්ලාපා හොති, උපට්ඨානසාලා සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ අග්ගිසාලා උක්ලාපා හොති, අග්ගිසාලා සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ වච්චකුටි උක්ලාපා හොති, වච්චකුටි සම්මජ්ජිතබ්බා. සචෙ පානීයං න හොති, පානීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචෙ පරිභොජනීයං න හොති, පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙතබ්බං. සචෙ ආචමනකුම්භියා උදකං න හොති, ආචමනකුම්භියා උදකං ආසිඤ්චිතබ්බං.

‘‘සචෙ අන්තෙවාසිකස්ස අනභිරති උප්පන්නා හොති, ආචරියෙන වූපකාසෙතබ්බො, වූපකාසාපෙතබ්බො, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ අන්තෙවාසිකස්ස කුක්කුච්චං උප්පන්නං හොති, ආචරියෙන විනොදෙතබ්බං, විනොදාපෙතබ්බං, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ අන්තෙවාසිකස්ස දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති, ආචරියෙන විවෙචෙතබ්බං, විවෙචාපෙතබ්බං, ධම්මකථා වාස්ස කාතබ්බා. සචෙ අන්තෙවාසිකො ගරුධම්මං අජ්ඣාපන්නො හොති පරිවාසාරහො, ආචරියෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො, අන්තෙවාසිකස්ස පරිවාසං දදෙය්‍යාති. සචෙ අන්තෙවාසිකො මූලාය පටිකස්සනාරහො හොති, ආචරියෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො අන්තෙවාසිකං මූලාය පටිකස්සෙය්‍යාති. සචෙ අන්තෙවාසිකො මානත්තාරහො හොති, ආචරියෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො අන්තෙවාසිකස්ස මානත්තං දදෙය්‍යාති. සචෙ අන්තෙවාසිකො අබ්භානාරහො හොති, ආචරියෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො අන්තෙවාසිකං අබ්භෙය්‍යාති. සචෙ සඞ්ඝො අන්තෙවාසිකස්ස කම්මං කත්තුකාමො හොති, තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්ඛෙපනීයං වා, ආචරියෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො අන්තෙවාසිකස්ස කම්මං න කරෙය්‍ය, ලහුකාය වා පරිණාමෙය්‍යාති. කතං වා පනස්ස හොති සඞ්ඝෙන කම්මං, තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්ඛෙපනීයං වා, ආචරියෙන උස්සුක්කං කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො අන්තෙවාසිකො සම්මා වත්තෙය්‍ය, ලොමං පාතෙය්‍ය, නෙත්ථාරං වත්තෙය්‍ය, සඞ්ඝො තං කම්මං පටිප්පස්සම්භෙය්‍යාති.

‘‘සචෙ අන්තෙවාසිකස්ස චීවරං ධොවිතබ්බං හොති, ආචරියෙන ආචික්ඛිතබ්බං – ‘එවං ධොවෙය්‍යාසී’ති, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො අන්තෙවාසිකස්ස චීවරං ධොවියෙථාති. සචෙ අන්තෙවාසිකස්ස චීවරං කාතබ්බං හොති, ආචරියෙන ආචික්ඛිතබ්බං – ‘එවං කරෙය්‍යාසී’ති, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො අන්තෙවාසිකස්ස චීවරං කරියෙථාති. සචෙ අන්තෙවාසිකස්ස රජනං පචිතබ්බං හොති, ආචරියෙන ආචික්ඛිතබ්බං – ‘එවං පචෙය්‍යාසී’ති, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො අන්තෙවාසිකස්ස රජනං පචියෙථාති. සචෙ අන්තෙවාසිකස්ස චීවරං රජිතබ්බං හොති, ආචරියෙන ආචික්ඛිතබ්බං – ‘එවං රජෙය්‍යාසී’ති, උස්සුක්කං වා කාතබ්බං – කින්ති නු ඛො අන්තෙවාසිකස්ස චීවරං රජියෙථාති. චීවරං රජන්තෙන සාධුකං සම්පරිවත්තකං සම්පරිවත්තකං රජිතබ්බං, න ච අච්ඡින්නෙ ථෙවෙ පක්කමිතබ්බං. සචෙ අන්තෙවාසිකො ගිලානො හොති, යාවජීවං උපට්ඨාතබ්බො, වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතබ්බ’’න්ති.

අන්තෙවාසිකවත්තං නිට්ඨිතං.

ඡට්ඨභාණවාරො.

20. පණාමනා ඛමාපනා

80. තෙන ඛො පන සමයෙන අන්තෙවාසිකා ආචරියෙසු න සම්මා වත්තන්ති…පෙ…. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, අන්තෙවාසිකෙන ආචරියම්හි න සම්මා වත්තිතබ්බං. යො න සම්මා වත්තෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති. නෙව සම්මා වත්තන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අසම්මාවත්තන්තං පණාමෙතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, පණාමෙතබ්බො – පණාමෙමි තන්ති වා, මායිධ පටික්කමීති වා, නීහර තෙ පත්තචීවරන්ති වා, නාහං තයා උපට්ඨාතබ්බොති වා. කායෙන විඤ්ඤාපෙති, වාචාය විඤ්ඤාපෙති, කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, පණාමිතො හොති අන්තෙවාසිකො; න කායෙන විඤ්ඤාපෙති, න වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න පණාමිතො හොති අන්තෙවාසිකොති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අන්තෙවාසිකා පණාමිතා න ඛමාපෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඛමාපෙතුන්ති. නෙව ඛමාපෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, පණාමිතෙන න ඛමාපෙතබ්බො. යො න ඛමාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ආචරියා ඛමාපියමානා න ඛමන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඛමිතුන්ති. නෙව ඛමන්ති. අන්තෙවාසිකා පක්කමන්තිපි විබ්භමන්තිපි තිත්ථියෙසුපි සඞ්කමන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, ඛමාපියමානෙන න ඛමිතබ්බං. යො න ඛමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ආචරියා සම්මාවත්තන්තං පණාමෙන්ති, අසම්මාවත්තන්තං න පණාමෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, සම්මාවත්තන්තො පණාමෙතබ්බො. යො පණාමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. න ච, භික්ඛවෙ, අසම්මාවත්තන්තො න පණාමෙතබ්බො. යො න පණාමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

81. ‘‘පඤ්චහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො අන්තෙවාසිකො පණාමෙතබ්බො. ආචරියම්හි නාධිමත්තං පෙමං හොති, නාධිමත්තො පසාදො හොති, නාධිමත්තා හිරී හොති, නාධිමත්තො ගාරවො හොති, නාධිමත්තා භාවනා හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතො අන්තෙවාසිකො පණාමෙතබ්බො.

‘‘පඤ්චහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො අන්තෙවාසිකො න පණාමෙතබ්බො. ආචරියම්හි අධිමත්තං පෙමං හොති, අධිමත්තො පසාදො හොති, අධිමත්තා හිරී හොති, අධිමත්තො ගාරවො හොති, අධිමත්තා භාවනා හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතො අන්තෙවාසිකො න පණාමෙතබ්බො.

‘‘පඤ්චහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො අන්තෙවාසිකො අලං පණාමෙතුං. ආචරියම්හි නාධිමත්තං පෙමං හොති, නාධිමත්තො පසාදො හොති, නාධිමත්තා හිරී හොති, නාධිමත්තො ගාරවො හොති, නාධිමත්තා භාවනා හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතො අන්තෙවාසිකො අලං පණාමෙතුං.

‘‘පඤ්චහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො අන්තෙවාසිකො නාලං පණාමෙතුං. ආචරියම්හි අධිමත්තං පෙමං හොති, අධිමත්තො පසාදො හොති, අධිමත්තා හිරී හොති, අධිමත්තො ගාරවො හොති, අධිමත්තා භාවනා හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතො අන්තෙවාසිකො නාලං පණාමෙතුං.

‘‘පඤ්චහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතං අන්තෙවාසිකං අප්පණාමෙන්තො ආචරියො සාතිසාරො හොති, පණාමෙන්තො අනතිසාරො හොති. ආචරියම්හි නාධිමත්තං පෙමං හොති, නාධිමත්තො පසාදො හොති, නාධිමත්තා හිරී හොති, නාධිමත්තො ගාරවො හොති, නාධිමත්තා භාවනා හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං අන්තෙවාසිකං අප්පණාමෙන්තො ආචරියො සාතිසාරො හොති, පණාමෙන්තො අනතිසාරො හොති.

‘‘පඤ්චහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතං අන්තෙවාසිකං පණාමෙන්තො ආචරියො සාතිසාරො හොති, අප්පණාමෙන්තො අනතිසාරො හොති. ආචරියම්හි අධිමත්තං පෙමං හොති, අධිමත්තො පසාදො හොති, අධිමත්තා හිරී හොති, අධිමත්තො ගාරවො හොති, අධිමත්තා භාවනා හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං අන්තෙවාසිකං පණාමෙන්තො ආචරියො සාතිසාරො හොති, අප්පණාමෙන්තො අනතිසාරො හොතී’’ති.

පණාමනා ඛමාපනා නිට්ඨිතා.

21. බාලඅබ්‍යත්තවත්ථු

82. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ, දසවස්සම්හා දසවස්සම්හාති, බාලා අබ්‍යත්තා නිස්සයං දෙන්ති. දිස්සන්ති ආචරියා බාලා, අන්තෙවාසිකා පණ්ඩිතා . දිස්සන්ති ආචරියා අබ්‍යත්තා, අන්තෙවාසිකා බ්‍යත්තා. දිස්සන්ති ආචරියා අප්පස්සුතා, අන්තෙවාසිකා බහුස්සුතා. දිස්සන්ති ආචරියා දුප්පඤ්ඤා, අන්තෙවාසිකා පඤ්ඤවන්තො. යෙ තෙ භික්ඛූ

අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛූ, දසවස්සම්හා දසවස්සම්හාති, බාලා අබ්‍යත්තා නිස්සයං දස්සන්ති. දිස්සන්ති ආචරියා බාලා අන්තෙවාසිකා පණ්ඩිතා, දිස්සන්ති ආචරියා අබ්‍යත්තා අන්තෙවාසිකා බ්‍යත්තා, දිස්සන්ති ආචරියා අප්පස්සුතා අන්තෙවාසිකා බහුස්සුතා, දිස්සන්ති ආචරියා දුප්පඤ්ඤා අන්තෙවාසිකා පඤ්ඤවන්තො’’ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ, දසවස්සම්හා දසවස්සම්හාති, බාලා අබ්‍යත්තා නිස්සයං දෙන්ති…පෙ…. සච්චං, භගවාති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘න, භික්ඛවෙ, බාලෙන අබ්‍යත්තෙන නිස්සයො දාතබ්බො. යො දදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන දසවස්සෙන වා අතිරෙකදසවස්සෙන වා නිස්සයං දාතු’’න්ති.

බාලඅබ්‍යත්තවත්ථු නිට්ඨිතං.

22. නිස්සයපටිප්පස්සද්ධිකථා

83. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ආචරියුපජ්ඣායෙසු පක්කන්තෙසුපි විබ්භන්තෙසුපි කාලඞ්කතෙසුපි පක්ඛසඞ්කන්තෙසුපි නිස්සයපටිප්පස්සද්ධියො න ජානන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

‘‘පඤ්චිමා, භික්ඛවෙ, නිස්සයපටිප්පස්සද්ධියො උපජ්ඣායම්හා – උපජ්ඣායො පක්කන්තො වා හොති, විබ්භන්තො වා, කාලඞ්කතො වා, පක්ඛසඞ්කන්තො වා, ආණත්තියෙව පඤ්චමී. ඉමා ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්ච නිස්සයපටිප්පස්සද්ධියො උපජ්ඣායම්හා.

‘‘ඡයිමා, භික්ඛවෙ, නිස්සයපටිප්පස්සද්ධියො ආචරියම්හා – ආචරියො පක්කන්තො වා හොති, විබ්භන්තො වා, කාලඞ්කතො වා, පක්ඛසඞ්කන්තො වා, ආණත්තියෙව පඤ්චමී, උපජ්ඣායෙන වා සමොධානගතො හොති. ඉමා ඛො, භික්ඛවෙ, ඡ නිස්සයපටිප්පස්සද්ධියො ආචරියම්හා’’.

නිස්සපටිප්පස්සද්ධිකථා නිට්ඨිතා.

23. උපසම්පාදෙතබ්බපඤ්චකං

84. ‘‘පඤ්චහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. න අසෙක්ඛෙන [න අසෙඛෙන (ක.)] සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න අසෙක්ඛෙන සමාධික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න අසෙක්ඛෙන පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න අසෙක්ඛෙන විමුත්තික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න අසෙක්ඛෙන විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

‘‘පඤ්චහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දාතබ්බො, සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. අසෙක්ඛෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, අසෙක්ඛෙන සමාධික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, අසෙක්ඛෙන පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, අසෙක්ඛෙන විමුත්තික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, අසෙක්ඛෙන විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දාතබ්බො, සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. අත්තනා න අසෙක්ඛෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න පරං අසෙක්ඛෙ සීලක්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; අත්තනා න අසෙක්ඛෙන සමාධික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න පරං අසෙක්ඛෙ සමාධික්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; අත්තනා න අසෙක්ඛෙන පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න පරං අසෙක්ඛෙ පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; අත්තනා න අසෙක්ඛෙන විමුත්තික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න පරං අසෙක්ඛෙ විමුත්තික්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; අත්තනා න අසෙක්ඛෙන විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න පරං අසෙක්ඛෙ විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

‘‘පඤ්චහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දාතබ්බො, සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. අත්තනා අසෙක්ඛෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, පරං අසෙක්ඛෙ සීලක්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; අත්තනා අසෙක්ඛෙන සමාධික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, පරං අසෙක්ඛෙ සමාධික්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; අත්තනා අසෙක්ඛෙන පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, පරං අසෙක්ඛෙ පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; අත්තනා අසෙක්ඛෙන විමුත්තික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, පරං අසෙක්ඛෙ විමුත්තික්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; අත්තනා අසෙක්ඛෙන විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, පරං අසෙක්ඛෙ

විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දාතබ්බො, සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. අස්සද්ධො හොති, අහිරිකො හොති, අනොත්තප්පී හොති, කුසීතො හොති, මුට්ඨස්සති හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

‘‘පඤ්චහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දාතබ්බො , සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. සද්ධො හොති, හිරිමා හොති, ඔත්තප්පී හොති, ආරද්ධවීරියො හොති, උපට්ඨිතස්සති හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දාතබ්බො, සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

‘‘අපරෙහිපි , භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. අධිසීලෙ සීලවිපන්නො හොති, අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපන්නො හොති, අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපන්නො හොති, අප්පස්සුතො හොති, දුප්පඤ්ඤො හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

‘‘පඤ්චහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං , නිස්සයො දාතබ්බො, සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. න අධිසීලෙ සීලවිපන්නො හොති, න අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපන්නො හොති, න අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපන්නො හොති, බහුස්සුතො හොති, පඤ්ඤවා හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දාතබ්බො, සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. න පටිබලො හොති අන්තෙවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා ගිලානං උපට්ඨාතුං වා උපට්ඨාපෙතුං වා, අනභිරතං [අනභිරතිං (සයා.), උප්පන්නං අනභිරතිං (ක.)] වූපකාසෙතුං වා වූපකාසාපෙතුං වා, උප්පන්නං කුක්කුච්චං ධම්මතො විනොදෙතුං [විනොදෙතුං වා විනොදාපෙතුං වා (සබ්බත්ථ, විමතිවිනොදනී ටීකා ඔලොකෙතබ්බා)] ආපත්තිං න ජානාති, ආපත්තියා වුට්ඨානං න ජානාති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

‘‘පඤ්චහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දාතබ්බො, සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. පටිබලො හොති අන්තෙවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා ගිලානං උපට්ඨාතුං වා උපට්ඨාපෙතුං වා, අනභිරතං වූපකාසෙතුං වා වූපකාසාපෙතුං වා, උප්පන්නං කුක්කුච්චං ධම්මතො විනොදෙතුං ආපත්තිං ජානාති, ආපත්තියා වුට්ඨානං ජානාති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දාතබ්බො, සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. න පටිබලො හොති අන්තෙවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා අභිසමාචාරිකාය සික්ඛාය සික්ඛාපෙතුං, ආදිබ්‍රහ්මචරියකාය සික්ඛාය විනෙතුං, අභිධම්මෙ විනෙතුං, අභිවිනයෙ විනෙතුං, උප්පන්නං දිට්ඨිගතං ධම්මතො විවෙචෙතුං – ඉමෙහි ඛො , භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

‘‘පඤ්චහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දාතබ්බො, සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. පටිබලො හොති අන්තෙවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා අභිසමාචාරිකාය සික්ඛාය සික්ඛාපෙතුං, ආදිබ්‍රහ්මචරියකාය සික්ඛාය විනෙතුං, අභිධම්මෙ විනෙතුං, අභිවිනයෙ විනෙතුං, උප්පන්නං දිට්ඨිගතං ධම්මතො විවෙචෙතුං – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දාතබ්බො, සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. ආපත්තිං න ජානාති, අනාපත්තිං න ජානාති, ලහුකං ආපත්තිං න ජානාති, ගරුකං ආපත්තිං න ජානාති, උභයානි ඛො පනස්ස පාතිමොක්ඛානි විත්ථාරෙන න ස්වාගතානි හොන්ති න සුවිභත්තානි න සුප්පවත්තීනි න සුවිනිච්ඡිතානි සුත්තසො අනුබ්‍යඤ්ජනසො – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

‘‘පඤ්චහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දාතබ්බො, සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. ආපත්තිං ජානාති, අනාපත්තිං ජානාති, ලහුකං ආපත්තිං ජානාති, ගරුකං ආපත්තිං ජානාති, උභයානි ඛො පනස්ස පාතිමොක්ඛානි විත්ථාරෙන ස්වාගතානි හොන්ති සුවිභත්තානි සුප්පවත්තීනි සුවිනිච්ඡිතානි

සුත්තසො අනුබ්‍යඤ්ජනසො – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දාතබ්බො, සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. ආපත්තිං න ජානාති, අනාපත්තිං න ජානාති, ලහුකං ආපත්තිං න ජානාති, ගරුකං ආපත්තිං න ජානාති, ඌනදසවස්සො හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

‘‘පඤ්චහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දාතබ්බො, සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. ආපත්තිං ජානාති, අනාපත්තිං ජානාති, ලහුකං ආපත්තිං ජානාති, ගරුකං ආපත්තිං ජානාති, දසවස්සො වා හොති අතිරෙකදසවස්සො වා – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දාතබ්බො, සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො’’ති.

උපසම්පාදෙතබ්බපඤ්චකං නිට්ඨිතං.

24. උපසම්පාදෙතබ්බඡක්කං

85. ‘‘ඡහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො . න අසෙක්ඛෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න අසෙක්ඛෙන සමාධික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න අසෙක්ඛෙන පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න අසෙක්ඛෙන විමුත්තික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න අසෙක්ඛෙන විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, ඌනදසවස්සො හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

‘‘ඡහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දාතබ්බො, සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. අසෙක්ඛෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, අසෙක්ඛෙන සමාධික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, අසෙක්ඛෙන පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, අසෙක්ඛෙන විමුත්තික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, අසෙක්ඛෙන විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, දසවස්සො වා හොති අතිරෙකදසවස්සො වා – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දාතබ්බො, සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. අත්තනා න අසෙක්ඛෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න පරං අසෙක්ඛෙ සීලක්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; අත්තනා න අසෙක්ඛෙන සමාධික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න පරං අසෙක්ඛෙ සමාධික්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; අත්තනා න අසෙක්ඛෙන පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න පරං අසෙක්ඛෙ පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; අත්තනා න අසෙක්ඛෙන විමුත්තික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න පරං අසෙක්ඛෙ විමුත්තික්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; අත්තනා න අසෙක්ඛෙන විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න පරං අසෙක්ඛෙ විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; ඌනදසවස්සො හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

‘‘ඡහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දාතබ්බො, සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. අත්තනා අසෙක්ඛෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, පරං අසෙක්ඛෙ සීලක්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා අත්තනා අසෙක්ඛෙන සමාධික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, පරං අසෙක්ඛෙ සමාධික්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා. අත්තනා අසෙක්ඛෙන පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, පරං අසෙක්ඛෙ පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා. අත්තනා අසෙක්ඛෙන විමුත්තික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, පරං අසෙක්ඛෙ විමුත්තික්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා. අත්තනා අසෙක්ඛෙන විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, පරං අසෙක්ඛෙ විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙ සමාදපෙතා; දසවස්සො වා හොති අතිරෙකදසවස්සො වා – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දාතබ්බො, සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. අස්සද්ධො හොති, අහිරිකො හොති, අනොත්තප්පී හොති, කුසීතො හොති, මුට්ඨස්සති හොති, ඌනදසවස්සො හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

‘‘ඡහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං , නිස්සයො දාතබ්බො, සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. සද්ධො හොති, හිරිමා හොති, ඔත්තප්පී හොති, ආරද්ධවීරියො හොති, උපට්ඨිතස්සති හොති,

දසවස්සො වා හොති අතිරෙකදසවස්සො වා – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දාතබ්බො, සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. අධිසීලෙ සීලවිපන්නො හොති, අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපන්නො හොති, අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපන්නො හොති, අප්පස්සුතො හොති, දුප්පඤ්ඤො හොති, ඌනදසවස්සො හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

‘‘ඡහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දාතබ්බො, සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. න අධිසීලෙ සීලවිපන්නො හොති, න අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපන්නො හොති, න අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපන්නො හොති, බහුස්සුතො හොති, පඤ්ඤවා හොති, දසවස්සො වා හොති අතිරෙකදසවස්සො වා – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දාතබ්බො, සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. න පටිබලො හොති අන්තෙවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා ගිලානං උපට්ඨාතුං වා උපට්ඨාපෙතුං වා, අනභිරතං වූපකාසෙතුං වා වූපකාසාපෙතුං වා, උප්පන්නං කුක්කුච්චං ධම්මතො විනොදෙතුං, ආපත්තිං න ජානාති, ආපත්තියා වුට්ඨානං න ජානාති, ඌනදසවස්සො හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

‘‘ඡහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දාතබ්බො, සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. පටිබලො හොති අන්තෙවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා ගිලානං උපට්ඨාතුං වා උපට්ඨාපෙතුං වා, අනභිරතං වූපකාසෙතුං වා වූපකාසාපෙතුං වා, උප්පන්නං කුක්කුච්චං ධම්මතො විනොදෙතුං, ආපත්තිං ජානාති, ආපත්තියා වුට්ඨානං ජානාති, දසවස්සො වා හොති අතිරෙකදසවස්සො වා – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දාතබ්බො, සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

‘‘අපරෙහිපි , භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. න පටිබලො හොති අන්තෙවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා අභිසමාචාරිකාය සික්ඛාය සික්ඛාපෙතුං, ආදිබ්‍රහ්මචරියකාය සික්ඛාය විනෙතුං, අභිධම්මෙ විනෙතුං , අභිවිනයෙ විනෙතුං, උප්පන්නං දිට්ඨිගතං ධම්මතො විවෙචෙතුං, ඌනදසවස්සො හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

‘‘ඡහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දාතබ්බො, සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. පටිබලො හොති අන්තෙවාසිං වා සද්ධිවිහාරිං වා අභිසමාචාරිකාය සික්ඛාය සික්ඛාපෙතුං ආදිබ්‍රහ්මචරියකාය සික්ඛාය විනෙතුං, අභිධම්මෙ විනෙතුං, අභිවිනයෙ විනෙතුං, උප්පන්නං දිට්ඨිගතං ධම්මතො විවෙචෙතුං, දසවස්සො වා හොති අතිරෙකදසවස්සො වා – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දාතබ්බො, සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. ආපත්තිං න ජානාති, අනාපත්තිං න ජානාති, ලහුකං ආපත්තිං න ජානාති, ගරුකං ආපත්තිං න ජානාති, උභයානි ඛො පනස්ස පාතිමොක්ඛානි විත්ථාරෙන න ස්වාගතානි හොන්ති න සුවිභත්තානි න සුප්පවත්තීනි න සුවිනිච්ඡිතානි සුත්තසො අනුබ්‍යඤ්ජනසො, ඌනදසවස්සො හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න උපසම්පාදෙතබ්බං, න නිස්සයො දාතබ්බො, න සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො.

‘‘ඡහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දාතබ්බො , සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. ආපත්තිං ජානාති , අනාපත්තිං ජානාති, ලහුකං ආපත්තිං ජානාති, ගරුකං ආපත්තිං ජානාති, උභයානි ඛො පනස්ස පාතිමොක්ඛානි විත්ථාරෙන ස්වාගතානි හොන්ති සුවිභත්තානි සුප්පවත්තීනි සුවිනිච්ඡිතානි සුත්තසො අනුබ්‍යඤ්ජනසො, දසවස්සො වා හොති අතිරෙකදසවස්සො වා – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං, නිස්සයො දාතබ්බො, සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො’’ති.

උපසම්පාදෙතබ්බඡක්කං නිට්ඨිතං.

25. අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බකථා

86. තෙන ඛො පන සමයෙන යො සො අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො [යො සො පසුරපරිබ්බාජකො අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො (ක.)] පජ්ඣායෙන සහධම්මිකං වුච්චමානො උපජ්ඣායස්ස වාදං ආරොපෙත්වා තංයෙව තිත්ථායතනං සඞ්කමි. සො පුන පච්චාගන්ත්වා භික්ඛූ උපසම්පදං යාචි. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. යො සො, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො උපජ්ඣායෙන සහධම්මිකං වුච්චමානො උපජ්ඣායස්ස වාදං ආරොපෙත්වා තංයෙව තිත්ථායතනං සඞ්කන්තො, සො ආගතො න උපසම්පාදෙතබ්බො. යො සො, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤොපි අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ ආකඞ්ඛති පබ්බජ්ජං, ආකඞ්ඛති උපසම්පදං, තස්ස චත්තාරො මාසෙ පරිවාසො දාතබ්බො. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බො – පඨමං කෙසමස්සුං ඔහාරාපෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදාපෙත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කාරාපෙත්වා භික්ඛූනං පාදෙ වන්දාපෙත්වා උක්කුටිකං නිසීදාපෙත්වා අඤ්ජලිං පග්ගණ්හාපෙත්වා එවං වදෙහීති වත්තබ්බො – ''බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි, ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි, සඞ්ඝං සරණං ගච්ඡාමි; දුතියම්පි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි, දුතියම්පි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි, දුතියම්පි සඞ්ඝං සරණං ගච්ඡාමි; තතියම්පි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි, තතියම්පි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි, තතියම්පි සඞ්ඝං සරණං ගච්ඡාමී''ති.

තෙන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බෙන සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා භික්ඛූනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ''අහං, භන්තෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ ආකඞ්ඛාමි උපසම්පදං. සොහං, භන්තෙ, සඞ්ඝං චත්තාරො මාසෙ පරිවාසං යාචාමී''ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බො. තතියම්පි යාචිතබ්බො. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ ආකඞ්ඛති උපසම්පදං. සො සඞ්ඝං චත්තාරො මාසෙ පරිවාසං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බස්ස චත්තාරො මාසෙ පරිවාසං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ ආකඞ්ඛති උපසම්පදං. සො සඞ්ඝං චත්තාරො මාසෙ පරිවාසං යාචති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බස්ස චත්තාරො මාසෙ පරිවාසං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බස්ස චත්තාරො මාසෙ පරිවාසස්ස දානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''දින්නො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමස්ස අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බස්ස චත්තාරො මාසෙ පරිවාසො. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

87. ''එවං ඛො, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො ආරාධකො හොති, එවං අනාරාධකො. කථඤ්ච, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො අනාරාධකො හොති? ඉධ, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො අතිකාලෙන ගාමං පවිසති, අතිදිවා පටික්කමති. එවම්පි, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො අනාරාධකො හොති.

''පුන චපරං, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො වෙසියාගොචරො වා හොති, විධවාගොචරො වා හොති, ථුල්ලකුමාරිකාගොචරො වා හොති, පණ්ඩකගොචරො වා හොති, භික්ඛුනිගොචරො වා හොති. එවම්පි, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො අනාරාධකො හොති.

''පුන චපරං, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො යානි තානි සබ්‍රහ්මචාරීනං උච්චාවචානි කරණීයානි, තත්ථ න දක්ඛො හොති, න අනලසො, න තත්‍රුපායාය වීමංසාය සමන්නාගතො, න අලං කාතුං, න අලං සංවිධාතුං. එවම්පි, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො අනාරාධකො හොති.

''පුන චපරං, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො න තිබ්බච්ඡන්දො හොති උද්දෙසෙ, පරිපුච්ඡාය, අධිසීලෙ, අධිචිත්තෙ, අධිපඤ්ඤාය. එවම්පි, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො අනාරාධකො හොති.

''පුන චපරං, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො යස්ස තිත්ථායතනා සඞ්කන්තො හොති, තස්ස සත්ථුනො තස්ස දිට්ඨියා තස්ස ඛන්තියා තස්ස රුචියා තස්ස ආදායස්ස අවණ්ණෙ භඤ්ඤමානෙ කුපිතො හොති අනත්තමනො අනභිරද්ධො, බුද්ධස්ස වා ධම්මස්ස වා සඞ්ඝස්ස වා අවණ්ණෙ භඤ්ඤමානෙ අත්තමනො හොති උදග්ගො අභිරද්ධො. යස්ස වා පන තිත්ථායතනා සඞ්කන්තො හොති, තස්ස සත්ථුනො තස්ස දිට්ඨියා තස්ස ඛන්තියා තස්ස රුචියා තස්ස ආදායස්ස වණ්ණෙ භඤ්ඤමානෙ අත්තමනො හොති උදග්ගො අභිරද්ධො, බුද්ධස්ස වා ධම්මස්ස වා සඞ්ඝස්ස වා වණ්ණෙ භඤ්ඤමානෙ කුපිතො හොති අනත්තමනො අනභිරද්ධො. ඉදං, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝාතනිකං අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බස්ස අනාරාධනීයස්මිං. එවම්පි ඛො, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො අනාරාධකො හොති. එවං අනාරාධකො ඛො, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො ආගතො න උපසම්පාදෙතබ්බො.

''කථඤ්ච, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො ආරාධකො හොති? ඉධ, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො නාතිකාලෙන ගාමං පවිසති නාතිදිවා පටික්කමති. එවම්පි, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො ආරාධකො හොති.

‘‘පුන චපරං, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො න වෙසියාගොචරො හොති, න විධවාගොචරො හොති, න ථුල්ලකුමාරිකාගොචරො හොති, න පණ්ඩකගොචරො හොති, න භික්ඛුනිගොචරො හොති. එවම්පි, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො ආරාධකො හොති.

‘‘පුන චපරං, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො යානි තානි සබ්‍රහ්මචාරීනං උච්චාවචානි කරණීයානි, තත්ථ දක්ඛො හොති, අනලසො, තත්‍රුපායාය වීමංසාය සමන්නාගතො, අලං කාතුං, අලං සංවිධාතුං. එවම්පි, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො ආරාධකො හොති.

‘‘පුන චපරං, භික්ඛවෙ , අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො තිබ්බච්ඡන්දො හොති උද්දෙසෙ, පරිපුච්ඡාය, අධිසීලෙ, අධිචිත්තෙ, අධිපඤ්ඤාය. එවම්පි, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො ආරාධකො හොති.

‘‘පුන චපරං, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො යස්ස තිත්ථායතනා සඞ්කන්තො හොති, තස්ස සත්ථුනො තස්ස දිට්ඨියා තස්ස ඛන්තියා තස්ස රුචියා තස්ස ආදායස්ස අවණ්ණෙ භඤ්ඤමානෙ අත්තමනො හොති උදග්ගො අභිරද්ධො, බුද්ධස්ස වා ධම්මස්ස වා සඞ්ඝස්ස වා අවණ්ණෙ භඤ්ඤමානෙ කුපිතො හොති අනත්තමනො අනභිරද්ධො. යස්ස වා පන තිත්ථායතනා සඞ්කන්තො හොති, තස්ස සත්ථුනො තස්ස දිට්ඨියා තස්ස ඛන්තියා තස්ස රුචියා තස්ස ආදායස්ස වණ්ණෙ භඤ්ඤමානෙ කුපිතො හොති අනත්තමනො අනභිරද්ධො, බුද්ධස්ස වා ධම්මස්ස වා සඞ්ඝස්ස වා වණ්ණෙ භඤ්ඤමානෙ අත්තමනො හොති උදග්ගො අභිරද්ධො. ඉදං, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝාතනිකං අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බස්ස ආරාධනීයස්මිං. එවම්පි ඛො, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො ආරාධකො හොති. එවං ආරාධකො ඛො, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො ආගතො උපසම්පාදෙතබ්බො.

‘‘සචෙ, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො නග්ගො ආගච්ඡති, උපජ්ඣායමූලකං චීවරං පරියෙසිතබ්බං. සචෙ අච්ඡින්නකෙසො ආගච්ඡති, සඞ්ඝො අපලොකෙතබ්බො භණ්ඩුකම්මාය. යෙ තෙ, භික්ඛවෙ, අග්ගිකා ජටිලකා, තෙ ආගතා උපසම්පාදෙතබ්බා, න තෙසං පරිවාසො දාතබ්බො. තං කිස්ස හෙතු? කම්මවාදිනො එතෙ, භික්ඛවෙ, කිරියවාදිනො. සචෙ, භික්ඛවෙ, ජාතියා සාකියො අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො ආගච්ඡති , සො ආගතො උපසම්පාදෙතබ්බො, න තස්ස පරිවාසො දාතබ්බො. ඉමාහං, භික්ඛවෙ, ඤාතීනං ආවෙණිකං පරිහාරං දම්මී’’ති.

අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බකථා නිට්ඨිතා.

සත්තමභාණවාරො.

26. පඤ්චාබාධවත්ථු

88. තෙන ඛො පන සමයෙන මගධෙසු පඤ්ච ආබාධා උස්සන්නා හොන්ති – කුට්ඨං, ගණ්ඩො, කිලාසො, සොසො, අපමාරො. මනුස්සා පඤ්චහි ආබාධෙහි ඵුට්ඨා ජීවකං කොමාරභච්චං උපසඞ්කමිත්වා එවං වදන්ති – ‘‘සාධු නො, ආචරිය, තිකිච්ඡාහී’’ති. ‘‘අහං ඛ්වය්‍යො, බහුකිච්චො බහුකරණීයො; රාජා ච මෙ මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො උපට්ඨාතබ්බො ඉත්ථාගාරඤ්ච බුද්ධප්පමුඛො ච භික්ඛුසඞ්ඝො; නාහං සක්කොමි තිකිච්ඡිතු’’න්ති. ‘‘සබ්බං සාපතෙය්‍යඤ්ච තෙ, ආචරිය, හොතු; මයඤ්ච තෙ දාසා; සාධු, නො, ආචරිය, තිකිච්ඡාහී’’ති. ‘‘අහං ඛ්වය්‍යො, බහුකිච්චො බහුකරණීයො රාජා ච මෙ මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො උපට්ඨාතබ්බො ඉත්ථාගාරඤ්ච බුද්ධප්පමුඛො ච භික්ඛුසඞ්ඝො; නාහං සක්කොමි තිකිච්ඡිතු’’න්ති. අථ ඛො තෙසං මනුස්සානං එතදහොසි – ‘‘ඉමෙ ඛො සමණා සක්‍යපුත්තියා සුඛසීලා සුඛසමාචාරා, සුභොජනානි භුඤ්ජිත්වා නිවාතෙසු සයනෙසු සයන්ති. යංනූන මයං සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍යාම. තත්ථ භික්ඛූ චෙව උපට්ඨහිස්සන්ති, ජීවකො ච කොමාරභච්චො තිකිච්ඡිස්සතී’’ති . අථ ඛො තෙ මනුස්සා භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා පබ්බජ්ජං යාචිංසු. තෙ භික්ඛූ පබ්බාජෙසුං, උපසම්පාදෙසුං. තෙ භික්ඛූ චෙව උපට්ඨහිංසු ජීවකො ච කොමාරභච්චො තිකිච්ඡි. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ බහූ ගිලානෙ භික්ඛූ උපට්ඨහන්තා යාචනබහුලා විඤ්ඤත්තිබහුලා විහරන්ති – ගිලානභත්තං දෙථ, ගිලානුපට්ඨාකභත්තං දෙථ, ගිලානභෙසජ්ජං දෙථාති. ජීවකොපි කොමාරභච්චො බහූ ගිලානෙ භික්ඛූ තිකිච්ඡන්තො අඤ්ඤතරං රාජකිච්චං පරිහාපෙසි.

89. අඤ්ඤතරොපි පුරිසො පඤ්චහි ආබාධෙහි ඵුට්ඨො ජීවකං කොමාරභච්චං උපසඞ්කමිත්වා එතදවොච – ‘‘සාධු මං, ආචරිය, තිකිච්ඡාහී’’ති. ‘‘අහං ඛ්වය්‍යො, බහුකිච්චො, බහුකරණීයො, රාජා ච මෙ මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො උපට්ඨාතබ්බො ඉත්ථාගාරඤ්ච බුද්ධප්පමුඛො ච භික්ඛුසඞ්ඝො; නාහං සක්කොමි තිකිච්ඡිතු’’න්ති. ‘‘සබ්බං සාපතෙය්‍යඤ්ච තෙ, ආචරිය, හොතු, අහඤ්ච තෙ දාසො; සාධු මං, ආචරිය, තිකිච්ඡාහී’’ති. ‘‘අහං ඛ්වය්‍යො, බහුකිච්චො බහුකරණීයො, රාජා ච මෙ මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො උපට්ඨාතබ්බො ඉත්ථාගාරඤ්ච බුද්ධප්පමුඛො ච භික්ඛුසඞ්ඝො, නාහං සක්කොමි තිකිච්ඡිතු’’න්ති. අථ ඛො තස්ස පුරිසස්ස එතදහොසි – ‘‘ඉමෙ ඛො සමණා සක්‍යපුත්තියා සුඛසීලා සුඛසමාචාරා, සුභොජනානි භුඤ්ජිත්වා නිවාතෙසු සයනෙසු සයන්ති. යංනූනාහං සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍යං. තත්ථ භික්ඛූ චෙව උපට්ඨහිස්සන්ති, ජීවකො ච කොමාරභච්චො තිකිච්ඡිස්සති. සොම්හි [සොහං (බහූසු, විමතිවිනොදනීටීකා ඔලොකෙතබ්බා)] අරොගො විබ්භමිස්සාමී’’ති . අථ ඛො සො පුරිසො භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා පබ්බජ්ජං යාචි. තං භික්ඛූ පබ්බාජෙසුං, උපසම්පාදෙසුං. තං භික්ඛූ චෙව උපට්ඨහිංසු, ජීවකො ච

කොමාරභච්චො තිකිච්ඡි. සො අරොගො විබ්භමි. අද්දසා ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො තං පුරිසං විබ්භන්තං, දිස්වාන තං පුරිසං එතදවොච – ‘‘නනු ත්වං, අයොා, භික්ඛූසු පබ්බජිතො අහොසී’’ති? ‘‘එවං, ආචරියා’’ති. ‘‘කිස්ස පන ත්වං, අයොා, එවරූපමකාසී’’ති? අථ ඛො සො පුරිසො ජීවකස්ස කොමාරභච්චස්ස එතමත්ථං ආරොචෙසි. ජීවකො කොමාරභච්චො උජ්ඣායති ඛියායති විපාචෙති – ‘‘කථඤ්හි නාම භදන්තා [භද්දන්තා (ක.)] පඤ්චහි ආබාධෙහි ඵුට්ඨං පබ්බාජෙස්සන්තී’’ති. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො භගවන්තං එතදවොච – ‘‘සාධු, භන්තෙ, අයොා පඤ්චහි ආබාධෙහි ඵුට්ඨං න පබ්බාජෙය්‍යු’’න්ති. අථ ඛො භගවා ජීවකං කොමාරභච්චං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සම්පහංසෙසි. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තෙජිතො සම්පහංසිතො උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘න, භික්ඛවෙ, පඤ්චහි ආබාධෙහි ඵුට්ඨො පබ්බාජෙතබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

පඤ්චාබාධවත්ථු නිට්ඨිතං.

27. රාජභටවත්ථු

90. තෙන ඛො පන සමයෙන රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස පච්චන්තො කුපිතො හොති. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො සෙනානායකෙ මහාමත්තෙ ආණාපෙසි – ‘‘ගච්ඡථ, භණෙ, පච්චන්තං උච්චිනථා’’ති. ‘‘එවං, දෙවා’’ති ඛො සෙනානායකා මහාමත්තා රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස පච්චස්සොසුං. අථ ඛො අභිඤ්ඤාතානං අභිඤ්ඤාතානං යොධානං එතදහොසි – ‘‘මයං ඛො යුද්ධාභිනන්දිනො ගච්ඡන්තා පාපඤ්ච කරොම, බහුඤ්ච අපුඤ්ඤං පසවාම. කෙන නු ඛො මයං උපායෙන පාපා ච විරමෙය්‍යාම කල්‍යාණඤ්ච කරෙය්‍යාමා’’ති? අථ ඛො තෙසං යොධානං එතදහොසි – ‘‘ඉමෙ ඛො සමණා සක්‍යපුත්තියා ධම්මචාරිනො සමචාරිනො බ්‍රහ්මචාරිනො සච්චවාදිනො සීලවන්තො කල්‍යාණධම්මා. සචෙ ඛො මයං සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍යාම, එවං මයං පාපා ච විරමෙය්‍යාම කල්‍යාණඤ්ච කරෙය්‍යාමා’’ති. අථ ඛො තෙ යොධා භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා පබ්බජ්ජං යාචිංසු. තෙ භික්ඛූ පබ්බාජෙසුං, උපසම්පාදෙසුං. සෙනානායකා මහාමත්තා රාජභටෙ පුච්ඡිංසු – ‘‘කිං නු ඛො, භණෙ, ඉත්ථන්නාමො ච ඉත්ථන්නාමො ච යොධා න දිස්සන්තී’’ති? ‘‘ඉත්ථන්නාමො ච ඉත්ථන්නාමො ච, සාමි, යොධා භික්ඛූසු පබ්බජිතා’’ති. සෙනානායකා මහාමත්තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා රාජභටං පබ්බාජෙස්සන්තී’’ති. සෙනානායකා මහාමත්තා රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො වොහාරිකෙ මහාමත්තෙ පුච්ඡි – ‘‘යො, භණෙ, රාජභටං පබ්බාජෙති, කිං සො පසවතී’’ති? ‘‘උපජ්ඣායස්ස, දෙව, සීසං ඡෙතබ්බං, අනුස්සාවකස්ස [අනුසාවකස්ස (ක.)] ජිව්හා උද්ධරිතබ්බා, ගණස්ස උපඩ්ඪඵාසුකා භඤ්ජිතබ්බා’’ති. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො භගවන්තං එතදවොච – ‘‘සන්ති, භන්තෙ, රාජානො අස්සද්ධා අප්පසන්නා. තෙ අප්පමත්තකෙනපි භික්ඛූ විහෙඨෙය්‍යුං. සාධු, භන්තෙ, අයොා රාජභටං න පබ්බාජෙය්‍යු’’න්ති. අථ ඛො භගවා රාජානං මාගධං සෙනියං බිම්බිසාරං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සම්පහංසෙසි. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තෙජිතො සම්පහංසිතො උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘න, භික්ඛවෙ, රාජභටො පබ්බාජෙතබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

රාජභටවත්ථු නිට්ඨිතං.

28. අඞ්ගුලිමාලචොරවත්ථු

91. තෙන ඛො පන සමයෙන චොරො අඞ්ගුලිමාලො භික්ඛූසු පබ්බජිතො හොති. මනුස්සා පස්සිත්වා උබ්බිජ්ජන්තිපි, උත්තසන්තිපි, පලායන්තිපි , අඤ්ඤෙනපි ගච්ඡන්ති, අඤ්ඤෙනපි මුඛං කරොන්ති, ද්වාරම්පි ථකෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා ධජබන්ධං චොරං පබ්බාජෙස්සන්තී’’ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, ධජබන්ධො චොරො පබ්බාජෙතබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

අඞ්ගුලිමාලචොරවත්ථු නිට්ඨිතං.

29. කාරභෙදකචොරවත්ථු

92. තෙන ඛො පන සමයෙන රඤ්ඤා මාගධෙන සෙනියෙන බිම්බිසාරෙන අනුඤ්ඤාතං හොති – ‘‘යෙ සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජන්ති, න තෙ ලබ්භා කිඤ්චි කාතුං; ස්වාක්ඛාතො ධම්මො, චරන්තු බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස

අන්තකිරියායා''ති. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො පුරිසො චොරිකං කත්වා කාරාය බද්ධො හොති. සො කාරං භින්දිත්වා පලායිත්වා භික්ඛූසු පබ්බජිතො හොති. මනුස්සා පස්සිත්වා එවමාහංසු – ''අයං සො කාරභෙදකො චොරො. හන්ද, නං නෙමා''ති. එකච්චෙ එවමාහංසු – ''මායොයා, එවං අවචුත්ථ. අනුඤ්ඤාතං රඤ්ඤා මාගධෙන සෙනියෙන බිම්බිසාරෙන – ''යෙ සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජන්ති, න තෙ ලබ්භා කිඤ්චි කාතුං; ස්වාක්ඛාතො ධම්මො, චරන්තු බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා''ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''අභයූවරා ඉමෙ සමණා සක්‍යපුත්තියා, නයිමෙ ලබ්භා කිඤ්චි කාතුං. කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා කාරභෙදකං චොරං පබ්බාජෙස්සන්තී''ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, කාරභෙදකො චොරො පබ්බාජෙතබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

කාරභෙදකචොරවත්ථු නිට්ඨිතං.

30. ලිඛිතකචොරවත්ථු

93. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො පුරිසො චොරිකං කත්වා පලායිත්වා භික්ඛූසු පබ්බජිතො හොති. සො ච රඤ්ඤො අන්තෙපුරෙ ලිඛිතො හොති – යත්ථ පස්සති, තත්ථ හන්තබ්බොති. මනුස්සා පස්සිත්වා එවමාහංසු – ''අයං සො ලිඛිතකො චොරො. හන්ද, නං හනාමා''ති. එකච්චෙ එවමාහංසු – ''මායොයා, එවං අවචුත්ථ. අනුඤ්ඤාතං රඤ්ඤා මාගධෙන සෙනියෙන බිම්බිසාරෙන ''යෙ සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජන්ති, න තෙ ලබ්භා කිඤ්චි කාතුං, ස්වාක්ඛාතො ධම්මො, චරන්තු බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා''ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''අභයූවරා ඉමෙ සමණා සක්‍යපුත්තියා, නයිමෙ ලබ්භා කිඤ්චි කාතුං. කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා ලිඛිතකං චොරං පබ්බාජෙස්සන්තී''ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, ලිඛිතකො චොරො පබ්බාජෙතබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

ලිඛිතකචොරවත්ථු නිට්ඨිතං.

31. කසාහතවත්ථු

94. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො පුරිසො කසාහතො කතදණ්ඩකම්මො භික්ඛූසු පබ්බජිතො හොති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා කසාහතං කතදණ්ඩකම්මං පබ්බාජෙස්සන්තී''ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න , භික්ඛවෙ, කසාහතො කතදණ්ඩකම්මො පබ්බාජෙතබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

කසාහතවත්ථු නිට්ඨිතං.

32. ලක්ඛණාහතවත්ථු

95. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො පුරිසො ලක්ඛණාහතො කතදණ්ඩකම්මො භික්ඛූසු පබ්බජිතො හොති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා ලක්ඛණාහතං කතදණ්ඩකම්මං පබ්බාජෙස්සන්තී''ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, ලක්ඛණාහතො කතදණ්ඩකම්මො පබ්බාජෙතබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

ලක්ඛණාහතවත්ථු නිට්ඨිතං.

33. ඉණායිකවත්ථු

96. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො පුරිසො ඉණායිකො පලායිත්වා භික්ඛූසු පබ්බජිතො හොති. ධනියා පස්සිත්වා එවමාහංසු – ''අයං සො අම්හාකං ඉණායිකො. හන්ද, නං නෙමා''ති. එකච්චෙ එවමාහංසු – ''මායොයා, එවං අවචුත්ථ. අනුඤ්ඤාතං රඤ්ඤා මාගධෙන සෙනියෙන බිම්බිසාරෙන – ''යෙ සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජන්ති, න තෙ ලබ්භා කිඤ්චි කාතුං; ස්වාක්ඛාතො ධම්මො, චරන්තු බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා''ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''අභයූවරා ඉමෙ සමණා සක්‍යපුත්තියා. නයිමෙ ලබ්භා කිඤ්චි කාතුං. කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා ඉණායිකං පබ්බාජෙස්සන්තී''ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං . න, භික්ඛවෙ, ඉණායිකො පබ්බාජෙතබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

ඉණායිකවත්ථු නිට්ඨිතං.

34. දාසවත්ථු

97. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො දාසො පලායිත්වා භික්ඛූසු පබ්බජිතො හොති. අය්‍යකා [අයිරිකා (ක.), අයිරකා (සී.)] පස්සිත්වා එවමාහංසු – ‘‘අයං සො අම්හාකං දාසො. හන්ද, නං නෙමා’’ති. එකච්චෙ එවමාහංසු – ‘‘මාය්‍යො, එවං අවචුත්ථ, අනුඤ්ඤාතං රඤ්ඤා මාගධෙන සෙනියෙන බිම්බිසාරෙන ‘‘යෙ සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජන්ති, න තෙ ලබ්භා කිඤ්චි කාතුං, ස්වාක්ඛාතො ධම්මො, චරන්තු බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා’’ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘අභයූවරා ඉමෙ සමණා සක්‍යපුත්තියා, නයිමෙ ලබ්භා කිඤ්චි කාතුං. කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා දාසං පබ්බාජෙස්සන්තී’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, දාසො පබ්බාජෙතබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

දාසවත්ථු නිට්ඨිතං.

35. කම්මාරභණ්ඩුවත්ථු

98. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො කම්මාරභණ්ඩු මාතාපිතූහි සද්ධිං භණ්ඩිත්වා ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛූසු පබ්බජිතො හොති. අථ ඛො තස්ස කම්මාරභණ්ඩුස්ස මාතාපිතරො තං කම්මාරභණ්ඩුං විචිනන්තා ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛූ පුච්ඡිංසු – ‘‘අපි, භන්තෙ, එවරූපං දාරකං පස්සෙය්‍යාථා’’ති? භික්ඛූ අජානංයෙව ආහංසු – ‘‘න ජානාමා’’ති, අපස්සංයෙව ආහංසු – ‘‘න පස්සාමා’’ති. අථ ඛො තස්ස කම්මාරභණ්ඩුස්ස මාතාපිතරො තං කම්මාරභණ්ඩුං විචිනන්තා භික්ඛූසු පබ්බජිතං දිස්වා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘අලජ්ජිනො ඉමෙ සමණා සක්‍යපුත්තියා, දුස්සීලා මුසාවාදිනො. ජානංයෙව ආහංසු – ‘න ජානාමා’ති, පස්සංයෙව ආහංසු – ‘න පස්සාමා’ති. අයං දාරකො භික්ඛූසු පබ්බජිතො’’ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තස්ස කම්මාරභණ්ඩුස්ස මාතාපිතූනං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝං අපලොකෙතුං භණ්ඩුකම්මායාති.

කම්මාරභණ්ඩුවත්ථු නිට්ඨිතං.

36. උපාලිදාරකවත්ථු

99. [ඉදං වත්ථු පාචි. 402 ආදයො] තෙන ඛො පන සමයෙන රාජගහෙ සත්තරසවග්ගියා දාරකා සහායකා හොන්ති. උපාලිදාරකො තෙසං පාමොක්ඛො හොති. අථ ඛො උපාලිස්ස මාතාපිතූනං එතදහොසි – ‘‘කෙන නු ඛො උපායෙන උපාලි අම්හාකං අච්චයෙන සුඛඤ්ච ජීවෙය්‍ය, න ච කිලමෙය්‍යා’’ති? අථ ඛො උපාලිස්ස මාතාපිතූනං එතදහොසි – ‘‘සචෙ ඛො උපාලි ලෙඛං සික්ඛෙය්‍ය, එවං ඛො උපාලි අම්හාකං අච්චයෙන සුඛඤ්ච ජීවෙය්‍ය, න ච කිලමෙය්‍යා’’ති. අථ ඛො උපාලිස්ස මාතාපිතූනං එතදහොසි – ‘‘සචෙ ඛො උපාලි ලෙඛං සික්ඛිස්සති, අඞ්ගුලියො දුක්ඛා භවිස්සන්ති. සචෙ ඛො උපාලි ගණනං සික්ඛෙය්‍ය, එවං ඛො උපාලි අම්හාකං අච්චයෙන සුඛඤ්ච ජීවෙය්‍ය, න ච කිලමෙය්‍යා’’ති. අථ ඛො උපාලිස්ස මාතාපිතූනං එතදහොසි – ‘‘සචෙ ඛො උපාලි ගණනං සික්ඛිස්සති, උරස්ස දුක්ඛො භවිස්සති. සචෙ ඛො උපාලි රූපං සික්ඛෙය්‍ය, එවං ඛො උපාලි අම්හාකං අච්චයෙන සුඛඤ්ච ජීවෙය්‍ය, න ච කිලමෙය්‍යා’’ති. අථ ඛො උපාලිස්ස මාතාපිතූනං එතදහොසි – ‘‘සචෙ ඛො උපාලි රූපං සික්ඛිස්සති, අක්ඛීනි දුක්ඛා භවිස්සන්ති. ඉමෙ ඛො සමණා සක්‍යපුත්තියා සුඛසීලා සුඛසමාචාරා, සුභොජනානි භුඤ්ජිත්වා නිවාතෙසු සයනෙසු සයන්ති . සචෙ ඛො උපාලි සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍ය, එවං ඛො උපාලි අම්හාකං අච්චයෙන සුඛඤ්ච ජීවෙය්‍ය, න ච කිලමෙය්‍යා’’ති.

අස්සොසි ඛො උපාලිදාරකො මාතාපිතූනං ඉමං කථාසල්ලාපං. අථ ඛො උපාලිදාරකො යෙන තෙ දාරකා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා තෙ දාරකෙ එතදවොච – ‘‘එථ මයං, අය්‍යා, සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජිස්සාමා’’ති. ‘‘සචෙ ඛො ත්වං, අය්‍ය, පබ්බජිස්සසි, එවං මයම්පි පබ්බජිස්සාමා’’ති. අථ ඛො තෙ දාරකා එකමෙකස්ස මාතාපිතරො උපසඞ්කමිත්වා එතදවොචුං – ‘‘අනුජානාථ මං අගාරස්මා අනාගාරියං පබ්බජ්ජායා’’ති. අථ ඛො තෙසං දාරකානං මාතාපිතරො – ‘‘සබ්බෙපිමෙ දාරකා සමානච්ඡන්දා කල්‍යාණාධිප්පායා’’ති – අනුජානිංසු. තෙ භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා පබ්බජ්ජං යාචිංසු. තෙ භික්ඛූ පබ්බාජෙසුං උපසම්පාදෙසුං . තෙ රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය රොදන්ති – ‘‘යාගුං දෙථ, භත්තං දෙථ, ඛාදනීයං දෙථා’’ති. භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘ආගමෙථ, ආවුසො, යාව රත්ති විභායති. සචෙ යාගු භවිස්සති පිවිස්සථ, සචෙ භත්තං භවිස්සති භුඤ්ජිස්සථ, සචෙ ඛාදනීයං භවිස්සති ඛාදිස්සථ; නො චෙ භවිස්සති යාගු වා භත්තං වා ඛාදනීයං වා, පිණ්ඩාය චරිත්වා භුඤ්ජිස්සථා’’ති. එවම්පි ඛො තෙ භික්ඛූ භික්ඛූහි වුච්චමානා රොදන්තියෙව ‘‘යාගුං දෙථ, භත්තං දෙථ, ඛාදනීයං දෙථා’’ති; සෙනාසනං උහදන්තිපි උම්මිහන්තිපි.

අස්සොසි ඛො භගවා රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය දාරකසද්දං. සුත්වාන ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමන්තෙසි – ‘‘කිං නු ඛො සො, ආනන්ද, දාරකසද්දො’’ති? අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසි…පෙ. … ‘‘සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ ජානං ඌනවීසතිවස්සං පුග්ගලං උපසම්පාදෙන්තී’’ති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ.… ‘‘කථඤ්හි නාම තෙ, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා ජානං ඌනවීසතිවස්සං පුග්ගලං උපසම්පාදෙස්සන්ති. ඌනවීසතිවස්සො, භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අක්ඛමො හොති සීතස්ස උණ්හස්ස ජිඝච්ඡාය පිපාසාය ඩංසමකසවාතාතපසරීසපසම්ඵස්සානං දුරුත්තානං දුරාගතානං වචනපථානං උප්පන්නානං සාරීරිකානං වෙදනානං දුක්ඛානං තිබ්බානං ඛරානං කටුකානං අසාතානං අමනාපානං පාණහරානං අනධිවාසකජාතිකො හොති. වීසතිවස්සොව

ඛො, භික්ඛවෙ, පුග්ගලො ඛමො හොති සීතස්ස උණ්හස්ස ජිඝච්ඡාය පිපාසාය ඩංසමකසවාතාතපසරීසපසම්ඵස්සානං දුරුත්තානං දුරාගතානං වචනපථානං, උප්පන්නානං සාරීරිකානං වෙදනානං දුක්ඛානං තිබ්බානං ඛරානං කටුකානං අසාතානං අමනාපානං පාණහරානං අධිවාසකජාතිකො හොති. නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය, පසන්නානං වා භියොභාවාය...පෙ.... විගරහිත්වා...පෙ.... ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘න, භික්ඛවෙ, ජානං ඌනවීසතිවස්සො පුග්ගලො උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, යථාධම්මො කාරෙතබ්බො’’ති.

උපාලිදාරකවත්ථු නිට්ඨිතං.

37. අහිවාතකරොගවත්ථු

100. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරං කුලං අහිවාතකරොගෙන කාලඞ්කතං හොති. තස්ස පිතාපුත්තකා සෙසා හොන්ති. තෙ භික්ඛූසු පබ්බජිත්වා එකතොව පිණ්ඩාය චරන්ති. අථ ඛො සො දාරකො පිතුනො භික්ඛාය දින්නාය උපධාවිත්වා එතදවොච – ‘‘මය්හම්පි, තාත, දෙහි; මය්හම්පි , තාත, දෙහී’’ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘අබ්‍රහ්මචාරිනො ඉමෙ සමණා සක්‍යපුත්තියා. අයම්පි දාරකො භික්ඛුනියා ජාතො’’ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, ඌනපන්නරසවස්සො දාරකො පබ්බාජෙතබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො ආනන්දස්ස උපට්ඨාකකුලං සද්ධං පසන්නං අහිවාතකරොගෙන කාලඞ්කතං හොති, ද්වෙ ච දාරකා සෙසා හොන්ති. තෙ පොරාණකෙන ආචිණ්ණකප්පෙන භික්ඛූ පස්සිත්වා උපධාවන්ති. භික්ඛූ අපසාදෙන්ති. තෙ භික්ඛූහි අපසාදියමානා රොදන්ති. අථ ඛො ආයස්මතො ආනන්දස්ස එතදහොසි – ‘‘භගවතා පඤ්ඤත්තං ‘න ඌනපන්නරසවස්සො දාරකො පබ්බාජෙතබ්බො’ති. ඉමෙ ච දාරකා ඌනපන්නරසවස්සා. කෙන නු ඛො උපායෙන ඉමෙ දාරකා න විනස්සෙය්‍යු’’න්ති? අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසි. උස්සහන්ති පන තෙ, ආනන්ද, දාරකා කාකෙ උඩ්ඩාපෙතුන්ති? උස්සහන්ති, භගවාති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඌනපන්නරසවස්සං දාරකං කාකුඩ්ඩෙපකං පබ්බාජෙතු’’න්ති.

අහිවාතකරොගවත්ථු නිට්ඨිතං.

38. කණ්ටකවත්ථු

101. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො උපනන්දස්ස සක්‍යපුත්තස්ස ද්වෙ සාමණෙරා හොන්ති – කණ්ටකො ච මහකො ච. තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං දූසෙසුං. භික්ඛූ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම සාමණෙරා එවරූපං අනාචාරං ආචරිස්සන්තී’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, එකෙන ද්වෙ සාමණෙරා උපට්ඨාපෙතබ්බා. යො උපට්ඨාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

කණ්ටකවත්ථු නිට්ඨිතං.

39. ආහුන්දරිකවත්ථු

102. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා තත්ථෙව රාජගහෙ වස්සං වසි, තත්ථ හෙමන්තං, තත්ථ ගිම්හං. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘ආහුන්දරිකා සමණානං සක්‍යපුත්තියානං දිසා අන්ධකාරා, න ඉමෙසං දිසා පක්ඛායන්තී’’ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමන්තෙසි – ‘‘ගච්ඡානන්ද, අවාපුරණං [අපාපුරණං (ක.)] ආදාය අනුපරිවෙණියං භික්ඛූනං ආරොචෙහි – ‘ඉච්ඡතාවුසො භගවා දක්ඛිණාගිරිං චාරිකං පක්කමිතුං. යස්සායස්මතො අත්ථො, සො ආගච්ඡතූ’’ති. එවං, භන්තෙ, ති ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවතො පටිස්සුණිත්වා අවාපුරණං ආදාය අනුපරිවෙණියං භික්ඛූනං ආරොචෙසි – ‘ඉච්ඡතාවුසො භගවා දක්ඛිණාගිරිං චාරිකං පක්කමිතුං. යස්සායස්මතො අත්ථො, සො ආගච්ඡතූ’’’ති. භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘භගවතා, ආවුසො ආනන්ද, පඤ්ඤත්තං දසවස්සානි නිස්සාය වත්ථුං, දසවස්සෙන නිස්සයං දාතුං. තත්ථ ච නො ගන්තබ්බං භවිස්සති, නිස්සයො ච ගහෙතබ්බො භවිස්සති, ඉත්තරො ච වාසො භවිස්සති, පුන ච පච්චාගන්තබ්බං භවිස්සති, පුන ච නිස්සයො ගහෙතබ්බො භවිස්සති. සචෙ අම්හාකං ආචරියුපජ්ඣායා ගමිස්සන්ති, මයම්පි ගමිස්සාම; නො චෙ අම්හාකං ආචරියුපජ්ඣායා ගමිස්සන්ති, මයම්පි න ගමිස්සාම. ලහුචිත්තකතා නො, ආවුසො ආනන්ද, පඤ්ඤායිස්සතී’’ති. අථ ඛො භගවා ඔගණෙන භික්ඛුසඞ්ඝෙන දක්ඛිණාගිරිං චාරිකං පක්කාමි.

ආහුන්දරිකවත්ථු නිට්ඨිතං.

40. නිස්සයමුච්චනකකථා

103. අථ ඛො භගවා දක්ඛිණාගිරිස්මිං යථාභිරන්තං විහරිත්වා පුනදෙව රාජගහං පච්චාගච්ඡි. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමන්තෙසි – ‘‘කිං නු ඛො, ආනන්ද, තථාගතො ඔගණෙන භික්ඛුසඞ්ඝෙන දක්ඛිණාගිරිං චාරිකං පක්කන්තො’’ති? අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන පඤ්චවස්සානි නිස්සාය වත්ථුං, අබ්‍යත්තෙන යාවජීවං.

‘‘පඤ්චහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. න අසෙක්ඛෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති න අසෙක්ඛෙන සමාධික්ඛන්ධෙන, න අසෙක්ඛෙන පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන න අසෙක්ඛෙන විමුත්තික්ඛන්ධෙන න අසෙක්ඛෙන විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.

‘‘පඤ්චහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. අසෙක්ඛෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති අසෙක්ඛෙන සමාධික්ඛන්ධෙන. අසෙක්ඛෙන පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන... අසෙක්ඛෙන විමුත්තික්ඛන්ධෙන... අසෙක්ඛෙන විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. අස්සද්ධො හොති, අහිරිකො හොති, අනොත්තප්පී හොති, කුසීතො හොති, මුට්ඨස්සති හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.

‘‘පඤ්චහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. සද්ධො හොති , හිරිමා හොති, ඔත්තප්පී හොති, ආරද්ධවීරියො හොති, උපට්ඨිතස්සති හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. අධිසීලෙ සීලවිපන්නො හොති, අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපන්නො හොති, අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපන්නො හොති, අප්පස්සුතො හොති, දුප්පඤ්ඤො හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.

‘‘පඤ්චහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. න අධිසීලෙ සීලවිපන්නො හොති, න අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපන්නො හොති, න අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපන්නො හොති, බහුස්සුතො හොති, පඤ්ඤවා හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.

‘‘අපරෙහිපි , භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. ආපත්තිං න ජානාති, අනාපත්තිං න ජානාති, ලහුකං ආපත්තිං න ජානාති, ගරුකං ආපත්තිං න ජානාති, උභයානි ඛො පනස්ස පාතිමොක්ඛානි විත්ථාරෙන න ස්වාගතානි හොන්ති න සුවිභත්තානි න සුප්පවත්තීනි න සුවිනිච්ඡිතානි සුත්තසො අනුබ්‍යඤ්ජනසො – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.

‘‘පඤ්චහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. ආපත්තිං ජානාති, අනාපත්තිං ජානාති, ලහුකං ආපත්තිං ජානාති, ගරුකං ආපත්තිං ජානාති, උභයානි ඛො පනස්ස පාතිමොක්ඛානි විත්ථාරෙන ස්වාගතානි හොන්ති සුවිභත්තානි සුප්පවත්තීනි සුවිනිච්ඡිතානි සුත්තසො අනුබ්‍යඤ්ජනසො – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. ආපත්තිං න ජානාති, අනාපත්තිං න ජානාති, ලහුකං ආපත්තිං න ජානාති, ගරුකං ආපත්තිං න ජානාති, ඌනපඤ්චවස්සො හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.

‘‘පඤ්චහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. ආපත්තිං ජානාති, අනාපත්තිං ජානාති, ලහුකං ආපත්තිං ජානාති, ගරුකං ආපත්තිං ජානාති, පඤ්චවස්සො වා හොති අතිරෙක පඤ්චවස්සො වා – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.

නිස්සයමුච්චනකකථා නිට්ඨිතා.

පඤ්චකදසවාරො නිට්ඨිතො.

104. ‘‘ඡහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. න අසෙක්ඛෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, න අසෙක්ඛෙන සමාධික්ඛන්ධෙන, න අසෙක්ඛෙන පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන, න

අසෙක්ඛෙන විමුත්තික්ඛන්ධෙන, න අසෙක්ඛෙන විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, ඌනපඤ්චවස්සො හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.

‘‘ඡහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. අසෙක්ඛෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, අසෙක්ඛෙන සමාධික්ඛන්ධෙන, අසෙක්ඛෙන පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන, අසෙක්ඛෙන විමුත්තික්ඛන්ධෙන, අසෙක්ඛෙන විමුත්තිඤාණදස්සනක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, පඤ්චවස්සො වා හොති අතිරෙකපඤ්චවස්සො වා – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.

‘‘අපරෙහිපි , භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. අස්සද්ධො හොති, අහිරිකො හොති, අනොත්තප්පී හොති, කුසීතො හොති, මුට්ඨස්සති හොති, ඌනපඤ්චවස්සො හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.

‘‘ඡහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. සද්ධො හොති, හිරිමා හොති, ඔත්තප්පී හොති, ආරද්ධවීරියො හොති, උපට්ඨිතස්සති හොති, පඤ්චවස්සො වා හොති අතිරෙකපඤ්චවස්සො වා – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. අධිසීලෙ සීලවිපන්නො හොති, අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපන්නො හොති, අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපන්නො හොති, අප්පස්සුතො හොති, දුප්පඤ්ඤො හොති, ඌනපඤ්චවස්සො හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.

‘‘ඡහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. න අධිසීලෙ සීලවිපන්නො හොති, න අජ්ඣාචාරෙ ආචාරවිපන්නො හොති, න අතිදිට්ඨියා දිට්ඨිවිපන්නො හොති, බහුස්සුතො හොති, පඤ්ඤවා හොති, පඤ්චවස්සො වා හොති අතිරෙකපඤ්චවස්සො වා – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.

‘‘අපරෙහිපි, භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. ආපත්තිං න ජානාති, අනාපත්තිං න ජානාති, ලහුකං ආපත්තිං න ජානාති, ගරුකං ආපත්තිං න ජානාති, උභයානි ඛො පනස්ස පාතිමොක්ඛානි විත්ථාරෙන න ස්වාගතානි හොන්ති න සුවිභත්තානි න සුප්පවත්තීනි න සුවිනිච්ඡිතානි සුත්තසො අනුබ්‍යඤ්ජනසො, ඌනපඤ්චවස්සො හොති – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං.

‘‘ඡහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බං. ආපත්තිං ජානාති, අනාපත්තිං ජානාති, ලහුකං ආපත්තිං ජානාති, ගරුකං ආපත්තිං ජානාති, උභයානි ඛො පනස්ස පාතිමොක්ඛානි විත්ථාරෙන ස්වාගතානි හොන්ති සුවිභත්තානි සුප්පවත්තීනි සුවිනිච්ඡිතානි සුත්තසො අනුබ්‍යඤ්ජනසො, පඤ්චවස්සො වා හොති අතිරෙකපඤ්චවස්සො වා – ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, ඡහඞ්ගෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බ’’න්ති.

අභයූවරභාණවාරො නිට්ඨිතො අට්ඨමො.

අට්ඨමභාණවාරො.

41. රාහුලවත්ථු

105. අථ ඛො භගවා රාජගහෙ යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන කපිලවත්ථු තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන කපිලවත්ථු තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා සක්කෙසු විහරති කපිලවත්ථුස්මිං නිග්‍රොධාරාමෙ. අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන සුද්ධොදනස්ස සක්කස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි. අථ ඛො රාහුලමාතා දෙවී රාහුලං කුමාරං එතදවොච – ‘‘එසො තෙ, රාහුල, පිතා. ගච්ඡස්සු [ගච්ඡස්ස (ස්‍යා.)], දායජ්ජං යාචාහී’’ති. අථ ඛො රාහුලො කුමාරො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවතො පුරතො, අට්ඨාසි – ‘‘සුඛා තෙ, සමණ, ඡායා’’ති. අථ ඛො භගවා උට්ඨායාසනා පක්කාමි. අථ ඛො රාහුලො කුමාරො භගවන්තං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබන්ධි – ‘‘දායජ්ජං මෙ, සමණ, දෙහි; දායජ්ජං මෙ, සමණ, දෙහී’’ති. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං ආමන්තෙසි – ‘‘තෙන හි ත්වං, සාරිපුත්ත, රාහුලං කුමාරං පබ්බාජෙහී’’ති. ‘‘කථාහං, භන්තෙ, රාහුලං කුමාරං පබ්බාජෙමී’’ති? අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තීහි සරණගමනෙහි සාමණෙරපබ්බජ්ජං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, පබ්බාජෙතබ්බො – පඨමං කෙසමස්සුං ඔහාරාපෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදාපෙත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කාරාපෙත්වා භික්ඛූනං පාදෙ වන්දාපෙත්වා උක්කුටිකං නිසීදාපෙත්වා අඤ්ජලිං පග්ගණ්හාපෙත්වා එවං වදෙහීති වත්තබ්බො – බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි, ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි, සඞ්ඝං සරණං ගච්ඡාමි;

දුතියම්පි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි, දුතියම්පි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි, දුතියම්පි සඞ්ඝං සරණං ගච්ඡාමි; තතියම්පි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි, තතියම්පි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි, තතියම්පි සඞ්ඝං සරණං ගච්ඡාමීති. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඉමෙහි තීහි සරණගමනෙහි සාමණෙරපබ්බජ්ජ''න්ති. අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො රාහුලං කුමාරං පබ්බාජෙසි.

අථ ඛො සුද්ධොදනො සක්කො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො සුද්ධොදනො සක්කො භගවන්තං එතදවොච – ''එකාහං, භන්තෙ, භගවන්තං වරං යාචාමී''ති. ''අතික්කන්තවරා ඛො, ගොතම, තථාගතා''ති. ''යඤ්ච, භන්තෙ, කප්පති, යඤ්ච අනවජ්ජ''න්ති. ''වදෙහි, ගොතමා''ති. ''භගවති මෙ, භන්තෙ, පබ්බජිතෙ අනප්පකං දුක්ඛං අහොසි, තථා නන්දෙ, අධිමත්තං රාහුලෙ. පුත්තපෙමං , භන්තෙ, ඡවිං ඡින්දති, ඡවිං ඡෙත්වා චම්මං ඡින්දති, චම්මං ඡෙත්වා මංසං ඡින්දති, මංසං ඡෙත්වා න්හාරුං ඡින්දති, න්හාරුං ඡෙත්වා අට්ඨිං ඡින්දති, අට්ඨිං ඡෙත්වා අට්ඨිමිඤ්ජං ආහච්ච තිට්ඨති. සාධු, භන්තෙ, අය්‍යා අනනුඤ්ඤාතං මාතාපිතූහි පුත්තං න පබ්බාජෙය්‍යු''න්ති. අථ ඛො භගවා සුද්ධොදනං සක්කං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සම්පහංසෙසි. අථ ඛො සුද්ධොදනො සක්කො භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තෙජිතො සම්පහංසිතො උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''න, භික්ඛවෙ, අනනුඤ්ඤාතො මාතාපිතූහි පුත්තො පබ්බාජෙතබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

අථ ඛො භගවා කපිලවත්ථුස්මිං යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන සාවත්ථි තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන සාවත්ථි තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස උපට්ඨාකකුලං ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස සන්තිකෙ දාරකං පාහෙසි – ''ඉමං දාරකං ථෙරො පබ්බාජෙතූ''ති. අථ ඛො ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස එතදහොසි – ''භගවතා පඤ්ඤත්තං 'න එකෙන ද්වෙ සාමණෙරා උපට්ඨාපෙතබ්බා'ති. අයඤ්ච මෙ රාහුලො සාමණෙරො. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසි. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන එකෙන ද්වෙ සාමණෙරෙ උපට්ඨාපෙතුං, යාවතකෙ වා පන උස්සහති ඔවදිතුං අනුසාසිතුං තාවතකෙ උපට්ඨාපෙතුන්ති.

රාහුලවත්ථු නිට්ඨිතං.

42. සික්ඛාපදකථා

106. අථ ඛො සාමණෙරානං එතදහොසි – ''කති නු ඛො අම්හාකං සික්ඛාපදානි, කත්ථ ච අම්හෙහි සික්ඛිතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සාමණෙරානං දස සික්ඛාපදානි, තෙසු ච සාමණෙරෙහි සික්ඛිතුං – පාණාතිපාතා වෙරමණී [වෙරමණි, වෙරමණිං (ක.)], අදින්නාදානා වෙරමණී, අබ්‍රහ්මචරියා වෙරමණී, මුසාවාදා වෙරමණී, සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා වෙරමණී, විකාලභොජනා වෙරමණී, නච්චගීතවාදිතවිසූකදස්සනා වෙරමණී, මාලාගන්ධවිලෙපනධාරණමණ්ඩනවිභූසනට්ඨානා වෙරමණී , උච්චාසයනමහාසයනා වෙරමණී, ජාතරූපරජතපටිග්ගහණා වෙරමණී. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සාමණෙරානං ඉමානි දස සික්ඛාපදානි, ඉමෙසු ච සාමණෙරෙහි සික්ඛිතුන්ති.

සික්ඛාපදකථා නිට්ඨිතා.

43. දණ්ඩකම්මවත්ථු

107. තෙන ඛො පන සමයෙන සාමණෙරා භික්ඛූසු අගාරවා අප්පතිස්සා අසභාගවුත්තිකා විහරන්ති. භික්ඛූ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සාමණෙරා භික්ඛූසු අගාරවා අප්පතිස්සා අසභාගවුත්තිකා විහරිස්සන්තී''ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස සාමණෙරස්ස දණ්ඩකම්මං කාතුං. භික්ඛූනං අලාභාය පරිසක්කති, භික්ඛූනං අනත්ථාය පරිසක්කති, භික්ඛූනං අවාසාය පරිසක්කති, භික්ඛූ අක්කොසති පරිභාසති, භික්ඛූ භික්ඛූහි භෙදෙති – අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඉමෙහි පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස සාමණෙරස්ස දණ්ඩකම්මං කාතුන්ති.

අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ''කිං නු ඛො දණ්ඩකම්මං කාතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආවරණං කාතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ සාමණෙරානං සබ්බං සඞ්ඝාරාමං ආවරණං කරොන්ති. සාමණෙරා ආරාමං පවිසිතුං අලභමානා පක්කමන්තිපි , විබ්භමන්තිපි, තිත්ථියෙසුපි සඞ්කමන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, සබ්බො සඞ්ඝාරාමො ආවරණං කාතබ්බො. යො කරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, යත්ථ වා වසති, යත්ථ වා පටික්කමති, තත්ථ ආවරණං කාතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ සාමණෙරානං මුඛද්වාරිකං ආහාරං ආවරණං කරොන්ති. මනුස්සා යාගුපානම්පි සඞ්ඝභත්තම්පි කරොන්තා සාමණෙරෙ එවං වදෙන්ති – ''එථ, භන්තෙ, යාගුං පිවථ; එථ, භන්තෙ, භත්තං භුඤ්ජථා''ති.

සාමණෙරා එවං වදෙන්ති – ‘‘නාවුසො, ලබ්භා. භික්ඛූහි ආවරණං කත’’න්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භදන්තා සාමණෙරානං මුඛද්වාරිකං ආහාරං ආවරණං කරිස්සන්තී’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, මුඛද්වාරිකො ආහාරො ආවරණං කාතබ්බො. යො කරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

දණ්ඩකම්මවත්ථු නිට්ඨිතං.

44. අනාපුච්ඡාවරණවත්ථු

108. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උපජ්ඣායෙ අනාපුච්ඡා සාමණෙරානං ආවරණං කරොන්ති. උපජ්ඣායා ගවෙසන්ති – කථං [කහං (ක.)] නු ඛො අම්හාකං සාමණෙරා න දිස්සන්තීති. භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘ඡබ්බග්ගියෙහි, ආවුසො, භික්ඛූහි ආවරණං කත’’න්ති. උපජ්ඣායා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අම්හෙ අනාපුච්ඡා අම්හාකං සාමණෙරානං ආවරණං කරිස්සන්තී’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, උපජ්ඣායෙ අනාපුච්ඡා ආවරණං කාතබ්බං. යො කරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

අනාපුච්ඡාවරණවත්ථු නිට්ඨිතං.

45. අපලාළනවත්ථු

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ථෙරානං භික්ඛූනං සාමණෙරෙ අපලාළෙන්ති. ථෙරා සාමං දන්තකට්ඨම්පි මුඛොදකම්පි ගණ්හන්තා කිලමන්ති . භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤස්ස පරිසා අපලාළෙතබ්බා. යො අපලාළෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා ති.

අපලාළනවත්ථු නිට්ඨිතං.

46. කණ්ටකසාමණෙරවත්ථු

තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො උපනන්දස්ස සක්‍යපුත්තස්ස කණ්ටකො නාම සාමණෙරො කණ්ටකිං නාම භික්ඛුනිං දූසෙසි. භික්ඛූ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම සාමණෙරො එවරූපං අනාචාරං ආචරිස්සතී’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, දසහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං සාමණෙරං නාසෙතුං. පාණාතිපාතී හොති, අදින්නාදායී හොති, අබ්‍රහ්මචාරී හොති, මුසාවාදී හොති, මජ්ජපායී හොති, බුද්ධස්ස අවණ්ණං භාසති, ධම්මස්ස අවණ්ණං භාසති, සඞ්ඝස්ස අවණ්ණං භාසති, මිච්ඡාදිට්ඨිකො හොති, භික්ඛුනිදූසකො හොති – අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඉමෙහි දසහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං සාමණෙරං නාසෙතුන්ති.

47. පණ්ඩකවත්ථු

109. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො පණ්ඩකො භික්ඛූසු පබ්බජිතො හොති. සො දහරෙ දහරෙ භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා එවං වදෙති – ‘‘එථ, මං ආයස්මන්තො දූසෙථා’’ති. භික්ඛූ අපසාදෙන්ති – ‘‘නස්ස, පණ්ඩක, විනස්ස, පණ්ඩක, කො තයා අත්ථො’’ති. සො භික්ඛූහි අපසාදිතො මහන්තෙ මහන්තෙ මොළිගල්ලෙ සාමණෙරෙ උපසඞ්කමිත්වා එවං වදෙති – ‘‘එථ, මං ආවුසො දූසෙථා’’ති. සාමණෙරා අපසාදෙන්ති – ‘‘නස්ස, පණ්ඩක, විනස්ස, පණ්ඩක, කො තයා අත්ථො’’ති. සො සාමණෙරෙහි අපසාදිතො හත්ථිභණ්ඩෙ අස්සභණ්ඩෙ උපසඞ්කමිත්වා එවං වදෙති – ‘‘එථ, මං, ආවුසො , දූසෙථා’’ති. හත්ථිභණ්ඩා අස්සභණ්ඩා දූසෙසුං. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘පණ්ඩකා ඉමෙ සමණා සක්‍යපුත්තියා. යෙපි ඉමෙසං න පණ්ඩකා, තෙපි ඉමෙ පණ්ඩකෙ දූසෙන්ති. එවං ඉමෙ සබ්බෙව අබ්‍රහ්මචාරිනො’’ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං හත්ථිභණ්ඩානං අස්සභණ්ඩානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. පණ්ඩකො, භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතබ්බො, උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බොති.

48. ථෙය්‍යසංවාසකවත්ථු

110. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො පුරාණකුලපුත්තො ඛීණකොලඤ්ඤො සුඛුමාලො හොති. අථ ඛො තස්ස පුරාණකුලපුත්තස්ස ඛීණකොලඤ්ඤස්ස එතදහොසි – ‘‘අහං ඛො සුඛුමාලො, න පටිබලො අනධිගතං වා භොගං අධිගන්තුං, අධිගතං වා භොගං ඵාතිං කාතුං. කෙන නු ඛො අහං උපායෙන සුඛඤ්ච ජීවෙය්‍යං, න ච කිලමෙය්‍ය’’න්ති? අථ ඛො තස්ස පුරාණකුලපුත්තස්ස ඛීණකොලඤ්ඤස්ස එතදහොසි – ‘‘ඉමෙ ඛො සමණා සක්‍යපුත්තියා සුඛසීලා සුඛසමාචාරා, සුභොජනානි භුඤ්ජිත්වා නිවාතෙසු සයනෙසු සයන්ති. යංනූනාහං සාමං පත්තචීවරං පටියාදෙත්වා කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛූහි සද්ධිං සංවසෙය්‍ය’’න්ති. අථ ඛො සො පුරාණකුලපුත්තො ඛීණකොලඤ්ඤො සාමං පත්තචීවරං පටියාදෙත්වා කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛූ අභිවාදෙති. භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘කතිවස්සොසි ත්වං, ආවුසො’’ති? කිං

එතං, ආවුසො, කතිවස්සො නාමාති? කො පන තෙ, ආවුසො, උපජ්ඣායොති? කිං එතං , ආවුසො, උපජ්ඣායො නාමාති? භික්ඛූ ආයස්මන්තං උපාලිං එතදවොචුං – ‘‘ඉඞ්ඝාවුසො උපාලි, ඉමං පබ්බජිතං අනුයුඤ්ජාහී’’ති. අථ ඛො සො පුරාණකුලපුත්තො ඛීණකොලඤ්ඤො ආයස්මතා උපාලිනා අනුයුඤ්ජීයමානො එතමත්ථං ආරොචෙසි. ආයස්මා උපාලි භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ථෙය්‍යසංවාසකො, භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතබ්බො, උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බොති. තිත්ථියපක්කන්තකො, භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතබ්බො, උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බොති.

49. තිරච්ඡානගතවත්ථු

111. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො නාගො නාගයොනියා අට්ටීයති හරායති ජිගුච්ඡති. අථ ඛො තස්ස නාගස්ස එතදහොසි – ‘‘කෙන නු ඛො අහං උපායෙන නාගයොනියා ච පරිමුච්චෙය්‍යං ඛිප්පඤ්ච මනුස්සත්තං පටිලභෙය්‍ය’’න්ති. අථ ඛො තස්ස නාගස්ස එතදහොසි – ‘‘ඉමෙ ඛො සමණා සක්‍යපුත්තියා ධම්මචාරිනො සමචාරිනො බ්‍රහ්මචාරිනො සච්චවාදිනො සීලවන්තො කල්‍යාණධම්මා. සචෙ ඛො අහං සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍යං, එවාහං නාගයොනියා ච පරිමුච්චෙය්‍යං, ඛිප්පඤ්ච මනුස්සත්තං පටිලභෙය්‍ය’’න්ති. අථ ඛො සො නාගො මාණවකවණ්ණෙන භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා පබ්බජ්ජං යාචි. තං භික්ඛූ පබ්බාජෙසුං, උපසම්පාදෙසුං. තෙන ඛො පන සමයෙන සො නාගො අඤ්ඤතරෙන භික්ඛුනා සද්ධිං පච්චන්තිමෙ විහාරෙ පටිවසති. අථ ඛො සො භික්ඛු රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය අජ්ඣොකාසෙ චඞ්කමති. අථ ඛො සො නාගො තස්මිං භික්ඛුනො නික්ඛන්තෙ විස්සට්ඨො නිද්දං ඔක්කමි. සබ්බො විහාරො අහිනා පුණ්ණො, වාතපානෙහි භොගා නික්ඛන්තා හොන්ති. අථ ඛො සො භික්ඛු විහාරං පවිසිස්සාමීති කවාටං පණාමෙන්තො අද්දස සබ්බං විහාරං අහිනා පුණ්ණං, වාතපානෙහි භොගෙ නික්ඛන්තෙ, දිස්වාන භීතො විස්සරමකාසි. භික්ඛූ උපධාවිත්වා තං භික්ඛුං එතදවොචුං – ‘‘කිස්ස ත්වං, ආවුසො, විස්සරමකාසී’’ති? ‘‘අයං, ආවුසො, සබ්බො විහාරො අහිනා පුණ්ණො, වාතපානෙහි භොගා නික්ඛන්තා’’ති. අථ ඛො සො නාගො තෙන සද්දෙන පටිබුජ්ඣිත්වා සකෙ ආසනෙ නිසීදි. භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘කොසි ත්වං, ආවුසො’’ති? ‘‘අහං, භන්තෙ, නාගො’’ති. ‘‘කිස්ස පන ත්වං, ආවුසො, එවරූපං අකාසී’’ති? අථ ඛො සො නාගො භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා තං නාගං එතදවොච – ‘‘තුම්හෙ ඛොත්ථ නාගා අවිරුළ්හිධම්මා ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ. ගච්ඡ ත්වං, නාග, තත්ථෙව චාතුද්දසෙ පන්නරසෙ අට්ඨමියා ච පක්ඛස්ස උපොසථං උපවස, එවං ත්වං නාගයොනියා ච පරිමුච්චිස්සසි, ඛිප්පඤ්ච මනුස්සත්තං පටිලභිස්සසී’’ති. අථ ඛො සො නාගො අවිරුළ්හිධම්මො කිරාහං ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙති දුක්ඛී දුම්මනො අස්සූනි පවත්තයමානො විස්සරං කත්වා පක්කාමි. අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘ද්වෙමෙ, භික්ඛවෙ, පච්චයා නාගස්ස සභාවපාතුකම්මාය. යදා ච සජාතියා මෙථුනං ධම්මං පටිසෙවති, යදා ච විස්සට්ඨො නිද්දං ඔක්කමති – ඉමෙ ඛො, භික්ඛවෙ, ද්වෙ පච්චයා නාගස්ස සභාවපාතුකම්මාය . තිරච්ඡානගතො, භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතබ්බො, උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බො’’ති.

50. මාතුඝාතකවත්ථු

112. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො මාණවකො මාතරං ජීවිතා වොරොපෙසි. සො තෙන පාපකෙන කම්මෙන අට්ටීයති හරායති ජිගුච්ඡති . අථ ඛො තස්ස මාණවකස්ස එතදහොසි – ‘‘කෙන නු ඛො අහං උපායෙන ඉමස්ස පාපකස්ස කම්මස්ස නික්ඛන්තිං කරෙය්‍ය’’න්ති? අථ ඛො තස්ස මාණවකස්ස එතදහොසි – ‘‘ඉමෙ ඛො සමණා සක්‍යපුත්තියා ධම්මචාරිනො සමචාරිනො බ්‍රහ්මචාරිනො සච්චවාදිනො සීලවන්තො කල්‍යාණධම්මා. සචෙ ඛො අහං සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍යං, එවාහං ඉමස්ස පාපකස්ස කම්මස්ස නික්ඛන්තිං කරෙය්‍ය’’න්ති. අථ ඛො සො මාණවකො භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා පබ්බජ්ජං යාචි. භික්ඛූ ආයස්මන්තං උපාලිං එතදවොචුං – ‘‘පුබ්බෙපි ඛො, ආවුසො උපාලි, නාගො මාණවකවණ්ණෙන භික්ඛූසු පබ්බජිතො. ඉඞ්ඝාවුසො උපාලි, ඉමං මාණවකං අනුයුඤ්ජාහී’’ති. අථ ඛො සො මාණවකො ආයස්මතා උපාලිනා අනුයුඤ්ජීයමානො එතමත්ථං ආරොචෙසි. ආයස්මා උපාලි භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං....පෙ.... මාතුඝාතකො, භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතබ්බො, උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බොති.

51. පිතුඝාතකවත්ථු

113. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො මාණවකො පිතරං ජීවිතා වොරොපෙසි. සො තෙන පාපකෙන කම්මෙන අට්ටීයති හරායති ජිගුච්ඡති. අථ ඛො තස්ස මාණවකස්ස එතදහොසි ‘‘කෙන නු ඛො අහං උපායෙන ඉමස්ස පාපකස්ස කම්මස්ස නික්ඛන්තිං කරෙය්‍ය’’න්ති. අථ ඛො තස්ස මාණවකස්ස එතදහොසි ‘‘ඉමෙ ඛො සමණා සක්‍යපුත්තියා ධම්මචාරිනො සමචාරිනො බ්‍රහ්මචාරිනො සච්චවාදිනො සීලවන්තො කල්‍යාණධම්මා, සචෙ ඛො අහං සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍යං, එවාහං ඉමස්ස පාපකස්ස කම්මස්ස නික්ඛන්තිං කරෙය්‍ය’’න්ති. අථ ඛො සො මාණවකො භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා පබ්බජ්ජං යාචි. භික්ඛූ ආයස්මන්තං උපාලිං එතදවොචුං – ‘‘පුබ්බෙපි ඛො, ආවුසො උපාලි, නාගො මාණවකවණ්ණෙන භික්ඛූසු පබ්බජිතො, ඉඞ්ඝාවුසො, උපාලි, ඉමං මාණවකං අනුයුඤ්ජාහී’’ති. අථ ඛො සො මාණවකො ආයස්මතා උපාලිනා අනුයුඤ්ජීයමානො එතමත්ථං ආරොචෙසි. ආයස්මා උපාලි භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. පිතුඝාතකො, භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතබ්බො, උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බොති.

52. අරහන්තඝාතකවත්ථු

114. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛූ සාකෙතා සාවත්ථිං අද්ධානමග්ගප්පටිපන්නා හොන්ති. අන්තරාමග්ගෙ චොරා නික්ඛමිත්වා එකච්චෙ භික්ඛූ අච්ඡින්දිංසු, එකච්චෙ භික්ඛූ හනිංසු. සාවත්ථියා රාජභටා නික්ඛමිත්වා එකච්චෙ චොරෙ අග්ගහෙසුං, එකච්චෙ චොරා පලායිංසු. යෙ තෙ පලායිංසු තෙ භික්ඛූසු පබ්බජිංසු, යෙ තෙ ගහිතා තෙ වධාය ඔනියන්ති . අද්දසංසු ඛො තෙ පලායිත්වා පබ්බජිතා තෙ චොරෙ වධාය ඔනියමානෙ, දිස්වාන එවමාහංසු – ‘‘සාධු ඛො මයං පලායිම්හා, සචා ච [සචෙ ච, සචජ්ජ (අට්ඨකථායං පාඨන්තරා)] මයං ගය්හෙය්‍යාම [ගණ්හෙය්‍යාම (ක.)], මයම්පි එවමෙව හඤ්ඤෙය්‍යාමා’’ති . භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘කිං පන තුම්හෙ, ආවුසො, අකත්ථා’’ති? අථ ඛො තෙ පබ්බජිතා භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අරහන්තො එතෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ. අරහන්තඝාතකො, භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතබ්බො, උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බොති.

53. භික්ඛුනීදූසකවත්ථු

115. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛුනියො සාකෙතා සාවත්ථිං අද්ධානමග්ගප්පටිපන්නා හොන්ති. අන්තරාමග්ගෙ චොරා නික්ඛමිත්වා එකච්චා භික්ඛුනියො අච්ඡින්දිංසු, එකච්චා භික්ඛුනියො දූසෙසුං. සාවත්ථියා රාජභටා නික්ඛමිත්වා එකච්චෙ චොරෙ අග්ගහෙසුං, එකච්චෙ චොරා පලායිංසු. යෙ තෙ පලායිංසු, තෙ භික්ඛූසු පබ්බජිංසු. යෙ තෙ ගහිතා, තෙ වධාය ඔනියන්ති. අද්දසංසු ඛො තෙ පලායිත්වා පබ්බජිතා තෙ චොරෙ වධාය ඔනියමානෙ, දිස්වාන එවමාහංසු ‘‘සාධු ඛො මයං පලායිම්හා, සචා ච මයං ගය්හෙය්‍යාම, මයම්පි එවමෙව හඤ්ඤෙය්‍යාමා’’ති. භික්ඛූ එවමාහංසු ‘‘කිං පන තුම්හෙ, ආවුසො, අකත්ථා’’ති. අථ ඛො තෙ පබ්බජිතා භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. භික්ඛුනිදූසකො, භික්ඛවෙ , අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතබ්බො, උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බොති. සඞ්ඝභෙදකො, භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතබ්බො, උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බොති. ලොහිතුප්පාදකො, භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතබ්බො, උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බොති.

54. උභතොබ්‍යඤ්ජනකවත්ථු

116. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො උභතොබ්‍යඤ්ජනකො භික්ඛූසු පබ්බජිතො හොති. සො කරොතිපි කාරාපෙතිපි. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. උභතොබ්‍යඤ්ජනකො, භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතබ්බො, උපසම්පන්නො නාසෙතබ්බොති.

55. අනුපජ්ඣායකාදිවත්ථූනි

117. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අනුපජ්ඣායකං උපසම්පාදෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, අනුපජ්ඣායකො උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ සඞ්ඝෙන උපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝෙන උපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ගණෙන උපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, ගණෙන උපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ පණ්ඩකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙන්ති…පෙ…. ථෙය්‍යසංවාසකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙන්ති…පෙ…. තිත්ථියපක්කන්තකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙන්ති …පෙ…. තිරච්ඡානගතුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙන්ති…පෙ…. මාතුඝාතකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙන්ති…පෙ…. පිතුඝාතකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙන්ති…පෙ…. අරහන්තඝාතකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙන්ති…පෙ…. භික්ඛුනිදූසකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙන්ති…පෙ…. සඞ්ඝභෙදකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙන්ති…පෙ…. ලොහිතුප්පාදකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙන්ති…පෙ…. උභතොබ්‍යඤ්ජනකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙන්ති භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, පණ්ඩකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, ථෙය්‍යසංවාසකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, තිත්ථියපක්කන්තකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, තිරච්ඡානගතුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, මාතුඝාතකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙතබ්බො …පෙ…. න, භික්ඛවෙ, පිතුඝාතකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, අරහන්තඝාතකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනිදූසකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙතබ්බො …පෙ…. න, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝභෙදකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, ලොහිතුප්පාදකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, උභතොබ්‍යඤ්ජනකුපජ්ඣායෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

56. අපත්තකාදිවත්ථු

118. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අපත්තකං උපසම්පාදෙන්ති. හත්ථෙසු පිණ්ඩාය චරන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි තිත්ථියාති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, අපත්තකො උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අචීවරකං උපසම්පාදෙන්ති . නග්ගා පිණ්ඩාය චරන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි තිත්ථියාති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, අචීවරකො උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අපත්තචීවරකං උපසම්පාදෙන්ති. නග්ගා හත්ථෙසු පිණ්ඩාය චරන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි තිත්ථියාති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, අපත්තචීවරකො උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ යාචිතකෙන පත්තෙන උපසම්පාදෙන්ති. උපසම්පන්නෙ පත්තං පටිහරන්ති. හත්ථෙසු පිණ්ඩාය චරන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි තිත්ථියාති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, යාචිතකෙන පත්තෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ යාචිතකෙන චීවරෙන උපසම්පාදෙන්ති. උපසම්පන්නෙ චීවරං පටිහරන්ති. නග්ගා පිණ්ඩාය චරන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි තිත්ථියාති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, යාචිතකෙන චීවරෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ යාචිතකෙන පත්තචීවරෙන උපසම්පාදෙන්ති. උපසම්පන්නෙ පත්තචීවරං පටිහරන්ති. නග්ගා හත්ථෙසු පිණ්ඩාය චරන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි තිත්ථියාති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, යාචිතකෙන පත්තචීවරෙන උපසම්පාදෙතබ්බො. යො උපසම්පාදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

නඋපසම්පාදෙතබ්බෙකවීසතිවාරො නිට්ඨිතො.

57. නපබ්බාජෙතබ්බද්වත්තිංසවාරො

119. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ හත්ථච්ඡින්නං පබ්බාජෙන්ති…පෙ…. පාදච්ඡින්නං පබ්බාජෙන්ති…පෙ…. හත්ථපාදච්ඡින්නං පබ්බාජෙන්ති…පෙ…. කණ්ණච්ඡින්නං පබ්බාජෙන්ති…පෙ…. නාසච්ඡින්නං පබ්බාජෙන්ති…පෙ…. කණ්ණනාසච්ඡින්නං පබ්බාජෙන්ති…පෙ…. අඞ්ගුලිච්ඡින්නං පබ්බාජෙන්ති…පෙ…. අළච්ඡින්නං පබ්බාජෙන්ති…පෙ…. කණ්ඩරච්ඡින්නං පබ්බාජෙන්ති…පෙ…. ඵණහත්ථකං පබ්බාජෙන්ති…පෙ…. ඛුජ්ජං පබ්බාජෙන්ති…පෙ…. වාමනං පබ්බාජෙන්ති…පෙ…. ගලගණ්ඩිං පබ්බාජෙන්ති…පෙ…. ලක්ඛණාහතං පබ්බාජෙන්ති…පෙ…. කසාහතං පබ්බාජෙන්ති…පෙ…. ලිඛිතකං පබ්බාජෙන්ති…පෙ…. සීපදිං පබ්බාජෙන්ති…පෙ…. පාපරොගිං පබ්බාජෙන්ති…පෙ…. පරිසදූසකං පබ්බාජෙන්ති…පෙ…. කාණං පබ්බාජෙන්ති…පෙ…. කුණිං පබ්බාජෙන්ති…පෙ…. ඛඤ්ජං පබ්බාජෙන්ති…පෙ…. පක්ඛහතං පබ්බාජෙන්ති…පෙ…. ඡින්නිරියාපථං පබ්බාජෙන්ති…පෙ…. ජරාදුබ්බලං පබ්බාජෙන්ති…පෙ…. අන්ධං පබ්බාජෙන්ති…පෙ…. මූගං පබ්බාජෙන්ති…පෙ…. බධිරං පබ්බාජෙන්ති…පෙ…. අන්ධමූගං පබ්බාජෙන්ති…පෙ…. අන්ධබධිරං පබ්බාජෙන්ති…පෙ…. මූගබධිරං පබ්බාජෙන්ති…පෙ…. අන්ධමූගබධිරං පබ්බාජෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, හත්ථච්ඡින්නො පබ්බාජෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, පාදච්ඡින්නො පබ්බාජෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, හත්ථපාදච්ඡින්නො පබ්බාජෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, කණ්ණච්ඡින්නො පබ්බාජෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, නාසච්ඡින්නො පබ්බාජෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, කණ්ණනාසච්ඡින්නො පබ්බාජෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, අඞ්ගුලිච්ඡින්නො පබ්බාජෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, අළච්ඡින්නො පබ්බාජෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, කණ්ඩරච්ඡින්නො පබ්බාජෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, ඵණහත්ථකො පබ්බාජෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, ඛුජ්ජො පබ්බාජෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, වාමනො පබ්බාජෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, ගලගණ්ඩී පබ්බාජෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, ලක්ඛණාහතො පබ්බාජෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, කසාහතො පබ්බාජෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, ලිඛිතකො පබ්බාජෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, සීපදී පබ්බාජෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, පාපරොගී පබ්බාජෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, පරිසදූසකො පබ්බාජෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, කාණො පබ්බාජෙතබ්බො…පෙ…. න , භික්ඛවෙ, කුණී පබ්බාජෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, ඛඤ්ජො පබ්බාජෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, පක්ඛහතො පබ්බාජෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, ඡින්නිරියාපථො පබ්බාජෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, ජරාදුබ්බලො පබ්බාජෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, අන්ධො පබ්බාජෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, මූගො පබ්බාජෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, බධිරො පබ්බාජෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, අන්ධමූගො පබ්බාජෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, අන්ධබධිරො

පබ්බාජෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, මූගබධිරො පබ්බාජෙතබ්බො…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, අන්ධමූගබධිරො පබ්බාජෙතබ්බො. යො පබ්බාජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

නපබ්බාජෙතබ්බද්වත්තිංසවාරො නිට්ඨිතො.

දායජ්ජභාණවාරො නිට්ඨිතො නවමො.

58. අලජ්ජීනිස්සයවත්ථූනි

120. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අලජ්ජීනං නිස්සයං දෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, අලජ්ජීනං නිස්සයො දාතබ්බො. යො දදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අලජ්ජීනං නිස්සාය වසන්ති. තෙපි නචිරස්සෙව අලජ්ජිනො හොන්ති පාපකාභික්ඛූ. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, අලජ්ජීනං නිස්සාය වත්ථබ්බං. යො වසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ''භගවතා පඤ්ඤත්තං 'න අලජ්ජීනං නිස්සයො දාතබ්බො, න අලජ්ජීනං නිස්සාය වත්ථබ්බ'න්ති. කථං නු ඛො මයං ජානෙය්‍යාම ලජ්ජිං වා අලජ්ජිං වා''ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චතුහපඤ්චාහං ආගමෙතුං යාව භික්ඛුසභාගතං ජානාමීති.

59. ගමිකාදිනිස්සයවත්ථූනි

121. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු කොසලෙසු ජනපදෙ අද්ධානමග්ගප්පටිපන්නො හොති. අථ ඛො තස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි – ''භගවතා පඤ්ඤත්තං 'න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බ'න්ති. අහඤ්චම්හි නිස්සයකරණීයො අද්ධානමග්ගප්පටිපන්නො, කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අද්ධානමග්ගප්පටිපන්නෙන භික්ඛුනා නිස්සයං අලභමානෙන අනිස්සිතෙන වත්ථුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ද්වෙ භික්ඛූ කොසලෙසු ජනපදෙ අද්ධානමග්ගප්පටිපන්නා හොන්ති. තෙ අඤ්ඤතරං ආවාසං උපගච්ඡිංසු. තත්ථ එකො භික්ඛු ගිලානො හොති. අථ ඛො තස්ස ගිලානස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි – ''භගවතා පඤ්ඤත්තං 'න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බ'න්ති. අහඤ්චම්හි නිස්සයකරණීයො ගිලානො, කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිලානෙන භික්ඛුනා නිස්සයං අලභමානෙන අනිස්සිතෙන වත්ථුන්ති.

අථ ඛො තස්ස ගිලානුපට්ඨාකස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි – ''භගවතා පඤ්ඤත්තං 'න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බ'න්ති. අහඤ්චම්හි නිස්සයකරණීයො, අයඤ්ච භික්ඛු ගිලානො, කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිලානුපට්ඨාකෙන භික්ඛුනා නිස්සයං අලභමානෙන යාචියමානෙන අනිස්සිතෙන වත්ථුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අරඤ්ඤෙ විහරති. තස්ස ච තස්මිං සෙනාසනෙ ඵාසු හොති. අථ ඛො තස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි – ''භගවතා පඤ්ඤත්තං 'න අනිස්සිතෙන වත්ථබ්බ'න්ති. අහඤ්චම්හි නිස්සයකරණීයො අරඤ්ඤෙ විහරාමි, මය්හඤ්ච ඉමස්මිං සෙනාසනෙ ඵාසු හොති, කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආරඤ්ඤිකෙන භික්ඛුනා ඵාසුවිහාරං සල්ලක්ඛෙන්තෙන නිස්සයං අලභමානෙන අනිස්සිතෙන වත්ථුං – යදා පතිරූපො නිස්සයදායකො ආගච්ඡිස්සති, තදා තස්ස නිස්සාය වසිස්සාමීති.

60. ගොත්තෙන අනුස්සාවනානුජානනා

122. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො මහාකස්සපස්ස උපසම්පදාපෙක්ඛො හොති. අථ ඛො ආයස්මා මහාකස්සපො ආයස්මතො ආනන්දස්ස සන්තිකෙ දූතං පාහෙසි – ආගච්ඡතු ආනන්දො ඉමං අනුස්සාවෙස්සතූති [අනුස්සාවෙස්සතීති (ස්‍යා.)]. ආයස්මා ආනන්දො එවමාහ – ''නාහං උස්සහාමි ථෙරස්ස නාමං ගහෙතුං, ගරු මෙ ථෙරො''ති . භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගොත්තෙනපි අනුස්සාවෙතුන්ති.

61. ද්වෙඋපසම්පදාපෙක්ඛාදිවත්ථු

123. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො මහාකස්සපස්ස ද්වෙ උපසම්පදාපෙක්ඛා හොන්ති. තෙ විවදන්ති – අහං පඨමං උපසම්පජ්ජිස්සාමි, අහං පඨමං උපසම්පජ්ජිස්සාමීති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි,

භික්ඛවෙ, ද්වෙ එකානුස්සාවනෙ කාතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලානං ථෙරානං උපසම්පදාපෙක්ඛා හොන්ති. තෙ විවදන්ති – අහං පඨමං උපසම්පජ්ජිස්සාමි, අහං පඨමං උපසම්පජ්ජිස්සාමීති. ථෙරා එවමාහංසු – ‘‘හන්ද, මයං, ආවුසො, සබ්බෙව එකානුස්සාවනෙ කරොමා’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ද්වෙ තයො එකානුස්සාවනෙ කාතුං, තඤ්ච ඛො එකෙන උපජ්ඣායෙන, න ත්වෙව නානුපජ්ඣායෙනාති.

62. ගබ්භවීසූපසම්පදානුජානනා

124. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා කුමාරකස්සපො ගබ්භවීසො උපසම්පන්නො අහොසි. අථ ඛො ආයස්මතො කුමාරකස්සපස්ස එතදහොසි – ‘‘භගවතා පඤ්ඤත්තං ‘න ඌනවීසතිවස්සො පුග්ගලො උපසම්පාදෙතබ්බො’ති. අහඤ්චම්හි ගබ්භවීසො උපසම්පන්නො. උපසම්පන්නො නු ඛොම්හි, නනු ඛො උපසම්පන්නො’’ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. යං, භික්ඛවෙ, මාතුකුච්ඡිස්මිං පඨමං චිත්තං උප්පන්නං, පඨමං විඤ්ඤාණං පාතුභූතං , තදුපාදාය සාවස්ස ජාති. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගබ්භවීසං උපසම්පාදෙතුන්ති.

63. උපසම්පදාවිධි

125. තෙන ඛො පන සමයෙන උපසම්පන්නා දිස්සන්ති කුට්ඨිකාපි ගණ්ඩිකාපි කිලාසිකාපි සොසිකාපි අපමාරිකාපි. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උපසම්පාදෙන්තෙන තෙරස [තස්ස (ක.)] අන්තරායිකෙ ධම්මෙ පුච්ඡිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, පුච්ඡිතබ්බො – ‘‘සන්ති තෙ එවරූපා ආබාධා – කුට්ඨං, ගණ්ඩො, කිලාසො, සොසො, අපමාරො? මනුස්සොසි ? පුරිසොසි? භුජිස්සොසි? අණණොසි? නසි රාජභටො? අනුඤ්ඤාතොසි මාතාපිතූහි? පරිපුණ්ණවීසතිවස්සොසි? පරිපුණ්ණං තෙ පත්තචීවරං? කිංනාමොසි? කොනාමො තෙ උපජ්ඣායො’’ති?

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අනනුසිට්ඨෙ උපසම්පදාපෙක්ඛෙ අන්තරායිකෙ ධම්මෙ පුච්ඡන්ති. උපසම්පදාපෙක්ඛා විත්ථායන්ති, මඞ්කූ හොන්ති, න සක්කොන්ති විස්සජ්ජෙතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පඨමං අනුසාසිත්වා පච්ඡා අන්තරායිකෙ ධම්මෙ පුච්ඡිතුන්ති.

තත්ථෙව සඞ්ඝමජ්ඣෙ අනුසාසන්ති. උපසම්පදාපෙක්ඛා තථෙව විත්ථායන්ති, මඞ්කූ හොන්ති, න සක්කොන්ති විස්සජ්ජෙතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, එකමන්තං අනුසාසිත්වා සඞ්ඝමජ්ඣෙ අන්තරායිකෙ ධම්මෙ පුච්ඡිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, අනුසාසිතබ්බො –

126. පඨමං උපජ්ඣං ගාහාපෙතබ්බො. උපජ්ඣං ගාහාපෙත්වා පත්තචීවරං ආචික්ඛිතබ්බං – අයං තෙ පත්තො, අයං සඞ්ඝාටි, අයං උත්තරාසඞ්ගො, අයං අන්තරවාසකො. ගච්ඡ, අමුම්හි ඔකාසෙ තිට්ඨාහීති.

බාලා අබ්‍යත්තා අනුසාසන්ති. දුරනුසිට්ඨා උපසම්පදාපෙක්ඛා විත්ථායන්ති, මඞ්කූ හොන්ති, න සක්කොන්ති විස්සජ්ජෙතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, බාලෙන අබ්‍යත්තෙන අනුසාසිතබ්බො. යො අනුසාසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන අනුසාසිතුන්ති.

අසම්මතා අනුසාසන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, අසම්මතෙන අනුසාසිතබ්බො. යො අනුසාසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි , භික්ඛවෙ, සම්මතෙන අනුසාසිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බො [සම්මනිතබ්බො (ක.)] – අත්තනා වා [අත්තනාව (ස්‍යා.)] අත්තානං සම්මන්නිතබ්බං, පරෙන වා පරො සම්මන්නිතබ්බො.

කථඤ්ච අත්තනාව අත්තානං සම්මන්නිතබ්බං? බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො – ‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙක්ඛො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, අහං ඉත්ථන්නාමං අනුසාසෙය්‍ය’’න්ති. එවං අත්තනාව අත්තානං සම්මන්නිතබ්බං.

කථඤ්ච පන පරෙන පරො සම්මන්නිතබ්බො? බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො – ‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙක්ඛො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමං අනුසාසෙය්‍යා’’ති . එවං පරෙන පරො සම්මන්නිතබ්බො.

තෙන සම්මතෙන භික්ඛුනා උපසම්පදාපෙක්ඛො උපසඞ්කමිත්වා එවමස්ස වචනීයො – ‘‘සුණසි, ඉත්ථන්නාම, අයං තෙ සච්චකාලො භූතකාලො. යං ජාතං තං සඞ්ඝමජ්ඣෙ පුච්ඡන්තෙ සන්තං අත්ථීති වත්තබ්බං, අසන්තං නත්ථී’’ති වත්තබ්බං. මා ඛො විත්ථායි, මා ඛො මඞ්කු අහොසි. එවං තං පුච්ඡිස්සන්ති – ‘‘සන්ති තෙ එවරූපා ආබාධා – කුට්ඨං, ගණ්ඩො, කිලාසො, සොසො, අපමාරො? මනුස්සොසි? පුරිසොසි? භුජිස්සොසි? අණණොසි? නසි රාජභටො?

අනුඤ්ඤාතොසි මාතාපිතූහි? පරිපුණ්ණවීසතිවස්සොසි? පරිපුණ්ණං තෙ පත්තචීවරං? කිංනාමොසි? කොනාමො තෙ උපජ්ඣායො''ති?

එකතො ආගච්ඡන්ති. න, භික්ඛවෙ, එකතො ආගන්තබ්බං. අනුසාසකෙන පඨමතරං ආගන්ත්වා සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො – ''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙක්ඛො . අනුසිට්ඨො සො මයා. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, ඉත්ථන්නාමො ආගච්ඡෙය්‍යා''ති. ආගච්ඡාහීති වත්තබ්බො.

එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කාරාපෙත්වා භික්ඛූනං පාදෙ වන්දාපෙත්වා උක්කුටිකං නිසීදාපෙත්වා අඤ්ජලිං පග්ගණ්හාපෙත්වා උපසම්පදං යාචාපෙතබ්බො – ''සඞ්ඝං, භන්තෙ, උපසම්පදං යාචාමි. උල්ලුම්පතු මං, භන්තෙ, සඞ්ඝො අනුකම්පං උපාදාය. දුතියම්පි, භන්තෙ, සඞ්ඝං උපසම්පදං යාචාමි. උල්ලුම්පතු මං, භන්තෙ, සඞ්ඝො අනුකම්පං උපාදාය. තතියම්පි, භන්තෙ, සඞ්ඝං උපසම්පදං යාචාමි. උල්ලුම්පතු මං , භන්තෙ, සඞ්ඝො අනුකම්පං උපාදායා''ති. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙක්ඛො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, අහං ඉත්ථන්නාමං අන්තරායිකෙ ධම්මෙ පුච්ඡෙය්‍යා''න්ති? සුණසි, ඉත්ථන්නාම, අයං තෙ සච්චකාලො භූතකාලො. යං ජාතං තං පුච්ඡාමි. සන්තං අත්ථීති වත්තබ්බං, අසන්තං නත්ථීති වත්තබ්බං. සන්ති තෙ එවරූපා ආබාධා – කුට්ඨං ගණ්ඩො කිලාසො සොසො අපමාරො, මනුස්සොසි, පුරිසොසි, භුජිස්සොසි, අණණොසි, නසි රාජභටො, අනුඤ්ඤාතොසි මාතාපිතූහි, පරිපුණ්ණවීසතිවස්සොසි, පරිපුණ්ණං තෙ පත්තචීවරං, කිංනාමොසි, කොනාමො තෙ උපජ්ඣායොති? බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

127. ''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙක්ඛො, පරිසුද්ධො අන්තරායිකෙහි ධම්මෙහි, පරිපුණ්ණස්ස පත්තචීවරං. ඉත්ථන්නාමො සඞ්ඝං උපසම්පදං යාචති ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපසම්පාදෙය්‍ය ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙක්ඛො, පරිසුද්ධො අන්තරායිකෙහි ධම්මෙහි, පරිපුණ්ණස්ස පත්තචීවරං. ඉත්ථන්නාමො සඞ්ඝං උපසම්පදං යාචති ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපසම්පාදෙති ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන . යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස උපසම්පදා ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි – සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙක්ඛො, පරිසුද්ධො අන්තරායිකෙහි ධම්මෙහි, පරිපුණ්ණස්ස පත්තචීවරං. ඉත්ථන්නාමො සඞ්ඝං උපසම්පදං යාචති ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපසම්පාදෙති ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස උපසම්පදා ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි – සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමස්ස ආයස්මතො උපසම්පදාපෙක්ඛො, පරිසුද්ධො අන්තරායිකෙහි ධම්මෙහි, පරිපුණ්ණස්ස පත්තචීවරං. ඉත්ථන්නාමො සඞ්ඝං උපසම්පදං යාචති ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපසම්පාදෙති ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස උපසම්පදා ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''උපසම්පන්නො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමෙන උපජ්ඣායෙන. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

උපසම්පදාකම්මං නිට්ඨිතං.

64. චත්තාරො නිස්සයා

128. තාවදෙව ඡායා මෙතබ්බා, උතුප්පමාණං ආචික්ඛිතබ්බං, දිවසභාගො ආචික්ඛිතබ්බො, සඞ්ගීති ආචික්ඛිතබ්බා , චත්තාරො නිස්සයා ආචික්ඛිතබ්බා [ආචික්ඛිතබ්බා, චත්තාරි අකරණීයානි ආචික්ඛිතබ්බානි. (ක.)] –

''පිණ්ඩියාලොපභොජනං නිස්සාය පබ්බජ්ජා. තත්ථ තෙ යාවජීවං උස්සාහො කරණීයො. අතිරෙකලාභො – සඞ්ඝභත්තං, උද්දෙසභත්තං, නිමන්තනං, සලාකභත්තං, පක්ඛිකං, උපොසථිකං, පාටිපදිකං.

‘‘පංසුකූලචීවරං නිස්සාය පබ්බජ්ජා. තත්ථ තෙ යාවජීවං උස්සාහො කරණීයො. අතිරෙකලාභො – ඛොමං, කප්පාසිකං, කොසෙය්‍යං, කම්බලං, සාණං, භඞ්ගං.

‘‘රුක්ඛමූලසෙනාසනං නිස්සාය පබ්බජ්ජා. තත්ථ තෙ යාවජීවං උස්සාහො කරණීයො. අතිරෙකලාභො – විහාරො, අඩ්ඪයොගො, පාසාදො, හම්මියං, ගුහා.

‘‘පූතිමුත්තභෙසජ්ජං නිස්සාය පබ්බජ්ජා. තත්ථ තෙ යාවජීවං උස්සාහො කරණීයො. අතිරෙකලාභො – සප්පි, නවනීතං, තෙලං, මධු, ඵාණිත’’න්ති.

චත්තාරො නිස්සයා නිට්ඨිතා.

65. චත්තාරි අකරණීයානි

129. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අඤ්ඤතරං භික්ඛුං උපසම්පාදෙත්වා එකකං ඔහාය පක්කමිංසු. සො පච්ඡා එකකොව ආගච්ඡන්තො අන්තරාමග්ගෙ පුරාණදුතියිකාය සමාගඤ්ඡි. සා එවමාහ – ‘‘කිංදානි පබ්බජිතොසී’’ති? ‘‘ආම, පබ්බජිතොම්හී’’ති. ‘‘දුල්ලභො ඛො පබ්බජිතානං මෙථුනො ධම්මො; එහි, මෙථුනං ධම්මං පටිසෙවා’’ති. සො තස්සා මෙථුනං ධම්මං පටිසෙවිත්වා චිරෙන අගමාසි. භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘කිස්ස ත්වං, ආවුසො, එවං චිරං අකාසී’’ති? අථ ඛො සො භික්ඛු භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං . අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උපසම්පාදෙත්වා දුතියං දාතුං, චත්තාරි ච අකරණීයානි ආචික්ඛිතුං –

‘‘උපසම්පන්නෙන භික්ඛුනා මෙථුනො ධම්මො න පටිසෙවිතබ්බො, අන්තමසො තිරච්ඡානගතායපි. යො භික්ඛු මෙථුනං ධම්මං පටිසෙවති, අස්සමණො හොති අසක්‍යපුත්තියො. සෙය්‍යථාපි නාම පුරිසො සීසච්ඡින්නො අභබ්බො තෙන සරීරබන්ධනෙන ජීවිතුං, එවමෙව භික්ඛු මෙථුනං ධම්මං පටිසෙවිත්වා අස්සමණො හොති අසක්‍යපුත්තියො. තං තෙ යාවජීවං අකරණීයං.

‘‘උපසම්පන්නෙන භික්ඛුනා අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං න ආදාතබ්බං, අන්තමසො තිණසලාකං උපාදාය. යො භික්ඛු පාදං වා පාදාරහං වා අතිරෙකපාදං වා අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදියති, අස්සමණො හොති අසක්‍යපුත්තියො. සෙය්‍යථාපි නාම පණ්ඩුපලාසො බන්ධනා පමුත්තො අභබ්බො හරිතත්ථාය, එවමෙව භික්ඛු පාදං වා පාදාරහං වා අතිරෙකපාදං වා අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදියිත්වා අස්සමණො හොති අසක්‍යපුත්තියො. තං තෙ යාවජීවං අකරණීයං.

‘‘උපසම්පන්නෙන භික්ඛුනා සඤ්චිච්ච පාණො ජීවිතා න වොරොපෙතබ්බො, අන්තමසො කුන්ථකිපිල්ලිකං උපාදාය. යො භික්ඛු සඤ්චිච්ච මනුස්සවිග්ගහං ජීවිතා වොරොපෙති, අන්තමසො ගබ්භපාතනං උපාදාය, අස්සමණො හොති අසක්‍යපුත්තියො. සෙය්‍යථාපි නාම පුථුසිලා ද්වෙධා භින්නා අප්පටිසන්ධිකා හොති, එවමෙව භික්ඛු සඤ්චිච්ච මනුස්සවිග්ගහං ජීවිතා වොරොපෙත්වා අස්සමණො හොති අසක්‍යපුත්තියො . තං තෙ යාවජීවං අකරණීයං.

‘‘උපසම්පන්නෙන භික්ඛුනා උත්තරිමනුස්සධම්මො න උල්ලපිතබ්බො, අන්තමසො ‘සුඤ්ඤාගාරෙ අභිරමාමී’ති. යො භික්ඛු පාපිච්ඡො ඉච්ඡාපකතො අසන්තං අභූතං උත්තරිමනුස්සධම්මං උල්ලපති ඣානං වා විමොක්ඛං වා සමාධිං වා සමාපත්තිං වා මග්ගං වා ඵලං වා, අස්සමණො හොති අසක්‍යපුත්තියො. සෙය්‍යථාපි නාම තාලො මත්ථකච්ඡින්නො අභබ්බො පුන විරූළ්හියා, එවමෙව භික්ඛු පාපිච්ඡො ඉච්ඡාපකතො අසන්තං අභූතං උත්තරිමනුස්සධම්මං උල්ලපිත්වා අස්සමණො හොති අසක්‍යපුත්තියො. තං තෙ යාවජීවං අකරණීය’’න්ති.

චත්තාරි අකරණීයානි නිට්ඨිතානි.

66. ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකවත්ථූනි

130. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකො විබ්භමි. සො පුන පච්චාගන්ත්වා භික්ඛූ උපසම්පදං යාචි. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකො විබ්භමති. සො පුන පච්චාගන්ත්වා භික්ඛූ උපසම්පදං යාචති. සො එවමස්ස වචනීයො – ‘‘පස්සිස්සසි තං ආපත්ති’’න්ති? සචාහං පස්සිස්සාමීති, පබ්බාජෙතබ්බො. සචාහං න පස්සිස්සාමීති, න පබ්බාජෙතබ්බො. පබ්බාජෙත්වා වත්තබ්බො – ‘‘පස්සිස්සසි තං ආපත්ති’’න්ති? සචාහං පස්සිස්සාමීති, උපසම්පාදෙතබ්බො. සචාහං න පස්සිස්සාමීති, න උපසම්පාදෙතබ්බො. උපසම්පාදෙත්වා වත්තබ්බො – ‘‘පස්සිස්සසි තං ආපත්ති’’න්ති? සචාහං පස්සිස්සාමීති , ඔසාරෙතබ්බො. සචාහං න පස්සිස්සාමීති, න ඔසාරෙතබ්බො. ඔසාරෙත්වා වත්තබ්බො – ‘‘පස්සසි [පස්සාහි (සී.)] තං ආපත්ති’’න්ති? සචෙ පස්සති, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ පස්සති, ලබ්භමානාය සාමග්ගියා පුන උක්ඛිපිතබ්බො. අලබ්භමානාය සාමග්ගියා අනාපත්ති සම්භොගෙ සංවාසෙ.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිත්තකො විබ්භමති. සො පුන පච්චාගන්ත්වා භික්ඛූ උපසම්පදං යාචති. සො එවමස්ස වචනීයො – ‘‘පටිකරිස්සසි තං ආපත්ති’’න්ති? සචාහං පටිකරිස්සාමීති, පබ්බාජෙතබ්බො . සචාහං න පටිකරිස්සාමීති, න පබ්බාජෙතබ්බො. පබ්බාජෙත්වා වත්තබ්බො – ‘‘පටිකරිස්සසි තං ආපත්ති’’න්ති? සචාහං පටිකරිස්සාමීති, උපසම්පාදෙතබ්බො. සචාහං න පටිකරිස්සාමීති, න උපසම්පාදෙතබ්බො. උපසම්පාදෙත්වා වත්තබ්බො – ‘‘පටිකරිස්සසි තං ආපත්ති’’න්ති? සචාහං පටිකරිස්සාමීති, ඔසාරෙතබ්බො. සචාහං න පටිකරිස්සාමීති, න ඔසාරෙතබ්බො. ඔසාරෙත්වා වත්තබ්බො – ‘‘පටිකරොහි තං ආපත්ති’’න්ති. සචෙ පටිකරොති, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ පටිකරොති ලබ්භමානාය සාමග්ගියා පුන උක්ඛිපිතබ්බො. අලබ්භමානාය සාමග්ගියා අනාපත්ති සම්භොගෙ සංවාසෙ.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකො විබ්භමති. සො පුන පච්චාගන්ත්වා භික්ඛූ උපසම්පදං යාචති. සො එවමස්ස වචනීයො – ‘‘පටිනිස්සජ්ජිස්සසි තං පාපිකං දිට්ඨි’’න්ති? සචාහං පටිනිස්සජ්ජිස්සාමීති, පබ්බාජෙතබ්බො. සචාහං න පටිනිස්සජ්ජිස්සාමීති, න පබ්බාජෙතබ්බො. පබ්බාජෙත්වා වත්තබ්බො – ‘‘පටිනිස්සජ්ජිස්සසි තං පාපිකං දිට්ඨි’’න්ති? සචාහං පටිනිස්සජ්ජිස්සාමීති, උපසම්පාදෙතබ්බො. සචාහං න පටිනිස්සජ්ජිස්සාමීති, න උපසම්පාදෙතබ්බො. උපසම්පාදෙත්වා වත්තබ්බො – ‘‘පටිනිස්සජ්ජිස්සසි තං පාපිකං දිට්ඨි’’න්ති? සචාහං පටිනිස්සජ්ජිස්සාමීති, ඔසාරෙතබ්බො. සචාහං න පටිනිස්සජ්ජිස්සාමීති, න ඔසාරෙතබ්බො. ඔසාරෙත්වා වත්තබ්බො – ‘‘පටිනිස්සජ්ජෙහි තං පාපිකං දිට්ඨි’’න්ති. සචෙ පටිනිස්සජ්ජති, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ පටිනිස්සජ්ජති, ලබ්භමානාය සාමග්ගියා පුන උක්ඛිපිතබ්බො. අලබ්භමානාය සාමග්ගියා අනාපත්ති සම්භොගෙ සංවාසෙති.

මහාඛන්ධකො පඨමො.

67. තස්සුද්දානං

131. විනයම්හි මහත්ථෙසු, පෙසලානං සුඛාවහෙ;
නිග්ගහානඤ්ච පාපිච්ඡෙ, ලජ්ජීනං පග්ගහෙසු ච.

සාසනාධාරණෙ චෙව, සබ්බඤ්ඤුජිනගොචරෙ;
අනඤ්ඤවිසයෙ ඛෙමෙ, සුපඤ්ඤත්තෙ අසංසයෙ.

ඛන්ධකෙ විනයෙ චෙව, පරිවාරෙ ච මාතිකෙ;
යථාත්ථකාරී කුසලො, පටිපජ්ජති යොනිසො.

යො ගවං න විජානාති, න සො රක්ඛති ගොගණං;
එවං සීලං අජානන්තො, කිං සො රක්ඛෙය්‍ය සංවරං.

පමුට්ඨම්හි ච සුත්තන්තෙ, අභිධම්මෙ ච තාවදෙ;
විනයෙ අවිනට්ඨම්හි, පුන තිට්ඨති සාසනං.

තස්මා සඞ්ගාහණාහෙතුං [සඞ්ගාහනාහෙතුං (ක.)], උද්දානං අනුපුබ්බසො;
පවක්ඛාමි යථාඤායං, සුණාථ මම භාසතො.

වත්ථු නිදානං ආපත්ති, නයා පෙය්‍යාලමෙව ච;
දුක්කරං තං අසෙසෙතුං, නයතො තං විජානථාති.

බොධි රාජායතනඤ්ච, අජපාලො සහම්පති;
බ්‍රහ්මා ආළාරො උදකො, භික්ඛු ච උපකො ඉසි.

කොණ්ඩඤ්ඤො වප්පො භද්දියො, මහානාමො ච අස්සජි;
යසො චත්තාරො පඤ්ඤාස, සබ්බෙ පෙසෙසි සො දිසා.

වත්ථු මාරෙහි තිංසා ච, උරුවෙලං තයො ජටී;
අග්‍යාගාරං මහාරාජා, සක්කො බ්‍රහ්මා ච කෙවලා.

පංසුකූලං පොක්ඛරණී, සිලා ච කකුධො සිලා;
ජම්බු අම්බො ච ආමලො, පාරිපුප්ඵඤ්ච ආහරි.

ඵාලියන්තු උජ්ජලන්තු, විජ්ඣායන්තු ච කස්සප;

නිමුජ්ජන්ති මුඛී මෙසො, ගයා ලට්ඨී ච මාගධො.

උපතිස්සො කොලිතො ච, අභිඤ්ඤාතා ච පබ්බජුං;
දුන්නිවත්ථා පණාමනා, කිසො ලූඛො ච බ්‍රාහ්මණො.

අනාචාරං ආචරති, උදරං මාණවො ගණො;
වස්සං බාලෙහි පක්කන්තො, දස වස්සානි නිස්සයො.

න වත්තන්ති පණාමෙතුං, බාලා පස්සද්ධි පඤ්ච ඡ;
යො සො අඤ්ඤො ච නග්ගො ච, අච්ඡින්නජටිලසාකියො.

මගධෙසු පඤ්චාබාධා, එකො රාජා [භටො චොරො (ස්‍යා.)] ච අඞ්ගුලි;
මාගධො ච අනුඤ්ඤාසි, කාරා ලිඛි කසාහතො.

ලක්ඛණා ඉණා දාසො ච, භණ්ඩුකො උපාලි අහි;
සද්ධං කුලං කණ්ටකො ච, ආහුන්දරිකමෙව ච.

වත්ථුම්හි දාරකො සික්ඛා, විහරන්ති ච කිං නු ඛො;
සබ්බං මුඛං උපජ්ඣායෙ, අපලාළන කණ්ටකො.

පණ්ඩකො ථෙය්‍යපක්කන්තො, අහි ච මාතරී පිතා;
අරහන්තභික්ඛුනීභෙදා, රුහිරෙන ච බ්‍යඤ්ජනං.

අනුපජ්ඣායසඞ්ඝෙන, ගණපණ්ඩකපත්තකො;
අචීවරං තදුභයං, යාචිතෙනපි යෙ තයො.

හත්ථා පාදා හත්ථපාදා, කණ්ණා නාසා තදුභයං;
අඞ්ගුලිඅළකණ්ඩරං, ඵණං ඛුජ්ජඤ්ච වාමනං.

ගලගණ්ඩී ලක්ඛණා චෙව, කසා ලිඛිතසීපදී;
පාපපරිසදූසී ච, කාණං කුණි තථෙව ච.

ඛඤ්ජං පක්ඛහතඤ්චෙව, සච්ඡින්නඉරියාපථං;
ජරාන්ධමූගබධිරං, අන්ධමූගඤ්ච යං තහිං.

අන්ධබධිරං යං වුත්තං, මූගබධිරමෙව ච;
අන්ධමූගබධිරඤ්ච, අලජ්ජීනඤ්ච නිස්සයං.

වත්ථබ්බඤ්ච තථාද්ධානං, යාචමානෙන ලක්ඛණා [පෙක්ඛනා (සබ්බත්ථ)];
ආගච්ඡතු විවදන්ති, එකුපජ්ඣායෙන කස්සපො.

දිස්සන්ති උපසම්පන්නා, ආබාධෙහි ච පීළිතා;
අනනුසිට්ඨා විත්ථෙන්ති, තත්ථෙව අනුසාසනා.

සඞ්ඝෙපි ච අථො බාලා, අසම්මතා ච එකතො;
උල්ලුම්පතුපසම්පදා, නිස්සයො එකකො තයොති.

ඉමම්හි ඛන්ධකෙ වත්ථූනි එකසතඤ්ච ද්වාසත්තති.

මහාඛන්ධකො නිට්ඨිතො.

2. උපොසථක්ඛන්ධකො

68. සන්නිපාතානුජානනා

132. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති ගිජ්ඣකූටෙ පබ්බතෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා චාතුද්දසෙ පන්නරසෙ අට්ඨමියා ච පක්ඛස්ස සන්නිපතිත්වා ධම්මං භාසන්ති. තෙ මනුස්සා උපසඞ්කමන්ති ධම්මස්සවනාය. තෙ ලභන්ති අඤ්ඤතිත්ථියෙසු පරිබ්බාජකෙසු පෙමං, ලභන්ති පසාදං, ලභන්ති අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා පක්ඛං. අථ ඛො රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස රහොගතස්ස පටිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි – ''එතරහි ඛො අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා චාතුද්දසෙ පන්නරසෙ අට්ඨමියා ච පක්ඛස්ස සන්නිපතිත්වා ධම්මං භාසන්ති. තෙ මනුස්සා උපසඞ්කමන්ති ධම්මස්සවනාය. තෙ ලභන්ති අඤ්ඤතිත්ථියෙසු පරිබ්බාජකෙසු පෙමං, ලභන්ති පසාදං, ලභන්ති අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා පක්ඛං. යංනූන අය්‍යාපි චාතුද්දසෙ පන්නරසෙ අට්ඨමියා ච පක්ඛස්ස සන්නිපතෙය්‍යු''න්ති. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො භගවන්තං එතදවොච – ''ඉධ මය්හං, භන්තෙ, රහොගතස්ස පටිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි 'එතරහි ඛො අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා චාතුද්දසෙ පන්නරසෙ අට්ඨමියා ච පක්ඛස්ස සන්නිපතිත්වා ධම්මං භාසන්ති. තෙ මනුස්සා උපසඞ්කමන්ති ධම්මස්සවනාය. තෙ ලභන්ති අඤ්ඤතිත්ථියෙසු පරිබ්බාජකෙසු පෙමං, ලභන්ති පසාදං, ලභන්ති අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා පක්ඛං. යංනූන අය්‍යාපි චාතුද්දසෙ පන්නරසෙ අට්ඨමියා ච පක්ඛස්ස සන්නිපතෙය්‍යු'න්ති. සාධු, භන්තෙ, අය්‍යාපි චාතුද්දසෙ පන්නරසෙ අට්ඨමියා ච පක්ඛස්ස සන්නිපතෙය්‍යු''න්ති. අථ ඛො භගවා රාජානං මාගධං සෙනියං බිම්බිසාරං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සම්පහංසෙසි. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තෙජිතො සම්පහංසිතො උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චාතුද්දසෙ පන්නරසෙ අට්ඨමියා ච පක්ඛස්ස සන්නිපතිතු''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ – භගවතා අනුඤ්ඤාතා චාතුද්දසෙ පන්නරසෙ අට්ඨමියා ච පක්ඛස්ස සන්නිපතිතුන්ති – චාතුද්දසෙ පන්නරසෙ අට්ඨමියා ච පක්ඛස්ස සන්නිපතිත්වා තුණ්හී නිසීදන්ති. තෙ මනුස්සා උපසඞ්කමන්ති ධම්මස්සවනාය. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා චාතුද්දසෙ පන්නරසෙ අට්ඨමියා ච පක්ඛස්ස සන්නිපතිත්වා තුණ්හී නිසීදිස්සන්ති, සෙය්‍යථාපි මූගසූකරා. නනු නාම සන්නිපතිතෙහි ධම්මො භාසිතබ්බො''ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං...පෙ.... අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චාතුද්දසෙ පන්නරසෙ අට්ඨමියා ච පක්ඛස්ස සන්නිපතිත්වා ධම්මං භාසිතු''න්ති.

69. පාතිමොක්ඛුද්දෙසානුජානනා

133. අථ ඛො භගවතො රහොගතස්ස පටිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි – ''යංනූනාහං යානි මයා භික්ඛූනං පඤ්ඤත්තානි සික්ඛාපදානි, තානි නෙසං පාතිමොක්ඛුද්දෙසං අනුජානෙය්‍යං. සො නෙසං භවිස්සති උපොසථකම්ම''න්ති. අථ ඛො භගවා සායන්හසමයං පටිසල්ලානා වුට්ඨිතො එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ඉධ මය්හං, භික්ඛවෙ, රහොගතස්ස පටිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි 'යංනූනාහං යානි මයා භික්ඛූනං පඤ්ඤත්තානි සික්ඛාපදානි, තානි නෙසං පාතිමොක්ඛුද්දෙසං අනුජානෙය්‍යං. සො නෙසං භවිස්සති උපොසථකම්ම'න්ති. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, උද්දිසිතබ්බං. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

134. ''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො උපොසථං කරෙය්‍ය, පාතිමොක්ඛං උද්දිසෙය්‍ය. කිං සඞ්ඝස්ස පුබ්බකිච්චං? පාරිසුද්ධිං ආයස්මන්තො ආරොචෙථ . පාතිමොක්ඛං උද්දිසිස්සාමි. තං සබ්බෙව සන්තා සාධුකං සුණොම මනසි කරොම. යස්ස සියා ආපත්ති , සො ආවිකරෙය්‍ය. අසන්තියා ආපත්තියා තුණ්හී භවිතබ්බං. තුණ්හීභාවෙන ඛො පනායස්මන්තෙ පරිසුද්ධාති වෙදිස්සාමි. යථා ඛො පන පච්චෙකපුට්ඨස්ස වෙය්‍යාකරණං හොති, එවමෙවං [එවමෙව (ක)] එවරූපාය පරිසාය යාවතතියං අනුස්සාවිතං හොති. යො පන භික්ඛු යාවතතියං අනුස්සාවියමානෙ සරමානො සන්තිං ආපත්තිං නාවිකරෙය්‍ය, සම්පජානමුසාවාදස්ස හොති. සම්පජානමුසාවාදො ඛො පනායස්මන්තො අන්තරායිකො ධම්මො වුත්තො භගවතා. තස්මා, සරමානෙන භික්ඛුනා ආපන්නෙන විසුද්ධාපෙක්ඛෙන සන්තී ආපත්ති ආවිකාතබ්බා; ආවිකතා හිස්ස ඵාසු හොතී''ති.

135. **පාතිමොක්ඛ**න්ති ආදිමෙතං මුඛමෙතං පමුඛමෙතං කුසලානං ධම්මානං. තෙන වුච්චති පාතිමොක්ඛන්ති. **ආයස්මන්තොති** පියවචනමෙතං ගරුවචනමෙතං සගාරවසප්පතිස්සාධිවචනමෙතං ආයස්මන්තොති. **උද්දිසිස්සාමීති** ආචික්ඛිස්සාමි දෙසෙස්සාමි පඤ්ඤපෙස්සාමි පට්ඨපෙස්සාමි විවරිස්සාමි විභජිස්සාමි උත්තානිං කරිස්සාමි [උත්තානී කරිස්සාමි (සී. ස්‍යා.)] පකාසෙස්සාමි. **තන්ති** පාතිමොක්ඛං වුච්චති. **සබ්බෙව සන්තාති** යාවතිකා තස්සා පරිසාය ථෙරා ච

නවා ච මජ්ඣිමා ච, එතෙ වුච්චන්ති සබ්බෙව සන්තාති. **සාධුකං සුණොමාති** අට්ඨිං කත්වා මනසි කත්වා සබ්බචෙතසා [සබ්බං චෙතසා (සයා. ක.)] සමන්නාහරාම. **මනසි කරොමාති** එකග්ගචිත්තා අවික්ඛිත්තචිත්තා අවිසාහටචිත්තා නිසාමෙම. **යස්ස සියා ආපත්තීති** ථෙරස්ස වා නවස්ස වා මජ්ඣිමස්ස වා, පඤ්චන්නං වා ආපත්තික්ඛන්ධානං අඤ්ඤතරා ආපත්ති, සත්තන්නං වා ආපත්තික්ඛන්ධානං අඤ්ඤතරා ආපත්ති. **සො ආවිකරෙය්‍යාති** සො දෙසෙය්‍ය, සො විවරෙය්‍ය, සො උත්තානිං කරෙය්‍ය, සො පකාසෙය්‍ය සඞ්ඝමජ්ඣෙ වා ගණමජ්ඣෙ වා එකපුග්ගලෙ වා. **අසන්ති** නාම **ආපත්ති** අනජ්ඣාපන්නා වා හොති, ආපජ්ජිත්වා වා වුට්ඨිතා. **තුණ්හී භවිතබ්බන්ති** අධිවාසෙතබ්බං න බ්‍යාහරිතබ්බං. **පරිසුද්ධාති වෙදිස්සාමීති** ජානිස්සාමි ධාරෙස්සාමි. **යථා ඛො පන පච්චෙකපුට්ඨස්ස වෙය්‍යාකරණං හොතීති** යථා එකෙන එකො පුට්ඨො බ්‍යාකරෙය්‍ය, එවමෙව තස්සා පරිසාය ජානිතබ්බං මං පුච්ඡතීති. **එවරූපා** නාම **පරිසා** භික්ඛුපරිසා වුච්චති. **යාවතතියං අනුස්සාවිතං හොතීති** සකිම්පි අනුස්සාවිතං හොති, දුතියම්පි අනුස්සාවිතං හොති, තතියම්පි අනුස්සාවිතං හොති. **සරමානොති** ජානමානො සඤ්ජානමානො. **සන්තී** නාම **ආපත්ති** අජ්ඣාපන්නා වා හොති, ආපජ්ජිත්වා වා අවුට්ඨිතා. **නාවිකරෙය්‍යාති** න දෙසෙය්‍ය, න විවරෙය්‍ය, න උත්තානිං කරෙය්‍ය, න පකාසෙය්‍ය සඞ්ඝමජ්ඣෙ වා ගණමජ්ඣෙ වා එකපුග්ගලෙ වා. **සම්පජානමුසාවාදස්ස හොතීති**. සම්පජානමුසාවාදෙ කිං හොති? දුක්කටං හොති. **අන්තරායිකො ධම්මො වුත්තො භගවතාති**. කිස්ස අන්තරායිකො? පඨමස්ස ඣානස්ස අධිගමාය අන්තරායිකො, දුතියස්ස ඣානස්ස අධිගමාය අන්තරායිකො, තතියස්ස ඣානස්ස අධිගමාය අන්තරායිකො, චතුත්ථස්ස ඣානස්ස අධිගමාය අන්තරායිකො, ඣානානං විමොක්ඛානං සමාධීනං සමාපත්තීනං නෙක්ඛම්මානං නිස්සරණානං පවිවෙකානං කුසලානං ධම්මානං අධිගමාය අන්තරායිකො. **තස්මාති** තංකාරණා. **සරමානෙනාති** ජානමානෙන සඤ්ජානමානෙන. **විසුද්ධාපෙක්ඛෙනාති** වුට්ඨාතුකාමෙන විසුජ්ඣිතුකාමෙන. **සන්තී** නාම **ආපත්ති** අජ්ඣාපන්නා වා හොති, ආපජ්ජිත්වා වා අවුට්ඨිතා. **ආවිකාතබ්බාති** ආවිකාතබ්බා සඞ්ඝමජ්ඣෙ වා ගණමජ්ඣෙ වා එකපුග්ගලෙ වා. **ආවිකතා හිස්ස ඵාසු හොතීති**. කිස්ස ඵාසු හොති? පඨමස්ස ඣානස්ස අධිගමාය ඵාසු හොති, දුතියස්ස ඣානස්ස අධිගමාය ඵාසු හොති, තතියස්ස ඣානස්ස අධිගමාය ඵාසු හොති, චතුත්ථස්ස ඣානස්ස අධිගමාය ඵාසු හොති, ඣානානං විමොක්ඛානං සමාධීනං සමාපත්තීනං නෙක්ඛම්මානං නිස්සරණානං පවිවෙකානං කුසලානං ධම්මානං අධිගමාය ඵාසු හොතීති.

136. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ – භගවතා පාතිමොක්ඛුද්දෙසො අනුඤ්ඤාතොති – දෙවසිකං පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, දෙවසිකං පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උපොසථෙ පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ – භගවතා උපොසථෙ පාතිමොක්ඛුද්දෙසො අනුඤ්ඤාතොති – පක්ඛස්ස තික්ඛත්තුං පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති, චාතුද්දසෙ පන්නරසෙ අට්ඨමියා ච පක්ඛස්ස. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, පක්ඛස්ස තික්ඛත්තුං පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සකිං පක්ඛස්ස චාතුද්දසෙ වා පන්නරසෙ වා පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ යථාපරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති සකාය සකාය පරිසාය. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, යථාපරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං සකාය සකාය පරිසාය. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සමග්ගානං උපොසථකම්මන්ති.

අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ''භගවතා පඤ්ඤත්තං 'සමග්ගානං උපොසථකම්ම'න්ති. කිත්තාවතා නු ඛො සාමග්ගී හොති, යාවතා එකාවාසො, උදාහු සබ්බා පථවී''ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, එත්තාවතා සාමග්ගී යාවතා එකාවාසොති.

70. මහාකප්පිනවත්ථු

137. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා මහාකප්පිනො රාජගහෙ විහරති මද්දකුච්ඡිම්හි මිගදායෙ. අථ ඛො ආයස්මතො මහාකප්පිනස්ස රහොගතස්ස පටිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි – ''ගච්ඡෙය්‍යං වාහං උපොසථං න වා ගච්ඡෙය්‍යං, ගච්ඡෙය්‍යං වාහං සඞ්ඝකම්මං න වා ගච්ඡෙය්‍යං, අථ ඛ්වාහං විසුද්ධො පරමාය විසුද්ධියා''ති? අථ ඛො භගවා ආයස්මතො මහාකප්පිනස්ස චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය – සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමිඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමිඤ්ජෙය්‍ය, එවමෙව – ගිජ්ඣකූටෙ පබ්බතෙ අන්තරහිතො මද්දකුච්ඡිම්හි මිගදායෙ ආයස්මතො මහාකප්පිනස්ස සම්මුඛෙ පාතුරහොසි. නිසීදි භගවා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ. ආයස්මාපි ඛො මහාකප්පිනො භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො ආයස්මන්තං මහාකප්පිනං භගවා එතදවොච – ''නනු තෙ, කප්පින, රහොගතස්ස පටිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි – ගච්ඡෙය්‍යං වාහං උපොසථං න වා ගච්ඡෙය්‍යං, ගච්ඡෙය්‍යං වාහං සඞ්ඝකම්මං න වා ගච්ඡෙය්‍යං, අථ ඛ්වාහං විසුද්ධො පරමාය විසුද්ධියා''ති? ''එවං, භන්තෙ''. ''තුම්හෙ චෙ බ්‍රාහ්මණා උපොසථං න සක්කරිස්සථ න ගරුකරිස්සථ [න ගරුං කරිස්සථ (ක.)] න මානෙස්සථ න පූජෙස්සථ, අථ කො චරහි උපොසථං සක්කරිස්සති ගරුකරිස්සති මානෙස්සති පූජෙස්සති? ගච්ඡ ත්වං, බ්‍රාහ්මණ, උපොසථං, මා නො අගමාසි. ගච්ඡ ත්වං සඞ්ඝකම්මං, මා නො අගමාසී''ති. ''එවං, භන්තෙ''ති ඛො ආයස්මා මහාකප්පිනො භගවතො පච්චස්සොසි. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං මහාකප්පිනං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජෙත්වා සම්පහංසෙත්වා –

සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමිඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමිඤ්ජෙය්‍ය, එවමෙව – මද්දකුච්ඡිම්හි මිගදායෙ ආයස්මතො මහාකප්පිනස්ස සම්මුඛෙ අන්තරහිතො ගිජ්ඣකූටෙ පබ්බතෙ පාතුරහොසි.

71. සීමානුජානනා

138. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘භගවතා පඤ්ඤත්තං ‘එත්තාවතා සාමග්ගී යාවතා එකාවාසො’ති, කිත්තාවතා නු ඛො එකාවාසො හොතී’’ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සීමං සම්මන්නිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බා – පඨමං නිමිත්තා කිත්තෙතබ්බා – පබ්බතනිමිත්තං, පාසාණනිමිත්තං, වනනිමිත්තං, රුක්ඛනිමිත්තං, මග්ගනිමිත්තං, වම්මිකනිමිත්තං, නදීනිමිත්තං, උදකනිමිත්තං. නිමිත්තෙ කිත්තෙත්වා බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

139. ‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො . යාවතා සමන්තා නිමිත්තා කිත්තිතා. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො එතෙහි නිමිත්තෙහි සීමං සම්මන්නෙය්‍ය සමානසංවාසං එකූපොසථං [එකුපොසථං (ක.)]. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යාවතා සමන්තා නිමිත්තා කිත්තිතා. සඞ්ඝො එතෙහි නිමිත්තෙහි සීමං සම්මන්නති සමානසංවාසං එකූපොසථං. යස්සායස්මතො ඛමති එතෙහි නිමිත්තෙහි සීමාය සම්මුති [සම්මති (ස්‍යා.)] සමානසංවාසාය එකූපොසථාය, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය. සම්මතා සීමා සඞ්ඝෙන එතෙහි නිමිත්තෙහි සමානසංවාසා එකූපොසථා. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

140. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ – භගවතා සීමාසම්මුති අනුඤ්ඤාතාති – අතිමහතියො සීමායො සම්මන්නන්ති, චතුයොජනිකාපි පඤ්චයොජනිකාපි ඡයොජනිකාපි. භික්ඛූ උපොසථං ආගච්ඡන්තා උද්දිස්සමානෙපි පාතිමොක්ඛෙ ආගච්ඡන්ති, උද්දිට්ඨමත්තෙපි ආගච්ඡන්ති, අන්තරාපි පරිවසන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, අතිමහතී සීමා සම්මන්නිතබ්බා, චතුයොජනිකා වා පඤ්චයොජනිකා වා ඡයොජනිකා වා. යො සම්මන්නෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තියොජනපරමං සීමං සම්මන්නිතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ නදීපාරසීමං [නදීපාරං සීමං (සී. ස්‍යා.)] සම්මන්නන්ති. උපොසථං ආගච්ඡන්තා භික්ඛූපි වුය්හන්ති, පත්තාපි වුය්හන්ති , චීවරානිපි වුය්හන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, නදීපාරසීමා සම්මන්නිතබ්බා. යො සම්මන්නෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, යත්ථස්ස ධුවනාවා වා ධුවසෙතු වා, එවරූපං නදීපාරසීමං සම්මන්නිතුන්ති.

72. උපොසථාගාරකථා

141. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අනුපරිවෙණියං පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති අසඞ්කෙතෙන. ආගන්තුකා භික්ඛූ න ජානන්ති – ‘‘කත්ථ වා අජ්ජුපොසථො කරීයිස්සතී’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, අනුපරිවෙණියං පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං අසඞ්කෙතෙන. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උපොසථාගාරං සම්මන්නිත්වා උපොසථං කාතුං, යං සඞ්ඝො ආකඞ්ඛති විහාරං වා අඩ්ඪයොගං වා පාසාදං වා හම්මියං වා ගුහං වා. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බං. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං විහාරං උපොසථාගාරං සම්මන්නෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං විහාරං උපොසථාගාරං සම්මන්නති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස විහාරස්ස උපොසථාගාරස්ස සම්මුති, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය. සම්මතො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමො විහාරො උපොසථාගාරං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ ද්වෙ උපොසථාගාරානි සම්මතානි හොන්ති. භික්ඛූ උභයත්ථ සන්නිපතන්ති – ‘‘ඉධ උපොසථො කරීයිස්සති, ඉධ උපොසථො කරීයිස්සතී’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං . න, භික්ඛවෙ, එකස්මිං ආවාසෙ ද්වෙ උපොසථාගාරානි සම්මන්නිතබ්බානි. යො සම්මන්නෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, එකං සමූහනිත්වා [සමුහනිත්වා (ක.)] එකත්ථ උපොසථං කාතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සමූහන්තබ්බං. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපොසථාගාරං සමූහනෙය්‍ය [සමුහනෙය්‍ය (ක.)]. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං උපොසථාගාරං සමූහනති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස උපොසථාගාරස්ස සමුග්ඝාතො, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය. සමූහතං සඞ්ඝෙන

ඉත්ථන්නාමං උපොසථාගාරං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

73. උපොසථප්පමුඛානුජානනා

142. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ අතිඛුද්දකං උපොසථාගාරං සම්මතං හොති, තදහුපොසථෙ මහාභික්ඛුසඞ්ඝො සන්නිපතිතො හොති. භික්ඛූ අසම්මතාය භූමියා නිසින්නා පාතිමොක්ඛං අස්සොසුං. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි ‘‘භගවතා පඤ්ඤත්තං ‘උපොසථාගාරං සම්මන්නිත්වා උපොසථො කාතබ්බො’ති, මයඤ්චම්හා අසම්මතාය භූමියා නිසින්නො පාතිමොක්ඛං අස්සුම්හා, කතො නු ඛො අම්හාකං උපොසථො, අකතො නු ඛො’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. සම්මතාය වා, භික්ඛවෙ, භූමියා නිසින්නා අසම්මතාය වා යතො පාතිමොක්ඛං සුණාති, කතොවස්ස උපොසථො. තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො යාව මහන්තං උපොසථප්පමුඛං [උපොසථමුඛං (ස්‍යා.)] ආකඞ්ඛති, තාව මහන්තං උපොසථප්පමුඛං සම්මන්නතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බං. පඨමං නිමිත්තා කිත්තෙතබ්බා. නිමිත්තෙ කිත්තෙත්වා බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යාවතා සමන්තා නිමිත්තා කිත්තිතා. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො එතෙහි නිමිත්තෙහි උපොසථප්පමුඛං සම්මන්නෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යාවතා සමන්තා නිමිත්තා කිත්තිතා. සඞ්ඝො එතෙහි නිමිත්තෙහි උපොසථප්පමුඛං සම්මන්නති. යස්සායස්මතො ඛමති එතෙහි නිමිත්තෙහි උපොසථප්පමුඛස්ස සම්මුති, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය. සම්මතං සඞ්ඝෙන එතෙහි නිමිත්තෙහි උපොසථප්පමුඛං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ නවකා භික්ඛූ පඨමතරං සන්නිපතිත්වා – ‘‘න තාව ථෙරා ආගච්ඡන්තී’’ති – පක්කමිංසු. උපොසථො විකාලෙ අහොසි. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ ථෙරෙහි භික්ඛූහි පඨමතරං සන්නිපතිතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන රාජගහෙ සම්බහුලා ආවාසා සමානසීමා හොන්ති. තත්ථ භික්ඛූ විවදන්ති – ‘‘අම්හාකං ආවාසෙ උපොසථො කරීයතු, අම්හාකං ආවාසෙ උපොසථො කරීයතූ’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, සම්බහුලා ආවාසා සමානසීමා හොන්ති. තත්ථ භික්ඛූ විවදන්ති – ‘‘අම්හාකං ආවාසෙ උපොසථො කරීයතු, අම්හාකං ආවාසෙ උපොසථො කරීයතූ’’ති. තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි සබ්බෙහෙව එකජ්ඣං සන්නිපතිත්වා උපොසථො කාතබ්බො. යත්ථ වා පන ථෙරො භික්ඛු විහරති, තත්ථ සන්නිපතිත්වා උපොසථො කාතබ්බො, න ත්වෙව වග්ගෙන සඞ්ඝෙන උපොසථො කාතබ්බො. යො කරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

74. අවිප්පවාසසීමානුජානනා

143. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා මහාකස්සපො අන්ධකවින්දා රාජගහං උපොසථං ආගච්ඡන්තො අන්තරාමග්ගෙ නදිං තරන්තො මනං වුළ්හො අහොසි, චීවරානිස්ස [තෙන චීවරානිස්ස (ක.)] අල්ලානි. භික්ඛූ ආයස්මන්තං මහාකස්සපං එතදවොචුං – ‘‘කිස්ස තෙ, ආවුසො, චීවරානි අල්ලානී’’ති? ‘‘ඉධාහං, ආවුසො, අන්ධකවින්දා රාජගහං උපොසථං ආගච්ඡන්තො අන්තරාමග්ගෙ නදිං තරන්තො මනම්හි වුළ්හො. තෙන මෙ චීවරානි අල්ලානී’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. යා සා, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝෙන සීමා සම්මතා සමානසංවාසා එකූපොසථා, සඞ්ඝො තං සීමං තිචීවරෙන අවිප්පවාසං සම්මන්නතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බා. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යා සා සඞ්ඝෙන සීමා සම්මතා සමානසංවාසා එකූපොසථා, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝො තං සීමං තිචීවරෙන අවිප්පවාසං සම්මන්නෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යා සා සඞ්ඝෙන සීමා සම්මතා සමානසංවාසා එකූපොසථා, සඞ්ඝො තං සීමං තිචීවරෙන අවිප්පවාසං සම්මන්නති. යස්සායස්මතො ඛමති එතිස්සා සීමාය තිචීවරෙන අවිප්පවාසාය [අවිප්පවාසස්ස (ස්‍යා.)] සම්මුති, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය. සම්මතා සා සීමා සඞ්ඝෙන තිචීවරෙන අවිප්පවාසා [අවිප්පවාසො (ස්‍යා.)]. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ භගවතා තිචීවරෙන අවිප්පවාසසම්මුති අනුඤ්ඤාතාති අන්තරඝරෙ චීවරානි නික්ඛිපන්ති. තානි චීවරානි නස්සන්තිපි ඩය්හන්තිපි උන්දූරෙහිපි ඛජ්ජන්ති. භික්ඛූ දුච්චොළා හොන්ති ලූඛචීවරා. භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘කිස්ස තුම්හෙ, ආවුසො, දුච්චොළා ලූඛචීවරා’’ති? ‘‘ඉධ මයං, ආවුසො, භගවතා තිචීවරෙන අවිප්පවාසසම්මුති අනුඤ්ඤාතාති අන්තරඝරෙ චීවරානි නික්ඛිපිම්හා . තානි චීවරානි නට්ඨානිපි දඩ්ඪානිපි, උන්දූරෙහිපි ඛායිතානි, තෙන මයං දුච්චොළා ලූඛචීවරා’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. යා සා, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝෙන සීමා

සම්මතා සමානසංවාසා එකුපොසථා, සඞ්ඝො තං සීමං තිචීවරෙන අවිප්පවාසං සම්මන්නතු, ඨපෙත්වා ගාමඤ්ච ගාමූපචාරඤ්ච. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බා. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

144. ''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යා සා සඞ්ඝෙන සීමා සම්මතා සමානසංවාසා එකුපොසථා යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො තං සීමං තිචීවරෙන අවිප්පවාසං සම්මන්නෙය්‍ය, ඨපෙත්වා ගාමඤ්ච ගාමූපචාරඤ්ච. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යා සා සඞ්ඝෙන සීමා සම්මතා සමානසංවාසා එකුපොසථා, සඞ්ඝො තං සීමං තිචීවරෙන අවිප්පවාසං සම්මන්නති, ඨපෙත්වා ගාමඤ්ච ගාමූපචාරඤ්ච. යස්සායස්මතො ඛමති එතිස්සා සීමාය තිචීවරෙන අවිප්පවාසාය [අවිප්පවාසස්ස (ස්‍යා.)] සම්මුති, ඨපෙත්වා ගාමඤ්ච ගාමූපචාරඤ්ච, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය. සම්මතා සා සීමා සඞ්ඝෙන තිචීවරෙන අවිප්පවාසා [අවිප්පවාසො (ස්‍යා.)], ඨපෙත්වා ගාමඤ්ච ගාමූපචාරඤ්ච. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

75. සීමාසමූහනන

''සීමං, භික්ඛවෙ, සම්මන්නන්තෙන පඨමං සමානසංවාසසීමා [සමානසංවාසා සීමා (ස්‍යා.)] සම්මන්නිතබ්බා , පච්ඡා තිචීවරෙන අවිප්පවාසො සම්මන්නිතබ්බො. සීමං, භික්ඛවෙ, සමූහනන්තෙන පඨමං තිචීවරෙන අවිප්පවාසො සමූහන්තබ්බො, පච්ඡා සමානසංවාසසීමා සමූහන්තබ්බා. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, තිචීවරෙන අවිප්පවාසො සමූහන්තබ්බො. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

145. ''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යො සො සඞ්ඝෙන තිචීවරෙන අවිප්පවාසො සම්මතො, යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො තං තිචීවරෙන අවිප්පවාසං සමූහනෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යො සො සඞ්ඝෙන තිචීවරෙන අවිප්පවාසො සම්මතො, සඞ්ඝො තං තිචීවරෙන අවිප්පවාසං සමූහනති. යස්සායස්මතො ඛමති එතස්ස තිචීවරෙන අවිප්පවාසස්ස සමුග්ඝාතො, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය. සමූහතො සො සඞ්ඝෙන තිචීවරෙන අවිප්පවාසො. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සීමා [සමානසංවාසා සීමා (ස්‍යා.)]. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

146. ''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යා සා සඞ්ඝෙන සීමා සම්මතා සමානසංවාසා එකුපොසථා , යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො තං සීමං සමූහනෙය්‍ය සමානසංවාසං එකුපොසථං. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යා සා සඞ්ඝෙන සීමා සම්මතා සමානසංවාසා එකුපොසථා, සඞ්ඝො තං සීමං සමූහනති සමානසංවාසං එකුපොසථං. යස්සායස්මතො ඛමති එතිස්සා සීමාය සමානසංවාසාය එකුපොසථාය සමුග්ඝාතො, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය. සමූහතා සා සීමා සඞ්ඝෙන සමානසංවාසා එකුපොසථා. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

76. ගාමසීමාදි

147. අසම්මතාය , භික්ඛවෙ, සීමාය අට්ඨපිතාය, යං ගාමං වා නිගමං වා උපනිස්සාය විහරති, යා තස්ස වා ගාමස්ස ගාමසීමා, නිගමස්ස වා නිගමසීමා, අයං තත්ථ සමානසංවාසා එකුපොසථා. අගාමකෙ චෙ, භික්ඛවෙ, අරඤ්ඤෙ සමන්තා සත්තබ්භන්තරා, අයං තත්ථ සමානසංවාසා එකුපොසථා. සබ්බා, භික්ඛවෙ, නදී අසීමා; සබ්බො සමුද්දො අසීමො; සබ්බො ජාතස්සරො අසීමො. නදියා වා, භික්ඛවෙ, සමුද්දෙ වා ජාතස්සරෙ වා යං මජ්ඣිමස්ස පුරිසස්ස සමන්තා උදකුක්ඛෙපා, අයං තත්ථ සමානසංවාසා එකුපොසථාති.

148. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සීමාය සීමං සම්භින්දන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. යෙසං, භික්ඛවෙ, සීමා පඨමං සම්මතා තෙසං තං කම්මං ධම්මිකං අකුප්පං ඨානාරහං. යෙසං, භික්ඛවෙ, සීමා පච්ඡා සම්මතා තෙසං තං කම්මං අධම්මිකං කුප්පං අට්ඨානාරහං. න, භික්ඛවෙ, සීමාය සීමා සම්භින්දිතබ්බා. යො සම්භින්දෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සීමාය සීමං අජ්ඣොත්ථරන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. යෙසං, භික්ඛවෙ, සීමා පඨමං සම්මතා තෙසං තං කම්මං ධම්මිකං අකුප්පං ඨානාරහං. යෙසං, භික්ඛවෙ, සීමා පච්ඡා සම්මතා තෙසං තං කම්මං අධම්මිකං කුප්පං අට්ඨානාරහං. න, භික්ඛවෙ, සීමාය සීමා අජ්ඣොත්ථරිතබ්බා. යො අජ්ඣොත්ථරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සීමං සම්මන්නන්තෙන සීමන්තරිකං ඨපෙත්වා සීමං සම්මන්නිතුන්ති.

77. උපොසථභෙදාදි

149. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘කති නු ඛො උපොසථා’’ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ද්වෙමෙ, භික්ඛවෙ, උපොසථා – චාතුද්දසිකො ච පන්නරසිකො ච. ඉමෙ ඛො, භික්ඛවෙ, ද්වෙ උපොසථාති.

අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘කති නු ඛො උපොසථකම්මානී’’ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. චත්තාරිමානි, භික්ඛවෙ, උපොසථකම්මානි – අධම්මෙන වග්ගං උපොසථකම්මං, අධම්මෙන සමග්ගං උපොසථකම්මං, ධම්මෙන වග්ගං උපොසථකම්මං, ධම්මෙන සමග්ගං උපොසථකම්මන්ති. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යදිදං අධම්මෙන වග්ගං උපොසථකම්මං, න, භික්ඛවෙ, එවරූපං උපොසථකම්මං, කාතබ්බං. න ච මයා එවරූපං උපොසථකම්මං අනුඤ්ඤාතං. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යදිදං අධම්මෙන සමග්ගං උපොසථකම්මං, න, භික්ඛවෙ, එවරූපං උපොසථකම්මං කාතබ්බං. න ච මයා එවරූපං උපොසථකම්මං අනුඤ්ඤාතං. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යදිදං ධම්මෙන වග්ගං උපොසථකම්මං, න, භික්ඛවෙ, එවරූපං උපොසථකම්මං කාතබ්බං. න ච මයා එවරූපං උපොසථකම්මං අනුඤ්ඤාතං. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යදිදං ධම්මෙන සමග්ගං උපොසථකම්මං, එවරූපං, භික්ඛවෙ, උපොසථකම්මං කාතබ්බං, එවරූපඤ්ච මයා උපොසථකම්මං අනුඤ්ඤාතං. තස්මාතිහ, භික්ඛවෙ, එවරූපං උපොසථකම්මං කරිස්සාම යදිදං ධම්මෙන සමග්ගන්ති – එවඤ්හි වො, භික්ඛවෙ, සික්ඛිතබ්බන්ති.

78. සංඛිත්තෙන පාතිමොක්ඛුද්දෙසාදි

150. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘කති නු ඛො පාතිමොක්ඛුද්දෙසා’’ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. පඤ්චිමෙ, භික්ඛවෙ, පාතිමොක්ඛුද්දෙසා – නිදානං උද්දිසිත්වා අවසෙසං සුතෙන සාවෙතබ්බං. අයං පඨමො පාතිමොක්ඛුද්දෙසො. නිදානං උද්දිසිත්වා චත්තාරි පාරාජිකානි උද්දිසිත්වා අවසෙසං සුතෙන සාවෙතබ්බං. අයං දුතියො පාතිමොක්ඛුද්දෙසො. නිදානං උද්දිසිත්වා චත්තාරි පාරාජිකානි උද්දිසිත්වා තෙරස සඞ්ඝාදිසෙසෙ උද්දිසිත්වා අවසෙසං සුතෙන සාවෙතබ්බං. අයං තතියො පාතිමොක්ඛුද්දෙසො. නිදානං උද්දිසිත්වා චත්තාරි පාරාජිකානි උද්දිසිත්වා තෙරස සඞ්ඝාදිසෙසෙ උද්දිසිත්වා ද්වෙ අනියතෙ උද්දිසිත්වා අවසෙසං සුතෙන සාවෙතබ්බං. අයං චතුත්ථො පාතිමොක්ඛුද්දෙසො. විත්ථාරෙනෙව පඤ්චමො. ඉමෙ ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්ච පාතිමොක්ඛුද්දෙසාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ – භගවතා සංඛිත්තෙන පාතිමොක්ඛුද්දෙසො අනුඤ්ඤාතොති – සබ්බකාලං සංඛිත්තෙන පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, සංඛිත්තෙන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන කොසලෙසු ජනපදෙ අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සවරභයං [සංචරභයං (ස්‍යා.)] අහොසි. භික්ඛූ නාසක්ඛිංසු විත්ථාරෙන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සති අන්තරායෙ සංඛිත්තෙන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අසතිපි අන්තරායෙ සංඛිත්තෙන පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, අසති අන්තරායෙ සංඛිත්තෙන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සති අන්තරායෙ සංඛිත්තෙන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුං. තත්‍රිමෙ අන්තරායා – රාජන්තරායො, චොරන්තරායො, අග්‍යන්තරායො, උදකන්තරායො, මනුස්සන්තරායො, අමනුස්සන්තරායො , වාළන්තරායො, සරීසපන්තරායො, ජීවිතන්තරායො, බ්‍රහ්මචරියන්තරායොති. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, එවරූපෙසු අන්තරායෙසු සංඛිත්තෙන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුං, අසති අන්තරායෙ විත්ථාරෙනාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සඞ්ඝමජ්ඣෙ අනජ්ඣිට්ඨා ධම්මං භාසන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝමජ්ඣෙ අනජ්ඣිට්ඨෙන ධම්මො භාසිතබ්බො. යො භාසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ථෙරෙන භික්ඛුනා සාමං වා ධම්මං භාසිතුං පරං වා අජ්ඣෙසිතුන්ති.

79. විනයපුච්ඡනකථා

151. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සඞ්ඝමජ්ඣෙ අසම්මතා විනයං පුච්ඡන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝමජ්ඣෙ අසම්මතෙන විනයො පුච්ඡිතබ්බො. යො පුච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝමජ්ඣෙ සම්මතෙන විනයං පුච්ඡිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බො – අත්තනා වා [අත්තනාව (ස්‍යා.)] අත්තානං සම්මන්නිතබ්බං, පරෙන වා පරො සම්මන්නිතබ්බො. කථඤ්ච අත්තනාව අත්තානං සම්මන්නිතබ්බං? බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, අහං ඉත්ථන්නාමං විනයං පුච්ඡෙය්‍ය’’න්ති. එවං අත්තනාව අත්තානං සම්මන්නිතබ්බං.

කථඤ්ච පරෙන පරො සම්මන්නිතබ්බො? බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමං විනයං පුච්ඡෙය්‍යා’’ති. එවං පරෙන පරො සම්මන්නිතබ්බොති.

තෙන ඛො පන සමයෙන පෙසලා භික්ඛූ සඞ්ඝමජ්ඣෙ සම්මතා විනයං පුච්ඡන්ති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ලභන්ති ආඝාතං, ලභන්ති අප්පච්චයං, වධෙන තජ්ජෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝමජ්ඣෙ සම්මතෙනපි පරිසං ඔලොකෙත්වා පුග්ගලං තුලයිත්වා විනයං පුච්ඡිතුන්ති.

80. විනයවිස්සජ්ජනකථා

152. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සඞ්ඝමජ්ඣෙ අසම්මතා විනයං විස්සජ්ජෙන්ති [විස්සජ්ජන්ති (ක.)]. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝමජ්ඣෙ අසම්මතෙන විනයො විස්සජ්ජෙතබ්බො. යො විස්සජ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝමජ්ඣෙ සම්මතෙන විනයං විස්සජ්ජෙතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බං. අත්තනා වා [අත්තනාව (ස්‍යා.)] අත්තානං සම්මන්නිතබ්බං, පරෙන වා පරො සම්මන්නිතබ්බො. කථඤ්ච අත්තනාව අත්තානං සම්මන්නිතබ්බං? බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, අහං ඉත්ථන්නාමෙන විනයං පුට්ඨො විස්සජ්ජෙය්‍ය’’න්ති. එවං අත්තනාව අත්තානං සම්මන්නිතබ්බං.

කථඤ්ච පරෙන පරො සම්මන්නිතබ්බො? බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, ඉත්ථන්නාමො ඉත්ථන්නාමෙන විනයං පුට්ඨො විස්සජ්ජෙය්‍යා’’ති. එවං පරෙන පරො සම්මන්නිතබ්බොති.

තෙන ඛො පන සමයෙන පෙසලා භික්ඛූ සඞ්ඝමජ්ඣෙ සම්මතා විනයං විස්සජ්ජෙන්ති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ලභන්ති ආඝාතං, ලභන්ති අප්පච්චයං, වධෙන තජ්ජෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝමජ්ඣෙ සම්මතෙනපි පරිසං ඔලොකෙත්වා පුග්ගලං තුලයිත්වා විනයං විස්සජ්ජෙතුන්ති.

81. චොදනාකථා

153. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අනොකාසකතං භික්ඛුං ආපත්තියා චොදෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, අනොකාසකතො භික්ඛු ආපත්තියා චොදෙතබ්බො. යො චොදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඔකාසං කාරාපෙත්වා ආපත්තියා චොදෙතුං – කරොතු ආයස්මා ඔකාසං, අහං තං වත්තුකාමොති.

තෙන ඛො පන සමයෙන පෙසලා භික්ඛූ ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛූ ඔකාසං කාරාපෙත්වා ආපත්තියා චොදෙන්ති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ලභන්ති ආඝාතං, ලභන්ති අප්පච්චයං, වධෙන තජ්ජෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කතෙපි ඔකාසෙ පුග්ගලං තුලයිත්වා ආපත්තියා චොදෙතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ – පුරම්හාකං පෙසලා භික්ඛූ ඔකාසං කාරාපෙන්තීති – පටිකච්චෙව සුද්ධානං භික්ඛූනං අනාපත්තිකානං අවත්ථුස්මිං අකාරණෙ ඔකාසං කාරාපෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, සුද්ධානං භික්ඛූනං අනාපත්තිකානං අවත්ථුස්මිං අකාරණෙ ඔකාසො කාරාපෙතබ්බො. යො කාරාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පුග්ගලං තුලයිත්වා ඔකාසං කාතු [කාරාපෙතුං (ස්‍යා.)] න්ති.

82. අධම්මකම්මපටික්කොසනාදි

154. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සඞ්ඝමජ්ඣෙ අධම්මකම්මං කරොන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මං කාතබ්බං. යො කරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති. කරොන්තියෙව අධම්මකම්මං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං . අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මෙ කයිරමානෙ පටික්කොසිතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන පෙසලා භික්ඛූ ඡබ්බග්ගියෙහි භික්ඛූහි අධම්මකම්මෙ කයිරමානෙ පටික්කොසන්ති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ලභන්ති ආඝාතං, ලභන්ති අප්පච්චයං, වධෙන තජ්ජෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, දිට්ඨිම්පි ආවිකාතුන්ති. තෙසංයෙව සන්තිකෙ දිට්ඨිං ආවිකරොන්ති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ලභන්ති ආඝාතං, ලභන්ති අප්පච්චයං, වධෙන තජ්ජෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චතූහි පඤ්චහි පටික්කොසිතුං, ද්වීහි තීහි දිට්ඨිං ආවිකාතුං, එකෙන අධිට්ඨාතුං – ‘න මෙතං ඛමතී’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සඞ්ඝමජ්ඣෙ පාතිමොක්ඛං උද්දිසමානා සඤ්චිච්ච න සාවෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, පාතිමොක්ඛුද්දෙසකෙන සඤ්චිච්ච න සාවෙතබ්බං. යො න සාවෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උදායී සඞ්ඝස්ස පාතිමොක්ඛුද්දෙසකො හොති කාකස්සරකො. අථ ඛො ආයස්මතො උදායිස්ස එතදහොසි – ''භගවතා පඤ්ඤත්තං 'පාතිමොක්ඛුද්දෙසකෙන සාවෙතබ්බ'න්ති, අහඤ්චම්හි කාකස්සරකො, කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පාතිමොක්ඛුද්දෙසකෙන වායමිතුං – 'කථං සාවෙය්‍ය'න්ති. වායමන්තස්ස අනාපත්තීති.

තෙන ඛො පන සමයෙන දෙවදත්තො සගහට්ඨාය පරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, සගහට්ඨාය පරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සඞ්ඝමජ්ඣෙ අනජ්ඣිට්ඨා පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝමජ්ඣෙ අනජ්ඣිට්ඨෙන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ථෙරාධිකං [ථෙරාධෙය්‍යං (අට්ඨකථායං පාඨන්තරං)] පාතිමොක්ඛන්ති.

අඤ්ඤතිත්ථියභාණවාරො නිට්ඨිතො පඨමො [එකාදසමො (ක.)].

83. පාතිමොක්ඛුද්දෙසකඅජ්ඣෙසනාදි

155. අථ ඛො භගවා රාජගහෙ යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන චොදනාවත්ථු තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන චොදනාවත්ථු තදවසරි. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ සම්බහුලා භික්ඛූ විහරන්ති . තත්ථ ථෙරො භික්ඛු බාලො හොති අබ්‍යත්තො. සො න ජානාති උපොසථං වා උපොසථකම්මං වා, පාතිමොක්ඛං වා පාතිමොක්ඛුද්දෙසං වා. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි – ''භගවතා පඤ්ඤත්තං 'ථෙරාධිකං පාතිමොක්ඛ'න්ති, අයඤ්ච අම්හාකං ථෙරො බාලො අබ්‍යත්තො, න ජානාති උපොසථං වා උපොසථකම්මං වා, පාතිමොක්ඛං වා පාතිමොක්ඛුද්දෙසං වා. කථං නු ඛො අම්හෙහි පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, යො තත්ථ භික්ඛු බ්‍යත්තො පටිබලො තස්සාධෙය්‍යං පාතිමොක්ඛන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා භික්ඛූ විහරන්ති බාලා අබ්‍යත්තා. තෙ න ජානන්ති උපොසථං වා උපොසථකම්මං වා, පාතිමොක්ඛං වා පාතිමොක්ඛුද්දෙසං වා. තෙ ථෙරං අජ්ඣෙසිංසු – ''උද්දිසතු, භන්තෙ, ථෙරො පාතිමොක්ඛ''න්ති. සො එවමාහ – ''න මෙ, ආවුසො, වත්තතී''ති. දුතියං ථෙරං අජ්ඣෙසිංසු – ''උද්දිසතු, භන්තෙ, ථෙරො පාතිමොක්ඛ''න්ති. සොපි එවමාහ – ''න මෙ, ආවුසො, වත්තතී''ති. තතියං ථෙරං අජ්ඣෙසිංසු – ''උද්දිසතු , භන්තෙ, ථෙරො පාතිමොක්ඛ''න්ති. සොපි එවමාහ – ''න මෙ, ආවුසො, වත්තතී''ති. එතෙනෙව උපායෙන යාව සඞ්ඝනවකං අජ්ඣෙසිංසු – ''උද්දිසතු ආයස්මා පාතිමොක්ඛ''න්ති. සොපි එවමාහ – ''න මෙ, භන්තෙ, වත්තතී''ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා භික්ඛූ විහරන්ති බාලා අබ්‍යත්තා. තෙ න ජානන්ති උපොසථං වා උපොසථකම්මං වා, පාතිමොක්ඛං වා පාතිමොක්ඛුද්දෙසං වා. තෙ ථෙරං අජ්ඣෙසන්ති – ''උද්දිසතු, භන්තෙ, ථෙරො පාතිමොක්ඛ''න්ති. සො එවං වදෙති – ''න මෙ, ආවුසො, වත්තතී''ති. දුතියං ථෙරං අජ්ඣෙසන්ති – ''උද්දිසතු, භන්තෙ, ථෙරො පාතිමොක්ඛ''න්ති. සොපි එවං වදෙති – ''න මෙ, ආවුසො, වත්තතී''ති. තතියං ථෙරං අජ්ඣෙසන්ති – ''උද්දිසතු, භන්තෙ, ථෙරො පාතිමොක්ඛ''න්ති. සොපි එවං වදෙති – ''න මෙ, ආවුසො, වත්තතී''ති. එතෙනෙව උපායෙන යාව සඞ්ඝනවකං අජ්ඣෙසන්ති – ''උද්දිසතු ආයස්මා පාතිමොක්ඛ''න්ති. සොපි එවං වදෙති – ''න මෙ, භන්තෙ, වත්තතී''ති. තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි එකො භික්ඛු සාමන්තා ආවාසා සජ්ජුකං පාහෙතබ්බො – ගච්ඡාවුසො, සංඛිත්තෙන වා විත්ථාරෙන වා පාතිමොක්ඛං පරියාපුණිත්වාන ආගච්ඡාහීති.

අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ''කෙන නු ඛො පාහෙතබ්බො''ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ථෙරෙන භික්ඛුනා නවං භික්ඛුං ආණාපෙතුන්ති. ථෙරෙන ආණත්තා නවා භික්ඛූ න ගච්ඡන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, ථෙරෙන ආණත්තෙන අගිලානෙන න ගන්තබ්බං. යො න ගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

84. පක්ඛගණනාදිඋග්ගහණානුජානනා

156. අථ ඛො භගවා චොදනාවත්ථුස්මිං යථාභිරන්තං විහරිත්වා පුනදෙව රාජගහං පච්චාගඤ්ඡි.

තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා භික්ඛූ පිණ්ඩාය චරන්තෙ පුච්ඡන්ති – ''කතිමී, භන්තෙ, පක්ඛස්සා''ති? භික්ඛූ එවමාහංසු – ''න ඛො මයං, ආවුසො, ජානාමා''ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''පක්ඛගණනමත්තම්පිමෙ සමණා සක්‍යපුත්තියා න ජානන්ති, කිං පනිමෙ අඤ්ඤං කිඤ්චි කල්‍යාණං

ජානිස්සන්තී’’ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පක්ඛගණනං උග්ගහෙතුන්ති. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘කෙන නු ඛො පක්ඛගණනා උග්ගහෙතබ්බා’’ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සබ්බෙහෙව පක්ඛගණනං උග්ගහෙතුන්ති.

157. තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා භික්ඛූ පිණ්ඩාය චරන්තෙ පුච්ඡන්ති – ‘‘කීවතිකා, භන්තෙ, භික්ඛූ’’ති? භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘න ඛො මයං, ආවුසො, ජානාමා’’ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘අඤ්ඤමඤ්ඤම්පිමෙ සමණා සක්‍යපුත්තියා න ජානන්ති, කිං පනිමෙ අඤ්ඤං කිඤ්චි කල්‍යාණං ජානිස්සන්තී’’ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ ගණෙතුන්ති.

අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘කදා නු ඛො භික්ඛූ ගණෙතබ්බා’’ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ නාමග්ගෙන [නාමමත්තෙන (ස්‍යා.), ගණමග්ගෙන (ක.)] ගණෙතුං, සලාකං වා ගාහෙතුන්ති.

158. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අජානන්තා අජ්ජුපොසථොති දූරං ගාමං පිණ්ඩාය චරන්ති. තෙ උද්දිස්සමානෙපි පාතිමොක්ඛෙ ආගච්ඡන්ති, උද්දිට්ඨමත්තෙපි ආගච්ඡන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආරොචෙතුං ‘අජ්ජුපොසථො’ති.

අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘කෙන නු ඛො ආරොචෙතබ්බො’’ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ථෙරෙන භික්ඛුනා කාලවතො ආරොචෙතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො ථෙරො කාලවතො නස්සරති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භත්තකාලෙපි ආරොචෙතුන්ති.

භත්තකාලෙපි නස්සරති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, යං කාලං සරති, තං කාලං ආරොචෙතුන්ති.

85. පුබ්බකරණානුජානනා

159. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ උපොසථාගාරං උක්ලාපං හොති. ආගන්තුකා භික්ඛූ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ආවාසිකා භික්ඛූ උපොසථාගාරං න සම්මජ්ජිස්සන්තී’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උපොසථාගාරං සම්මජ්ජිතුන්ති.

අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘කෙන නු ඛො උපොසථාගාරං සම්මජ්ජිතබ්බ’’න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ථෙරෙන භික්ඛුනා නවං භික්ඛුං ආණාපෙතුන්ති.

ථෙරෙන ආණත්තා නවා භික්ඛූ න සම්මජ්ජන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, ථෙරෙන ආණත්තෙන අගිලානෙන න සම්මජ්ජිතබ්බං. යො න සම්මජ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

160. තෙන ඛො පන සමයෙන උපොසථාගාරෙ ආසනං අපඤ්ඤත්තං හොති. භික්ඛූ ඡමායං නිසීදන්ති, ගත්තානිපි චීවරානිපි පංසුකිතානි හොන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උපොසථාගාරෙ ආසනං පඤ්ඤපෙතුන්ති.

අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘කෙන නු ඛො උපොසථාගාරෙ ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බ’’න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ථෙරෙන භික්ඛුනා නවං භික්ඛුං ආණාපෙතුන්ති.

ථෙරෙන ආණත්තා නවා භික්ඛූ න පඤ්ඤපෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, ථෙරෙන ආණත්තෙන අගිලානෙන න පඤ්ඤපෙතබ්බං. යො න පඤ්ඤපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

161. තෙන ඛො පන සමයෙන උපොසථාගාරෙ පදීපො න හොති. භික්ඛූ අන්ධකාරෙ කායම්පි චීවරම්පි අක්කමන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උපොසථාගාරෙ පදීපං කාතුන්ති.

අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘කෙන නු ඛො උපොසථාගාරෙ පදීපො කාතබ්බො’’ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ථෙරෙන භික්ඛුනා නවං භික්ඛුං ආණාපෙතුන්ති.

ථෙරෙන ආණත්තා නවා භික්ඛූ න පදීපෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, ථෙරෙන ආණත්තෙන අගිලානෙන න පදීපෙතබ්බො. යො න පදීපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

162. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ ආවාසිකා භික්ඛූ නෙව පානීයං උපට්ඨාපෙන්ති, න පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙන්ති. ආගන්තුකා භික්ඛූ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ආවාසිකා භික්ඛූ නෙව පානීයං උපට්ඨාපෙස්සන්ති, න පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙස්සන්තී''ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ , පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙතුන්ති.

අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ''කෙන නු ඛො පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙතබ්බ''න්ති ? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ථෙරෙන භික්ඛුනා නවං භික්ඛුං ආණාපෙතුන්ති.

ථෙරෙන ආණත්තා නවා භික්ඛූ න උපට්ඨාපෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, ථෙරෙන ආණත්තෙන අගිලානෙන න උපට්ඨාපෙතබ්බං. යො න උපට්ඨාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

86. දිසංගමිකාදිවත්ථු

163. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛූ බාලා අබ්‍යත්තා දිසංගමිකා ආචරියුපජ්ඣායෙ න ආපුච්ඡිංසු [න ආපුච්ඡිංසු (ක.)]. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, සම්බහුලා භික්ඛූ බාලා අබ්‍යත්තා දිසංගමිකා ආචරියුපජ්ඣායෙ න ආපුච්ඡන්ති [න ආපුච්ඡන්ති (ක.)]. තෙ [තෙහි (ක.)], භික්ඛවෙ, ආචරියුපජ්ඣායෙහි පුච්ඡිතබ්බා – ''කහං ගමිස්සථ, කෙන සද්ධිං ගමිස්සථා''ති? තෙ චෙ, භික්ඛවෙ, බාලා අබ්‍යත්තා අඤ්ඤෙ බාලෙ අබ්‍යත්තෙ අපදිසෙය්‍යුං, න, භික්ඛවෙ, ආචරියුපජ්ඣායෙහි අනුජානිතබ්බා. අනුජානෙය්‍යුං චෙ, ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ ච, භික්ඛවෙ, බාලා අබ්‍යත්තා අනනුඤ්ඤාතා ආචරියුපජ්ඣායෙහි ගච්ඡෙය්‍යුං චෙ, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ සම්බහුලා භික්ඛූ විහරන්ති බාලා අබ්‍යත්තා. තෙ න ජානන්ති උපොසථං වා උපොසථකම්මං වා, පාතිමොක්ඛං වා පාතිමොක්ඛුද්දෙසං වා. තත්ථ අඤ්ඤො භික්ඛු ආගච්ඡති බහුස්සුතො ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මාතිකාධරො පණ්ඩිතො බ්‍යත්තො මෙධාවී ලජ්ජී කුක්කුච්චකො සික්ඛාකාමො. තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි සො භික්ඛු සඞ්ගහෙතබ්බො අනුග්ගහෙතබ්බො උපලාපෙතබ්බො උපට්ඨාපෙතබ්බො චුණ්ණෙන මත්තිකාය දන්තකට්ඨෙන මුඛොදකෙන. නො චෙ සඞ්ගණ්හෙය්‍යුං අනුග්ගණ්හෙය්‍යුං උපලාපෙය්‍යුං උපට්ඨාපෙය්‍යුං චුණ්ණෙන මත්තිකාය දන්තකට්ඨෙන මුඛොදකෙන, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා භික්ඛූ විහරන්ති බාලා අබ්‍යත්තා. තෙ න ජානන්ති උපොසථං වා උපොසථකම්මං වා, පාතිමොක්ඛං වා පාතිමොක්ඛුද්දෙසං වා. තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි එකො භික්ඛු සාමන්තා ආවාසා සජ්ජුකං පාහෙතබ්බො – ''ගච්ඡාවුසො, සංඛිත්තෙන වා විත්ථාරෙන වා පාතිමොක්ඛං පරියාපුණිත්වා ආගච්ඡා''ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි සබ්බෙහෙව යත්ථ ජානන්ති උපොසථං වා උපොසථකම්මං වා පාතිමොක්ඛං වා පාතිමොක්ඛුද්දෙසං වා, සො ආවාසො ගන්තබ්බො . නො චෙ ගච්ඡෙය්‍යුං, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ සම්බහුලා භික්ඛූ වස්සං වසන්ති බාලා අබ්‍යත්තා. තෙ න ජානන්ති උපොසථං වා උපොසථකම්මං වා පාතිමොක්ඛං වා පාතිමොක්ඛුද්දෙසං වා. තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි එකො භික්ඛු සාමන්තා ආවාසා සජ්ජුකං පාහෙතබ්බො – ''ගච්ඡාවුසො, සංඛිත්තෙන වා විත්ථාරෙන වා පාතිමොක්ඛං පරියාපුණිත්වා ආගච්ඡා''ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, එකො භික්ඛු සත්තාහකාලිකං පාහෙතබ්බො – ''ගච්ඡාවුසො, සංඛිත්තෙන වා විත්ථාරෙන වා පාතිමොක්ඛං පරියාපුණිත්වා ආගච්ඡා''ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, න, භික්ඛවෙ, තෙහි භික්ඛූහි තස්මිං ආවාසෙ වස්සං වසිතබ්බං. වසෙය්‍යුං චෙ, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

87. පාරිසුද්ධිදානකථා

164. අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''සන්නිපතථ, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො උපොසථං කරිස්සතී''ති. එවං වුත්තෙ අඤ්ඤතරො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච – ''අත්ථි, භන්තෙ, භික්ඛු ගිලානො, සො අනාගතො''ති. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිලානෙන භික්ඛුනා පාරිසුද්ධිං දාතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බා – තෙන ගිලානෙන භික්ඛුනා එකං භික්ඛුං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ''පාරිසුද්ධිං දම්මි, පාරිසුද්ධිං මෙ හර, පාරිසුද්ධිං මෙ ආරොචෙහී''ති. කායෙන විඤ්ඤාපෙති, වාචාය විඤ්ඤාපෙති, කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, දින්නා හොති පාරිසුද්ධි. න කායෙන විඤ්ඤාපෙති, න වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න දින්නා හොති පාරිසුද්ධි. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, සො, භික්ඛවෙ, ගිලානො භික්ඛු මඤ්චෙන වා පීඨෙන වා සඞ්ඝමජ්ඣෙ ආනෙත්වා උපොසථො කාතබ්බො. සචෙ, භික්ඛවෙ, ගිලානුපට්ඨාකානං භික්ඛූනං එවං හොති – ''සචෙ ඛො මයං ගිලානං ඨානා චාවෙස්සාම, ආබාධො වා අභිවඩ්ඪිස්සති කාලංකිරියා වා භවිස්සතී''ති, න, භික්ඛවෙ, ගිලානො භික්ඛු ඨානා චාවෙතබ්බො. සඞ්ඝෙන

තත්ථ ගන්ත්වා උපොසථො කාතබ්බො. න ත්වෙව වග්ගෙන සඞ්ඝෙන උපොසථො කාතබ්බො. කරෙය්‍ය චෙ, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

පාරිසුද්ධිහාරකො චෙ, භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා තත්ථෙව පක්කමති, අඤ්ඤස්ස දාතබ්බා පාරිසුද්ධි. පාරිසුද්ධිහාරකො චෙ, භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා තත්ථෙව විබ්භමති,…පෙ…. කාලං කරොති – සාමණෙරො පටිජානාති – සික්ඛං පච්චක්ඛාතකො පටිජානාති – අන්තිමවත්ථුං අජ්ඣාපන්නකො පටිජානාති – උම්මත්තකො පටිජානාති – ඛිත්තචිත්තො පටිජානාති – වෙදනාට්ටො පටිජානාති – ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති – ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති – පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති – පණ්ඩකො පටිජානාති – ථෙය්‍යසංවාසකො පටිජානාති – තිත්ථියපක්කන්තකො පටිජානාති – තිරච්ඡානගතො පටිජානාති – මාතුඝාතකො පටිජානාති – පිතුඝාතකො පටිජානාති – අරහන්තඝාතකො පටිජානාති – භික්ඛුනිදූසකො පටිජානාති – සඞ්ඝභෙදකො පටිජානාති – ලොහිතුප්පාදකො පටිජානාති – උභතොබ්‍යඤ්ජනකො පටිජානාති, අඤ්ඤස්ස දාතබ්බා පාරිසුද්ධි.

පාරිසුද්ධිහාරකො චෙ, භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා අන්තරාමග්ගෙ පක්කමති, අනාහටා හොති පාරිසුද්ධි. පාරිසුද්ධිහාරකො චෙ, භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා අන්තරාමග්ගෙ විබ්භමති,…පෙ…. උභතොබ්‍යඤ්ජනකො පටිජානාති, අනාහටා හොති පාරිසුද්ධි.

පාරිසුද්ධිහාරකො චෙ, භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා සඞ්ඝප්පත්තො පක්කමති, ආහටා හොති පාරිසුද්ධි. පාරිසුද්ධිහාරකො චෙ, භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා සඞ්ඝප්පත්තො විබ්භමති,…පෙ…. උභතොබ්‍යඤ්ජනකො පටිජානාති, ආහටා හොති පාරිසුද්ධි.

පාරිසුද්ධිහාරකො චෙ, භික්ඛවෙ, දින්නාය පාරිසුද්ධියා සඞ්ඝප්පත්තො සුත්තො න ආරොචෙති, පමත්තො න ආරොචෙති, සමාපන්නො න ආරොචෙති, ආහටා හොති පාරිසුද්ධි. පාරිසුද්ධිහාරකස්ස අනාපත්ති.

පාරිසුද්ධිහාරකො චෙ, භික්ඛවෙ , දින්නාය පාරිසුද්ධියා සඞ්ඝප්පත්තො සඤ්චිච්ච න ආරොචෙති, ආහටා හොති පාරිසුද්ධි. පාරිසුද්ධිහාරකස්ස ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

88. ඡන්දදානකථා

165. අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''සන්නිපතථ, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො කම්මං කරිස්සතී''ති . එවං වුත්තෙ අඤ්ඤතරො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච – ''අත්ථි, භන්තෙ, භික්ඛු ගිලානො, සො අනාගතො''ති. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිලානෙන භික්ඛුනා ඡන්දං දාතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බො. තෙන ගිලානෙන භික්ඛුනා එකං භික්ඛුං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ''ඡන්දං දම්මි, ඡන්දං මෙ හර, ඡන්දං මෙ ආරොචෙහී''ති. කායෙන විඤ්ඤාපෙති, වාචාය විඤ්ඤාපෙති, කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, දින්නො හොති ඡන්දො. න කායෙන විඤ්ඤාපෙති, න වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න දින්නො හොති ඡන්දො. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, සො, භික්ඛවෙ , ගිලානො භික්ඛු මඤ්චෙන වා පීඨෙන වා සඞ්ඝමජ්ඣෙ ආනෙත්වා කම්මං කාතබ්බං. සචෙ, භික්ඛවෙ, ගිලානුපට්ඨාකානං භික්ඛූනං එවං හොති – ''සචෙ ඛො මයං ගිලානං ඨානා චාවෙස්සාම, ආබාධො වා අභිවඩ්ඪිස්සති කාලංකිරියා වා භවිස්සතී''ති, න, භික්ඛවෙ, ගිලානො භික්ඛු ඨානා චාවෙතබ්බො. සඞ්ඝෙන තත්ථ ගන්ත්වා කම්මං කාතබ්බං. න ත්වෙව වග්ගෙන සඞ්ඝෙන කම්මං කාතබ්බං. කරෙය්‍ය චෙ, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඡන්දහාරකො චෙ, භික්ඛවෙ, දින්නෙ ඡන්දෙ තත්ථෙව පක්කමති, අඤ්ඤස්ස දාතබ්බො ඡන්දො. ඡන්දහාරකො චෙ, භික්ඛවෙ, දින්නෙ ඡන්දෙ තත්ථෙව විබ්භමති…පෙ…. කාලංකරොති – සාමණෙරො පටිජානාති – සික්ඛං පච්චක්ඛාතකො පටිජානාති – අන්තිමවත්ථුං අජ්ඣාපන්නකො පටිජානාති – උම්මත්තකො පටිජානාති – ඛිත්තචිත්තො පටිජානාති – වෙදනාට්ටො පටිජානාති – ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති – ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති – පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති – පණ්ඩකො පටිජානාති – ථෙය්‍යසංවාසකො පටිජානාති – තිත්ථියපක්කන්තකො පටිජානාති – තිරච්ඡානගතො පටිජානාති – මාතුඝාතකො පටිජානාති – පිතුඝාතකො පටිජානාති – අරහන්තඝාතකො පටිජානාති – භික්ඛුනිදූසකො පටිජානාති – සඞ්ඝභෙදකො පටිජානාති – ලොහිතුප්පාදකො පටිජානාති – උභතොබ්‍යඤ්ජනකො පටිජානාති, අඤ්ඤස්ස දාතබ්බො ඡන්දො.

ඡන්දහාරකො චෙ, භික්ඛවෙ, දින්නෙ ඡන්දෙ අන්තරාමග්ගෙ පක්කමති, අනාහටො හොති ඡන්දො. ඡන්දහාරකො චෙ, භික්ඛවෙ, දින්නෙ ඡන්දෙ අන්තරාමග්ගෙ විබ්භමති…පෙ…. උභතොබ්‍යඤ්ජනකො පටිජානාති, අනාහටො හොති ඡන්දො.

ඡන්දහාරකො චෙ, භික්ඛවෙ, දින්නෙ ඡන්දෙ සඞ්ඝප්පත්තො පක්කමති, ආහටො හොති ඡන්දො. ඡන්දහාරකො චෙ, භික්ඛවෙ, දින්නෙ ඡන්දෙ සඞ්ඝප්පත්තො විබ්භමති…පෙ…. උභතොබ්‍යඤ්ජනකො පටිජානාති, ආහටො හොති

ඡන්දො.

ඡන්දහාරකො චෙ, භික්ඛවෙ, දින්නෙ ඡන්දෙ සඞ්ඝප්පත්තො සුත්තො න ආරොචෙති, පමත්තො න ආරොචෙති, සමාපන්නො න ආරොචෙති, ආහටො හොති ඡන්දො. ඡන්දහාරකස්ස අනාපත්ති.

ඡන්දහාරකො චෙ, භික්ඛවෙ, දින්නෙ ඡන්දෙ සඞ්ඝප්පත්තො සඤ්චිච්ච න ආරොචෙති, ආහටො හොති ඡන්දො. ඡන්දහාරකස්ස ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ පාරිසුද්ධිං දෙන්තෙන ඡන්දම්පි දාතුං, සන්ති සඞ්ඝස්ස කරණීයන්ති.

89. ඤාතකාදිග්ගහණකථා

166. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරං භික්ඛුං තදහුපොසථෙ ඤාතකා ගණ්හිංසු. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුං තදහුපොසථෙ ඤාතකා ගණ්හන්ති. තෙ ඤාතකා භික්ඛූහි එවමස්සු වචනීයා – ''ඉඞ්ඝ, තුම්හෙ ආයස්මන්තො ඉමං භික්ඛුං මුහුත්තං මුඤ්චථ, යාවායං භික්ඛු උපොසථං කරොතී''ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, තෙ ඤාතකා භික්ඛූහි එවමස්සු වචනීයා – ''ඉඞ්ඝ, තුම්හෙ ආයස්මන්තො මුහුත්තං එකමන්තං හොථ, යාවායං භික්ඛු පාරිසුද්ධිං දෙතී''ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, තෙ ඤාතකා භික්ඛූහි එවමස්සු වචනීයා – ''ඉඞ්ඝ, තුම්හෙ ආයස්මන්තො ඉමං භික්ඛුං මුහුත්තං නිස්සීමං නෙථ, යාව සඞ්ඝො උපොසථං කරොතී''ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, න ත්වෙව වග්ගෙන සඞ්ඝෙන උපොසථො කාතබ්බො. කරෙය්‍ය චෙ, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුං තදහුපොසථෙ රාජානො ගණ්හන්ති,…පෙ.… චොරා ගණ්හන්ති – ධුත්තා ගණ්හන්ති – භික්ඛුපච්චත්ථිකා ගණ්හන්ති, තෙ භික්ඛුපච්චත්ථිකා භික්ඛූහි එවමස්සු වචනීයා – ''ඉඞ්ඝ, තුම්හෙ ආයස්මන්තො ඉමං භික්ඛුං මුහුත්තං මුඤ්චථ, යාවායං භික්ඛු උපොසථං කරොතී''ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, තෙ භික්ඛුපච්චත්ථිකා භික්ඛූහි එවමස්සු වචනීයා – ''ඉඞ්ඝ, තුම්හෙ ආයස්මන්තො මුහුත්තං එකමන්තං හොථ, යාවායං භික්ඛු පාරිසුද්ධිං දෙතී''ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, තෙ භික්ඛුපච්චත්ථිකා භික්ඛූහි එවමස්සු වචනීයා – ''ඉඞ්ඝ, තුම්හෙ ආයස්මන්තො ඉමං භික්ඛුං මුහුත්තං නිස්සීමං නෙථ, යාව සඞ්ඝො උපොසථං කරොතී''ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, න ත්වෙව වග්ගෙන සඞ්ඝෙන උපොසථො කාතබ්බො. කරෙය්‍ය චෙ, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

90. උම්මත්තකසම්මුති

167. අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''සන්නිපතථ, භික්ඛවෙ, අත්ථි සඞ්ඝස්ස කරණීය''න්ති. එවං වුත්තෙ අඤ්ඤතරො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච – ''අත්ථි, භන්තෙ, ගග්ගො නාම භික්ඛු උම්මත්තකො, සො අනාගතො''ති.

''ද්වෙමෙ, භික්ඛවෙ, උම්මත්තකා – අත්ථි, භික්ඛවෙ, භික්ඛු උම්මත්තකො සරතිපි උපොසථං නපි සරති, සරතිපි සඞ්ඝකම්මං නපි සරති, අත්ථි නෙව සරති; ආගච්ඡතිපි උපොසථං නපි ආගච්ඡති, ආගච්ඡතිපි සඞ්ඝකම්මං නපි ආගච්ඡති, අත්ථි නෙව ආගච්ඡති. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, ය්වායං උම්මත්තකො සරතිපි උපොසථං නපි සරති, සරතිපි සඞ්ඝකම්මං නපි සරති, ආගච්ඡතිපි උපොසථං නපි ආගච්ඡති, ආගච්ඡතිපි සඞ්ඝකම්මං නපි ආගච්ඡති, අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, එවරූපස්ස උම්මත්තකස්ස උම්මත්තකසම්මුතිං දාතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බා. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ගග්ගො භික්ඛු උම්මත්තකො – සරතිපි උපොසථං නපි සරති, සරතිපි සඞ්ඝකම්මං නපි සරති, ආගච්ඡතිපි උපොසථං නපි ආගච්ඡති, ආගච්ඡතිපි සඞ්ඝකම්මං නපි ආගච්ඡති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ගග්ගස්ස භික්ඛුනො උම්මත්තකස්ස උම්මත්තකසම්මුතිං දදෙය්‍ය. සරෙය්‍ය වා ගග්ගො භික්ඛු උපොසථං න වා සරෙය්‍ය, සරෙය්‍ය වා සඞ්ඝකම්මං න වා සරෙය්‍ය, ආගච්ඡෙය්‍ය වා උපොසථං න වා ආගච්ඡෙය්‍ය, ආගච්ඡෙය්‍ය වා සඞ්ඝකම්මං න වා ආගච්ඡෙය්‍ය, සඞ්ඝො සහ වා ගග්ගෙන විනා වා ගග්ගෙන උපොසථං කරෙය්‍ය, සඞ්ඝකම්මං කරෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ගග්ගො භික්ඛු උම්මත්තකො – සරතිපි උපොසථං නපි සරති, සරතිපි සඞ්ඝකම්මං නපි සරති, ආගච්ඡතිපි උපොසථං නපි ආගච්ඡති, ආගච්ඡතිපි සඞ්ඝකම්මං නපි ආගච්ඡති. සඞ්ඝො ගග්ගස්ස භික්ඛුනො උම්මත්තකස්ස උම්මත්තකසම්මුතිං දෙති. සරෙය්‍ය වා ගග්ගො භික්ඛු උපොසථං න වා සරෙය්‍ය, සරෙය්‍ය වා සඞ්ඝකම්මං න වා සරෙය්‍යං, ආගච්ඡෙය්‍ය වා උපොසථං න වා ආගච්ඡෙය්‍ය, ආගච්ඡෙය්‍ය වා සඞ්ඝකම්මං න වා ආගච්ඡෙය්‍ය, සඞ්ඝො සහ වා ගග්ගෙන, විනා වා ගග්ගෙන උපොසථං කරිස්සති, සඞ්ඝකම්මං කරිස්සති. යස්සායස්මතො ඛමති ගග්ගස්ස භික්ඛුනො උම්මත්තකස්ස උම්මත්තකසම්මුතියා දානං – සරෙය්‍ය වා ගග්ගො භික්ඛු උපොසථං න වා සරෙය්‍ය, සරෙය්‍ය වා සඞ්ඝකම්මං න වා සරෙය්‍ය, ආගච්ඡෙය්‍ය වා උපොසථං න වා ආගච්ඡෙය්‍ය,

ආගච්ඡෙය්‍ය වා සඞ්ඝකම්මං න වා ආගච්ඡෙය්‍ය, සඞ්ඝො සහ වා ගග්ගෙන, විනා වා ගග්ගෙන උපොසථං කරිස්සති, සඞ්ඝකම්මං කරිස්සති, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දින්නා සඞ්ඝෙන ගග්ගස්ස භික්ඛුනො උම්මත්තකස්ස උම්මත්තකසම්මුති. සරෙය්‍ය වා ගග්ගො භික්ඛු උපොසථං න වා සරෙය්‍ය, සරෙය්‍ය වා සඞ්ඝකම්මං න වා සරෙය්‍ය, ආගච්ඡෙය්‍ය වා උපොසථං න වා ආගච්ඡෙය්‍ය, ආගච්ඡෙය්‍ය වා සඞ්ඝකම්මං න වා ආගච්ඡෙය්‍ය, සඞ්ඝො සහ වා ගග්ගෙන විනා වා ගග්ගෙන උපොසථං කරිස්සති, සඞ්ඝකම්මං කරිස්සති. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

91. සඞ්ඝුපොසථාදිප්පභෙදං

168. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ චත්තාරො භික්ඛූ විහරන්ති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘භගවතා පඤ්ඤත්තං ‘උපොසථො කාතබ්බො’ති, මයඤ්චම්හා චත්තාරො ජනා, කථං නු ඛො අම්හෙහි උපොසථො කාතබ්බො’’ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චතුන්නං පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ තයො භික්ඛූ විහරන්ති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘භගවතා අනුඤ්ඤාතං චතුන්නං පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුං, මයඤ්චම්හා තයො ජනා, කථං නු ඛො අම්හෙහි උපොසථො කාතබ්බො’’ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තිණ්ණං පාරිසුද්ධිඋපොසථං කාතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, කාතබ්බො. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන තෙ භික්ඛූ ඤාපෙතබ්බා –

‘‘සුණන්තු මෙ ආයස්මන්තා. අජ්ජුපොසථො පන්නරසො. යදායස්මන්තානං පත්තකල්ලං, මයං අඤ්ඤමඤ්ඤං පාරිසුද්ධිඋපොසථං කරෙය්‍යාමා’’ති.

ථෙරෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා තෙ භික්ඛූ එවමස්සු වචනීයා – ‘‘පරිසුද්ධො අහං, ආවුසො; පරිසුද්ධොති මං ධාරෙථ. පරිසුද්ධො අහං, ආවුසො; පරිසුද්ධොති මං ධාරෙථ. පරිසුද්ධො අහං, ආවුසො; පරිසුද්ධොති මං ධාරෙථා’’ති.

නවකෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා තෙ භික්ඛූ එවමස්සු වචනීයා – ‘‘පරිසුද්ධො අහං, භන්තෙ; පරිසුද්ධොති මං ධාරෙථ. පරිසුද්ධො අහං, භන්තෙ; පරිසුද්ධොති මං ධාරෙථ. පරිසුද්ධො අහං, භන්තෙ; පරිසුද්ධොති මං ධාරෙථා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ ද්වෙ භික්ඛූ විහරන්ති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘භගවතා අනුඤ්ඤාතං චතුන්නං පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුං, තිණ්ණන්නං පාරිසුද්ධිඋපොසථං කාතුං. මයඤ්චම්හා ද්වෙ ජනා. කථං නු ඛො අම්හෙහි උපොසථො කාතබ්බො’’ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ද්වින්නං පාරිසුද්ධිඋපොසථං කාතුං . එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, කාතබ්බො. ථෙරෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා නවො භික්ඛු එවමස්ස වචනීයො – ‘‘පරිසුද්ධො අහං, ආවුසො; පරිසුද්ධොති මං ධාරෙහි. පරිසුද්ධො අහං, ආවුසො; පරිසුද්ධොති මං ධාරෙහි. පරිසුද්ධො අහං, ආවුසො; පරිසුද්ධොති මං ධාරෙහී’’ති.

නවකෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා ථෙරො භික්ඛු එවමස්ස වචනීයො – ‘‘පරිසුද්ධො අහං, භන්තෙ; පරිසුද්ධොති මං ධාරෙථ. පරිසුද්ධො අහං, භන්තෙ; පරිසුද්ධොති මං ධාරෙථ. පරිසුද්ධො අහං, භන්තෙ; පරිසුද්ධොති මං ධාරෙථා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ එකො භික්ඛු විහරති. අථ ඛො තස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි – ‘‘භගවතා අනුඤ්ඤාතං චතුන්නං පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුං, තිණ්ණන්නං පාරිසුද්ධිඋපොසථං කාතුං, ද්වින්නං පාරිසුද්ධිඋපොසථං කාතුං. අහඤ්චම්හි එකකො. කථං නු ඛො මයා උපොසථො කාතබ්බො’’ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ එකො භික්ඛු විහරති. තෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා යත්ථ භික්ඛූ පටික්කමන්ති උපට්ඨානසාලාය වා, මණ්ඩපෙ වා, රුක්ඛමූලෙ වා, සො දෙසො සම්මජ්ජිත්වා පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙත්වා ආසනං පඤ්ඤපෙත්වා පදීපං කත්වා නිසීදිතබ්බං. සචෙ අඤ්ඤෙ භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති, තෙහි සද්ධිං උපොසථො කාතබ්බො. නො චෙ ආගච්ඡන්ති, අජ්ජ මෙ උපොසථොති අධිට්ඨාතබ්බො. නො චෙ අධිට්ඨහෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යත්ථ චත්තාරො භික්ඛූ විහරන්ති, න එකස්ස පාරිසුද්ධිං ආහරිත්වා තීහි පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දිසෙය්‍යුං චෙ, ආපත්ති දුක්කටස්ස. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යත්ථ තයො භික්ඛූ විහරන්ති, න එකස්ස පාරිසුද්ධිං ආහරිත්වා ද්වීහි පාරිසුද්ධිඋපොසථො කාතබ්බො. කරෙය්‍යුං චෙ, ආපත්ති දුක්කටස්ස. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යත්ථ

ද්වෙ භික්ඛූ විහරන්ති, න එකස්ස පාරිසුද්ධිං ආහරිත්වා එකෙන අධිට්ඨාතබ්බො. අධිට්ඨහෙය්‍ය චෙ, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

92. ආපත්තිපටිකම්මවිධි

169. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු තදහුපොසථෙ ආපත්තිං ආපන්නො හොති. අථ ඛො තස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි – ‘‘භගවතා පඤ්ඤත්තං ‘න සාපත්තිකෙන උපොසථො කාතබ්බො’ති. අහඤ්චම්හි ආපත්තිං ආපන්නො. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ’’න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහුපොසථෙ ආපත්තිං ආපන්නො හොති. තෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා එකං භික්ඛුං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ‘‘අහං, ආවුසො, ඉත්ථන්නාමං ආපත්තිං ආපන්නො, තං පටිදෙසෙමී’’ති. තෙන වත්තබ්බො – ‘‘පස්සසී’’ති. ‘‘ආම පස්සාමී’’ති. ‘‘ආයතිං සංවරෙය්‍යාසී’’ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහුපොසථෙ ආපත්තියා වෙමතිකො හොති. තෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා එකං භික්ඛුං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ‘‘අහං, ආවුසො, ඉත්ථන්නාමාය ආපත්තියා වෙමතිකො; යදා නිබ්බෙමතිකො භවිස්සාමි, තදා තං ආපත්තිං පටිකරිස්සාමී’’ති වත්වා උපොසථො කාතබ්බො, පාතිමොක්ඛං සොතබ්බං, න ත්වෙව තප්පච්චයා උපොසථස්ස අන්තරායො කාතබ්බොති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සභාගං ආපත්තිං දෙසෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, සභාගා ආපත්ති දෙසෙතබ්බා. යො දෙසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සභාගං ආපත්තිං පටිග්ගණ්හන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, සභාගා ආපත්ති පටිග්ගහෙතබ්බා. යො පටිග්ගණ්හෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

93. ආපත්තිආවිකරණවිධි

170. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පාතිමොක්ඛෙ උද්දිස්සමානෙ ආපත්තිං සරති. අථ ඛො තස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි – ‘‘භගවතා පඤ්ඤත්තං ‘න සාපත්තිකෙන උපොසථො කාතබ්බො’ති. අහඤ්චම්හි ආපත්තිං ආපන්නො. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ’’න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පාතිමොක්ඛෙ උද්දිස්සමානෙ ආපත්තිං සරති. තෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සාමන්තො භික්ඛු එවමස්ස වචනීයො – ‘‘අහං, ආවුසො, ඉත්ථන්නාමං ආපත්තිං ආපන්නො. ඉතො වුට්ඨහිත්වා තං ආපත්තිං පටිකරිස්සාමී’’ති වත්වා උපොසථො කාතබ්බො, පාතිමොක්ඛං සොතබ්බං, න ත්වෙව තප්පච්චයා උපොසථස්ස අන්තරායො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පාතිමොක්ඛෙ උද්දිස්සමානෙ ආපත්තියා වෙමතිකො හොති. තෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සාමන්තො භික්ඛු එවමස්ස වචනීයො – ‘‘අහං, ආවුසො, ඉත්ථන්නාමාය ආපත්තියා වෙමතිකො. යදා නිබ්බෙමතිකො භවිස්සාමි, තදා තං ආපත්තිං පටිකරිස්සාමී’’ති වත්වා උපොසථො කාතබ්බො, පාතිමොක්ඛං සොතබ්බං; න ත්වෙව තප්පච්චයා උපොසථස්ස අන්තරායො කාතබ්බොති.

94. සභාගාපත්තිපටිකම්මවිධි

171. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සබ්බො සඞ්ඝො සභාගං ආපත්තිං ආපන්නො හොති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘භගවතා පඤ්ඤත්තං ‘න සභාගා ආපත්ති දෙසෙතබ්බා, න සභාගා ආපත්ති පටිග්ගහෙතබ්බා’ති . අයඤ්ච සබ්බො සඞ්ඝො සභාගං ආපත්තිං ආපන්නො. කථං නු ඛො අම්හෙහි පටිපජ්ජිතබ්බ’’න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සබ්බො සඞ්ඝො සභාගං ආපත්තිං ආපන්නො හොති. තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි එකො භික්ඛු සාමන්තා ආවාසා සජ්ජුකං පාහෙතබ්බො – ගච්ඡාවුසො, තං ආපත්තිං පටිකරිත්වා ආගච්ඡ; මයං තෙ සන්තිකෙ ආපත්තිං පටිකරිස්සාමාති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං සබ්බො සඞ්ඝො සභාගං ආපත්තිං ආපන්නො. යදා අඤ්ඤං භික්ඛුං සුද්ධං අනාපත්තිකං පස්සිස්සති, තදා තස්ස සන්තිකෙ තං ආපත්තිං පටිකරිස්සතී’’ති වත්වා උපොසථො කාතබ්බො, පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං, න ත්වෙව තප්පච්චයා උපොසථස්ස අන්තරායො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සබ්බො සඞ්ඝො සභාගාය ආපත්තියා වෙමතිකො හොති. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං සබ්බො සඞ්ඝො සභාගාය ආපත්තියා වෙමතිකො. යදා නිබ්බෙමතිකො භවිස්සති, තදා තං ආපත්තිං පටිකරිස්සතී’’ති වත්වා උපොසථො කාතබ්බො, පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං; න ත්වෙව තප්පච්චයා උපොසථස්ස අන්තරායො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ වස්සූපගතො සඞ්ඝො සභාගං ආපත්තිං ආපන්නො හොති. තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි එකො භික්ඛු සාමන්තා ආවාසා සජ්ජුකං පාහෙතබ්බො – ගච්ඡාවුසො, තං ආපත්තිං පටිකරිත්වා ආගච්ඡ; මයං තෙ සන්තිකෙ තං ආපත්තිං පටිකරිස්සාමාති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, එකො භික්ඛු සත්තාහකාලිකං පාහෙතබ්බො – ගච්ඡාවුසො, තං ආපත්තිං පටිකරිත්වා ආගච්ඡ; මයං තෙ සන්තිකෙ තං ආපත්තිං පටිකරිස්සාමාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ සබ්බො සඞ්ඝො සභාගං ආපත්තිං ආපන්නො හොති. සො න ජානාති තස්සා ආපත්තියා නාමගොත්තං. තත්ථ අඤ්ඤො භික්ඛු ආගච්ඡති බහුස්සුතො ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මාතිකාධරො පණ්ඩිතො බ්‍යත්තො මෙධාවී ලජ්ජී කුක්කුච්චකො සික්ඛාකාමො. තමෙනං අඤ්ඤතරො භික්ඛු යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා තං භික්ඛුං එතදවොච – ‘‘යො නු ඛො, ආවුසො, එවඤ්චෙවඤ්ච කරොති, කිං නාම සො ආපත්තිං ආපජ්ජතී’’ති? සො එවමාහ – ‘‘යො ඛො, ආවුසො, එවඤ්චෙවඤ්ච කරොති, ඉමං නාම සො ආපත්තිං ආපජ්ජති. ඉමං නාම ත්වං, ආවුසො, ආපත්තිං ආපන්නො; පටිකරොහි තං ආපත්ති’’න්ති. සො එවමාහ – ‘‘න ඛො අහං, ආවුසො, එකොව ඉමං ආපත්තිං ආපන්නො; අයං සබ්බො සඞ්ඝො ඉමං ආපත්තිං ආපන්නො’’ති. සො එවමාහ – ‘‘කිං තෙ, ආවුසො, කරිස්සති පරො ආපන්නො වා අනාපන්නො වා. ඉඞ්ඝ, ත්වං, ආවුසො, සකාය ආපත්තියා වුට්ඨාහී’’ති. අථ ඛො සො භික්ඛු තස්ස භික්ඛුනො වචනෙන තං ආපත්තිං පටිකරිත්වා යෙන තෙ භික්ඛූ තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා තෙ භික්ඛූ එතදවොච – ‘‘යො කිර, ආවුසො, එවඤ්චෙවඤ්ච කරොති, ඉමං නාම සො ආපත්තිං ආපජ්ජති. ඉමං නාම තුම්හෙ, ආවුසො, ආපත්තිං ආපන්නා; පටිකරොථ තං ආපත්ති’’න්ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ න ඉච්ඡිංසු තස්ස භික්ඛුනො වචනෙන තං ආපත්තිං පටිකාතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ සබ්බො සඞ්ඝො සභාගං ආපත්තිං ආපන්නො හොති. සො න ජානාති තස්සා ආපත්තියා නාමගොත්තං. තත්ථ අඤ්ඤො භික්ඛු ආගච්ඡති බහුස්සුතො ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මාතිකාධරො පණ්ඩිතො බ්‍යත්තො මෙධාවී ලජ්ජී කුක්කුච්චකො සික්ඛාකාමො. තමෙනං අඤ්ඤතරො භික්ඛු යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා තං භික්ඛුං එවං වදෙති – ‘‘යො නු ඛො, ආවුසො, එවඤ්චෙවඤ්ච කරොති, කිං නාම සො ආපත්තිං ආපජ්ජතී’’ති? සො එවං වදෙති – ‘‘යො ඛො, ආවුසො, එවඤ්චෙවඤ්ච කරොති, ඉමං නාම සො ආපත්තිං ආපජ්ජති. ඉමං නාම ත්වං, ආවුසො, ආපත්තිං ආපන්නො; පටිකරොහි තං ආපත්ති’’න්ති. සො එවං වදෙති – ‘‘න ඛො අහං, ආවුසො, එකොව ඉමං ආපත්තිං ආපන්නො. අයං සබ්බො සඞ්ඝො ඉමං ආපත්තිං ආපන්නො’’ති. සො එවං වදෙති – ‘‘කිං තෙ, ආවුසො, කරිස්සති පරො ආපන්නො වා අනාපන්නො වා. ඉඞ්ඝ, ත්වං, ආවුසො, සකාය ආපත්තියා වුට්ඨාහී’’ති. සො චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛු තස්ස භික්ඛුනො වචනෙන තං ආපත්තිං පටිකරිත්වා යෙන තෙ භික්ඛූ තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා තෙ භික්ඛූ එවං වදෙති – ‘‘යො කිර, ආවුසො, එවඤ්චෙවඤ්ච කරොති ඉමං නාම සො ආපත්තිං ආපජ්ජති, ඉමං නාම තුම්හෙ ආවුසො ආපත්තිං ආපන්නා, පටිකරොථ තං ආපත්ති’’න්ති. තෙ චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ තස්ස භික්ඛුනො වචනෙන තං ආපත්තිං පටිකරෙය්‍යුං, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ පටිකරෙය්‍යුං, න තෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ තෙන භික්ඛුනා අකාමා වචනීයාති.

චොදනාවත්ථුභාණවාරො නිට්ඨිතො දුතියො.

95. අනාපත්තිපන්නරසකං

172. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතිංසු චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානිංසු ‘‘අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා’’ති . තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං අකංසු, පාතිමොක්ඛං උද්දිසිංසු. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡිංසු බහුතරා. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති ‘‘අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා’’ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, අවසෙසං සොතබ්බං. උද්දෙසකානං අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතාති, තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, අවසෙසං සොතබ්බං. උද්දෙසකානං අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතාති, තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතාති, තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතාති, තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතාති, තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ, අවුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා . තෙ න ජානන්ති අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතාති, තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ, අවුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතාති, තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගාසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ, අවුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතාති, තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ, එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතාති, තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ,

එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතාති, තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ, එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතාති, තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ, සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතාති, තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ, සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතාති, තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ, සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං අනාපත්ති.

අනාපත්තිපන්නරසකං නිට්ඨිතං.

96. වග්ගාවග්ගසඤ්ඤීපන්නරසකං

173. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති , පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතාති, තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා . උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, අවසෙසං සොතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතාති තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, අවසෙසං සොතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤිනො උපොසථං කරොන්ති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ…පෙ.… අවුට්ඨිතාය පරිසාය…පෙ.… එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය…පෙ.… සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා…පෙ.… සමසමා…පෙ.… ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්කටස්ස.

වග්ගාවග්ගසඤ්ඤිපන්නරසකං නිට්ඨිතං.

97. වෙමතිකපන්නරසකං

174. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ, කප්පති නු ඛො අම්හාකං උපොසථො කාතුං න නු ඛො කප්පතීති, වෙමතිකා උපොසථං කරොන්ති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති, තෙ ''කප්පති නු ඛො අම්හාකං උපොසථො කාතුං, න නු ඛො කප්පතී''ති, වෙමතිකා උපොසථං කරොන්ති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, අවසෙසං සොතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතාති, තෙ කප්පති නු ඛො අම්හාකං උපොසථො කාතුං, න නු ඛො කප්පතීති, වෙමතිකා උපොසථං කරොන්ති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, අවසෙසං සොතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ, ''කප්පති නු ඛො අම්හාකං උපොසථො කාතුං න නු ඛො කප්පතී''ති, වෙමතිකා උපොසථං කරොන්ති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ,...පෙ.... අවුට්ඨිතාය පරිසාය...පෙ.... එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය...පෙ.... සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා...පෙ.... සමසමා...පෙ.... ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්කටස්ස.

වෙමතිකපන්නරසකං නිට්ඨිතං.

98. කුක්කුච්චපකතපන්නරසකං

175. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''කප්පතෙව අම්හාකං උපොසථො කාතුං නාම්හාකං න කප්පතී''ති, කුක්කුච්චපකතා උපොසථං කරොන්ති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''කප්පතෙව අම්හාකං උපොසථො කාතුං නාම්හාකං න කප්පතී''ති, කුක්කුච්චපකතා උපොසථං කරොන්ති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, අවසෙසං සොතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''කප්පතෙව අම්හාකං උපොසථො කාතුං, නාම්හාකං න කප්පතී''ති, කුක්කුච්චපකතා උපොසථං කරොන්ති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, අවසෙසං සොතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ , අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''කප්පතෙව අම්හාකං උපොසථො කාතුං නාම්හාකං න කප්පතී''ති, කුක්කුච්චපකතා උපොසථං කරොන්ති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ,...පෙ.... අවුට්ඨිතාය පරිසාය...පෙ.... එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය...පෙ.... සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා...පෙ.... සමසමා ...පෙ.... ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං ආපත්ති දුක්කටස්ස.

කුක්කුච්චපකතපන්නරසකං නිට්ඨිතං.

99. භෙදපුරෙක්ඛාරපන්නරසකං

176. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො''ති – භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි , භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස .

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො''ති – භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, අවසෙසං සොතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො''ති – භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිස්සමානෙ පාතිමොක්ඛෙ, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, අවසෙසං සොතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති . තෙ ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො''ති – භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති තෙ ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො''ති භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො''ති – භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො''ති – භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ, අවුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො''ති – භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ, අවුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො''ති – භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ, අවුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො''ති – භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ, එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො''ති – භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ, එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො''ති – භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ, එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො''ති – භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ, සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. උද්දෙසකානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො''ති – භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ, සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො''ති – භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. තෙහි උද්දිට්ඨමත්තෙ පාතිමොක්ඛෙ, සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. උද්දිට්ඨං සුඋද්දිට්ඨං, තෙසං සන්තිකෙ පාරිසුද්ධි ආරොචෙතබ්බා. උද්දෙසකානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

භෙදපුරෙක්ඛාරපන්නරසකං නිට්ඨිතං.

පඤ්චවීසතිකා නිට්ඨිතා.

100. සීමොක්කන්තිකපෙය්‍යාලං

177. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහුපොසථෙ සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති චත්තාරො වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති ''අඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අන්තොසීමං ඔක්කමන්තී''ති …පෙ…. තෙ න ජානන්ති ''අඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අන්තොසීමං ඔක්කන්තා''ති…පෙ…. තෙ න පස්සන්ති අඤ්ඤෙ ආවාසිකෙ භික්ඛූ අන්තොසීමං ඔක්කමන්තෙ …පෙ…. තෙ න පස්සන්ති අඤ්ඤෙ ආවාසිකෙ භික්ඛූ අන්තොසීමං ඔක්කන්තෙ… පෙ…. තෙ න සුණන්ති ''අඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අන්තොසීමං ඔක්කමන්තී''ති…පෙ…. තෙ න සුණන්ති ''අඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අන්තොසීමං ඔක්කන්තා''ති…පෙ…..

ආවාසිකෙන ආවාසිකා එකසතපඤ්චසත්තති තිකනයතො, ආවාසිකෙන ආගන්තුකා, ආගන්තුකෙන ආවාසිකා, ආගන්තුකෙන ආගන්තුකා පෙය්‍යාලමුඛෙන සත්ත තිකසතානි හොන්ති.

178. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛූනං චාතුද්දසො හොති, ආගන්තුකානං පන්නරසො. සචෙ ආවාසිකා බහුතරා හොන්ති, ආගන්තුකෙහි ආවාසිකානං අනුවත්තිතබ්බං. සචෙ සමසමා හොන්ති, ආගන්තුකෙහි ආවාසිකානං අනුවත්තිතබ්බං. සචෙ ආගන්තුකා බහුතරා හොන්ති, ආවාසිකෙහි ආගන්තුකානං අනුවත්තිතබ්බං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛූනං පන්නරසො හොති, ආගන්තුකානං චාතුද්දසො. සචෙ ආවාසිකා බහුතරා හොන්ති, ආගන්තුකෙහි ආවාසිකානං අනුවත්තිතබ්බං. සචෙ සමසමා හොන්ති, ආගන්තුකෙහි ආවාසිකානං අනුවත්තිතබ්බං. සචෙ ආගන්තුකා බහුතරා හොන්ති, ආවාසිකෙහි ආගන්තුකානං අනුවත්තිතබ්බං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛූනං පාටිපදො හොති, ආගන්තුකානං පන්නරසො. සචෙ ආවාසිකා බහුතරා හොන්ති, ආවාසිකෙහි ආගන්තුකානං නාකාමා දාතබ්බා සාමග්ගී. ආගන්තුකෙහි නිස්සීමං ගන්ත්වා උපොසථො කාතබ්බො. සචෙ සමසමා හොන්ති, ආවාසිකෙහි ආගන්තුකානං නාකාමා දාතබ්බා සාමග්ගී. ආගන්තුකෙහි නිස්සීමං ගන්ත්වා උපොසථො කාතබ්බො. සචෙ ආගන්තුකා බහුතරා හොන්ති, ආවාසිකෙහි ආගන්තුකානං සාමග්ගී වා දාතබ්බා නිස්සීමං වා ගන්තබ්බං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛූනං පන්නරසො හොති, ආගන්තුකානං

පාටිපදො. සචෙ ආවාසිකා බහුතරා හොන්ති, ආගන්තුකෙහි ආවාසිකානං සාමග්ගී වා දාතබ්බා නිස්සීමං වා ගන්තබ්බං. සචෙ සමසමා හොන්ති, ආගන්තුකෙහි ආවාසිකානං සාමග්ගී වා දාතබ්බා නිස්සීමං වා ගන්තබ්බං. සචෙ ආගන්තුකා බහුතරා හොන්ති, ආගන්තුකෙහි ආවාසිකානං නාකාමා දාතබ්බා සාමග්ගී. ආවාසිකෙහි නිස්සීමං ගන්ත්වා උපොසථො කාතබ්බො.

සීමොක්කන්තිකපෙය්‍යාලං නිට්ඨිතං.

101. ලිඞ්ගාදිදස්සනං

179. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛූ පස්සන්ති ආවාසිකානං භික්ඛූනං ආවාසිකාකාරං, ආවාසිකලිඞ්ගං, ආවාසිකනිමිත්තං, ආවාසිකුද්දෙසං, සුපඤ්ඤත්තං මඤ්චපීඨං, භිසිබිබ්බොහනං, පානීයං පරිභොජනීයං සුපට්ඨිතං, පරිවෙණං සුසම්මට්ඨං; පස්සිත්වා වෙමතිකා හොන්ති – ‘‘අත්ථි නු ඛො ආවාසිකා භික්ඛූ නත්ථි නු ඛො’’ති. තෙ වෙමතිකා න විචිනන්ති; අවිචිනිත්වා උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති; විචිනිත්වා න පස්සන්ති; අපස්සිත්වා උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති; විචිනිත්වා පස්සන්ති; පස්සිත්වා එකතො උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති; විචිනිත්වා පස්සන්ති; පස්සිත්වා පාටෙක්කං උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති; විචිනිත්වා පස්සන්ති; පස්සිත්වා – ‘‘නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො’’ති – භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛූ සුණන්ති ආවාසිකානං භික්ඛූනං ආවාසිකාකාරං, ආවාසිකලිඞ්ගං, ආවාසිකනිමිත්තං, ආවාසිකුද්දෙසං, චඞ්කමන්තානං පදසද්දං, සජ්ඣායසද්දං, උක්කාසිතසද්දං, ඛිපිතසද්දං; සුත්වා වෙමතිකා හොන්ති – ‘‘අත්ථි නු ඛො ආවාසිකා භික්ඛූ නත්ථි නු ඛො’’ති. තෙ වෙමතිකා න විචිනන්ති; අවිචිනිත්වා උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති; විචිනිත්වා න පස්සන්ති; අපස්සිත්වා උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති; විචිනිත්වා පස්සන්ති; පස්සිත්වා එකතො උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති; විචිනිත්වා පස්සන්ති; පස්සිත්වා පාටෙක්කං උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති; විචිනිත්වා පස්සන්ති; පස්සිත්වා – ‘‘නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො’’ති – භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛූ පස්සන්ති ආගන්තුකානං භික්ඛූනං ආගන්තුකාකාරං, ආගන්තුකලිඞ්ගං, ආගන්තුකනිමිත්තං, ආගන්තුකුද්දෙසං, අඤ්ඤාතකං පත්තං, අඤ්ඤාතකං චීවරං, අඤ්ඤාතකං නිසීදනං, පාදානං ධොතං, උදකනිස්සෙකං; පස්සිත්වා වෙමතිකා හොන්ති – ‘‘අත්ථි නු ඛො ආගන්තුකා භික්ඛූ නත්ථි නු ඛො’’ති. තෙ වෙමතිකා න විචිනන්ති; අවිචිනිත්වා උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති; විචිනිත්වා න පස්සන්ති; අපස්සිත්වා උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති; විචිනිත්වා පස්සන්ති; පස්සිත්වා එකතො උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති; විචිනිත්වා පස්සන්ති; පස්සිත්වා පාටෙක්කං උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති; විචිනිත්වා පස්සන්ති; පස්සිත්වා – ‘‘නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො’’ති – භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛූ සුණන්ති ආගන්තුකානං භික්ඛූනං ආගන්තුකාකාරං, ආගන්තුකලිඞ්ගං, ආගන්තුකනිමිත්තං, ආගන්තුකුද්දෙසං, ආගච්ඡන්තානං පදසද්දං, උපාහනපප්ඵොටනසද්දං, උක්කාසිතසද්දං, ඛිපිතසද්දං; සුත්වා වෙමතිකා හොන්ති – ‘‘අත්ථි නු ඛො ආගන්තුකා භික්ඛූ නත්ථි නු ඛො’’ති. තෙ වෙමතිකා න විචිනන්ති; අවිචිනිත්වා උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති; විචිනිත්වා න පස්සන්ති; අපස්සිත්වා උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති; විචිනිත්වා පස්සන්ති; පස්සිත්වා එකතො උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති; විචිනිත්වා පස්සන්ති; පස්සිත්වා පාටෙක්කං උපොසථං

කරොන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති; විචිනිත්වා පස්සන්ති; පස්සිත්වා – ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ , කො තෙහි අත්ථො''ති – භෙදපුරෙක්ඛාරා උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස .

ලිඞ්ගාදිදස්සනං නිට්ඨිතං.

102. නානාසංවාසකාදීහි උපොසථකරණං

180. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛූ පස්සන්ති ආවාසිකෙ භික්ඛූ නානාසංවාසකෙ. තෙ සමානසංවාසකදිට්ඨිං පටිලභන්ති; සමානසංවාසකදිට්ඨිං පටිලභිත්වා න පුච්ඡන්ති; අපුච්ඡිත්වා එකතො උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති. තෙ පුච්ඡන්ති; පුච්ඡිත්වා නාභිවිතරන්ති; අනභිවිතරිත්වා එකතො උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ පුච්ඡන්ති; පුච්ඡිත්වා නාභිවිතරන්ති; අනභිවිතරිත්වා පාටෙක්කං උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛූ පස්සන්ති ආවාසිකෙ භික්ඛූ සමානසංවාසකෙ. තෙ නානාසංවාසකදිට්ඨිං පටිලභන්ති; නානාසංවාසකදිට්ඨිං පටිලභිත්වා න පුච්ඡන්ති; අපුච්ඡිත්වා එකතො උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ පුච්ඡන්ති; පුච්ඡිත්වා අභිවිතරන්ති; අභිවිතරිත්වා පාටෙක්කං උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ පුච්ඡන්ති; පුච්ඡිත්වා අභිවිතරන්ති; අභිවිතරිත්වා එකතො උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛූ පස්සන්ති ආගන්තුකෙ භික්ඛූ නානාසංවාසකෙ. තෙ සමානසංවාසකදිට්ඨිං පටිලභන්ති; සමානසංවාසකදිට්ඨිං පටිලභිත්වා න පුච්ඡන්ති; අපුච්ඡිත්වා එකතො උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති. තෙ පුච්ඡන්ති; පුච්ඡිත්වා නාභිවිතරන්ති; අනභිවිතරිත්වා එකතො උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ පුච්ඡන්ති; පුච්ඡිත්වා නාභිවිතරන්ති ; අනභිවිතරිත්වා පාටෙක්කං උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛූ පස්සන්ති ආගන්තුකෙ භික්ඛූ සමානසංවාසකෙ. තෙ නානාසංවාසකදිට්ඨිං පටිලභන්ති; නානාසංවාසකදිට්ඨිං පටිලභිත්වා න පුච්ඡන්ති; අපුච්ඡිත්වා එකතො උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ පුච්ඡන්ති; පුච්ඡිත්වා අභිවිතරන්ති; අභිවිතරිත්වා පාටෙක්කං උපොසථං කරොන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ පුච්ඡන්ති; පුච්ඡිත්වා අභිවිතරන්ති; අභිවිතරිත්වා එකතො උපොසථං කරොන්ති. අනාපත්ති.

නානාසංවාසකාදීහි උපොසථකරණං නිට්ඨිතං.

103. නගන්තබ්බවාරො

181. න, භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න, භික්ඛවෙ , තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න, භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

න , භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා අනාවාසා අභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න, භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා අනාවාසා අභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න, භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා අනාවාසා අභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

න, භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා අභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න, භික්ඛවෙ , තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා අභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න, භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා අභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

න, භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න, භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආවාසා සභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න, භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

න, භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා අනාවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න, භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා අනාවාසා සභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න,

භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා අනාවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

න, භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න, භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න, භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

නගන්තබ්බවාරො නිට්ඨිතො.

104. ගන්තබ්බවාරො

182. ගන්තබ්බො, භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො, යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා, යං ජඤ්ඤා – ‘‘සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තු’’න්ති. ගන්තබ්බො, භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආවාසා සභික්ඛුකො අනාවාසො…පෙ…. සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා, යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා, යං ජඤ්ඤා – ‘‘සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තු’’න්ති.

ගන්තබ්බො, භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා අනාවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො…පෙ…. සභික්ඛුකො අනාවාසො…පෙ…. සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා, යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා, යං ජඤ්ඤා – ‘‘සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තු’’න්ති.

ගන්තබ්බො, භික්ඛවෙ, තදහුපොසථෙ සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛුකො ආවාසො…පෙ…. සභික්ඛුකො අනාවාසො…පෙ…. සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා, යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා, යං ජඤ්ඤා – ‘‘සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තු’’න්ති.

ගන්තබ්බවාරො නිට්ඨිතො.

105. වජ්ජනීයපුග්ගලසන්දස්සනා

183. න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා නිසින්නපරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. න සික්ඛමානාය…පෙ…. න සාමණෙරස්ස …පෙ…. න සාමණෙරියා…පෙ…. න සික්ඛාපච්චක්ඛාතකස්ස…පෙ…. න අන්තිමවත්ථුං අජ්ඣාපන්නකස්ස නිසින්නපරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

න ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකස්ස නිසින්නපරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, යථාධම්මො කාරෙතබ්බො. න ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිත්තකස්ස නිසින්නපරිසාය…පෙ…. න පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකස්ස නිසින්නපරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, යථාධම්මො කාරෙතබ්බො.

න පණ්ඩකස්ස නිසින්නපරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. න ථෙය්‍යසංවාසකස්ස…පෙ…. න තිත්ථියපක්කන්තකස්ස…පෙ…. න තිරච්ඡානගතස්ස…පෙ…. න මාතුඝාතකස්ස…පෙ…. න පිතුඝාතකස්ස…පෙ…. න අරහන්තඝාතකස්ස…පෙ…. න භික්ඛුනිදූසකස්ස…පෙ…. න සඞ්ඝභෙදකස්ස…පෙ…. න ලොහිතුප්පාදකස්ස…පෙ…. න උභතොබ්‍යඤ්ජනකස්ස නිසින්නපරිසාය පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බං. යො උද්දිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

න, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකපාරිසුද්ධිදානෙන උපොසථො කාතබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර අවුට්ඨිතාය පරිසාය. න ච, භික්ඛවෙ, අනුපොසථෙ උපොසථො කාතබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝසාමග්ගියාති.

වජ්ජනීයපුග්ගලසන්දස්සනා නිට්ඨිතා.

තතියභාණවාරො නිට්ඨිතො.

උපොසථක්ඛන්ධකො දුතියො.

106. තස්සුද්දානං

තිත්ථියා බිම්බිසාරො ච, සන්නිපතිතුං තුණ්හිකා;
ධම්මං රහො පාතිමොක්ඛං, දෙවසිකං තදා සකිං.

යථාපරිසා සමග්ගං, සාමග්ගී මද්දකුච්ඡි ච;
සීමා මහතී නදියා, අනු ද්වෙ ඛුද්දකානි ච.

නවා රාජගහෙ චෙව, සීමා අවිප්පවාසනා;
සම්මන්නෙ [සම්මනෙ (ක.)] පඨමං සීමං, පච්ඡා සීමං සමූහනෙ.

අසම්මතා ගාමසීමා, නදියා සමුද්දෙ සරෙ;
උදකුක්ඛෙපො භින්දන්ති, තථෙවජ්ඣොත්ථරන්ති ච.

කති කම්මානි උද්දෙසො, සවරා අසතීපි ච;
ධම්මං විනයං තජ්ජෙන්ති, පුන විනයතජ්ජනා.

චොදනා කතෙ ඔකාසෙ, අධම්මප්පටික්කොසනා;
චතුපඤ්චපරා ආවි, සඤ්චිච්ච චෙපි වායමෙ.

සගහට්ඨා අනජ්ඣිට්ඨා, චොදනම්හි න ජානති;
සම්බහුලා න ජානන්ති, සජ්ජුකං න ච ගච්ඡරෙ.

කතිමී කීවතිකා දූරෙ, ආරොචෙතුඤ්ච නස්සරි;
උක්ලාපං ආසනං දීපො, දිසා අඤ්ඤො බහුස්සුතො.

සජ්ජුකං [සජ්ජුවස්සරුපොසථො (ක.)] වස්සුපොසථො, සුද්ධිකම්මඤ්ච ඤාතකා;
ගග්ගො චතුතයො ද්වෙකො, ආපත්තිසභාගා සරි.

සබ්බො සඞ්ඝො වෙමතිකො, න ජානන්ති බහුස්සුතො;
බහූ සමසමා ථොකා, පරිසා අවුට්ඨිතාය ච.

එකච්චා වුට්ඨිතා සබ්බා, ජානන්ති ච වෙමතිකා;
කප්පතෙවාති කුක්කුච්චා, ජානං පස්සං සුණන්ති ච.

ආවාසිකෙන ආගන්තු, චාතුපන්නරසො පුන;
පාටිපදො පන්නරසො, ලිඞ්ගසංවාසකා උභො.

පාරිවාසානුපොසථො , අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝසාමග්ගියා;
එතෙ විභත්තා උද්දානා, වත්ථුවිභූතකාරණාති.

ඉමස්මිං ඛන්ධකෙ වත්ථූනි ඡඅසීති.

උපොසථක්ඛන්ධකො නිට්ඨිතො.

3. වස්සූපනායිකක්ඛන්ධකො

107. වස්සූපනායිකානුජානනා

184. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලන්දකනිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවතා භික්ඛූනං වස්සාවාසො අපඤ්ඤත්තො හොති. තෙඉධ භික්ඛූ හෙමන්තම්පි ගිම්හම්පි වස්සම්පි චාරිකං චරන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා හෙමන්තම්පි ගිම්හම්පි වස්සම්පි චාරිකං චරිස්සන්ති, හරිතානි තිණානි සම්මද්දන්තා, එකින්ද්‍රියං ජීවං විහෙඨෙන්තා, බහූ ඛුද්දකෙ පාණෙ සඞ්ඝාතං ආපාදෙන්තා. ඉමෙ හි නාම අඤ්ඤතිත්ථියා දුරක්ඛාතධම්මා වස්සාවාසං අල්ලීයිස්සන්ති සඞ්කසායිස්සන්ති. ඉමෙ හි නාම සකුන්තකා රුක්ඛග්ගෙසු කුලාවකානි කරිත්වා වස්සාවාසං අල්ලීයිස්සන්ති සඞ්කසායිස්සන්ති [සඞ්කාසයිස්සන්ති (සී. ස්‍යා.)]. ඉමෙ පන සමණා සක්‍යපුත්තියා හෙමන්තම්පි ගිම්හම්පි වස්සම්පි චාරිකං චරන්ති, හරිතානි තිණානි සම්මද්දන්තා, එකින්ද්‍රියං ජීවං විහෙඨෙන්තා, බහූ ඛුද්දකෙ පාණෙ සඞ්ඝාතං ආපාදෙන්තා''ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, වස්සං උපගන්තු''න්ති. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ''කදා නු ඛො වස්සං උපගන්තබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, වස්සානෙ වස්සං උපගන්තුන්ති.

අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ''කති නු ඛො වස්සූපනායිකා''ති? භගවතො එතමත්ථං

ආරොචෙසුං. ද්වෙමා, භික්ඛවෙ, වස්සූපනායිකා – පුරිමිකා, පච්ඡිමිකා. අපරජ්ජුගතාය ආසාළ්හියා පුරිමිකා උපගන්තබ්බා, මාසගතාය ආසාළ්හියා පච්ඡිමිකා උපගන්තබ්බා – ඉමා ඛො, භික්ඛවෙ, ද්වෙ වස්සූපනායිකාති.

වස්සූපනායිකානුජානනා නිට්ඨිතා.

108. වස්සානෙ චාරිකාපටික්ඛෙපාදි

185. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ වස්සං උපගන්ත්වා අන්තරාවස්සං චාරිකං චරන්ති. මනුස්සා තථෙව උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා හෙමන්තම්පි ගිම්හම්පි වස්සම්පි චාරිකං චරිස්සන්ති, හරිතානි තිණානි සම්මද්දන්තා, එකින්ද්‍රියං ජීවං විහෙඨෙන්තා, බහූ ඛුද්දකෙ පාණෙ සඞ්ඝාතං ආපාදෙන්තා. ඉමෙ හි නාම අඤ්ඤතිත්ථියා දුරක්ඛාතධම්මා වස්සාවාසං අල්ලීයිස්සන්ති සඞ්කසායිස්සන්ති. ඉමෙ හි නාම සකුන්තකා රුක්ඛග්ගෙසු කුලාවකානි කරිත්වා වස්සාවාසං අල්ලීයිස්සන්ති සඞ්කසායිස්සන්ති. ඉමෙ පන සමණා සක්‍යපුත්තියා හෙමන්තම්පි ගිම්හම්පි වස්සම්පි චාරිකං චරන්ති, හරිතානි තිණානි සම්මද්දන්තා, එකින්ද්‍රියං ජීවං විහෙඨෙන්තා, බහූ ඛුද්දකෙ පාණෙ සඞ්ඝාතං ආපාදෙන්තා''ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ වස්සං උපගන්ත්වා අන්තරාවස්සං චාරිකං චරිස්සන්තී''ති? අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''න, භික්ඛවෙ, වස්සං උපගන්ත්වා පුරිමං වා තෙමාසං පච්ඡිමං වා තෙමාසං අවසිත්වා චාරිකා පක්කමිතබ්බා. යො පක්කමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

186. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ න ඉච්ඡන්ති වස්සං උපගන්තුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, වස්සං න උපගන්තබ්බං. යො න උපගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ තදහු වස්සූපනායිකාය වස්සං අනුපගන්තුකාමා සඤ්චිච්ච ආවාසං අතික්කමන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, තදහු වස්සූපනායිකාය වස්සං අනුපගන්තුකාමෙන සඤ්චිච්ච ආවාසො අතික්කමිතබ්බො. යො අතික්කමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො වස්සං උක්කඩ්ඪිතුකාමො

භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පාහෙසි – යදි පනාය්‍යා ආගමෙ ජුණ්හෙ වස්සං උපගච්ඡෙය්‍යුන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, රාජූනං අනුවත්තිතුන්ති.

වස්සානෙ චාරිකාපටික්ඛෙපාදි නිට්ඨිතා.

109. සත්තාහකරණීයානුජානනා

187. අථ ඛො භගවා රාජගහෙ යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන සාවත්ථි තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන සාවත්ථි තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන කොසලෙසු ජනපදෙ උදෙනෙන උපාසකෙන සඞ්ඝං උද්දිස්ස විහාරො කාරාපිතො හොති. සො භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පාහෙසි – ‘‘ආගච්ඡන්තු භදන්තා, ඉච්ඡාමි දානඤ්ච දාතුං, ධම්මඤ්ච සොතුං, භික්ඛූ ච පස්සිතු’’න්ති. භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘භගවතා, ආවුසො, පඤ්ඤත්තං ‘න වස්සං උපගන්ත්වා පුරිමං වා තෙමාසං පච්ඡිමං වා තෙමාසං අවසිත්වා චාරිකා පක්කමිතබ්බා’ති. ආගමෙතු උදෙනො උපාසකො, යාව භික්ඛූ වස්සං වසන්ති. වස්සංවුට්ඨා ආගමිස්සන්ති. සචෙ පනස්ස අච්චායිකං කරණීයං, තත්ථෙව ආවාසිකානං භික්ඛූනං සන්තිකෙ විහාරං පතිට්ඨාපෙතූ’’ති. උදෙනො උපාසකො උජ්ඣායති ඛියෳති විපාචෙති – ‘‘කථඤ්හි නාම භදන්තා මයා පහිතෙ න ආගච්ඡිස්සන්ති. අහඤ්හි දායකො කාරකො සඞ්ඝුපට්ඨාකො’’ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ උදෙනස්ස උපාසකස්ස උජ්ඣායන්තස්ස ඛියෳන්තස්ස විපාචෙන්තස්ස. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සත්තන්නං සත්තාහකරණීයෙන පහිතෙ ගන්තුං, න ත්වෙව අප්පහිතෙ. භික්ඛුස්ස, භික්ඛුනියා, සික්ඛමානාය, සාමණෙරස්ස, සාමණෙරියා, උපාසකස්ස, උපාසිකාය – අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඉමෙසං සත්තන්නං සත්තාහකරණීයෙන පහිතෙ ගන්තුං, න ත්වෙව අප්පහිතෙ. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො’’.

188. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, උපාසකෙන සඞ්ඝං උද්දිස්ස විහාරො කාරාපිතො හොති. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘ආගච්ඡන්තු භදන්තා, ඉච්ඡාමි දානඤ්ච දාතුං, ධම්මඤ්ච සොතුං, භික්ඛූ ච පස්සිතු’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, පහිතෙ, න ත්වෙව අප්පහිතෙ. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, උපාසකෙන සඞ්ඝං උද්දිස්ස අඩ්ඪයොගො කාරාපිතො හොති…පෙ…. පාසාදො කාරාපිතො හොති… හම්මියං කාරාපිතං හොති… ගුහා කාරාපිතා හොති… පරිවෙණං කාරාපිතං හොති… කොට්ඨකො කාරාපිතො හොති… උපට්ඨානසාලා කාරාපිතා හොති… අග්ගිසාලා කාරාපිතා හොති… කප්පියකුටි කාරාපිතා හොති… වච්චකුටි කාරාපිතා හොති… චඞ්කමො කාරාපිතො හොති … චඞ්කමනසාලා කාරාපිතා හොති… උදපානො කාරාපිතො හොති … උදපානසාලා කාරාපිතා හොති… ජන්තාඝරං කාරාපිතං හොති… ජන්තාඝරසාලා කාරාපිතා හොති… පොක්ඛරණී කාරාපිතා හොති… මණ්ඩපො කාරාපිතො හොති… ආරාමො කාරාපිතො හොති… ආරාමවත්ථු කාරාපිතං හොති. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘ආගච්ඡන්තු භදන්තා, ඉච්ඡාමි දානඤ්ච දාතුං, ධම්මඤ්ච සොතුං, භික්ඛූ ච පස්සිතු’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, පහිතෙ, න ත්වෙව අප්පහිතෙ. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, උපාසකෙන සම්බහුලෙ භික්ඛූ උද්දිස්ස…පෙ…. එකං භික්ඛුං උද්දිස්ස විහාරො කාරාපිතො හොති… අඩ්ඪයොගො කාරාපිතො හොති… පාසාදො කාරාපිතො හොති … හම්මියං කාරාපිතං හොති… ගුහා කාරාපිතා හොති… පරිවෙණං කාරාපිතං හොති… කොට්ඨකො කාරාපිතො හොති… උපට්ඨානසාලා කාරාපිතා හොති… අග්ගිසාලා කාරාපිතා හොති… කප්පියකුටි කාරාපිතා හොති… වච්චකුටි කාරාපිතා හොති… චඞ්කමො කාරාපිතො හොති… චඞ්කමනසාලා කාරාපිතා හොති… උදපානො කාරාපිතො හොති… උදපානසාලා කාරාපිතා හොති… ජන්තාඝරං කාරාපිතං හොති… ජන්තාඝරසාලා කාරාපිතා හොති… පොක්ඛරණී කාරාපිතා හොති… මණ්ඩපො කාරාපිතො හොති… ආරාමො කාරාපිතො හොති… ආරාමවත්ථු කාරාපිතං හොති. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘ආගච්ඡන්තු භදන්තා, ඉච්ඡාමි දානඤ්ච දාතුං, ධම්මඤ්ච සොතුං, භික්ඛූ ච පස්සිතු’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, පහිතෙ, න ත්වෙව අප්පහිතෙ. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, උපාසකෙන භික්ඛුනිසඞ්ඝං උද්දිස්ස…පෙ…. සම්බහුලා භික්ඛුනියො උද්දිස්ස…පෙ…. එකං භික්ඛුනිං උද්දිස්ස…පෙ…. සම්බහුලා සික්ඛමානායො උද්දිස්ස…පෙ…. එකං සික්ඛමානං උද්දිස්ස…පෙ…. සම්බහුලෙ සාමණෙරෙ උද්දිස්ස…පෙ…. එකං සාමණෙරං උද්දිස්ස…පෙ…. සම්බහුලා සාමණෙරියො උද්දිස්ස…පෙ. … එකං සාමණෙරිං උද්දිස්ස විහාරො කාරාපිතො හොති…පෙ…. අඩ්ඪයොගො කාරාපිතො හොති… පාසාදො කාරාපිතො හොති… හම්මියං කාරාපිතං හොති… ගුහා කාරාපිතා හොති… පරිවෙණං කාරාපිතං හොති… කොට්ඨකො කාරාපිතො හොති… උපට්ඨානසාලා කාරාපිතා හොති… අග්ගිසාලා කාරාපිතා හොති … කප්පියකුටි කාරාපිතා හොති… චඞ්කමො කාරාපිතො හොති… චඞ්කමනසාලා කාරාපිතා හොති… උදපානො කාරාපිතො හොති… උදපානසාලා කාරාපිතා හොති… පොක්ඛරණී කාරාපිතා හොති… මණ්ඩපො කාරාපිතො හොති… ආරාමො කාරාපිතො හොති… ආරාමවත්ථු කාරාපිතං හොති. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘ආගච්ඡන්තු භදන්තා, ඉච්ඡාමි දානඤ්ච දාතුං , ධම්මඤ්ච සොතුං, භික්ඛූ ච පස්සිතු’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, පහිතෙ, න ත්වෙව අප්පහිතෙ. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

189. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, උපාසකෙන අත්තනො අත්ථාය නිවෙසනං කාරාපිතං හොති…පෙ…. සයනිඝරං කාරාපිතං හොති… උදොසිතො කාරාපිතො හොති… අට්ටො කාරාපිතො හොති… මාළො කාරාපිතො හොති… ආපණො කාරාපිතො හොති… ආපණසාලා කාරාපිතා හොති… පාසාදො කාරාපිතො හොති… හම්මියං කාරාපිතං හොති… ගුහා කාරාපිතා හොති… පරිවෙණං කාරාපිතං හොති… කොට්ඨකො කාරාපිතො හොති… උපට්ඨානසාලා කාරාපිතා හොති… අග්ගිසාලා කාරාපිතා හොති… රසවතී කාරාපිතා හොති… චඞ්කමො කාරාපිතො හොති… චඞ්කමනසාලා කාරාපිතා හොති… උදපානො කාරාපිතො හොති… උදපානසාලා කාරාපිතා හොති… පොක්ඛරණී

කාරාපිතා හොති... මණ්ඩපො කාරාපිතො හොති... ආරාමො කාරාපිතො හොති ... ආරාමවත්ථු කාරාපිතං හොති... පුත්තස්ස වා වාරෙය්‍යං හොති... ධීතුයා වා වාරෙය්‍යං හොති... ගිලානො වා හොති... අභිඤ්ඤාතං වා සුත්තන්තං භණති. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – 'ආගච්ඡන්තු භදන්තා, ඉමං සුත්තන්තං පරියාපුණිස්සන්ති, පුරායං සුත්තන්තො න පලුජ්ජතී'ති. අඤ්ඤතරං වා පනස්ස කිච්චං හොති – කරණීයං වා, සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ''ආගච්ඡන්තු භදන්තා, ඉච්ඡාමි දානඤ්ච දාතුං, ධම්මඤ්ච සොතුං, භික්ඛූ ච පස්සිතු''න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, පහිතෙ, න ත්වෙව අප්පහිතෙ. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

190. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, උපාසිකාය සඞ්ඝං උද්දිස්ස විහාරො කාරාපිතො හොති. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ''ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි දානඤ්ච දාතුං, ධම්මඤ්ච සොතුං, භික්ඛූ ච පස්සිතු''න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, පහිතෙ, න ත්වෙව අප්පහිතෙ. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, උපාසිකාය සඞ්ඝං උද්දිස්ස අඩ්ඪයොගො කාරාපිතො හොති...පෙ.... පාසාදො කාරාපිතො හොති... හම්මියං කාරාපිතං හොති... ගුහා කාරාපිතා හොති... පරිවෙණං කාරාපිතං හොති... කොට්ඨකො කාරාපිතො හොති... උපට්ඨානසාලා කාරාපිතා හොති... අග්ගිසාලා කාරාපිතා හොති... කප්පියකුටි කාරාපිතා හොති... වච්චකුටි කාරාපිතා හොති... චඞ්කමො කාරාපිතො හොති... චඞ්කමනසාලා කාරාපිතා හොති... උදපානො කාරාපිතො හොති... උදපානසාලා කාරාපිතා හොති... ජන්තාඝරං කාරාපිතං හොති... ජන්තාඝරසාලා කාරාපිතා හොති... පොක්ඛරණී කාරාපිතා හොති... මණ්ඩපො කාරාපිතො හොති... ආරාමො කාරාපිතො හොති... ආරාමවත්ථු කාරාපිතං හොති. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ''ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි දානඤ්ච දාතුං, ධම්මඤ්ච සොතුං, භික්ඛූ ච පස්සිතු''න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, පහිතෙ, න ත්වෙව අප්පහිතෙ. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, උපාසිකාය සම්බහුලෙ භික්ඛූ උද්දිස්ස...පෙ.... එකං භික්ඛුං උද්දිස්ස...පෙ.... භික්ඛුනිසඞ්ඝං උද්දිස්ස...පෙ.... සම්බහුලා භික්ඛුනියො උද්දිස්ස...පෙ.... එකං භික්ඛුනිං උද්දිස්ස...පෙ.... සම්බහුලා සික්ඛමානායො උද්දිස්ස...පෙ.... එකං සික්ඛමානං උද්දිස්ස...පෙ.... සම්බහුලෙ සාමණෙරෙ උද්දිස්ස...පෙ.... එකං සාමණෙරං උද්දිස්ස...පෙ.... සම්බහුලා සාමණෙරියො උද්දිස්ස...පෙ.... එකං සාමණෙරිං උද්දිස්ස...පෙ.....

191. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, උපාසිකාය අත්තනො අත්ථාය නිවෙසනං කාරාපිතං හොති...පෙ.... සයනිඝරං කාරාපිතං හොති... උදොසිතො කාරාපිතො හොති... අට්ටො කාරාපිතො හොති... මාළො කාරාපිතො හොති... ආපණො කාරාපිතො හොති... ආපණසාලා කාරාපිතා හොති... පාසාදො කාරාපිතො හොති... හම්මියං කාරාපිතං හොති... ගුහා කාරාපිතා හොති... පරිවෙණං කාරාපිතං හොති... කොට්ඨකො කාරාපිතො හොති... උපට්ඨානසාලා කාරාපිතා හොති... අග්ගිසාලා කාරාපිතා හොති... රසවතී කාරාපිතා හොති... චඞ්කමො කාරාපිතො හොති... චඞ්කමනසාලා කාරාපිතා හොති... උදපානො කාරාපිතො හොති ... උදපානසාලා කාරාපිතා හොති... පොක්ඛරණී කාරාපිතා හොති... මණ්ඩපො කාරාපිතො හොති... ආරාමො කාරාපිතො හොති... ආරාමවත්ථු කාරාපිතං හොති... පුත්තස්ස වා වාරෙය්‍යං හොති... ධීතුයා වා වාරෙය්‍යං හොති... ගිලානා වා හොති... අභිඤ්ඤාතං වා සුත්තන්තං භණති. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ''ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉමං සුත්තන්තං පරියාපුණිස්සන්ති, පුරායං සුත්තන්තො පලුජ්ජතී''ති. අඤ්ඤතරං වා පනස්සා කිච්චං හොති කරණීයං වා, සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ''ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි දානඤ්ච දාතුං, ධම්මඤ්ච සොතුං, භික්ඛූ ච පස්සිතු''න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, පහිතෙ, න ත්වෙව අප්පහිතෙ. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

192. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සඞ්ඝං උද්දිස්ස...පෙ.... භික්ඛුනියා සඞ්ඝං උද්දිස්ස... සික්ඛමානාය සඞ්ඝං උද්දිස්ස... සාමණෙරෙන සඞ්ඝං උද්දිස්ස... සාමණෙරියා සඞ්ඝං උද්දිස්ස ... සම්බහුලෙ භික්ඛූ උද්දිස්ස... එකං භික්ඛුං උද්දිස්ස... භික්ඛුනිසඞ්ඝං උද්දිස්ස... සම්බහුලා භික්ඛුනියො උද්දිස්ස... එකං භික්ඛුනිං උද්දිස්ස... සම්බහුලා සික්ඛමානායො උද්දිස්ස... එකං සික්ඛමානං උද්දිස්ස... සම්බහුලෙ සාමණෙරෙ උද්දිස්ස... එකං සාමණෙරං උද්දිස්ස... සම්බහුලා සාමණෙරියො උද්දිස්ස... එකං සාමණෙරිං උද්දිස්ස... අත්තනො අත්ථාය විහාරො කාරාපිතො හොති...පෙ.... අඩ්ඪයොගො කාරාපිතො හොති... පාසාදො කාරාපිතො හොති... හම්මියං කාරාපිතං හොති... ගුහා කාරාපිතා හොති... පරිවෙණං කාරාපිතං හොති ... කොට්ඨකො කාරාපිතො හොති... උපට්ඨානසාලා කාරාපිතා හොති... අග්ගිසාලා කාරාපිතා හොති... කප්පියකුටි කාරාපිතා හොති... චඞ්කමො කාරාපිතො හොති... චඞ්කමනසාලා කාරාපිතා හොති... උදපානො කාරාපිතො හොති... උදපානසාලා කාරාපිතා හොති... පොක්ඛරණී කාරාපිතා හොති... මණ්ඩපො කාරාපිතො හොති... ආරාමො කාරාපිතො හොති... ආරාමවත්ථු කාරාපිතං හොති. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය... ''ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි දානඤ්ච දාතුං, ධම්මඤ්ච සොතුං, භික්ඛූ ච පස්සිතු''න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, පහිතෙ, න ත්වෙව අප්පහිතෙ. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බොති.

සත්තාහකරණීයානුජානනා නිට්ඨිතා.

110. පඤ්චන්නං අප්පහිතෙපි අනුජානනා

193. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. සො භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පාහෙසි – ‘‘අහඤ්හි ගිලානො, ආගච්ඡන්තු භික්ඛූ, ඉච්ඡාමි භික්ඛූනං ආගත’’න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පඤ්චන්නං සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි ගන්තුං, පගෙව පහිතෙ. භික්ඛුස්ස, භික්ඛුනියා, සික්ඛමානාය, සාමණෙරස්ස, සාමණෙරියා – අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඉමෙසං පඤ්චන්නං සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි ගන්තුං, පගෙව පහිතෙ. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ගිලානො හොති. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘අහඤ්හි ගිලානො, ආගච්ඡන්තු භික්ඛූ, ඉච්ඡාමි භික්ඛූනං ආගත’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, අප්පහිතෙපි, පගෙව පහිතෙ – ‘‘ගිලානභත්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානුපට්ඨාකභත්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානභෙසජ්ජං වා පරියෙසිස්සාමි, පුච්ඡිස්සාමි වා, උපට්ඨහිස්සාමි වා’’ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස අනභිරති උප්පන්නා හොති. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘අනභිරති මෙ උප්පන්නා, ආගච්ඡන්තු භික්ඛූ, ඉච්ඡාමි භික්ඛූනං ආගත’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, අප්පහිතෙපි, පගෙව පහිතෙ – ‘‘අනභිරතං වූපකාසෙස්සාමි වා, වූපකාසාපෙස්සාමි වා, ධම්මකථං වාස්ස කරිස්සාමී’’ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස කුක්කුච්චං උප්පන්නං හොති. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘කුක්කුච්චං මෙ උප්පන්නං, ආගච්ඡන්තු භික්ඛූ, ඉච්ඡාමි භික්ඛූනං ආගත’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, අප්පහිතෙපි, පගෙව පහිතෙ – ‘‘කුක්කුච්චං විනොදෙස්සාමි වා, විනොදාපෙස්සාමි වා, ධම්මකථං වාස්ස කරිස්සාමී’’ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘දිට්ඨිගතං මෙ උප්පන්නං, ආගච්ඡන්තු භික්ඛූ, ඉච්ඡාමි භික්ඛූනං ආගත’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, අප්පහිතෙපි, පගෙව පහිතෙ – ‘‘දිට්ඨිගතං විවෙචෙස්සාමි වා, විවෙචාපෙස්සාමි වා, ධම්මකථං වාස්ස කරිස්සාමී’’ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ගරුධම්මං අජ්ඣාපන්නො හොති පරිවාසාරහො. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘අහඤ්හි ගරුධම්මං අජ්ඣාපන්නො පරිවාසාරහො, ආගච්ඡන්තු භික්ඛූ, ඉච්ඡාමි භික්ඛූනං ආගත’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, අප්පහිතෙපි, පගෙව පහිතෙ – ‘‘පරිවාසදානං උස්සුක්කං කරිස්සාමි වා, අනුස්සාවෙස්සාමි වා, ගණපූරකො වා භවිස්සාමී’’ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු මූලාය පටිකස්සනාරහො හොති. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘අහඤ්හි මූලාය පටිකස්සනාරහො, ආගච්ඡන්තු භික්ඛූ, ඉච්ඡාමි භික්ඛූනං ආගත’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, අප්පහිතෙපි, පගෙව පහිතෙ – ‘‘මූලාය පටිකස්සනං උස්සුක්කං කරිස්සාමි වා, අනුස්සාවෙස්සාමි වා, ගණපූරකො වා භවිස්සාමී’’ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු මානත්තාරහො හොති. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘අහඤ්හි මානත්තාරහො, ආගච්ඡන්තු භික්ඛූ, ඉච්ඡාමි භික්ඛූනං ආගත’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, අප්පහිතෙපි, පගෙව පහිතෙ – ‘‘මානත්තදානං උස්සුක්කං කරිස්සාමි වා, අනුස්සාවෙස්සාමි වා, ගණපූරකො වා භවිස්සාමී’’ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු අබ්භානාරහො හොති. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘අහඤ්හි අබ්භානාරහො, ආගච්ඡන්තු භික්ඛූ, ඉච්ඡාමි භික්ඛූනං ආගත’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, අප්පහිතෙපි, පගෙව පහිතෙ – ‘‘අබ්භානං උස්සුක්කං කරිස්සාමි වා, අනුස්සාවෙස්සාමි වා, ගණපූරකො වා භවිස්සාමී’’ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස සඞ්ඝො කම්මං කත්තුකාමො හොති තජ්ජනීයං වා, නියස්සං වා, පබ්බාජනීයං වා, පටිසාරණීයං වා, උක්ඛෙපනීයං වා. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘සඞ්ඝො මෙ කම්මං කත්තුකාමො, ආගච්ඡන්තු භික්ඛූ, ඉච්ඡාමි භික්ඛූනං ආගත’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, අප්පහිතෙපි, පගෙව පහිතෙ – ‘‘කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො කම්මං න කරෙය්‍ය, ලහුකාය වා පරිණාමෙය්‍යා’’ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

කතං වා පනස්ස හොති සඞ්ඝෙන කම්මං තජ්ජනීයං වා නියස්සං වා පබ්බාජනීයං වා පටිසාරණීයං වා උක්ඛෙපනීයං වා. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය ‘‘සඞ්ඝො මෙ කම්මං අකාසි, ආගච්ඡන්තු භික්ඛූ, ඉච්ඡාමි භික්ඛූනං ආගත’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, අප්පහිතෙපි, පගෙව පහිතෙ – ‘‘කින්ති නු ඛො සම්මා වත්තෙය්‍ය, ලොමං පාතෙය්‍ය, නෙත්ථාරං වත්තෙය්‍ය, සඞ්ඝො තං කම්මං පටිප්පස්සම්භෙය්‍යා’’ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

194. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී ගිලානා හොති. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘අහඤ්හි ගිලානා, ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, අප්පහිතෙපි, පගෙව පහිතෙ – ‘‘ගිලානභත්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානුපට්ඨාකභත්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානභෙසජ්ජං වා පරියෙසිස්සාමි, පුච්ඡිස්සාමි වා, උපට්ඨහිස්සාමි වා’’ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා අනභිරති උප්පන්නා හොති. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘අනභිරති මෙ උප්පන්නා, ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, අප්පහිතෙපි, පගෙව පහිතෙ – ‘‘අනභිරතං වූපකාසෙස්සාමි වා, වූපකාසාපෙස්සාමි වා, ධම්මකථං වාස්සා කරිස්සාමී’’ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා කුක්කුච්චං උප්පන්නං හොති. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘කුක්කුච්චං මෙ උප්පන්නං, ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, අප්පහිතෙපි, පගෙව පහිතෙ – ‘‘කුක්කුච්චං විනොදෙස්සාමි වා, විනොදාපෙස්සාමි වා, ධම්මකථං වාස්සා කරිස්සාමී’’ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘දිට්ඨිගතං මෙ උප්පන්නං, ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, අප්පහිතෙපි, පගෙව පහිතෙ – ‘‘දිට්ඨිගතං විවෙචෙස්සාමි වා, විවෙචාපෙස්සාමි වා, ධම්මකථං වාස්සා කරිස්සාමී’’ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී ගරුධම්මං අජ්ඣාපන්නා හොති මානත්තාරහා. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘අහඤ්හි ගරුධම්මං අජ්ඣාපන්නා මානත්තාරහා , ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, අප්පහිතෙපි, පගෙව පහිතෙ – ‘‘මානත්තදානං උස්සුක්කං කරිස්සාමී’’ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී මූලාය පටිකස්සනාරහා හොති. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘අහඤ්හි මූලාය පටිකස්සනාරහා, ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, අප්පහිතෙපි, පගෙව පහිතෙ – ‘‘මූලාය පටිකස්සනං උස්සුක්කං කරිස්සාමී’’ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී අබ්භානාරහා හොති. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘අහඤ්හි අබ්භානාරහා, ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’’න්ති, ගන්තබ්බං , භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, අප්පහිතෙපි, පගෙව පහිතෙ – ‘‘අබ්භානං උස්සුක්කං කරිස්සාමී’’ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා සඞ්ඝො කම්මං කත්තුකාමො හොති – තජ්ජනීයං වා, නියස්සං වා, පබ්බාජනීයං වා, පටිසාරණීයං වා, උක්ඛෙපනීයං වා. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘සඞ්ඝො මෙ කම්මං කත්තුකාමො, ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, අප්පහිතෙපි, පගෙව පහිතෙ – ‘‘කින්ති නු ඛො සඞ්ඝො කම්මං න කරෙය්‍ය, ලහුකාය වා පරිණාමෙය්‍යා’’ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

කතං වා පනස්සා හොති සඞ්ඝෙන කම්මං – තජ්ජනීයං වා , නියස්සං වා, පබ්බාජනීයං වා, පටිසාරණීයං වා, උක්ඛෙපනීයං වා. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘සඞ්ඝො මෙ කම්මං අකාසි, ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, අප්පහිතෙපි, පගෙව පහිතෙ – ‘‘කින්ති නු ඛො සම්මා වත්තෙය්‍ය, ලොමං පාතෙය්‍ය, නෙත්ථාරං වත්තෙය්‍ය, සඞ්ඝො තං කම්මං පටිප්පස්සම්භෙය්‍යා’’ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

195. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, සික්ඛමානා ගිලානා හොති. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘අහඤ්හි ගිලානා, ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’’න්ති – ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, අප්පහිතෙපි, පගෙව පහිතෙ – ‘‘ගිලානභත්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානුපට්ඨාකභත්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානභෙසජ්ජං වා පරියෙසිස්සාමි, පුච්ඡිස්සාමි වා, උපට්ඨහිස්සාමි වා’’ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, සික්ඛමානාය අනභිරති උප්පන්නා හොති…පෙ…. සික්ඛමානාය කුක්කුච්චං උප්පන්නං හොති… සික්ඛමානාය දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති… සික්ඛමානාය සික්ඛා කුපිතා හොති. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘සික්ඛා මෙ කුපිතා, ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, අප්පහිතෙපි, පගෙව පහිතෙ – ‘‘සික්ඛාසමාදානං උස්සුක්කං කරිස්සාමී’’ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, සික්ඛමානා උපසම්පජ්ජිතුකාමා හොති. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘අහඤ්හි උපසම්පජ්ජිතුකාමා, ආගච්ඡන්තු අය්‍යා , ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’’න්ති ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, අප්පහිතෙපි, පගෙව පහිතෙ – උපසම්පදං උස්සුක්කං කරිස්සාමි වා, අනුස්සාවෙස්සාමි වා, ගණපූරකො වා භවිස්සාමීති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

196. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, සාමණෙරො ගිලානො හොති. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘අහඤ්හි ගිලානො, ආගච්ඡන්තු භික්ඛූ , ඉච්ඡාමි භික්ඛූනං ආගත’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, අප්පහිතෙපි, පගෙව පහිතෙ – ‘‘ගිලානභත්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානුපට්ඨාකභත්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානභෙසජ්ජං වා පරියෙසිස්සාමි, පුච්ඡිස්සාමි වා, උපට්ඨහිස්සාමි වා’’ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, සාමණෙරස්ස අනභිරති උප්පන්නා හොති…පෙ…. සාමණෙරස්ස කුක්කුච්චං උප්පන්නං හොති… සාමණෙරස්ස දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති… සාමණෙරො වස්සං පුච්ඡිතුකාමො හොති. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘අහඤ්හි වස්සං පුච්ඡිතුකාමො, ආගච්ඡන්තු භික්ඛූ, ඉච්ඡාමි භික්ඛූනං ආගත’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, අප්පහිතෙපි, පගෙව පහිතෙ – ‘‘පුච්ඡිස්සාමි වා, ආචික්ඛිස්සාමි වා’’ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, සාමණෙරො උපසම්පජ්ජිතුකාමො හොති. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘අහඤ්හි උපසම්පජ්ජිතුකාමො, ආගච්ඡන්තු භික්ඛූ, ඉච්ඡාමි භික්ඛූනං ආගත’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, අප්පහිතෙපි, පගෙව පහිතෙ – ‘‘උපසම්පදං උස්සුක්කං කරිස්සාමි වා, අනුස්සාවෙස්සාමි වා, ගණපූරකො වා භවිස්සාමී’’ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

197. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, සාමණෙරී ගිලානා හොති. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘අහඤ්හි ගිලානා, ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’’න්ති , ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, අප්පහිතෙපි, පගෙව පහිතෙ – ‘‘ගිලානභත්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානුපට්ඨාකභත්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානභෙසජ්ජං වා පරියෙසිස්සාමි, පුච්ඡිස්සාමි වා, උපට්ඨහිස්සාමි වා’’ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, සාමණෙරියා අනභිරති උප්පන්නා හොති…පෙ…. සාමණෙරියා කුක්කුච්චං උප්පන්නං හොති… සාමණෙරියා දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති… සාමණෙරී වස්සං පුච්ඡිතුකාමා හොති. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘අහඤ්හි වස්සං පුච්ඡිතුකාමා, ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, අප්පහිතෙපි, පගෙව පහිතෙ – ‘‘පුච්ඡිස්සාමි වා, ආචික්ඛිස්සාමි වා’’ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, සාමණෙරී සික්ඛං සමාදියිතුකාමා හොති. සා චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘අහඤ්හි සික්ඛං සමාදියිතුකාමා, ආගච්ඡන්තු අය්‍යා, ඉච්ඡාමි අය්‍යානං ආගත’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, අප්පහිතෙපි, පගෙව පහිතෙ – ‘‘සික්ඛාසමාදානං උස්සුක්කං කරිස්සාමී’’ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බොති.

පඤ්චන්නං අප්පහිතෙපි අනුජානනා නිට්ඨිතා.

111. සත්තන්නං අප්පහිතෙපි අනුජානනා

198. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො මාතා ගිලානා හොති. සා පුත්තස්ස සන්තිකෙ දූතං පාහෙසි – ‘‘අහඤ්හි ගිලානා, ආගච්ඡතු මෙ පුත්තො, ඉච්ඡාමි පුත්තස්ස ආගත’’න්ති. අථ ඛො තස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි – ‘‘භගවතා පඤ්ඤත්තං සත්තන්නං සත්තාහකරණීයෙන පහිතෙ ගන්තුං, න ත්වෙව අප්පහිතෙ; පඤ්චන්නං සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි ගන්තුං, පගෙව පහිතෙති. අයඤ්ච මෙ මාතා ගිලානා, සා ච අනුපාසිකා, කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ’’න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සත්තන්නං සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි ගන්තුං, පගෙව පහිතෙ. භික්ඛුස්ස, භික්ඛුනියා, සික්ඛමානාය, සාමණෙරස්ස, සාමණෙරියා, මාතුයා ච පිතුස්ස ච – අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඉමෙසං සත්තන්නං සත්තාහකරණීයෙන අප්පහිතෙපි ගන්තුං, පගෙව පහිතෙ. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස මාතා ගිලානා හොති. සා චෙ පුත්තස්ස සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘අහඤ්හි ගිලානා, ආගච්ඡතු මෙ පුත්තො, ඉච්ඡාමි පුත්තස්ස ආගත’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, අප්පහිතෙපි, පගෙව පහිතෙ – ‘‘ගිලානභත්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානුපට්ඨාකභත්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානභෙසජ්ජං වා පරියෙසිස්සාමි, පුච්ඡිස්සාමි වා, උපට්ඨහිස්සාමි වා’’ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස පිතා ගිලානො හොති. සො චෙ පුත්තස්ස සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘අහඤ්හි ගිලානො, ආගච්ඡතු මෙ පුත්තො, ඉච්ඡාමි පුත්තස්ස ආගත’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන,

අප්පහිතෙපි, පගෙව පහිතෙ – ‘‘ගිලානභත්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානුපට්ඨාකභත්තං වා පරියෙසිස්සාමි, ගිලානභෙසජ්ජං වා පරියෙසිස්සාමි, පුච්ඡිස්සාමි වා, උපට්ඨහිස්සාමි වා’’ති. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

සත්තන්නං අප්පහිතෙපි අනුජානනා නිට්ඨිතා.

112. පහිතෙයෙව අනුජානනා

199 . ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස භාතා ගිලානො හොති. සො චෙ භාතුනො සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘අහඤ්හි ගිලානො, ආගච්ඡතු මෙ භාතා, ඉච්ඡාමි භාතුනො ආගත’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ , සත්තාහකරණීයෙන, පහිතෙ, න ත්වෙව අප්පහිතෙ. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස භගිනී ගිලානා හොති. සා චෙ භාතුනො සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘අහඤ්හි ගිලානා, ආගච්ඡතු මෙ භාතා, ඉච්ඡාමි භාතුනො ආගත’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, පහිතෙ, න ත්වෙව අප්පහිතෙ. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස ඤාතකො ගිලානො හොති. සො චෙ භික්ඛුස්ස සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘අහඤ්හි ගිලානො, ආගච්ඡතු භදන්තො, ඉච්ඡාමි භදන්තස්ස ආගත’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, පහිතෙ, න ත්වෙව අප්පහිතෙ. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුගතිකො ගිලානො හොති. සො චෙ භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පහිණෙය්‍ය – ‘‘අහඤ්හි ගිලානො, ආගච්ඡන්තු භදන්තා, ඉච්ඡාමි භදන්තානං ආගත’’න්ති, ගන්තබ්බං, භික්ඛවෙ, සත්තාහකරණීයෙන, පහිතෙ, න ත්වෙව අප්පහිතෙ. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝස්ස විහාරො උන්ද්‍රියති. අඤ්ඤතරෙන උපාසකෙන අරඤ්ඤෙ භණ්ඩං ඡෙදාපිතං හොති. සො භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පාහෙසි – ‘‘සචෙ භදන්තා තං භණ්ඩං ආවහාපෙය්‍යුං, දජ්ජාහං තං භණ්ඩ’’න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝකරණීයෙන ගන්තුං. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බොති.

පහිතෙයෙව අනුජානනා නිට්ඨිතා.

වස්සාවාසභාණවාරො නිට්ඨිතො.

113. අන්තරායෙ අනාපත්තිවස්සච්ඡෙදවාරො

200. තෙන ඛො පන සමයෙන කොසලෙසු ජනපදෙ අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ වස්සූපගතා භික්ඛූ වාළෙහි උබ්බාළ්හා හොන්ති. ගණ්හිංසුපි පරිපාතිංසුපි. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සූපගතා භික්ඛූ වාළෙහි උබ්බාළ්හා හොන්ති. ගණ්හන්තිපි පරිපාතෙන්තිපි. එසෙව අන්තරායොති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සූපගතා භික්ඛූ සරීසපෙහි උබ්බාළ්හා හොන්ති. ඩංසන්තිපි පරිපාතෙන්තිපි. එසෙව අන්තරායොති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස .

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සූපගතා භික්ඛූ චොරෙහි උබ්බාළ්හා හොන්ති. විලුම්පන්තිපි ආකොටෙන්තිපි. එසෙව අන්තරායොති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සූපගතා භික්ඛූ පිසාචෙහි උබ්බාළ්හා හොන්ති. ආවිසන්තිපි හනන්තිපි [ඔජම්පි හරන්ති (සී.), හරන්තිපි (ස්‍යා.)]. එසෙව අන්තරායොති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සූපගතානං භික්ඛූනං ගාමො අග්ගිනා දඩ්ඪො හොති. භික්ඛූ පිණ්ඩකෙන කිලමන්ති. එසෙව අන්තරායොති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සූපගතානං භික්ඛූනං සෙනාසනං අග්ගිනා දඩ්ඪං හොති. භික්ඛූ සෙනාසනෙන කිලමන්ති. එසෙව අන්තරායොති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සූපගතානං භික්ඛූනං ගාමො උදකෙන වූළ්හො හොති. භික්ඛූ පිණ්ඩකෙන කිලමන්ති. එසෙව අන්තරායොති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සූපගතානං භික්ඛූනං සෙනාසනං උදකෙන වුළ්හං හොති. භික්ඛූ සෙනාසනෙන කිලමන්ති. එසෙව අන්තරායොති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්සාති.

201. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ වස්සූපගතානං භික්ඛූනං ගාමො චොරෙහි වුට්ඨාසි. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, යෙන ගාමො තෙන ගන්තුන්ති.

ගාමො ද්වෙධා භිජ්ජිත්ථ. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, යෙන බහුතරා තෙන ගන්තුන්ති.

බහුතරා අස්සද්ධා හොන්ති අප්පසන්නා. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, යෙන සද්ධා පසන්නා තෙන ගන්තුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන කොසලෙසු ජනපදෙ අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ වස්සූපගතා භික්ඛූ න ලභිංසු ලූඛස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදත්ථං පාරිපූරිං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සූපගතා භික්ඛූ න ලභන්ති ලූඛස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදත්ථං පාරිපූරිං. එසෙව අන්තරායොති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සූපගතා භික්ඛූ ලභන්ති ලූඛස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදත්ථං පාරිපූරිං, න ලභන්ති සප්පායානි භොජනානි. එසෙව අන්තරායොති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සූපගතා භික්ඛූ ලභන්ති ලූඛස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදත්ථං පාරිපූරිං, ලභන්ති සප්පායානි භොජනානි , න ලභන්ති සප්පායානි භෙසජ්ජානි. එසෙව අන්තරායොති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සූපගතා භික්ඛූ ලභන්ති ලූඛස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදත්ථං පාරිපූරිං, ලභන්ති සප්පායානි භොජනානි, ලභන්ති සප්පායානි භෙසජ්ජානි, න ලභන්ති පතිරූපං උපට්ඨාකං. එසෙව අන්තරායොති පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සූපගතං භික්ඛුං ඉත්ථී නිමන්තෙති – ''එහි, භන්තෙ, හිරඤ්ඤං වා තෙ දෙමි, සුවණ්ණං වා තෙ දෙමි, ඛෙත්තං වා තෙ දෙමි, වත්ථුං වා තෙ දෙමි, ගාවුං වා තෙ දෙමි, ගාවිං වා තෙ දෙමි, දාසං වා තෙ දෙමි, දාසිං වා තෙ දෙමි, ධීතරං වා තෙ දෙමි භරියත්ථාය, අහං වා තෙ භරියා හොමි, අඤ්ඤං වා තෙ භරියං ආනෙමී''ති. තත්‍ර චෙ භික්ඛුනො එවං හොති, 'ලහුපරිවත්තං ඛො චිත්තං වුත්තං භගවතා, සියාපි මෙ බ්‍රහ්මචරියස්ස අන්තරායො'ති, පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සූපගතං භික්ඛුං වෙසී නිමන්තෙති…පෙ…. ථුල්ලකුමාරී නිමන්තෙති… පණ්ඩකො නිමන්තෙති… ඤාතකා නිමන්තෙන්ති… රාජානො නිමන්තෙන්ති… චොරා නිමන්තෙන්ති… ධුත්තා නිමන්තෙන්ති – ''එහි, භන්තෙ, හිරඤ්ඤං වා තෙ දෙම, සුවණ්ණං වා තෙ දෙම, ඛෙත්තං වා තෙ දෙම, වත්ථුං වා තෙ දෙම , ගාවුං වා තෙ දෙම, ගාවිං වා තෙ දෙම, දාසං වා තෙ දෙම, දාසිං වා තෙ දෙම, ධීතරං වා තෙ දෙම භරියත්ථාය, අඤ්ඤං වා තෙ භරියං ආනෙමා''ති. තත්‍ර චෙ භික්ඛුනො එවං හොති, 'ලහුපරිවත්තං ඛො චිත්තං වුත්තං භගවතා, සියාපි මෙ බ්‍රහ්මචරියස්ස අන්තරායො'ති, පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සූපගතො භික්ඛු අස්සාමිකං නිධිං පස්සති. තත්‍ර චෙ භික්ඛුනො එවං හොති, 'ලහුපරිවත්තං ඛො චිත්තං වුත්තං භගවතා, සියාපි මෙ බ්‍රහ්මචරියස්ස අන්තරායො'ති, පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.

අන්තරායෙ අනාපත්තිවස්සච්ඡෙදවාරො නිට්ඨිතො.

114. සඞ්ඝභෙදෙ අනාපත්තිවස්සච්ඡෙදවාරො

202. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සූපගතො භික්ඛු පස්සති සම්බහුලෙ භික්ඛූ සඞ්ඝභෙදාය පරක්කමන්තෙ. තත්‍ර චෙ භික්ඛුනො එවං හොති, 'ගරුකො ඛො සඞ්ඝභෙදො වුත්තො භගවතා; මා මයි සම්මුඛීභූතෙ සඞ්ඝො භිජ්ජී'ති, පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සූපගතො භික්ඛු සුණාති – ''අසුකස්මිං කිර ආවාසෙ සම්බහුලා භික්ඛූ සඞ්ඝභෙදාය පරක්කමන්ති''ති. තත්‍ර චෙ භික්ඛුනො එවං හොති, 'ගරුකො ඛො සඞ්ඝභෙදො වුත්තො භගවතා; මා මයි සම්මුඛීභූතෙ සඞ්ඝො භිජ්ජී'ති, පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සූපගතො භික්ඛු සුණාති – ‘‘අසුකස්මිං කිර ආවාසෙ සම්බහුලා භික්ඛූ සඞ්ඝභෙදාය පරක්කමන්ති’’ති. තත්‍ර චෙ භික්ඛුනො එවං හොති – ‘‘තෙ ඛො මෙ භික්ඛූ මිත්තා. ත්‍යාහං වක්ඛාමි ‘ගරුකො ඛො, ආවුසො, සඞ්ඝභෙදො වුත්තො භගවතා; මායස්මන්තානං සඞ්ඝභෙදො රුච්චිත්ථා’ති. කරිස්සන්ති මෙ වචනං, සුස්සූසිස්සන්ති, සොතං ඔදහිස්සන්තී’’ති, පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සූපගතො භික්ඛු සුණාති – ‘‘අසුකස්මිං කිර ආවාසෙ සම්බහුලා භික්ඛූ සඞ්ඝභෙදාය පරක්කමන්ති’’ති. තත්‍ර චෙ භික්ඛුනො එවං හොති – ‘‘තෙ ඛො මෙ භික්ඛූ න මිත්තා; අපි ච යෙ තෙසං මිත්තා, තෙ මෙ මිත්තා. ත්‍යාහං වක්ඛාමි. තෙ වුත්තා තෙ වක්ඛන්ති ‘ගරුකො ඛො, ආවුසො, සඞ්ඝභෙදො වුත්තො භගවතා; මායස්මන්තානං සඞ්ඝභෙදො රුච්චිත්ථා’ති. කරිස්සන්ති තෙසං වචනං, සුස්සූසිස්සන්ති, සොතං ඔදහිස්සන්තී’’ති, පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සූපගතො භික්ඛු සුණාති – ‘‘අසුකස්මිං කිර ආවාසෙ සම්බහුලෙහි භික්ඛූහි සඞ්ඝො භින්නො’’ති. තත්‍ර චෙ භික්ඛුනො එවං හොති – ‘‘තෙ ඛො මෙ භික්ඛූ මිත්තා. ත්‍යාහං වක්ඛාමි ‘ගරුකො ඛො, ආවුසො, සඞ්ඝභෙදො වුත්තො භගවතා; මායස්මන්තානං සඞ්ඝභෙදො රුච්චිත්ථා’ති. කරිස්සන්ති මෙ වචනං, සුස්සූසිස්සන්ති, සොතං ඔදහිස්සන්තී’’ති, පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සූපගතො භික්ඛු සුණාති – ‘‘අසුකස්මිං කිර ආවාසෙ සම්බහුලෙහි භික්ඛූහි සඞ්ඝො භින්නො’’ති. තත්‍ර චෙ භික්ඛුනො එවං හොති – ‘‘තෙ ඛො මෙ භික්ඛූ න මිත්තා; අපි ච, යෙ තෙසං මිත්තා තෙ මෙ මිත්තා. ත්‍යාහං වක්ඛාමි. තෙ වුත්තා තෙ වක්ඛන්ති ‘ගරුකො ඛො, ආවුසො, සඞ්ඝභෙදො වුත්තො භගවතා; මායස්මන්තානං සඞ්ඝභෙදො රුච්චිත්ථා’ති. කරිස්සන්ති තෙසං වචනං, සුස්සූසිස්සන්ති , සොතං ඔදහිස්සන්තී’’ති, පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සූපගතො භික්ඛු සුණාති – ‘‘අමුකස්මිං කිර ආවාසෙ සම්බහුලා භික්ඛුනියො සඞ්ඝභෙදාය පරක්කමන්ති’’ති. තත්‍ර චෙ භික්ඛුනො එවං හොති – ‘‘තා ඛො මෙ භික්ඛුනියො මිත්තා. තාහං වක්ඛාමි ‘ගරුකො ඛො, භගිනියො, සඞ්ඝභෙදො වුත්තො භගවතා; මා භගිනීනං සඞ්ඝභෙදො රුච්චිත්ථා’ති. කරිස්සන්ති මෙ වචනං, සුස්සූසිස්සන්ති, සොතං ඔදහිස්සන්තී’’ති, පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සූපගතො භික්ඛු සුණාති – ‘‘අමුකස්මිං කිර ආවාසෙ සම්බහුලා භික්ඛුනියො සඞ්ඝභෙදාය පරක්කමන්ති’’ති. තත්‍ර චෙ භික්ඛුනො එවං හොති – ‘‘තා ඛො මෙ භික්ඛුනියො න මිත්තා. අපි ච, යා තාසං මිත්තා, තා මෙ මිත්තා. තාහං වක්ඛාමි. තා වුත්තා තා වක්ඛන්ති ‘ගරුකො ඛො, භගිනියො, සඞ්ඝභෙදො වුත්තො භගවතා. මා භගිනීනං සඞ්ඝභෙදො රුච්චිත්ථා’ති. කරිස්සන්ති තාසං වචනං, සුස්සූසිස්සන්ති, සොතං ඔදහිස්සන්තී’’ති, පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්සාති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සූපගතො භික්ඛු සුණාති – ‘‘අමුකස්මිං කිර ආවාසෙ සම්බහුලාහි භික්ඛුනීහි සඞ්ඝො භින්නො’’ති. තත්‍ර චෙ භික්ඛුනො එවං හොති – ‘‘තා ඛො මෙ භික්ඛුනියො මිත්තා. තාහං වක්ඛාමි ‘ගරුකො ඛො, භගිනියො, සඞ්ඝභෙදො වුත්තො භගවතා. මා භගිනීනං සඞ්ඝභෙදො රුච්චිත්ථා’ති. කරිස්සන්ති මෙ වචනං, සුස්සූසිස්සන්ති, සොතං ඔදහිස්සන්තී’’ති, පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්සාති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සූපගතො භික්ඛු සුණාති – ‘‘අමුකස්මිං කිර ආවාසෙ සම්බහුලාහි භික්ඛුනීහි සඞ්ඝො භින්නො’’ති. තත්‍ර චෙ භික්ඛුනො එවං හොති – ‘‘තා ඛො මෙ භික්ඛුනියො න මිත්තා. අපි ච, යා තාසං මිත්තා තා මෙ මිත්තා. තාහං වක්ඛාමි. තා වුත්තා තා වක්ඛන්ති ‘ගරුකො ඛො, භගිනියො [අය්‍යායො (සී.)], සඞ්ඝභෙදො වුත්තො භගවතා; මා භගිනීනං [අය්‍යානං (සී.)] සඞ්ඝභෙදො රුච්චිත්ථා’ති. කරිස්සන්ති තාසං වචනං, සුස්සූසිස්සන්ති, සොතං ඔදහිස්සන්තී’’ති, පක්කමිතබ්බං. අනාපත්ති වස්සච්ඡෙදස්සාති.

සඞ්ඝභෙදෙ අනාපත්තිවස්සච්ඡෙදවාරො නිට්ඨිතො.

115. වජාදීසු වස්සූපගමනං

203. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු වජෙ වස්සං උපගන්තුකාමො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, වජෙ වස්සං උපගන්තුන්ති. වජො වුට්ඨාසි. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, යෙන වජො තෙන ගන්තුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු උපකට්ඨාය වස්සූපනායිකාය සත්ථෙන ගන්තුකාමො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සත්ථෙ වස්සං උපගන්තුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු උපකට්ඨාය වස්සූපනායිකාය නාවාය ගන්තුකාමො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, නාවාය වස්සං උපගන්තුන්ති.

වජාදීසු වස්සූපගමනං නිට්ඨිතං.

116. වස්සං අනුපගන්තබ්බට්ඨානානි

204. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ රුක්ඛසුසිරෙ වස්සං උපගච්ඡන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘සෙය්‍යථාපි පිසාචිල්ලිකා’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, රුක්ඛසුසිරෙ වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ රුක්ඛවිටභියා වස්සං උපගච්ඡන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘සෙය්‍යථාපි මිගලුද්දකා’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, රුක්ඛවිටභියා වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අජ්ඣොකාසෙ වස්සං උපගච්ඡන්ති. දෙවෙ වස්සන්තෙ රුක්ඛමූලම්පි නිබ්බකොසම්පි උපධාවන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, අජ්ඣොකාසෙ වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අසෙනාසනිකා වස්සං උපගච්ඡන්ති. සීතෙනපි කිලමන්ති, උණ්හෙනපි කිලමන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, අසෙනාසනිකෙන වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ඡවකුටිකාය වස්සං උපගච්ඡන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘සෙය්‍යථාපි ඡවඩාහකා’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, ඡවකුටිකාය වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ඡත්තෙ වස්සං උපගච්ඡන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘සෙය්‍යථාපි ගොපාලකා’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, ඡත්තෙ වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ චාටියා වස්සං උපගච්ඡන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘සෙය්‍යථාපි තිත්ථියා’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, චාටියා වස්සං උපගන්තබ්බං. යො උපගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

වස්සං අනුපගන්තබ්බට්ඨානානි නිට්ඨිතා.

117. අධම්මිකකතිකා

205. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවත්ථියා සඞ්ඝෙන එවරූපා කතිකා කතා හොති – අන්තරාවස්සං න පබ්බාජෙතබ්බන්ති. විසාඛාය මිගාරමාතුයා නත්තා භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා පබ්බජ්ජං යාචි. භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘සඞ්ඝෙන ඛො, ආවුසො, එවරූපා කතිකා කතා ‘අන්තරාවස්සං න පබ්බාජෙතබ්බ’න්ති. ආගමෙහි, ආවුසො, යාව භික්ඛූ වස්සං වසන්ති. වස්සංවුට්ඨා පබ්බාජෙස්සන්තී’’ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ වස්සංවුට්ඨා විසාඛාය මිගාරමාතුයා නත්තාරං එතදවොචුං – ‘‘එහි, දානි, ආවුසො, පබ්බජාහී’’ති. සො එවමාහ – ‘‘සචාහං, භන්තෙ, පබ්බජිතො අස්සං, අභිරමෙය්‍යාමහං [අභිරමෙය්‍යං චාහං (සී.)]. න දානාහං, භන්තෙ, පබ්බජිස්සාමී’’ති. විසාඛා මිගාරමාතා උජ්ඣායති ඛියති විපාචෙති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා එවරූපං කතිකං කරිස්සන්ති ‘න අන්තරාවස්සං පබ්බාජෙතබ්බ’න්ති. කං කාලං ධම්මො න චරිතබ්බො’’ති? අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ විසාඛාය මිගාරමාතුයා උජ්ඣායන්තියා ඛියන්තියා විපාචෙන්තියා. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, එවරූපා කතිකා කාතබ්බා – ‘න අන්තරාවස්සං පබ්බාජෙතබ්බ’න්ති. යො කරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

අධම්මිකකතිකා නිට්ඨිතා.

118. පටිස්සවදුක්කටාපත්ති

206. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතා උපනන්දෙන සක්‍යපුත්තෙන රඤ්ඤො පසෙනදිස්ස කොසලස්ස වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො අද්දස අන්තරාමග්ගෙ ද්වෙ ආවාසෙ බහුචීවරකෙ. තස්ස එතදහොසි – ‘‘යංනූනාහං ඉමෙසු ද්වීසු ආවාසෙසු වස්සං වසෙය්‍යං. එවං මෙ බහුං චීවරං [බහුචීවරං (ක.)] උප්පජ්ජිස්සතී’’ති. සො තෙසු ද්වීසු ආවාසෙසු වස්සං වසි. රාජා පසෙනදි කොසලො උජ්ඣායති ඛියති විපාචෙති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යො උපනන්දො සක්‍යපුත්තො අම්හාකං වස්සාවාසං පටිස්සුණිත්වා විසංවාදෙස්සති. නනු භගවතා අනෙකපරියායෙන මුසාවාදො ගරහිතො, මුසාවාදා වෙරමණී පසත්ථා’’ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ

රඤ්ඤො පසෙනදිස්ස කොසලස්ස උජ්ඣායන්තස්ස ඛියන්තස්ස විපාචෙන්තස්ස. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා...පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො රඤ්ඤො පසෙනදිස්ස කොසලස්ස වස්සාවාසං පටිස්සුණිත්වා විසංවාදෙස්සති. නනු භගවතා අනෙකපරියායෙන මුසාවාදො ගරහිතො, මුසාවාදා වෙරමණී පසත්ථා''ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං...පෙ.... අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා ආයස්මන්තං උපනන්දං සක්‍යපුත්තං පටිපුච්ඡි – ''සච්චං කිර ත්වං, උපනන්ද, රඤ්ඤො පසෙනදිස්ස කොසලස්ස වස්සාවාසං පටිස්සුණිත්වා විසංවාදෙසී''ති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, රඤ්ඤො පසෙනදිස්ස කොසලස්ස වස්සාවාසං පටිස්සුණිත්වා විසංවාදෙස්සසි. නනු මයා, මොඝපුරිස, අනෙකපරියායෙන මුසාවාදො ගරහිතො, මුසාවාදා වෙරමණී පසත්ථා. නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... විගරහිත්වා...පෙ.... ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි –

207. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො පස්සති අන්තරාමග්ගෙ ද්වෙ ආවාසෙ බහුචීවරකෙ. තස්ස එවං හොති – ''යංනූනාහං ඉමෙසු ද්වීසු ආවාසෙසු වස්සං වසෙය්‍යං. එවං මෙ බහුං චීවරං උප්පජ්ජිස්සතී''ති. සො තෙසු ද්වීසු ආවාසෙසු වස්සං වසති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ච න පඤ්ඤායති, පටිස්සවෙ ච ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති, පාටිපදෙ [පාටිපදෙන (ක.)] විහාරං උපෙති, සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති, පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො තදහෙව අකරණීයො පක්කමති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ච න පඤ්ඤායති, පටිස්සවෙ ච ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති, පාටිපදෙ විහාරං උපෙති, සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති, පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො තදහෙව සකරණීයො පක්කමති. තස්ස , භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ච න පඤ්ඤායති, පටිස්සවෙ ච ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති, පාටිපදෙ විහාරං උපෙති, සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති, පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො ද්වීහතීහං වසිත්වා අකරණීයො පක්කමති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ච න පඤ්ඤායති, පටිස්සවෙ ච ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති, පාටිපදෙ විහාරං උපෙති, සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති, පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො ද්වීහතීහං වසිත්වා සකරණීයො පක්කමති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ච න පඤ්ඤායති, පටිස්සවෙ ච ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති, පාටිපදෙ විහාරං උපෙති, සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති, පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො ද්වීහතීහං වසිත්වා සත්තාහකරණීයෙන පක්කමති. සො තං සත්තාහං බහිද්ධා වීතිනාමෙති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ච න පඤ්ඤායති, පටිස්සවෙ ච ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති, පාටිපදෙ විහාරං උපෙති, සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති, පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො ද්වීහතීහං වසිත්වා සත්තාහකරණීයෙන පක්කමති . සො තං සත්තාහං අන්තො සන්නිවත්තං කරොති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ච පඤ්ඤායති, පටිස්සවෙ ච අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ , භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති, පාටිපදෙ විහාරං උපෙති, සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති , පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො සත්තාහං අනාගතාය පවාරණාය සකරණීයො පක්කමති. ආගච්ඡෙය්‍ය වා සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ තං ආවාසං න වා ආගච්ඡෙය්‍ය, තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ච පඤ්ඤායති, පටිස්සවෙ ච අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගන්ත්වා උපොසථං කරොති, පාටිපදෙ විහාරං උපෙති, සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති, පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො තදහෙව අකරණීයො පක්කමති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ච න පඤ්ඤායති, පටිස්සවෙ ච ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පුරිමිකාය. සො තං ආවාසං ගන්ත්වා උපොසථං කරොති, පාටිපදෙ විහාරං උපෙති, සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති, පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො තදහෙව සකරණීයො පක්කමති…පෙ…. සො ද්වීහතීහං වසිත්වා අකරණීයො පක්කමති…පෙ…. සො ද්වීහතීහං වසිත්වා සකරණීයො පක්කමති…පෙ…. සො ද්වීහතීහං වසිත්වා සත්තාහකරණීයෙන පක්කමති. සො තං සත්තාහං බහිද්ධා වීතිනාමෙති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ච න පඤ්ඤායති, පටිස්සවෙ ච ආපත්ති දුක්කටස්ස…පෙ…. සො ද්වීහතීහං වසිත්වා සත්තාහකරණීයෙන පක්කමති. සො තං සත්තාහං අන්තො සන්නිවත්තං කරොති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ච පඤ්ඤායති, පටිස්සවෙ ච අනාපත්ති…පෙ…. සො සත්තාහං අනාගතාය පවාරණාය සකරණීයො පක්කමති. ආගච්ඡෙය්‍ය වා සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු තං ආවාසං න වා ආගච්ඡෙය්‍ය, තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පුරිමිකා ච පඤ්ඤායති, පටිස්සවෙ ච අනාපත්ති.

208. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති, පාටිපදෙ විහාරං උපෙති, සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති, පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො තදහෙව අකරණීයො පක්කමති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිමිකා ච න පඤ්ඤායති, පටිස්සවෙ ච ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති, පාටිපදෙ විහාරං උපෙති, සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති, පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො තදහෙව සකරණීයො පක්කමති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිමිකා ච න පඤ්ඤායති, පටිස්සවෙ ච ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති, පාටිපදෙ විහාරං උපෙති, සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති, පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො ද්වීහතීහං වසිත්වා අකරණීයො පක්කමති . තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිමිකා ච න පඤ්ඤායති, පටිස්සවෙ ච ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති, පාටිපදෙ විහාරං උපෙති, සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති, පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො ද්වීහතීහං වසිත්වා සකරණීයො පක්කමති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිමිකා ච න පඤ්ඤායති, පටිස්සවෙ ච ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති, පාටිපදෙ විහාරං උපෙති, සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති, පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො ද්වීහතීහං වසිත්වා සත්තාහකරණීයෙන පක්කමති. සො තං සත්තාහං බහිද්ධා වීතිනාමෙති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිමිකා ච න පඤ්ඤායති, පටිස්සවෙ ච ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති, පාටිපදෙ විහාරං උපෙති, සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති, පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො ද්වීහතීහං වසිත්වා සත්තාහකරණීයෙන පක්කමති. සො තං සත්තාහං අන්තො සන්නිවත්තං කරොති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිමිකා ච පඤ්ඤායති, පටිස්සවෙ ච අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිමිකාය. සො තං ආවාසං ගච්ඡන්තො බහිද්ධා උපොසථං කරොති, පාටිපදෙ විහාරං උපෙති, සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති, පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො සත්තාහං අනාගතාය කොමුදියා චාතුමාසිනියා සකරණීයො පක්කමති. ආගච්ඡෙය්‍ය වා සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු තං ආවාසං න වා ආගච්ඡෙය්‍ය, තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිමිකා ච පඤ්ඤායති, පටිස්සවෙ ච අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිමිකාය. සො තං ආවාසං ගන්ත්වා උපොසථං කරොති, පාටිපදෙ විහාරං උපෙති, සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති, පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො තදහෙව අකරණීයො පක්කමති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිමිකා ච න පඤ්ඤායති, පටිස්සවෙ ච ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිමිකාය. සො තං ආවාසං ගන්ත්වා උපොසථං කරොති, පාටිපදෙ විහාරං උපෙති, සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති, පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො තදහෙව සකරණීයො පක්කමති…පෙ…. සො ද්වීහතීහං වසිත්වා අකරණීයො පක්කමති …පෙ…. සො ද්වීහතීහං වසිත්වා සකරණීයො පක්කමති…පෙ…. සො ද්වීහතීහං වසිත්වා සත්තාහකරණීයෙන පක්කමති. සො තං සත්තාහං බහිද්ධා වීතිනාමෙති. තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිමිකා ච න පඤ්ඤායති, පටිස්සවෙ ච ආපත්ති

දුක්කටස්ස…පෙ…. සො ද්වීහතීහං වසිත්වා සත්තාහකරණීයෙන පක්කමති. සො තං සත්තාහං අන්තො සන්නිවත්තං කරොති. තස්ස භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිමිකා ච පඤ්ඤායති, පටිස්සවෙ ච අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා වස්සාවාසො පටිස්සුතො හොති පච්ඡිමිකාය. සො තං ආවාසං ගන්ත්වා උපොසථං කරොති, පාටිපදෙ විහාරං උපෙති, සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති, පරිවෙණං සම්මජ්ජති. සො සත්තාහං අනාගතාය කොමුදියා චාතුමාසිනියා සකරණීයො පක්කමති. ආගච්ඡෙය්‍ය වා සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු තං ආවාසං න වා ආගච්ඡෙය්‍ය, තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පච්ඡිමිකා ච පඤ්ඤායති, පටිස්සවෙ ච අනාපත්තීති.

පටිස්සවදුක්කටාපත්ති නිට්ඨිතා.

වස්සූපනායිකක්ඛන්ධකො තතියො.

119. තස්සුද්දානං

උපගන්තුං කදා චෙව, කති අන්තරාවස්ස ච;
න ඉච්ඡන්ති ච සඤ්චිච්ච, උක්කඩ්ඪිතුං උපාසකො.

ගිලානො මාතා ච පිතා, භාතා ච අථ ඤාතකො;
භික්ඛුගතිකො විහාරො, වාළා චාපි සරීසපා.

චොරො චෙව පිසාචා ච, දඩ්ඪා තදුභයෙන ච;
වූළ්හොදකෙන වුට්ඨාසි, බහුතරා ච දායකා.

ලූඛප්පණීතසප්පාය, භෙසජ්ජුපට්ඨකෙන ච;
ඉත්ථී වෙසී කුමාරී ච, පණ්ඩකො ඤාතකෙන ච.

රාජා චොරා ධුත්තා නිධි, භෙදඅට්ඨවිධෙන [භෙදා අට්ඨවිධෙන (සී. ස්‍යා.)] ච;
වජසත්ථා ච නාවා ච, සුසිරෙ විටභියා ච.

අජ්ඣොකාසෙ වස්සාවාසො, අසෙනාසනිකෙන ච;
ඡවකුටිකා ඡත්තෙ ච, චාටියා ච උපෙන්ති තෙ.

කතිකා පටිස්සුණිත්වා, බහිද්ධා ච උපොසථා;
පුරිමිකා පච්ඡිමිකා, යථාඤායෙන යොජයෙ.

අකරණී පක්කමති, සකරණී තථෙව ච;
ද්වීහතීහා ච පුන ච [ද්වීහතීහං වසිත්වාන (සී.)], සත්තාහකරණීයෙන ච.

සත්තාහනාගතා චෙව, ආගච්ඡෙය්‍ය න එය්‍ය වා;
වත්ථුද්දානෙ අන්තරිකා, තන්තිමග්ගං නිසාමයෙති.

ඉමම්හි ඛන්ධකෙ වත්ථූනි ද්වෙපණ්ණාස.

වස්සූපනායිකක්ඛන්ධකො නිට්ඨිතො.

4. පවාරණාක්ඛන්ධකො

120. අඵාසුකවිහාරො

209. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා සන්දිට්ඨා සම්භත්තා භික්ඛූ කොසලෙසු ජනපදෙ අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ වස්සං උපගච්ඡිංසු. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘කෙන නු ඛො මයං උපායෙන සමග්ගා සම්මොදමානා අවිවදමානා ඵාසුකං වස්සං වසෙය්‍යාම, න ච පිණ්ඩකෙන කිලමෙය්‍යාමා’’ති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘සචෙ ඛො මයං අඤ්ඤමඤ්ඤං නෙව ආලපෙය්‍යාම න සල්ලපෙය්‍යාම – යො පඨමං ගාමතො පිණ්ඩාය පටික්කමෙය්‍ය සො ආසනං පඤ්ඤපෙය්‍ය, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපෙය්‍ය, අවක්කාරපාතිං ධොවිත්වා උපට්ඨාපෙය්‍ය, පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙය්‍ය; යො පච්ඡා ගාමතො පිණ්ඩාය පටික්කමෙය්‍ය, සචස්ස භුත්තාවසෙසො, සචෙ ආකඞ්ඛෙය්‍ය භුඤ්ජෙය්‍ය, නො චෙ ආකඞ්ඛෙය්‍ය අප්පහරිතෙ වා ඡඩ්ඩෙය්‍ය, අප්පාණකෙ වා උදකෙ ඔපිලාපෙය්‍ය; සො ආසනං උද්ධරෙය්‍ය, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙය්‍ය, අවක්කාරපාතිං ධොවිත්වා පටිසාමෙය්‍ය, පානීයං පරිභොජනීයං පටිසාමෙය්‍ය, භත්තග්ගං සම්මජ්ජෙය්‍ය; යො පස්සෙය්‍ය පානීයඝටං වා පරිභොජනීයඝටං වා වච්චඝටං වා රිත්තං තුච්ඡං සො උපට්ඨාපෙය්‍ය; සචස්ස හොති අවිසය්හං, හත්ථවිකාරෙන දුතියං ආමන්තෙත්වා හත්ථවිලඞ්ඝකෙන උපට්ඨාපෙය්‍ය; න ත්වෙව තප්පච්චයා වාචං භින්දෙය්‍ය – එවං ඛො මයං සමග්ගා සම්මොදමානා අවිවදමානා ඵාසුකං වස්සං වසෙය්‍යාම, න ච පිණ්ඩකෙන කිලමෙය්‍යාමා’’ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ අඤ්ඤමඤ්ඤං නෙව ආලපිංසු, න සල්ලපිංසු. යො පඨමං ගාමතො පිණ්ඩාය පටික්කමති, සො ආසනං පඤ්ඤපෙති, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපති, අවක්කාරපාතිං ධොවිත්වා උපට්ඨාපෙති, පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති . යො පච්ඡා ගාමතො පිණ්ඩාය පටික්කමති, සචෙ හොති භුත්තාවසෙසො, සචෙ ආකඞ්ඛති භුඤ්ජති, නො චෙ ආකඞ්ඛති අප්පහරිතෙ වා ඡඩ්ඩෙති, අප්පාණකෙ වා උදකෙ ඔපිලාපෙති; සො ආසනං උද්ධරති, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙති, අවක්කාරපාතිං ධොවිත්වා පටිසාමෙති, පානීයං පරිභොජනීයං පටිසාමෙති, භත්තග්ගං සම්මජ්ජති. යො පස්සති පානීයඝටං වා පරිභොජනීයඝටං වා වච්චඝටං වා රිත්තං තුච්ඡං සො උපට්ඨාපෙති. සචස්ස හොති අවිසය්හං, හත්ථවිකාරෙන දුතියං ආමන්තෙත්වා හත්ථවිලඞ්ඝකෙන උපට්ඨාපෙති, න ත්වෙව තප්පච්චයා වාචං භින්දති.

ආචිණ්ණං ඛො පනෙතං වස්සංවුට්ඨානං භික්ඛූනං භගවන්තං දස්සනාය උපසඞ්කමිතුං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ වස්සංවුට්ඨා තෙමාසච්චයෙන සෙනාසනං සංසාමෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන සාවත්ථි තෙන පක්කමිංසු. අනුපුබ්බෙන යෙන සාවත්ථි ජෙතවනං අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. ආචිණ්ණං ඛො පනෙතං බුද්ධානං භගවන්තානං ආගන්තුකෙහි භික්ඛූහි සද්ධිං පටිසම්මොදිතුං. අථ ඛො භගවා තෙ භික්ඛූ එතදවොච – ‘‘කච්චි, භික්ඛවෙ, ඛමනීයං, කච්චි යාපනීයං, කච්චි සමග්ගා සම්මොදමානා අවිවදමානා ඵාසුකං වස්සං වසිත්ථ, න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිත්ථා’’ති? ‘‘ඛමනීයං භගවා, යාපනීයං භගවා. සමග්ගා ච මයං, භන්තෙ, සම්මොදමානා අවිවදමානා ඵාසුකං වස්සං වසිම්හා, න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිම්හා’’ති. ජානන්තාපි තථාගතා පුච්ඡන්ති, ජානන්තාපි න පුච්ඡන්ති. කාලං විදිත්වා පුච්ඡන්ති, කාලං විදිත්වා න පුච්ඡන්ති. අත්ථසංහිතං තථාගතා පුච්ඡන්ති, නො අනත්ථසංහිතං. අනත්ථසංහිතෙ සෙතුඝාතො තථාගතානං. ද්වීහාකාරෙහි බුද්ධා භගවන්තො භික්ඛූ පටිපුච්ඡන්ති – ධම්මං වා දෙසෙස්සාම, සාවකානං වා සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙස්සාමාති. අථ ඛො භගවා තෙ භික්ඛූ එතදවොච – ‘‘යථාකථං පන තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, සමග්ගා සම්මොදමානා අවිවදමානා ඵාසුකං වස්සං වසිත්ථ, න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිත්ථා’’ති.

ඉධ මයං, භන්තෙ, සම්බහුලා සන්දිට්ඨා සම්භත්තා භික්ඛූ කොසලෙසු ජනපදෙ අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ වස්සං උපගච්ඡිම්හා. තෙසං නො, භන්තෙ, අම්හාකං එතදහොසි – ‘‘කෙන නු ඛො මයං උපායෙන සමග්ගා සම්මොදමානා අවිවදමානා ඵාසුකං වස්සං වසෙය්‍යාම, න ච පිණ්ඩකෙන කිලමෙය්‍යාමා’’ති. තෙසං නො, භන්තෙ, අම්හාකං එතදහොසි – ‘‘සචෙ ඛො මයං අඤ්ඤමඤ්ඤං නෙව ආලපෙය්‍යාම න සල්ලපෙය්‍යාම – යො පඨමං ගාමතො පිණ්ඩාය පටික්කමෙය්‍ය සො ආසනං පඤ්ඤපෙය්‍ය, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපෙය්‍ය, අවක්කාරපාතිං ධොවිත්වා උපට්ඨාපෙය්‍ය, පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙය්‍ය; යො පච්ඡා ගාමතො පිණ්ඩාය පටික්කමෙය්‍ය, සචස්ස භුත්තාවසෙසො , සචෙ ආකඞ්ඛෙය්‍ය භුඤ්ජෙය්‍ය, නො චෙ ආකඞ්ඛෙය්‍ය අප්පහරිතෙ වා ඡඩ්ඩෙය්‍ය, අප්පාණකෙ වා උදකෙ ඔපිලාපෙය්‍ය; සො ආසනං උද්ධරෙය්‍ය, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙය්‍ය , අවක්කාරපාතිං ධොවිත්වා පටිසාමෙය්‍ය, පානීයං පරිභොජනීයං පටිසාමෙය්‍ය, භත්තග්ගං සම්මජ්ජෙය්‍ය; යො පස්සෙය්‍ය පානීයඝටං වා පරිභොජනීයඝටං වා වච්චඝටං වා රිත්තං තුච්ඡං සො උපට්ඨාපෙය්‍ය; සචස්ස හොති අවිසය්හං, හත්ථවිකාරෙන දුතියං ආමන්තෙත්වා හත්ථවිලඞ්ඝකෙන උපට්ඨාපෙය්‍ය; න ත්වෙව තප්පච්චයා වාචං භින්දෙය්‍ය – එවං ඛො මයං සමග්ගා සම්මොදමානා අවිවදමානා ඵාසුකං වස්සං වසෙය්‍යාම, න ච පිණ්ඩකෙන කිලමෙය්‍යාමා’’ති. අථ ඛො මයං, භන්තෙ, අඤ්ඤමඤ්ඤං නෙව ආලපිම්හා න සල්ලපිම්හා. යො පඨමං ගාමතො පිණ්ඩාය පටික්කමති සො ආසනං පඤ්ඤපෙති, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපති, අවක්කාරපාතිං ධොවිත්වා උපට්ඨාපෙති, පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. යො පච්ඡා ගාමතො පිණ්ඩාය පටික්කමති, සචෙ හොති භුත්තාවසෙසො, සචෙ ආකඞ්ඛති භුඤ්ජති, නො චෙ ආකඞ්ඛති අප්පහරිතෙ වා ඡඩ්ඩෙති, අප්පාණකෙ වා උදකෙ ඔපිලාපෙති, සො ආසනං උද්ධරති, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙති, අවක්කාරපාතිං ධොවිත්වා පටිසාමෙති, පානීයං පරිභොජනීයං පටිසාමෙති, භත්තග්ගං සම්මජ්ජති. යො පස්සති පානීයඝටං වා පරිභොජනීයඝටං වා වච්චඝටං වා රිත්තං තුච්ඡං සො උපට්ඨාපෙති. සචස්ස

හොති අවිසය්හං, හත්ථවිකාරෙන දුතියං ආමන්තෙත්වා හත්ථවිලඞ්ඝකෙන උපට්ඨාපෙති, න ත්වෙව තප්පච්චයා වාචං භින්දති. එවං ඛො මයං, භන්තෙ, සමග්ගා සම්මොදමානා අවිවදමානා ඵාසුකං වස්සං වසිම්හා, න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිම්හාති.

අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අඵාසුඤ්ඤෙව [අඵාසුකඤ්ඤෙව (සී.)] කිරමෙ [කිරිමෙ (ක.)], භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා වුට්ඨා [වුත්ථා (ක.)] සමානා ඵාසුම්හා [ඵාසුකම්හා (සී.)] වුට්ඨාති පටිජානන්ති. පසුසංවාසඤ්ඤෙව කිරමෙ, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා වුට්ඨා සමානා ඵාසුම්හා වුට්ඨාති පටිජානන්ති. එළකසංවාසඤ්ඤෙව කිරමෙ, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා වුට්ඨා සමානා ඵාසුම්හා වුට්ඨාති පටිජානන්ති. සපත්තසංවාසඤ්ඤෙව කිරමෙ, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා වුට්ඨා සමානා ඵාසුම්හා වුට්ඨාති පටිජානන්ති. කථඤ්හි නාමිමෙ, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා මූගබ්බතං තිත්ථියසමාදානං සමාදියිස්සන්ති. නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – න, භික්ඛවෙ, මූගබ්බතං තිත්ථියසමාදානං සමාදියිතබ්බං. යො සමාදියෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, වස්සංවුට්ඨානං භික්ඛූනං තීහි ඨානෙහි පවාරෙතුං – දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. සා වො භවිස්සති අඤ්ඤමඤ්ඤානුලොමතා ආපත්තිවුට්ඨානතා විනයපුරෙක්ඛාරතා. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, පවාරෙතබ්බං. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

210. ''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අජ්ජ පවාරණා. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො පවාරෙය්‍යා''ති.

ථෙරෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ''සඞ්ඝං, ආවුසො, පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදන්තු මං ආයස්මන්තො අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමි. දුතියම්පි, ආවුසො, සඞ්ඝං පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදන්තු මං ආයස්මන්තො අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමි. තතියම්පි, ආවුසො, සඞ්ඝං පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදන්තු මං ආයස්මන්තො අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමී''ති.

නවකෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ''සඞ්ඝං, භන්තෙ, පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදන්තු මං ආයස්මන්තො අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමි. දුතියම්පි, භන්තෙ, සඞ්ඝං…පෙ…. තතියම්පි, භන්තෙ, සඞ්ඝං පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදන්තු මං ආයස්මන්තො අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමී''ති.

211. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ථෙරෙසු භික්ඛූසු උක්කුටිකං නිසින්නෙසු පවාරයමානෙසු ආසනෙසු අච්ඡන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ථෙරෙසු භික්ඛූසු උක්කුටිකං නිසින්නෙසු පවාරයමානෙසු ආසනෙසු අච්ඡිස්සන්තී''ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ''සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ථෙරෙසු භික්ඛූසු උක්කුටිකං නිසින්නෙසු පවාරයමානෙසු ආසනෙසු අච්ඡන්තී''ති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. ''කථඤ්හි නාම තෙ, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා ථෙරෙසු භික්ඛූසු උක්කුටිකං නිසින්නෙසු පවාරයමානෙසු ආසනෙසු අච්ඡිස්සන්ති. නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය, පසන්නානං වා භිය්‍යොභාවාය…පෙ…. විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''න, භික්ඛවෙ, ථෙරෙසු භික්ඛූසු උක්කුටිකං නිසින්නෙසු පවාරයමානෙසු ආසනෙසු අච්ඡිතබ්බං. යො අච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සබ්බෙහෙව උක්කුටිකං නිසින්නෙහි පවාරෙතු''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො ථෙරො ජරාදුබ්බලො යාව සබ්බෙ පවාරෙන්තීති [යාව සබ්බෙ පවාරෙන්ති (ස්‍යා.)] උක්කුටිකං නිසින්නො ආගමයමානො මුච්ඡිතො පපති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තදමන්තරා උක්කුටිකං නිසීදිතුං යාව පවාරෙති, පවාරෙත්වා ආසනෙ නිසීදිතුන්ති.

අඵාසුකවිහාරො නිට්ඨිතො.

121. පවාරණාභෙදා

212. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ''කති නු ඛො පවාරණා''ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ද්වෙමා, භික්ඛවෙ, පවාරණා – චාතුද්දසිකා ච පන්නරසිකා ච. ඉමා ඛො, භික්ඛවෙ, ද්වෙ පවාරණාති.

අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ''කති නු ඛො පවාරණකම්මානී''ති? [පවාරණාකම්මානීති (ස්‍යා.)] භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. චත්තාරිමානි, භික්ඛවෙ, පවාරණකම්මානි – අධම්මෙන වග්ගං පවාරණකම්මං, අධම්මෙන සමග්ගං පවාරණකම්මං, ධම්මෙන වග්ගං පවාරණකම්මං, ධම්මෙන සමග්ගං පවාරණකම්මං. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යදිදං අධම්මෙන වග්ගං පවාරණකම්මං, න, භික්ඛවෙ, එවරූපං පවාරණකම්මං කාතබ්බං; න ච මයා එවරූපං පවාරණකම්මං අනුඤ්ඤාතං. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යදිදං අධම්මෙන සමග්ගං පවාරණකම්මං, න, භික්ඛවෙ, එවරූපං පවාරණකම්මං කාතබ්බං; න ච මයා එවරූපං පවාරණකම්මං අනුඤ්ඤාතං. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යදිදං ධම්මෙන වග්ගං පවාරණකම්මං, න, භික්ඛවෙ, එවරූපං පවාරණකම්මං කාතබ්බං; න ච මයා එවරූපං පවාරණකම්මං අනුඤ්ඤාතං. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යදිදං

ධම්මෙන සමග්ගං පවාරණකම්මං, එවරූපං, භික්ඛවෙ, පවාරණකම්මං කාතබ්බං; එවරූපඤ්ච මයා පවාරණකම්මං අනුඤ්ඤාතං. තස්මාතිහ, භික්ඛවෙ, එවරූපං පවාරණකම්මං කරිස්සාම යදිදං ධම්මෙන සමග්ගන්ති, එවඤ්හි වො, භික්ඛවෙ, සික්ඛිතබ්බන්ති.

පවාරණාභෙදා නිට්ඨිතා.

122. පවාරණාදානානුජානනා

213. අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''සන්නිපතථ, භික්ඛවෙ. සඞ්ඝො පවාරෙස්සතී''ති. එවං වුත්තෙ අඤ්ඤතරො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච – ''අත්ථි, භන්තෙ, භික්ඛු ගිලානො , සො අනාගතො''ති. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිලානෙන භික්ඛුනා පවාරණං දාතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බා – තෙන ගිලානෙන භික්ඛුනා එකං භික්ඛුං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ''පවාරණං දම්මි, පවාරණං මෙ හර, පවාරණං මෙ ආරොචෙහි, මමත්ථාය පවාරෙහී''ති කායෙන විඤ්ඤාපෙති, වාචාය විඤ්ඤාපෙති, කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, දින්නා හොති පවාරණා; න කායෙන විඤ්ඤාපෙති, න වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න කායෙන වාචාය විඤ්ඤාපෙති, න දින්නා හොති පවාරණා. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, සො, භික්ඛවෙ, ගිලානො භික්ඛු මඤ්චෙන වා පීඨෙන වා සඞ්ඝමජ්ඣෙ ආනෙත්වා පවාරෙතබ්බං. සචෙ, භික්ඛවෙ, ගිලානුපට්ඨාකානං භික්ඛූනං එතදහොසි – ''සචෙ ඛො මයං ගිලානං ඨානා චාවෙස්සාම, ආබාධො වා අභිවඩ්ඪිස්සති, කාලංකිරියා වා භවිස්සතී''ති න, භික්ඛවෙ, ගිලානො භික්ඛු ඨානා චාවෙතබ්බො. සඞ්ඝෙන තත්ථ ගන්ත්වා පවාරෙතබ්බං; න ත්වෙව වග්ගෙන සඞ්ඝෙන පවාරෙතබ්බං. පවාරෙය්‍ය චෙ, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

පවාරණහාරකො [පවාරණාහාරකො (ස්‍යා.)] චෙ, භික්ඛවෙ, දින්නාය පවාරණාය තත්ථෙව පක්කමති, අඤ්ඤස්ස දාතබ්බා පවාරණා. පවාරණහාරකො චෙ, භික්ඛවෙ, දින්නාය පවාරණාය තත්ථෙව විබ්භමති…පෙ…. කාලංකරොති… සාමණෙරො පටිජානාති… සික්ඛං පච්චක්ඛාතකො පටිජානාති… අන්තිමවත්ථුං අජ්ඣාපන්නකො පටිජානාති… උම්මත්තකො පටිජානාති… ඛිත්තචිත්තො පටිජානාති… වෙදනාට්ටො පටිජානාති… ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති… ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති… පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති… පණ්ඩකො පටිජානාති… ථෙය්‍යසංවාසකො පටිජානාති… තිත්ථියපක්කන්තකො පටිජානාති… තිරච්ඡානගතො පටිජානාති… මාතුඝාතකො පටිජානාති… පිතුඝාතකො පටිජානාති… අරහන්තඝාතකො පටිජානාති… භික්ඛුනිදූසකො පටිජානාති… සඞ්ඝභෙදකො පටිජානාති … ලොහිතුප්පාදකො පටිජානාති… උභතොබ්‍යඤ්ජනකො පටිජානාති, අඤ්ඤස්ස දාතබ්බා පවාරණා.

පවාරණහාරකො චෙ, භික්ඛවෙ, දින්නාය පවාරණාය අන්තරාමග්ගෙ පක්කමති, අනාහටා හොති පවාරණා. පවාරණහාරකො චෙ, භික්ඛවෙ, දින්නාය පවාරණාය අන්තරාමග්ගෙ විබ්භමති…පෙ…. කාලංකරොති… සාමණෙරො පටිජානාති… සික්ඛං පච්චක්ඛාතකො පටිජානාති… අන්තිමවත්ථුං අජ්ඣාපන්නකො පටිජානාති… උම්මත්තකො පටිජානාති… ඛිත්තචිත්තො පටිජානාති… වෙදනාට්ටො පටිජානාති… ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති… ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති… පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති… පණ්ඩකො පටිජානාති… ථෙය්‍යසංවාසකො පටිජානාති… තිත්ථියපක්කන්තකො පටිජානාති… තිරච්ඡානගතො පටිජානාති… මාතුඝාතකො පටිජානාති… පිතුඝාතකො පටිජානාති… අරහන්තඝාතකො පටිජානාති… භික්ඛුනිදූසකො පටිජානාති… සඞ්ඝභෙදකො පටිජානාති… ලොහිතුප්පාදකො පටිජානාති… උභතොබ්‍යඤ්ජනකො පටිජානාති, අනාහටා හොති පවාරණා.

පවාරණහාරකො චෙ, භික්ඛවෙ, දින්නාය පවාරණාය සඞ්ඝප්පත්තො පක්කමති, ආහටා හොති පවාරණා. පවාරණහාරකො චෙ, භික්ඛවෙ, දින්නාය පවාරණාය සඞ්ඝප්පත්තො විබ්භමති…පෙ…. කාලංකරොති… සාමණෙරො පටිජානාති… සික්ඛං පච්චක්ඛාතකො පටිජානාති… අන්තිමවත්ථුං අජ්ඣාපන්නකො පටිජානාති… උම්මත්තකො පටිජානාති… ඛිත්තචිත්තො පටිජානාති… වෙදනාට්ටො පටිජානාති… ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති… ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති… පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති… පණ්ඩකො පටිජානාති… ථෙය්‍යසංවාසකො පටිජානාති… තිත්ථියපක්කන්තකො පටිජානාති… තිරච්ඡානගතො පටිජානාති… මාතුඝාතකො පටිජානාති… පිතුඝාතකො පටිජානාති… අරහන්තඝාතකො පටිජානාති… භික්ඛුනිදූසකො පටිජානාති… සඞ්ඝභෙදකො පටිජානාති… ලොහිතුප්පාදකො පටිජානාති… උභතොබ්‍යඤ්ජනකො පටිජානාති, ආහටා හොති පවාරණා.

පවාරණහාරකො චෙ, භික්ඛවෙ, දින්නාය පවාරණාය සඞ්ඝප්පත්තො සුත්තො නාරොචෙති, ආහටා හොති පවාරණා. පවාරණහාරකස්ස අනාපත්ති . පවාරණහාරකො චෙ, භික්ඛවෙ, දින්නාය පවාරණාය සඞ්ඝප්පත්තො පමත්තො නාරොචෙති…පෙ…. සමාපන්නො නාරොචෙති, ආහටා හොති පවාරණා. පවාරණහාරකස්ස අනාපත්ති.

පවාරණහාරකො චෙ, භික්ඛවෙ , දින්නාය පවාරණාය සඞ්ඝප්පත්තො සඤ්චිච්ච නාරොචෙති, ආහටා හොති පවාරණා. පවාරණහාරකස්ස ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය පවාරණං දෙන්තෙන

ඡන්දම්පි දාතුං, සන්ති සඞ්ඝස්ස කරණීයන්ති.

පවාරණාදානානුජානනා නිට්ඨිතා.

123. ඤාතකාදිග්ගහණකථා

214. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරං භික්ඛුං තදහු පවාරණාය ඤාතකා ගණ්හිංසු. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුං තදහු පවාරණාය ඤාතකා ගණ්හන්ති. තෙ ඤාතකා භික්ඛූහි එවමස්සු වචනීයා – ''ඉඞ්ඝ, තුම්හෙ ආයස්මන්තො ඉමං භික්ඛුං මුහුත්තං මුඤ්චථ, යාවායං භික්ඛු පවාරෙතී''ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, තෙ ඤාතකා භික්ඛූහි එවමස්සු වචනීයා – ''ඉඞ්ඝ, තුම්හෙ ආයස්මන්තො මුහුත්තං එකමන්තං හොථ, යාවායං භික්ඛු පවාරණං දෙතී''ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, තෙ ඤාතකා භික්ඛූහි එවමස්සු වචනීයා – ''ඉඞ්ඝ, තුම්හෙ ආයස්මන්තො ඉමං භික්ඛුං මුහුත්තං නිස්සීමං නෙථ, යාව සඞ්ඝො පවාරෙතී''ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, න ත්වෙව වග්ගෙන සඞ්ඝෙන පවාරෙතබ්බං. පවාරෙය්‍ය චෙ, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුං තදහු පවාරණාය රාජානො ගණ්හන්ති…පෙ…. චොරා ගණ්හන්ති … ධුත්තා ගණ්හන්ති… භික්ඛුපච්චත්ථිකා ගණ්හන්ති. තෙ භික්ඛුපච්චත්ථිකා භික්ඛූහි එවමස්සු වචනීයා – ''ඉඞ්ඝ, තුම්හෙ ආයස්මන්තො ඉමං භික්ඛුං මුහුත්තං මුඤ්චථ, යාවායං භික්ඛු පවාරෙතී''ති . එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, තෙ භික්ඛුපච්චත්ථිකා භික්ඛූහි එවමස්සු වචනීයා – ''ඉඞ්ඝ, තුම්හෙ ආයස්මන්තො මුහුත්තං එකමන්තං හොථ, යාවායං භික්ඛු පවාරණං දෙතී''ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, තෙ භික්ඛුපච්චත්ථිකා භික්ඛූහි එවමස්සු වචනීයා – ''ඉඞ්ඝ, තුම්හෙ ආයස්මන්තො ඉමං භික්ඛුං මුහුත්තං නිස්සීමං නෙථ, යාව සඞ්ඝො පවාරෙතී''ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, න ත්වෙව වග්ගෙන සඞ්ඝෙන පවාරෙතබ්බං. පවාරෙය්‍ය චෙ, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

ඤාතකාදිග්ගහණකථා නිට්ඨිතා.

124. සඞ්ඝපවාරණාදිප්පභෙදා

215. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය පඤ්ච භික්ඛූ විහරන්ති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි – ''භගවතා පඤ්ඤත්තං 'සඞ්ඝෙන පවාරෙතබ්බ'න්ති. මයඤ්චම්හා පඤ්ච ජනා. කථං නු ඛො අම්හෙහි පවාරෙතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පඤ්චන්නං සඞ්ඝෙ පවාරෙතුන්ති.

216. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය චත්තාරො භික්ඛූ විහරන්ති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි – ''භගවතා අනුඤ්ඤාතං පඤ්චන්නං සඞ්ඝෙ පවාරෙතුන්ති. මයඤ්චම්හා චත්තාරො ජනා. කථං නු ඛො අම්හෙහි පවාරෙතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චතුන්නං අඤ්ඤමඤ්ඤං පවාරෙතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, පවාරෙතබ්බං. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන තෙ භික්ඛූ ඤාපෙතබ්බා –

''සුණන්තු මෙ ආයස්මන්තො. අජ්ජ පවාරණා. යදායස්මන්තානං පත්තකල්ලං, මයං අඤ්ඤමඤ්ඤං පවාරෙය්‍යාමා''ති.

ථෙරෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා තෙ භික්ඛූ එවමස්සු වචනීයා – ''අහං, ආවුසො, ආයස්මන්තෙ පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදන්තු මං ආයස්මන්තො අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමි. දුතියම්පි…පෙ…. තතියම්පි අහං, ආවුසො, ආයස්මන්තෙ පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදන්තු මං ආයස්මන්තො අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමී''ති.

නවකෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා තෙ භික්ඛූ එවමස්සු වචනීයා – ''අහං, භන්තෙ, ආයස්මන්තෙ පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදන්තු මං ආයස්මන්තො අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමි. දුතියම්පි…පෙ…. තතියම්පි අහං, භන්තෙ, ආයස්මන්තෙ පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදන්තු මං ආයස්මන්තො අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමී''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය තයො භික්ඛූ විහරන්ති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි – ''භගවතා අනුඤ්ඤාතං පඤ්චන්නං සඞ්ඝෙ පවාරෙතුං, චතුන්නං අඤ්ඤමඤ්ඤං පවාරෙතුං. මයඤ්චම්හා තයො ජනා. කථං නු ඛො අම්හෙහි පවාරෙතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි,

භික්ඛවෙ, තිණ්ණං අඤ්ඤමඤ්ඤං පවාරෙතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, පවාරෙතබ්බං. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන තෙ භික්ඛූ ඤාපෙතබ්බා –

''සුණන්තු මෙ ආයස්මන්තා. අජ්ජ පවාරණා. යදායස්මන්තානං පත්තකල්ලං, මයං අඤ්ඤමඤ්ඤං පවාරෙය්‍යාමා''ති.

ථෙරෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා තෙ භික්ඛූ එවමස්සු වචනීයා – ''අහං, ආවුසො, ආයස්මන්තෙ පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදන්තු මං ආයස්මන්තා අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමි. දුතියම්පි…පෙ…. තතියම්පි අහං, ආවුසො, ආයස්මන්තෙ පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදන්තු මං ආයස්මන්තා අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමී''ති.

නවකෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා තෙ භික්ඛූ එවමස්සු වචනීයා – ''අහං, භන්තෙ, ආයස්මන්තෙ පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදන්තු මං ආයස්මන්තා අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමි. දුතියම්පි…පෙ…. තතියම්පි අහං, භන්තෙ, ආයස්මන්තෙ පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදන්තු මං ආයස්මන්තා අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමී''ති .

217. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය ද්වෙ භික්ඛූ විහරන්ති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි – ''භගවතා අනුඤ්ඤාතං පඤ්චන්නං සඞ්ඝෙ පවාරෙතුං, චතුන්නං අඤ්ඤමඤ්ඤං පවාරෙතුං, තිණ්ණං අඤ්ඤමඤ්ඤං පවාරෙතුං. මයඤ්චම්හා ද්වෙ ජනා. කථං නු ඛො අම්හෙහි පවාරෙතබ්බ''න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ද්වින්නං අඤ්ඤමඤ්ඤං පවාරෙතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, පවාරෙතබ්බං. ථෙරෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා නවො භික්ඛු එවමස්ස වචනීයො – ''අහං, ආවුසො, ආයස්මන්තං පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදතු මං ආයස්මා අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමි. දුතියම්පි…පෙ…. තතියම්පි අහං, ආවුසො, ආයස්මන්තං පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදතු මං ආයස්මා අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමී''ති.

නවකෙන භික්ඛුනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා ථෙරො භික්ඛු එවමස්ස වචනීයො – ''අහං, භන්තෙ, ආයස්මන්තං පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදතු මං ආයස්මා අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමි. දුතියම්පි…පෙ…. තතියම්පි අහං, භන්තෙ, ආයස්මන්තං පවාරෙමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා. වදතු මං ආයස්මා අනුකම්පං උපාදාය. පස්සන්තො පටිකරිස්සාමී''ති.

218. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය එකො භික්ඛු විහරති. අථ ඛො තස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි – ''භගවතා අනුඤ්ඤාතං පඤ්චන්නං සඞ්ඝෙ පවාරෙතුං, චතුන්නං අඤ්ඤමඤ්ඤං පවාරෙතුං, තිණ්ණං අඤ්ඤමඤ්ඤං පවාරෙතුං, ද්වින්නං අඤ්ඤමඤ්ඤං පවාරෙතුං. අහඤ්චම්හි එකකො. කථං නු ඛො මයා පවාරෙතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය එකො භික්ඛු විහරති. තෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා යත්ථ භික්ඛූ පටික්කමන්ති උපට්ඨානසාලාය වා මණ්ඩපෙ වා රුක්ඛමූලෙ වා, සො දෙසො සම්මජ්ජිත්වා පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙත්වා ආසනං පඤ්ඤපෙත්වා පදීපං කත්වා නිසීදිතබ්බං. සචෙ අඤ්ඤෙ භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති, තෙහි සද්ධිං පවාරෙතබ්බං; නො චෙ ආගච්ඡන්ති, 'අජ්ජ මෙ පවාරණා'ති අධිට්ඨාතබ්බං. නො චෙ අධිට්ඨෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

තත්‍ර , භික්ඛවෙ, යත්ථ පඤ්ච භික්ඛූ විහරන්ති, න එකස්ස පවාරණං ආහරිත්වා

චතූහි සඞ්ඝෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරෙය්‍යුං චෙ, ආපත්ති දුක්කටස්ස. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යත්ථ චත්තාරො භික්ඛූ විහරන්ති, න එකස්ස පවාරණං ආහරිත්වා තීහි අඤ්ඤමඤ්ඤං පවාරෙතබ්බං. පවාරෙය්‍යුං චෙ, ආපත්ති දුක්කටස්ස. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යත්ථ තයො භික්ඛූ විහරන්ති, න එකස්ස පවාරණං ආහරිත්වා ද්වීහි අඤ්ඤමඤ්ඤං පවාරෙතබ්බං. පවාරෙය්‍යුං චෙ, ආපත්ති දුක්කටස්ස. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යත්ථ ද්වෙ භික්ඛූ විහරන්ති, න එකස්ස පවාරණං ආහරිත්වා එකෙන අධිට්ඨාතබ්බං. අධිට්ඨෙය්‍ය චෙ, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

සඞ්ඝපවාරණාදිප්පභෙදා නිට්ඨිතා.

125. ආපත්තිපටිකම්මවිධි

219. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු තදහු පවාරණාය ආපත්තිං ආපන්නො හොති. අථ ඛො තස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි – ''භගවතා පඤ්ඤත්තං 'න සාපත්තිකෙන පවාරෙතබ්බ'න්ති. අහඤ්චම්හි ආපත්තිං ආපන්නො.

කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ’’න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං [ආරොචෙසි (ක.)].

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහු පවාරණාය ආපත්තිං ආපන්නො හොති. තෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා එකං භික්ඛුං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ‘‘අහං, ආවුසො, ඉත්ථන්නාමං ආපත්තිං ආපන්නො, තං පටිදෙසෙමී’’ති. තෙන වත්තබ්බො – ‘‘පස්සසී’’ති. ආම පස්සාමීති. ආයතිං සංවරෙය්‍යාසීති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහු පවාරණාය ආපත්තියා වෙමතිකො හොති. තෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා එකං භික්ඛුං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ‘‘අහං, ආවුසො, ඉත්ථන්නාමාය ආපත්තියා වෙමතිකො; යදා නිබ්බෙමතිකො භවිස්සාමි තදා තං ආපත්තිං පටිකරිස්සාමී’’ති වත්වා පවාරෙතබ්බං; න ත්වෙව තප්පච්චයා පවාරණාය අන්තරායො කාතබ්බොති.

ආපත්තිපටිකම්මවිධි නිට්ඨිතා.

126. ආපත්තිආවිකරණවිධි

220. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු පවාරයමානො ආපත්තිං සරති. අථ ඛො තස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි – ‘‘භගවතා පඤ්ඤත්තං ‘න සාපත්තිකෙන පවාරෙතබ්බ’න්ති. අහඤ්චම්හි ආපත්තිං ආපන්නො. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ’’න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පවාරයමානො ආපත්තිං සරති. තෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සාමන්තො භික්ඛු එවමස්ස වචනීයො – ‘‘අහං, ආවුසො, ඉත්ථන්නාමං ආපත්තිං ආපන්නො. ඉතො වුට්ඨහිත්වා තං ආපත්තිං පටිකරිස්සාමී’’ති වත්වා පවාරෙතබ්බං; න ත්වෙව තප්පච්චයා පවාරණාය අන්තරායො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පවාරයමානො ආපත්තියා වෙමතිකො හොති. තෙන, භික්ඛවෙ,

භික්ඛුනා සාමන්තො භික්ඛු එවමස්ස වචනීයො – ‘‘අහං, ආවුසො, ඉත්ථන්නාමාය ආපත්තියා වෙමතිකො; යදා නිබ්බෙමතිකො භවිස්සාමි තදා තං ආපත්තිං පටිකරිස්සාමී’’ති වත්වා පවාරෙතබ්බං; න ත්වෙව තප්පච්චයා පවාරණාය අන්තරායො කාතබ්බොති.

ආපත්ති ආවිකරණවිධි නිට්ඨිතා.

127. සභාගාපත්තිපටිකම්මවිධි

221. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සබ්බො සඞ්ඝො සභාගං ආපත්තිං ආපන්නො හොති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘භගවතා පඤ්ඤත්තං ‘න සභාගා ආපත්ති දෙසෙතබ්බා, න සභාගා ආපත්ති පටිග්ගහෙතබ්බා’ති. අයඤ්ච සබ්බො සඞ්ඝො සභාගං ආපත්තිං ආපන්නො. කථං නු ඛො අම්හෙහි පටිපජ්ජිතබ්බ’’න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සබ්බො සඞ්ඝො සභාගං ආපත්තිං ආපන්නො හොති. තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි එකො භික්ඛු සාමන්තා ආවාසා සජ්ජුකං පාහෙතබ්බො – ගච්ඡාවුසො, තං ආපත්තිං පටිකරිත්වා ආගච්ඡ, මයං තෙ සන්තිකෙ තං ආපත්තිං පටිකරිස්සාමාති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං සබ්බො සඞ්ඝො සභාගං ආපත්තිං ආපන්නො. යදා අඤ්ඤං භික්ඛුං සුද්ධං අනාපත්තිකං පස්සිස්සති තදා තස්ස සන්තිකෙ තං ආපත්තිං පටිකරිස්සතී’’ති වත්වා පවාරෙතබ්බං; න ත්වෙව තප්පච්චයා පවාරණාය අන්තරායො කාතබ්බො.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සබ්බො සඞ්ඝො සභාගාය ආපත්තියා වෙමතිකො හොති. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං සබ්බො සඞ්ඝො සභාගාය ආපත්තියා වෙමතිකො. යදා නිබ්බෙමතිකො භවිස්සති තදා තං ආපත්තිං පටිකරිස්සතී’’ති වත්වා, පවාරෙතබ්බං, න ත්වෙව තප්පච්චයා පවාරණාය අන්තරායො කාතබ්බොති.

සභාගාපත්තිපටිකම්මවිධි නිට්ඨිතා.

පඨමභාණවාරො නිට්ඨිතො.

128. අනාපත්තිපන්නරසකං

222. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතිංසු, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානිංසු ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙසුං. තෙහි පවාරියමානෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡිංසු බහුතරා. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරියමානෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරියමානෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා, අවසෙසෙහි පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරියමානෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා, අවසෙසෙහි පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා, තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා, තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ, අවුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ, අවුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා, තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ, අවුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා, තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො

වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ, එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති ‘‘අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා’’ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ, එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා, තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති ‘‘අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා’’ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ, එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා, තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති ‘‘අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා’’ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ, සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති ‘‘අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා’’ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ, සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා, තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති ‘‘අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා’’ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා සමග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ, සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා, තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං අනාපත්ති.

අනාපත්තිපන්නරසකං නිට්ඨිතං.

129. වග්ගාවග්ගසඤ්ඤීපන්නරසකං

223. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ‘‘අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා’’ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරියමානෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ‘‘අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා’’ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරියමානෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා, අවසෙසෙහි පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ‘‘අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා’’ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරියමානෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා, අවසෙසෙහි පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ‘‘අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා’’ති. තෙ ධම්මසඤ්ඤිනො විනයසඤ්ඤිනො වග්ගා වග්ගසඤ්ඤිනො පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ,…පෙ…. අවුට්ඨිතාය පරිසාය…පෙ…. එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය…පෙ…. සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා…පෙ…. සමසමා…පෙ.… ථොකතරා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා, තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති දුක්කටස්ස.

වග්ගාවග්ගසඤ්ඤීපන්නරසකං නිට්ඨිතං.

130. වෙමතිකපන්නරසකං

224. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''කප්පති නු ඛො අම්හාකං පවාරෙතුං, න නු ඛො කප්පතී''ති වෙමතිකා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරියමානෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''කප්පති නු ඛො අම්හාකං පවාරෙතුං, න නු ඛො කප්පතී''ති වෙමතිකා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරියමානෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා, අවසෙසෙහි පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''කප්පති නු ඛො අම්හාකං පවාරෙතුං, න නු ඛො කප්පතී''ති වෙමතිකා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරියමානෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා, අවසෙසෙහි පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''කප්පති නු ඛො අම්හාකං පවාරෙතුං, න නු ඛො කප්පතී''ති වෙමතිකා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ…පෙ…. අවුට්ඨිතාය පරිසාය…පෙ…. එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය…පෙ…. සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා…පෙ…. සමසමා…පෙ…. ථොකතරා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා, තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති දුක්කටස්ස.

වෙමතිකපන්නරසකං නිට්ඨිතං.

131. කුක්කුච්චපකතපන්නරසකං

225. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''කප්පතෙව අම්හාකං පවාරෙතුං, නාම්හාකං න කප්පතී''ති කුක්කුච්චපකතා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරියමානෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''කප්පතෙව අම්හාකං පවාරෙතුං, නාම්හාකං න කප්පතී''ති කුක්කුච්චපකතා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරියමානෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා, අවසෙසෙහි පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤඤරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''කප්පතෙව අම්හාකං පවාරෙතුං, නාම්හාකං න කප්පතී''ති කුක්කුච්චපකතා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරියමානෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා, අවසෙසෙහි [අවසෙසෙහි තෙසං සන්තිකෙ (ක.)] පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''කප්පතෙව අම්හාකං පවාරෙතුං, නාම්හාකං න කප්පතී''ති කුක්කුච්චපකතා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ,…පෙ…. අවුට්ඨිතාය පරිසාය…පෙ…. එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය…පෙ…. සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා…පෙ…. සමසමා…පෙ…. ථොකතරා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා, තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති දුක්කටස්ස.

කුක්කුච්චපකතපන්නරසකං නිට්ඨිතං.

132. භෙදපුරෙක්ඛාරපන්නරසකං

226. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො''ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරියමානෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා . තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො''ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරියමානෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා, අවසෙසෙහි පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ , කො තෙහි අත්ථො''ති – භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරියමානෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා, අවසෙසෙහි පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො''ති – භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා, තෙහි භික්ඛවෙ භික්ඛූහි පුන පවාරෙතබ්බං, පවාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො''ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා, තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො''ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා, තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො''ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ, අවුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො''ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ, අවුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා, තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො''ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ, අවුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා, තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො''ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ, එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො''ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ, එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා, තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො''ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ, එකච්චාය වුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා, තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො''ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ, සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති බහුතරා. තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පුන පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො''ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ, සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති සමසමා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා, තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා

භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ ජානන්ති ''අත්ථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අනාගතා''ති. තෙ ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො''ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. තෙහි පවාරිතමත්තෙ, සබ්බාය වුට්ඨිතාය පරිසාය, අථඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ ආගච්ඡන්ති ථොකතරා. පවාරිතා සුප්පවාරිතා, තෙසං සන්තිකෙ පවාරෙතබ්බං. පවාරිතානං ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

භෙදපුරෙක්ඛාරපන්නරසකං නිට්ඨිතං.

පඤ්චවීසත්තිකා නිට්ඨිතා.

133. සීමොත්තන්තිකපෙය්‍යාලං

227. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සම්බහුලා ආවාසිකා භික්ඛූ සන්නිපතන්ති, පඤ්ච වා අතිරෙකා වා. තෙ න ජානන්ති ''අඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අන්තොසීමං ඔක්කමන්තී''ති…පෙ…. තෙ න ජානන්ති ''අඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අන්තොසීමං ඔක්කන්තා''ති…පෙ…. තෙ න පස්සන්ති අඤ්ඤෙ ආවාසිකෙ භික්ඛූ අන්තොසීමං ඔක්කමන්තෙ…පෙ…. තෙ න පස්සන්ති අඤ්ඤෙ ආවාසිකෙ භික්ඛූ අන්තොසීමං ඔක්කන්තෙ…පෙ…. තෙ න සුණන්ති ''අඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අන්තොසීමං ඔක්කමන්තී''ති…පෙ…. තෙ න සුණන්ති ''අඤ්ඤෙ ආවාසිකා භික්ඛූ අන්තොසීමං ඔක්කන්තා''ති…පෙ…..

ආවාසිකෙන ආවාසිකා එකසතපඤ්චසත්තති තිකනයතො, ආවාසිකෙන ආගන්තුකා, ආගන්තුකෙන ආවාසිකා, ආගන්තුකෙන ආගන්තුකා, පෙය්‍යාලමුඛෙන සත්ත තිකසතානි හොන්ති.

සීමොක්කන්තිකපෙය්‍යාලං නිට්ඨිතං.

134. දිවසනානත්තං

228. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛූනං චාතුද්දසො හොති, ආගන්තුකානං පන්නරසො. සචෙ ආවාසිකා බහුතරා හොන්ති, ආගන්තුකෙහි ආවාසිකානං අනුවත්තිතබ්බං. සචෙ සමසමා හොන්ති, ආගන්තුකෙහි ආවාසිකානං අනුවත්තිතබ්බං. සචෙ ආගන්තුකා බහුතරා හොන්ති, ආවාසිකෙහි ආගන්තුකානං අනුවත්තිතබ්බං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛූනං පන්නරසො හොති, ආගන්තුකානං චාතුද්දසො. සචෙ ආවාසිකා බහුතරා හොන්ති, ආගන්තුකෙහි ආවාසිකානං අනුවත්තිතබ්බං. සචෙ සමසමා හොන්ති, ආගන්තුකෙහි ආවාසිකානං අනුවත්තිතබ්බං. සචෙ ආගන්තුකා බහුතරා හොන්ති, ආවාසිකෙහි ආගන්තුකානං අනුවත්තිතබ්බං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛූනං පාටිපදො හොති, ආගන්තුකානං පන්නරසො. සචෙ ආවාසිකා බහුතරා හොන්ති, ආවාසිකෙහි ආගන්තුකානං නාකාමා දාතබ්බා සාමග්ගී; ආගන්තුකෙහි නිස්සීමං ගන්ත්වා පවාරෙතබ්බං. සචෙ සමසමා හොන්ති, ආවාසිකෙහි ආගන්තුකානං නාකාමා දාතබ්බා සාමග්ගී; ආගන්තුකෙහි නිස්සීමං ගන්ත්වා පවාරෙතබ්බං . සචෙ ආගන්තුකා බහුතරා හොන්ති, ආවාසිකෙහි ආගන්තුකානං සාමග්ගී වා දාතබ්බා, නිස්සීමං වා ගන්තබ්බං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, ආවාසිකානං භික්ඛූනං පන්නරසො හොති, ආගන්තුකානං පාටිපදො. සචෙ ආවාසිකා බහුතරා හොන්ති, ආගන්තුකෙහි ආවාසිකානං සාමග්ගී වා දාතබ්බා, නිස්සීමං වා ගන්තබ්බං. සචෙ සමසමා හොන්ති, ආගන්තුකෙහි ආවාසිකානං සාමග්ගී වා දාතබ්බා, නිස්සීමං වා ගන්තබ්බං. සචෙ ආගන්තුකා බහුතරා හොන්ති, ආගන්තුකෙහි ආවාසිකානං නාකාමා දාතබ්බා සාමග්ගී; ආවාසිකෙහි නිස්සීමං ගන්ත්වා පවාරෙතබ්බං.

දිවසනානත්තං නිට්ඨිතං.

135. ලිඞ්ගාදිදස්සනං

229. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛූ පස්සන්ති ආවාසිකානං භික්ඛූනං ආවාසිකාකාරං, ආවාසිකලිඞ්ගං, ආවාසිකනිමිත්තං, ආවාසිකුද්දෙසං, සුපඤ්ඤත්තං මඤ්චපීඨං භිසිබිබ්බොහනං, පානීයං පරිභොජනීයං සුපට්ඨිතං, පරිවෙණං සුසම්මට්ඨං; පස්සිත්වා වෙමතිකා හොන්ති – ''අත්ථි නු ඛො ආවාසිකා භික්ඛූ, නත්ථි නු ඛො''ති. තෙ වෙමතිකා න විචිනන්ති, අවිචිනිත්වා පවාරෙන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස…පෙ…. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති, විචිනිත්වා න පස්සන්ති, අපස්සිත්වා පවාරෙන්ති. අනාපත්ති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති, විචිනිත්වා පස්සන්ති, පස්සිත්වා එකතො පවාරෙන්ති. අනාපත්ති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති, විචිනිත්වා පස්සන්ති, පස්සිත්වා පාටෙක්කං පවාරෙන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති, විචිනිත්වා පස්සන්ති, පස්සිත්වා – ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො''ති – භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛූ සුණන්ති ආවාසිකානං භික්ඛූනං ආවාසිකාකාරං, ආවාසිකලිඞ්ගං, ආවාසිකනිමිත්තං, ආවාසිකුද්දෙසං, චඞ්කමන්තානං පදසද්දං, සජ්ඣායසද්දං, උක්කාසිතසද්දං, ඛිපිතසද්දං; සුත්වා වෙමතිකා හොන්ති – ''අත්ථි නු ඛො ආවාසිකා භික්ඛූ, නත්ථි නු ඛො''ති. තෙ වෙමතිකා න විචිනන්ති, අවිචිනිත්වා පවාරෙන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති, විචිනිත්වා න පස්සන්ති, අපස්සිත්වා පවාරෙන්ති. අනාපත්ති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති, විචිනිත්වා පස්සන්ති, පස්සිත්වා එකතො පවාරෙන්ති. අනාපත්ති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති, විචිනිත්වා පස්සන්ති, පස්සිත්වා පාටෙක්කං පවාරෙන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති, විචිනිත්වා පස්සන්ති, පස්සිත්වා ''නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථො''ති භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛූ පස්සන්ති ආගන්තුකානං භික්ඛූනං ආගන්තුකාකාරං, ආගන්තුකලිඞ්ගං, ආගන්තුකනිමිත්තං, ආගන්තුකුද්දෙසං, අඤ්ඤාතකං පත්තං, අඤ්ඤාතකං චීවරං, අඤ්ඤාතකං නිසීදනං, පාදානං ධොතං, උදකනිස්සෙකං; පස්සිත්වා වෙමතිකා හොන්ති – ''අත්ථි නු ඛො ආගන්තුකා භික්ඛූ, නත්ථි නු ඛො''ති. තෙ වෙමතිකා න විචිනන්ති, අවිචිනිත්වා පවාරෙන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති, විචිනිත්වා න පස්සන්ති, අපස්සිත්වා පවාරෙන්ති. අනාපත්ති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති, විචිනිත්වා පස්සන්ති, පස්සිත්වා එකතො පවාරෙන්ති. අනාපත්ති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති, විචිනිත්වා පස්සන්ති, පස්සිත්වා පාටෙක්කං පවාරෙන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති, විචිනිත්වා පස්සන්ති, පස්සිත්වා – නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථොති – භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛූ සුණන්ති ආගන්තුකානං භික්ඛූනං ආගන්තුකාකාරං,

ආගන්තුකලිඞ්ගං, ආගන්තුකනිමිත්තං, ආගන්තුකුද්දෙසං, ආගච්ඡන්තානං පදසද්දං, උපාහනපප්ඵොටනසද්දං, උක්කාසිතසද්දං, ඛිපිතසද්දං; සුත්වා වෙමතිකා හොන්ති – ''අත්ථි නු ඛො ආගන්තුකා භික්ඛූ, නත්ථි නු ඛො''ති. තෙ වෙමතිකා න විචිනන්ති, අවිචිනිත්වා පවාරෙන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති, විචිනිත්වා න පස්සන්ති, අපස්සිත්වා පවාරෙන්ති. අනාපත්ති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති, විචිනිත්වා පස්සන්ති, පස්සිත්වා එකතො පවාරෙන්ති. අනාපත්ති. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති, විචිනිත්වා පස්සන්ති, පස්සිත්වා පාටෙක්කං පවාරෙන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ වෙමතිකා විචිනන්ති, විචිනිත්වා පස්සන්ති, පස්සිත්වා – නස්සන්තෙතෙ, විනස්සන්තෙතෙ, කො තෙහි අත්ථොති – භෙදපුරෙක්ඛාරා පවාරෙන්ති. ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ලිඞ්ගාදිදස්සනං නිට්ඨිතං.

136. නානාසංවාසකාදීහි පවාරණා

230. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛූ පස්සන්ති ආවාසිකෙ භික්ඛූ නානාසංවාසකෙ. තෙ සමානසංවාසකදිට්ඨිං පටිලභන්ති, සමානසංවාසකදිට්ඨිං පටිලභිත්වා න පුච්ඡන්ති, අපුච්ඡිත්වා එකතො පවාරෙන්ති. අනාපත්ති. තෙ පුච්ඡන්ති, පුච්ඡිත්වා නාභිවිතරන්ති, අනභිවිතරිත්වා එකතො පවාරෙන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ පුච්ඡන්ති, පුච්ඡිත්වා නාභිවිතරන්ති, අනභිවිතරිත්වා පාටෙක්කං පවාරෙන්ති. අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, ආගන්තුකා භික්ඛූ පස්සන්ති ආවාසිකෙ භික්ඛූ සමානසංවාසකෙ. තෙ නානාසංවාසකදිට්ඨිං පටිලභන්ති, නානාසංවාසකදිට්ඨිං පටිලභිත්වා න පුච්ඡන්ති, අපුච්ඡිත්වා එකතො පවාරෙන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ පුච්ඡන්ති, පුච්ඡිත්වා අභිවිතරන්ති, අභිවිතරිත්වා පාටෙක්කං පවාරෙන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ පුච්ඡන්ති, පුච්ඡිත්වා අභිවිතරන්ති, අභිවිතරිත්වා එකතො පවාරෙන්ති. අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛූ පස්සන්ති ආගන්තුකෙ භික්ඛූ නානාසංවාසකෙ. තෙ සමානසංවාසකදිට්ඨිං පටිලභන්ති, සමානසංවාසකදිට්ඨිං පටිලභිත්වා න පුච්ඡන්ති, අපුච්ඡිත්වා එකතො පවාරෙන්ති. අනාපත්ති. තෙ පුච්ඡන්ති, පුච්ඡිත්වා නාභිවිතරන්ති, අනභිවිතරිත්වා එකතො පවාරෙන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ පුච්ඡන්ති, පුච්ඡිත්වා නාභිවිතරන්ති, අනභිවිතරිත්වා පාටෙක්කං පවාරෙන්ති. අනාපත්ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, ආවාසිකා භික්ඛූ පස්සන්ති ආගන්තුකෙ භික්ඛූ සමානසංවාසකෙ. තෙ නානාසංවාසකදිට්ඨිං පටිලභන්ති, නානාසංවාසකදිට්ඨිං පටිලභිත්වා න පුච්ඡන්ති, අපුච්ඡිත්වා එකතො පවාරෙන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ පුච්ඡන්ති, පුච්ඡිත්වා අභිවිතරන්ති, අභිවිතරිත්වා පාටෙක්කං පවාරෙන්ති. ආපත්ති දුක්කටස්ස. තෙ පුච්ඡන්ති, පුච්ඡිත්වා අභිවිතරන්ති, අභිවිතරිත්වා එකතො පවාරෙන්ති. අනාපත්ති.

නානාසංවාසකාදීහි පවාරණා නිට්ඨිතා.

137. න ගන්තබ්බවාරො

231. න, භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න, භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න, භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා අභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

න , භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා අනාවාසා අභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න, භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා අනාවාසා අභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න, භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා අනාවාසා අභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

න, භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා අභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න, භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා අභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා . න, භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා අභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

න, භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න, භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා සභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න, භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

න, භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා අනාවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න, භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා අනාවාසා සභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න, භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා අනාවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

න , භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා

වා සභික්ඛුකො ආවාසො ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න, භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛුකො අනාවාසො ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා. න, භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා ගන්තබ්බො, යත්ථස්සු භික්ඛූ නානාසංවාසකා, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝෙන, අඤ්ඤත්‍ර අන්තරායා.

න ගන්තබ්බවාරො නිට්ඨිතො.

138. ගන්තබ්බවාරො

232. ගන්තබ්බො, භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො , යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා, යං ජඤ්ඤා ''සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තු''න්ති. ගන්තබ්බො, භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා සභික්ඛුකො අනාවාසො…පෙ…. සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා, යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා, යං ජඤ්ඤා ''සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තු''න්ති.

ගන්තබ්බො , භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා අනාවාසා සභික්ඛුකො ආවාසො…පෙ…. සභික්ඛුකො අනාවාසො…පෙ…. සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා, යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා, යං ජඤ්ඤා ''සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තු''න්ති.

ගන්තබ්බො, භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය සභික්ඛුකා ආවාසා වා අනාවාසා වා සභික්ඛුකො

ආවාසො…පෙ…. සභික්ඛුකො අනාවාසො…පෙ…. සභික්ඛුකො ආවාසො වා අනාවාසො වා, යත්ථස්සු භික්ඛූ සමානසංවාසකා, යං ජඤ්ඤා ''සක්කොමි අජ්ජෙව ගන්තු''න්ති.

ගන්තබ්බවාරො නිට්ඨිතො.

139. වජ්ජනීයපුග්ගලසන්දස්සනා

233. න, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියා නිසින්නපරිසාය පවාරෙතබ්බං. යො පවාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. න, භික්ඛවෙ, සික්ඛමානාය…පෙ…. න සාමණෙරස්ස…පෙ…. න සාමණෙරියා…පෙ…. න සික්ඛං පච්චක්ඛාතකස්ස…පෙ…. න අන්තිමවත්ථුං අජ්ඣාපන්නකස්ස නිසින්නපරිසාය පවාරෙතබ්බං. යො පවාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස .

න ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකස්ස නිසින්නපරිසාය පවාරෙතබ්බං. යො පවාරෙය්‍ය, යථාධම්මො කාරෙතබ්බො. න ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිත්තකස්ස…පෙ…. න පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකස්ස නිසින්නපරිසාය පවාරෙතබ්බං. යො පවාරෙය්‍ය, යථාධම්මො කාරෙතබ්බො.

න පණ්ඩකස්ස නිසින්නපරිසාය පවාරෙතබ්බං. යො පවාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. න ථෙය්‍යසංවාසකස්ස…පෙ…. න තිත්ථියපක්කන්තකස්ස…පෙ…. න තිරච්ඡානගතස්ස…පෙ…. න මාතුඝාතකස්ස…පෙ…. න පිතුඝාතකස්ස…පෙ…. න අරහන්තඝාතකස්ස…පෙ…. න භික්ඛුනිදූසකස්ස …පෙ…. න සඞ්ඝභෙදකස්ස…පෙ…. න ලොහිතුප්පාදකස්ස …පෙ…. න උභතොබ්‍යඤ්ජනකස්ස නිසින්නපරිසාය පවාරෙතබ්බං. යො පවාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

න, භික්ඛවෙ, පාරිවාසිකපවාරණාදානෙන පවාරෙතබ්බං, අඤ්ඤත්‍ර අවුට්ඨිතාය පරිසාය. න ච, භික්ඛවෙ, අප්පවාරණාය පවාරෙතබ්බං, අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝසාමග්ගියාති.

වජ්ජනීයපුග්ගලසන්දස්සනා නිට්ඨිතා.

දුතියභාණවාරො නිට්ඨිතො.

140. ද්වෙවාචිකාදිපවාරණා

234. තෙන ඛො පන සමයෙන කොසලෙසු ජනපදෙ අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය සවරභයං අහොසි. භික්ඛූ නාසක්ඛිංසු තෙවාචිකං පවාරෙතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ද්වෙවාචිකං පවාරෙතුන්ති.

බාළ්හතරං සවරභයං අහොසි. භික්ඛූ නාසක්ඛිංසු ද්වෙවාචිකං පවාරෙතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, එකවාචිකං පවාරෙතුන්ති.

බාළ්හතරං සවරභයං අහොසි. භික්ඛූ නාසක්ඛිංසු එකවාචිකං පවාරෙතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සමානවස්සිකං පවාරෙතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය මනුස්සෙහි දානං දෙන්තෙහි යෙභුය්‍යෙන රත්ති ඛෙපිතා හොති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි – ''මනුස්සෙහි දානං දෙන්තෙහි යෙභුය්‍යෙන රත්ති ඛෙපිතා. සචෙ සඞ්ඝො තෙවාචිකං පවාරෙස්සති, අප්පවාරිතොව සඞ්ඝො භවිස්සති, අථායං රත්ති විභායිස්සති. කථං නු ඛො අම්හෙහි පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය මනුස්සෙහි දානං දෙන්තෙහි යෙභුය්‍යෙන රත්ති ඛෙපිතා හොති. තත්‍ර චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූනං එවං හොති – ''මනුස්සෙහි දානං දෙන්තෙහි යෙභුය්‍යෙන රත්ති ඛෙපිතා. සචෙ සඞ්ඝො තෙවාචිකං පවාරෙස්සති, අප්පවාරිතොව සඞ්ඝො භවිස්සති, අථායං රත්ති විභායිස්සතී''ති, බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. මනුස්සෙහි දානං දෙන්තෙහි යෙභුය්‍යෙන රත්ති ඛෙපිතා. සචෙ සඞ්ඝො තෙවාචිකං පවාරෙස්සති, අප්පවාරිතොව සඞ්ඝො භවිස්සති, අථායං රත්ති විභායිස්සති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ද්වෙවාචිකං, එකවාචිකං, සමානවස්සිකං පවාරෙය්‍යා''ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය භික්ඛූහි ධම්මං භණන්තෙහි…පෙ…. සුත්තන්තිකෙහි සුත්තන්තං සඞ්ගායන්තෙහි… විනයධරෙහි විනයං විනිච්ඡිනන්තෙහි… ධම්මකථිකෙහි ධම්මං

සාකච්ඡන්තෙහි... භික්ඛූහි කලහං කරොන්තෙහි යෙභුය්‍යෙන රත්ති ඛෙපිතා හොති. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘භික්ඛූහි කලහං කරොන්තෙහි යෙභුය්‍යෙන රත්ති ඛෙපිතා. සචෙ සඞ්ඝො තෙවාචිකං පවාරෙස්සති, අප්පවාරිතොව සඞ්ඝො භවිස්සති, අථායං රත්ති විභායිස්සතී’’ති, බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. භික්ඛූහි කලහං කරොන්තෙහි යෙභුය්‍යෙන රත්ති ඛෙපිතා. සචෙ සඞ්ඝො තෙවාචිකං පවාරෙස්සති, අප්පවාරිතොව සඞ්ඝො භවිස්සති, අථායං රත්ති විභායිස්සති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ද්වෙවාචිකං, එකවාචිකං, සමානවස්සිකං පවාරෙය්‍යා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන කොසලෙසු ජනපදෙ අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය මහාභික්ඛුසඞ්ඝො සන්නිපතිතො හොති , පරිත්තඤ්ච අනොවස්සිකං [අනොවස්සකං (ක.)] හොති, මහා ච මෙඝො උග්ගතො හොති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘අයං ඛො මහාභික්ඛුසඞ්ඝො සන්නිපතිතො, පරිත්තඤ්ච අනොවස්සිකං, මහා ච මෙඝො උග්ගතො. සචෙ සඞ්ඝො තෙවාචිකං පවාරෙස්සති, අප්පවාරිතොව සඞ්ඝො භවිස්සති, අථායං මෙඝො පවස්සිස්සති. කථං නු ඛො අම්හෙහි පටිපජ්ජිතබ්බ’’න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය මහාභික්ඛුසඞ්ඝො සන්නිපතිතො හොති, පරිත්තඤ්ච අනොවස්සිකං හොති, මහා ච මෙඝො උග්ගතො හොති. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො මහාභික්ඛුසඞ්ඝො සන්නිපතිතො, පරිත්තඤ්ච අනොවස්සිකං, මහා ච මෙඝො උග්ගතො. සචෙ සඞ්ඝො තෙවාචිකං පවාරෙස්සති, අප්පවාරිතොව සඞ්ඝො භවිස්සති, අථායං මෙඝො පවස්සිස්සතී’’ති. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං මහාභික්ඛුසඞ්ඝො සන්නිපතිතො, පරිත්තඤ්ච අනොවස්සිකං, මහා ච මෙඝො උග්ගතො. සචෙ සඞ්ඝො තෙවාචිකං පවාරෙස්සති, අප්පවාරිතොව සඞ්ඝො භවිස්සති, අථායං මෙඝො පවස්සිස්සති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ද්වෙවාචිකං, එකවාචිකං, සමානවස්සිකං පවාරෙය්‍යා’’ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ තදහු පවාරණාය රාජන්තරායො හොති...පෙ.... චොරන්තරායො හොති... අග්‍යන්තරායො හොති... උදකන්තරායො හොති... මනුස්සන්තරායො හොති... අමනුස්සන්තරායො හොති... වාළන්තරායො හොති... සරීසපන්තරායො හොති... ජීවිතන්තරායො හොති... බ්‍රහ්මචරියන්තරායො හොති. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, බ්‍රහ්මචරියන්තරායො . සචෙ සඞ්ඝො තෙවාචිකං පවාරෙස්සති, අප්පවාරිතොව සඞ්ඝො භවිස්සති, අථායං බ්‍රහ්මචරියන්තරායො භවිස්සතී’’ති, බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං බ්‍රහ්මචරියන්තරායො. සචෙ සඞ්ඝො තෙවාචිකං පවාරෙස්සති, අප්පවාරිතොව සඞ්ඝො භවිස්සති, අථායං බ්‍රහ්මචරියන්තරායො භවිස්සති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ද්වෙවාචිකං, එකවාචිකං, සමානවස්සිකං පවාරෙය්‍යා’’ති.

ද්වෙවාචිකාදිපවාරණා නිට්ඨිතා.

141. පවාරණාඨපනං

235. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සාපත්තිකා පවාරෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, සාපත්තිකෙන පවාරෙතබ්බං. යො පවාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, යො සාපත්තිකො පවාරෙති, තස්ස ඔකාසං කාරාපෙත්වා ආපත්තියා චොදෙතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ඔකාසං කාරාපියමානා න ඉච්ඡන්ති ඔකාසං කාතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඔකාසං අකරොන්තස්ස පවාරණං ඨපෙතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඨපෙතබ්බා. තදහු පවාරණාය චාතුද්දසෙ වා පන්නරසෙ වා තස්මිං පුග්ගලෙ සම්මුඛීභූතෙ සඞ්ඝමජ්ඣෙ උදාහරිතබ්බං – ‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමො පුග්ගලො සාපත්තිකො . තස්ස පවාරණං ඨපෙමි. න තස්මිං සම්මුඛීභූතෙ පවාරෙතබ්බ’’න්ති. ඨපිතා හොති පවාරණාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ – පුරම්හාකං පෙසලා භික්ඛූ පවාරණං ඨපෙන්තීති – පටිකච්චෙව සුද්ධානං භික්ඛූනං අනාපත්තිකානං අවත්ථුස්මිං අකාරණෙ පවාරණං ඨපෙන්ති, පවාරිතානම්පි පවාරණං ඨපෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, සුද්ධානං භික්ඛූනං අනාපත්තිකානං අවත්ථුස්මිං අකාරණෙ පවාරණා ඨපෙතබ්බා. යො ඨපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. න, භික්ඛවෙ, පවාරිතානම්පි පවාරණා ඨපෙතබ්බා. යො ඨපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

236. එවං ඛො, භික්ඛවෙ, ඨපිතා හොති පවාරණා, එවං අට්ඨපිතා. කථඤ්ච, භික්ඛවෙ, අට්ඨපිතා හොති පවාරණා? තෙවාචිකාය චෙ, භික්ඛවෙ, පවාරණාය භාසිතාය ලපිතාය පරියොසිතාය පවාරණං ඨපෙති, අට්ඨපිතා හොති පවාරණා. ද්වෙවාචිකාය චෙ, භික්ඛවෙ,... එකවාචිකාය චෙ, භික්ඛවෙ,... සමානවස්සිකාය චෙ, භික්ඛවෙ, පවාරණාය භාසිතාය ලපිතාය පරියොසිතාය පවාරණං ඨපෙති , අට්ඨපිතා හොති පවාරණා. එවං ඛො, භික්ඛවෙ, අට්ඨපිතා හොති පවාරණා.

කථඤ්ච, භික්ඛවෙ, ඨපිතා හොති පවාරණා? තෙවාචිකාය, චෙ, භික්ඛවෙ, පවාරණාය භාසිතාය ලපිතාය අපරියොසිතාය පවාරණං ඨපෙති, ඨපිතා හොති පවාරණා. ද්වෙවාචිකාය චෙ, භික්ඛවෙ,… එකවාචිකාය චෙ, භික්ඛවෙ, … සමානවස්සිකාය චෙ, භික්ඛවෙ, පවාරණාය භාසිතාය ලපිතාය අපරියොසිතාය පවාරණං ඨපෙති, ඨපිතා හොති පවාරණා. එවං ඛො, භික්ඛවෙ, ඨපිතා හොති පවාරණා.

237. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය භික්ඛු භික්ඛුස්ස පවාරණං ඨපෙති. තං චෙ භික්ඛුං අඤ්ඤෙ භික්ඛූ ජානන්ති, ‘‘අයං ඛො ආයස්මා අපරිසුද්ධකායසමාචාරො, අපරිසුද්ධවචීසමාචාරො, අපරිසුද්ධාජීවො, බාලො, අබ්‍යත්තො, න පටිබලො අනුයුඤ්ජීයමානො අනුයොගං දාතු’’න්ති, ‘අලං, භික්ඛු, මා භණ්ඩනං, මා කලහං, මා විග්ගහං, මා විවාද’න්ති ඔමද්දිත්වා සඞ්ඝෙන පවාරෙතබ්බං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය භික්ඛු භික්ඛුස්ස පවාරණං ඨපෙති. තං චෙ භික්ඛුං අඤ්ඤෙ භික්ඛූ ජානන්ති, ‘‘අයං ඛො ආයස්මා පරිසුද්ධකායසමාචාරො, අපරිසුද්ධවචීසමාචාරො, අපරිසුද්ධාජීවො, බාලො, අබ්‍යත්තො, න පටිබලො අනුයුඤ්ජීයමානො අනුයොගං දාතු’’න්ති, ‘අලං, භික්ඛු, මා භණ්ඩනං, මා කලහං, මා විග්ගහං, මා විවාද’න්ති ඔමද්දිත්වා සඞ්ඝෙන පවාරෙතබ්බං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය භික්ඛු භික්ඛුස්ස පවාරණං ඨපෙති. තං චෙ භික්ඛුං අඤ්ඤෙ භික්ඛූ ජානන්ති, ‘‘අයං ඛො ආයස්මා පරිසුද්ධකායසමාචාරො, පරිසුද්ධවචීසමාචාරො, අපරිසුද්ධාජීවො, බාලො, අබ්‍යත්තො, න පටිබලො අනුයුඤ්ජීයමානො අනුයොගං දාතු’’න්ති, ‘අලං, භික්ඛු, මා භණ්ඩනං, මා කලහං, මා විග්ගහං, මා විවාද’න්ති ඔමද්දිත්වා සඞ්ඝෙන පවාරෙතබ්බං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය භික්ඛු භික්ඛුස්ස පවාරණං ඨපෙති. තං චෙ භික්ඛුං අඤ්ඤෙ භික්ඛූ ජානන්ති, ‘‘අයං ඛො ආයස්මා පරිසුද්ධකායසමාචාරො , පරිසුද්ධවචීසමාචාරො, පරිසුද්ධාජීවො, බාලො, අබ්‍යත්තො , න පටිබලො අනුයුඤ්ජීයමානො අනුයොගං දාතු’’න්ති, ‘අලං, භික්ඛු, මා භණ්ඩනං, මා කලහං, මා විග්ගහං, මා විවාද’න්ති ඔමද්දිත්වා සඞ්ඝෙන පවාරෙතබ්බං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, තදහු පවාරණාය භික්ඛු භික්ඛුස්ස පවාරණං ඨපෙති. තං චෙ භික්ඛුං අඤ්ඤෙ භික්ඛූ ජානන්ති, ‘‘අයං ඛො ආයස්මා පරිසුද්ධකායසමාචාරො, පරිසුද්ධවචීසමාචාරො, පරිසුද්ධාජීවො, පණ්ඩිතො, බ්‍යත්තො, පටිබලො අනුයුඤ්ජීයමානො අනුයොගං දාතු’’න්ති, සො එවමස්ස වචනීයො, ‘‘යං ඛො ත්වං, ආවුසො, ඉමස්ස භික්ඛුනො පවාරණං ඨපෙසි, කිම්හි නං ඨපෙසි, සීලවිපත්තියා වා ඨපෙසි, ආචාරවිපත්තියා වා ඨපෙසි, දිට්ඨිවිපත්තියා වා ඨපෙසී’’ති? සො චෙ එවං වදෙය්‍ය – ‘‘සීලවිපත්තියා වා ඨපෙමි, ආචාරවිපත්තියා වා ඨපෙමි, දිට්ඨිවිපත්තියා වා ඨපෙමී’’ති, සො එවමස්ස වචනීයො – ‘‘ජානාසි පනායස්මා සීලවිපත්තිං, ජානාසි ආචාරවිපත්තිං, ජානාසි දිට්ඨිවිපත්ති’’න්ති? සො චෙ එවං වදෙය්‍ය – ‘‘ජානාමි ඛො අහං, ආවුසො, සීලවිපත්තිං, ජානාමි ආචාරවිපත්තිං, ජානාමි දිට්ඨිවිපත්ති’’න්ති, සො එවමස්ස වචනීයො – ‘‘කතමා පනාවුසො, සීලවිපත්ති, කතමා ආචාරවිපත්ති, කතමා දිට්ඨිවිපත්තී’’ති? සො චෙ එවං වදෙය්‍ය – ‘‘චත්තාරි පාරාජිකානි, තෙරස සඞ්ඝාදිසෙසා, අයං සීලවිපත්ති; ථුල්ලච්චයං, පාචිත්තියං, පාටිදෙසනීයං, දුක්කටං, දුබ්භාසිතං, අයං ආචාරවිපත්ති; මිච්ඡාදිට්ඨි, අන්තග්ගාහිකාදිට්ඨි, අයං දිට්ඨිවිපත්තී’’ති, සො එවමස්ස වචනීයො – ‘‘යං ඛො ත්වං , ආවුසො, ඉමස්ස භික්ඛුනො පවාරණං ඨපෙසි, දිට්ඨෙන වා ඨපෙසි, සුතෙන වා ඨපෙසි, පරිසඞ්කාය වා ඨපෙසී’’ති? සො චෙ එවං වදෙය්‍ය – ‘‘දිට්ඨෙන වා ඨපෙමි, සුතෙන වා ඨපෙමි, පරිසඞ්කාය වා ඨපෙමී’’ති, සො එවමස්ස වචනීයො – ‘‘යං ඛො ත්වං, ආවුසො, ඉමස්ස භික්ඛුනො දිට්ඨෙන පවාරණං ඨපෙසි, කිං තෙ දිට්ඨං, කින්ති තෙ දිට්ඨං, කදා තෙ දිට්ඨං, කත්ථ තෙ දිට්ඨං, පාරාජිකං අජ්ඣාපජ්ජන්තො දිට්ඨො, සඞ්ඝාදිසෙසං අජ්ඣාපජ්ජන්තො දිට්ඨො, ථුල්ලච්චයං… පාචිත්තියං… පාටිදෙසනීයං… දුක්කටං… දුබ්භාසිතං අජ්ඣාපජ්ජන්තො දිට්ඨො, කත්ථ ච ත්වං අහොසි, කත්ථ චායං භික්ඛු අහොසි, කිඤ්ච ත්වං කරොසි, කිඤ්චායං භික්ඛු කරොතී’’ති? සො චෙ එවං වදෙය්‍ය – ‘‘න ඛො අහං, ආවුසො, ඉමස්ස භික්ඛුනො දිට්ඨෙන පවාරණං ඨපෙමි, අපිච සුතෙන පවාරණං ඨපෙමී’’ති, සො එවමස්ස වචනීයො – ‘‘යං ඛො ත්වං, ආවුසො, ඉමස්ස භික්ඛුනො සුතෙන පවාරණං ඨපෙසි, කිං තෙ සුතං, කින්ති තෙ සුතං, කදා තෙ සුතං, කත්ථ තෙ සුතං, පාරාජිකං අජ්ඣාපන්නොති සුතං, සඞ්ඝාදිසෙසං අජ්ඣාපන්නොති සුතං, ථුල්ලච්චයං… පාචිත්තියං… පාටිදෙසනීයං… දුක්කටං… දුබ්භාසිතං අජ්ඣාපන්නොති සුතං, භික්ඛුස්ස සුතං, භික්ඛුනියා සුතං, සික්ඛමානාය සුතං, සාමණෙරස්ස සුතං, සාමණෙරියා සුතං, උපාසකස්ස සුතං, උපාසිකාය සුතං, රාජූනං සුතං, රාජමහාමත්තානං සුතං, තිත්ථියානං සුතං, තිත්ථියසාවකානං සුත’’න්ති? සො චෙ එවං වදෙය්‍ය – ‘‘න ඛො අහං, ආවුසො, ඉමස්ස භික්ඛුනො සුතෙන පවාරණං ඨපෙමි , අපිච පරිසඞ්කාය පවාරණං ඨපෙමී’’ති, සො එවමස්ස වචනීයො – ‘‘යං ඛො ත්වං, ආවුසො, ඉමස්ස භික්ඛුනො පරිසඞ්කාය පවාරණං ඨපෙසි, කිං පරිසඞ්කසි, කින්ති පරිසඞ්කසි, කදා පරිසඞ්කසි, කත්ථ පරිසඞ්කසි, පාරාජිකං අජ්ඣාපන්නොති පරිසඞ්කසි, සඞ්ඝාදිසෙසං අජ්ඣාපන්නොති පරිසඞ්කසි, ථුල්ලච්චයං… පාචිත්තියං… පාටිදෙසනීයං… දුක්කටං… දුබ්භාසිතං අජ්ඣාපන්නොති පරිසඞ්කසි, භික්ඛුස්ස සුත්වා පරිසඞ්කසි, භික්ඛුනියා සුත්වා පරිසඞ්කසි, සික්ඛමානාය සුත්වා පරිසඞ්කසි, සාමණෙරස්ස සුත්වා පරිසඞ්කසි, සාමණෙරියා සුත්වා පරිසඞ්කසි, උපාසකස්ස සුත්වා පරිසඞ්කසි, උපාසිකාය සුත්වා පරිසඞ්කසි, රාජූනං සුත්වා පරිසඞ්කසි, රාජමහාමත්තානං සුත්වා පරිසඞ්කසි, තිත්ථියානං සුත්වා පරිසඞ්කසි, තිත්ථියසාවකානං සුත්වා පරිසඞ්කසී’’ති? සො චෙ එවං වදෙය්‍ය – ‘‘න ඛො අහං, ආවුසො, ඉමස්ස භික්ඛුනො පරිසඞ්කාය පවාරණං ඨපෙමි, අපි ච අහම්පි න ජානාමි කෙන පනාහං ඉමස්ස භික්ඛුනො පවාරණං ඨපෙමී’’ති. සො චෙ, භික්ඛවෙ, චොදකො භික්ඛු අනුයොගෙන විඤ්ඤූනං සබ්‍රහ්මචාරීනං චිත්තං න ආරාධෙති,

අනනුවාදො වුදිතො භික්ඛූති අලං වචනාය. සො චෙ, භික්ඛවෙ, චොදකො භික්ඛු අනුයොගෙන විඤ්ඤූනං සබ්‍රහ්මචාරීනං චිත්තං ආරාධෙති, සානුවාදො වුදිතො භික්ඛූති අලං වචනාය. සො චෙ, භික්ඛවෙ, චොදකො භික්ඛු අමූලකෙන පාරාජිකෙන අනුද්ධංසිතං පටිජානාති, සඞ්ඝාදිසෙසං ආරොපෙත්වා සඞ්ඝෙන පවාරෙතබ්බං. සො චෙ, භික්ඛවෙ, චොදකො භික්ඛු අමූලකෙන සඞ්ඝාදිසෙසෙන අනුද්ධංසිතං පටිජානාති, යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඞ්ඝෙන පවාරෙතබ්බං. සො චෙ, භික්ඛවෙ, චොදකො, භික්ඛු අමූලකෙන ථුල්ලච්චයෙන... පාචිත්තියෙන... පාටිදෙසනීයෙන... දුක්කටෙන... දුබ්භාසිතෙන අනුද්ධංසිතං පටිජානාති, යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඞ්ඝෙන පවාරෙතබ්බං. සො චෙ, භික්ඛවෙ, වුදිතො භික්ඛු පාරාජිකං අජ්ඣාපන්නොති පටිජානාති, නාසෙත්වා සඞ්ඝෙන පවාරෙතබ්බං. සො චෙ, භික්ඛවෙ, වුදිතො භික්ඛු සඞ්ඝාදිසෙසං අජ්ඣාපන්නොති පටිජානාති, සඞ්ඝාදිසෙසං ආරොපෙත්වා සඞ්ඝෙන පවාරෙතබ්බං. සො චෙ, භික්ඛවෙ, වුදිතො භික්ඛු ථුල්ලච්චයං... පාචිත්තියං... පාටිදෙසනීයං... දුක්කටං... දුබ්භාසිතං අජ්ඣාපන්නොති පටිජානාති, යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඞ්ඝෙන පවාරෙතබ්බං.

පවාරණාඨපනං නිට්ඨිතං.

142. ථුල්ලච්චයවත්ථුකාදි

238. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහු පවාරණාය ථුල්ලච්චයං අජ්ඣාපන්නො හොති. එකච්චෙ භික්ඛූ ථුල්ලච්චයදිට්ඨිනො හොන්ති, එකච්චෙ භික්ඛූ සඞ්ඝාදිසෙසදිට්ඨිනො හොන්ති. යෙ තෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ ථුල්ලච්චයදිට්ඨිනො, තෙහි සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකමන්තං අපනෙත්වා යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එවමස්ස වචනීයො – ''යං ඛො සො, ආවුසො, භික්ඛු ආපත්තිං ආපන්නො, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො පවාරෙය්‍යා''ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහු පවාරණාය ථුල්ලච්චයං අජ්ඣාපන්නො හොති. එකච්චෙ භික්ඛූ ථුල්ලච්චයදිට්ඨිනො හොන්ති, එකච්චෙ භික්ඛූ පාචිත්තියදිට්ඨිනො හොන්ති...පෙ.... එකච්චෙ භික්ඛූ ථුල්ලච්චයදිට්ඨිනො හොන්ති, එකච්චෙ භික්ඛූ පාටිදෙසනීයදිට්ඨිනො හොන්ති... එකච්චෙ භික්ඛූ ථුල්ලච්චයදිට්ඨිනො හොන්ති, එකච්චෙ භික්ඛූ දුක්කටදිට්ඨිනො හොන්ති... එකච්චෙ භික්ඛූ ථුල්ලච්චයදිට්ඨිනො හොන්ති, එකච්චෙ භික්ඛූ දුබ්භාසිතදිට්ඨිනො හොන්ති. යෙ තෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ ථුල්ලච්චයදිට්ඨිනො, තෙහි සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකමන්තං අපනෙත්වා යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එවමස්ස වචනීයො – ''යං ඛො සො, ආවුසො, භික්ඛු ආපත්තිං ආපන්නො, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො පවාරෙය්‍යා''ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහු පවාරණාය පාචිත්තියං අජ්ඣාපන්නො හොති...පෙ.... පාටිදෙසනීයං අජ්ඣාපන්නො හොති... දුක්කටං අජ්ඣාපන්නො හොති... දුබ්භාසිතං අජ්ඣාපන්නො හොති. එකච්චෙ භික්ඛූ දුබ්භාසිතදිට්ඨිනො හොන්ති, එකච්චෙ භික්ඛූ සඞ්ඝාදිසෙසදිට්ඨිනො හොන්ති. යෙ තෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ දුබ්භාසිතදිට්ඨිනො, තෙහි සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකමන්තං අපනෙත්වා යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එවමස්ස වචනීයො – ''යං ඛො සො, ආවුසො, භික්ඛු ආපත්තිං ආපන්නො, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො පවාරෙය්‍යා''ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහු පවාරණාය දුබ්භාසිතං අජ්ඣාපන්නො හොති. එකච්චෙ භික්ඛූ දුබ්භාසිතදිට්ඨිනො හොන්ති, එකච්චෙ භික්ඛූ ථුල්ලච්චයදිට්ඨිනො හොන්ති...පෙ.... එකච්චෙ භික්ඛූ දුබ්භාසිතදිට්ඨිනො හොන්ති, එකච්චෙ භික්ඛූ පාචිත්තියදිට්ඨිනො හොන්ති... එකච්චෙ භික්ඛූ දුබ්භාසිතදිට්ඨිනො හොන්ති, එකච්චෙ භික්ඛූ පාටිදෙසනීයදිට්ඨිනො හොන්ති... එකච්චෙ භික්ඛූ දුබ්භාසිතදිට්ඨිනො හොන්ති, එකච්චෙ භික්ඛූ දුක්කටදිට්ඨිනො හොන්ති. යෙ තෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ දුබ්භාසිතදිට්ඨිනො, තෙහි සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකමන්තං අපනෙත්වා යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එවමස්ස වචනීයො – ''යං ඛො සො, ආවුසො, භික්ඛු ආපත්තිං ආපන්නො, සාස්ස යථාධම්මං පටිකතා. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො පවාරෙය්‍යා''ති.

ථුල්ලච්චයවත්ථුකාදි නිට්ඨිතා.

143. වත්ථුඨපනාදි

239. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහු පවාරණාය සඞ්ඝමජ්ඣෙ උදාහරෙය්‍ය – ''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉදං වත්ථු පඤ්ඤායති, න පුග්ගලො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, වත්ථුං ඨපෙත්වා සඞ්ඝො පවාරෙය්‍යා''ති. සො එවමස්ස වචනීයො – ''භගවතා ඛො, ආවුසො, විසුද්ධානං පවාරණා පඤ්ඤත්තා. සචෙ වත්ථු පඤ්ඤායති, න පුග්ගලො, ඉදානෙව නං වදෙහී''ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහු පවාරණාය සඞ්ඝමජ්ඣෙ උදාහරෙය්‍ය – ''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං පුග්ගලො පඤ්ඤායති, න වත්ථු. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, පුග්ගලං ඨපෙත්වා සඞ්ඝො පවාරෙය්‍යා''ති. සො එවමස්ස

වචනීයො – ‘‘භගවතා ඛො, ආවුසො, සමග්ගානං පවාරණා පඤ්ඤත්තා. සචෙ පුග්ගලො පඤ්ඤායති, න වත්ථු, ඉදානෙව නං වදෙහී’’ති.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු තදහු පවාරණාය සඞ්ඝමජ්ඣෙ උදාහරෙය්‍ය – ‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉදං වත්ථු ච පුග්ගලො ච පඤ්ඤායති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, වත්ථුඤ්ච පුග්ගලඤ්ච ඨපෙත්වා සඞ්ඝො පවාරෙය්‍යා’’ති. සො එවමස්ස වචනීයො – ‘‘භගවතා ඛො, ආවුසො, විසුද්ධානඤ්ච සමග්ගානඤ්ච පවාරණා පඤ්ඤත්තා. සචෙ වත්ථු ච පුග්ගලො ච පඤ්ඤායති, ඉදානෙව නං වදෙහී’’ති.

පුබ්බෙ චෙ, භික්ඛවෙ, පවාරණාය වත්ථු පඤ්ඤායති, පච්ඡා පුග්ගලො, කල්ලං වචනාය. පුබ්බෙ චෙ, භික්ඛවෙ, පවාරණාය පුග්ගලො පඤ්ඤායති, පච්ඡා වත්ථු, කල්ලං වචනාය. පුබ්බෙ චෙ, භික්ඛවෙ, පවාරණාය වත්ථු ච පුග්ගලො ච පඤ්ඤායති, තං චෙ කතාය පවාරණාය උක්කොටෙති, උක්කොටනකං පාචිත්තියන්ති.

වත්ථුඨපනාදි නිට්ඨිතා.

144. භණ්ඩනකාරකවත්ථු

240. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා සන්දිට්ඨා සම්භත්තා භික්ඛූ කොසලෙසු ජනපදෙ අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ වස්සං උපගච්ඡිංසු. තෙසං සාමන්තා අඤ්ඤෙ භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා වස්සං උපගච්ඡිංසු – මයං තෙසං භික්ඛූනං වස්සංවුට්ඨානං පවාරණාය පවාරණං ඨපෙස්සාමාති. අස්සොසුං ඛො තෙ භික්ඛූ – ‘‘අම්හාකං කිර සාමන්තා අඤ්ඤෙ භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා වස්සං උපගතා – මයං තෙසං භික්ඛූනං වස්සංවුට්ඨානං පවාරණාය පවාරණං ඨපෙස්සාමා’’ති. කථං නු ඛො අම්හෙහි පටිපජ්ජිතබ්බන්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, සම්බහුලා සන්දිට්ඨා සම්භත්තා භික්ඛූ අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ වස්සං උපගච්ඡන්ති. තෙසං සාමන්තා අඤ්ඤෙ භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා වස්සං උපගච්ඡන්ති – මයං තෙසං භික්ඛූනං වස්සංවුට්ඨානං පවාරණාය පවාරණං ඨපෙස්සාමාති. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තෙහි භික්ඛූහි ද්වෙ තයො උපොසථෙ චාතුද්දසිකෙ කාතුං – කථං මයං තෙහි භික්ඛූහි පඨමතරං පවාරෙය්‍යාමාති. තෙ චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා තං ආවාසං ආගච්ඡන්ති, තෙහි, භික්ඛවෙ, ආවාසිකෙහි භික්ඛූහි ලහුං ලහුං සන්නිපතිත්වා පවාරෙතබ්බං, පවාරෙත්වා වත්තබ්බා – ‘‘පවාරිතා ඛො මයං, ආවුසො; යථායස්මන්තා මඤ්ඤන්ති තථා කරොන්තූ’’ති. තෙ චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා අසංවිහිතා තං ආවාසං ආගච්ඡන්ති, තෙහි, භික්ඛවෙ, ආවාසිකෙහි භික්ඛූහි ආසනං පඤ්ඤපෙතබ්බං, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපිතබ්බං, පච්චුග්ගන්ත්වා පත්තචීවරං පටිග්ගහෙතබ්බං, පානීයෙන පරිපුච්ඡිතබ්බා; තෙසං වික්ඛිත්වා [වික්ඛිපාපෙත්වා (පටිවිසොධකානං මති), ආවික්ඛිත්වා (ක.)] නිස්සීමං ගන්ත්වා පවාරෙතබ්බං, පවාරෙත්වා වත්තබ්බා – ‘‘පවාරිතා ඛො මයං, ආවුසො; යථායස්මන්තා මඤ්ඤන්ති තථා කරොන්තූ’’ති. එවඤ්චෙතං ලභෙථ, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ ලභෙථ, ආවාසිකෙන භික්ඛුනා බ්‍යත්තෙන පටිබලෙන ආවාසිකා භික්ඛූ ඤාපෙතබ්බා –

‘‘සුණන්තු මෙ, ආයස්මන්තො [ආයස්මන්තා (ක.)], ආවාසිකා. යදායස්මන්තානං පත්තකල්ලං, ඉදානි උපොසථං කරෙය්‍යාම, පාතිමොක්ඛං උද්දිසෙය්‍යාම , ආගමෙ කාළෙ පවාරෙය්‍යාමා’’ති. තෙ චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා තෙ භික්ඛූ එවං වදෙය්‍යුං – ‘‘සාධාවුසො, ඉදානෙව නො පවාරෙථා’’ති, තෙ එවමස්සු වචනීයා – ‘‘අනිස්සරා ඛො තුම්හෙ, ආවුසො, අම්හාකං පවාරණාය; න තාව මයං පවාරෙය්‍යාමා’’ති. තෙ චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා තං කාළං අනුවසෙය්‍යුං, ආවාසිකෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා බ්‍යත්තෙන පටිබලෙන ආවාසිකා භික්ඛූ ඤාපෙතබ්බා –

‘‘සුණන්තු මෙ, ආයස්මන්තො, ආවාසිකා. යදායස්මන්තානං පත්තකල්ලං, ඉදානි උපොසථං කරෙය්‍යාම, පාතිමොක්ඛං උද්දිසෙය්‍යාම, ආගමෙ ජුණ්හෙ පවාරෙය්‍යාමා’’ති. තෙ චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා තෙ භික්ඛූ එවං වදෙය්‍යුං – ‘‘සාධාවුසො, ඉදානෙව නො පවාරෙථා’’ති, තෙ එවමස්සු වචනීයා – ‘‘අනිස්සරා ඛො තුම්හෙ, ආවුසො, අම්හාකං පවාරණාය, න තාව මයං පවාරෙය්‍යාමා’’ති. තෙ චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා තම්පි ජුණ්හං අනුවසෙය්‍යුං, තෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි සබ්බෙහෙව ආගමෙ ජුණ්හෙ කොමුදියා චාතුමාසිනියා අකාමා පවාරෙතබ්බං.

තෙහි චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පවාරියමානෙ ගිලානො අගිලානස්ස පවාරණං ඨපෙති, සො එවමස්ස වචනීයො – ‘‘ආයස්මා ඛො ගිලානො. ගිලානො ච අනනුයොගක්ඛමො වුත්තො භගවතා. ආගමෙහි, ආවුසො, යාව අරොගො හොසි. අරොගො ආකඞ්ඛමානො චොදෙස්සසී’’ති. එවඤ්චෙ වුච්චමානො චොදෙති, අනාදරියෙ පාචිත්තියං. තෙහි චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පවාරියමානෙ අගිලානො ගිලානස්ස පවාරණං ඨපෙති, සො එවමස්ස වචනීයො – ‘‘අයං ඛො,

ආවුසො, භික්ඛු ගිලානො. ගිලානො ච අනනුයොගක්ඛමො වුත්තො භගවතා. ආගමෙහි, ආවුසො, යාවායං භික්ඛු අරොගො හොති. අරොගං ආකඞ්ඛමානො චොදෙස්සසී''ති. එවඤ්චෙ වුච්චමානො චොදෙති, අනාදරියෙ පාචිත්තියං. තෙහි චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පවාරියමානෙ ගිලානො ගිලානස්ස පවාරණං ඨපෙති, සො එවමස්ස වචනීයො – ''ආයස්මන්තා ඛො ගිලානා. ගිලානො ච අනනුයොගක්ඛමො වුත්තො භගවතා. ආගමෙහි, ආවුසො, යාව අරොගා හොථ. අරොගො අරොගං ආකඞ්ඛමානො චොදෙස්සසී''ති [යාව අරොගො හොති, අරොගං ආකඞ්ඛමානො චොදෙස්සසීති (ක.)]. එවඤ්චෙ වුච්චමානො චොදෙති, අනාදරියෙ පාචිත්තියං. තෙහි චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පවාරියමානෙ අගිලානො අගිලානස්ස පවාරණං ඨපෙති, උභො සඞ්ඝෙන සමනුයුඤ්ජිත්වා සමනුගාහිත්වා [සමනුභාසිත්වා (සී.)] යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඞ්ඝෙන පවාරෙතබ්බන්ති.

භණ්ඩනකාරකවත්ථු නිට්ඨිතං.

145. පවාරණාසඞ්ගහො

241. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා සන්දිට්ඨා සම්භත්තා භික්ඛූ කොසලෙසු ජනපදෙ අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ වස්සං උපගච්ඡිංසු. තෙසං සමග්ගානං සම්මොදමානානං අවිවදමානානං විහරතං අඤ්ඤතරො ඵාසුවිහාරො අධිගතො හොති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි – ''අම්හාකං ඛො සමග්ගානං සම්මොදමානානං අවිවදමානානං විහරතං අඤ්ඤතරො ඵාසුවිහාරො අධිගතො. සචෙ මයං ඉදානි පවාරෙස්සාම , සියාපි භික්ඛූ පවාරෙත්වා චාරිකං පක්කමෙය්‍යුං. එවං මයං ඉමම්හා ඵාසුවිහාරා පරිබාහිරා භවිස්සාම. කථං නු ඛො අම්හෙහි පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, සම්බහුලා සන්දිට්ඨා සම්භත්තා භික්ඛූ අඤ්ඤතරස්මිං ආවාසෙ වස්සං උපගච්ඡන්ති. තෙසං සමග්ගානං සම්මොදමානානං අවිවදමානානං විහරතං අඤ්ඤතරො ඵාසුවිහාරො අධිගතො හොති. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ''අම්හාකං ඛො සමග්ගානං සම්මොදමානානං අවිවදමානානං විහරතං අඤ්ඤතරො ඵාසුවිහාරො අධිගතො. සචෙ මයං ඉදානි පවාරෙස්සාම, සියාපි භික්ඛූ පවාරෙත්වා චාරිකං පක්කමෙය්‍යුං. එවං මයං ඉමම්හා ඵාසුවිහාරා පරිබාහිරා භවිස්සාමා''ති, අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තෙහි භික්ඛූහි පවාරණාසඞ්ගහං කාතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, කාතබ්බො. සබ්බෙහෙව එකජ්ඣං සන්නිපතිතබ්බං – සන්නිපතිත්වා බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අම්හාකං සමග්ගානං සම්මොදමානානං අවිවදමානානං විහරතං අඤ්ඤතරො ඵාසුවිහාරො අධිගතො. සචෙ මයං ඉදානි පවාරෙස්සාම, සියාපි භික්ඛූ පවාරෙත්වා චාරිකං පක්කමෙය්‍යුං. එවං මයං ඉමම්හා ඵාසුවිහාරා පරිබාහිරා භවිස්සාම. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො පවාරණාසඞ්ගහං කරෙය්‍ය, ඉදානි උපොසථං කරෙය්‍ය, පාතිමොක්ඛං උද්දිසෙය්‍ය, ආගමෙ ජුණ්හෙ කොමුදියා චාතුමාසිනියා පවාරෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අම්හාකං සමග්ගානං සම්මොදමානානං අවිවදමානානං විහරතං අඤ්ඤතරො ඵාසුවිහාරො අධිගතො. සචෙ මයං ඉදානි පවාරෙස්සාම, සියාපි භික්ඛූ පවාරෙත්වා චාරිකං පක්කමෙය්‍යුං. එවං මයං ඉමම්හා ඵාසුවිහාරා පරිබාහිරා භවිස්සාම. සඞ්ඝො පවාරණාසඞ්ගහං කරොති, ඉදානි උපොසථං කරිස්සති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසිස්සති, ආගමෙ ජුණ්හෙ කොමුදියා චාතුමාසිනියා පවාරෙස්සති. යස්සායස්මතො ඛමති පවාරණාසඞ්ගහස්ස කරණං, ඉදානි උපොසථං කරිස්සති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසිස්සති, ආගමෙ ජුණ්හෙ කොමුදියා චාතුමාසිනියා පවාරෙස්සති, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''කතො සඞ්ඝෙන පවාරණාසඞ්ගහො, ඉදානි උපොසථං කරිස්සති, පාතිමොක්ඛං උද්දිසිස්සති, ආගමෙ ජුණ්හෙ කොමුදියා චාතුමාසිනියා පවාරෙස්සති. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

තෙහි චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි කතෙ පවාරණාසඞ්ගහෙ අඤ්ඤතරො භික්ඛු එවං වදෙය්‍ය – ''ඉච්ඡාමහං, ආවුසො, ජනපදචාරිකං පක්කමිතුං; අත්ථි මෙ ජනපදෙ කරණීය''න්ති, සො එවමස්ස වචනීයො – ''සාධාවුසො, පවාරෙත්වා ගච්ඡාහී''ති. සො චෙ , භික්ඛවෙ, භික්ඛු පවාරයමානො අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො පවාරණං ඨපෙති, සො එවමස්ස වචනීයො – ''අනිස්සරො ඛො මෙ ත්වං, ආවුසො, පවාරණාය, න තාවාහං පවාරෙස්සාමී''ති. තස්ස චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො පවාරයමානස්ස අඤ්ඤතරො භික්ඛු තස්ස භික්ඛුනො පවාරණං ඨපෙති, උභො සඞ්ඝෙන සමනුයුඤ්ජිත්වා සමනුගාහිත්වා යථාධම්මං කාරාපෙතබ්බා. සො චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ජනපදෙ තං කරණීයං තීරෙත්වා පුනදෙව අන්තො කොමුදියා චාතුමාසිනියා තං ආවාසං ආගච්ඡති, තෙහි චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පවාරියමානෙ අඤ්ඤතරො භික්ඛු තස්ස භික්ඛුනො පවාරණං ඨපෙති, සො එවමස්ස වචනීයො – ''අනිස්සරො ඛො මෙ ත්වං, ආවුසො, පවාරණාය; පවාරිතො අහ''න්ති. තෙහි චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි පවාරියමානෙ සො භික්ඛු අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො පවාරණං ඨපෙති, උභො සඞ්ඝෙන සමනුයුඤ්ජිත්වා සමනුගාහිත්වා යථාධම්මං කාරාපෙත්වා සඞ්ඝෙන පවාරෙතබ්බන්ති.

පවාරණාසඞ්ගහො නිට්ඨිතො.

පවාරණාක්ඛන්ධකො චතුත්ථො.

146. තස්සුද්දානං

වස්සංවුට්ඨා කොසලෙසු, අගමුං සත්ථු දස්සනං;
අඵාසුං පසුසංවාසං, අඤ්ඤමඤ්ඤානුලොමතා.

පවාරෙන්තා පණාමඤ්ච [පවාරෙන්තාසනෙ ද්වෙ ච (සී. ස්‍යා.)], කම්මං ගිලානඤාතකා;
රාජා චොරා ච ධුත්තා ච, භික්ඛුපච්චත්ථිකා තථා.

පඤ්ච චතුතයො ද්වෙකො, ආපන්නො වෙමතී සරි;
සබ්බො සඞ්ඝො වෙමතිකො, බහූ සමා ච ථොකිකා.

ආවාසිකා චාතුද්දස, ලිඞ්ගසංවාසකා උභො;
ගන්තබ්බං න නිසින්නාය, ඡන්දදානෙ පවාරණා [ඡන්දදානපවාරණා (ක.)].

සවරෙහි ඛෙපිතා මෙඝො, අන්තරා ච පවාරණා;
න ඉච්ඡන්ති පුරම්භාකං, අට්ඨපිතා ච භික්ඛුනො.

කිම්හි වාති කතමඤ්ච, දිට්ඨෙන සුතසඞ්කාය;
චොදකො චුදිතකො ච, ථුල්ලච්චයං වත්ථු භණ්ඩනං;
පවාරණාසඞ්ගහො ච, අනිස්සරො පවාරයෙති.

ඉමම්හි ඛන්ධකෙ වත්ථූනි ඡචත්තාරීසාති.

පවාරණාක්ඛන්ධකො නිට්ඨිතො.

5. චම්මක්ඛන්ධකො

147. සොණකොළිවිසවත්ථු

242. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති ගිජ්ඣකූටෙ පබ්බතෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො අසීතියා ගාමසහස්සෙසු ඉස්සරියාධිපච්චං රජ්ජං කාරෙති. තෙන ඛො පන සමයෙන චම්පායං සොණො නාම කොළිවිසො [කොළිවීසො (සී.)] සෙට්ඨිපුත්තො සුඛුමාලො හොති. තස්ස පාදතලෙසු ලොමානි ජාතානි හොන්ති. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො තානි අසීති ගාමිකසහස්සානි සන්නිපාතාපෙත්වා කෙනචිදෙව කරණීයෙන සොණස්ස කොළිවිසස්ස සන්තිකෙ දූතං පාහෙසි – ආගච්ඡතු සොණො, ඉච්ඡාමි සොණස්ස ආගතන්ති. අථ ඛො සොණස්ස කොළිවිසස්ස මාතාපිතරො සොණං කොළිවිසං එතදවොචුං – ‘‘රාජා තෙ, තාත සොණ, පාදෙ දක්ඛිතුකාමො. මා ඛො ත්වං, තාත සොණ, යෙන රාජා තෙන පාදෙ අභිප්පසාරෙය්‍යාසි. රඤ්ඤො පුරතො පල්ලඞ්කෙන නිසීද. නිසින්නස්ස තෙ රාජා පාදෙ දක්ඛිස්සතී’’ති. අථ ඛො සොණං කොළිවිසං සිවිකාය ආනෙසුං. අථ ඛො සොණො කොළිවිසො යෙන රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා රාජානං මාගධං සෙනියං බිම්බිසාරං අභිවාදෙත්වා රඤ්ඤො පුරතො පල්ලඞ්කෙන නිසීදි. අද්දසා ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො සොණස්ස කොළිවිසස්ස පාදතලෙසු ලොමානි ජාතානි. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො තානි අසීති ගාමිකසහස්සානි දිට්ඨධම්මිකෙ අත්ථෙ අනුසාසිත්වා උය්‍යොජෙසි – ‘‘තුම්හෙ ඛ්වත්ථ, භණෙ, මයා දිට්ඨධම්මිකෙ අත්ථෙ අනුසාසිතා; ගච්ඡථ, තං භගවන්තං පයිරුපාසථ; සො නො භගවා සම්පරායිකෙ අත්ථෙ අනුසාසිස්සතී’’ති.

අථ ඛො තානි අසීති ගාමිකසහස්සානි යෙන ගිජ්ඣකූටො පබ්බතො තෙනුපසඞ්කමිංසු. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා සාගතො භගවතො උපට්ඨාකො හොති. අථ ඛො තානි අසීති ගාමිකසහස්සානි යෙනායස්මා සාගතො තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං සාගතං එතදවොචුං – ‘‘ඉමානි, භන්තෙ, අසීති ගාමිකසහස්සානි ඉධූපසඞ්කන්තානි භගවන්තං දස්සනාය; සාධු මයං, භන්තෙ, ලභෙය්‍යාම භගවන්තං දස්සනායා’’ති. ‘‘තෙන හි තුම්හෙ ආයස්මන්තො මුහුත්තං ඉධෙව තාව හොථ, යාවාහං භගවන්තං පටිවෙදෙමී’’ති. අථ ඛො ආයස්මා සාගතො තෙසං අසීතියා ගාමිකසහස්සානං පුරතො පෙක්ඛමානානං පාටිකාය නිමුජ්ජිත්වා භගවතො පුරතො උම්මුජ්ජිත්වා භගවන්තං එතදවොච – ‘‘ඉමානි, භන්තෙ, අසීති ගාමිකසහස්සානි ඉධූපසඞ්කන්තානි භගවන්තං දස්සනාය; යස්ස දානි, භන්තෙ, භගවා කාලං මඤ්ඤතී’’ති. ‘‘තෙන හි ත්වං, සාගත, විහාරපච්ඡායායං ආසනං පඤ්ඤපෙහී’’ති. ‘‘එවං, භන්තෙ’’ති ඛො ආයස්මා සාගතො භගවතො පටිස්සුණිත්වා පීඨං ගහෙත්වා භගවතො පුරතො නිමුජ්ජිත්වා තෙසං අසීතියා ගාමිකසහස්සානං පුරතො පෙක්ඛමානානං පාටිකාය උම්මුජ්ජිත්වා විහාරපච්ඡායායං ආසනං පඤ්ඤපෙති. අථ ඛො භගවා විහාරා නික්ඛමිත්වා විහාරපච්ඡායායං පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි. අථ ඛො තානි අසීති ගාමිකසහස්සානි යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. අථ ඛො තානි අසීති ගාමිකසහස්සානි ආයස්මන්තංයෙව සාගතං සමන්නාහරන්ති, නො තථා භගවන්තං. අථ ඛො භගවා තෙසං අසීතියා ගාමිකසහස්සානං චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය ආයස්මන්තං සාගතං ආමන්තෙසි – ‘‘තෙන හි ත්වං, සාගත, භිය්‍යොසොමත්තාය උත්තරිමනුස්සධම්මං ඉද්ධිපාටිහාරියං දස්සෙහී’’ති. ‘‘එවං, භන්තෙ’’ති ඛො ආයස්මා සාගතො භගවතො පටිස්සුණිත්වා වෙහාසං අබ්භුග්ගන්ත්වා ආකාසෙ අන්තලික්ඛෙ චඞ්කමතිපි, තිට්ඨතිපි, නිසීදතිපි, සෙය්‍යම්පි කප්පෙති, ධූමායතිපි [ධූපායතිපි (සී.), පධූපායතිපි (ස්‍යා.)] පජ්ජලතිපි, අන්තරධායතිපි. අථ ඛො ආයස්මා සාගතො ආකාසෙ අන්තලික්ඛෙ අනෙකවිහිතං උත්තරිමනුස්සධම්මං ඉද්ධිපාටිහාරියං දස්සෙත්වා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිත්වා භගවන්තං එතදවොච – ‘‘සත්ථා මෙ, භන්තෙ, භගවා; සාවකොහමස්මි. සත්ථා මෙ, භන්තෙ, භගවා; සාවකොහමස්මී’’ති. අථ ඛො තානි අසීති ගාමිකසහස්සානි ‘‘අච්ඡරියං වත භො! අබ්භුතං වත භො! සාවකොපි නාම එවං මහිද්ධිකො භවිස්සති, එවං මහානුභාවො, අහො නූන සත්ථා’’ති භගවන්තංයෙව සමන්නාහරන්ති, නො තථා ආයස්මන්තං සාගතං.

අථ ඛො භගවා තෙසං අසීතියා ගාමිකසහස්සානං චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය අනුපුබ්බිං කථං කථෙසි, සෙය්‍යථීදං – දානකථං සීලකථං සග්ගකථං , කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සංකිලෙසං, නෙක්ඛම්මෙ ආනිසංසං පකාසෙසි. යදා තෙ භගවා අඤ්ඤාසි කල්ලචිත්තෙ, මුදුචිත්තෙ, විනීවරණචිත්තෙ, උදග්ගචිත්තෙ, පසන්නචිත්තෙ, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්කංසිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාසෙසි – දුක්ඛං, සමුදයං, නිරොධං, මග්ගං. සෙය්‍යථාපි නාම සුද්ධං වත්ථං අපගතකාළකං සම්මදෙව රජනං පටිග්ගණ්හෙය්‍ය, එවමෙවං තෙසං අසීතියා ගාමිකසහස්සානං තස්මිංයෙව ආසනෙ විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි – ‘‘යංකිඤ්චි සමුදයධම්මං, සබ්බං තං නිරොධධම්ම’’න්ති. තෙ දිට්ඨධම්මා පත්තධම්මා විදිතධම්මා පරියොගාළ්හධම්මා තිණ්ණවිචිකිච්ඡා විගතකථංකථා වෙසාරජ්ජප්පත්තා අපරප්පච්චයා සත්ථුසාසනෙ භගවන්තං එතදවොචුං – ‘‘අභික්කන්තං, භන්තෙ, අභික්කන්තං, භන්තෙ. සෙය්‍යථාපි, භන්තෙ, නික්කුජ්ජිතං වා උක්කුජ්ජෙය්‍ය, පටිච්ඡන්නං වා විවරෙය්‍ය, මූළ්හස්ස වා මග්ගං ආචික්ඛෙය්‍ය, අන්ධකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං ධාරෙය්‍ය – ‘‘චක්ඛුමන්තො රූපානි දක්ඛන්තී’’ති, එවමෙවං භගවතා අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එතෙ මයං, භන්තෙ, භගවන්තං සරණං ගච්ඡාම. ධම්මඤ්ච, භික්ඛුසඞ්ඝඤ්ච. උපාසකෙ නො භගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතෙ සරණං ගතෙ’’ති.

සොණස්ස පබ්බජ්ජා

243. අථ ඛො සොණස්ස කොළිවිසස්ස එතදහොසි ''යථා යථා ඛො අහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, නයිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාවසතා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිසුද්ධං සඞ්ඛලිඛිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං; යංනූනාහං කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍යා''න්ති. අථ ඛො තානි අසීති ගාමිකසහස්සානි භගවතො භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කමිංසු. අථ ඛො සොණො කොළිවිසො අචිරපක්කන්තෙසු තෙසු අසීතියා ගාමිකසහස්සෙසු යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො සොණො කොළිවිසො භගවන්තං එතදවොච – ''යථා යථාහං, භන්තෙ, භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, නයිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාවසතා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිසුද්ධං සඞ්ඛලිඛිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. ඉච්ඡාමහං, භන්තෙ, කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතුං. පබ්බාජෙතු මං, භන්තෙ, භගවා''ති. අලත්ථ ඛො සොණො කොළිවිසො භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං, අලත්ථ උපසම්පදං. අචිරූපසම්පන්නො ච පනායස්මා සොණො සීතවනෙ විහරති. තස්ස අච්චාරද්ධවීරියස්ස චඞ්කමතො පාදා භිජ්ජිංසු. චඞ්කමො ලොහිතෙන ඵුටො හොති, සෙය්‍යථාපි ගවාඝාතනං. [ඉතො පරං යාව ඉමස්ස වත්ථුස්ස අවසානං තාව පාඨො අ. නි. 6.55 ආදයො] අථ ඛො ආයස්මතො සොණස්ස රහොගතස්ස පටිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි – ''යෙ ඛො කෙචි භගවතො සාවකා ආරද්ධවීරියා විහරන්ති, අහං තෙසං අඤ්ඤතරො. අථ ච පන මෙ නානුපාදාය ආසවෙහි චිත්තං විමුච්චති. සංවිජ්ජන්ති ඛො පන මෙ කුලෙ භොගා; සක්කා භොගෙ ච භුඤ්ජිතුං, පුඤ්ඤානි ච කාතුං. යංනූනාහං හීනායාවත්තිත්වා භොගෙ ච භුඤ්ජෙය්‍යං, පුඤ්ඤානි ච කරෙය්‍ය''න්ති. අථ ඛො භගවා ආයස්මතො සොණස්ස චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය – සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමිඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමිඤ්ජෙය්‍ය එවමෙව – ගිජ්ඣකූටෙ පබ්බතෙ අන්තරහිතො සීතවනෙ පාතුරහොසි. අථ ඛො භගවා සම්බහුලෙහි භික්ඛූහි සද්ධිං සෙනාසනචාරිකං ආහිණ්ඩන්තො යෙනායස්මතො සොණස්ස චඞ්කමො තෙනුපසඞ්කමි. අද්දසා ඛො භගවා ආයස්මතො සොණස්ස චඞ්කමං ලොහිතෙන ඵුටං, දිස්වාන භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''කස්ස න්වායං, භික්ඛවෙ, චඞ්කමො ලොහිතෙන ඵුටො, සෙය්‍යථාපි ගවාඝාතන''න්ති? ''ආයස්මතො, භන්තෙ, සොණස්ස අච්චාරද්ධවීරියස්ස චඞ්කමතො පාදා භිජ්ජිංසු. තස්සායං චඞ්කමො ලොහිතෙන ඵුටො, සෙය්‍යථාපි ගවාඝාතන''න්ති.

අථ ඛො භගවා යෙනායස්මතො සොණස්ස විහාරො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි. ආයස්මාපි ඛො සොණො භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො ආයස්මන්තං සොණං භගවා එතදවොච – ''නනු තෙ, සොණ, රහොගතස්ස පටිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි – 'යෙ ඛො කෙචි භගවතො සාවකා ආරද්ධවීරියා විහරන්ති, අහං තෙසං අඤ්ඤතරො. අථ ච පන මෙ නානුපාදාය ආසවෙහි චිත්තං විමුච්චති. සංවිජ්ජන්ති ඛො පන මෙ කුලෙ භොගා; සක්කා භොගෙ ච භුඤ්ජිතුං, පුඤ්ඤානි ච කාතුං. යංනූනාහං හීනායාවත්තිත්වා භොගෙ ච භුඤ්ජෙය්‍යං, පුඤ්ඤානි ච කරෙය්‍ය'''න්ති? ''එවං, භන්තෙ''ති . ''තං කිං මඤ්ඤසි, සොණ, කුසලො ත්වං පුබ්බෙ අගාරිකභූතො වීණාය තන්තිස්සරෙ''ති? ''එවං, භන්තෙ''ති. ''තං කිං මඤ්ඤසි, සොණ, යදා තෙ වීණාය තන්තියො අච්චායතා හොන්ති, අපි නු තෙ වීණා තස්මිං සමයෙ සරවතී වා හොති, කම්මඤ්ඤා වා''ති? ''නො හෙතං, භන්තෙ''ති. ''තං කිං මඤ්ඤසි, සොණ, යදා තෙ වීණාය තන්තියො අතිසිථිලා හොන්ති, අපි නු තෙ වීණා තස්මිං සමයෙ සරවතී වා හොති, කම්මඤ්ඤා වා''ති? ''නො හෙතං, භන්තෙ''ති. ''තං කිං මඤ්ඤසි, සොණ, යදා තෙ වීණාය තන්තියො නෙව අච්චායතා හොන්ති නාතිසිථිලා, සමෙ ගුණෙ පතිට්ඨිතා, අපි නු තෙ වීණා තස්මිං සමයෙ සරවතී වා හොති, කම්මඤ්ඤා වා''ති? ''එවං, භන්තෙ''ති. ''එවමෙව ඛො, සොණ, අච්චාරද්ධවීරියං උද්ධච්චාය සංවත්තති , අතිලීනවීරියං කොසජ්ජාය සංවත්තති. තස්මාතිහ ත්වං, සොණ, වීරියසමතං අධිට්ඨහ, ඉන්ද්‍රියානඤ්ච සමතං පටිවිජ්ඣ, තත්ථ ච නිමිත්තං ගණ්හාහී''ති. ''එවං, භන්තෙ''ති ඛො ආයස්මා සොණො භගවතො පච්චස්සොසි. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං සොණං ඉමිනා ඔවාදෙන ඔවදිත්වා – සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සම්මිඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමිඤ්ජෙය්‍ය එවමෙව – සීතවනෙ ආයස්මතො සොණස්ස සම්මුඛෙ අන්තරහිතො ගිජ්ඣකූටෙ පබ්බතෙ පාතුරහොසි. අථ ඛො ආයස්මා සොණො අපරෙන සමයෙන වීරියසමතං අධිට්ඨාසි, ඉන්ද්‍රියානඤ්ච සමතං පටිවිජ්ඣි, තත්ථ ච නිමිත්තං අග්ගහෙසි. අථ ඛො ආයස්මා සොණො, එකො වූපකට්ඨො අප්පමත්තො ආතාපී පහිතත්තො විහරන්තො, න චිරස්සෙව – යස්සත්ථාය කුලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති – තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහාසි. 'ඛීණා ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉත්ථත්තායා'ති අභිඤ්ඤාසි. අඤ්ඤතරො ච පනායස්මා සොණො අරහතං අහොසි.

244. අථ ඛො ආයස්මතො සොණස්ස අරහත්තප්පත්තස්ස එතදහොසි – ''යංනූනාහං භගවතො සන්තිකෙ අඤ්ඤං බ්‍යාකරෙය්‍ය''න්ති. අථ ඛො ආයස්මා සොණො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා සොණො භගවන්තං එතදවොච – යො සො, භන්තෙ, භික්ඛු අරහං ඛීණාසවො වුසිතවා කතකරණීයො ඔහිතභාරො අනුප්පත්තසදත්ථො පරික්ඛීණභවසඤ්ඤොජනො සම්මදඤ්ඤා විමුත්තො, සො ඡට්ඨානානි අධිමුත්තො හොති – නෙක්ඛම්මාධිමුත්තො හොති, පවිවෙකාධිමුත්තො හොති, අබ්‍යාපජ්ජාධිමුත්තො හොති, උපාදානක්ඛයාධිමුත්තො හොති, තණ්හක්ඛයාධිමුත්තො හොති , අසම්මොහාධිමුත්තො හොති.

''සියා ඛො පන, භන්තෙ, ඉධෙකච්චස්ස ආයස්මතො එවමස්ස – 'කෙවලං සද්ධාමත්තකං නූන අයමායස්මා නිස්සාය නෙක්ඛම්මාධිමුත්තො'ති, න ඛො පනෙතං, භන්තෙ, එවං දට්ඨබ්බං. ඛීණාසවො, භන්තෙ, භික්ඛු, වුසිතවා, කතකරණීයො, කරණීයමත්තානං අසමනුපස්සන්තො කතස්ස වා පටිචයං ඛයා රාගස්ස වීතරාගත්තා

නෙක්ඛම්මාධිමුත්තො හොති, ඛයා දොසස්ස වීතදොසත්තා නෙක්ඛම්මාධිමුත්තො හොති, ඛයා මොහස්ස වීතමොහත්තා නෙක්ඛම්මාධිමුත්තො හොති.

‘‘සියා ඛො පන, භන්තෙ, ඉධෙකච්චස්ස ආයස්මතො එවමස්ස – ‘ලාභසක්කාරසිලොකං නූන අයමායස්මා නිකාමයමානො පවිවෙකාධිමුත්තො’ති. න ඛො පනෙතං, භන්තෙ, එවං දට්ඨබ්බං. ඛීණාසවො, භන්තෙ, භික්ඛු, වුසිතවා, කතකරණීයො, කරණීයමත්තානං [කරණීයං අත්තනො (අඞ්ගුත්තරපාළියං)] අසමනුපස්සන්තො කතස්ස වා පටිචයං, ඛයා රාගස්ස වීතරාගත්තා පවිවෙකාධිමුත්තො හොති, ඛයා දොසස්ස වීතදොසත්තා පවිවෙකාධිමුත්තො හොති, ඛයා මොහස්ස වීතමොහත්තා පවිවෙකාධිමුත්තො හොති.

‘‘සියා ඛො පන, භන්තෙ, ඉධෙකච්චස්ස ආයස්මතො එවමස්ස – ‘සීලබ්බතපරාමාසං නූන අයමායස්මා සාරතො පච්චාගච්ඡන්තො අබ්‍යාපජ්ජාධිමුත්තො’ති. න ඛො පනෙතං, භන්තෙ, එවං දට්ඨබ්බං. ඛීණාසවො, භන්තෙ, භික්ඛු, වුසිතවා, කතකරණීයො, කරණීයමත්තානං අසමනුපස්සන්තො කතස්ස වා පටිචයං, ඛයා රාගස්ස වීතරාගත්තා අබ්‍යාපජ්ජාධිමුත්තො හොති, ඛයා දොසස්ස වීතදොසත්තා අබ්‍යාපජ්ජාධිමුත්තො හොති, ඛයා මොහස්ස වීතමොහත්තා අබ්‍යාපජ්ජාධිමුත්තො හොති.

‘‘ඛයා රාගස්ස වීතරාගත්තා උපාදානක්ඛයාධිමුත්තො හොති, ඛයා දොසස්ස වීතදොසත්තා උපාදානක්ඛයාධිමුත්තො හොති, ඛයා මොහස්ස වීතමොහත්තා උපාදානක්ඛයාධිමුත්තො හොති.

‘‘ඛයා රාගස්ස වීතරාගත්තා තණ්හක්ඛයාධිමුත්තො හොති, ඛයා දොසස්ස වීතදොසත්තා තණ්හක්ඛයාධිමුත්තො හොති, ඛයා මොහස්ස වීතමොහත්තා තණ්හක්ඛයාධිමුත්තො හොති.

‘‘ඛයා රාගස්ස වීතරාගත්තා අසම්මොහාධිමුත්තො හොති, ඛයා දොසස්ස වීතදොසත්තා අසම්මොහාධිමුත්තො හොති, ඛයා මොහස්ස වීතමොහත්තා අසම්මොහාධිමුත්තො හොති.

‘‘එවං සම්මා විමුත්තචිත්තස්ස, භන්තෙ, භික්ඛුනො භුසා චෙපි චක්ඛුවිඤ්ඤෙය්‍යා රූපා චක්ඛුස්ස ආපාථං ආගච්ඡන්ති, නෙවස්ස චිත්තං පරියාදියන්ති. අමිස්සීකතමෙවස්ස චිත්තං හොති, ඨිතං, ආනෙඤ්ජප්පත්තං, වයඤ්චස්සානුපස්සති. භුසා චෙපි සොතවිඤ්ඤෙය්‍යා සද්දා…පෙ…. ඝානවිඤ්ඤෙය්‍යා ගන්ධා… ජිව්හාවිඤ්ඤෙය්‍යා රසා… කායවිඤ්ඤෙය්‍යා ඵොට්ඨබ්බා… මනොවිඤ්ඤෙය්‍යා ධම්මා මනස්ස ආපාථං ආගච්ඡන්ති, නෙවස්ස චිත්තං පරියාදියන්ති; අමිස්සීකතමෙවස්ස චිත්තං හොති, ඨිතං, ආනෙඤ්ජප්පත්තං, වයඤ්චස්සානුපස්සති. සෙය්‍යථාපි, භන්තෙ, සෙලො පබ්බතො අච්ඡිද්දො අසුසිරො එකග්ඝනො, පුරත්ථිමාය චෙපි දිසාය ආගච්ඡෙය්‍ය භුසා වාතවුට්ඨි, නෙව නං සඞ්කම්පෙය්‍ය න සම්පකම්පෙය්‍ය න සම්පවෙධෙය්‍ය; පච්ඡිමාය චෙපි දිසාය ආගච්ඡෙය්‍ය භුසා වාතවුට්ඨි… පෙ…. උත්තරාය චෙපි දිසාය…පෙ…. දක්ඛිණාය චෙපි දිසාය ආගච්ඡෙය්‍ය භුසා වාතවුට්ඨි, නෙව නං සඞ්කම්පෙය්‍ය න සම්පකම්පෙය්‍ය න සම්පවෙධෙය්‍ය, එවමෙව ඛො, භන්තෙ, එවං සම්මා විමුත්තචිත්තස්ස භික්ඛුනො භුසා චෙපි චක්ඛුවිඤ්ඤෙය්‍යා රූපා චක්ඛුස්ස ආපාථං ආගච්ඡන්ති, නෙවස්ස චිත්තං පරියාදියන්ති; අමිස්සීකතමෙවස්ස චිත්තං හොති, ඨිතං, ආනෙඤ්ජප්පත්තං, වයඤ්චස්සානුපස්සති. භුසා චෙපි සොතවිඤ්ඤෙය්‍යා සද්දා…පෙ…. ඝානවිඤ්ඤෙය්‍යා ගන්ධා… ජිව්හාවිඤ්ඤෙය්‍යා රසා… කායවිඤ්ඤෙය්‍යා ඵොට්ඨබ්බා… මනොවිඤ්ඤෙය්‍යා ධම්මා මනස්ස ආපාථං ආගච්ඡන්ති, නෙවස්ස චිත්තං පරියාදියන්ති; අමිස්සීකතමෙවස්ස චිත්තං හොති, ඨිතං, ආනෙඤ්ජප්පත්තං, වයඤ්චස්සානුපස්සති’’ති.

නෙක්ඛම්මං අධිමුත්තස්ස, පවිවෙකඤ්ච චෙතසො;
අබ්‍යාපජ්ජාධිමුත්තස්ස, උපාදානක්ඛයස්ස ච.

තණ්හක්ඛයාධිමුත්තස්ස , අසම්මොහඤ්ච චෙතසො;
දිස්වා ආයතනුප්පාදං, සම්මා චිත්තං විමුච්චති.

තස්ස සම්මාවිමුත්තස්ස, සන්තචිත්තස්ස භික්ඛුනො;
කතස්ස පටිචයො නත්ථි, කරණීයං න විජ්ජති.

සෙලො යථා එකග්ඝනො, වාතෙන න සමීරති;
එවං රූපා රසා සද්දා, ගන්ධා ඵස්සා ච කෙවලා.

ඉට්ඨා ධම්මා අනිට්ඨා ච, න පවෙධෙන්ති තාදිනො;
ඨිතං චිත්තං විප්පමුත්තං, වයඤ්චස්සානුපස්සතීති.

සොණකොළිවිසවත්ථු නිට්ඨිතං.

148. දිගුණාදිඋපාහනපටික්ඛෙපො

245. අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘එවං ඛො, භික්ඛවෙ, කුලපුත්තා අඤ්ඤං බ්‍යාකරොන්ති, අත්ථො ච වුත්තො, අත්තා ච අනුපනීතො. අථ ච, පනිධෙකච්චෙ මොඝපුරිසා හසමානකං, මඤ්ඤෙ, අඤ්ඤං බ්‍යාකරොන්ති, තෙ පච්ඡා විඝාතං ආපජ්ජන්තී’’ති. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං සොණං ආමන්තෙසි – ‘‘ත්වං ඛොසි, සොණ, සුඛුමාලො. අනුජානාමි තෙ, සොණ, එකපලාසිකං උපාහන’’න්ති. ‘‘අහං ඛො, භන්තෙ, අසීතිසකටවාහෙ හිරඤ්ඤං ඔහාය අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො, සත්තහත්ථිකඤ්ච අනීකං. අථාහං භන්තෙ එකපලාසිකං චෙ උපාහනං පරිහරිස්සාමි, තස්ස මෙ භවිස්සන්ති වත්තාරො ‘සොණො කොළිවිසො අසීතිසකටවාහෙ හිරඤ්ඤං ඔහාය අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො, සත්තහත්ථිකඤ්ච අනීකං. සො දානායං එකපලාසිකාසු උපාහනාසු සත්තො’ති. සචෙ භගවා භික්ඛුසඞ්ඝස්ස අනුජානිස්සති අහම්පි පරිභුඤ්ජිස්සාමි; නො චෙ භගවා භික්ඛුසඞ්ඝස්ස අනුජානිස්සති, අහම්පි න පරිභුඤ්ජිස්සාමී’’ති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, එකපලාසිකං උපාහනං. න, භික්ඛවෙ, දිගුණා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න තිගුණා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. න ගුණඞ්ගුණූපාහනා [ගණඞ්ගණූපාහනා (බහූසු)] ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

දිගුණාදිඋපාහනපටික්ඛෙපො නිට්ඨිතො.

149. සබ්බනීලිකාදිපටික්ඛෙපො

246. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සබ්බනීලිකා උපාහනායො ධාරෙන්ති…පෙ…. සබ්බපීතිකා උපාහනායො ධාරෙන්ති… සබ්බලොහිතිකා උපාහනායො ධාරෙන්ති… සබ්බමඤ්ජිට්ඨිකා [සබ්බමඤ්ජෙට්ඨිකා (ක.)] උපාහනායො ධාරෙන්ති … සබ්බකණ්හා උපාහනායො ධාරෙන්ති… සබ්බමහාරඞ්ගරත්තා උපාහනායො ධාරෙන්ති… සබ්බමහානාමරත්තා උපාහනායො ධාරෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති, ‘‘සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනො’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, සබ්බනීලිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා…පෙ…. න සබ්බපීතිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා, න සබ්බලොහිතිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා, න සබ්බමඤ්ජිට්ඨිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා, න සබ්බකණ්හා උපාහනා ධාරෙතබ්බා, න සබ්බමහාරඞ්ගරත්තා උපාහනා ධාරෙතබ්බා, න සබ්බමහානාමරත්තා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ නීලකවද්ධිකා [වට්ටිකා (සී.)] උපාහනායො ධාරෙන්ති, පීතකවද්ධිකා උපාහනායො ධාරෙන්ති, ලොහිතකවද්ධිකා උපාහනායො ධාරෙන්ති, මඤ්ජිට්ඨිකවද්ධිකා උපාහනායො ධාරෙන්ති, කණ්හවද්ධිකා උපාහනායො ධාරෙන්ති, මහාරඞ්ගරත්තවද්ධිකා උපාහනායො ධාරෙන්ති, මහානාමරත්තවද්ධිකා උපාහනායො ධාරෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති, ‘‘සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනො’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, නීලකවද්ධිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා…පෙ…. න පීතකවද්ධිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා, න ලොහිතකවද්ධිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා, න මඤ්ජිට්ඨිකවද්ධිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා, න කණ්හවද්ධිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා, න මහාරඞ්ගරත්තවද්ධිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා, න මහානාමරත්තවද්ධිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ඛල්ලකබද්ධා […බන්ධා (ක.)] උපාහනායො ධාරෙන්ති…පෙ…. පුටබද්ධා උපාහනායො ධාරෙන්ති, පාලිගුණ්ඨිමා උපාහනායො ධාරෙන්ති, තූලපුණ්ණිකා උපාහනායො ධාරෙන්ති , තිත්තිරපත්තිකා උපාහනායො ධාරෙන්ති, මෙණ්ඩවිසාණවද්ධිකා උපාහනායො ධාරෙන්ති, අජවිසාණවද්ධිකා උපාහනායො ධාරෙන්ති, විච්ඡිකාළිකා උපාහනායො ධාරෙන්ති, මොරපිඤ්ඡ [මොරපිඤ්ඡ (සී. ස්‍යා.)] පරිසිබ්බිතා උපාහනායො ධාරෙන්ති, චිත්‍රා උපාහනායො ධාරෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති, ‘‘සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනො’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ , ඛල්ලකබද්ධා උපාහනා ධාරෙතබ්බා…පෙ. … න පුටබද්ධා උපාහනා ධාරෙතබ්බා, න පාලිගුණ්ඨිමා උපාහනා ධාරෙතබ්බා, න තූලපුණ්ණිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා, න තිත්තිරපත්තිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා, න මෙණ්ඩවිසාණවද්ධිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා, න අජවිසාණවද්ධිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා, න විච්ඡිකාළිකා උපාහනා ධාරෙතබ්බා, න මොරපිඤ්ඡපරිසිබ්බිතා උපාහනා ධාරෙතබ්බා, න චිත්‍රා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සීහචම්මපරික්ඛටා උපාහනායො ධාරෙන්ති…පෙ…. බ්‍යග්ඝචම්මපරික්ඛටා උපාහනායො ධාරෙන්ති, දීපිචම්මපරික්ඛටා උපාහනායො ධාරෙන්ති, අජිනචම්මපරික්ඛටා උපාහනායො ධාරෙන්ති, උද්දචම්මපරික්ඛටා උපාහනායො ධාරෙන්ති, මජ්ජාරචම්මපරික්ඛටා උපාහනායො ධාරෙන්ති, කාළකචම්මපරික්ඛටා උපාහනායො ධාරෙන්ති, ලුවකචම්මපරික්ඛටා [උලූකචම්මපරික්ඛටා (යොජනා)] උපාහනායො ධාරෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති, ‘‘සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනො’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, සීහචම්මපරික්ඛටා උපාහනා ධාරෙතබ්බා…පෙ…. න බ්‍යග්ඝචම්මපරික්ඛටා උපාහනා ධාරෙතබ්බා, න දීපිචම්මපරික්ඛටා උපාහනා ධාරෙතබ්බා, න අජිනචම්මපරික්ඛටා උපාහනා ධාරෙතබ්බා, න උද්දචම්මපරික්ඛටා උපාහනා ධාරෙතබ්බා, න මජ්ජාරචම්මපරික්ඛටා උපාහනා ධාරෙතබ්බා, න කාළකචම්මපරික්ඛටා උපාහනා ධාරෙතබ්බා, න ලුවකචම්මපරික්ඛටා උපාහනා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

සබ්බනීලිකාදිපටික්ඛෙපො නිට්ඨිතො.

150. ඔමුක්කගුණඞ්ගුණූපාහනානුජානනා

247. අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය රාජගහං පිණ්ඩාය පාවිසි, අඤ්ඤතරෙන භික්ඛුනා පච්ඡාසමණෙන. අථ ඛො සො භික්ඛු ඛඤ්ජමානො භගවන්තං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබන්ධි. අද්දසා ඛො අඤ්ඤතරො උපාසකො ගුණඞ්ගුණූපාහනා ආරොහිත්වා භගවන්තං දූරතොව ආගච්ඡන්තං; දිස්වා උපාහනා ආරොහිත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා තං භික්ඛුං අභිවාදෙත්වා එතදවොච – ''කිස්ස, භන්තෙ, අයෙයා ඛඤ්ජතී''ති ? ''පාදා මෙ, ආවුසො, ඵලිතා''ති [ඵාලිතාති (ක.)]. ''හන්ද, භන්තෙ, උපාහනායො''ති. ''අලං , ආවුසො, පටික්ඛිත්තා භගවතා ගුණඞ්ගුණූපාහනා''ති. ''ගණ්හාහෙතා, භික්ඛු, උපාහනායො''ති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඔමුක්කං ගුණඞ්ගුණූපාහනං. න, භික්ඛවෙ, නවා ගුණඞ්ගුණූපාහනා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

ඔමුක්කගුණඞ්ගුණූපාහනානුජානනා නිට්ඨිතා.

151. අජ්ඣාරාමෙ උපාහනපටික්ඛෙපො

248. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා අජ්ඣොකාසෙ අනුපාහනො චඞ්කමති. සත්ථා අනුපාහනො චඞ්කමතීති, ථෙරාපි භික්ඛූ අනුපාහනා චඞ්කමන්ති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ, සත්ථරි අනුපාහනෙ චඞ්කමමානෙ, ථෙරෙසුපි භික්ඛූසු අනුපාහනෙසු චඞ්කමමානෙසු, සඋපාහනා චඞ්කමන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියයන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ, සත්ථරි අනුපාහනෙ චඞ්කමමානෙ, ථෙරෙසුපි භික්ඛූසු අනුපාහනෙසු චඞ්කමමානෙසු, සඋපාහනා චඞ්කමිස්සන්තී''ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ''සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ, සත්ථරි අනුපාහනෙ චඞ්කමමානෙ, ථෙරෙසුපි භික්ඛූසු අනුපාහනෙසු චඞ්කමමානෙසු, සඋපාහනා චඞ්කමන්තී''ති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. ''කථඤ්හි නාම තෙ, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා, සත්ථරි අනුපාහනෙ චඞ්කමමානෙ, ථෙරෙසුපි භික්ඛූසු අනුපාහනෙසු චඞ්කමමානෙසු, සඋපාහනා චඞ්කමිස්සන්ති. ඉමෙ හි නාම, භික්ඛවෙ , ගිහී ඔදාතවත්ථවසනකා අභිජීවනිකස්ස සිප්පස්ස කාරණා ආචරියෙසු සගාරවා සප්පතිස්සා සභාගවුත්තිකා විහරිස්සන්ති. ඉධ ඛො තං, භික්ඛවෙ, සොභෙථ, යං තුම්හෙ එවං ස්වාක්ඛාතෙ ධම්මවිනයෙ පබ්බජිතා සමානා ආචරියෙසු ආචරියමත්තෙසු උපජ්ඣායෙසු උපජ්ඣායමත්තෙසු අගාරවා අප්පතිස්සා අසභාගවුත්තිකා [සගාරවා සග්ගතිස්සා සභාගවුත්තිකා (ක.)] විහරෙය්‍යාථ. නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''න, භික්ඛවෙ, ආචරියෙසු ආචරියමත්තෙසු උපජ්ඣායෙසු උපජ්ඣායමත්තෙසු අනුපාහනෙසු චඞ්කමමානෙසු සඋපාහනෙන චඞ්කමිතබ්බං. යො චඞ්කමෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස . න ච, භික්ඛවෙ, අජ්ඣාරාමෙ උපාහනා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

249. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො පාදඛිලාබාධො හොති. තං භික්ඛූ පරිග්ගහෙත්වා උච්චාරම්පි පස්සාවම්පි නික්ඛාමෙන්ති. අද්දසා ඛො භගවා සෙනාසනචාරිකං ආහිණ්ඩන්තො තෙ භික්ඛූ තං භික්ඛුං පරිග්ගහෙත්වා උච්චාරම්පි පස්සාවම්පි නික්ඛාමෙන්තෙ, දිස්වාන යෙන තෙ භික්ඛූ තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා තෙ භික්ඛූ එතදවොච – ''කිං ඉමස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො ආබාධො''ති? ''ඉමස්ස, භන්තෙ, ආයස්මතො පාදඛිලාබාධො; ඉමං මයං පරිග්ගහෙත්වා උච්චාරම්පි පස්සාවම්පි නික්ඛාමෙමා''ති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, යස්ස පාදා වා දුක්ඛා, පාදා වා ඵලිතා, පාදඛිලො වා ආබාධො [පාදඛිලාබාධො වා (ස්‍යා.)] උපාහනං ධාරෙතු''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අධොතෙහි පාදෙහි මඤ්චම්පි පීඨම්පි අභිරුහන්ති; චීවරම්පි සෙනාසනම්පි දුස්සති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, 'ඉදානි මඤ්චං වා පීඨං වා අභිරුහිස්සාමී''ති උපාහනං ධාරෙතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ රත්තියා උපොසථග්ගම්පි සන්නිසජ්ජම්පි ගච්ඡන්තා අන්ධකාරෙ ඛාණුම්පි කණ්ටකම්පි අක්කමන්ති; පාදා දුක්ඛා හොන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අජ්ඣාරාමෙ උපාහනං ධාරෙතුං, උක්කං, පදීපං, කත්තරදණ්ඩන්ති.

අජ්ඣාරාමෙ උපාහනපටික්ඛෙපො නිට්ඨිතො.

152. කට්ඨපාදුකාදිපටික්ඛෙපො

250. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය කට්ඨපාදුකායො අභිරුහිත්වා අජ්ඣොකාසෙ චඞ්කමන්ති, උච්චාසද්දා මහාසද්දා ඛටඛටසද්දා, අනෙකවිහිතං තිරච්ඡානකථං කථෙන්තා, සෙය්‍යථිදං [ඉමා තිරච්ඡානකථායො පාචි. 508; දී. නි. 1.7; ම. නි. 2.223; සං. නි. 5.1080; අ. නි. 10.69 ආදයො] – රාජකථං, චොරකථං, මහාමත්තකථං, සෙනාකථං, භයකථං, යුද්ධකථං, අන්නකථං, පානකථං, වත්ථකථං, සයනකථං,

මාලාකථං, ගන්ධකථං, ඤාතිකථං, යානකථං, ගාමකථං, නිගමකථං, නගරකථං, ජනපදකථං, ඉත්ථිකථං [ඉත්ථිකථං පුරිසකථං (ක.)], සූරකථං, විසිඛාකථං, කුම්භට්ඨානකථං , පුබ්බපෙතකථං, නානත්තකථං, ලොකක්ඛායිකං, සමුද්දක්ඛායිකං, ඉතිභවාභවකථං ඉති වා; කීටකම්පි අක්කමිත්වා මාරෙන්ති, භික්ඛූපි සමාධිම්හා චාවෙන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය කට්ඨපාදුකායො අභිරුහිත්වා අජ්ඣොකාසෙ චඞ්කමිස්සන්ති, උච්චාසද්දා මහාසද්දා ඛටඛටසද්දා අනෙකවිහිතං තිරච්ඡානකථං කථෙන්තා, සෙය්‍යථිදං – රාජකථං, චොරකථං…පෙ…. ඉතිභවාභවකථං ඉති වා, කීටකම්පි අක්කමිත්වා මාරෙස්සන්ති, භික්ඛූපි සමාධිම්හා චාවෙස්සන්තී''ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ''සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය කට්ඨපාදුකායො අභිරුහිත්වා අජ්ඣොකාසෙ චඞ්කමන්ති, උච්චාසද්දා මහාසද්දා ඛටඛටසද්දා, අනෙකවිහිතං තිරච්ඡානකථං කථෙන්තා, සෙය්‍යථිදං, – රාජකථං, චොරකථං…පෙ…. ඉතිභවාභවකථං ඉති වා, කීටකම්පි අක්කමිත්වා මාරෙන්ති, භික්ඛූපි සමාධිම්හා චාවෙන්තී''ති? ''සච්චං, භගවා''ති…පෙ…. විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''න, භික්ඛවෙ, කට්ඨපාදුකා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

අථ ඛො භගවා රාජගහෙ යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන බාරාණසී තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන බාරාණසී තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා බාරාණසියං විහරති ඉසිපතනෙ මිගදායෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ – භගවතා කට්ඨපාදුකා පටික්ඛිත්තාති – තාලතරුණෙ ඡෙදාපෙත්වා තාලපත්තපාදුකායො ධාරෙන්ති; තානි තාලතරුණානි ඡින්නානි මිලායන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා තාලතරුණෙ ඡෙදාපෙත්වා තාලපත්තපාදුකායො ධාරෙස්සන්ති; තානි තාලතරුණානි ඡින්නානි මිලායන්ති; එකින්ද්‍රියං සමණා සක්‍යපුත්තියා ජීවං විහෙඨෙන්තී''ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ''සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ තාලතරුණෙ ඡෙදාපෙත්වා තාලපත්තපාදුකායො ධාරෙන්ති; තානි තාලතරුණානි ඡින්නානි මිලායන්තී''ති? සච්චං භගවාති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තෙ, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා තාලතරුණෙ ඡෙදාපෙත්වා තාලපත්තපාදුකායො ධාරෙස්සන්ති; තානි තාලතරුණානි ඡින්නානි මිලායන්ති. ජීවසඤ්ඤිනො හි, භික්ඛවෙ, මනුස්සා රුක්ඛස්මිං. නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''න, භික්ඛවෙ, තාලපත්තපාදුකා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ 'භගවතා තාලපත්තපාදුකා පටික්ඛිත්තා'ති වෙළුතරුණෙ ඡෙදාපෙත්වා වෙළුපත්තපාදුකායො ධාරෙන්ති. තානි වෙළුතරුණානි ඡින්නානි මිලායන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා වෙළුතරුණෙ ඡෙදාපෙත්වා වෙළුපත්තපාදුකායො ධාරෙස්සන්ති. තානි වෙළුතරුණානි ඡින්නානි මිලායන්ති. එකින්ද්‍රියං සමණා සක්‍යපුත්තියා ජීවං විහෙඨෙන්තී''ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ජීවසඤ්ඤිනො හි, භික්ඛවෙ, මනුස්සා රුක්ඛස්මිං…පෙ…. න, භික්ඛවෙ, වෙළුපත්තපාදුකා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

251. අථ ඛො භගවා බාරාණසියං යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන භද්දියං තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන භද්දියං තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා භද්දියෙ විහරති ජාතියා වනෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භද්දියා භික්ඛූ අනෙකවිහිතං පාදුකමණ්ඩනානුයොගමනුයුත්තා විහරන්ති, තිණපාදුකං කරොන්තිපි කාරාපෙන්තිපි, මුඤ්ජපාදුකං කරොන්තිපි කාරාපෙන්තිපි, පබ්බජපාදුකං කරොන්තිපි කාරාපෙන්තිපි, හින්තාලපාදුකං කරොන්තිපි කාරාපෙන්තිපි, කමලපාදුකං කරොන්තිපි කාරාපෙන්තිපි, කම්බලපාදුකං කරොන්තිපි කාරාපෙන්තිපි, රිඤ්චන්ති උද්දෙසං පරිපුච්ඡං අධිසීලං අධිචිත්තං අධිපඤ්ඤං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භද්දියා භික්ඛූ අනෙකවිහිතං පාදුකමණ්ඩනානුයොගමනුයුත්තා විහරිස්සන්ති, තිණපාදුකං කරිස්සන්තිපි කාරාපෙස්සන්තිපි, මුඤ්ජපාදුකං කරිස්සන්තිපි කාරාපෙස්සන්තිපි, පබ්බජපාදුකං කරිස්සන්තිපි කාරාපෙස්සන්තිපි, හින්තාලපාදුකං කරිස්සන්තිපි කාරාපෙස්සන්තිපි, කමලපාදුකං කරිස්සන්තිපි කාරාපෙස්සන්තිපි, කම්බලපාදුකං කරිස්සන්තිපි කාරාපෙස්සන්තිපි, රිඤ්චිස්සන්ති උද්දෙසං පරිපුච්ඡං අධිසීලං අධිචිත්තං අධිපඤ්ඤ''න්ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ''සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භද්දියා භික්ඛූ අනෙකවිහිතං පාදුකමණ්ඩනානුයොගමනුයුත්තා විහරන්ති, තිණපාදුකං කරොන්තිපි කාරාපෙන්තිපි… පෙ…. රිඤ්චන්ති උද්දෙසං පරිපුච්ඡං අධිසීලං අධිචිත්තං අධිපඤ්ඤ''න්ති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා… පෙ…. ''කථඤ්හි නාම තෙ, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා අනෙකවිහිතං පාදුකමණ්ඩනානුයොගමනුයුත්තා විහරිස්සන්ති, තිණපාදුකං කරිස්සන්තිපි කාරාපෙස්සන්තිපි…පෙ…. රිඤ්චිස්සන්ති උද්දෙසං පරිපුච්ඡං අධිසීලං අධිචිත්තං අධිපඤ්ඤං. නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''න, භික්ඛවෙ, තිණපාදුකා ධාරෙතබ්බා, න මුඤ්ජපාදුකා ධාරෙතබ්බා, න පබ්බජපාදුකා ධාරෙතබ්බා, න හින්තාලපාදුකා ධාරෙතබ්බා, න කමලපාදුකා ධාරෙතබ්බා , න කම්බලපාදුකා ධාරෙතබ්බා, න සොවණ්ණමයා පාදුකා ධාරෙතබ්බා, න රූපියමයා පාදුකා ධාරෙතබ්බා, න මණිමයා පාදුකා ධාරෙතබ්බා, න වෙළුරියමයා පාදුකා ධාරෙතබ්බා, න ඵලිකමයා පාදුකා ධාරෙතබ්බා, න කංසමයා පාදුකා ධාරෙතබ්බා, න කාචමයා පාදුකා ධාරෙතබ්බා, න තිපුමයා පාදුකා ධාරෙතබ්බා, න සීසමයා පාදුකා ධාරෙතබ්බා, න තම්බලොහමයා පාදුකා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති

දුක්කටස්ස. න ච, භික්ඛවෙ, කාචි සඞ්කමනියා පාදුකා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තිස්සො පාදුකා ධුවට්ඨානියා අසඞ්කමනියායො – වච්චපාදුකං, පස්සාවපාදුකං, ආචමනපාදුක''න්ති.

252. අථ ඛො භගවා භද්දියෙ යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන සාවත්ථි තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන සාවත්ථි තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අචිරවතියා නදියා ගාවීනං තරන්තීනං විසාණෙසුපි ගණ්හන්ති, කණ්ණෙසුපි ගණ්හන්ති, ගීවායපි ගණ්හන්ති, ඡෙප්පාපි ගණ්හන්ති, පිට්ඨිම්පි අභිරුහන්ති, රත්තචිත්තාපි අඞ්ගජාතං ඡුපන්ති, වච්ඡතරිම්පි ඔගාහෙත්වා මාරෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා ගාවීනං තරන්තීනං විසාණෙසුපි ගහෙස්සන්ති...පෙ.... සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනො''ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ,...පෙ.... සච්චං භගවාති...පෙ.... විගරහිත්වා...පෙ.... ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''න, භික්ඛවෙ, ගාවීනං විසාණෙසු ගහෙතබ්බං, න කණ්ණෙසු ගහෙතබ්බං, න ගීවාය ගහෙතබ්බං, න ඡෙප්පාය ගහෙතබ්බං, න පිට්ඨිං අභිරුහිතබ්බා . යො අභිරුහෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. න ච, භික්ඛවෙ, රත්තචිත්තෙන අඞ්ගජාතං ඡුපිතබ්බං. යො ඡුපෙය්‍ය, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. න වච්ඡතරී මාරෙතබ්බා. යො මාරෙය්‍ය, යථාධම්මො කාරෙතබ්බො''ති.

කට්ඨපාදුකාදිපටික්ඛෙපො නිට්ඨිතො.

153. යානාදිපටික්ඛෙපො

253. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ යානෙන යායන්ති, ඉත්ථියුත්තෙනපි පුරිසන්තරෙන, පුරිසයුත්තෙනපි ඉත්ථන්තරෙන. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''සෙය්‍යථාපි ගඞ්ගාමහියාය''ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, යානෙන යායිතබ්බං . යො යායෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු කොසලෙසු ජනපදෙ සාවත්ථිං ගච්ඡන්තො භගවන්තං දස්සනාය අන්තරාමග්ගෙ ගිලානො හොති. අථ ඛො සො භික්ඛු මග්ගා ඔක්කම්ම අඤ්ඤතරස්මිං රුක්ඛමූලෙ නිසීදි. මනුස්සා තං භික්ඛුං දිස්වා එතදවොචුං – ''කහං, භන්තෙ, අය්‍යො ගමිස්සතී''ති? ''සාවත්ථිං ඛො අහං, ආවුසො, ගමිස්සාමි භගවන්තං දස්සනායා''ති. ''එහි, භන්තෙ, ගමිස්සාමා''ති. ''නාහං, ආවුසො, සක්කොමි, ගිලානොම්හී''ති. ''එහි, භන්තෙ, යානං අභිරුහා''ති. ''අලං, ආවුසො, පටික්ඛිත්තං භගවතා යාන''න්ති කුක්කුච්චායන්තො යානං නාභිරුහි. අථ ඛො සො භික්ඛු සාවත්ථිං ගන්ත්වා භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිලානස්ස යානන්ති. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ''ඉත්ථියුත්තං නු ඛො පුරිසයුත්තං නු ඛො''ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි , භික්ඛවෙ, පුරිසයුත්තං හත්ථවට්ටකන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො යානුග්ඝාතෙන බාළ්හතරං අඵාසු අහොසි. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සිවිකං පාටඞ්කින්ති.

යානාදිපටික්ඛෙපො නිට්ඨිතො.

154. උච්චාසයනමහාසයනපටික්ඛෙපො

254. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උච්චාසයනමහාසයනානි ධාරෙන්ති, සෙය්‍යථිදං – ආසන්දිං, පල්ලඞ්කං, ගොනකං, චිත්තකං, පටිකං, පටලිකං, තූලිකං, විකතිකං, උද්ධලොමිං [උන්දලොමිං (ක.), උද්දලොමිං (ක.)], එකන්තලොමිං, කට්ටිස්සං, කොසෙය්‍යං , කුත්තකං, හත්ථත්ථරං, අස්සත්ථරං, රථත්ථරං, අජිනපවෙණිං, කදලිමිගපවරපච්චත්ථරණං, සඋත්තරච්ඡදං, උභතොලොහිතකූපධානන්ති. මනුස්සා විහාරචාරිකං ආහිණ්ඩන්තා පස්සිත්වා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනො''ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, උච්චාසයනමහාසයනානි ධාරෙතබ්බානි, සෙය්‍යථිදං – ආසන්දි, පල්ලඞ්කො, ගොනකො, චිත්තකො, පටිකා, පටලිකා, තූලිකා, විකතිකා, උද්ධලොමි, එකන්තලොමි, කට්ටිස්සං, කොසෙය්‍යං, කුත්තකං, හත්ථත්ථරං, අස්සත්ථරං, රථත්ථරං, අජිනපවෙණි, කදලිමිගපවරපච්චත්ථරණං, සඋත්තරච්ඡදං, උභතොලොහිතකූපධානං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

උච්චාසයනමහාසයනපටික්ඛෙපො නිට්ඨිතො.

155. සබ්බචම්මපටික්ඛෙපො

255. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ – භගවතා උච්චාසයනමහාසයනානි පටික්ඛිත්තානීති – මහාචම්මානි ධාරෙන්ති, සීහචම්මං බ්‍යග්ඝචම්මං දීපිචම්මං. තානි මඤ්චප්පමාණෙනපි ඡින්නානි හොන්ති, පීඨප්පමාණෙනපි ඡින්නානි හොන්ති, අන්තොපි මඤ්චෙ පඤ්ඤත්තානි හොන්ති, බහිපි මඤ්චෙ පඤ්ඤත්තානි හොන්ති, අන්තොපි පීඨෙ පඤ්ඤත්තානි හොන්ති, බහිපි පීඨෙ පඤ්ඤත්තානි හොන්ති. මනුස්සා විහාරචාරිකං

ආභිණ්ඩන්තා පස්සිත්වා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනො’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, මහාචම්මානි ධාරෙතබ්බානි, සීහචම්මං බ්‍යග්ඝචම්මං දීපිචම්මං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ – භගවතා මහාචම්මානි පටික්ඛිත්තානීති – ගොචම්මානි ධාරෙන්ති. තානි මඤ්චප්පමාණෙනපි ඡින්නානි හොන්ති, පීඨප්පමාණෙනපි ඡින්නානි හොන්ති, අන්තොපි මඤ්චෙ පඤ්ඤත්තානි හොන්ති, බහිපි මඤ්චෙ පඤ්ඤත්තානි හොන්ති, අන්තොපි පීඨෙ පඤ්ඤත්තානි හොන්ති, බහිපි පීඨෙ පඤ්ඤත්තානි හොන්ති. අඤ්ඤතරොපි පාපභික්ඛු අඤ්ඤතරස්ස පාපුපාසකස්ස කුලූපකො හොති. අථ ඛො සො පාපභික්ඛු පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන තස්ස පාපුපාසකස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි. අථ ඛො සො පාපුපාසකො යෙන සො පාපභික්ඛු තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා තං පාපභික්ඛුං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. තෙන ඛො පන සමයෙන තස්ස පාපුපාසකස්ස වච්ඡකො හොති තරුණකො අභිරූපො දස්සනීයො පාසාදිකො චිත්‍රො, සෙය්‍යථාපි දීපිච්ඡාපො. අථ ඛො සො පාපභික්ඛු තං වච්ඡකං සක්කච්චං උපනිජ්ඣායති. අථ ඛො සො පාපුපාසකො තං පාපභික්ඛුං එතදවොච – ‘‘කිස්ස, භන්තෙ, අය්‍යො ඉමං වච්ඡකං සක්කච්චං උපනිජ්ඣායතී’’ති? ‘‘අත්ථො මෙ, ආවුසො, ඉමස්ස වච්ඡකස්ස චම්මෙනා’’ති. අථ ඛො සො පාපුපාසකො තං වච්ඡකං වධිත්වා චම්මං විධුනිත්වා තස්ස පාපභික්ඛුනො පාදාසි. අථ ඛො සො පාපභික්ඛු තං චම්මං සඞ්ඝාටියා පටිච්ඡාදෙත්වා අගමාසි. අථ ඛො සා ගාවී වච්ඡගිද්ධිනී තං පාපභික්ඛුං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබන්ධි. භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘කිස්ස ත්‍යායං, ආවුසො, ගාවී පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබන්ධී’’ති? ‘‘අහම්පි ඛො, ආවුසො, න ජානාමි කෙන [කෙනචි (ක.)] මායං ගාවී පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබන්ධී’’ති. තෙන ඛො පන සමයෙන තස්ස පාපභික්ඛුනො සඞ්ඝාටි ලොහිතෙන මක්ඛිතා හොති. භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘අයං පන තෙ, ආවුසො, සඞ්ඝාටි කිං කතා’’ති? අථ ඛො සො පාපභික්ඛු භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. ‘‘කිං පන ත්වං, ආවුසො, පාණාතිපාතෙ සමාදපෙසී’’ති? ‘‘එවමාවුසො’’ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛු පාණාතිපාතෙ සමාදපෙස්සති, නනු භගවතා අනෙකපරියායෙන පාණාතිපාතො ගරහිතො, පාණාතිපාතා වෙරමණී පසත්ථා’’ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා තං පාපභික්ඛුං පටිපුච්ඡි – ‘‘සච්චං කිර ත්වං, භික්ඛු, පාණාතිපාතෙ සමාදපෙසී’’ති? සච්චං භගවාති…පෙ…. කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, පාණාතිපාතෙ සමාදපෙස්සසි, නනු මයා, මොඝපුරිස, අනෙකපරියායෙන පාණාතිපාතො ගරහිතො, පාණාතිපාතා වෙරමණී පසත්ථා. නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘න, භික්ඛවෙ, පාණාතිපාතෙ සමාදපෙතබ්බං. යො සමාදපෙය්‍ය, යථාධම්මො කාරෙතබ්බො. න, භික්ඛවෙ, ගොචම්මං ධාරෙතබ්බං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. න ච, භික්ඛවෙ, කිඤ්චි චම්මං ධාරෙතබ්බං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

සබ්බචම්මපටික්ඛෙපො නිට්ඨිතො.

156. ගිහිවිකතානුඤ්ඤාතාදි

256. තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සානං මඤ්චම්පි පීඨම්පි චම්මොනද්ධානි හොන්ති, චම්මවිනද්ධානි. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා නාභිනිසීදන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිහිවිකතං අභිනිසීදිතුං, න ත්වෙව අභිනිපජ්ජිතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන විහාරා චම්මවද්ධෙහි ඔගුම්ඵීයන්ති [ඔගුම්භියන්ති (ක.)]. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා නාභිනිසීදන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, බන්ධනමත්තං අභිනිසීදිතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සඋපාහනා ගාමං පවිසන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනො’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං . න, භික්ඛවෙ, සඋපාහනෙන ගාමො පවිසිතබ්බො. යො පවිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති, න සක්කොති විනා උපාහනෙන ගාමං පවිසිතුං. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිලානෙන භික්ඛුනා සඋපාහනෙන ගාමං පවිසිතුන්ති.

ගිහිවිකතානුඤ්ඤාතාදි නිට්ඨිතා.

157. සොණකුටිකණ්ණවත්ථු

257. [උදා. 46 සොණසුත්තෙන සංසන්දිත්වා පස්සිතබ්බං] තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා මහාකච්චානො අවන්තීසු විහරති කුරරඝරෙ [කුරුරඝරෙ (ක.)] පපතකෙ [පපාතෙ (සී. ස්‍යා.) පවත්තෙ (උදා. 46)] පබ්බතෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සොණො උපාසකො කුටිකණ්ණො ආයස්මතො මහාකච්චානස්ස උපට්ඨාකො හොති. අථ ඛො

සොණො උපාසකො කුටිකණ්ණො යෙනායස්මා මහාකච්චානො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං මහාකච්චානං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො සොණො උපාසකො කුටිකණ්ණො ආයස්මන්තං මහාකච්චානං එතදවොච – ''යථා යථාහං, භන්තෙ, අය්‍යෙන මහාකච්චානෙන ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, නයිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාවසතා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිසුද්ධං සඞ්ඛලිඛිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. ඉච්ඡාමහං, භන්තෙ, කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතුං . පබ්බාජෙතු මං, භන්තෙ, අය්‍යො මහාකච්චානො''ති. ( ) [(එවං වුත්තෙ ආයස්මා මහාකච්චායනො සොණං උපාසකං කුටිකණ්ණං එතදවොච) (සයා. උදා. 46)] ''දුක්කරං ඛො, සොණ, යාවජීවං එකසෙය්‍යං එකභත්තං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. ඉඞ්ඝ, ත්වං, සොණ , තත්ථෙව අගාරිකභූතො බුද්ධානං සාසනං අනුයුඤ්ජ, කාලයුත්තං එකසෙය්‍යං එකභත්තං බ්‍රහ්මචරිය''න්ති. අථ ඛො සොණස්ස උපාසකස්ස කුටිකණ්ණස්ස යො අහොසි පබ්බජ්ජාභිසඞ්ඛාරො සො පටිප්පස්සම්භි. දුතියම්පි ඛො සොණො උපාසකො කුටිකණ්ණො ...පෙ.... තතියම්පි ඛො සොණො උපාසකො කුටිකණ්ණො යෙනායස්මා මහාකච්චානො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං මහාකච්චානං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො සොණො උපාසකො කුටිකණ්ණො ආයස්මන්තං මහාකච්චානං එතදවොච – ''යථා යථාහං, භන්තෙ, අය්‍යෙන මහාකච්චානෙන ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, නයිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාවසතා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්තපරිසුද්ධං සඞ්ඛලිඛිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. ඉච්ඡාමහං, භන්තෙ, කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතුං. පබ්බාජෙතු මං, භන්තෙ, අය්‍යො මහාකච්චානො''ති. අථ ඛො ආයස්මා මහාකච්චානො සොණං උපාසකං කුටිකණ්ණං පබ්බාජෙසි. තෙන ඛො පන සමයෙන අවන්තිදක්ඛිණාපථො අප්පභික්ඛුකො හොති. අථ ඛො ආයස්මා මහාකච්චානො තිණ්ණං වස්සානං අච්චයෙන කිච්ඡෙන කසිරෙන තතො තතො දසවග්ගං භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා ආයස්මන්තං සොණං උපසම්පාදෙසි.

සොණකුටිකණ්ණවත්ථු නිට්ඨිතං.

158. මහාකච්චානස්ස පඤ්චවරපරිදස්සනා

අථ ඛො ආයස්මතො සොණස්ස වස්සංවුට්ඨස්ස රහොගතස්ස පටිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි – ''සුතොයෙව ඛො මෙ සො භගවා ඊදිසො ච ඊදිසො චාති, න ච මයා සම්මුඛා දිට්ඨො, ගච්ඡෙය්‍යාහං තං භගවන්තං දස්සනාය අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධං, සචෙ මං උපජ්ඣායො අනුජානෙය්‍යා''ති. අථ ඛො ආයස්මා සොණො සායන්හසමයං පටිසල්ලානා වුට්ඨිතො යෙනායස්මා මහාකච්චානො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං මහාකච්චානං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා සොණො ආයස්මන්තං මහාකච්චානං එතදවොච – ''ඉධ මය්හං, භන්තෙ, රහොගතස්ස පටිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි – 'සුතො යෙව ඛො මෙ සො භගවා ඊදිසො ච ඊදිසො චාති, න ච මයා සම්මුඛා දිට්ඨො, ගච්ඡෙය්‍යාහං තං භගවන්තං දස්සනාය අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධං, සචෙ මං උපජ්ඣායො අනුජානෙය්‍යා'ති; ගච්ඡෙය්‍යාහං, භන්තෙ, තං භගවන්තං දස්සනාය අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධං, සචෙ මං උපජ්ඣායො අනුජානාතී''ති. ''සාධු සාධු, සොණ. ගච්ඡ ත්වං, සොණ, තං භගවන්තං දස්සනාය අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධං. දක්ඛිස්සසි ත්වං, සොණ, තං භගවන්තං පාසාදිකං පසාදනීයං සන්තින්ද්‍රියං සන්තමානසං උත්තමදමථසමථං අනුප්පත්තං දන්තං ගුත්තං යතින්ද්‍රියං නාගං. තෙන හි ත්වං, සොණ, මම වචනෙන භගවතො පාදෙ සිරසා වන්ද – 'උපජ්ඣායො මෙ, භන්තෙ, ආයස්මා මහාකච්චානො භගවතො පාදෙ සිරසා වන්දතී'''ති. එවඤ්ච වදෙහි – ''අවන්තිදක්ඛිණාපථො, භන්තෙ, අප්පභික්ඛුකො, තිණ්ණං මෙ වස්සානං අච්චයෙන කිච්ඡෙන කසිරෙන තතො තතො දසවග්ගං භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා උපසම්පදං අලත්ථං; අප්පෙව නාම භගවා අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ අප්පතරෙන ගණෙන උපසම්පදං අනුජානෙය්‍ය. අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ, භන්තෙ, කණ්හුත්තරා භූමි ඛරා ගොකණ්ටකහතා; අප්පෙව නාම භගවා අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ ගුණඞ්ගුණූපාහනං අනුජානෙය්‍ය. අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ, භන්තෙ, නහානගරුකා මනුස්සා උදකසුද්ධිකා; අප්පෙව නාම භගවා අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ ධුවනහානං අනුජානෙය්‍ය. අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ, භන්තෙ, චම්මානි අත්ථරණානි, එළකචම්මං අජචම්මං මිගචම්මං. සෙය්‍යථාපි, භන්තෙ, මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු එරගු මොරගු මජ්ජාරු [මජ්ඣාරු (ක.)] ජන්තු, එවමෙව ඛො, භන්තෙ, අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ චම්මානි අත්ථරණානි, එළකචම්මං අජචම්මං මිගචම්මං; අප්පෙව නාම භගවා අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ චම්මානි අත්ථරණානි අනුජානෙය්‍ය, එළකචම්මං අජචම්මං මිගචම්මං. එතරහි, භන්තෙ, මනුස්සා නිස්සීමගතානං භික්ඛූනං චීවරං දෙන්ති – 'ඉමං චීවරං ඉත්ථන්නාමස්ස දෙමා'''ති. තෙ ආගන්ත්වා ආරොචෙන්ති – 'ඉත්ථන්නාමෙහි තෙ, ආවුසො, මනුස්සෙහි චීවරං දින්න'න්ති තෙ කුක්කුච්චායන්තා න සාදියන්ති – 'මා නො නිස්සග්ගියං අහොසී'ති; අප්පෙව නාම භගවා චීවරෙ පරියායං ආචික්ඛෙය්‍යා''ති. ''එවං, භන්තෙ''ති ඛො ආයස්මා සොණො ආයස්මතො මහාකච්චානස්ස පටිස්සුත්වා උට්ඨායාසනා ආයස්මන්තං මහාකච්චානං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා සෙනාසනං සංසාමෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන සාවත්ථි තෙන පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන යෙන සාවත්ථි ජෙතවනං අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමන්තෙසි – ''ඉමස්ස, ආනන්ද, ආගන්තුකස්ස භික්ඛුනො සෙනාසනං පඤ්ඤාපෙහී''ති. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො – ''යස්ස ඛො මං භගවා ආණාපෙති, 'ඉමස්ස, ආනන්ද, ආගන්තුකස්ස භික්ඛුනො සෙනාසනං පඤ්ඤාපෙහී'ති, ඉච්ඡති භගවා තෙන භික්ඛුනා සද්ධිං එකවිහාරෙ වත්ථුං, ඉච්ඡති භගවා ආයස්මතා සොණෙන සද්ධිං එකවිහාරෙ වත්ථු''න්ති – යස්මිං විහාරෙ භගවා විහරති තස්මිං විහාරෙ ආයස්මතො සොණස්ස සෙනාසනං පඤ්ඤාපෙසි.

258. අථ ඛො භගවා බහුදෙව රත්තිං අජ්ඣොකාසෙ වීතිනාමෙත්වා විහාරං පාවිසි. ආයස්මාපි ඛො සොණො බහුදෙව රත්තිං අජ්ඣොකාසෙ වීතිනාමෙත්වා විහාරං පාවිසි. අථ ඛො භගවා රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය ආයස්මන්තං සොණං අජ්ඣෙසි – ''පටිභාතු තං, භික්ඛු, ධම්මො භාසිතු''න්ති. ''එවං, භන්තෙ''ති ඛො ආයස්මා සොණො භගවතො පටිස්සුණිත්වා සබ්බානෙව අට්ඨකවග්ගිකානි සරෙන අභාසි. අථ ඛො භගවා ආයස්මතො සොණස්ස සරභඤ්ඤපරියොසානෙ අබ්භානුමොදි – ''සාධු, සාධු, භික්ඛු. සුග්ගහිතානි ඛො තෙ, භික්ඛු, අට්ඨකවග්ගිකානි , සුමනසිකතානි සූපධාරිතානි. කල්‍යාණියාපි වාචාය සමන්නාගතො, විස්සට්ඨාය, අනෙලගලාය [අනෙළගලාය (ක.)], අත්ථස්ස විඤ්ඤාපනියා. කතිවස්සොසි ත්වං, භික්ඛූ''ති? ''එකවස්සොහං, භගවා''ති. ''කිස්ස පන ත්වං, භික්ඛු, එවං චිරං අකාසී''ති? ''චිරං දිට්ඨො මෙ, භන්තෙ, කාමෙසු ආදීනවො, අපි ච සම්බාධා ඝරාවාසා බහුකිච්චා බහුකරණීයා''ති. අථ ඛො භගවා එතමත්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදානං උදානෙසි –

[උදා. 46 උදානෙපි] ''දිස්වා ආදීනවං ලොකෙ, ඤත්වා ධම්මං නිරූපධිං;
අරියො න රමතී පාපෙ, පාපෙ න රමතී සුචී''ති.

අථ ඛො ආයස්මා සොණො – පටිසම්මොදති ඛො මං භගවා, අයං ඛ්වස්ස කාලො යං මෙ උපජ්ඣායො පරිදස්සීති – උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිත්වා භගවන්තං එතදවොච – ''උපජ්ඣායො මෙ, භන්තෙ, ආයස්මා මහාකච්චානො භගවතො පාදෙ සිරසා වන්දති, එවඤ්ච වදෙති අවන්තිදක්ඛිණාපථො, භන්තෙ, අප්පභික්ඛුකො. තිණ්ණං මෙ වස්සානං අච්චයෙන කිච්ඡෙන කසිරෙන තතො තතො දසවග්ගං භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා උපසම්පදං අලත්ථං, අප්පෙව නාම භගවා අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ අප්පතරෙන ගණෙන උපසම්පදං අනුජානෙය්‍ය. අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ, භන්තෙ, කණ්හුත්තරා භූමි ඛරා ගොකණ්ටකහතා; අප්පෙව නාම භගවා අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ ගුණඞ්ගුණූපාහනං අනුජානෙය්‍ය. අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ, භන්තෙ, නහානගරුකා මනුස්සා උදකසුද්ධිකා, අප්පෙව නාම භගවා අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ ධුවනහානං අනුජානෙය්‍ය. අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ, භන්තෙ, චම්මානි අත්ථරණානි, එළකචම්මං අජචම්මං මිගචම්මං. සෙය්‍යථාපි, භන්තෙ, මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු එරගු මොරගු මජ්ජාරු ජන්තු , එවමෙව ඛො, භන්තෙ, අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ චම්මානි අත්ථරණානි, එළකචම්මං අජචම්මං මිගචම්මං; අප්පෙව නාම භගවා අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ චම්මානි අත්ථරණානි අනුජානෙය්‍ය, එළකචම්මං අජචම්මං මිගචම්මං. එතරහි, භන්තෙ, මනුස්සා නිස්සීමගතානං භික්ඛූනං චීවරං දෙන්ති – 'ඉමං චීවරං ඉත්ථන්නාමස්ස දෙමා'ති. තෙ ආගන්ත්වා ආරොචෙන්ති – 'ඉත්ථන්නාමෙහි තෙ, ආවුසො, මනුස්සෙහි චීවරං දින්න'න්ති. තෙ කුක්කුච්චායන්තා න සාදියන්ති – 'මා නො නිස්සග්ගියං අහොසී'ති; අප්පෙව නාම භගවා චීවරෙ පරියායං ආචික්ඛෙය්‍යා''ති.

259. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අවන්තිදක්ඛිණාපථො, භික්ඛවෙ, අප්පභික්ඛුකො. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සබ්බපච්චන්තිමෙසු ජනපදෙසු විනයධරපඤ්චමෙන ගණෙන උපසම්පදං. තත්‍රිමෙ පච්චන්තිමා ජනපදා – පුරත්ථිමාය දිසාය ගජඞ්ගලං [කජඞ්ගලං (සී. ස්‍යා.)] නාම නිගමො, තස්ස පරෙන මහාසාලා, තතො පරා පච්චන්තිමා ජනපදා, ඔරතො මජ්ඣෙ; පුරත්ථිමදක්ඛිණාය දිසාය සල්ලවතී [සලලවතී (සී.)] නාම නදී, තතො පරා පච්චන්තිමා ජනපදා, ඔරතො මජ්ඣෙ; දක්ඛිණාය දිසාය සෙතකණ්ණිකං නාම නිගමො, තතො පරා පච්චන්තිමා ජනපදා, ඔරතො මජ්ඣෙ; පච්ඡිමාය දිසාය ථූණං නාම බ්‍රාහ්මණගාමො, තතො පරා පච්චන්තිමා ජනපදා, ඔරතො මජ්ඣෙ; උත්තරාය දිසාය උසීරද්ධජො නාම පබ්බතො, තතො පරා පච්චන්තිමා ජනපදා, ඔරතො මජ්ඣෙ . අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, එවරූපෙසු පච්චන්තිමෙසු ජනපදෙසු විනයධරපඤ්චමෙන ගණෙන උපසම්පදං. අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ, භික්ඛවෙ, කණ්හුත්තරා භූමි ඛරා ගොකණ්ටකහතා. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සබ්බපච්චන්තිමෙසු ජනපදෙසු ගුණඞ්ගුණූපාහනං. අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ, භික්ඛවෙ, නහානගරුකා මනුස්සා උදකසුද්ධිකා. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සබ්බපච්චන්තිමෙසු ජනපදෙසු ධුවනහානං. අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ, භික්ඛවෙ, චම්මානි අත්ථරණානි, එළකචම්මං අජචම්මං මිගචම්මං. සෙය්‍යථාපි, භික්ඛවෙ, මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු එරගූ මොරගූ මජ්ජාරූ ජන්තූ, එවමෙව ඛො, භික්ඛවෙ, අවන්තිදක්ඛිණාපථෙ චම්මානි අත්ථරණානි, එළකචම්මං අජචම්මං මිගචම්මං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සබ්බපච්චන්තිමෙසු ජනපදෙසු චම්මානි අත්ථරණානි, එළකචම්මං අජචම්මං මිගචම්මං. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, මනුස්සා නිස්සීමගතානං භික්ඛූනං චීවරං දෙන්ති – 'ඉමං චීවරං ඉත්ථන්නාමස්ස දෙමා'ති. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සාදිතුං, න තාව තං ගණනූපගං යාව න හත්ථං ගච්ඡතී''ති.

මහාකච්චානස්ස පඤ්චවරපරිදස්සනා නිට්ඨිතා.

චම්මක්ඛන්ධකො පඤ්චමො.

159. තස්සුද්දානං

රාජා ච මාගධො සොණො, අසීතිසහස්සිස්සරො;
සාගතො ගිජ්ඣකූටස්මිං, බහුං දස්සෙති උත්තරිං.

පබ්බජ්ජාරද්ධභිජ්ජිංසු , වීණං එකපලාසිකං;
නීලා පීතා ලොහිතිකා, මඤ්ජිට්ඨා කණ්හමෙව ච.

මහාරඞ්ගමහානාමා, වද්ධිකා ච පටික්ඛිපි;
බල්ලකා පුටපාලි ච, තූලතිත්තිරමෙණ්ඩජා.

විච්ඡිකා මොරචිත්‍රා ච, සීහබ්‍යග්ඝා ච දීපිකා;
අජිනුද්දා මජ්ජාරී ච, කාළලුවකපරික්ඛටා.

ඵලිතුපාහනා ඛිලා, ධොතඛාණුඛටඛටා;
තාලවෙළුතිණං චෙව, මුඤ්ජපබ්බජහින්තාලා.

කමලකම්බලසොවණ්ණා , රූපිකා මණිවෙළුරියා;
ඵලිකා කංසකාචා ච, තිපුසීසඤ්ච තම්බකා.

ගාවී යානං ගිලානො ච, පුරිසායුත්තසිවිකා;
සයනානි මහාචම්මා, ගොචම්මෙහි ච පාපකො.

ගිහීනං චම්මවද්ධෙහි, පවිසන්ති ගිලායනො;
මහාකච්චායනො සොණො, සරෙන අට්ඨකවග්ගිකං.

උපසම්පදං පඤ්චහි, ගුණඞ්ගුණා ධුවසිනා;
චම්මත්ථරණානුඤ්ඤාසි, න තාව ගණනූපගං;
අදාසි මෙ වරෙ පඤ්ච, සොණත්ථෙරස්ස නායකොති.

ඉමම්හි ඛන්ධකෙ වත්ථූනි තෙසට්ඨී.

චම්මක්ඛන්ධකො නිට්ඨිතො.

6. භෙසජ්ජක්ඛන්ධකො

160. පඤ්චභෙසජ්ජකථා

260. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූනං සාරදිකෙන ආබාධෙන ඵුට්ඨානං යාගුපි පීතා උග්ගච්ඡති, භත්තම්පි භුත්තං උග්ගච්ඡති. තෙ තෙන කිසා හොන්ති, ලූඛා, දුබ්බණ්ණා, උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකජාතා, ධමනිසන්ථතගත්තා. අද්දසා ඛො භගවා තෙ භික්ඛූ කිසෙ ලූඛෙ දුබ්බණ්ණෙ උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකජාතෙ ධමනිසන්ථතගත්තෙ, දිස්වාන ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමන්තෙසි – ''කිං නු ඛො, ආනන්ද, එතරහි භික්ඛූ කිසා, ලූඛා, දුබ්බණ්ණා, උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකජාතා, ධමනිසන්ථතගත්තා''ති? ''එතරහි, භන්තෙ, භික්ඛූනං සාරදිකෙන ආබාධෙන ඵුට්ඨානං යාගුපි පීතා උග්ගච්ඡති, භත්තම්පි භුත්තං උග්ගච්ඡති. තෙ තෙන කිසා හොන්ති, ලූඛා, දුබ්බණ්ණා, උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකජාතා, ධමනිසන්ථතගත්තා''ති. අථ ඛො භගවතො රහොගතස්ස පටිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි – ''එතරහි ඛො භික්ඛූනං සාරදිකෙන ආබාධෙන ඵුට්ඨානං යාගුපි පීතා උග්ගච්ඡති, භත්තම්පි භුත්තං උග්ගච්ඡති. තෙ තෙන කිසා හොන්ති, ලූඛා, දුබ්බණ්ණා, උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකජාතා, ධමනිසන්ථතගත්තා. කිං නු ඛො අහං භික්ඛූනං භෙසජ්ජං අනුජානෙය්‍යං, යං භෙසජ්ජඤ්චෙව අස්ස භෙසජ්ජසම්මතඤ්ච ලොකස්ස, ආහාරත්ථඤ්ච ඵරෙය්‍ය, න ච ඔළාරිකො ආහාරො පඤ්ඤායෙය්‍යා''ති? අථ ඛො භගවතො එතදහොසි – ''ඉමානි ඛො පඤ්ච භෙසජ්ජානි, සෙය්‍යථිදං – සප්පි, නවනීතං, තෙලං, මධු, ඵාණිතං; භෙසජ්ජානි චෙව භෙසජ්ජසම්මතානි ච ලොකස්ස, ආහාරත්ථඤ්ච ඵරන්ති, න ච ඔළාරිකො ආහාරො පඤ්ඤායති. යංනූනාහං භික්ඛූනං ඉමානි පඤ්ච භෙසජ්ජානි අනුජානෙය්‍යං, කාලෙ පටිග්ගහෙත්වා කාලෙ පරිභුඤ්ජිතු''න්ති. අථ ඛො භගවා සායන්හසමයං පටිසල්ලානා වුට්ඨිතො එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''ඉධ මය්හං, භික්ඛවෙ, රහොගතස්ස පටිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි – 'එතරහි ඛො භික්ඛූනං සාරදිකෙන ආබාධෙන ඵුට්ඨානං යාගුපි පීතා උග්ගච්ඡති, භත්තම්පි භුත්තං උග්ගච්ඡති. තෙ තෙන කිසා හොන්ති, ලූඛා, දුබ්බණ්ණා, උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකජාතා, ධමනිසන්ථතගත්තා. කිං නු ඛො අහං භික්ඛූනං භෙසජ්ජං අනුජානෙය්‍යං, යං භෙසජ්ජඤ්චෙව අස්ස භෙසජ්ජසම්මතඤ්ච ලොකස්ස, ආහාරත්ථඤ්ච ඵරෙය්‍ය, න ච ඔළාරිකො ආහාරො පඤ්ඤායෙය්‍යා'ති. තස්ස මය්හං, භික්ඛවෙ, එතදහොසි 'ඉමානි ඛො පඤ්ච භෙසජ්ජානි , සෙය්‍යථිදං – සප්පි, නවනීතං, තෙලං, මධු, ඵාණිතං; භෙසජ්ජානි චෙව භෙසජ්ජසම්මතානි ච ලොකස්ස, ආහාරත්ථඤ්ච ඵරන්ති, න ච ඔළාරිකො ආහාරො පඤ්ඤායති. යංනූනාහං භික්ඛූනං ඉමානි පඤ්ච භෙසජ්ජානි අනුජානෙය්‍යං, කාලෙ පටිග්ගහෙත්වා කාලෙ පරිභුඤ්ජිතු'න්ති. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තානි පඤ්ච භෙසජ්ජානි කාලෙ පටිග්ගහෙත්වා කාලෙ පරිභුඤ්ජිතු''න්ති.

261. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ තානි පඤ්ච භෙසජ්ජානි කාලෙ පටිග්ගහෙත්වා කාලෙ පරිභුඤ්ජන්ති. තෙසං යානිපි තානි පාකතිකානි ලූඛානි භොජනානි තානිපි නච්ඡාදෙන්ති, පගෙව සෙනෙසිතානි [සෙනෙසිකානි (සී.ස්‍යා.), සෙනෙහිකානි (යොජනා)]. තෙ තෙන චෙව සාරදිකෙන ආබාධෙන ඵුට්ඨා, ඉමිනා ච භත්තාච්ඡාදකෙන [භත්තාච්ඡන්නකෙන (ක.)], තදුභයෙන භිය්‍යොසොමත්තාය කිසා හොන්ති, ලූඛා, දුබ්බණ්ණා, උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකජාතා, ධමනිසන්ථතගත්තා. අද්දසා ඛො භගවා තෙ භික්ඛූ භිය්‍යොසොමත්තාය කිසෙ ලූඛෙ දුබ්බණ්ණෙ උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකජාතෙ ධමනිසන්ථතගත්තෙ, දිස්වාන ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමන්තෙසි – ''කිං නු ඛො, ආනන්ද, එතරහි භික්ඛූ භිය්‍යොසොමත්තාය කිසා, ලූඛා, දුබ්බණ්ණා, උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකජාතා, ධමනිසන්ථතගත්තා''ති? ''එතරහි, භන්තෙ, භික්ඛූ තානි ච පඤ්ච භෙසජ්ජානි කාලෙ පටිග්ගහෙත්වා කාලෙ පරිභුඤ්ජන්ති. තෙසං යානිපි තානි පාකතිකානි ලූඛානි භොජනානි තානිපි නච්ඡාදෙන්ති, පගෙව සෙනෙසිකානි. තෙ තෙන චෙව සාරදිකෙන ආබාධෙන ඵුට්ඨා, ඉමිනා ච භත්තාච්ඡාදකෙන, තදුභයෙන භිය්‍යොසොමත්තාය කිසා, ලූඛා, දුබ්බණ්ණා, උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකජාතා, ධමනිසන්ථතගත්තා''ති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තානි පඤ්ච භෙසජ්ජානි පටිග්ගහෙත්වා කාලෙපි විකාලෙපි පරිභුඤ්ජිතු''න්ති.

262. තෙන ඛො පන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛූනං වසෙහි භෙසජ්ජෙහි අත්ථො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, වසානි භෙසජ්ජානි – අච්ඡවසං, මච්ඡවසං, සුසුකාවසං , සූකරවසං, ගද්‍රභවසං – කාලෙ පටිග්ගහිතං කාලෙ නිප්පක්කං [නිපක්කං (ක.)] කාලෙ සංසට්ඨං තෙලපරිභොගෙන පරිභුඤ්ජිතුං. විකාලෙ චෙ, භික්ඛවෙ, පටිග්ගහිතං විකාලෙ නිප්පක්කං විකාලෙ සංසට්ඨං, තං චෙ පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති තිණ්ණං දුක්කටානං. කාලෙ චෙ, භික්ඛවෙ, පටිග්ගහිතං විකාලෙ නිප්පක්කං විකාලෙ සංසට්ඨං, තං චෙ පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති ද්වින්නං දුක්කටානං. කාලෙ චෙ, භික්ඛවෙ, පටිග්ගහිතං කාලෙ නිප්පක්කං විකාලෙ සංසට්ඨං, තං චෙ පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. කාලෙ චෙ, භික්ඛවෙ, පටිග්ගහිතං කාලෙ නිප්පක්කං කාලෙ සංසට්ඨං, තං චෙ පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, අනාපත්තීති.

පඤ්චභෙසජ්ජකථා නිට්ඨිතා.

161. මූලාදිභෙසජ්ජකථා

263. තෙන ඛො පන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛූනං මූලෙහි භෙසජ්ජෙහි අත්ථො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි , භික්ඛවෙ, මූලානි භෙසජ්ජානි – හලිද්දිං, සිඞ්ගිවෙරං, වචං, වචත්ථං [වචත්ථං (සී. ස්‍යා.)], අතිවිසං, කටුකරොහිණිං, උසීරං, භද්දමුත්තකං, යානි වා පනඤ්ඤානිපි අත්ථි මූලානි භෙසජ්ජානි, නෙව ඛාදනීයෙ ඛාදනීයත්ථං ඵරන්ති, න භොජනීයෙ භොජනීයත්ථං ඵරන්ති, තානි – පටිග්ගහෙත්වා යාවජීවං පරිහරිතුං; සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජිතුං. අසති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජන්තස්ස ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛූනං මූලෙහි භෙසජ්ජෙහි පිට්ඨෙහි අත්ථො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, නිසදං නිසදපොතකන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛූනං කසාවෙහි භෙසජ්ජෙහි අත්ථො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කසාවානි [කසාවභෙසජ්ජානි (ක.)] භෙසජ්ජානි – නිම්බකසාවං, කුටජකසාවං, පටොලකසාවං, ඵග්ගවකසාවං, නත්තමාලකසාවං, යානි වා පනඤ්ඤානිපි අත්ථි කසාවානි භෙසජ්ජානි නෙව ඛාදනීයෙ ඛාදනීයත්ථං ඵරන්ති, න භොජනීයෙ භොජනීයත්ථං ඵරන්ති, තානි – පටිග්ගහෙත්වා යාවජීවං පරිහරිතුං; සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජිතුං. අසති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජන්තස්ස ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛූනං පණ්ණෙහි භෙසජ්ජෙහි අත්ථො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ , පණ්ණානි භෙසජ්ජානි – නිම්බපණ්ණං, කුටජපණ්ණං, පටොලපණ්ණං, සුලසිපණ්ණං, කප්පාසපණ්ණං, යානි වා පනඤ්ඤානිපි අත්ථි පණ්ණානි භෙසජ්ජානි, නෙව ඛාදනීයෙ ඛාදනීයත්ථං ඵරන්ති, න භොජනීයෙ භොජනීයත්ථං ඵරන්ති…පෙ.….

තෙන ඛො පන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛූනං ඵලෙහි භෙසජ්ජෙහි අත්ථො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඵලානි භෙසජ්ජානි – බිලඞ්ගං, පිප්පලිං, මරිචං, හරීතකං, විභීතකං, ආමලකං, ගොට්ඨඵලං [ගොඨඵලං (ස්‍යා.), කොට්ඨඵලං (ක.)], යානි වා පනඤ්ඤානිපි අත්ථි ඵලානි භෙසජ්ජානි, නෙව ඛාදනීයෙ ඛාදනීයත්ථං ඵරන්ති, න භොජනීයෙ භොජනීයත්ථං ඵරන්ති…පෙ.….

තෙන ඛො පන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛූනං ජතූහි භෙසජ්ජෙහි අත්ථො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ජතූනි භෙසජ්ජානි – හිඞ්ගුං, හිඞ්ගුජතුං, හිඞ්ගුසිපාටිකං, තකං, තකපත්තිං, තකපණ්ණිං , සජ්ජුලසං, යානි වා පනඤ්ඤානිපි අත්ථි ජතූනි භෙසජ්ජානි, නෙව ඛාදනීයෙ ඛාදනීයත්ථං ඵරන්ති…පෙ.….

තෙන ඛො පන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛූනං ලොණෙහි භෙසජ්ජෙහි අත්ථො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ලොණානි භෙසජ්ජානි – සාමුද්දං, කාළලොණං, සින්ධවං, උබ්භිදං [උබ්භිරං (ක.)], බිලං [බිළාලං (සී.)], යානි වා පනඤ්ඤානිපි අත්ථි ලොණානි භෙසජ්ජානි, නෙව ඛාදනීයෙ ඛාදනීයත්ථං ඵරන්ති, න භොජනීයෙ භොජනීයත්ථං ඵරන්ති, තානි – පටිග්ගහෙත්වා යාවජීවං පරිහරිතුං; සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජිතුං. අසති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජන්තස්ස ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

264. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො ආනන්දස්ස උපජ්ඣායස්ස ආයස්මතො බෙලට්ඨසීසස්ස ථුල්ලකච්ඡාබාධො හොති. තස්ස ලසිකාය චීවරානි කායෙ ලග්ගන්ති, තානි භික්ඛූ උදකෙන තෙමෙත්වා තෙමෙත්වා අපකඩ්ඪන්ති. අද්දසා ඛො භගවා සෙනාසනචාරිකං ආහිණ්ඩන්තො තෙ භික්ඛූ තානි චීවරානි උදකෙන තෙමෙත්වා තෙමෙත්වා අපකඩ්ඪන්තෙ, දිස්වාන යෙන තෙ භික්ඛූ තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා තෙ භික්ඛූ එතදවොච – ''කිං ඉමස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො ආබාධො''ති? ''ඉමස්ස, භන්තෙ, ආයස්මතො ථුල්ලකච්ඡාබාධො, ලසිකාය චීවරානි කායෙ ලග්ගන්ති, තානි මයං උදකෙන තෙමෙත්වා තෙමෙත්වා අපකඩ්ඪාමා''ති . අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, යස්ස කණ්ඩු වා, පිළකා වා, අස්සාවො වා, ථුල්ලකච්ඡු වා ආබාධො, කායො වා දුග්ගන්ධො, චුණ්ණානි භෙසජ්ජානි; අගිලානස්ස ඡකණං මත්තිකං රජනනිප්පක්කං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උදුක්ඛලං මුසල''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ගිලානානං භික්ඛූනං චුණ්ණෙහි භෙසජ්ජෙහි චාලිතෙහි අත්ථො හොති . භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චුණ්ණචාලිනින්ති. සණ්හෙහි අත්ථො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, දුස්සචාලිනින්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො අමනුස්සිකාබාධො හොති. තං ආචරියුපජ්ඣායා උපට්ඨහන්තා නාසක්ඛිංසු අරොගං කාතුං. සො සූකරසූනං ගන්ත්වා ආමකමංසං ඛාදි, ආමකලොහිතං පිවි . තස්ස සො අමනුස්සිකාබාධො පටිප්පස්සම්භි. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං . අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අමනුස්සිකාබාධෙ ආමකමංසං ආමකලොහිතන්ති.

265. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො චක්ඛුරොගාබාධො හොති. තං භික්ඛූ පරිග්ගහෙත්වා උච්චාරම්පි පස්සාවම්පි නික්ඛාමෙන්ති. අද්දසා ඛො භගවා සෙනාසනචාරිකං ආහිණ්ඩන්තො තෙ භික්ඛූ තං භික්ඛුං

පරිග්ගහෙත්වා උච්චාරම්පි පස්සාවම්පි නික්ඛාමෙන්තෙ, දිස්වාන යෙන තෙ භික්ඛූ තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා තෙ භික්ඛූ එතදවොච – ‘‘කිං ඉමස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො ආබාධො’’ති? ‘‘ඉමස්ස, භන්තෙ, ආයස්මතො චක්ඛුරොගාබාධො. ඉමං මයං පරිග්ගහෙත්වා උච්චාරම්පි පස්සාවම්පි නික්ඛාමෙමා’’ති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අඤ්ජනං – කාළඤ්ජනං, රසඤ්ජනං, සොතඤ්ජනං, ගෙරුකං, කපල්ල’’න්ති. අඤ්ජනූපපිසනෙහි අත්ථො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චන්දනං, තගරං, කාළානුසාරියං, තාලීසං, භද්දමුත්තකන්ති. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ පිට්ඨානි අඤ්ජනානි චරුකෙසුපි [ථාලකෙසුපි (සී. ස්‍යා.)] සරාවකෙසුපි නික්ඛිපන්ති; තිණචුණ්ණෙහිපි පංසුකෙහිපි ඔකිරියන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අඤ්ජනින්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උච්චාවචා අඤ්ජනියො ධාරෙන්ති – සොවණ්ණමයං, රූපියමයං. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනො’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, උච්චාවචා අඤ්ජනී ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අට්ඨිමයං, දන්තමයං, විසාණමයං, නළමයං, වෙළුමයං, කට්ඨමයං, ජතුමයං, ඵලමයං, ලොහමයං, සඞ්ඛනාභිමයන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ජනියො අපාරුතා හොන්ති, තිණචුණ්ණෙහිපි පංසුකෙහිපි ඔකිරියන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අපිධානන්ති. අපිධානං නිපතති . භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සුත්තකෙන බන්ධිත්වා අඤ්ජනියා බන්ධිතුන්ති. අඤ්ජනී ඵලති [නිපතති (ක.)]. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සුත්තකෙන සිබ්බෙතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අඞ්ගුලියා අඤ්ජන්ති, අක්ඛීනි දුක්ඛානි හොන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අඤ්ජනිසලාකන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උච්චාවචා අඤ්ජනිසලාකායො ධාරෙන්ති – සොවණ්ණමයං රූපියමයං. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති, ‘‘සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනො’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, උච්චාවචා අඤ්ජනිසලාකා ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අට්ඨිමයං…පෙ.… සඞ්ඛනාභිමයන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ජනිසලාකා භූමියං පතිතා ඵරුසා හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං . අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සලාකඨානියන්ති [සලාකොධානියන්ති (සී. ස්‍යා.)].

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අඤ්ජනිම්පි අඤ්ජනිසලාකම්පි හත්ථෙන පරිහරන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අඤ්ජනිත්ථවිකන්ති. අංසබද්ධකො න හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අංසබද්ධකං බන්ධනසුත්තකන්ති.

266. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො පිලින්දවච්ඡස්ස සීසාභිතාපො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මුද්ධනි තෙලකන්ති. නක්ඛමනියො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, නත්ථුකම්මන්ති. නත්ථු ගලති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, නත්ථුකරණින්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උච්චාවචා නත්ථුකරණියො ධාරෙන්ති – සොවණ්ණමයං රූපියමයං. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති, ‘‘සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනො’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, උච්චාවචා නත්ථුකරණී ධාරෙතබ්බා. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අට්ඨිමයං…පෙ.… සඞ්ඛනාභිමයන්ති. නත්ථුං විසමං ආසිඤ්චන්ති [නත්ථු විසමං ආසිඤ්චියති (සී. ස්‍යා.)]. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ , යමකනත්ථුකරණින්ති. නක්ඛමනියො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ධූමං පාතුන්ති. තඤ්ඤෙව වට්ටිං ආලිම්පෙත්වා පිවන්ති , කණ්ඨො දහති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ධූමනෙත්තන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උච්චාවචානි ධූමනෙත්තානි ධාරෙන්ති – සොවණ්ණමයං රූපියමයං. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, උච්චාවචානි ධූමනෙත්තානි ධාරෙතබ්බානි. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අට්ඨිමයං…පෙ.… සඞ්ඛනාභිමයන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ධූමනෙත්තානි අපාරුතානි හොන්ති, පාණකා පවිසන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අපිධානන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ධූමනෙත්තානි හත්ථෙන පරිහරන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ධූමනෙත්තථවිකන්ති. එකතො සංඝසියන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි,

භික්ඛවෙ, යමකථවිකන්ති. අංසබද්ධකො න හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අංසබද්ධකං බන්ධනසුත්තකන්ති.

267. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො පිලින්දවච්ඡස්ස වාතාබාධො හොති. වෙජ්ජා එවමාහංසු – ''තෙලං පචිතබ්බ''න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තෙලපාකන්ති. තස්මිං ඛො පන තෙලපාකෙ මජ්ජං පක්ඛිපිතබ්බං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තෙලපාකෙ මජ්ජං පක්ඛිපිතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අතිපක්ඛිත්තමජ්ජානි [අතිඛිත්තමජ්ජානි (ක.)] තෙලානි පචන්ති, තානි පිවිත්වා මජ්ජන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, අතිපක්ඛිත්තමජ්ජං තෙලං පාතබ්බං. යො පිවෙය්‍ය, යථාධම්මො කාරෙතබ්බො. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, යස්මිං තෙලපාකෙ මජ්ජස්ස න වණ්ණො න ගන්ධො න රසො පඤ්ඤායති, එවරූපං මජ්ජපක්ඛිත්තං තෙලං පාතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූනං බහුං අතිපක්ඛිත්තමජ්ජං තෙලං පක්කං හොති. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ''කථං නු ඛො අතිපක්ඛිත්තමජ්ජෙ තෙලෙ පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අබ්භඤ්ජනං අධිට්ඨාතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො පිලින්දවච්ඡස්ස බහුතරං තෙලං පක්කං හොති, තෙලභාජනං න විජ්ජති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තීණි තුම්බානි – ලොහතුම්බං, කට්ඨතුම්බං, ඵලතුම්බන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො පිලින්දවච්ඡස්ස අඞ්ගවාතො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සෙදකම්මන්ති. නක්ඛමනියො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සම්භාරසෙදන්ති. නක්ඛමනියො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මහාසෙදන්ති. නක්ඛමනියො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භඞ්ගොදකන්ති. නක්ඛමනියො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උදකකොට්ඨකන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො පිලින්දවච්ඡස්ස පබ්බවාතො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ලොහිතං මොචෙතුන්ති. නක්ඛමනියො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ලොහිතං මොචෙත්වා විසාණෙන ගාහෙතුන්ති [ගහෙතුන්ති (සී. ස්‍යා.)].

තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො පිලින්දවච්ඡස්ස පාදා ඵලිතා [ඵාලිතා (ක.)] හොන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පාදබ්භඤ්ජනන්ති. නක්ඛමනියො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පජ්ජං අභිසඞ්ඛරිතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො ගණ්ඩාබාධො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සත්ථකම්මන්ති. කසාවොදකෙන අත්ථො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කසාවොදකන්ති. තිලකක්කෙන අත්ථො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තිලකක්කන්ති. කබළිකාය අත්ථො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කබළිකන්ති. වණබන්ධනචොළෙන අත්ථො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, වණබන්ධනචොළන්ති. වණො කණ්ඩුවති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සාසපකුට්ටෙන [සාසපකුඩ්ඩෙන (සී. ස්‍යා.)] ඵොසිතුන්ති. වණො කිලිජ්ජිත්ථ. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි , භික්ඛවෙ, ධූමං කාතුන්ති. වඩ්ඪමංසං වුට්ඨාති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ලොණසක්ඛරිකාය ඡින්දිතුන්ති. වණො න රූහති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, වණතෙලන්ති. තෙලං ගලති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි , භික්ඛවෙ, විකාසිකං සබ්බං වණපටිකම්මන්ති.

268. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අහිනා දට්ඨො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චත්තාරි මහාවිකටානි දාතුං – ගූථං, මුත්තං, ඡාරිකං, මත්තිකන්ති. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ''අප්පටිග්ගහිතානි නු ඛො උදාහු පටිග්ගහෙතබ්බානී''ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සති කප්පියකාරකෙ පටිග්ගහාපෙතුං, අසති කප්පියකාරකෙ සාමං ගහෙත්වා පරිභුඤ්ජිතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙන භික්ඛුනා විසං පීතං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි භික්ඛවෙ ගූථං පායෙතුන්ති. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ''අප්පටිග්ගහිතං නු ඛො උදාහු පටිග්ගහෙතබ්බො''ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, යං කරොන්තො පටිග්ගණ්හාති, ස්වෙව පටිග්ගහො කතො, න පුන [කතො පන (?)] පටිග්ගහෙතබ්බොති.

269. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො සරදිත්නකාබාධො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සීතාලොළිං පායෙතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු දුට්ඨගහණිකො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආමිසඛාරං පායෙතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො පණ්ඩුරොගාබාධො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං . අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මුත්තහරීතකං පායෙතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො ඡවිදොසාබාධො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගන්ධාලෙපං කාතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අභිසන්නකායො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං . අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, විරෙචනං පාතුන්ති. අච්ඡකඤ්ජියා අත්ථො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අච්ඡකඤ්ජින්ති. අකටයූසෙන අත්ථො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අකටයූසන්ති. කටාකටෙන අත්ථො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කටාකටන්ති. පටිච්ඡාදනීයෙන අත්ථො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පටිච්ඡාදනීයන්ති.

මූලාදිභෙසජ්ජකථා නිට්ඨිතා.

162. පිලින්දවච්ඡවත්ථු

270. [ඉදං වත්ථු පාරා. 618 ආදයො] තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා පිලින්දවච්ඡො රාජගහෙ පබ්භාරං සොධාපෙති ලෙණං කත්තුකාමො. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො යෙනායස්මා පිලින්දවච්ඡො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං පිලින්දවච්ඡං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො ආයස්මන්තං පිලින්දවච්ඡං එතදවොච – ''කිං, භන්තෙ, ථෙරො කාරාපෙතී''ති? ''පබ්භාරං, මහාරාජ, සොධාපෙමි, ලෙණං කත්තුකාමො''ති. ''අත්ථො, භන්තෙ, අය්‍යස්ස ආරාමිකෙනා''ති? ''න ඛො, මහාරාජ, භගවතා ආරාමිකො අනුඤ්ඤාතො''ති. ''තෙන හි, භන්තෙ, භගවන්තං පටිපුච්ඡිත්වා මම ආරොචෙය්‍යාථා''ති. 'එවං, මහාරාජා'ති ඛො ආයස්මා පිලින්දවච්ඡො රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස පච්චස්සොසි. අථ ඛො ආයස්මා පිලින්දවච්ඡො රාජානං මාගධං සෙනියං බිම්බිසාරං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි, සමාදපෙසි, සමුත්තෙජෙසි, සම්පහංසෙසි. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො ආයස්මතා පිලින්දවච්ඡෙන ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තෙජිතො සම්පහංසිතො උට්ඨායාසනා ආයස්මන්තං පිලින්දවච්ඡං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි.

අථ ඛො ආයස්මා පිලින්දවච්ඡො භගවතො සන්තිකෙ දූතං පාහෙසි – ''රාජා, භන්තෙ, මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො ආරාමිකං දාතුකාමො. කථං නු ඛො, භන්තෙ, මයා පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආරාමික''න්ති. දුතියම්පි ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො යෙනායස්මා පිලින්දවච්ඡො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං පිලින්දවච්ඡං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො ආයස්මන්තං පිලින්දවච්ඡං එතදවොච – ''අනුඤ්ඤාතො, භන්තෙ, භගවතා ආරාමිකො''ති? ''එවං, මහාරාජා''ති. ''තෙන හි, භන්තෙ, අය්‍යස්ස ආරාමිකං දම්මී''ති. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො ආයස්මතො පිලින්දවච්ඡස්ස ආරාමිකං පටිස්සුත්වා, විස්සරිත්වා, චිරෙන සතිං පටිලභිත්වා, අඤ්ඤතරං සබ්බත්ථකං මහාමත්තං ආමන්තෙසි – ''යො මයා, භණෙ, අය්‍යස්ස ආරාමිකො පටිස්සුතො, දින්නො සො ආරාමිකො''ති? ''න ඛො, දෙව, අය්‍යස්ස ආරාමිකො දින්නො''ති. ''කීව චිරං නු ඛො, භණෙ, ඉතො [ඉතො රත්ති (ස්‍යා.)] හි තං හොතී''ති? අථ ඛො සො මහාමත්තො රත්තියො ගණෙත්වා [විගණෙත්වා (සී.)] රාජානං මාගධං සෙනියං බිම්බිසාරං එතදවොච – ''පඤ්ච, දෙව, රත්තිසතානී''ති. තෙන හි, භණෙ, අය්‍යස්ස පඤ්ච ආරාමිකසතානි දෙහීති. ''එවං, දෙවා''ති ඛො සො මහාමත්තො රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස පටිස්සුත්වා ආයස්මතො පිලින්දවච්ඡස්ස පඤ්ච ආරාමිකසතානි පාදාසි, පාටියෙක්කො ගාමො නිවිසි. 'ආරාමිකගාමකොති'පි නං ආහංසු , 'පිලින්දගාමකො'තිපි නං ආහංසු.

271. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා පිලින්දවච්ඡො තස්මිං ගාමකෙ කුලූපකො හොති. අථ ඛො ආයස්මා පිලින්දවච්ඡො පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය පිලින්දගාමං පිණ්ඩාය පාවිසි. තෙන ඛො පන සමයෙන තස්මිං ගාමකෙ උස්සවො හොති. දාරකා අලඞ්කතා මාලාකිතා කීළන්ති. අථ ඛො ආයස්මා පිලින්දවච්ඡො පිලින්දගාමකෙ සපදානං පිණ්ඩාය චරමානො යෙන අඤ්ඤතරස්ස ආරාමිකස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි. තෙන ඛො පන සමයෙන තස්සා ආරාමිකිනියා ධීතා අඤ්ඤෙ දාරකෙ අලඞ්කතෙ මාලාකිතෙ පස්සිත්වා රොදති – 'මාලං මෙ දෙථ, අලඞ්කාරං මෙ දෙථා'ති. අථ ඛො ආයස්මා පිලින්දවච්ඡො තං ආරාමිකිනිං එතදවොච – ''කිස්සායං දාරිකා රොදතී''ති? ''අයං, භන්තෙ, දාරිකා අඤ්ඤෙ දාරකෙ අලඞ්කතෙ

මාලාකිතෙ පස්සිත්වා රොදති – ‘මාලං මෙ දෙථ, අලඞ්කාරං මෙ දෙථා’ති. කුතො අම්හාකං දුග්ගතානං මාලා, කුතො අලඞ්කාරො’’ති? අථ ඛො ආයස්මා පිලින්දවච්ඡො අඤ්ඤතරං තිණණ්ඩුපකං ගහෙත්වා තං ආරාමිකිනිං එතදවොච – ‘‘හන්දිමං තිණණ්ඩුපකං තස්සා දාරිකාය සීසෙ පටිමුඤ්චා’’ති. අථ ඛො සා ආරාමිකිනී තං තිණණ්ඩුපකං ගහෙත්වා තස්සා දාරිකාය සීසෙ පටිමුඤ්චි. සා අහොසි සුවණ්ණමාලා අභිරූපා, දස්සනීයා, පාසාදිකා; නත්ථි තාදිසා රඤ්ඤොපි අන්තෙපුරෙ සුවණ්ණමාලා. මනුස්සා රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස ආරොචෙසුං – ‘‘අමුකස්ස, දෙව, ආරාමිකස්ස ඝරෙ සුවණ්ණමාලා අභිරූපා, දස්සනීයා, පාසාදිකා; නත්ථි තාදිසා දෙවස්සපි අන්තෙපුරෙ සුවණ්ණමාලා; කුතො තස්ස දුග්ගතස්ස? නිස්සංසයං චොරිකාය ආභතා’’ති.

අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො තං ආරාමිකකුලං බන්ධාපෙසි. දුතියම්පි ඛො ආයස්මා පිලින්දවච්ඡො පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය පිලින්දගාමං පිණ්ඩාය පාවිසි. පිලින්දගාමකෙ සපදානං පිණ්ඩාය චරමානො යෙන තස්ස ආරාමිකස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා පටිවිස්සකෙ පුච්ඡි – ‘‘කහං ඉමං ආරාමිකකුලං ගත’’න්ති? ‘‘එතිස්සා, භන්තෙ, සුවණ්ණමාලාය කාරණා රඤ්ඤා බන්ධාපිත’’න්ති. අථ ඛො ආයස්මා පිලින්දවච්ඡො යෙන රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො යෙනායස්මා පිලින්දවච්ඡො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං පිලින්දවච්ඡං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො රාජානං මාගධං සෙනියං බිම්බිසාරං ආයස්මා පිලින්දවච්ඡො එතදවොච – ‘‘කිස්ස, මහාරාජ, ආරාමිකකුලං බන්ධාපිත’’න්ති? ‘‘තස්ස, භන්තෙ, ආරාමිකස්ස ඝරෙ සුවණ්ණමාලා අභිරූපා, දස්සනීයා, පාසාදිකා; නත්ථි තාදිසා අම්හාකම්පි අන්තෙපුරෙ සුවණ්ණමාලා; කුතො තස්ස දුග්ගතස්ස? නිස්සංසයං චොරිකාය ආභතා’’ති. අථ ඛො ආයස්මා පිලින්දවච්ඡො රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස පාසාදං සුවණ්ණන්ති අධිමුච්චි; සො අහොසි සබ්බසොවණ්ණමයො. ‘‘ඉදං පන තෙ, මහාරාජ, තාව බහුං සුවණ්ණං කුතො’’ති? ‘අඤ්ඤාතං, භන්තෙ, අය්‍යස්සෙවෙසො ඉද්ධානුභාවො’ති තං ආරාමිකකුලං මුඤ්චාපෙසි.

මනුස්සා ‘‘අය්‍යෙන කිර පිලින්දවච්ඡෙන සරාජිකාය පරිසාය උත්තරිමනුස්සධම්මං ඉද්ධිපාටිහාරියං දස්සිත’’න්ති අත්තමනා අභිප්පසන්නා ආයස්මතො පිලින්දවච්ඡස්ස පඤ්ච භෙසජ්ජානි අභිහරිංසු, සෙය්‍යථිදං – සප්පිං, නවනීතං, තෙලං, මධුං [සප්පි නවනීතං තෙලං මධු (ක.)], ඵාණිතං. පකතියාපි ච ආයස්මා පිලින්දවච්ඡො ලාභී හොති පඤ්චන්නං භෙසජ්ජානං; ලද්ධං ලද්ධං පරිසාය විස්සජ්ජෙති. පරිසා චස්ස හොති බාහුල්ලිකා; ලද්ධං ලද්ධං කොලම්බෙපි [කොළුම්බෙපි (ක.)], ඝටෙපි, පූරෙත්වා පටිසාමෙති; පරිස්සාවනානිපි, ථවිකායොපි, පූරෙත්වා වාතපානෙසු ලග්ගෙති. තානි ඔලීනවිලීනානි තිට්ඨන්ති. උන්දූරෙහිපි විහාරා ඔකිණ්ණවිකිණ්ණා හොන්ති. මනුස්සා විහාරචාරිකං ආහිණ්ඩන්තා පස්සිත්වා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘අන්තොකොට්ඨාගාරිකා ඉමෙ සමණා සක්‍යපුත්තියා , සෙය්‍යථාපි රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො’’ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා, තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛූ එවරූපාය බාහුල්ලාය චෙතෙස්සන්තී’’ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ තෙ අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ‘‘සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ එවරූපාය බාහුල්ලාය චෙතෙන්තී’’ති? ‘‘සච්චං භගවා’’ති…පෙ…. විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘යානි ඛො පන තානි ගිලානානං භික්ඛූනං පටිසායනීයානි භෙසජ්ජානි, සෙය්‍යථිදං – සප්පි, නවනීතං, තෙලං, මධු, ඵාණිතං, තානි පටිග්ගහෙත්වා සත්තාහපරමං සන්නිධිකාරකං පරිභුඤ්ජිතබ්බානි. තං අතික්කාමයතො යථාධම්මො කාරෙතබ්බො’’ති.

පිලින්දවච්ඡවත්ථු නිට්ඨිතං.

භෙසජ්ජානුඤ්ඤාතභාණවාරො නිට්ඨිතො පඨමො.

163. ගුළාදිඅනුජානනා

272. අථ ඛො භගවා සාවත්ථියං යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන රාජගහං තෙන චාරිකං පක්කාමි. අද්දසා ඛො ආයස්මා කඞ්ඛාරෙවතො අන්තරාමග්ගෙ ගුළකරණං, ඔක්කමිත්වා ගුළෙ පිට්ඨම්පි ඡාරිකම්පි පක්ඛිපන්තෙ, දිස්වාන ‘‘අකප්පියො ගුළො සාමිසො, න කප්පති ගුළො විකාලෙ පරිභුඤ්ජිතු’’න්ති කුක්කුච්චායන්තො සපරිසො ගුළං න පරිභුඤ්ජති. යෙපිස්ස සොතබ්බං මඤ්ඤන්ති, තෙපි ගුළං න පරිභුඤ්ජන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. කිමත්ථාය [කිමත්ථියා (ක.)], භික්ඛවෙ, ගුළෙ පිට්ඨම්පි ඡාරිකම්පි පක්ඛිපන්තීති? ථද්ධත්ථාය [බන්ධනත්ථාය (සී.ස්‍යා.)] භගවාති. සචෙ, භික්ඛවෙ, ථද්ධත්ථාය ගුළෙ පිට්ඨම්පි ඡාරිකම්පි පක්ඛිපන්ති, සො ච ගුළොත්වෙව සඞ්ඛං ගච්ඡති. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, යථාසුඛං ගුළං පරිභුඤ්ජිතුන්ති.

අද්දසා ඛො ආයස්මා කඞ්ඛාරෙවතො අන්තරාමග්ගෙ වච්චෙ මුග්ගං ජාතං, පස්සිත්වා ‘‘අකප්පියා මුග්ගා; පක්කාපි මුග්ගා ජායන්තී’’ති කුක්කුච්චායන්තො සපරිසො මුග්ගං න පරිභුඤ්ජති. යෙපිස්ස සොතබ්බං මඤ්ඤන්ති, තෙපි මුග්ගං න පරිභුඤ්ජන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. සචෙ [සචෙපි (?)], භික්ඛවෙ, පක්කාපි මුග්ගා ජායන්ති , අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, යථාසුඛං මුග්ගං පරිභුඤ්ජිතුන්ති.

273. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො උදරවාතාබාධො හොති. සො ලොණසොවීරකං අපායි. තස්ස සො උදරවාතාබාධො පටිප්පස්සම්භි. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං . අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිලානස්ස ලොණසොවීරකං; අගිලානස්ස උදකසම්භින්නං පානපරිභොගෙන පරිභුඤ්ජිතුන්ති.

ගුළාදිඅනුජානනා නිට්ඨිතා.

164. අන්තොවුට්ඨාදිපටික්ඛෙපකථා

274. අථ ඛො භගවා අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන රාජගහං තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලන්දකනිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවතො උදරවාතාබාධො හොති. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො – ‘පුබ්බෙපි භගවතො උදරවාතාබාධො තෙකටුලයාගුයා ඵාසු හොතී’ති – සාමං තිලම්පි, තණ්ඩුලම්පි, මුග්ගම්පි විඤ්ඤාපෙත්වා, අන්තො වාසෙත්වා, අන්තො සාමං පචිත්වා භගවතො උපනාමෙසි – ‘‘පිවතු භගවා තෙකටුලයාගු’’න්ති. ජානන්තාපි තථාගතා පුච්ඡන්ති, ජානන්තාපි න පුච්ඡන්ති; කාලං විදිත්වා පුච්ඡන්ති, කාලං විදිත්වා න පුච්ඡන්ති; අත්ථසංහිතං තථාගතා පුච්ඡන්ති, නො අනත්ථසංහිතං. අනත්ථසංහිතෙ සෙතුඝාතො තථාගතානං. ද්වීහි ආකාරෙහි බුද්ධා භගවන්තො භික්ඛූ පටිපුච්ඡන්ති – ධම්මං වා දෙසෙස්සාම, සාවකානං වා සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙස්සාමාති. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමන්තෙසි – ‘‘කුතායං, ආනන්ද , යාගූ’’ති? අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසි. විගරහි බුද්ධො භගවා – ‘අනනුච්ඡවිකං, ආනන්ද, අනනුලොමිකං, අප්පතිරූපං, අස්සාමණකං, අකප්පියං, අකරණීයං. කථඤ්හි නාම ත්වං, ආනන්ද, එවරූපාය බාහුල්ලාය චෙතෙස්සසි. යදපි, ආනන්ද, අන්තො වුට්ඨං [වුත්ථං (සී. ස්‍යා. ක.)] තදපි අකප්පියං; යදපි අන්තො පක්කං තදපි අකප්පියං; යදපි සාමං පක්කං, තදපි අකප්පියං. නෙතං, ආනන්ද, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘න, භික්ඛවෙ, අන්තො වුට්ඨං, අන්තො පක්කං, සාමං පක්කං පරිභුඤ්ජිතබ්බං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අන්තො චෙ, භික්ඛවෙ, වුට්ඨං, අන්තො පක්කං, සාමං පක්කං තඤ්චෙ පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති තිණ්ණං දුක්කටානං. අන්තො චෙ, භික්ඛවෙ, වුට්ඨං, අන්තො පක්කං, අඤ්ඤෙහි පක්කං, තඤ්චෙ පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති ද්වින්නං දුක්කටානං. අන්තො චෙ, භික්ඛවෙ, වුට්ඨං, බහි පක්කං, සාමං පක්කං, තඤ්චෙ පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති ද්වින්නං දුක්කටානං. බහි චෙ, භික්ඛවෙ, වුට්ඨං, අන්තො පක්කං, සාමං පක්කං, තඤ්චෙ පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති ද්වින්නං දුක්කටානං. අන්තො චෙ, භික්ඛවෙ, වුට්ඨං, බහි පක්කං, අඤ්ඤෙහි පක්කං, තඤ්චෙ පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. බහි චෙ, භික්ඛවෙ, වුට්ඨං, අන්තො පක්කං, අඤ්ඤෙහි පක්කං, තඤ්චෙ පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. බහි චෙ, භික්ඛවෙ, වුට්ඨං, බහි පක්කං, සාමං පක්කං, තඤ්චෙ පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. බහි චෙ, භික්ඛවෙ, වුට්ඨං, බහි පක්කං , අඤ්ඤෙහි පක්කං, තඤ්චෙ පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, අනාපත්ති’’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ‘‘භගවතා සාමංපාකො පටික්ඛිත්තො’’ති පුන පාකෙ කුක්කුච්චායන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පුන පාකං පචිතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන රාජගහං දුබ්භික්ඛං හොති. මනුස්සා ලොණම්පි, තෙලම්පි, තණ්ඩුලම්පි, ඛාදනීයම්පි ආරාමං ආහරන්ති. තානි භික්ඛූ බහි වාසෙන්ති; උක්කපිණ්ඩකාපි ඛාදන්ති, චොරාපි හරන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අන්තො වාසෙතුන්ති. අන්තො වාසෙත්වා බහි පාචෙන්ති. දමකා පරිවාරෙන්ති. භික්ඛූ අවිස්සට්ඨා පරිභුඤ්ජන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අන්තො පචිතුන්ති. දුබ්භික්ඛෙ කප්පියකාරකා බහුතරං හරන්ති, අප්පතරං භික්ඛූනං දෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සාමං පචිතුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අන්තො වුට්ඨං, අන්තො පක්කං, සාමං පක්කන්ති.

අන්තොවුට්ඨාදිපටික්ඛෙපකථා නිට්ඨිතා.

165. උග්ගහිතපටිග්ගහණා

275. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛූ කාසීසු වස්සංවුට්ඨා රාජගහං ගච්ඡන්තා භගවන්තං දස්සනාය අන්තරාමග්ගෙ න ලභිංසු ලූඛස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදත්ථං පාරිපූරිං; බහුඤ්ච ඵලඛාදනීයං අහොසි; කප්පියකාරකො ච න අහොසි. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ කිලන්තරූපා යෙන රාජගහං වෙළුවනං කලන්දකනිවාපො, යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. ආචිණ්ණං ඛො පනෙතං බුද්ධානං භගවන්තානං ආගන්තුකෙහි භික්ඛූහි සද්ධිං පටිසම්මොදිතුං. අථ ඛො භගවා තෙ භික්ඛූ එතදවොච – ‘‘කච්චි , භික්ඛවෙ, ඛමනීයං, කච්චි යාපනීයං, කච්චිත්ථ අප්පකිලමථෙන අද්ධානං ආගතා; කුතො ච තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, ආගච්ඡථා’’ති? ‘‘ඛමනීයං භගවා, යාපනීයං භගවා. ඉධ මයං, භන්තෙ, කාසීසු වස්සංවුට්ඨා රාජගහං ආගච්ඡන්තා භගවන්තං දස්සනාය අන්තරාමග්ගෙ න ලභිම්හා ලූඛස්ස වා පණීතස්ස වා භොජනස්ස යාවදත්ථං පාරිපූරිං; බහුඤ්ච ඵලඛාදනීයං අහොසි; කප්පියකාරකො ච න අහොසි; තෙන මයං කිලන්තරූපා අද්ධානං ආගතා’’ති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, යත්ථ ඵලඛාදනීයං පස්සති, කප්පියකාරකො ච න හොති, සාමං ගහෙත්වා, හරිත්වා, කප්පියකාරකෙ පස්සිත්වා, භූමියං නික්ඛිපිත්වා, පටිග්ගහාපෙත්වා පරිභුඤ්ජිතුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උග්ගහිතං පටිග්ගහිතු’’න්ති.

276. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නවා ච තිලා නවඤ්ච මධු උප්පන්නා හොන්ති. අථ ඛො තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස එතදහොසි – ‘‘යංනූනාහං නවෙ ච තිලෙ නවඤ්ච මධුං බුද්ධප්පමුඛස්ස භික්ඛුසඞ්ඝස්ස දදෙය්‍ය’’න්ති. අථ ඛො සො බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවතා සද්ධිං පටිසම්මොදි, සම්මොදනීයං කථං සාරණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඨිතො ඛො සො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච – ‘‘අධිවාසෙතු මෙ භවං ගොතමො ස්වාතනාය භත්තං, සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙනා’’ති. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හීභාවෙන . අථ ඛො සො බ්‍රාහ්මණො භගවතො අධිවාසනං විදිත්වා පක්කාමි. අථ ඛො සො බ්‍රාහ්මණො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන පණීතං ඛාදනීයං භොජනීයං පටියාදාපෙත්වා භගවතො කාලං ආරොචාපෙසි – ‘‘කාලො, භො ගොතම, නිට්ඨිතං භත්ත’’න්ති. අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි, සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙන. අථ ඛො සො බ්‍රාහ්මණො බුද්ධප්පමුඛං භික්ඛුසඞ්ඝං පණීතෙන ඛාදනීයෙන භොජනීයෙන සහත්ථා සන්තප්පෙත්වා සම්පවාරෙත්වා භගවන්තං භුත්තාවිං ඔනීතපත්තපාණිං එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො තං බ්‍රාහ්මණං භගවා ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්වා, සමාදපෙත්වා, සමුත්තෙජෙත්වා, සම්පහංසෙත්වා උට්ඨායාසනා පක්කාමි.

අථ ඛො තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස අචිරපක්කන්තස්ස භගවතො එතදහොසි – ‘‘යෙසං ඛො මයා අත්ථාය බුද්ධප්පමුඛො භික්ඛුසඞ්ඝො නිමන්තිතො, ‘නවෙ ච තිලෙ නවඤ්ච මධුං දස්සාමී’ති , තෙ මයා පමුට්ඨා දාතුං. යංනූනාහං නවෙ ච තිලෙ නවඤ්ච මධුං කොලම්බෙහි ච ඝටෙහි ච ආරාමං හරාපෙය්‍ය’’න්ති. අථ ඛො සො බ්‍රාහ්මණො නවෙ ච තිලෙ නවඤ්ච මධුං කොලම්බෙහි ච ඝටෙහි ච ආරාමං හරාපෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඨිතො ඛො සො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච – ‘‘යෙසං ඛො මයා, භො ගොතම, අත්ථාය බුද්ධප්පමුඛො භික්ඛුසඞ්ඝො නිමන්තිතො, ‘නවෙ ච තිලෙ නවඤ්ච මධුං දස්සාමී’ති, තෙ මයා පමුට්ඨා දාතුං. පටිග්ගණ්හාතු මෙ භවං ගොතමො නවෙ ච තිලෙ නවඤ්ච මධු’’න්ති. තෙන හි, බ්‍රාහ්මණ, භික්ඛූනං දෙහීති . තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ දුබ්භික්ඛෙ අප්පමත්තකෙපි පවාරෙන්ති, පටිසඞ්ඛාපි පටික්ඛිපන්ති, සබ්බො ච සඞ්ඝො පවාරිතො හොති. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා න පටිග්ගණ්හන්ති. පටිග්ගණ්හථ, භික්ඛවෙ, පරිභුඤ්ජථ. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තතො නීහටං භුත්තාවිනා පවාරිතෙන අනතිරිත්තං පරිභුඤ්ජිතුන්ති.

උග්ගහිතපටිග්ගහණා නිට්ඨිතා.

166. පටිග්ගහිතාදිඅනුජානනා

277. [පාචි. 295] තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො උපනන්දස්ස සක්‍යපුත්තස්ස උපට්ඨාකකුලං සඞ්ඝස්සත්ථාය ඛාදනීයං පාහෙසි – අය්‍යස්ස උපනන්දස්ස දස්සෙත්වා සඞ්ඝස්ස දාතබ්බන්ති. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො ගාමං පිණ්ඩාය පවිට්ඨො හොති . අථ ඛො තෙ මනුස්සා ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛූ පුච්ඡිංසු – ‘‘කහං, භන්තෙ, අය්‍යො උපනන්දො’’ති? ‘‘එසාවුසො, ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො ගාමං පිණ්ඩාය පවිට්ඨො’’ති. ‘‘ඉදං, භන්තෙ, ඛාදනීයං අය්‍යස්ස උපනන්දස්ස දස්සෙත්වා සඞ්ඝස්ස දාතබ්බ’’න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. තෙන හි, භික්ඛවෙ, පටිග්ගහෙත්වා නික්ඛිපථ යාව උපනන්දො ආගච්ඡතීති. අථ ඛො ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො පුරෙභත්තං කුලානි පයිරුපාසිත්වා දිවා ආගච්ඡති. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ දුබ්භික්ඛෙ අප්පමත්තකෙපි පවාරෙන්ති, පටිසඞ්ඛාපි පටික්ඛිපන්ති, සබ්බො ච සඞ්ඝො පවාරිතො හොති, භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා න පටිග්ගණ්හන්ති. පටිග්ගණ්හථ, භික්ඛවෙ, පරිභුඤ්ජථ. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පුරෙභත්තං පටිග්ගහිතං භුත්තාවිනා පවාරිතෙන අනතිරිත්තං පරිභුඤ්ජිතුන්ති.

278. අථ ඛො භගවා රාජගහෙ යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන සාවත්ථි තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන සාවත්ථි තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස කායඩාහාබාධො හොති. අථ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො යෙනායස්මා සාරිපුත්තො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං එතදවොච – ‘‘පුබ්බෙ තෙ, ආවුසො සාරිපුත්ත, කායඩාහාබාධො කෙන ඵාසු හොතී’’ති? ‘‘භිසෙහි ච මෙ, ආවුසො , මුළාලිකාහි චා’’ති. අථ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සම්මිඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සම්මිඤ්ජෙය්‍ය, එවමෙව ජෙතවනෙ අන්තරහිතො මන්දාකිනියා පොක්ඛරණියා තීරෙ පාතුරහොසි. අද්දසා ඛො අඤ්ඤතරො නාගො ආයස්මන්තං මහාමොග්ගල්ලානං දූරතොව ආගච්ඡන්තං, දිස්වාන ආයස්මන්තං මහාමොග්ගල්ලානං එතදවොච – ‘‘එතු ඛො, භන්තෙ, අය්‍යො මහාමොග්ගල්ලානො. ස්වාගතං, භන්තෙ, අය්‍යස්ස මහාමොග්ගල්ලානස්ස. කෙන, භන්තෙ, අය්‍යස්ස අත්ථො; කිං දම්මී’’ති? ‘‘භිසෙහි ච මෙ, ආවුසො, අත්ථො, මුළාලිකාහි චා’’ති. අථ ඛො සො නාගො අඤ්ඤතරං නාගං ආණාපෙසි – ‘‘තෙන හි, භණෙ, අය්‍යස්ස භිසෙ ච මුළාලිකායො ච යාවදත්ථං දෙහී’’ති. අථ ඛො සො නාගො මන්දාකිනිං පොක්ඛරණිං ඔගාහෙත්වා, සොණ්ඩාය භිසඤ්ච මුළාලිකඤ්ච අබ්බාහිත්වා, සුවික්ඛාලිතං වික්ඛාලෙත්වා, භණ්ඩිකං බන්ධිත්වා යෙනායස්මා මහාමොග්ගල්ලානො තෙනුපසඞ්කමි. අථ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො – සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමිඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමිඤ්ජෙය්‍ය, එවමෙව – මන්දාකිනියා පොක්ඛරණියා තීරෙ අන්තරහිතො ජෙතවනෙ පාතුරහොසි. සොපි ඛො නාගො මන්දාකිනියා පොක්ඛරණියා තීරෙ අන්තරහිතො ජෙතවනෙ පාතුරහොසි. අථ ඛො සො නාගො ආයස්මතො මහාමොග්ගල්ලානස්ස භිසෙ ච මුළාලිකායො ච පටිග්ගහාපෙත්වා ජෙතවනෙ අන්තරහිතො මන්දාකිනියා පොක්ඛරණියා තීරෙ පාතුරහොසි. අථ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස

හිසෙ ච මුළාලිකායො ච උපනාමෙසි. අථ ඛො ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස හිසෙ ච මුළාලිකායො ච භුත්තස්ස කායඩාහාබාධො පටිප්පස්සම්භි. බහූ හිසා ච මුළාලිකායො ච අවසිට්ඨා හොන්ති. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ දුබ්භික්ඛෙ අප්පමත්තකෙපි පවාරෙන්ති, පටිසඞ්ඛාපි පටික්ඛිපන්ති, සබ්බො ච සඞ්ඝො පවාරිතො හොති. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා න පටිග්ගණ්හන්ති. පටිග්ගණ්හථ, භික්ඛවෙ, පරිභුඤ්ජථ. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, වනට්ඨං පොක්ඛරට්ඨං භුත්තාවිනා පවාරිතෙන අනතිරිත්තං පරිභුඤ්ජිතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සාවත්ථියං බහුං ඵලඛාදනීයං උප්පන්නං හොති, කප්පියකාරකො ච න හොති. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා ඵලං න පරිභුඤ්ජන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අබීජං නිබ්බත්තබීජං [නිබ්බට්ටබීජං (සී.), නිබ්බටබීජං (ස්‍යා.), නිප්පට්ටබීජං (ක.)] අකතකප්පං ඵලං පරිභුඤ්ජිතුන්ති.

පටිග්ගහිතාදි අනුජානනා නිට්ඨිතා.

167. සත්ථකම්මපටික්ඛෙපකථා

279. අථ ඛො භගවා සාවත්ථියං යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන රාජගහං තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන රාජගහං තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලන්දකනිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො භගන්දලාබාධො හොති. ආකාසගොත්තො වෙජ්ජො සත්ථකම්මං කරොති. අථ ඛො භගවා සෙනාසනචාරිකං ආහිණ්ඩන්තො යෙන තස්ස භික්ඛුනො විහාරො තෙනුපසඞ්කමි. අද්දසා ඛො ආකාසගොත්තො වෙජ්ජො භගවන්තං දූරතොව ආගච්ඡන්තං, දිස්වාන භගවන්තං එතදවොච – ''ආගච්ඡතු භවං ගොතමො, ඉමස්ස භික්ඛුනො වච්චමග්ගං පස්සතු, සෙය්‍යථාපි ගොධාමුඛ''න්ති . අථ ඛො භගවා – ''සො මං ඛ්වායං මොඝපුරිසො උප්පණ්ඩෙතී''ති – තතොව පටිනිවත්තිත්වා, එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා, භික්ඛූ පටිපුච්ඡි – ''අත්ථි කිර, භික්ඛවෙ, අමුකස්මිං විහාරෙ භික්ඛු ගිලානො''ති? ''අත්ථි භගවා''ති. ''කිං තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො ආබාධො''ති? ''තස්ස, භන්තෙ, ආයස්මතො භගන්දලාබාධො, ආකාසගොත්තො වෙජ්ජො සත්ථකම්මං කරොතී''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා – ''අනනුච්ඡවිකං, භික්ඛවෙ, තස්ස මොඝපුරිසස්ස, අනනුලොමිකං, අප්පතිරූපං, අස්සාමණකං, අකප්පියං, අකරණීයං. කථඤ්හි නාම සො, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසො සම්බාධෙ සත්ථකම්මං කාරාපෙස්සති. සම්බාධෙ, භික්ඛවෙ, සුඛුමා ඡවි, දුරොපයො වණො , දුප්පරිහාරං සත්ථං. නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''න, භික්ඛවෙ, සම්බාධෙ සත්ථකම්මං කාරාපෙතබ්බං. යො කාරාපෙය්‍ය, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ – භගවතා සත්ථකම්මං පටික්ඛිත්තන්ති – වත්ථිකම්මං කාරාපෙන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා, තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ වත්ථිකම්මං කාරාපෙස්සන්තී''ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ වත්ථිකම්මං කාරාපෙන්තී''ති? ''සච්චං භගවා''ති…පෙ…. විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''න, භික්ඛවෙ, සම්බාධස්ස සාමන්තා ද්වඞ්ගුලා සත්ථකම්මං වා වත්ථිකම්මං වා කාරාපෙතබ්බං. යො කාරාපෙය්‍ය, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්සා''ති.

සත්ථකම්මපටික්ඛෙපකථා නිට්ඨිතා.

168. මනුස්සමංසපටික්ඛෙපකථා

280. අථ ඛො භගවා රාජගහෙ යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන බාරාණසී තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන බාරාණසී තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා බාරාණසියං විහරති ඉසිපතනෙ මිගදායෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන බාරාණසියං සුප්පියො ච උපාසකො සුප්පියා ච උපාසිකා උභතොපසන්නා හොන්ති, දායකා, කාරකා, සඞ්ඝුපට්ඨාකා. අථ ඛො සුප්පියා උපාසිකා ආරාමං ගන්ත්වා විහාරෙන විහාරං පරිවෙණෙන පරිවෙණං උපසඞ්කමිත්වා භික්ඛූ පුච්ඡති – ''කො, භන්තෙ, ගිලානො, කස්ස කිං ආහරියතූ''ති? තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙන භික්ඛුනා විරෙචනං පීතං හොති. අථ ඛො සො භික්ඛු සුප්පියං උපාසිකං එතදවොච – ''මයා ඛො, භගිනි, විරෙචනං පීතං. අත්ථො මෙ පටිච්ඡාදනීයෙනා''ති. ''සුට්ඨු, අය්‍ය, ආහරියිස්සතී''ති ඝරං ගන්ත්වා අන්තෙවාසිං ආණාපෙසි – ''ගච්ඡ, භණෙ, පවත්තමංසං ජානාහී''ති. එවං, අය්‍යෙති ඛො සො පුරිසො සුප්පියාය උපාසිකාය පටිස්සුණිත්වා කෙවලකප්පං බාරාණසිං ආහිණ්ඩන්තො න අද්දස පවත්තමංසං. අථ ඛො සො පුරිසො යෙන සුප්පියා උපාසිකා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා සුප්පියං උපාසිකං එතදවොච – ''නත්ථය්‍යෙ පවත්තමංසං. මාඝාතො අජ්ජා''ති. අථ ඛො සුප්පියාය උපාසිකාය එතදහොසි – ''තස්ස ඛො ගිලානස්ස භික්ඛුනො පටිච්ඡාදනීයං අලභන්තස්ස ආබාධො වා අභිවඩ්ඪිස්සති, කාලඞ්කිරියා වා භවිස්සති. න ඛො මෙතං පතිරූපං යාහං පටිස්සුණිත්වා න හරාපෙය්‍ය''න්ති. පොත්ථනිකං ගහෙත්වා ඌරුමංසං උක්කන්තිත්වා දාසියා අදාසි – ''හන්ද, ජෙ, ඉමං මංසං සම්පාදෙත්වා අමුකස්මිං විහාරෙ භික්ඛු ගිලානො, තස්ස දජ්ජාහි. යො ච මං පුච්ඡති, 'ගිලානා'ති පටිවෙදෙහී''ති. උත්තරාසඞ්ගෙන ඌරුං වෙඨෙත්වා ඔවරකං පවිසිත්වා මඤ්චකෙ නිපජ්ජි. අථ ඛො සුප්පියො උපාසකො ඝරං ගන්ත්වා දාසිං පුච්ඡි – ''කහං සුප්පියා''ති? ''එසාය්‍ය ඔවරකෙ නිපන්නා''ති. අථ ඛො සුප්පියො උපාසකො යෙන සුප්පියා උපාසිකා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා සුප්පියං උපාසිකං එතදවොච – ''කිස්ස නිපන්නාසී''ති? ''ගිලානාම්හී''ති. ''කිං තෙ ආබාධො''ති? අථ ඛො සුප්පියා උපාසිකා

සුප්පියස්ස උපාසකස්ස එතමත්ථං ආරොචෙසි. අථ ඛො සුප්පියො උපාසකො – අච්ඡරියං වත භො! අබ්භුතං වත භො! යාව සද්ධායං සුප්පියා පසන්නා, යත්‍ර හි නාම අත්තනොපි මංසානි පරිච්චත්තානි! කිම්පිමාය [කිං පනිමාය (සී. స్యා.)] අඤ්ඤං කිඤ්චි අදෙය්‍යං භවිස්සතීති – හට්ඨො උදග්ගො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො සුප්පියො උපාසකො භගවන්තං එතදවොච – ''අධිවාසෙතු මෙ, භන්තෙ, භගවා ස්වාතනාය භත්තං, සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙනා''ති. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හීභාවෙන. අථ ඛො සුප්පියො උපාසකො භගවතො අධිවාසනං විදිත්වා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි. අථ ඛො සුප්පියො උපාසකො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන පණීතං ඛාදනීයං භොජනීයං පටියාදාපෙත්වා භගවතො කාලං ආරොචාපෙසි – ''කාලො, භන්තෙ, නිට්ඨිතං භත්ත''න්ති. අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන සුප්පියස්ස උපාසකස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි, සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙන . අථ ඛො සුප්පියො උපාසකො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඨිතං ඛො සුප්පියං උපාසකං භගවා එතදවොච – ''කහං සුප්පියා''ති? ''ගිලානා භගවා''ති. ''තෙන හි ආගච්ඡතූ''ති. ''න භගවා උස්සහතී''ති. ''තෙන හි පරිග්ගහෙත්වාපි ආනෙථා''ති. අථ ඛො සුප්පියො උපාසකො සුප්පියං උපාසිකං පරිග්ගහෙත්වා ආනෙසි. තස්සා, සහ දස්සනෙන භගවතො, තාව මහාවණො රුළහො අහොසි, සුච්ඡවිලොමජාතො. අථ ඛො සුප්පියො ච උපාසකො සුප්පියා ච උපාසිකා – ''අච්ඡරියං වත භො! අබ්භුතං වත භො! තථාගතස්ස මහිද්ධිකතා මහානුභාවතා, යත්‍ර හි නාම සහ දස්සනෙන භගවතො තාව මහාවණො රුළහො භවිස්සති, සුච්ඡවිලොමජාතො''ති – හට්ඨා උදග්ගා බුද්ධප්පමුඛං භික්ඛුසඞ්ඝං පණීතෙන ඛාදනීයෙන භොජනීයෙන සහත්ථා සන්තප්පෙත්වා සම්පවාරෙත්වා භගවන්තං භුත්තාවිං ඔනීතපත්තපාණිං එකමන්තං නිසීදිංසු. අථ ඛො භගවා සුප්පියඤ්ච උපාසකං සුප්පියඤ්ච උපාසිකං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජෙත්වා සම්පහංසෙත්වා උට්ඨායාසනා පක්කාමි.

අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා භික්ඛූ

පටිපුච්ඡි – ''කො, භික්ඛවෙ, සුප්පියං උපාසිකං මංසං විඤ්ඤාපෙසී''ති? එවං වුත්තෙ සො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච – ''අහං ඛො, භන්තෙ, සුප්පියං උපාසිකං මංසං විඤ්ඤාපෙසි''න්ති. ''ආහරියිත්ථ භික්ඛූ''ති? ''ආහරියිත්ථ භගවා''ති. ''පරිභුඤ්ජි ත්වං භික්ඛූ''ති? ''පරිභුඤ්ජාමහං භගවා''ති. ''පටිවෙක්ඛි ත්වං භික්ඛූ''ති? ''නාහං භගවා පටිවෙක්ඛි''න්ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, අප්පටිවෙක්ඛිත්වා මංසං පරිභුඤ්ජිස්සසි. මනුස්සමංසං ඛො තයා, මොඝපුරිස, පරිභුත්තං. නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ. … විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''සන්ති, භික්ඛවෙ, මනුස්සා සද්ධා පසන්නා, තෙහි අත්තනොපි මංසානි පරිච්චත්තානි. න, භික්ඛවෙ, මනුස්සමංසං පරිභුඤ්ජිතබ්බං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. න ච, භික්ඛවෙ, අප්පටිවෙක්ඛිත්වා මංසං පරිභුඤ්ජිතබ්බං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

මනුස්සමංසපටික්ඛෙපකථා නිට්ඨිතා.

169. හත්ථිමංසාදිපටික්ඛෙපකථා

281. තෙන ඛො පන සමයෙන රඤ්ඤො හත්ථී මරන්ති . මනුස්සා දුබ්භික්ඛෙ හත්ථිමංසං පරිභුඤ්ජන්ති , භික්ඛූනං පිණ්ඩාය චරන්තානං හත්ථිමංසං දෙන්ති. භික්ඛූ හත්ථිමංසං පරිභුඤ්ජන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා හත්ථිමංසං පරිභුඤ්ජිස්සන්ති. රාජඞ්ගං හත්ථී, සචෙ රාජා ජානෙය්‍ය, න නෙසං අත්තමනො අස්සා''ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, හත්ථිමංසං පරිභුඤ්ජිතබ්බං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන රඤ්ඤො අස්සා මරන්ති. මනුස්සා දුබ්භික්ඛෙ අස්සමංසං පරිභුඤ්ජන්ති, භික්ඛූනං පිණ්ඩාය චරන්තානං අස්සමංසං දෙන්ති. භික්ඛූ අස්සමංසං පරිභුඤ්ජන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා අස්සමංසං පරිභුඤ්ජිස්සන්ති. රාජඞ්ගං අස්සා, සචෙ රාජා ජානෙය්‍ය, න නෙසං අත්තමනො අස්සා''ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, අස්සමංසං පරිභුඤ්ජිතබ්බං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා දුබ්භික්ඛෙ සුනඛමංසං පරිභුඤ්ජන්ති, භික්ඛූනං පිණ්ඩාය චරන්තානං සුනඛමංසං දෙන්ති. භික්ඛූ සුනඛමංසං පරිභුඤ්ජන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා සුනඛමංසං පරිභුඤ්ජිස්සන්ති, ජෙගුච්ඡො සුනඛො පටිකූලො''ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, සුනඛමංසං පරිභුඤ්ජිතබ්බං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා දුබ්භික්ඛෙ අහිමංසං පරිභුඤ්ජන්ති, භික්ඛූනං පිණ්ඩාය චරන්තානං අහිමංසං දෙන්ති. භික්ඛූ අහිමංසං පරිභුඤ්ජන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා අහිමංසං පරිභුඤ්ජිස්සන්ති, ජෙගුච්ඡො අහි පටිකූලො''ති. සුපස්සොපි [සුඵස්සො (සී.)] නාගරාජා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඨිතො ඛො සුපස්සො

නාගරාජා භගවන්තං එතදවොච – ‘‘සන්ති, භන්තෙ, නාගා අස්සද්ධා අප්පසන්නා. තෙ අප්පමත්තකෙහිපි භික්ඛූ විහෙඨෙය්‍යුං. සාධු, භන්තෙ, අය්‍යා අහිමංසං න පරිභුඤ්ජෙය්‍යු’’න්ති. අථ ඛො භගවා සුපස්සං නාගරාජානං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි…පෙ.… පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘න, භික්ඛවෙ, අහිමංසං පරිභුඤ්ජිතබ්බං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ලුද්දකා සීහං හන්ත්වා සීහමංසං [මංසං (ක.)] පරිභුඤ්ජන්ති, භික්ඛූනං පිණ්ඩාය චරන්තානං සීහමංසං දෙන්ති. භික්ඛූ සීහමංසං පරිභුඤ්ජිත්වා අරඤ්ඤෙ විහරන්ති. සීහා සීහමංසගන්ධෙන භික්ඛූ පරිපාතෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, සීහමංසං පරිභුඤ්ජිතබ්බං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ලුද්දකා බ්‍යග්ඝං හන්ත්වා…පෙ.… දීපිං හන්ත්වා…පෙ.… අච්ඡං හන්ත්වා…පෙ.… තරච්ඡං හන්ත්වා තරච්ඡමංසං පරිභුඤ්ජන්ති, භික්ඛූනං පිණ්ඩාය චරන්තානං තරච්ඡමංසං දෙන්ති. භික්ඛූ තරච්ඡමංසං පරිභුඤ්ජිත්වා අරඤ්ඤෙ විහරන්ති. තරච්ඡා තරච්ඡමංසගන්ධෙන භික්ඛූ පරිපාතෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, තරච්ඡමංසං පරිභුඤ්ජිතබ්බං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

හත්ථිමංසාදිපටික්ඛෙපකථා නිට්ඨිතා.

සුප්පියභාණවාරො නිට්ඨිතො දුතියො.

170. යාගුමධුගොළකානුජානනා

282. අථ ඛො භගවා බාරාණසියං යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන අන්ධකවින්දං තෙන චාරිකං පක්කාමි, මහතා භික්ඛුසඞ්ඝෙන සද්ධිං, අඩ්ඪතෙළසෙහි භික්ඛුසතෙහි. තෙන ඛො පන සමයෙන ජානපදා මනුස්සා බහුං ලොණම්පි, තෙලම්පි, තණ්ඩුලම්පි, ඛාදනීයම්පි සකටෙසු ආරොපෙත්වා බුද්ධප්පමුඛස්ස භික්ඛුසඞ්ඝස්ස පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබන්ධා හොන්ති – යදා පටිපාටිං ලභිස්සාම තදා භත්තං කරිස්සාමාති, පඤ්චමත්තානි ච විඝාසාදසතානි. අථ ඛො භගවා අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන අන්ධකවින්දං තදවසරි. අථ ඛො අඤ්ඤතරස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස පටිපාටිං අලභන්තස්ස එතදහොසි – ‘‘අතීතානි [අධිකානි (සී. ස්‍යා.)] ඛො මෙ ද්වෙ මාසානි බුද්ධප්පමුඛං භික්ඛුසඞ්ඝං අනුබන්ධන්තස්ස ‘යදා පටිපාටිං ලභිස්සාමි තදා භත්තං කරිස්සාමී’ති, න ච මෙ පටිපාටි ලබ්භති, අහඤ්චම්හි එකත්තකො [එකතො (සී. ස්‍යා.)], බහු ච මෙ ඝරාවාසත්ථො හායති. යංනූනාහං භත්තග්ගං ඔලොකෙය්‍යං; යං භත්තග්ගෙ නාස්ස, තං පටියාදෙය්‍ය’’න්ති. අථ ඛො සො බ්‍රාහ්මණො භත්තග්ගං ඔලොකෙන්තො ද්වෙ නාද්දස – යාගුඤ්ච මධුගොළකඤ්ච . අථ ඛො සො බ්‍රාහ්මණො යෙනායස්මා ආනන්දො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොච – ‘‘ඉධ මෙ, භො ආනන්ද, පටිපාටිං අලභන්තස්ස එතදහොසි ‘අතීතානි ඛො මෙ ද්වෙ මාසානි බුද්ධප්පමුඛං භික්ඛුසඞ්ඝං අනුබන්ධන්තස්ස, යදා පටිපාටිං ලභිස්සාමි තදා භත්තං කරිස්සාමීති. න ච මෙ පටිපාටි ලබ්භති , අහඤ්චම්හි එකත්තකො, බහු ච මෙ ඝරාවාසත්ථො හායති. යංනූනාහං භත්තග්ගං ඔලොකෙය්‍යං; යං භත්තග්ගෙ නාස්ස, තං පටියාදෙය්‍ය’න්ති. සො ඛො අහං, භො ආනන්ද, භත්තග්ගං ඔලොකෙන්තො ද්වෙ නාද්දසං – යාගුඤ්ච මධුගොළකඤ්ච. සචාහං, භො ආනන්ද, පටියාදෙය්‍යං යාගුඤ්ච මධුගොළකඤ්ච, පටිග්ගණ්හෙය්‍ය මෙ භවං ගොතමො’’ති? ‘‘තෙන හි, බ්‍රාහ්මණ, භගවන්තං පටිපුච්ඡිස්සාමී’’ති. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසි. තෙන හානන්ද, පටියාදෙතූති. තෙන හි, බ්‍රාහ්මණ, පටියාදෙහීති. අථ ඛො සො බ්‍රාහ්මණො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන පහූතං යාගුඤ්ච මධුගොළකඤ්ච පටියාදාපෙත්වා භගවතො උපනාමෙසි – පටිග්ගණ්හාතු මෙ භවං ගොතමො යාගුඤ්ච මධුගොළකඤ්චාති. තෙන හි, බ්‍රාහ්මණ, භික්ඛූනං දෙහීති. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා න පටිග්ගණ්හන්ති. පටිග්ගණ්හථ, භික්ඛවෙ, පරිභුඤ්ජථාති. අථ ඛො සො බ්‍රාහ්මණො බුද්ධප්පමුඛං භික්ඛුසඞ්ඝං පහූතාය යාගුයා ච මධුගොළකෙන ච සහත්ථා සන්තප්පෙත්වා සම්පවාරෙත්වා භගවන්තං ධොතහත්ථං ඔනීතපත්තපාණිං එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො තං බ්‍රාහ්මණං භගවා එතදවොච –

‘‘දසයිමෙ, බ්‍රාහ්මණ, ආනිසංසා යාගුයා. කතමෙ දස? යාගුං දෙන්තො ආයුං දෙති, වණ්ණං දෙති, සුඛං දෙති, බලං දෙති, පටිභානං දෙති, යාගු පීතා ඛුද්දං [බුදං (සී. ස්‍යා.)] පටිහනති, පිපාසං විනෙති, වාතං අනුලොමෙති, වත්ථිං සොධෙති, ආමාවසෙසං පාචෙති – ඉමෙ ඛො, බ්‍රාහ්මණ, දසානිසංසා යාගුයා’’ති [පච්ඡිමා පඤ්ච ආනිසංසා අ. නි. 5.207].

[අ. නි. 4.58-59 ථොකං විසදිසං] යො සඤ්ඤතානං පරදත්තභොජිනං;
කාලෙන සක්කච්ච දදාති යාගුං;
දසස්ස ඨානානි අනුප්පවෙච්ඡති;
ආයුඤ්ච වණ්ණඤ්ච සුඛං බලඤ්ච.

පටිභානමස්ස උපජායතෙ තතො;
ඛුද්දං පිපාසඤ්ච බ්‍යපනෙති වාතං;

සොධෙති වත්ථිං පරිණාමෙති භුත්තං;
භෙසජ්ජමෙතං සුගතෙන වණ්ණිතං.

තස්මා හි යාගුං අලමෙව දාතුං;
නිච්චං මනුස්සෙන සුඛත්ථිකෙන;
දිබ්බානි වා පත්ථයතා සුඛානි;
මනුස්සසොභග්‍යතමිච්ඡතා වාති.

අථ ඛො භගවා තං බ්‍රාහ්මණං ඉමාහි ගාථාහි අනුමොදිත්වා උට්ඨායාසනා පක්කාමි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, යාගුඤ්ච මධුගොළකඤ්චා''ති.

යාගුමධුගොළකානුජානනා නිට්ඨිතා.

171. තරුණපසන්නමහාමත්තවත්ථු

283. අස්සොසුං ඛො මනුස්සා භගවතා කිර යාගු අනුඤ්ඤාතා මධුගොළකඤ්චාති. තෙ කාලස්සෙව, භොජ්ජයාගුං පටියාදෙන්ති මධුගොළකඤ්ච. භික්ඛූ කාලස්සෙව භොජ්ජයාගුයා ධාතා මධුගොළකෙන ච භත්තග්ගෙ න චිත්තරූපං පරිභුඤ්ජන්ති. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙන තරුණපසන්නෙන මහාමත්තෙන ස්වාතනාය බුද්ධප්පමුඛො භික්ඛුසඞ්ඝො නිමන්තිතො හොති. අථ ඛො තස්ස තරුණපසන්නස්ස මහාමත්තස්ස එතදහොසි – ''යංනූනාහං අඩ්ඪතෙලසන්නං භික්ඛුසතානං අඩ්ඪතෙලසානි මංසපාතිසතානි පටියාදෙය්‍යං, එකමෙකස්ස භික්ඛුනො එකමෙකං මංසපාතිං උපනාමෙය්‍ය''න්ති. අථ ඛො සො තරුණපසන්නො මහාමත්තො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන පණීතං ඛාදනීයං භොජනීයං පටියාදාපෙත්වා අඩ්ඪතෙලසානි ච මංසපාතිසතානි, භගවතො කාලං ආරොචාපෙසි – ''කාලො, භන්තෙ, නිට්ඨිතං භත්ත''න්ති. අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන තස්ස තරුණපසන්නස්ස මහාමත්තස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි, සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙන. අථ ඛො සො තරුණපසන්නො මහාමත්තො භත්තග්ගෙ භික්ඛූ පරිවිසති. භික්ඛූ එවමාහංසු – ''ථොකං, ආවුසො, දෙහි; ථොකං, ආවුසො, දෙහී''ති. ''මා ඛො තුම්හෙ, භන්තෙ, – 'අයං තරුණපසන්නො මහාමත්තො'ති – ථොකං ථොකං පටිග්ගණ්හථ. බහුං මෙ ඛාදනීයං භොජනීයං පටියත්තං, අඩ්ඪතෙලසානි ච මංසපාතිසතානි. එකමෙකස්ස භික්ඛුනො එකමෙකං මංසපාතිං උපනාමෙස්සාමීති. පටිග්ගණ්හථ, භන්තෙ, යාවදත්ථ''න්ති. ''න ඛො මයං, ආවුසො, එතංකාරණා ථොකං ථොකං පටිග්ගණ්හාම, අපි ච මයං කාලස්සෙව භොජ්ජයාගුයා ධාතා මධුගොළකෙන ච. තෙන මයං ථොකං ථොකං පටිග්ගණ්හාමා''ති. අථ ඛො සො තරුණපසන්නො මහාමත්තො උජ්ඣායති ඛිය්‍යති විපාචෙති – ''කථඤ්හි නාම භදන්තා මයා නිමන්තිතා අඤ්ඤස්ස භොජ්ජයාගුං පරිභුඤ්ජිස්සන්ති, න චාහං පටිබලො යාවදත්ථං දාතු''න්ති කුපිතො අනත්තමනො ආසාදනාපෙක්ඛො භික්ඛූනං පත්තෙ පූරෙන්තො අගමාසි – භුඤ්ජථ වා හරථ වාති. අථ ඛො සො තරුණපසන්නො මහාමත්තො බුද්ධප්පමුඛං භික්ඛුසඞ්ඝං පණීතෙන ඛාදනීයෙන භොජනීයෙන සහත්ථා සන්තප්පෙත්වා සම්පවාරෙත්වා භගවන්තං භුත්තාවිං ඔනීතපත්තපාණිං එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො තං තරුණපසන්නං මහාමත්තං භගවා ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජෙත්වා සම්පහංසෙත්වා උට්ඨායාසනා පක්කාමි.

අථ ඛො තස්ස තරුණපසන්නස්ස මහාමත්තස්ස අචිරපක්කන්තස්ස භගවතො අහුදෙව කුක්කුච්චං, අහු විප්පටිසාරො – ''අලාභා වත මෙ, න වත මෙ ලාභා; දුල්ලද්ධං වත මෙ, න වත මෙ සුලද්ධං; යොහං කුපිතො අනත්තමනො ආසාදනාපෙක්ඛො භික්ඛූනං පත්තෙ පූරෙන්තො අගමාසිං – 'භුඤ්ජථ වා හරථ වා'ති. කිං නු ඛො මයා බහුං පසුතං පුඤ්ඤං වා අපුඤ්ඤං වා''ති? අථ ඛො සො තරුණපසන්නො මහාමත්තො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො සො තරුණපසන්නො මහාමත්තො භගවන්තං එතදවොච – ''ඉධ මය්හං, භන්තෙ, අචිරපක්කන්තස්ස භගවතො අහුදෙව කුක්කුච්චං, අහු විප්පටිසාරො 'අලාභා වත මෙ, න වත මෙ ලාභා; දුල්ලද්ධං වත මෙ, න වත මෙ සුලද්ධං; යොහං කුපිතො අනත්තමනො ආසාදනාපෙක්ඛො භික්ඛූනං පත්තෙ පූරෙන්තො අගමාසිං – භුඤ්ජථ වා හරථ වාති. කිං නු ඛො මයා බහුං පසුතං, පුඤ්ඤං වා අපුඤ්ඤං වා'ති. කිං නු ඛො මයා, භන්තෙ, බහුං පසුතං, පුඤ්ඤං වා අපුඤ්ඤං වා''ති? ''යදග්ගෙන තයා, ආවුසො, ස්වාතනාය බුද්ධප්පමුඛො භික්ඛුසඞ්ඝො නිමන්තිතො තදග්ගෙන තෙ බහුං පුඤ්ඤං පසුතං. යදග්ගෙන තෙ එකමෙකෙන භික්ඛුනා එකමෙකං සිත්ථං පටිග්ගහිතං තදග්ගෙන තෙ බහුං පුඤ්ඤං පසුතං, සග්ගා තෙ ආරද්ධා''ති. අථ ඛො සො තරුණපසන්නො මහාමත්තො – ''ලාභා කිර මෙ, සුලද්ධං කිර මෙ, බහුං කිර මයා පුඤ්ඤං පසුතං, සග්ගා කිර මෙ ආරද්ධා''ති – හට්ඨො උදග්ගො උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා භික්ඛූ පටිපුච්ඡි – ''සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ අඤ්ඤත්‍ර නිමන්තිතා අඤ්ඤස්ස භොජ්ජයාගුං පරිභුඤ්ජන්තී''ති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තෙ, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා අඤ්ඤත්‍ර නිමන්තිතා අඤ්ඤස්ස භොජ්ජයාගුං පරිභුඤ්ජිස්සන්ති. නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''න, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤත්‍ර නිමන්තිතෙන අඤ්ඤස්ස භොජ්ජයාගු පරිභුඤ්ජිතබ්බා. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, යථාධම්මො කාරෙතබ්බො''ති.

තරුණපසන්නමහාමත්තවත්ථු නිට්ඨිතං.

172. බෙලට්ඨකච්චානවත්ථු

284. අථ ඛො භගවා අන්ධකවින්දෙ යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන රාජගහං තෙන චාරිකං පක්කාමි, මහතා භික්ඛුසඞ්ඝෙන සද්ධිං, අඩ්ඪතෙළසෙහි භික්ඛුසතෙහි. තෙන ඛො පන සමයෙන බෙලට්ඨො කච්චානො රාජගහා අන්ධකවින්දං අද්ධානමග්ගප්පටිපන්නො හොති, පඤ්චමත්තෙහි සකටසතෙහි, සබ්බෙහෙව ගුළකුම්භපූරෙහි. අද්දසා ඛො භගවා බෙලට්ඨං කච්චානං දූරතොව ආගච්ඡන්තං, දිස්වාන මග්ගා ඔක්කම්ම අඤ්ඤතරස්මිං රුක්ඛමූලෙ නිසීදි. අථ ඛො බෙලට්ඨො කච්චානො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඨිතො ඛො බෙලට්ඨො කච්චානො භගවන්තං එතදවොච – ‘‘ඉච්ඡාමහං, භන්තෙ, එකමෙකස්ස භික්ඛුනො එකමෙකං ගුළකුම්භං දාතු’’න්ති. ‘‘තෙන හි ත්වං, කච්චාන, එකංයෙව ගුළකුම්භං ආහරා’’ති. ‘‘එවං, භන්තෙ’’ති ඛො බෙලට්ඨො කච්චානො භගවතො පටිස්සුණිත්වා එකංයෙව ගුළකුම්භං ආදාය යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං එතදවොච – ‘‘ආභතො [ආහටො (සී. ස්‍යා. ක.)], භන්තෙ, ගුළකුම්භො; කථාහං, භන්තෙ, පටිපජ්ජාමී’’ති? ‘‘තෙන හි ත්වං, කච්චාන, භික්ඛූනං ගුළං දෙහී’’ති. ‘‘එවං, භන්තෙ’’ති ඛො බෙලට්ඨො කච්චානො භගවතො පටිස්සුණිත්වා භික්ඛූනං ගුළං දත්වා භගවන්තං එතදවොච – ‘‘දින්නො, භන්තෙ, භික්ඛූනං ගුළො, බහු චායං ගුළො අවසිට්ඨො. කථාහං, භන්තෙ, පටිපජ්ජාමී’’ති? ‘‘තෙන හි ත්වං, කච්චාන, භික්ඛූනං ගුළං යාවදත්ථං දෙහී’’ති. ‘‘එවං, භන්තෙ’’ති ඛො බෙලට්ඨො කච්චානො භගවතො පටිස්සුණිත්වා භික්ඛූනං ගුළං යාවදත්ථං දත්වා භගවන්තං එතදවොච – ‘‘දින්නො, භන්තෙ, භික්ඛූනං ගුළො යාවදත්ථො, බහු චායං ගුළො අවසිට්ඨො. කථාහං, භන්තෙ, පටිපජ්ජාමී’’ති? ‘‘තෙන හි ත්වං, කච්චාන, භික්ඛූ ගුළෙහි සන්තප්පෙහී’’ති. ‘‘එවං, භන්තෙ’’ති ඛො බෙලට්ඨො කච්චානො භගවතො පටිස්සුණිත්වා භික්ඛූ ගුළෙහි සන්තප්පෙසි. එකච්චෙ භික්ඛූ පත්තෙපි පූරෙසුං පරිස්සාවනානිපි ථවිකායොපි පූරෙසුං. අථ ඛො බෙලට්ඨො කච්චානො භික්ඛූ ගුළෙහි සන්තප්පෙත්වා භගවන්තං එතදවොච – ‘‘සන්තප්පිතා, භන්තෙ, භික්ඛූ ගුළෙහි, බහු චායං ගුළො අවසිට්ඨො. කථාහං, භන්තෙ, පටිපජ්ජාමී’’ති? ‘‘තෙන හි ත්වං, කච්චාන, විඝාසාදානං ගුළං දෙහී’’ති. ‘‘එවං, භන්තෙ’’ති ඛො බෙලට්ඨො කච්චානො භගවතො පටිස්සුණිත්වා විඝාසාදානං ගුළං දත්වා භගවන්තං එතදවොච – ‘‘දින්නො, භන්තෙ , විඝාසාදානං ගුළො, බහු චායං ගුළො අවසිට්ඨො. කථාහං, භන්තෙ, පටිපජ්ජාමී’’ති? ‘‘තෙන හි ත්වං, කච්චාන, විඝාසාදානං ගුළං යාවදත්ථං දෙහී’’ති. ‘‘එවං, භන්තෙ’’ති ඛො බෙලට්ඨො කච්චානො භගවතො පටිස්සුණිත්වා විඝාසාදානං ගුළං යාවදත්ථං දත්වා භගවන්තං එතදවොච – ‘‘දින්නො, භන්තෙ, විඝාසාදානං ගුළො යාවදත්ථො, බහු චායං ගුළො අවසිට්ඨො. කථාහං, භන්තෙ, පටිපජ්ජාමී’’ති? ‘‘තෙන හි ත්වං, කච්චාන, විඝාසාදෙ ගුළෙහි සන්තප්පෙහී’’ති. ‘‘එවං, භන්තෙ’’ති ඛො බෙලට්ඨො කච්චානො භගවතො පටිස්සුණිත්වා විඝාසාදෙ ගුළෙහි සන්තප්පෙසි. එකච්චෙ විඝාසාදා කොලම්බෙපි ඝටෙපි පූරෙසුං, පිටකානිපි උච්ඡඞ්ගෙපි පූරෙසුං. අථ ඛො බෙලට්ඨො කච්චානො විඝාසාදෙ ගුළෙහි සන්තප්පෙත්වා භගවන්තං එතදවොච – ‘‘සන්තප්පිතා, භන්තෙ, විඝාසාදා ගුළෙහි, බහු චායං ගුළො අවසිට්ඨො. කථාහං, භන්තෙ, පටිපජ්ජාමී’’ති? ‘‘නාහං තං, කච්චාන, පස්සාමි සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්‍රහ්මකෙ සස්සමණබ්‍රාහ්මණියා පජාය සදෙවමනුස්සාය යස්ස සො ගුළො පරිභුත්තො සම්මා පරිණාමං ගච්ඡෙය්‍ය, අඤ්ඤත්‍ර තථාගතස්ස වා තථාගතසාවකස්ස වා. තෙන හි ත්වං, කච්චාන, තං ගුළං අප්පහරිතෙ වා ඡඩ්ඩෙහි, අප්පාණකෙ වා උදකෙ ඔපිලාපෙහී’’ති. ‘‘එවං, භන්තෙ’’ති ඛො බෙලට්ඨො කච්චානො භගවතො පටිස්සුණිත්වා තං ගුළං අප්පාණකෙ උදකෙ ඔපිලාපෙති. අථ ඛො සො ගුළො උදකෙ පක්ඛිත්තො චිච්චිටායති චිටිචිටායති පධූපායති [සන්ධූපායති (සී. ස්‍යා.)] සම්පධූපායති. සෙය්‍යථාපි නාම ඵාලො දිවසංසන්තත්තො උදකෙ පක්ඛිත්තො චිච්චිටායති චිටිචිටායති පධූපායති සම්පධූපායති, එවමෙව සො ගුළො උදකෙ පක්ඛිත්තො චිච්චිටායති චිටිචිටායති පධූපායති සම්පධූපායති.

අථ ඛො බෙලට්ඨො කච්චානො සංවිග්ගො ලොමහට්ඨජාතො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නස්ස ඛො බෙලට්ඨස්ස කච්චානස්ස භගවා අනුපුබ්බිං කථං කථෙසි, සෙය්‍යථිදං – ‘‘දානකථං සීලකථං සග්ගකථං, කාමානං ආදීනවං ඔකාරං සංකිලෙසං, නෙක්ඛම්මෙ ආනිසංසං පකාසෙසි. යදා භගවා අඤ්ඤාසි බෙලට්ඨං කච්චානං කල්ලචිත්තං, මුදුචිත්තං, විනීවරණචිත්තං, උදග්ගචිත්තං, පසන්නචිත්තං, අථ යා බුද්ධානං සාමුක්කංසිකා ධම්මදෙසනා, තං පකාසෙසි…පෙ…. එවමෙව බෙලට්ඨස්ස කච්චානස්ස තස්මිංයෙව ආසනෙ විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි – යං කිඤ්චි සමුදයධම්මං සබ්බං තං නිරොධධම්මන්ති. අථ ඛො බෙලට්ඨො කච්චානො දිට්ඨධම්මො පත්තධම්මො විදිතධම්මො පරියොගාළ්හධම්මො තිණ්ණවිචිකිච්ඡො විගතකථංකථො වෙසාරජ්ජප්පත්තො අපරප්පච්චයො සත්ථුසාසනෙ භගවන්තං එතදවොච – ‘‘අභික්කන්තං, භන්තෙ. අභික්කන්තං, භන්තෙ. සෙය්‍යථාපි, භන්තෙ, නික්කුජ්ජිතං වා උක්කුජ්ජෙය්‍ය…පෙ…. එවමෙවං ඛො භගවතා අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එසාහං, භන්තෙ, භගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි, ධම්මඤ්ච, භික්ඛුසඞ්ඝඤ්ච. උපාසකං මං භගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතං සරණගත’’න්ති.

අථ ඛො භගවා අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන රාජගහං තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලන්දකනිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජගහෙ ගුළො උස්සන්නො හොති. භික්ඛූ – ගිලානස්සෙව භගවතා ගුළො අනුඤ්ඤාතො, නො අගිලානස්සාති – කුක්කුච්චායන්තා ගුළං න භුඤ්ජන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිලානස්ස ගුළං, අගිලානස්ස ගුළොදකන්ති.

බෙලට්ඨකච්චානවත්ථු නිට්ඨිතං.

173. පාටලිගාමවත්ථු

285. [ඉතො පරං මහාව. 286-287 ‘තිණ්ණා මෙධාවිනො ජනා’ති පාඨො දී. නි. 2.148; උදා. 76 ආදයො] අථ ඛො භගවා රාජගහෙ යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන පාටලිගාමො තෙන චාරිකං පක්කාමි, මහතා භික්ඛුසඞ්ඝෙන සද්ධිං, අඩ්ඪතෙලසෙහි භික්ඛුසතෙහි. අථ ඛො භගවා අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන පාටලිගාමො තදවසරි. අස්සොසුං ඛො පාටලිගාමිකා උපාසකා – ‘‘භගවා කිර පාටලිගාමං අනුප්පත්තො’’ති. අථ ඛො පාටලිගාමිකා උපාසකා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නෙ ඛො පාටලිගාමිකෙ උපාසකෙ භගවා ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි, සමාදපෙසි, සමුත්තෙජෙසි, සම්පහංසෙසි. අථ ඛො පාටලිගාමිකා උපාසකා භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතා සමාදපිතා සමුත්තෙජිතා සම්පහංසිතා භගවන්තං එතදවොචුං – ‘‘අධිවාසෙතු නො, භන්තෙ, භගවා ආවසථාගාරං සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙනා’’ති. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හීභාවෙන. අථ ඛො පාටලිගාමිකා උපාසකා භගවතො අධිවාසනං විදිත්වා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා යෙන ආවසථාගාරං තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා සබ්බසන්ථරිං ආවසථාගාරං සන්ථරිත්වා, ආසනානි පඤ්ඤපෙත්වා, උදකමණිකං පතිට්ඨාපෙත්වා, තෙලපදීපං ආරොපෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං ඨිතා ඛො පාටලිගාමිකා උපාසකා භගවන්තං එතදවොචුං – ‘‘සබ්බසන්ථරිසන්ථතං, භන්තෙ, ආවසථාගාරං. ආසනානි පඤ්ඤත්තානි. උදකමණිකො පතිට්ඨාපිතො. තෙලපදීපො ආරොපිතො. යස්සදානි, භන්තෙ, භගවා කාලං මඤ්ඤතී’’ති.

අථ ඛො භගවා නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙන යෙන ආවසථාගාරං තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා පාදෙ පක්ඛාලෙත්වා ආවසථාගාරං පවිසිත්වා මජ්ඣිමං ථම්භං නිස්සාය පුරත්ථාභිමුඛො නිසීදි. භික්ඛුසඞ්ඝොපි ඛො පාදෙ පක්ඛාලෙත්වා ආවසථාගාරං පවිසිත්වා පච්ඡිමං භිත්තිං නිස්සාය පුරත්ථාභිමුඛො නිසීදි, භගවන්තංයෙව පුරක්ඛත්වා. පාටලිගාමිකාපි ඛො උපාසකා පාදෙ පක්ඛාලෙත්වා ආවසථාගාරං පවිසිත්වා පුරත්ථිමං භිත්තිං නිස්සාය පච්ඡිමාභිමුඛා නිසීදිංසු, භගවන්තංයෙව පුරක්ඛත්වා. අථ ඛො භගවා පාටලිගාමිකෙ උපාසකෙ ආමන්තෙසි –

[දී. නි. 3.316; අ. නි. 5.213 ආදයො], ගහපතයො, ආදීනවා දුස්සීලස්ස සීලවිපත්තියා. කතමෙ පඤ්ච? ඉධ, ගහපතයො, දුස්සීලො සීලවිපන්නො පමාදාධිකරණං මහතිං භොගජානිං නිගච්ඡති. අයං පඨමො ආදීනවො දුස්සීලස්ස සීලවිපත්තියා. පුන චපරං, ගහපතයො, දුස්සීලස්ස සීලවිපන්නස්ස පාපකො කිත්තිසද්දො අබ්භුග්ගච්ඡති. අයං දුතියො ආදීනවො දුස්සීලස්ස සීලවිපත්තියා. පුන චපරං, ගහපතයො, දුස්සීලො සීලවිපන්නො යඤ්ඤදෙව පරිසං උපසඞ්කමති, යදි ඛත්තියපරිසං, යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං, යදි ගහපතිපරිසං, යදි සමණපරිසං, අවිසාරදො උපසඞ්කමති මඞ්කුභූතො. අයං තතියො ආදීනවො දුස්සීලස්ස සීලවිපත්තියා. පුන චපරං, ගහපතයො, දුස්සීලො සීලවිපන්නො සම්මූළ්හො කාලංකරොති. අයං චතුත්ථො ආදීනවො දුස්සීලස්ස සීලවිපත්තියා. පුන චපරං, ගහපතයො, දුස්සීලො සීලවිපන්නො කායස්ස භෙදා පරං මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති. අයං පඤ්චමො ආදීනවො දුස්සීලස්ස සීලවිපත්තියා. ඉමෙ ඛො, ගහපතයො, පඤ්ච ආදීනවා දුස්සීලස්ස සීලවිපත්තියා.

[දී. නි. 3.316; අ. නි. 5.213 ආදයො] ‘‘පඤ්චිමෙ, ගහපතයො, ආනිසංසා සීලවතො සීලසම්පදාය. කතමෙ පඤ්ච? ඉධ, ගහපතයො, සීලවා සීලසම්පන්නො අප්පමාදාධිකරණං මහන්තං භොගක්ඛන්ධං අධිගච්ඡති. අයං පඨමො ආනිසංසො සීලවතො සීලසම්පදාය . පුන චපරං, ගහපතයො, සීලවතො සීලසම්පන්නස්ස කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්භුග්ගච්ඡති. අයං දුතියො ආනිසංසො සීලවතො සීලසම්පදාය. පුන චපරං, ගහපතයො, සීලවා සීලසම්පන්නො යඤ්ඤදෙව පරිසං උපසඞ්කමති, යදි ඛත්තියපරිසං, යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං, යදි ගහපතිපරිසං, යදි සමණපරිසං, විසාරදො උපසඞ්කමති අමඞ්කුභූතො. අයං තතියො ආනිසංසො සීලවතො සීලසම්පදාය. පුන චපරං, ගහපතයො, සීලවා සීලසම්පන්නො අසම්මූළ්හො කාලංකරොති. අයං චතුත්ථො ආනිසංසො සීලවතො සීලසම්පදාය. පුන චපරං, ගහපතයො, සීලවා සීලසම්පන්නො කායස්ස භෙදා පරං මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. අයං පඤ්චමො ආනිසංසො සීලවතො සීලසම්පදාය. ඉමෙ ඛො, ගහපතයො, පඤ්ච ආනිසංසා සීලවතො සීලසම්පදායාති.

අථ ඛො භගවා පාටලිගාමිකෙ උපාසකෙ බහුදෙව රත්තිං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජෙත්වා සම්පහංසෙත්වා උය්‍යොජෙසි – ‘‘අභික්කන්තා ඛො, ගහපතයො, රත්ති. යස්සදානි තුම්හෙ කාලං මඤ්ඤථා’’ති. ‘‘එවං, භන්තෙ’’ති, ඛො පාටලිගාමිකා උපාසකා භගවතො පටිස්සුණිත්වා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කමිංසු. අථ ඛො භගවා අචිරපක්කන්තෙසු පාටලිගාමිකෙසු උපාසකෙසු සුඤ්ඤාගාරං පාවිසි.

පාටලිගාමවත්ථු නිට්ඨිතං.

174. සුනිධවස්සකාරවත්ථු

286. තෙන ඛො පන සමයෙන සුනිධවස්සකාරා මගධමහාමත්තා පාටලිගාමෙ නගරං මාපෙන්ති වජ්ජීනං පටිබාහාය. අද්දසා ඛො භගවා රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සම්බහුලා දෙවතායො පාටලිගාමෙ වත්ථූනි පරිග්ගණ්හන්තියො. යස්මිං පදෙසෙ මහෙසක්ඛා

දෙවතා වත්ථූනි පරිග්ගණ්හන්ති, මහෙසක්ඛානං තත්ථ රාජූනං රාජමහාමත්තානං චිත්තානි නමන්ති නිවෙසනානි මාපෙතුං. යස්මිං පදෙසෙ මජ්ඣිමා දෙවතා වත්ථූනි පරිග්ගණ්හන්ති, මජ්ඣිමානං තත්ථ රාජූනං රාජමහාමත්තානං චිත්තානි නමන්ති නිවෙසනානි මාපෙතුං. යස්මිං පදෙසෙ නීචා දෙවතා වත්ථූනි පරිග්ගණ්හන්ති, නීචානං තත්ථ රාජූනං රාජමහාමත්තානං චිත්තානි නමන්ති නිවෙසනානි මාපෙතුං. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමන්තෙසි – ‘‘කෙ නු ඛො තෙ, ආනන්ද, පාටලිගාමෙ නගරං මාපෙන්තී’’ති? ‘‘සුනිධවස්සකාරා , භන්තෙ, මගධමහාමත්තා පාටලිගාමෙ නගරං මාපෙන්ති වජ්ජීනං පටිබාහායා’’ති. සෙය්‍යථාපි, ආනන්ද, දෙවෙහි තාවතිංසෙහි සද්ධිං මන්තෙත්වා, එවමෙව ඛො, ආනන්ද, සුනිධවස්සකාරා මගධමහාමත්තා පාටලිගාමෙ නගරං මාපෙන්ති වජ්ජීනං පටිබාහාය. ඉධාහං, ආනන්ද, රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය අද්දසං දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සම්බහුලා දෙවතායො පාටලිගාමෙ වත්ථූනි පරිග්ගණ්හන්තියො. යස්මිං පදෙසෙ මහෙසක්ඛා දෙවතා වත්ථූනි පරිග්ගණ්හන්ති, මහෙසක්ඛානං තත්ථ රාජූනං රාජමහාමත්තානං චිත්තානි නමන්ති නිවෙසනානි මාපෙතුං. යස්මිං පදෙසෙ මජ්ඣිමා දෙවතා වත්ථූනි පරිග්ගණ්හන්ති, මජ්ඣිමානං තත්ථ රාජූනං රාජමහාමත්තානං චිත්තානි නමන්ති නිවෙසනානි මාපෙතුං. යස්මිං පදෙසෙ නීචා දෙවතා වත්ථූනි පරිග්ගණ්හන්ති, නීචානං තත්ථ රාජූනං රාජමහාමත්තානං චිත්තානි නමන්ති නිවෙසනානි මාපෙතුං. යාවතා, ආනන්ද, අරියං ආයතනං, යාවතා වණිප්පථො, ඉදං අග්ගනගරං භවිස්සති පාටලිපුත්තං පුටභෙදනං. පාටලිපුත්තස්ස ඛො, ආනන්ද, තයො අන්තරායා භවිස්සන්ති – අග්ගිතො වා උදකතො වා අබ්භන්තරතො වා මිථුභෙදාති.

අථ ඛො සුනිධවස්සකාරා මගධමහාමත්තා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා භගවතා සද්ධිං සම්මොදිංසු, සම්මොදනීයං කථං සාරණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං ඨිතා ඛො සුනිධවස්සකාරා මගධමහාමත්තා භගවන්තං එතදවොචුං – ‘‘අධිවාසෙතු නො භවං ගොතමො අජ්ජතනාය භත්තං සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙනා’’ති. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හීභාවෙන. අථ ඛො සුනිධවස්සකාරා මගධමහාමත්තා භගවතො අධිවාසනං විදිත්වා පක්කමිංසු. අථ ඛො සුනිධවස්සකාරා මගධමහාමත්තා පණීතං ඛාදනීයං භොජනීයං පටියාදාපෙත්වා භගවතො කාලං ආරොචාපෙසුං – ‘‘කාලො, භො ගොතම, නිට්ඨිතං භත්ත’’න්ති. අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන සුනිධවස්සකාරානං මගධමහාමත්තානං පරිවෙසනා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙන . අථ ඛො සුනිධවස්සකාරා මගධමහාමත්තා බුද්ධප්පමුඛං භික්ඛුසඞ්ඝං පණීතෙන ඛාදනීයෙන භොජනීයෙන සහත්ථා සන්තප්පෙත්වා සම්පවාරෙත්වා භගවන්තං භුත්තාවිං ඔනීතපත්තපාණිං එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නෙ ඛො සුනිධවස්සකාරෙ මගධමහාමත්තෙ භගවා ඉමාහි ගාථාහි අනුමොදි –

‘‘යස්මිං පදෙසෙ කප්පෙති, වාසං පණ්ඩිතජාතියො;
සීලවන්තෙත්ථ භොජෙත්වා, සඤ්ඤතෙ බ්‍රහ්මචාරයො [බ්‍රහ්මචාරිනො (ස්‍යා.)].

‘‘යා තත්ථ දෙවතා ආසුං, තාසං දක්ඛිණමාදිසෙ;
තා පූජිතා පූජයන්ති, මානිතා මානයන්ති නං.

‘‘තතො නං අනුකම්පන්ති, මාතා පුත්තංව ඔරසං;
දෙවතානුකම්පිතො පොසො, සදා භද්‍රානි පස්සතී’’ති.

අථ ඛො භගවා සුනිධවස්සකාරෙ මගධමහාමත්තෙ ඉමාහි ගාථාහි අනුමොදිත්වා උට්ඨායාසනා පක්කාමි. තෙන ඛො පන සමයෙන සුනිධවස්සකාරා මගධමහාමත්තා භගවන්තං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබන්ධා හොන්ති, ‘‘යෙනජ්ජ සමණො ගොතමො ද්වාරෙන නික්ඛමිස්සති, තං ගොතමද්වාරං නාම භවිස්සති ; යෙන තිත්ථෙන ගඞ්ගං නදිං උත්තරිස්සති, තං ගොතමතිත්ථං නාම භවිස්සතී’’ති. අථ ඛො භගවා යෙන ද්වාරෙන නික්ඛමි, තං ගොතමද්වාරං නාම අහොසි. අථ ඛො භගවා යෙන ගඞ්ගා නදී තෙනුපසඞ්කමි. තෙන ඛො පන සමයෙන ගඞ්ගා නදී පූරා හොති සමතිත්තිකා කාකපෙය්‍යා. මනුස්සා අඤ්ඤෙ නාවං පරියෙසන්ති , අඤ්ඤෙ උළුම්පං පරියෙසන්ති, අඤ්ඤෙ කුල්ලං බන්ධන්ති ඔරා පාරං ගන්තුකාමා. අද්දසා ඛො භගවා තෙ මනුස්සෙ අඤ්ඤෙ නාවං පරියෙසන්තෙ, අඤ්ඤෙ උළුම්පං පරියෙසන්තෙ, අඤ්ඤෙ කුල්ලං බන්ධන්තෙ ඔරා පාරං ගන්තුකාමෙ, දිස්වාන සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමිඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමිඤ්ජෙය්‍ය, එවමෙව ඛො ගඞ්ගාය නදියා ඔරිමතීරෙ අන්තරහිතො පාරිමතීරෙ පච්චුට්ඨාසි සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙන. අථ ඛො භගවා එතමත්ථං විදිත්වා තායං වෙලායං ඉමං උදානං උදානෙසි –

‘‘යෙ තරන්ති අණ්ණවං සරං;
සෙතුං කත්වාන විසජ්ජ පල්ලලානි;
කුල්ලඤ්හි ජනො බන්ධති;
තිණ්ණා මෙධාවිනො ජනා’’ති.

සුනිධවස්සකාරවත්ථු නිට්ඨිතං.

175. කොටිගාමෙ සච්චකථා

287. අථ ඛො භගවා යෙන කොටිගාමො තෙනුපසඞ්කමි. තත්‍ර සුදං භගවා කොටිගාමෙ විහරති. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – [දී. නි. 2.155] ‘‘චතුන්නං, භික්ඛවෙ, අරියසච්චානං අනනුබොධා අප්පටිවෙධා එවමිදං දීඝමද්ධානං සන්ධාවිතං සංසරිතං මමඤ්චෙව තුම්හාකඤ්ච. කතමෙසං චතුන්නං? දුක්ඛස්ස, භික්ඛවෙ, අරියසච්චස්ස අනනුබොධා අප්පටිවෙධා එවමිදං දීඝමද්ධානං සන්ධාවිතං සංසරිතං මමඤ්චෙව තුම්හාකඤ්ච. දුක්ඛසමුදයස්ස අරියසච්චස්ස…පෙ…. දුක්ඛනිරොධස්ස අරියසච්චස්ස…පෙ…. දුක්ඛනිරොධගාමිනියා පටිපදාය අරියසච්චස්ස අනනුබොධා අප්පටිවෙධා එවමිදං දීඝමද්ධානං සන්ධාවිතං සංසරිතං මමඤ්චෙව තුම්හාකඤ්ච. තයිදං, භික්ඛවෙ, දුක්ඛං අරියසච්චං අනුබුද්ධං පටිවිද්ධං, දුක්ඛසමුදයං [දුක්ඛසමුදයො (ස්‍යා.)] අරියසච්චං අනුබුද්ධං පටිවිද්ධං, දුක්ඛනිරොධං [දුක්ඛනිරොධො (ස්‍යා.)] අරියසච්චං අනුබුද්ධං පටිවිද්ධං, දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදා අරියසච්චං අනුබුද්ධං පටිවිද්ධං, උච්ඡින්නා භවතණ්හා, ඛීණා භවනෙත්ති, නත්ථිදානි පුනබ්භවො’’ති.

චතුන්නං අරියසච්චානං, යථාභූතං අදස්සනා;
සංසිතං දීඝමද්ධානං, තාසු තාස්වෙව ජාතිසු.

තානි එතානි දිට්ඨානි, භවනෙත්ති සමූහතා;
උච්ඡින්නං මූලං දුක්ඛස්ස, නත්ථිදානි පුනබ්භවොති.

කොටිගාමෙ සච්චකථා නිට්ඨිතා.

176. අම්බපාලීවත්ථු

288. [දී. නි. 2.161 ආදයො] අස්සොසි ඛො අම්බපාලී ගණිකා – භගවා කිර කොටිගාමං අනුප්පත්තොති. අථ ඛො අම්බපාලී ගණිකා භද්‍රානි භද්‍රානි යානානි යොජාපෙත්වා භද්‍රං භද්‍රං යානං අභිරුහිත්වා භද්‍රෙහි භද්‍රෙහි යානෙහි වෙසාලියා නිය්‍යාසි භගවන්තං දස්සනාය. යාවතිකා යානස්ස භූමි, යානෙන ගන්ත්වා, යානා පච්චොරොහිත්වා, පත්තිකාව යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො අම්බපාලිං ගණිකං භගවා ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සම්පහංසෙසි. අථ ඛො අම්බපාලී ගණිකා භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතා සමාදපිතා සමුත්තෙජිතා සම්පහංසිතා භගවන්තං එතදවොච – ‘‘අධිවාසෙතු මෙ, භන්තෙ, භගවා ස්වාතනාය භත්තං සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙනා’’ති. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හීභාවෙන. අථ ඛො අම්බපාලී ගණිකා භගවතො අධිවාසනං විදිත්වා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි.

අම්බපාලීවත්ථු නිට්ඨිතං.

177. ලිච්ඡවීවත්ථු

289. [දී. නි. 2.161 ආදයො] අස්සොසුං ඛො වෙසාලිකා ලිච්ඡවී – භගවා කිර කොටිගාමං අනුප්පත්තොති. අථ ඛො වෙසාලිකා ලිච්ඡවී භද්‍රානි භද්‍රානි යානානි යොජාපෙත්වා භද්‍රං භද්‍රං යානං අභිරුහිත්වා භද්‍රෙහි භද්‍රෙහි යානෙහි වෙසාලියා නිය්‍යාසුං භගවන්තං දස්සනාය. අප්පෙකච්චෙ ලිච්ඡවී නීලා හොන්ති නීලවණ්ණා නීලවත්ථා නීලාලඞ්කාරා, අප්පෙකච්චෙ ලිච්ඡවී පීතා හොන්ති පීතවණ්ණා පීතවත්ථා පීතාලඞ්කාරා, අප්පෙකච්චෙ ලිච්ඡවී ලොහිතා හොන්ති ලොහිතවණ්ණා ලොහිතවත්ථා ලොහිතාලඞ්කාරා, අප්පෙකච්චෙ ලිච්ඡවී ඔදාතා හොන්ති ඔදාතවණ්ණා ඔදාතවත්ථා ඔදාතාලඞ්කාරා. අථ ඛො අම්බපාලී ගණිකා දහරානං දහරානං ලිච්ඡවීනං ඊසාය ඊසං යුගෙන යුගං චක්කෙන චක්කං අක්ඛෙන අක්ඛං පටිවට්ටෙසි [පටිවත්තෙසි (ක.)]. අථ ඛො තෙ ලිච්ඡවී අම්බපාලිං ගණිකං එතදවොචුං – ‘‘කිස්ස, ජෙ අම්බපාලි, දහරානං දහරානං [අම්හාකං දහරානං දහරානං (සී. ස්‍යා.)] ලිච්ඡවීනං ඊසාය ඊසං යුගෙන යුගං චක්කෙන චක්කං අක්ඛෙන අක්ඛං පටිවට්ටෙසී’’ති? ‘‘තථා හි පන මයා, අය්‍යපුත්තා, ස්වාතනාය බුද්ධප්පමුඛො භික්ඛුසඞ්ඝො නිමන්තිතො’’ති. ‘‘දෙහි, ජෙ අම්බපාලි, අම්හාකං එතං භත්තං සතසහස්සෙනා’’ති. ‘‘සචෙපි මෙ, අය්‍යපුත්තා, වෙසාලිං සාහාරං දජ්ජෙය්‍යාථ, නෙව දජ්ජාහං තං භත්ත’’න්ති. අථ ඛො තෙ ලිච්ඡවී අඞ්ගුලිං ඵොටෙසුං – ‘‘ජිතම්හා වත, භො, අම්බකාය, පරාජිතම්හ වත, භො, අම්බකායා’’ති. අථ ඛො තෙ ලිච්ඡවී යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු. අද්දසා ඛො භගවා තෙ ලිච්ඡවී දූරතොව ආගච්ඡන්තෙ, දිස්වාන භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘යෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි දෙවා තාවතිංසා අදිට්ඨපුබ්බා, ඔලොකෙථ, භික්ඛවෙ, ලිච්ඡවීපරිසං; අපලොකෙථ, භික්ඛවෙ, ලිච්ඡවීපරිසං; උපසංහරථ, භික්ඛවෙ, ලිච්ඡවීපරිසං තාවතිංසපරිස’’න්ති. අථ ඛො තෙ ලිච්ඡවී යාවතිකා යානස්ස භූමි, යානෙන ගන්ත්වා යානා පච්චොරොහිත්වා පත්තිකාව යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නෙ ඛො තෙ ලිච්ඡවී භගවා ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සම්පහංසෙසි. අථ ඛො තෙ ලිච්ඡවී, භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතා සමාදපිතා සමුත්තෙජිතා සම්පහංසිතා භගවන්තං එතදවොචුං – ‘‘අධිවාසෙතු නො, භන්තෙ, භගවා ස්වාතනාය භත්තං සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙනා’’ති. ‘‘අධිවුට්ඨොම්හි, ලිච්ඡවී, ස්වාතනාය අම්බපාලියා ගණිකාය භත්ත’’න්ති. අථ ඛො තෙ ලිච්ඡවී අඞ්ගුලිං ඵොටෙසුං – ‘‘ජිතම්හ වත, භො, අම්බකාය, පරාජිතම්හ වත , භො, අම්බකායා’’ති. අථ ඛො තෙ ලිච්ඡවී භගවතො භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කමිංසු.

අථ ඛො භගවා කොටිගාමෙ යථාභිරන්තං විහරිත්වා [මහාපරිනිබ්බානසුත්තෙ අනුසන්ධි අඤ්ඤථා ආගතො] යෙන නාතිකා [නාදිකා (සී. ස්‍යා.)] තෙනුපසඞ්කමි. තත්‍ර සුදං භගවා නාතිකෙ විහරති ගිඤ්ජකාවසථෙ. අථ ඛො අම්බපාලී ගණිකා තස්සා රත්තියා අච්චයෙන සකෙ ආරාමෙ පණීතං ඛාදනීයං භොජනීයං පටියාදාපෙත්වා භගවතො කාලං ආරොචාපෙසි – ‘‘කාලො, භන්තෙ, නිට්ඨිතං භත්ත’’න්ති. අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන අම්බපාලියා ගණිකාය පරිවෙසනා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙන . අථ ඛො අම්බපාලී ගණිකා බුද්ධප්පමුඛං භික්ඛුසඞ්ඝං පණීතෙන ඛාදනීයෙන භොජනීයෙන සහත්ථා සන්තප්පෙත්වා සම්පවාරෙත්වා භගවන්තං භුත්තාවිං ඔනීතපත්තපාණිං එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නා ඛො අම්බපාලී ගණිකා භගවන්තං එතදවොච – ‘‘ඉමාහං, භන්තෙ, අම්බවනං බුද්ධප්පමුඛස්ස භික්ඛුසඞ්ඝස්ස දම්මී’’ති. පටිග්ගහෙසි භගවා ආරාමං. අථ ඛො භගවා අම්බපාලිං ගණිකං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජෙත්වා සම්පහංසෙත්වා උට්ඨායාසනා යෙන මහාවනං තෙනුපසඞ්කමි. තත්‍ර සුදං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කූටාගාරසාලායං.

ලිච්ඡවිවත්ථු නිට්ඨිතං.

ලිච්ඡවිභාණවාරො නිට්ඨිතො තතියො.

178. සීහසෙනාපතිවත්ථු

290. [අ. නි. 8.12 ආදයො] තෙන ඛො පන සමයෙන අභිඤ්ඤාතා අභිඤ්ඤාතා ලිච්ඡවී සන්ධාගාරෙ [සන්ථාගාරෙ (සී. ස්‍යා.)] සන්නිසින්නා සන්නිපතිතා අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස වණ්ණං භාසන්ති, ධම්මස්ස වණ්ණං භාසන්ති, සඞ්ඝස්ස වණ්ණං භාසන්ති. තෙන ඛො පන සමයෙන සීහො සෙනාපති නිගණ්ඨසාවකො තස්සං පරිසායං නිසින්නො හොති. අථ ඛො සීහස්ස සෙනාපතිස්ස එතදහොසි – ‘‘නිස්සංසයං ඛො සො භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො භවිස්සති, තථා හිමෙ අභිඤ්ඤාතා අභිඤ්ඤාතා ලිච්ඡවී සන්ථාගාරෙ සන්නිසින්නා සන්නිපතිතා අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස වණ්ණං භාසන්ති, ධම්මස්ස වණ්ණං භාසන්ති, සඞ්ඝස්ස වණ්ණං භාසන්ති. යංනූනාහං තං භගවන්තං දස්සනාය උපසඞ්කමෙය්‍යං අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධ’’න්ති. අථ ඛො සීහො සෙනාපති යෙන නිගණ්ඨො නාටපුත්තො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා නිගණ්ඨං නාටපුත්තං එතදවොච – ‘‘ඉච්ඡාමහං, භන්තෙ, සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඞ්කමිතු’’න්ති. ‘‘කිං පන ත්වං, සීහ, කිරියවාදො සමානො අකිරියවාදං සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඞ්කමිස්සසි? සමණො හි, සීහ, ගොතමො අකිරියවාදො අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතී’’ති. අථ ඛො සීහස්ස සෙනාපතිස්ස යො අහොසි ගමිකාභිසඞ්ඛාරො භගවන්තං දස්සනාය, සො පටිප්පස්සම්භි. දුතියම්පි ඛො අභිඤ්ඤාතා අභිඤ්ඤාතා ලිච්ඡවී සන්ධාගාරෙ සන්නිසින්නා සන්නිපතිතා අනෙකපරියානෙන බුද්ධස්ස වණ්ණං භාසන්ති, ධම්මස්ස වණ්ණං භාසන්ති, සඞ්ඝස්ස වණ්ණං භාසන්ති. දුතියම්පි ඛො සීහස්ස සෙනාපතිස්ස එතදහොසි – ‘‘නිස්සංසයං ඛො සො භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො භවිස්සති, තථා හිමෙ අභිඤ්ඤාතා අභිඤ්ඤාතා ලිච්ඡවී සන්ධාගාරෙ සන්නිසින්නා සන්නිපතිතා අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස වණ්ණං භාසන්ති, ධම්මස්ස වණ්ණං භාසන්ති, සඞ්ඝස්ස වණ්ණං භාසන්ති. යංනූනාහං තං භගවන්තං දස්සනාය උපසඞ්කමෙය්‍යං අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධ’’න්ති. දුතියම්පි ඛො සීහො සෙනාපති යෙන නිගණ්ඨො නාටපුත්තො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා නිගණ්ඨං නාටපුත්තං එතදවොච – ‘‘ඉච්ඡාමහං, භන්තෙ, සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඞ්කමිතු’’න්ති. ‘‘කිං පන ත්වං, සීහ, කිරියවාදො සමානො අකිරියවාදං සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඞ්කමිස්සසි? සමණො හි, සීහ, ගොතමො අකිරියවාදො අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති , තෙන ච සාවකෙ විනෙතී’’ති. දුතියම්පි ඛො සීහස්ස සෙනාපතිස්ස යො අහොසි ගමිකාභිසඞ්ඛාරො භගවන්තං දස්සනාය, සො පටිප්පස්සම්භි. තතියම්පි ඛො අභිඤ්ඤාතා අභිඤ්ඤාතා ලිච්ඡවී සන්ධාගාරෙ සන්නිසින්නා සන්නිපතිතා අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස වණ්ණං භාසන්ති, ධම්මස්ස වණ්ණං භාසන්ති, සඞ්ඝස්ස වණ්ණං භාසන්ති. තතියම්පි ඛො සීහස්ස සෙනාපතිස්ස එතදහොසි – ‘‘නිස්සංසයං ඛො සො භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො භවිස්සති, තථා හිමෙ අභිඤ්ඤාතා අභිඤ්ඤාතා ලිච්ඡවී සන්ධාගාරෙ සන්නිසින්නා සන්නිපතිතා අනෙකපරියායෙන බුද්ධස්ස වණ්ණං භාසන්ති, ධම්මස්ස වණ්ණං භාසන්ති, සඞ්ඝස්ස වණ්ණං භාසන්ති. කිඤ්හි මෙ කරිස්සන්ති නිගණ්ඨා අපලොකිතා වා අනපලොකිතා වා? යංනූනාහං අනපලොකෙත්වාව නිගණ්ඨෙ තං භගවන්තං දස්සනාය උපසඞ්කමෙය්‍යං අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධ’’න්ති.

අථ ඛො සීහො සෙනාපති පඤ්චහි රථසතෙහි දිවා දිවස්ස වෙසාලියා නිය්‍යාසි භගවන්තං දස්සනාය. යාවතිකා යානස්ස භූමි, යානෙන ගන්ත්වා යානා පච්චොරොහිත්වා පත්තිකොව යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො සීහො සෙනාපති භගවන්තං එතදවොච – ‘‘සුතං මෙ තං, භන්තෙ, ‘අකිරියවාදො සමණො ගොතමො අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතී’ති. යෙ තෙ, භන්තෙ, එවමාහංසු ‘අකිරියවාදො සමණො ගොතමො, අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතී’ති. කච්චි තෙ, භන්තෙ, භගවතො වුත්තවාදිනො, න ච භගවන්තං අභූතෙන අබ්භාචික්ඛන්ති, ධම්මස්ස චානුධම්මං බ්‍යාකරොන්ති, න ච කොචි සහධම්මිකො වාදානුවාදො ගාරය්හං ඨානං ආගච්ඡති? අනබ්භක්ඛාතුකාමා හි මයං, භන්තෙ, භගවන්ත’’න්ති.

291. ‘‘අත්ථි, සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය – අකිරියවාදො සමණො ගොතමො, අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතීති. අත්ථි, සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සම්මා

වදමානො වදෙය්‍ය – කිරියවාදො සමණො ගොතමො කිරියාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතීති. අත්ථි, සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය – උච්ඡෙදවාදො සමණො ගොතමො උච්ඡෙදාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතීති. අත්ථි, සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය – ජෙගුච්ඡී සමණො ගොතමො, ජෙගුච්ඡිතාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතීති. අත්ථි, සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය – වෙනයිකො සමණො ගොතමො, විනයාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතීති. අත්ථි, සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය – තපස්සී සමණො ගොතමො, තපස්සිතාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතීති. අත්ථි, සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය – අපගබ්භො සමණො ගොතමො, අපගබ්භතාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතීති. අත්ථි, සීහ , පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය – අස්සත්ථො සමණො ගොතමො, අස්සාසාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතීති.

292. ‘‘කතමො ච, සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය – අකිරියවාදො සමණො ගොතමො, අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති , තෙන ච සාවකෙ විනෙතීති? අහඤ්හි, සීහ, අකිරියං වදාමි කායදුච්චරිතස්ස වචීදුච්චරිතස්ස මනොදුච්චරිතස්ස; අනෙකවිහිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං අකිරියං වදාමි. අයං ඛො, සීහ, පරියායො , යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය – අකිරියවාදො සමණො ගොතමො, අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතීති.

‘‘කතමො ච, සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය – කිරියවාදො සමණො ගොතමො, කිරියාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතීති? අහඤ්හි, සීහ, කිරියං වදාමි කායසුචරිතස්ස වචීසුචරිතස්ස මනොසුචරිතස්ස, අනෙකවිහිතානං කුසලානං ධම්මානං කිරියං වදාමි. අයං ඛො, සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය – කිරියවාදො සමණො ගොතමො, කිරියාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතීති.

‘‘කතමො ච, සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය – උච්ඡෙදවාදො සමණො ගොතමො, උච්ඡෙදාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතීති? අහඤ්හි, සීහ, උච්ඡෙදං වදාමි රාගස්ස දොසස්ස මොහස්ස; අනෙකවිහිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං උච්ඡෙදං වදාමි. අයං ඛො , සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය – උච්ඡෙදවාදො සමණො ගොතමො උච්ඡෙදාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතීති.

‘‘කතමො ච, සීහ, පරියායො යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය – ජෙගුච්ඡී සමණො ගොතමො, ජෙගුච්ඡිතාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතීති? අහඤ්හි, සීහ, ජිගුච්ඡාමි කායදුච්චරිතෙන වචීදුච්චරිතෙන මනොදුච්චරිතෙන; අනෙකවිහිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපත්තියා ජිගුච්ඡාමි. අයං ඛො, සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය – ජෙගුච්ඡී සමණො ගොතමො, ජෙගුච්ඡිතාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතීති.

‘‘කතමො ච, සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය – වෙනයිකො සමණො ගොතමො, විනයාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතීති? අහඤ්හි, සීහ, විනයාය ධම්මං දෙසෙමි රාගස්ස දොසස්ස මොහස්ස; අනෙකවිහිතානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං විනයාය ධම්මං දෙසෙමි. අයං ඛො, සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය – වෙනයිකො සමණො ගොතමො, විනයාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතීති.

‘‘කතමො ච, සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය – තපස්සී සමණො ගොතමො, තපස්සිතාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතීති? තපනීයාහං, සීහ, පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ වදාමි – කායදුච්චරිතං වචීදුච්චරිතං මනොදුච්චරිතං. යස්ස ඛො, සීහ, තපනීයා පාපකා අකුසලා ධම්මා පහීනා උච්ඡින්නමූලා තාලාවත්ථුකතා අනභාවඞ්කතා ආයතිං අනුප්පාදධම්මා, තමහං තපස්සීති වදාමි. තථාගතස්ස ඛො, සීහ, තපනීයා පාපකා අකුසලා ධම්මා පහීනා උච්ඡින්නමූලා තාලාවත්ථුකතා අනභාවංකතා ආයතිං අනුප්පාදධම්මා. අයං ඛො, සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය ‘‘තපස්සී සමණො ගොතමො තපස්සිතාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතී’’ති.

‘‘කතමො ච, සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය – අපගබ්භො සමණො ගොතමො අපගබ්භතාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතීති? යස්ස ඛො, සීහ, ආයතිං ගබ්භසෙය්‍යා පුනබ්භවාභිනිබ්බත්ති පහීනා උච්ඡින්නමූලා තාලාවත්ථුකතා අනභාවංකතා ආයතිං අනුප්පාදධම්මා, තමහං අපගබ්භොති වදාමි. තථාගතස්ස ඛො, සීහ, ආයතිං ගබ්භසෙය්‍යා පුනබ්භවාභිනිබ්බත්ති පහීනා උච්ඡින්නමූලා තාලාවත්ථුකතා අනභාවංකතා ආයතිං අනුප්පාදධම්මා. අයං ඛො, සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය – අපගබ්භො සමණො ගොතමො, අපගබ්භතාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතීති.

‘‘කතමො ච, සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය – අස්සත්ථො සමණො ගොතමො අස්සාසාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතීති? අහඤ්හි, සීහ, අස්සත්ථො පරමෙන අස්සාසෙන, අස්සාසාය

ධම්මං දෙසෙමි, තෙන ච සාවකෙ විනෙමි. අයං ඛො, සීහ, පරියායො, යෙන මං පරියායෙන සම්මා වදමානො වදෙය්‍ය – අස්සත්ථො සමණො ගොතමො අස්සාසාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතී’’ති.

293. එවං වුත්තෙ සීහො සෙනාපති භගවන්තං එතදවොච – ‘‘අභික්කන්තං, භන්තෙ…පෙ.… උපාසකං මං භගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතං සරණං ගත’’න්ති. ‘‘අනුවිච්චකාරං [අනුවිජ්ජකාරං (ක.)] ඛො, සීහ, කරොහි; අනුවිච්චකාරො තුම්හාදිසානං ඤාතමනුස්සානං සාධු හොතී’’ති. ‘‘ඉමිනාපාහං, භන්තෙ, භගවතො භියොසොමත්තාය අත්තමනො අභිරද්ධො, යං මං භගවා එවමාහ – ‘අනුවිච්චකාරං ඛො, සීහ, කරොහි; අනුවිච්චකාරො තුම්හාදිසානං ඤාතමනුස්සානං සාධු හොතී’ති. මමඤ්හි, භන්තෙ, අඤ්ඤතිත්ථියා සාවකං ලභිත්වා කෙවලකප්පං වෙසාලිං පටාකං පරිහරෙය්‍යුං – ‘සීහො ඛො අම්හාකං සෙනාපති සාවකත්තං උපගතො’ති. අථ ච පන මං භගවා එවමාහ – ‘අනුවිච්චකාරං ඛො, සීහ, කරොහි; අනුවිච්චකාරො තුම්හාදිසානං ඤාතමනුස්සානං සාධු හොතී’ති. එසාහං, භන්තෙ, දුතියම්පි භගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඞ්ඝඤ්ච. උපාසකං මං භගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතං සරණං ගත’’න්ති. ‘‘දීඝරත්තං ඛො තෙ, සීහ, නිගණ්ඨානං ඔපානභූතං කුලං, යෙන නෙසං උපගතානං පිණ්ඩකං දාතබ්බං මඤ්ඤෙය්‍යාසී’’ති. ‘‘ඉමිනාපාහං, භන්තෙ, භගවතො භියොසොමත්තාය අත්තමනො අභිරද්ධො, යං මං භගවා එවමාහ – ‘දීඝරත්තං ඛො තෙ, සීහ, නිගණ්ඨානං ඔපානභූතං කුලං, යෙන නෙසං උපගතානං පිණ්ඩකං දාතබ්බං මඤ්ඤෙය්‍යාසී’ති. සුතං මෙ තං, භන්තෙ, සමණො ගොතමො එවමාහ – ‘මය්හමෙව දානං දාතබ්බං, න අඤ්ඤෙසං දානං දාතබ්බං; මය්හමෙව සාවකානං දානං දාතබ්බං, න අඤ්ඤෙසං සාවකානං දානං දාතබ්බං ; මය්හමෙව දින්නං මහප්ඵලං, න අඤ්ඤෙසං දින්නං මහප්ඵලං; මය්හමෙව සාවකානං දින්නං මහප්ඵලං, න අඤ්ඤෙසං සාවකානං දින්නං මහප්ඵල’න්ති. අථ ච පන මං භගවා නිගණ්ඨෙසුපි දානෙ සමාදපෙති. අපි ච, භන්තෙ, මයමෙත්ථ කාලං ජානිස්සාම. එසාහං, භන්තෙ, තතියම්පි භගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඞ්ඝඤ්ච. උපාසකං මං භගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතං සරණං ගත’’න්ති.

අථ ඛො භගවා සීහස්ස සෙනාපතිස්ස අනුපුබ්බිං කථං කථෙසි, සෙය්‍යථීදං – දානකථං…පෙ.… අපරප්පච්චයො සත්ථුසාසනෙ භගවන්තං එතදවොච – ‘‘අධිවාසෙතු මෙ, භන්තෙ, භගවා ස්වාතනාය භත්තං සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙනා’’ති. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හීභාවෙන. අථ ඛො සීහො සෙනාපති භගවතො අධිවාසනං විදිත්වා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි.

294. අථ ඛො සීහො සෙනාපති අඤ්ඤතරං පුරිසං ආණාපෙසි – ‘‘ගච්ඡ, භණෙ, පවත්තමංසං ජානාහී’’ති. අථ ඛො සීහො සෙනාපති තස්සා රත්තියා අච්චයෙන පණීතං ඛාදනීයං භොජනීයං පටියාදාපෙත්වා භගවතො කාලං ආරොචාපෙසි – ‘‘කාලො, භන්තෙ, නිට්ඨිතං භත්ත’’න්ති. අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන සීහස්ස සෙනාපතිස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙන.

තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා නිගණ්ඨා වෙසාලියං රථිකාය රථිකං සිඞ්ඝාටකෙන සිඞ්ඝාටකං බාහා පග්ගය්හ කන්දන්ති – ‘‘අජ්ජ සීහෙන සෙනාපතිනා ථූලං පසුං වධිත්වා සමණස්ස ගොතමස්ස භත්තං කතං, තං සමණො ගොතමො ජානං උද්දිස්සකතං මංසං පරිභුඤ්ජති පටිච්චකම්ම’’න්ති. අථ ඛො අඤ්ඤතරො පුරිසො යෙන සීහො සෙනාපති තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා සීහස්ස සෙනාපතිස්ස උපකණ්ණකෙ ආරොචෙසි ‘‘යග්ඝෙ, භන්තෙ, ජානෙය්‍යාසි, එතෙ සම්බහුලා නිගණ්ඨා වෙසාලියං රථිකාය රථිකං සිඞ්ඝාටකෙන සිඞ්ඝාටකං බාහා පග්ගය්හ කන්දන්ති – ‘අජ්ජ සීහෙන සෙනාපතිනා ථූලං පසුං වධිත්වා සමණස්ස ගොතමස්ස භත්තං කතං, තං සමණො ගොතමො ජානං උද්දිස්සකතං මංසං පරිභුඤ්ජති පටිච්චකම්ම’’’න්ති. ‘‘අලං අය්‍යො, දීඝරත්තම්පි තෙ ආයස්මන්තා අවණ්ණකාමා බුද්ධස්ස, අවණ්ණකාමා ධම්මස්ස, අවණ්ණකාමා සඞ්ඝස්ස; න ච පන තෙ ආයස්මන්තා ජිරිදන්ති තං භගවන්තං අසතා තුච්ඡා මුසා අභූතෙන අබ්භාචික්ඛන්තා; න ච මයං ජීවිතහෙතුපි සඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා වොරොපෙය්‍යාමා’’ති. අථ ඛො සීහො සෙනාපති බුද්ධප්පමුඛං භික්ඛුසඞ්ඝං පණීතෙන ඛාදනීයෙන භොජනීයෙන සහත්ථා සන්තප්පෙත්වා සම්පවාරෙත්වා භගවන්තං භුත්තාවිං ඔනීතපත්තපාණිං එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො සීහං සෙනාපතිං භගවා ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජෙත්වා සම්පහංසෙත්වා උට්ඨායාසනා පක්කාමි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘න, භික්ඛවෙ, ජා නං උද්දිස්සකතං මංසං පරිභුඤ්ජිතබ්බං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තිකොටිපරිසුද්ධං මච්ඡමංසං – අදිට්ඨං අස්සුතං අපරිසඞ්කිත’’න්ති.

සීහසෙනාපතිවත්ථු නිට්ඨිතං.

179. කප්පියභූමිඅනුජානනා

295. තෙන ඛො පන සමයෙන වෙසාලී සුභික්ඛා හොති සුසස්සා සුලභපිණ්ඩා, සුකරා උඤ්ඡෙන පග්ගහෙන යාපෙතුං. අථ ඛො භගවතො රහොගතස්ස පටිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි – ‘‘යානි තානි මයා භික්ඛූනං අනුඤ්ඤාතානි දුබ්භික්ඛෙ දුස්සස්සෙ දුල්ලභපිණ්ඩෙ අන්තො වුට්ඨං අන්තො පක්කං සාමං පක්කං උග්ගහිතපටිග්ගහිතකං තතො නීහටං පුරෙභත්තං පටිග්ගහිතං වනට්ඨං පොක්ඛරට්ඨං, අජ්ජාපි නු ඛො තානි භික්ඛූ පරිභුඤ්ජන්තී’’ති. අථ ඛො භගවා සායන්හසමයං පටිසල්ලානා වුට්ඨිතො ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමන්තෙසි – ‘‘යානි

තානි, ආනන්ද, මයා භික්ඛූනං අනුඤ්ඤාතානි දුබ්භික්ඛෙ දුස්සස්සෙ දුල්ලභපිණ්ඩෙ අන්තො වුට්ඨං අන්තො පක්කං සාමං පක්කං උග්ගහිතපටිග්ගහිතකං තතො නීහටං පුරෙභත්තං පටිග්ගහිතං වනට්ඨං පොක්ඛරට්ඨං, අජ්ජාපි නු ඛො තානි භික්ඛූ පරිභුඤ්ජන්තී''ති? ''පරිභුඤ්ජන්ති භගවා''ති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''යානි තානි, භික්ඛවෙ, මයා භික්ඛූනං අනුඤ්ඤාතානි දුබ්භික්ඛෙ දුස්සස්සෙ දුල්ලභපිණ්ඩෙ අන්තො වුට්ඨං අන්තො පක්කං සාමං පක්කං උග්ගහිතපටිග්ගහිතකං තතො නීහටං පුරෙභත්තං පටිග්ගහිතං වනට්ඨං පොක්ඛරට්ඨං, තානාහං අජ්ජතග්ගෙ පටික්ඛිපාමි. න, භික්ඛවෙ, අන්තො වුට්ඨං අන්තො පක්කං සාමං පක්කං උග්ගහිතපටිග්ගහිතකං පරිභුඤ්ජිතබ්බං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. න ච, භික්ඛවෙ, තතො නීහටං පුරෙභත්තං පටිග්ගහිතං වනට්ඨං පොක්ඛරට්ඨං භුත්තාවිනා පවාරිතෙන අනතිරිත්තං පරිභුඤ්ජිතබ්බං. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, යථාධම්මො කාරෙතබ්බො''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ජානපදා මනුස්සා බහුං ලොණම්පි, තෙලම්පි, තණ්ඩුලම්පි, ඛාදනීයම්පි සකටෙසු ආරොපෙත්වා බහාරාමකොට්ඨකෙ සකටපරිවට්ටං කරිත්වා අච්ඡන්ති – යදා පටිපාටිං ලභිස්සාම, තදා භත්තං කරිස්සාමාති. මහා ච මෙඝො උග්ගතො හොති. අථ ඛො තෙ මනුස්සා යෙනායස්මා ආනන්දො තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොචුං – ''ඉධ, භන්තෙ ආනන්ද, බහුං ලොණම්පි, තෙලම්පි, තණ්ඩුලම්පි, ඛාදනීයම්පි සකටෙසු ආරොපිතා තිට්ඨන්ති, මහා ච මෙඝො උග්ගතො ; කථං නු ඛො, භන්තෙ ආනන්ද, පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසි. ''තෙන හානන්ද, සඞ්ඝො පච්චන්තිමං විහාරං කප්පියභූමිං සම්මන්නිත්වා තත්ථ වාසෙතු, යං සඞ්ඝො ආකඞ්ඛති විහාරං වා අඩ්ඪයොගං වා පාසාදං වා හම්මියං වා ගුහං වා. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බා. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං විහාරං කප්පියභූමිං සම්මන්නෙය්‍ය, එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං විහාරං කප්පියභූමිං සම්මන්නති . යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස විහාරස්ස කප්පියභූමියා සම්මුති, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''සම්මතො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමො විහාරො කප්පියභූමි. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා තත්ථෙව සම්මුතියා [සම්මතිකාය (ස්‍යා.)] කප්පියභූමියා යාගුයො පචන්ති, භත්තානි පචන්ති, සූපානි සම්පාදෙන්ති, මංසානි කොට්ටෙන්ති, කට්ඨානි ඵාලෙන්ති. අස්සොසි ඛො භගවා රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය උච්චාසද්දං මහාසද්දං කාකොරවසද්දං, සුත්වාන ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමන්තෙසි – ''කිං නු ඛො සො, ආනන්ද, උච්චාසද්දො මහාසද්දො කාකොරවසද්දො''ති? ''එතරහි, භන්තෙ, මනුස්සා තත්ථෙව සම්මුතියා කප්පියභූමියා යාගුයො පචන්ති, භත්තානි පචන්ති, සූපානි සම්පාදෙන්ති, මංසානි කොට්ටෙන්ති, කට්ඨානි ඵාලෙන්ති. සො එසො, භගවා, උච්චාසද්දො මහාසද්දො කාකොරවසද්දො''ති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''න, භික්ඛවෙ, සම්මුති [සම්මතිකා (ස්‍යා.)] කප්පියභූමි පරිභුඤ්ජිතබ්බා. යො පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තිස්සො කප්පියභූමියො – උස්සාවනන්තිකං ගොනිසාදිකං ගහපති''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා යසොජො ගිලානො හොති. තස්සත්ථාය භෙසජ්ජානි ආහරියන්ති. තානි භික්ඛූ බහි වාසෙන්ති. උක්කපිණ්ඩිකාපි ඛාදන්ති, චොරාපි හරන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි , භික්ඛවෙ, සම්මුතිං කප්පියභූමිං පරිභුඤ්ජිතුං . අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චතස්සො කප්පියභූමියො – උස්සාවනන්තිකං ගොනිසාදිකං ගහපතිං සම්මුතින්ති.

කප්පියභූමිඅනුජානනා නිට්ඨිතා.

සීහභාණවාරො නිට්ඨිතො චතුත්ථො.

180. මෙණ්ඩකගහපතිවත්ථු

296. තෙන ඛො පන සමයෙන භද්දියනගරෙ මෙණ්ඩකො ගහපති පටිවසති. තස්ස එවරූපො ඉද්ධානුභාවො හොති – සීසං නහායිත්වා ධඤ්ඤාගාරං සම්මජ්ජාපෙත්වා බහිද්වාරෙ නිසීදති, අන්තලික්ඛා ධඤ්ඤස්ස ධාරා ඔපතිත්වා ධඤ්ඤාගාරං පූරෙති. භරියාය එවරූපො ඉද්ධානුභාවො හොති – එකංයෙව ආළ්හකථාලිකං උපනිසීදිත්වා එකඤ්ච සූපභිඤ්ජනකං [සූපභිඤ්ජරකං (සී.)] දාසකම්මකරපොරිසං භත්තෙන පරිවිසති, න තාව තං ඛියාති [ඛීයති (සී. ස්‍යා.)] යාව සා න වුට්ඨාති. පුත්තස්ස එවරූපො ඉද්ධානුභාවො හොති – එකංයෙව සහස්සථවිකං ගහෙත්වා දාසකම්මකරපොරිසස්ස ඡමාසිකං වෙතනං දෙති, න තාව තං ඛියාති යාවස්ස හත්ථගතා. සුණිසාය එවරූපො ඉද්ධානුභාවො හොති – එකංයෙව චතුදොණිකං පිටකං උපනිසීදිත්වා දාසකම්මකරපොරිසස්ස ඡමාසිකං භත්තං දෙති,

න තාව තං ඛියාති යාව සා න වුට්ඨාති. දාසස්ස එවරූපො ඉද්ධානුභාවො හොති – එකෙන නඞ්ගලෙන කසන්තස්ස සත්ත සීතායො ගච්ඡන්ති.

අස්සොසි ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො – ''අම්හාකං කිර විජිතෙ භද්දියනගරෙ මෙණ්ඩකො ගහපති පටිවසති. තස්ස එවරූපො ඉද්ධානුභාවො – සීසං නහායිත්වා ධඤ්ඤාගාරං සම්මජ්ජාපෙත්වා බහිද්වාරෙ නිසීදති, අන්තලික්ඛා ධඤ්ඤස්ස ධාරා ඔපතිත්වා ධඤ්ඤාගාරං පූරෙති. භරියාය එවරූපො ඉද්ධානුභාවො – එකංයෙව ආළ්හකථාලිකං උපනිසීදිත්වා එකඤ්ච සූපභිඤ්ජනකං දාසකම්මකරපොරිසං භත්තෙන පරිවිසති, න තාව තං ඛියාති යාව සා න වුට්ඨාති. පුත්තස්ස එවරූපො ඉද්ධානුභාවො – එකංයෙව සහස්සථවිකං ගහෙත්වා දාසකම්මකරපොරිසස්ස ඡමාසිකං වෙතනං දෙති, න තාව තං ඛියාති යාවස්ස හත්ථගතා. සුණිසාය එවරූපො ඉද්ධානුභාවො – එකංයෙව චතුදොණිකං පිටකං උපනිසීදිත්වා දාසකම්මකරපොරිසස්ස ඡමාසිකං භත්තං දෙති, න තාව තං ඛියාති යාව සා න වුට්ඨාති. දාසස්ස එවරූපො ඉද්ධානුභාවො – එකෙන නඞ්ගලෙන කසන්තස්ස සත්ත සීතායො ගච්ඡන්තී''ති. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො අඤ්ඤතරං සබ්බත්ථකං මහාමත්තං ආමන්තෙසි – ''අම්හාකං කිර, භණෙ, විජිතෙ භද්දියනගරෙ මෙණ්ඩකො ගහපති පටිවසති. තස්ස එවරූපො ඉද්ධානුභාවො – සීසං නහායිත්වා ධඤ්ඤාගාරං සම්මජ්ජාපෙත්වා බහිද්වාරෙ නිසීදති, අන්තලික්ඛා ධඤ්ඤස්ස ධාරා ඔපතිත්වා ධඤ්ඤාගාරං පූරෙති. භරියාය...පෙ.... පුත්තස්ස... සුණිසාය... දාසස්ස එවරූපො ඉද්ධානුභාවො, එකෙන නඞ්ගලෙන කසන්තස්ස සත්ත සීතායො ගච්ඡන්තීති. ගච්ඡ, භණෙ, ජානාහි. යථා මයා සාමං දිට්ඨො, එවං තව දිට්ඨො භවිස්සතී''ති.

297. එවං , දෙවාති ඛො සො මහාමත්තො රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස පටිස්සුණිත්වා චතුරඞ්ගිනියා සෙනාය යෙන භද්දියං තෙන පායාසි. අනුපුබ්බෙන යෙන භද්දියං යෙන මෙණ්ඩකො ගහපති තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා මෙණ්ඩකං ගහපතිං එතදවොච – ''අහඤ්හි, ගහපති, රඤ්ඤා ආණත්තො 'අම්හාකං කිර, භණෙ, විජිතෙ භද්දියනගරෙ මෙණ්ඩකො ගහපති පටිවසති, තස්ස එවරූපො ඉද්ධානුභාවො, සීසං නහායිත්වා... පෙ.... භරියාය... පුත්තස්ස... සුණිසාය... දාසස්ස එවරූපො ඉද්ධානුභාවො, එකෙන නඞ්ගලෙන කසන්තස්ස සත්ත සීතායො ගච්ඡන්තී'ති, ගච්ඡ, භණෙ, ජානාහි. යථා මයා සාමං දිට්ඨො, එවං තව දිට්ඨො භවිස්සතී'ති. පස්සාම තෙ, ගහපති, ඉද්ධානුභාව''න්ති. අථ ඛො මෙණ්ඩකො ගහපති සීසං නහායිත්වා ධඤ්ඤාගාරං සම්මජ්ජාපෙත්වා බහිද්වාරෙ නිසීදි, අන්තලික්ඛා ධඤ්ඤස්ස ධාරා ඔපතිත්වා ධඤ්ඤාගාරං පූරෙසි. ''දිට්ඨො තෙ, ගහපති, ඉද්ධානුභාවො. භරියාය තෙ ඉද්ධානුභාවං පස්සිස්සාමා''ති. අථ ඛො මෙණ්ඩකො ගහපති භරියං ආණාපෙසි – ''තෙන හි චතුරඞ්ගිනිං සෙනං භත්තෙන පරිවිසා''ති. අථ ඛො මෙණ්ඩකස්ස ගහපතිස්ස භරියා එකංයෙව ආළ්හකථාලිකං උපනිසීදිත්වා එකඤ්ච සූපභිඤ්ජනකං චතුරඞ්ගිනිං සෙනං භත්තෙන පරිවිසි, න තාව තං ඛියාති, යාව සා න වුට්ඨාති. ''දිට්ඨො තෙ, ගහපති, භරියායපි ඉද්ධානුභාවො. පුත්තස්ස තෙ ඉද්ධානුභාවං පස්සිස්සාමා''ති. අථ ඛො මෙණ්ඩකො ගහපති පුත්තං ආණාපෙසි – ''තෙන හි චතුරඞ්ගිනියා සෙනාය ඡමාසිකං වෙතනං දෙහී''ති . අථ ඛො මෙණ්ඩකස්ස ගහපතිස්ස පුත්තො එකංයෙව සහස්සථවිකං ගහෙත්වා චතුරඞ්ගිනියා සෙනාය ඡමාසිකං වෙතනං අදාසි, න තාව තං ඛියාති, යාවස්ස හත්ථගතා. ''දිට්ඨො තෙ, ගහපති, පුත්තස්සපි ඉද්ධානුභාවො. සුණිසාය තෙ ඉද්ධානුභාවං පස්සිස්සාමා''ති. අථ ඛො මෙණ්ඩකො ගහපති සුණිසං ආණාපෙසි – ''තෙන හි චතුරඞ්ගිනියා සෙනාය ඡමාසිකං භත්තං දෙහී''ති. අථ ඛො මෙණ්ඩකස්ස ගහපතිස්ස සුණිසා එකංයෙව චතුදොණිකං පිටකං උපනිසීදිත්වා චතුරඞ්ගිනියා සෙනාය ඡමාසිකං භත්තං අදාසි, න තාව තං ඛියාති යාව සා න වුට්ඨාති. ''දිට්ඨො තෙ, ගහපති, සුණිසායපි ඉද්ධානුභාවො. දාසස්ස තෙ ඉද්ධානුභාවං පස්සිස්සාමා''ති. ''මය්හං ඛො, සාමි, දාසස්ස ඉද්ධානුභාවො ඛෙත්තෙ පස්සිතබ්බො''ති. ''අලං, ගහපති, දිට්ඨො තෙ දාසස්සපි ඉද්ධානුභාවො''ති. අථ ඛො සො මහාමත්තො චතුරඞ්ගිනියා සෙනාය පුනදෙව රාජගහං පච්චාගඤ්ඡි. යෙන රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස එතමත්ථං ආරොචෙසි.

298. අථ ඛො භගවා වෙසාලියං යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන භද්දියං තෙන චාරිකං පක්කාමි මහතා භික්ඛුසඞ්ඝෙන සද්ධිං අඩ්ඪතෙළසෙහි භික්ඛුසතෙහි. අථ ඛො භගවා අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන භද්දියං තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා භද්දියෙ විහරති ජාතියා වනෙ. අස්සොසි ඛො මෙණ්ඩකො ගහපති – ''සමණො ඛලු භො ගොතමො සක්‍යපුත්තො සක්‍යකුලා පබ්බජිතො භද්දියං අනුප්පත්තො භද්දියෙ විහරති ජාතියා වනෙ. තං ඛො පන භගවන්තං ගොතමං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්භුග්ගතො – 'ඉතිපි සො භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදූ අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා' [භගවාති (ක.)]. සො ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්‍රහ්මකං සස්සමණබ්‍රාහ්මණිං පජං සදෙවමනුස්සං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පවෙදෙති. සො ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣෙකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සබ්‍යඤ්ජනං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. සාධු ඛො පන තථාරූපානං අරහතං දස්සනං හොතී''ති. අථ ඛො මෙණ්ඩකො ගහපති භද්‍රානි භද්‍රානි යානානි යොජාපෙත්වා භද්‍රං භද්‍රං යානං අභිරුහිත්වා භද්‍රෙහි භද්‍රෙහි යානෙහි භද්දියා නිය්‍යාසි භගවන්තං දස්සනාය. අද්දසංසු ඛො සම්බහුලා තිත්ථියා මෙණ්ඩකං ගහපතිං දූරතොව ආගච්ඡන්තං, දිස්වාන මෙණ්ඩකං ගහපතිං එතදවොචුං – ''කහං ත්වං, ගහපති, ගච්ඡසී''ති? ''ගච්ඡාමහං, භන්තෙ, භගවන්තං [ඉදං පදං සී.ස්‍යා. පොත්ථකෙසු නත්ථි] සමණං ගොතමං දස්සනායා''ති. ''කිං පන ත්වං, ගහපති, කිරියවාදො සමානො අකිරියවාදං සමණං ගොතමං දස්සනාය උපසඞ්කමිස්සසි? සමණො හි, ගහපති, ගොතමො අකිරියවාදො අකිරියාය ධම්මං දෙසෙති, තෙන ච සාවකෙ විනෙතී''ති. අථ ඛො මෙණ්ඩකස්ස ගහපතිස්ස එතදහොසි – ''නිස්සංසයං, ඛො සො භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො භවිස්සති, යථයිමෙ තිත්ථියා උසූයන්තී''ති. යාවතිකා යානස්ස භූමි, යානෙන ගන්ත්වා යානා පච්චොරොහිත්වා පත්තිකොව යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං

අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නස්ස ඛො මෙණ්ඩකස්ස ගහපතිස්ස භගවා අනුපුබ්බිං කථං කථෙසි, සෙය්‍යථිදං – දානකථං…පෙ…. අපරප්පච්චයො සත්ථුසාසනෙ භගවන්තං එතදවොච – ‘‘අභික්කන්තං, භන්තෙ…පෙ. … උපාසකං මං භගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතං සරණං ගතං . අධිවාසෙතු ච මෙ, භන්තෙ, භගවා ස්වාතනාය භත්තං සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙනා’’ති. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හීභාවෙන. අථ ඛො මෙණ්ඩකො ගහපති භගවතො අධිවාසනං විදිත්වා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි.

අථ ඛො මෙණ්ඩකො ගහපති තස්සා රත්තියා අච්චයෙන පණීතං ඛාදනීයං භොජනීයං පටියාදාපෙත්වා භගවතො කාලං ආරොචාපෙසි – ‘‘කාලො, භන්තෙ, නිට්ඨිතං භත්ත’’න්ති. අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන මෙණ්ඩකස්ස ගහපතිස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙන. අථ ඛො මෙණ්ඩකස්ස ගහපතිස්ස භරියා ච පුත්තො ච සුණිසා ච දාසො ච යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු , උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. තෙසං භගවා අනුපුබ්බිං කථං කථෙසි, සෙය්‍යථිදං – දානකථං…පෙ…. අපරප්පච්චයා සත්ථුසාසනෙ භගවන්තං එතදවොචුං – ‘‘අභික්කන්තං, භන්තෙ…පෙ…. එතෙ මයං, භන්තෙ, භගවන්තං සරණං ගච්ඡාම ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඞ්ඝඤ්ච. උපාසකෙ නො භගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතෙ සරණං ගතෙ’’ති. අථ ඛො මෙණ්ඩකො ගහපති බුද්ධප්පමුඛං භික්ඛුසඞ්ඝං පණීතෙන ඛාදනීයෙන භොජනීයෙන සහත්ථා සන්තප්පෙත්වා සම්පවාරෙත්වා භගවන්තං භුත්තාවිං ඔනීතපත්තපාණිං එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො මෙණ්ඩකො ගහපති භගවන්තං එතදවොච – ‘‘යාව, භන්තෙ, භගවා භද්දියෙ විහරති තාව අහං බුද්ධප්පමුඛස්ස භික්ඛුසඞ්ඝස්ස ධුවභත්තෙනා’’ති. අථ ඛො භගවා මෙණ්ඩකං ගහපතිං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජෙත්වා සම්පහංසෙත්වා උට්ඨායාසනා පක්කාමි.

මෙණ්ඩකගහපතිවත්ථු නිට්ඨිතං.

181. පඤ්චගොරසාදිඅනුජානනා

299. අථ ඛො භගවා භද්දියෙ යථාභිරන්තං විහරිත්වා මෙණ්ඩකං ගහපතිං අනාපුච්ඡා යෙන අඞ්ගුත්තරාපො තෙන චාරිකං පක්කාමි මහතා භික්ඛුසඞ්ඝෙන සද්ධිං අඩ්ඪතෙලසෙහි භික්ඛුසතෙහි. අස්සොසි ඛො මෙණ්ඩකො ගහපති – ‘‘භගවා කිර යෙන අඞ්ගුත්තරාපො තෙන චාරිකං පක්කන්තො මහතා භික්ඛුසඞ්ඝෙන සද්ධිං අඩ්ඪතෙලසෙහි භික්ඛුසතෙහී’’ති. අථ ඛො මෙණ්ඩකො ගහපති දාසෙ ච කම්මකරෙ ච ආණාපෙසි – ‘‘තෙන හි, භණෙ, බහුං ලොණම්පි, තෙලම්පි, තණ්ඩුලම්පි, ඛාදනීයම්පි සකටෙසු ආරොපෙත්වා ආගච්ඡථ, අඩ්ඪතෙලසානි ච ගොපාලකසතානි අඩ්ඪතෙලසානි ච ධෙනුසතානි ආදාය ආගච්ඡන්තු, යත්ථ භගවන්තං පස්සිස්සාම තත්ථ තරුණෙන [ධාරුණ්හෙන (සී. ස්‍යා.)] ඛීරෙන භොජෙස්සාමා’’ති. අථ ඛො මෙණ්ඩකො ගහපති භගවන්තං අන්තරාමග්ගෙ කන්තාරෙ සම්භාවෙසි. අථ ඛො මෙණ්ඩකො ගහපති යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඨිතො ඛො මෙණ්ඩකො ගහපති භගවන්තං එතදවොච – ‘‘අධිවාසෙතු මෙ, භන්තෙ, භගවා ස්වාතනාය භත්තං සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙනා’’ති. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හීභාවෙන. අථ ඛො මෙණ්ඩකො ගහපති භගවතො අධිවාසනං විදිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි.

අථ ඛො මෙණ්ඩකො ගහපති තස්සා රත්තියා අච්චයෙන පණීතං ඛාදනීයං භොජනීයං පටියාදාපෙත්වා භගවතො කාලං ආරොචාපෙසි – ‘‘කාලො, භන්තෙ, නිට්ඨිතං භත්ත’’න්ති. අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන මෙණ්ඩකස්ස ගහපතිස්ස පරිවෙසනා තෙනුපසඞ්කමි ; උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙන. අථ ඛො මෙණ්ඩකො ගහපති අඩ්ඪතෙලසානි ගොපාලකසතානි ආණාපෙසි – ‘‘තෙනහි, භණෙ, එකමෙකං ධෙනුං ගහෙත්වා එකමෙකස්ස භික්ඛුනො උපතිට්ඨථ තරුණෙන ඛීරෙන භොජෙස්සාමා’’ති. අථ ඛො මෙණ්ඩකො ගහපති බුද්ධප්පමුඛං භික්ඛුසඞ්ඝං පණීතෙන ඛාදනීයෙන භොජනීයෙන සහත්ථා සන්තප්පෙසි සම්පවාරෙසි, තරුණෙන ච ඛීරෙන. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා ඛීරං න පටිග්ගණ්හන්ති. පටිග්ගණ්හථ, භික්ඛවෙ, පරිභුඤ්ජථාති. අථ ඛො මෙණ්ඩකො ගහපති බුද්ධප්පමුඛං භික්ඛුසඞ්ඝං පණීතෙන ඛාදනීයෙන භොජනීයෙන සහත්ථා සන්තප්පෙත්වා සම්පවාරෙත්වා තරුණෙන ච ඛීරෙන භගවන්තං භුත්තාවිං ඔනීතපත්තපාණිං එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො මෙණ්ඩකො ගහපති භගවන්තං එතදවොච – ‘‘සන්ති, භන්තෙ, මග්ගා කන්තාරා, අප්පොදකා අප්පභක්ඛා, න සුකරා අපාථෙය්‍යෙන ගන්තුං. සාධු, භන්තෙ, භගවා භික්ඛූනං පාථෙය්‍යං අනුජානාතූ’’ති. අථ ඛො භගවා මෙණ්ඩකං ගහපතිං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජෙත්වා සම්පහංසෙත්වා උට්ඨායාසනා පක්කාමි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පඤ්ච ගොරසෙ – ඛීරං, දධිං, තක්කං, නවනීතං, සප්පිං. සන්ති, භික්ඛවෙ, මග්ගා කන්තාරා අප්පොදකා අප්පභක්ඛා, න සුකරා අපාථෙය්‍යෙන ගන්තුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පාථෙය්‍යං පරියෙසිතුං තණ්ඩුලො තණ්ඩුලත්ථිකෙන, මුග්ගො මුග්ගත්ථිකෙන, මාසො මාසත්ථිකෙන, ලොණං ලොණත්ථිකෙන , ගුළො ගුළත්ථිකෙන, තෙලං තෙලත්ථිකෙන, සප්පි සප්පිත්ථිකෙන. සන්ති, භික්ඛවෙ, මනුස්සා, සද්ධා පසන්නා, තෙ කප්පියකාරකානං හත්ථෙ හිරඤ්ඤං උපනික්ඛිපන්ති – ‘ඉමිනා අය්‍යස්ස යං කප්පියං තං දෙථා’ති. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, යං තතො කප්පියං තං සාදිතුං; න ත්වෙවාහං, භික්ඛවෙ, කෙනචි පරියායෙන ජාතරූපරජතං සාදිතබ්බං පරියෙසිතබ්බන්ති වදාමී’’ති.

පඤ්චගොරසාදිඅනුජානනා නිට්ඨිතා.

182. කෙණියජටිලවත්ථු

300. [ම. නි. 2.396 ආදයො; සු. නි. සෙලසුත්තම්පි පස්සිතබ්බං] අථ ඛො භගවා අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන ආපණං තදවසරි. අස්සොසි ඛො කෙණියො ජටිලො – ''සමණො ඛලු භො ගොතමො සක්‍යපුත්තො සක්‍යකුලා පබ්බජිතො ආපණං අනුප්පත්තො, තං ඛො පන භවන්තං ගොතමං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්භුග්ගතො…පෙ.… සාධු ඛො පන තථාරූපානං අරහතං දස්සනං හොතී''ති. අථ ඛො කෙණියස්ස ජටිලස්ස එතදහොසි – ''කිං නු ඛො අහං සමණස්ස ගොතමස්ස හරාපෙය්‍ය''න්ති. අථ ඛො කෙණියස්ස ජටිලස්ස එතදහොසි – ''යෙපි ඛො තෙ බ්‍රාහ්මණානං [අයං පාඨො දී. නි. 1.285, 526, 536; ම. නි. 2.427; අ. නි. 5.191-192 ආදයො] පුබ්බකා ඉසයො මන්තානං කත්තාරො මන්තානං පවත්තාරො, යෙසමිදං එතරහි බ්‍රාහ්මණා පොරාණං මන්තපදං ගීතං පවුත්තං සමිහිතං, තදනුගායන්ති තදනුභාසන්ති, භාසිතමනුභාසන්ති, වාචිතමනුවාචෙන්ති, සෙය්‍යථිදං – අට්ඨකො වාමකො වාමදෙවො වෙස්සාමිත්තො යමතග්ගි [යමදග්ගි (ක.)] අඞ්ගීරසො භාරද්වාජො වාසෙට්ඨො කස්සපො භගු [අයං පාඨො දී. නි. 1.285, 526, 536; ම. නි. 2.427; අ. නි. 5.191-192 ආදයො], රත්තූපරතා විරතා විකාලභොජනා, තෙ එවරූපානි පානානි සාදියිංසු. සමණොපි ගොතමො රත්තූපරතො විරතො විකාලභොජනා, අරහති සමණොපි ගොතමො එවරූපානි පානානි සාදියිතු''න්ති පහූතං පානං පටියාදාපෙත්වා කාජෙහි ගාහාපෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවතා සද්ධිං සම්මොදි; සම්මොදනීයං කථං සාරණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඨිතො ඛො කෙණියො ජටිලො භගවන්තං එතදවොච – ''පටිග්ගණ්හාතු මෙ භවං ගොතමො පාන''න්ති. තෙන හි, කෙණිය, භික්ඛූනං දෙහීති. අථ ඛො කෙණියො ජටිලො භික්ඛූනං දෙති. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා න පටිග්ගණ්හන්ති. පටිග්ගණ්හථ, භික්ඛවෙ, පරිභුඤ්ජථාති. අථ ඛො කෙණියො ජටිලො බුද්ධප්පමුඛං භික්ඛුසඞ්ඝං පහූතෙහි පානෙහි සහත්ථා සන්තප්පෙත්වා සම්පවාරෙත්වා භගවන්තං ධොතහත්ථං ඔනීතපත්තපාණිං එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො කෙණියං ජටිලං භගවා ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සම්පහංසෙසි. අථ ඛො කෙණියො ජටිලො භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තෙජිතො සම්පහංසිතො භගවන්තං එතදවොච – ''අධිවාසෙතු මෙ භවං ගොතමො ස්වාතනාය භත්තං සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙනා''ති. මහා ඛො, කෙණිය, භික්ඛුසඞ්ඝො අඩ්ඪතෙළසානි භික්ඛුසතානි, ත්වඤ්ච බ්‍රාහ්මණෙසු අභිප්පසන්නොති. දුතියම්පි ඛො කෙණියො ජටිලො භගවන්තං එතදවොච – ''කිඤ්චාපි ඛො, භො ගොතම, මහා භික්ඛුසඞ්ඝො අඩ්ඪතෙළසානි භික්ඛුසතානි, අහඤ්ච බ්‍රාහ්මණෙසු අභිප්පසන්නො, අධිවාසෙතු මෙ භවං ගොතමො ස්වාතනාය භත්තං සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙනා''ති. මහා ඛො, කෙණිය, භික්ඛුසඞ්ඝො අඩ්ඪතෙළසානි භික්ඛුසතානි, ත්වඤ්ච බ්‍රාහ්මණෙසු අභිප්පසන්නොති . තතියම්පි ඛො කෙණියො ජටිලො භගවන්තං එතදවොච – ''කිඤ්චාපි ඛො, භො ගොතම, මහා භික්ඛුසඞ්ඝො අඩ්ඪතෙළසානි භික්ඛුසතානි, අහඤ්ච බ්‍රාහ්මණෙසු අභිප්පසන්නො, අධිවාසෙතු භවං ගොතමො ස්වාතනාය භත්තං සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙනා''ති. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හීභාවෙන. අථ ඛො කෙණියො ජටිලො භගවතො අධිවාසනං විදිත්වා උට්ඨායාසනා පක්කාමි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අට්ඨ පානානි – අම්බපානං ජම්බුපානං චොචපානං මොචපානං මධූකපානං [මධුපානං (සී. ස්‍යා.)] මුද්දිකපානං සාලුකපානං ඵාරුසකපානං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සබ්බං ඵලරසං ඨපෙත්වා ධඤ්ඤඵලරසං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සබ්බං පත්තරසං ඨපෙත්වා ඩාකරසං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සබ්බං පුප්ඵරසං ඨපෙත්වා මධූකපුප්ඵරසං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උච්ඡුරස''න්ති.

අථ ඛො කෙණියො ජටිලො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන සකෙ අස්සමෙ පණීතං ඛාදනීයං භොජනීයං පටියාදාපෙත්වා භගවතො කාලං ආරොචාපෙසි – ''කාලො, භො ගොතම, නිට්ඨිතං භත්ත''න්ති. අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන කෙණියස්ස ජටිලස්ස අස්සමො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙන. අථ ඛො කෙණියො ජටිලො බුද්ධප්පමුඛං භික්ඛුසඞ්ඝං පණීතෙන ඛාදනීයෙන භොජනීයෙන සහත්ථා සන්තප්පෙත්වා සම්පවාරෙත්වා භගවන්තං භුත්තාවිං ඔනීතපත්තපාණිං එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො කෙණියං ජටිලං භගවා ඉමාහි ගාථාහි අනුමොදි –

''අග්ගිහුත්තමුඛා යඤ්ඤා, සාවිත්තී ඡන්දසො මුඛං;
රාජා මුඛං මනුස්සානං, නදීනං සාගරො මුඛං.

''නක්ඛත්තානං මුඛං චන්දො, ආදිච්චො තපතං මුඛං;
පුඤ්ඤං ආකඞ්ඛමානානං සඞ්ඝො, වෙ යජතං මුඛ''න්ති.

අථ ඛො භගවා කෙණියං ජටිලං ඉමාහි ගාථාහි අනුමොදිත්වා උට්ඨායාසනා පක්කාමි.

කෙණියජටිලවත්ථු නිට්ඨිතං.

183. රොජමල්ලවත්ථු

301. අථ ඛො භගවා ආපණෙ යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන කුසිනාරා තෙන චාරිකං පක්කාමි මහතා භික්ඛුසඞ්ඝෙන සද්ධිං අඩ්ඪතෙළසෙහි භික්ඛුසතෙහි. අස්සොසුං ඛො කොසිනාරකා මල්ලා – ''භගවා කිර කුසිනාරං ආගච්ඡති මහතා භික්ඛුසඞ්ඝෙන සද්ධිං අඩ්ඪතෙළසෙහි භික්ඛුසතෙහී''ති. තෙ සඞ්ගරං [සඞ්කරං (ක.)] අකංසු – ''යො

භගවතො පච්චුග්ගමනං න කරිස්සති, පඤ්චසතානිස්ස දණ්ඩො’’ති. තෙන ඛො පන සමයෙන රොජො මල්ලො ආයස්මතො ආනන්දස්ස සහායො හොති. අථ ඛො භගවා අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන කුසිනාරා තදවසරි. අථ ඛො කොසිනාරකා මල්ලා භගවතො පච්චුග්ගමනං අකංසු. අථ ඛො රොජො මල්ලො භගවතො පච්චුග්ගමනං කරිත්වා යෙනායස්මා ආනන්දො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං ආනන්දං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඨිතං ඛො රොජං මල්ලං ආයස්මා ආනන්දො එතදවොච – ‘‘උළාරං ඛො තෙ ඉදං, ආවුසො රොජ, යං ත්වං භගවතො පච්චුග්ගමනං අකාසී’’ති. ‘‘නාහං, භන්තෙ ආනන්ද, බහුකතො බුද්ධෙ වා ධම්මෙ වා සඞ්ඝෙ වා; අපි ච ඤාතීහි සඞ්ගරො කතො – ‘යො භගවතො පච්චුග්ගමනං න කරිස්සති, පඤ්චසතානිස්ස දණ්ඩො’’’ති; සො ඛො අහං, භන්තෙ ආනන්ද, ඤාතීනං දණ්ඩභයා එවාහං භගවතො පච්චුග්ගමනං අකාසින්ති. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො අනත්තමනො අහොසි’ කථඤ්හි නාම රොජො මල්ලො එවං වක්ඛතී’ති? අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවන්තං එතදවොච – ‘‘අයං, භන්තෙ, රොජො මල්ලො අභිඤ්ඤාතො ඤාතමනුස්සො. මහත්ථිකො ඛො පන එවරූපානං ඤාතමනුස්සානං ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ පසාදො. සාධු, භන්තෙ, භගවා තථා කරොතු, යථා රොජො මල්ලො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ පසීදෙය්‍යා’’ති. ‘‘න ඛො තං, ආනන්ද, දුක්කරං තථාගතෙන, යථා රොජො මල්ලො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ පසීදෙය්‍යා’’ති.

අථ ඛො භගවා රොජං මල්ලං මෙත්තෙන චිත්තෙන ඵරිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පාවිසි. අථ ඛො රොජො මල්ලො භගවතො මෙත්තෙන චිත්තෙන ඵුට්ඨො, සෙය්‍යථාපි නාම ගාවිං තරුණවච්ඡො, එවමෙව, විහාරෙන විහාරං පරිවෙණෙන පරිවෙණං උපසඞ්කමිත්වා භික්ඛූ පුච්ඡති – ‘‘කහං නු ඛො, භන්තෙ, එතරහි සො භගවා විහරති අරහං සම්මාසම්බුද්ධො, දස්සනකාමා හි මයං තං භගවන්තං අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධ’’න්ති. ‘‘එසාවුසො රොජ, විහාරො සංවුතද්වාරො, තෙන අප්පසද්දො උපසඞ්කමිත්වා අතරමානො ආළින්දං පවිසිත්වා උක්කාසිත්වා අග්ගළං ආකොටෙහි, විවරිස්සති තෙ භගවා ද්වාර’’න්ති. අථ ඛො රොජො මල්ලො යෙන සො විහාරො සංවුතද්වාරො, තෙන අප්පසද්දො උපසඞ්කමිත්වා අතරමානො ආළින්දං පවිසිත්වා උක්කාසිත්වා අග්ගළං ආකොටෙසි. විවරි භගවා ද්වාරං. අථ ඛො රොජො මල්ලො විහාරං පවිසිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නස්ස ඛො රොජස්ස මල්ලස්ස භගවා අනුපුබ්බිං කථං කථෙසි, සෙය්‍යථීදං – දානකථං…පෙ…. අපරප්පච්චයො සත්ථුසාසනෙ භගවන්තං එතදවොච – ‘‘සාධු, භන්තෙ, අය්‍යා මමඤ්ඤෙව පටිග්ගණ්හෙය්‍යුං චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරං, නො අඤ්ඤෙස’’න්ති. ‘‘යෙසං ඛො, රොජ, සෙක්ඛෙන ඤාණෙන සෙක්ඛෙන දස්සනෙන ධම්මො දිට්ඨො සෙය්‍යථාපි තයා, තෙසම්පි එවං හොති – ‘අහො නූන අය්‍යා අම්හාකඤ්ඤෙව පටිග්ගණ්හෙය්‍යුං චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරං, නො අඤ්ඤෙස’න්ති. තෙන හි, රොජ, තව චෙව පටිග්ගහිස්සන්ති අඤ්ඤෙසඤ්චා’’ති.

302. තෙන ඛො පන සමයෙන කුසිනාරායං පණීතානං භත්තානං භත්තපටිපාටි අට්ඨිතා හොති. අථ ඛො රොජස්ස මල්ලස්ස පටිපාටිං අලභන්තස්ස එතදහොසි – ‘‘යංනූනාහං භත්තග්ගං ඔලොකෙය්‍යං, යං භත්තග්ගෙ නාස්ස, තං පටියාදෙය්‍ය’’න්ති. අථ ඛො රොජො මල්ලො භත්තග්ගං ඔලොකෙන්තො ද්වෙ නාද්දස – ඩාකඤ්ච පිට්ඨඛාදනීයඤ්ච. අථ ඛො රොජො මල්ලො යෙනායස්මා ආනන්දො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොච – ‘‘ඉධ මෙ, භන්තෙ ආනන්ද, පටිපාටිං අලභන්තස්ස එතදහොසි – ‘යංනූනාහං භත්තග්ගං ඔලොකෙය්‍යං, යං භත්තග්ගෙ නාස්ස, තං පටියාදෙය්‍ය’න්ති. සො ඛො අහං, භන්තෙ ආනන්ද, භත්තග්ගං ඔලොකෙන්තො ද්වෙ නාද්දසං – ඩාකඤ්ච පිට්ඨඛාදනීයඤ්ච. සචාහං, භන්තෙ ආනන්ද, පටියාදෙය්‍යං ඩාකඤ්ච පිට්ඨඛාදනීයඤ්ච, පටිග්ගණ්හෙය්‍ය මෙ භගවා’’ති? ‘‘තෙන හි, රොජ, භගවන්තං පටිපුච්ඡිස්සාමී’’ති. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසි. ‘‘තෙන හානන්ද, පටියාදෙතූ’’ති. ‘‘තෙන හි, රොජ, පටියාදෙහී’’ති. අථ ඛො රොජො මල්ලො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන පහූතං ඩාකඤ්ච පිට්ඨඛාදනීයඤ්ච පටියාදාපෙත්වා භගවතො උපනාමෙසි ‘‘පටිග්ගණ්හාතු මෙ, භන්තෙ, භගවා ඩාකඤ්ච පිට්ඨඛාදනීයඤ්චා’’ති. ‘‘තෙන හි, රොජ, භික්ඛූනං දෙහී’’ති. අථ ඛො රොජො මල්ලො භික්ඛූනං දෙති. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා න පටිග්ගණ්හන්ති . ‘‘පටිග්ගණ්හථ, භික්ඛවෙ, පරිභුඤ්ජථා’’ති. අථ ඛො රොජො මල්ලො බුද්ධප්පමුඛං භික්ඛුසඞ්ඝං පහූතෙහි ඩාකෙහි ච පිට්ඨඛාදනීයෙහි ච සහත්ථා සන්තප්පෙත්වා සම්පවාරෙත්වා භගවන්තං ධොතහත්ථං ඔනීතපත්තපාණිං එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො රොජං මල්ලං භගවා ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජෙත්වා සම්පහංසෙත්වා උට්ඨායාසනා පක්කාමි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සබ්බඤ්ච ඩාකං සබ්බඤ්ච පිට්ඨඛාදනීය’’න්ති.

රොජමල්ලවත්ථු නිට්ඨිතං.

184. වුඩ්ඪපබ්බජිතවත්ථු

303. අථ ඛො භගවා කුසිනාරායං යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන ආතුමා තෙන චාරිකං පක්කාමි මහතා භික්ඛුසඞ්ඝෙන සද්ධිං අඩ්ඪතෙළසෙහි භික්ඛුසතෙහි. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො වුඩ්ඪපබ්බජිතො ආතුමායං පටිවසති නහාපිතපුබ්බො. තස්ස ද්වෙ දාරකා හොන්ති, මඤ්ජුකා පටිභානෙය්‍යකා, දක්ඛා පරියොදාතසිප්පා සකෙ ආචරියකෙ නහාපිතකම්මෙ. අස්සොසි ඛො සො වුඩ්ඪපබ්බජිතො – ‘‘භගවා කිර ආතුමං ආගච්ඡති මහතා භික්ඛුසඞ්ඝෙන සද්ධිං අඩ්ඪතෙළසෙහි භික්ඛුසතෙහී’’ති. අථ ඛො සො වුඩ්ඪපබ්බජිතො තෙ දාරකෙ එතදවොච –

‘‘භගවා කිර, තාතා, ආතුමං ආගච්ඡති මහතා භික්ඛුසඞ්ඝෙන සද්ධිං අඩ්ඪතෙළසෙහි භික්ඛුසතෙහි. ගච්ඡථ තුම්හෙ, තාතා, ඛුරභණ්ඩං ආදාය නාළියාවාපකෙන අනුඝරකං අනුඝරකං ආහිණ්ඩථ, ලොණම්පි, තෙලම්පි, තණ්ඩුලම්පි, ඛාදනීයම්පි සංහරථ, භගවතො ආගතස්ස යාගුපානං කරිස්සාමා’’ති. ‘‘එවං, තාතා’’ති ඛො තෙ දාරකා තස්ස වුඩ්ඪපබ්බජිතස්ස පටිස්සුණිත්වා ඛුරභණ්ඩං ආදාය නාළියාවාපකෙන අනුඝරකං අනුඝරකං ආහිණ්ඩන්ති, ලොණම්පි, තෙලම්පි, තණ්ඩුලම්පි, ඛාදනීයම්පි සංහරන්තා. මනුස්සා තෙ දාරකෙ මඤ්ජුකෙ පටිභානෙයාකෙ පස්සිත්වා යෙපි න කාරාපෙතුකාමා තෙපි කාරාපෙන්ති, කාරාපෙත්වාපි බහුං දෙන්ති. අථ ඛො තෙ දාරකා බහුං ලොණම්පි, තෙලම්පි, තණ්ඩුලම්පි, ඛාදනීයම්පි සංහරිංසු.

අථ ඛො භගවා අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන ආතුමා තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා ආතුමායං විහරති භුසාගාරෙ. අථ ඛො සො වුඩ්ඪපබ්බජිතො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන පහූතං යාගුං පටියාදාපෙත්වා භගවතො උපනාමෙසි – ‘‘පටිග්ගණ්හාතු මෙ, භන්තෙ, භගවා යාගු’’න්ති. ජානන්තාපි තථාගතා පුච්ඡන්ති…පෙ…. සාවකානං වා සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙස්සාමාති. අථ ඛො භගවා තං වුඩ්ඪපබ්බජිතං එතදවොච – ‘‘කුතායං, භික්ඛු යාගූ’’ති? අථ ඛො සො වුඩ්ඪපබ්බජිතො භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසි. විගරහි බුද්ධො භගවා, ‘‘අනනුච්ඡවිකං, මොඝපුරිස, අනනුලොමිකං අප්පතිරූපං අස්සාමණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, පබ්බජිතො අකප්පියෙ සමාදපෙස්සසි [සමාදපෙසි (ක.)]. නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි ‘න, භික්ඛවෙ, පබ්බජිතෙන අකප්පියෙ සමාදපෙතබ්බං, යො සමාදපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. න ච, භික්ඛවෙ, නහාපිතපුබ්බෙන ඛුරභණ්ඩං පරිහරිතබ්බං. යො පරිහරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’’ති.

අථ ඛො භගවා ආතුමායං යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන සාවත්ථි තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන සාවත්ථි තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවත්ථියං බහුං ඵලඛාදනීයං උප්පන්නං හොති. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘කිං නු ඛො භගවතා ඵලඛාදනීයං අනුඤ්ඤාතං, කිං අනනුඤ්ඤාත’’න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සබ්බං ඵලඛාදනීය’’න්ති.

304. තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝිකානි බීජානි පුග්ගලිකාය භූමියා රොපියන්ති, පුග්ගලිකානි බීජානි සඞ්ඝිකාය භූමියා රොපියන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. සඞ්ඝිකානි, භික්ඛවෙ, බීජානි පුග්ගලිකාය භූමියා රොපිතානි භාගං දත්වා පරිභුඤ්ජිතබ්බානි. පුග්ගලිකානි බීජානි සඞ්ඝිකාය භූමියා රොපිතානි භාගං දත්වා පරිභුඤ්ජිතබ්බානීති.

වුඩ්ඪපබ්බජිතවත්ථු නිට්ඨිතං.

185. චතුමහාපදෙසකථා

305. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූනං කිස්මිඤ්චි කිස්මිඤ්චි ඨානෙ කුක්කුච්චං උප්පජ්ජති – ‘‘කිං නු ඛො භගවතා අනුඤ්ඤාතං, කිං අනනුඤ්ඤාත’’න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘යං, භික්ඛවෙ, මයා ‘ඉදං න කප්පතී’ති අප්පටික්ඛිත්තං තඤ්චෙ අකප්පියං අනුලොමෙති, කප්පියං පටිබාහති, තං වො න කප්පති. යං, භික්ඛවෙ, මයා ‘ඉදං න කප්පතී’ති අප්පටික්ඛිත්තං තඤ්චෙ කප්පියං අනුලොමෙති, අකප්පියං පටිබාහති, තං වො කප්පති. යං, භික්ඛවෙ, මයා ‘ඉදං කප්පතී’ති අනනුඤ්ඤාතං තඤ්චෙ අකප්පියං අනුලොමෙති, කප්පියං පටිබාහති, තං වො න කප්පති. යං, භික්ඛවෙ, මයා ‘ඉදං කප්පතී’ති අනනුඤ්ඤාතං, තඤ්චෙ කප්පියං අනුලොමෙති, අකප්පියං පටිබාහති, තං වො කප්පතී’’ති.

අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘කප්පති නු ඛො යාවකාලිකෙන යාමකාලිකං, න නු ඛො කප්පති? කප්පති නු ඛො යාවකාලිකෙන සත්තාහකාලිකං, න නු ඛො කප්පති? කප්පති නු ඛො යාවකාලිකෙන යාවජීවිකං, න නු ඛො කප්පති? කප්පති නු ඛො යාමකාලිකෙන සත්තාහකාලිකං, න නු ඛො කප්පති? කප්පති නු ඛො යාමකාලිකෙන යාවජීවිකං, න නු ඛො කප්පති? කප්පති නු ඛො සත්තාහකාලිකෙන යාවජීවිකං, න නු ඛො කප්පතී’’ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ‘‘යාවකාලිකෙන, භික්ඛවෙ, යාමකාලිකං, තදහු පටිග්ගහිතං කාලෙ කප්පති, විකාලෙ න කප්පති. යාවකාලිකෙන, භික්ඛවෙ, සත්තාහකාලිකං, තදහු පටිග්ගහිතං කාලෙ කප්පති, විකාලෙ න කප්පති. යාවකාලිකෙන, භික්ඛවෙ, යාවජීවිකං, තදහු පටිග්ගහිතං කාලෙ කප්පති, විකාලෙ න කප්පති. යාමකාලිකෙන, භික්ඛවෙ, සත්තාහකාලිකං, තදහු පටිග්ගහිතං යාමෙ කප්පති, යාමාතික්කන්තෙ න කප්පති. යාමකාලිකෙන, භික්ඛවෙ, යාවජීවිකං, තදහු පටිග්ගහිතං යාමෙ කප්පති, යාමාතික්කන්තෙ න කප්පති. සත්තාහකාලිකෙන, භික්ඛවෙ, යාවජීවිකං පටිග්ගහිතං, සත්තාහං කප්පති, සත්තාහාතික්කන්තෙ න කප්පතී’’ති.

චතුමහාපදෙසකථා නිට්ඨිතා.

භෙසජ්ජක්ඛන්ධකො ඡට්ඨො.

186. තස්සුද්දානං

සාරදිකෙ විකාලෙපි, වසං මූලෙ පිට්ඨෙහි ච;
කසාවෙහි පණ්ණං ඵලං, ජතු ලොණං ඡකණඤ්ච.

චුණ්ණං චාලිනි මංසඤ්ච, අඤ්ජනං උපපිසනී [උපපිං සනී (සී.), උපපිං සනං (ස්‍යා.)];
අඤ්ජනී උච්චාපාරුතා, සලාකා සලාකඨානිං [සලාකොධනී (සී. ස්‍යා.)].

ථවිකංසබද්ධකං සුත්තං, මුද්ධනිතෙලනත්ථු ච;
නත්ථුකරණී ධූමඤ්ච, නෙත්තඤ්චාපිධනත්ථවි.

තෙලපාකෙසු මජ්ජඤ්ච, අතික්ඛිත්තං අබ්භඤ්ජනං;
තුම්බං සෙදං සම්භාරඤ්ච, මහා භඞ්ගොදකං තථා.

දකකොට්ඨං ලොහිතඤ්ච, විසාණං පාදබ්භඤ්ජනං;
පජ්ජං සත්ථං කසාවඤ්ච, තිලකක්කං කබළිකං.

චොළං සාසපකුට්ටඤ්ච, ධූම සක්ඛරිකාය ච;
වණතෙලං විකාසිකං, විකටඤ්ච පටිග්ගහං.

ගූථං කරොන්තො ලොළිඤ්ච, ඛාරං මුත්තහරීතකං;
ගන්ධා විරෙචනඤ්චෙව, අච්ඡාකටං කටාකටං.

පටිච්ඡාදනි පබ්භාරා, ආරාම සත්තාහෙන ච;
ගුළං මුග්ගං සොවීරඤ්ච, සාමංපාකා පුනාපචෙ.

පුනානුඤ්ඤාසි දුබ්භික්ඛෙ, ඵලඤ්ච තිලඛාදනී;
පුරෙභත්තං කායඩාහො, නිබ්බත්තඤ්ච භගන්දලං.

වත්ථිකම්මඤ්ච සුප්පිඤ්ච, මනුස්සමංසමෙව ච;
හත්ථිඅස්සා සුනඛො ච, අහි සීහඤ්ච දීපිකං [හත්ථිඅස්සසුනඛාහි, සීහබ්‍යග්ඝඤ්ච දීපිකං (සී.)].

අච්ඡතරච්ඡමංසඤ්ච, පටිපාටි ච යාගු ච;
තරුණං අඤ්ඤත්‍ර ගුළං, සුනිධාවසථාගාරං.

ගඞ්ගා කොටිසච්චකථා, අම්බපාලී ච ලිච්ඡවී;
උද්දිස්ස කතං සුභික්ඛං, පුනදෙව පටික්ඛිපි.

මෙඝො යසො මෙණ්ඩකො, ච ගොරසං පාථෙය්‍යකෙන ච;
කෙණි අම්බො ජම්බු චොච, මොචමධුමුද්දිකසාලූකං.

ඵාරුසකා ඩාකපිට්ඨං, ආතුමායං නහාපිතො;
සාවත්ථියං ඵලං බීජං, කිස්මිං ඨානෙ ච කාලිකෙති.

ඉමම්හි ඛන්ධකෙ වත්ථූ එකසතං ඡවත්ථු.

භෙසජ්ජක්ඛන්ධකො නිට්ඨිතො.

7. කඨිනක්ඛන්ධකො

187. කඨිනානුජානනා

306. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන තිංසමත්තා පාවෙය්‍යකා [පාඨෙය්‍යකා (සී. ස්‍යා.)] භික්ඛූ, සබ්බෙ ආරඤ්ඤිකා සබ්බෙ පිණ්ඩපාතිකා සබ්බෙ පංසුකූලිකා සබ්බෙ තෙචීවරිකා සාවත්ථිං ආගච්ඡන්තා භගවන්තං දස්සනාය උපකට්ඨාය වස්සූපනායිකාය නාසක්ඛිංසු සාවත්ථියං වස්සූපනායිකං සම්භාවෙතුං; අන්තරාමග්ගෙ සාකෙතෙ වස්සං උපගච්ඡිංසු. තෙ උක්කණ්ඨිතරූපා වස්සං වසිංසු – ආසන්නෙව නො භගවා විහරති ඉතො ඡසු යොජනෙසු, න ච මයං ලභාම භගවන්තං දස්සනායාති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ වස්සංවුට්ඨා, තෙමාසච්චයෙන කතාය පවාරණාය, දෙවෙ වස්සන්තෙ, උදකසඞ්ගහෙ උදකචික්ඛල්ලෙ ඔකපුණ්ණෙහි චීවරෙහි කිලන්තරූපා යෙන සාවත්ථි ජෙතවනං අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමො, යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. ආචිණ්ණං ඛො පනෙතං බුද්ධානං භගවන්තානං ආගන්තුකෙහි භික්ඛූහි සද්ධිං පටිසම්මොදිතුං. අථ ඛො භගවා තෙ භික්ඛූ එතදවොච – ''කච්චි, භික්ඛවෙ, ඛමනීයං, කච්චි යාපනීයං, කච්චි සමග්ගා සම්මොදමානා අවිවදමානා ඵාසුකං වස්සං වසිත්ථ, න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිත්ථා''ති? ''ඛමනීයං, භගවා; යාපනීයං, භගවා; සමග්ගා ච මයං, භන්තෙ, සම්මොදමානා අවිවදමානා වස්සං වසිම්හා, න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිම්හා . ඉධ මයං, භන්තෙ, තිංසමත්තා පාවෙය්‍යකා භික්ඛූ සාවත්ථිං ආගච්ඡන්තා භගවන්තං දස්සනාය උපකට්ඨාය වස්සූපනායිකාය නාසක්ඛිම්හා සාවත්ථියං වස්සූපනායිකං සම්භාවෙතුං, අන්තරාමග්ගෙ සාකෙතෙ වස්සං උපගච්ඡිම්හා. තෙ මයං, භන්තෙ, උක්කණ්ඨිතරූපා වස්සං වසිම්හා – 'ආසන්නෙව නො භගවා විහරති ඉතො ඡසු යොජනෙසු, න ච මයං ලභාම භගවන්තං දස්සනායා'ති. අථ ඛො මයං, භන්තෙ, වස්සංවුට්ඨා, තෙමාසච්චයෙන කතාය පවාරණාය, දෙවෙ වස්සන්තෙ, උදකසඞ්ගහෙ උදකචික්ඛල්ලෙ ඔකපුණ්ණෙහි චීවරෙහි කිලන්තරූපා අද්ධානං ආගතාති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, වස්සංවුට්ඨානං භික්ඛූනං කඨිනං [කඨිනං (සී. ස්‍යා.)] අත්ථරිතුං. අත්ථතකඨිනානං වො, භික්ඛවෙ, පඤ්ච කප්පිස්සන්ති – අනාමන්තචාරො, අසමාදානචාරො, ගණභොජනං, යාවදත්ථචීවරං, යො ච තත්ථ චීවරුප්පාදො සො නෙසං භවිස්සතීති. අත්ථතකඨිනානං වො, භික්ඛවෙ, ඉමානි පඤ්ච කප්පිස්සන්ති. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, කඨිනං අත්ථරිතබ්බං. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

307. ''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉදං සඞ්ඝස්ස කඨිනදුස්සං උප්පන්නං. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉමං කඨිනදුස්සං ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො දදෙය්‍ය කඨිනං අත්ථරිතුං. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉදං සඞ්ඝස්ස කඨිනදුස්සං උප්පන්නං. සඞ්ඝො ඉමං කඨිනදුස්සං ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො දෙති කඨිනං අත්ථරිතුං. යස්සායස්මතො ඛමති ඉමස්ස කඨිනදුස්සස්ස ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො දානං කඨිනං අත්ථරිතුං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''දින්නං ඉදං සඞ්ඝෙන කඨිනදුස්සං ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො කඨිනං අත්ථරිතුං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

308. ''එවං ඛො, භික්ඛවෙ, අත්ථතං හොති කඨිනං, එවං අනත්ථතං. කථඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, අනත්ථතං හොති කඨිනං? න උල්ලිඛිතමත්තෙන අත්ථතං හොති කඨිනං, න ධොවනමත්තෙන අත්ථතං හොති කඨිනං, න චීවරවිචාරණමත්තෙන [න ගණ්ඨුසකරණමත්තෙන (ක.)] අත්ථතං හොති කඨිනං, න ඡෙදනමත්තෙන අත්ථතං හොති කඨිනං, න බන්ධනමත්තෙන අත්ථතං හොති කඨිනං, න ඔවට්ටියකරණමත්තෙන [න ඔවට්ටෙය්‍යකරණමත්තෙන (සී. ස්‍යා.), න ඔවදෙය්‍යකරණමත්තෙන (ක.)] අත්ථතං හොති කඨිනං, න කණ්ඩුසකරණමත්තෙන අත්ථතං හොති කඨිනං, න දළ්හීකම්මකරණමත්තෙන අත්ථතං හොති කඨිනං, න අනුවාතකරණමත්තෙන අත්ථතං හොති කඨිනං, න පරිභණ්ඩකරණමත්තෙන අත්ථතං හොති කඨිනං, න ඔවද්ධෙය්‍යකරණමත්තෙන අත්ථතං හොති කඨිනං, න කම්බලමද්දනමත්තෙන අත්ථතං හොති කඨිනං, න නිමිත්තකතෙන අත්ථතං හොති කඨිනං, න පරිකථාකතෙන අත්ථතං හොති කඨිනං, න කුක්කුකතෙන අත්ථතං හොති කඨිනං, න සන්නිධිකතෙන අත්ථතං හොති කඨිනං, න නිස්සග්ගියෙන අත්ථතං හොති කඨිනං, න අකප්පකතෙන අත්ථතං හොති කඨිනං , න අඤ්ඤත්‍ර සඞ්ඝාටියා අත්ථතං හොති කඨිනං, න අඤ්ඤත්‍ර උත්තරාසඞ්ගෙන අත්ථතං හොති කඨිනං, න අඤ්ඤත්‍ර අන්තරවාසකෙන අත්ථතං හොති කඨිනං, න අඤ්ඤත්‍ර පඤ්චකෙන වා අතිරෙකපඤ්චකෙන වා තදහෙව සඤ්ඡින්නෙන සමණ්ඩලීකතෙන අත්ථතං හොති කඨිනං, න අඤ්ඤත්‍ර පුග්ගලස්ස අත්ථාරා අත්ථතං හොති කඨිනං; සම්මා චෙව අත්ථතං හොති කඨිනං, තඤ්චෙ නිස්සීමට්ඨො අනුමොදති, එවම්පි අනත්ථතං හොති කඨිනං. එවං ඛො, භික්ඛවෙ, අනත්ථතං හොති කඨිනං.

309. ''කථඤ්ච, භික්ඛවෙ, අත්ථතං හොති කඨිනං? අහතෙන අත්ථතං හොති කඨිනං, අහතකප්පෙන අත්ථතං හොති කඨිනං, පිලොතිකාය අත්ථතං හොති කඨිනං, පංසුකූලෙන අත්ථතං හොති කඨිනං, පාපණිකෙන අත්ථතං හොති කඨිනං, අනිමිත්තකතෙන අත්ථතං හොති කඨිනං, අපරිකථාකතෙන අත්ථතං හොති කඨිනං, අකුක්කුකතෙන අත්ථතං හොති කඨිනං, අසන්නිධිකතෙන අත්ථතං හොති කඨිනං, අනිස්සග්ගියෙන අත්ථතං හොති කඨිනං, කප්පකතෙන

අත්ථතං හොති කඨිනං, සඞ්ඝාටියා අත්ථතං හොති කඨිනං, උත්තරාසඞ්ගෙන අත්ථතං හොති කඨිනං, අන්තරවාසකෙන අත්ථතං හොති කඨිනං, පඤ්චකෙන වා අතිරෙකපඤ්චකෙන වා තදහෙව සඤ්ඡින්නෙන සමණ්ඩලීකතෙන අත්ථතං හොති කඨිනං, පුග්ගලස්ස අත්ථාරා අත්ථතං හොති කඨිනං; සම්මා චෙ අත්ථතං හොති කඨිනං, තඤ්චෙ සීමට්ඨො අනුමොදති, එවම්පි අත්ථතං හොති කඨිනං . එවං ඛො, භික්ඛවෙ, අත්ථතං හොති කඨිනං.

310. ''කථඤ්ච, භික්ඛවෙ, උබ්භතං හොති කඨිනං? අට්ඨිමා, භික්ඛවෙ, මාතිකා කඨිනස්ස උබ්භාරාය – පක්කමනන්තිකා, නිට්ඨානන්තිකා, සන්නිට්ඨානන්තිකා, නාසනන්තිකා, සවනන්තිකා, ආසාවච්ඡෙදිකා, සීමාතික්කන්තිකා, සහුබ්භාරා''ති [සඋබ්භාරාති (ක.)].

කඨිනානුජානනා නිට්ඨිතා.

188. ආදායසත්තකං

311. භික්ඛු අත්ථතකඨිනො කතචීවරං ආදාය පක්කමති – ''න පච්චෙස්ස''න්ති. තස්ස භික්ඛුනො පක්කමනන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරං ආදාය පක්කමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ''ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස''න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරං ආදාය පක්කමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ''නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස''න්ති. තස්ස භික්ඛුනො සන්නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරං ආදාය පක්කමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ''ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස''න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කයිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරං ආදාය පක්කමති – ''පච්චෙස්ස''න්ති. සො බහිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො සුණාති ''උබ්භතං කිර තස්මිං ආවාසෙ කඨින''න්ති. තස්ස භික්ඛුනො සවනන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරං ආදාය පක්කමති – ''පච්චෙස්ස''න්ති . සො බහිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො – ''පච්චෙස්සං පච්චෙස්ස''න්ති – බහිද්ධා කඨිනුද්ධාරං වීතිනාමෙති. තස්ස භික්ඛුනො සීමාතික්කන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරං ආදාය පක්කමති – ''පච්චෙස්ස''න්ති. සො බහිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො – ''පච්චෙස්සං පච්චෙස්ස''න්ති – සම්භුණාති කඨිනුද්ධාරං. තස්ස භික්ඛුනො සහ භික්ඛූහි කඨිනුද්ධාරො.

ආදායසත්තකං නිට්ඨිතං [...දුතියං නිට්ඨිතං (ක.)].

189. සමාදායසත්තකං

312. භික්ඛු අත්ථතකඨිනො කතචීවරං සමාදාය පක්කමති ''න පච්චෙස්ස''න්ති. තස්ස භික්ඛුනො පක්කමනන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරං සමාදාය පක්කමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ''ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස''න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරං සමාදාය පක්කමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ''ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස''න්ති. තස්ස භික්ඛුනො සන්නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරං සමාදාය පක්කමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ''ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස''න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කයිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරං සමාදාය පක්කමති – ''පච්චෙස්ස''න්ති. සො බහිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො සුණාති – ''උබ්භතං කිර තස්මිං ආවාසෙ කඨින''න්ති. තස්ස භික්ඛුනො සවනන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරං සමාදාය පක්කමති – ‘‘පච්චෙස්ස’’න්ති. සො බහිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො – ‘‘පච්චෙස්සං පච්චෙස්ස’’න්ති – බහිද්ධා කඨිනුද්ධාරං වීතිනාමෙති. තස්ස භික්ඛුනො සීමාතික්කන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරං සමාදාය පක්කමති – ‘‘පච්චෙස්ස’’න්ති. සො බහිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො – ‘‘පච්චෙස්සං පච්චෙස්ස’’න්ති – සම්භුණාති කඨිනුද්ධාරං. තස්ස භික්ඛුනො සහ භික්ඛූහි කඨිනුද්ධාරො.

සමාදායසත්තකං නිට්ඨිතං.

190. ආදායඡක්කං

313. භික්ඛු අත්ථතකඨිනො විප්පකතචීවරං ආදාය පක්කමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ‘‘ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො විප්පකතචීවරං ආදාය පක්කමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ‘‘නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. තස්ස භික්ඛුනො සන්නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො විප්පකතචීවරං ආදාය පක්කමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ‘‘ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං න පච්චෙස්ස’’න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්සං තං චීවරං කයිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො විප්පකතචීවරං ආදාය පක්කමති ‘‘පච්චෙස්ස’’න්ති. සො බහිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො සුණාති – ‘‘උබ්භතං කිර තස්මිං ආවාසෙ කඨින’’න්ති. තස්ස භික්ඛුනො සවනන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො විප්පකතචීවරං ආදාය පක්කමති ‘‘පච්චෙස්ස’’න්ති. සො බහිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො ‘‘පච්චෙස්සං පච්චෙස්ස’’න්ති බහිද්ධා කඨිනුද්ධාරං වීතිනාමෙති. තස්ස භික්ඛුනො සීමාතික්කන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො විප්පකතචීවරං ආදාය පක්කමති ‘‘පච්චෙස්ස’’න්ති. සො බහිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො ‘‘පච්චෙස්සං පච්චෙස්ස’’න්ති සම්භුණාති කඨිනුද්ධාරං. තස්ස භික්ඛුනො සහ භික්ඛූහි කඨිනුද්ධාරො.

ආදායඡක්කං නිට්ඨිතං.

191. සමාදායඡක්කං

314. භික්ඛු අත්ථතකඨිනො විප්පකතචීවරං සමාදාය පක්කමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ‘‘ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො විප්පකතචීවරං සමාදාය පක්කමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ‘‘නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. තස්ස භික්ඛුනො සන්නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො විප්පකතචීවරං සමාදාය පක්කමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ‘‘ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කයිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො විප්පකතචීවරං සමාදාය පක්කමති ‘‘පච්චෙස්ස’’න්ති. සො බහිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො සුණාති – ‘‘උබ්භතං කිර තස්මිං ආවාසෙ කඨින’’න්ති. තස්ස භික්ඛුනො සවනන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො විප්පකතචීවරං සමාදාය පක්කමති ‘‘පච්චෙස්ස’’න්ති. සො බහිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො ‘‘පච්චෙස්සං පච්චෙස්ස’’න්ති බහිද්ධා කඨිනුද්ධාරං වීතිනාමෙති. තස්ස භික්ඛුනො සීමාතික්කන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො විප්පකතචීවරං සමාදාය පක්කමති ‘‘පච්චෙස්ස’’න්ති. සො බහිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො ‘‘පච්චෙස්සං පච්චෙස්ස’’න්ති සම්භුණාති කඨිනුද්ධාරං. තස්ස භික්ඛුනො සහ භික්ඛූහි කඨිනුද්ධාරො.

සමාදායඡක්කං නිට්ඨිතං.

192. ආදායපන්නරසකං

315. භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරං ආදාය පක්කමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ''ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස''න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරං ආදාය පක්කමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ''නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස''න්ති. තස්ස භික්ඛුනො සන්නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරං ආදාය පක්කමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති –

''ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස''න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කයිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

තිකං.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරං ආදාය පක්කමති ''න පච්චෙස්ස''න්ති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ''ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්ස''න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරං ආදාය පක්කමති ''න පච්චෙස්ස''න්ති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ''නෙවිමං චීවරං කාරෙස්ස''න්ති. තස්ස භික්ඛුනො සන්නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරං ආදාය පක්කමති ''න පච්චෙස්ස''න්ති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ''ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්ස''න්ති . සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කයිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

තිකං.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරං ආදාය පක්කමති අනධිට්ඨිතෙන; නෙවස්ස හොති ''පච්චෙස්ස''න්ති, න පනස්ස හොති ''න පච්චෙස්ස''න්ති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ''ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස''න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරං ආදාය පක්කමති අනධිට්ඨිතෙන; නෙවස්ස හොති ''පච්චෙස්ස''න්ති, න පනස්ස හොති ''න පච්චෙස්ස''න්ති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ''නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස''න්ති. තස්ස භික්ඛුනො සන්නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරං ආදාය පක්කමති අනධිට්ඨිතෙන; නෙවස්ස හොති ''පච්චෙස්ස''න්ති, න පනස්ස හොති ''න පච්චෙස්ස''න්ති . තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ''ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස''න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කයිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

තිකං.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරං ආදාය පක්කමති ''පච්චෙස්ස''න්ති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ''ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස''න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරං ආදාය පක්කමති ''පච්චෙස්ස''න්ති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ''නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස''න්ති. තස්ස භික්ඛුනො සන්නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරං ආදාය පක්කමති ''පච්චෙස්ස''න්ති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ''ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස''න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කයිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරං ආදාය පක්කමති ''පච්චෙස්ස''න්ති. සො බහිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො සුණාති – ''උබ්භතං කිර තස්මිං ආවාසෙ කඨින''න්ති. තස්ස භික්ඛුනො සවනන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරං ආදාය පක්කමති ''පච්චෙස්ස''න්ති. සො බහිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො ''පච්චෙස්සං පච්චෙස්ස''න්ති – බහිද්ධා කඨිනුද්ධාරං වීතිනාමෙති. තස්ස භික්ඛුනො සීමාතික්කන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරං ආදාය පක්කමති ''පච්චෙස්ස''න්ති. සො බහිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො – ''පච්චෙස්සං පච්චෙස්ස''න්ති සම්භුණාති කඨිනුද්ධාරං. තස්ස භික්ඛුනො සහ භික්ඛූහි කඨිනුද්ධාරො.

ඡක්කං.

ආදායපන්නරසකං නිට්ඨිතං.

193. සමාදායපන්නරසකාදි

316. භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරං සමාදාය පක්කමති…පෙ.....

(ආදායවාරසදිසං එවං විත්ථාරෙතබ්බං.)

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො විප්පකතචීවරං ආදාය පක්කමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ''ඉධෙව්මං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස''න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො…පෙ.....

(සමාදායවාරසදිසං එවං විත්ථාරෙතබ්බං.)

සමාදායපන්නරසකාදි නිට්ඨිතා.

194. විප්පකතසමාදායපන්නරසකං

317. භික්ඛු අත්ථතකඨිනො විප්පකතචීවරං සමාදාය පක්කමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ''ඉධෙව්මං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස''න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො විප්පකතචීවරං සමාදාය පක්කමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ''නෙව්මං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස''න්ති. තස්ස භික්ඛුනො සන්නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො විප්පකතචීවරං සමාදාය පක්කමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ''ඉධෙව්මං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස''න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කයිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

තිකං.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො විප්පකතචීවරං සමාදාය පක්කමති ''න පච්චෙස්ස''න්ති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ''ඉධෙව්මං චීවරං කාරෙස්ස''න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො විප්පකතචීවරං සමාදාය පක්කමති ''න පච්චෙස්ස''න්ති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ''නෙව්මං චීවරං කාරෙස්ස''න්ති. තස්ස භික්ඛුනො සන්නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො විප්පකතචීවරං සමාදාය පක්කමති ''න පච්චෙස්ස''න්ති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ''ඉධෙව්මං චීවරං කාරෙස්ස''න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කයිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

තිකං.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො විප්පකතචීවරං සමාදාය පක්කමති අනධිට්ඨිතෙන; නෙවස්ස හොති – ''පච්චෙස්ස''න්ති, න පනස්ස හොති – ''න පච්චෙස්ස''න්ති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ''ඉධෙව්මං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස''න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො විප්පකතචීවරං සමාදාය පක්කමති අනධිට්ඨිතෙන; නෙවස්ස හොති – ''පච්චෙස්ස''න්ති, න පනස්ස හොති – ''න පච්චෙස්ස''න්ති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ''නෙව්මං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස''න්ති. තස්ස භික්ඛුනො සන්නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො විප්පකතචීවරං සමාදාය පක්කමති අනධිට්ඨිතෙන; නෙවස්ස හොති – ‘‘පච්චෙස්ස’’න්ති, න පනස්ස හොති – ‘‘න පච්චෙස්ස’’න්ති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ‘‘ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කයිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

තිකං.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො විප්පකතචීවරං සමාදාය පක්කමති ‘‘පච්චෙස්ස’’න්ති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ‘‘ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො විප්පකතචීවරං සමාදාය පක්කමති ‘‘පච්චෙස්ස’’න්ති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ‘‘නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. තස්ස භික්ඛුනො සන්නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො විප්පකතචීවරං සමාදාය පක්කමති ‘‘පච්චෙස්ස’’න්ති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ‘‘ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති . සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කයිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො විප්පකතචීවරං සමාදාය පක්කමති ‘‘පච්චෙස්ස’’න්ති. සො බහිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො සුණාති – ‘‘උබ්භතං කිර තස්මිං ආවාසෙ කඨින’’න්ති. තස්ස භික්ඛුනො සවනන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො විප්පකතචීවරං සමාදාය පක්කමති ‘‘පච්චෙස්ස’’න්ති. සො බහිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො – ‘‘පච්චෙස්සං පච්චෙස්ස’’න්ති බහිද්ධා කඨිනුද්ධාරං වීතිනාමෙති. තස්ස භික්ඛුනො සීමාතික්කන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො විප්පකතචීවරං සමාදාය පක්කමති ‘‘පච්චෙස්ස’’න්ති. සො බහිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො ‘‘පච්චෙස්සං පච්චෙස්ස’’න්ති සම්භුණාති කඨිනුද්ධාරං. තස්ස භික්ඛුනො සහ භික්ඛූහි කඨිනුද්ධාරො.

ඡක්කං.

විප්පකතසමාදායපන්නරසකං නිට්ඨිතං.

ආදායභාණවාරො.

195. අනාසාදොළසකං

318. භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරාසාය පක්කමති. සො බහිසීමගතො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. අනාසාය ලභති, ආසාය න ලභති. තස්ස එවං හොති – ‘‘ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරාසාය පක්කමති. සො බහිසීමගතො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. අනාසාය ලභති, ආසාය න ලභති. තස්ස එවං හොති – ‘‘නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. තස්ස භික්ඛුනො සන්නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරාසාය පක්කමති. සො බහිසීමගතො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. අනාසාය ලභති, ආසාය න ලභති. තස්ස එවං හොති – ‘‘ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කයිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරාසාය පක්කමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ‘‘ඉධෙවිමං චීවරාසං පයිරුපාසිස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. සො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. තස්ස සා චීවරාසා උපච්ඡිජ්ජති . තස්ස භික්ඛුනො ආසාවච්ඡෙදිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරාසාය පක්කමති ‘‘න පච්චෙස්ස’’න්ති. සො බහිසීමගතො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. අනාසාය ලභති, ආසාය න ලභති. තස්ස එවං හොති – ‘‘ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්ස’’න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකථිනො චීවරාසාය පක්කමති ‘‘න පච්චෙස්ස’’න්ති. සො බහිසීමගතො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. අනාසාය ලභති, ආසාය න ලභති. තස්ස එවං හොති – ‘‘නෙවිමං චීවරං කාරෙස්ස’’න්ති. තස්ස භික්ඛුනො සන්නිට්ඨානන්තිකො කථිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකථිනො චීවරාසාය පක්කමති ‘‘න පච්චෙස්ස’’න්ති. සො බහිසීමගතො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. අනාසාය ලභති, ආසාය න ලභති. තස්ස එවං හොති – ‘‘ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්ස’’න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කයිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනන්තිකො කථිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකථිනො චීවරාසාය පක්කමති ‘‘න පච්චෙස්ස’’න්ති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ‘‘ඉධෙවිමං චීවරාසං පයිරුපාසිස්ස’’න්ති. සො තං චීවරාසං පයිරුපාසති . තස්ස සා චීවරාසා උපච්ඡිජ්ජති. තස්ස භික්ඛුනො ආසාවච්ඡෙදිකො කථිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකථිනො චීවරාසාය පක්කමති අනධිට්ඨිතෙන; නෙවස්ස හොති – ‘‘පච්චෙස්සන්ති, න පනස්ස හොති – ‘‘න පච්චෙස්ස’’න්ති. සො බහිසීමගතො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. අනාසාය ලභති, ආසාය න ලභති. තස්ස එවං හොති – ‘‘ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කථිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකථිනො චීවරාසාය පක්කමති අනධිට්ඨිතෙන; නෙවස්ස හොති – ‘‘පච්චෙස්ස’’න්ති, න පනස්ස හොති – ‘‘න පච්චෙස්ස’’න්ති. සො බහිසීමගතො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. අනාසාය ලභති, ආසාය න ලභති. තස්ස එවං හොති – ‘‘නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. තස්ස භික්ඛුනො සන්නිට්ඨානන්තිකො කථිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකථිනො චීවරාසාය පක්කමති අනධිට්ඨිතෙන; නෙවස්ස හොති – ‘‘පච්චෙස්ස’’න්ති, න පනස්ස හොති – ‘‘න පච්චෙස්ස’’න්ති. සො බහිසීමගතො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. අනාසාය ලභති, ආසාය න ලභති. තස්ස එවං හොති – ‘‘ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කයිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනන්තිකො කථිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකථිනො චීවරාසාය පක්කමති අනධිට්ඨිතෙන; නෙවස්ස හොති – ‘‘පච්චෙස්ස’’න්ති, න පනස්ස හොති – ‘‘න පච්චෙස්ස’’න්ති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ‘‘ඉධෙවිමං චීවරාසං පයිරුපාසිස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. සො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. තස්ස සා චීවරාසා උපච්ඡිජ්ජති. තස්ස භික්ඛුනො ආසාවච්ඡෙදිකො කථිනුද්ධාරො.

අනාසාදොළසකං [අනාසාද්වාදසකං (සී.)] නිට්ඨිතං.

196. ආසාදොළසකං

319. භික්ඛු අත්ථතකථිනො චීවරාසාය පක්කමති ‘‘පච්චෙස්ස’’න්ති. සො බහිසීමගතො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. ආසාය ලභති, අනාසාය න ලභති. තස්ස එවං හොති – ‘‘ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කථිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකථිනො චීවරාසාය පක්කමති ‘‘පච්චෙස්ස’’න්ති. සො බහිසීමගතො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. ආසාය ලභති, අනාසාය න ලභති. තස්ස එවං හොති – ‘‘නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. තස්ස භික්ඛුනො සන්නිට්ඨානන්තිකො කථිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකථිනො චීවරාසාය පක්කමති ‘‘පච්චෙස්ස’’න්ති. සො බහිසීමගතො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. ආසාය ලභති, අනාසාය න ලභති. තස්ස එවං හොති – ‘‘ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කයිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනන්තිකො කථිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකථිනො චීවරාසාය පක්කමති ‘‘පච්චෙස්ස’’න්ති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ‘‘ඉධෙවිමං චීවරාසං පයිරුපාසිස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. සො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. තස්ස සා චීවරාසා උපච්ඡිජ්ජති. තස්ස භික්ඛුනො ආසාවච්ඡෙදිකො කථිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකථිනො චීවරාසාය පක්කමති ‘‘පච්චෙස්ස’’න්ති. සො බහිසීමගතො සුණාති – ‘‘උබ්භතං කිර තස්මිං ආවාසෙ කථින’’න්ති. තස්ස එවං හොති – ‘‘යතො තස්මිං ආවාසෙ උබ්භතං කථිනං, ඉධෙවිමං චීවරාසං පයිරුපාසිස්ස’’න්ති. සො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. ආසාය ලභති , අනාසාය න ලභති. තස්ස එවං හොති – ‘‘ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කථිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරාසාය පක්කමති ''පච්චෙස්ස''න්ති. සො බහිසීමගතො සුණාති – ''උබ්භතං කිර තස්මිං ආවාසෙ කඨින''න්ති. තස්ස එවං හොති – ''යතො තස්මිං ආවාසෙ උබ්භතං කඨිනං, ඉධෙවිමං චීවරාසං පයිරුපාසිස්ස''න්ති. සො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. ආසාය ලභති, අනාසාය න ලභති. තස්ස එවං හොති – ''නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස''න්ති. තස්ස භික්ඛුනො සන්නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරාසාය පක්කමති ''පච්චෙස්ස''න්ති. සො බහිසීමගතො සුණාති – ''උබ්භතං කිර තස්මිං ආවාසෙ කඨින''න්ති. තස්ස එවං හොති – ''යතො තස්මිං ආවාසෙ උබ්භතං කඨිනං, ඉධෙවිමං චීවරාසං පයිරුපාසිස්ස''න්ති. සො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. ආසාය ලභති, අනාසාය න ලභති. තස්ස එවං හොති – ''ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස''න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කයිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරාසාය පක්කමති ''පච්චෙස්ස''න්ති. සො බහිසීමගතො සුණාති – ''උබ්භතං කිර තස්මිං ආවාසෙ කඨින''න්ති. තස්ස එවං හොති – ''යතො තස්මිං ආවාසෙ උබ්භතං කඨිනං, ඉධෙවිමං චීවරාසං පයිරුපාසිස්සං, න පච්චෙස්ස''න්ති. සො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. තස්ස සා චීවරාසා උපච්ඡිජ්ජති. තස්ස භික්ඛුනො ආසාවච්ඡෙදිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරාසාය පක්කමති ''පච්චෙස්ස''න්ති. සො බහිසීමගතො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. ආසාය ලභති, අනාසාය න ලභති. සො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො සුණාති – ''උබ්භතං කිර තස්මිං ආවාසෙ කඨින''න්ති. තස්ස භික්ඛුනො සවනන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරාසාය පක්කමති ''පච්චෙස්ස''න්ති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ''ඉධෙවිමං චීවරාසං පයිරුපාසිස්සං, න පච්චෙස්ස''න්ති. සො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. තස්ස සා චීවරාසා උපච්ඡිජ්ජති. තස්ස භික්ඛුනො ආසාවච්ඡෙදිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරාසාය පක්කමති ''පච්චෙස්ස''න්ති. සො බහිසීමගතො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. ආසාය ලභති, අනාසාය න ලභති. සො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො ''පච්චෙස්සං පච්චෙස්ස''න්ති – බහිද්ධා කඨිනුද්ධාරං වීතිනාමෙති. තස්ස භික්ඛුනො සීමාතික්කන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො චීවරාසාය පක්කමති ''පච්චෙස්ස''න්ති. සො බහිසීමගතො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. ආසාය ලභති, අනාසාය න ලභති. සො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො ''පච්චෙස්සං පච්චෙස්ස''න්ති – සම්භුණාති කඨිනුද්ධාරං. තස්ස භික්ඛුනො සහ භික්ඛූහි කඨිනුද්ධාරො.

ආසාදොළසකං නිට්ඨිතං.

197. කරණීයදොළසකං

320. භික්ඛු අත්ථතකඨිනො කෙනචිදෙව කරණීයෙන පක්කමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස චීවරාසා උප්පජ්ජති. සො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. අනාසාය ලභති, ආසාය න ලභති. තස්ස එවං හොති – ''ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස''න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො කෙනචිදෙව කරණීයෙන පක්කමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස චීවරාසා උප්පජ්ජති. සො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. අනාසාය ලභති, ආසාය න ලභති. තස්ස එවං හොති – ''නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස''න්ති. තස්ස භික්ඛුනො සන්නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො කෙනචිදෙව කරණීයෙන පක්කමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස චීවරාසා උප්පජ්ජති. සො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. අනාසාය ලභති, ආසාය න ලභති. තස්ස එවං හොති – ''ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස''න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කයිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො කෙනචිදෙව කරණීයෙන පක්කමති. තස්ස බහිසීමගතස්ස චීවරාසා උප්පජ්ජති. තස්ස එවං හොති – ''ඉධෙවිමං චීවරාසං පයිරුපාසිස්සං, න පච්චෙස්ස''න්ති. සො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. තස්ස සා චීවරාසා උපච්ඡිජ්ජති. තස්ස භික්ඛුනො ආසාවච්ඡෙදිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො කෙනචිදෙව කරණීයෙන පක්කමති ''න පච්චෙස්ස''න්ති. තස්ස බහිසීමගතස්ස චීවරාසා උප්පජ්ජති. සො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. අනාසාය ලභති, ආසාය න ලභති. තස්ස එවං හොති – ''ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්ස''න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකථිනො කෙනචිදෙව කරණීයෙන පක්කමති ‘‘න පච්චෙස්ස’’න්ති. තස්ස බහිසීමගතස්ස චීවරාසා උප්පජ්ජති. සො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. අනාසාය ලභති, ආසාය න ලභති. තස්ස එවං හොති – ‘‘නෙවිමං චීවරං කාරෙස්ස’’න්ති. තස්ස භික්ඛුනො සන්නිට්ඨානන්තිකො කථිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකථිනො කෙනචිදෙව කරණීයෙන පක්කමති ‘‘න පච්චෙස්ස’’න්ති. තස්ස බහිසීමගතස්ස චීවරාසා උප්පජ්ජති. සො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. අනාසාය ලභති, ආසාය න ලභති. තස්ස එවං හොති – ‘‘ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්ස’’න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කයිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනන්තිකො කථිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකථිනො කෙනචිදෙව කරණීයෙන පක්කමති ‘‘න පච්චෙස්ස’’න්ති. තස්ස බහිසීමගතස්ස චීවරාසා උප්පජ්ජති. තස්ස එවං හොති – ‘‘ඉධෙවිමං චීවරාසං පයිරුපාසිස්ස’’න්ති. සො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. තස්ස සා චීවරාසා උපච්ඡිජ්ජති. තස්ස භික්ඛුනො ආසාවච්ඡෙදිකො කථිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකථිනො කෙනචිදෙව කරණීයෙන පක්කමති අනධිට්ඨිතෙන; නෙවස්ස හොති – ‘‘පච්චෙස්ස’’න්ති, න පනස්ස හොති – ‘‘න පච්චෙස්ස’’න්ති. තස්ස බහිසීමගතස්ස චීවරාසා උප්පජ්ජති. සො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. අනාසාය ලභති, ආසාය න ලභති. තස්ස එවං හොති – ‘‘ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කථිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකථිනො කෙනචිදෙව කරණීයෙන පක්කමති අනධිට්ඨිතෙන; නෙවස්ස හොති – ‘‘පච්චෙස්ස’’න්ති, න පනස්ස හොති – ‘‘න පච්චෙස්ස’’න්ති. තස්ස බහිසීමගතස්ස චීවරාසා උප්පජ්ජති. සො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. අනාසාය ලභති, ආසාය න ලභති. තස්ස එවං හොති – ‘‘නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. තස්ස භික්ඛුනො සන්නිට්ඨානන්තිකො කථිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකථිනො කෙනචිදෙව කරණීයෙන පක්කමති අනධිට්ඨිතෙන; නෙවස්ස හොති – ‘‘පච්චෙස්ස’’න්ති, න පනස්ස හොති – ‘‘න පච්චෙස්ස’’න්ති. තස්ස බහිසීමගතස්ස චීවරාසා උප්පජ්ජති. සො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. අනාසාය ලභති, ආසාය න ලභති. තස්ස එවං හොති – ‘‘ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කයිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනන්තිකො කථිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකථිනො කෙනචිදෙව කරණීයෙන පක්කමති අනධිට්ඨිතෙන; නෙවස්ස හොති – ‘‘පච්චෙස්ස’’න්ති, න පනස්ස හොති – ‘‘න පච්චෙස්ස’’න්ති. තස්ස බහිසීමගතස්ස චීවරාසා උප්පජ්ජති. තස්ස එවං හොති – ‘‘ඉධෙවිමං චීවරාසං පයිරුපාසිස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. සො තං චීවරාසං පයිරුපාසති. තස්ස සා චීවරාසා උපච්ඡිජ්ජති. තස්ස භික්ඛුනො ආසාවච්ඡෙදිකො කථිනුද්ධාරො.

කරණීයදොළසකං නිට්ඨිතං.

198. අපවිලායනනවකං

321. භික්ඛු අත්ථතකථිනො දිසංගමිකො පක්කමති චීවරපටිවීසං අපවිලායමානො [අපවිනයමානො (සී.), අපවිනයමානො (ක.)]. තමෙනං දිසඞ්ගතං භික්ඛූ පුච්ඡන්ති – ‘‘කහං ත්වං, ආවුසො, වස්සංවුට්ඨො, කත්ථ ච තෙ චීවරපටිවීසො’’ති? සො එවං වදෙති – ‘‘අමුකස්මිං ආවාසෙ වස්සංවුට්ඨොම්හි. තත්ථ ච මෙ චීවරපටිවීසො’’ති. තෙ එවං වදන්ති – ‘‘ගච්ඡාවුසො, තං චීවරං ආහර, මයං තෙ ඉධ චීවරං කරිස්සාමා’’ති. සො තං ආවාසං ගන්ත්වා භික්ඛූ පුච්ඡති – ‘‘කහං මෙ, ආවුසො, චීවරපටිවීසො’’ති? තෙ එවං වදන්ති – ‘‘අයං තෙ, ආවුසො, චීවරපටිවීසො; කහං ගමිස්සසී’’ති? සො එවං වදෙති – ‘‘අමුකං නාම [අමුකඤ්ච (ක.)] ආවාසං ගමිස්සාමි, තත්ථ මෙ භික්ඛූ චීවරං කරිස්සන්තී’’ති. තෙ එවං වදන්ති – ‘‘අලං, ආවුසො, මා අගමාසි. මයං තෙ ඉධ චීවරං කරිස්සාමා’’ති. තස්ස එවං හොති – ‘‘ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කථිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකථිනො දිසංගමිකො පක්කමති…පෙ…. ‘‘නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. තස්ස භික්ඛුනො සන්නිට්ඨානන්තිකො කථිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකථිනො දිසංගමිකො පක්කමති…පෙ…. ‘‘ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කයිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනන්තිකො කථිනුද්ධාරො.

322. භික්ඛු අත්ථතකථිනො දිසංගමිකො පක්කමති චීවරපටිවීසං අපවිලායමානො. තමෙනං දිසංගතං භික්ඛූ පුච්ඡන්ති – ‘‘කහං ත්වං, ආවුසො, වස්සංවුට්ඨො , කත්ථ ච තෙ චීවරපටිවීසො’’ති? සො එවං වදෙති – ‘‘අමුකස්මිං ආවාසෙ වස්සංවුට්ඨොම්හි, තත්ථ ච මෙ චීවරපටිවීසො’’ති. තෙ එවං වදන්ති – ‘‘ගච්ඡාවුසො, තං චීවරං ආහර, මයං තෙ ඉධ චීවරං කරිස්සාමා’’ති. සො තං ආවාසං ගන්ත්වා භික්ඛූ පුච්ඡති – ‘‘කහං මෙ, ආවුසො, චීවරපටිවීසො’’ති? තෙ එවං වදන්ති – ‘‘අයං තෙ, ආවුසො, චීවරපටිවීසො’’ති. සො තං චීවරං ආදාය තං ආවාසං ගච්ඡති. තමෙනං අන්තරාමග්ගෙ

භික්ඛූ පුච්ඡන්ති – ‘‘ආවුසො, කහං ගමිස්සසී’’ති? සො එවං වදෙති – ‘‘අමුකං නාම ආවාසං ගමිස්සාමි, තත්ථ මෙ භික්ඛූ චීවරං කරිස්සන්තී’’ති. තෙ එවං වදන්ති – ‘‘අලං, ආවුසො, මා අගමාසි, මයං තෙ ඉධ චීවරං කරිස්සාමා’’ති. තස්ස එවං හොති – ‘‘ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං න පච්චෙස්ස’’න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො දිසංගමිකො පක්කමති චීවරපටිවීසං අපවිලායමානො. තමෙනං දිසංගතං භික්ඛූ පුච්ඡන්ති – ‘‘කහං ත්වං, ආවුසො, වස්සංවුට්ඨො, කත්ථ ච තෙ චීවරපටිවීසො’’ති? සො එවං වදෙති – ‘‘අමුකස්මිං ආවාසෙ වස්සංවුට්ඨොම්හි, තත්ථ ච මෙ චීවරපටිවීසො’’ති. තෙ එවං වදන්ති – ‘‘ගච්ඡාවුසො, තං චීවරං ආහර, මයං තෙ ඉධ චීවරං කරිස්සාමා’’ති. සො තං ආවාසං ගන්ත්වා භික්ඛූ පුච්ඡති – ‘‘කහං මෙ, ආවුසො, චීවරපටිවීසො’’ති? තෙ එවං වදන්ති – ‘‘අයං තෙ, ආවුසො, චීවරපටිවීසො’’ති. සො තං චීවරං ආදාය තං ආවාසං ගච්ඡති. තමෙනං අන්තරාමග්ගෙ භික්ඛූ පුච්ඡන්ති – ‘‘ආවුසො, කහං ගමිස්සසී’’ති? සො එවං වදෙති – ‘‘අමුකං නාම ආවාසං ගමිස්සාමි, තත්ථ මෙ භික්ඛූ චීවරං කරිස්සන්තී’’ති. තෙ එවං වදන්ති – ‘‘අලං, ආවුසො, මා අගමාසි, මයං තෙ ඉධ චීවරං කරිස්සාමා’’ති. තස්ස එවං හොති – ‘‘නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. තස්ස භික්ඛුනො සන්නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො දිසංගමිකො පක්කමති…පෙ…. ‘‘ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති . සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කයිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

323. භික්ඛු අත්ථතකඨිනො දිසංගමිකො පක්කමති චීවරපටිවීසං අපවිලායමානො. තමෙනං දිසංගතං භික්ඛූ පුච්ඡන්ති – ‘‘කහං ත්වං, ආවුසො, වස්සංවුට්ඨො, කත්ථ ච තෙ චීවරපටිවීසො’’ති? සො එවං වදෙති – ‘‘අමුකස්මිං ආවාසෙ වස්සංවුට්ඨොම්හි, තත්ථ ච මෙ චීවරපටිවීසො’’ති. තෙ එවං වදන්ති – ‘‘ගච්ඡාවුසො, තං චීවරං ආහර, මයං තෙ ඉධ චීවරං කරිස්සාමා’’ති. සො තං ආවාසං ගන්ත්වා භික්ඛූ පුච්ඡති – ‘‘කහං මෙ, ආවුසො, චීවරපටිවීසො’’ති? තෙ එවං වදන්ති – ‘‘අයං තෙ, ආවුසො, චීවරපටිවීසො’’ති. සො තං චීවරං ආදාය තං ආවාසං ගච්ඡති. තස්ස තං ආවාසං ගතස්ස එවං හොති – ‘‘ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො දිසංගමිකො පක්කමති…පෙ…. ‘‘නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. තස්ස භික්ඛුනො සන්නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො දිසංගමිකො පක්කමති…පෙ…. ‘‘ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කයිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

අපවිලායනනවකං නිට්ඨිතං.

199. ඵාසුවිහාරපඤ්චකං

324. භික්ඛු අත්ථතකඨිනො ඵාසුවිහාරිකො චීවරං ආදාය පක්කමති – ‘‘අමුකං නාම ආවාසං ගමිස්සාමි; තත්ථ මෙ ඵාසු භවිස්සති වසිස්සාමි, නො චෙ මෙ ඵාසු භවිස්සති, අමුකං නාම ආවාසං ගමිස්සාමි; තත්ථ මෙ ඵාසු භවිස්සති වසිස්සාමි , නො චෙ මෙ ඵාසු භවිස්සති, අමුකං නාම ආවාසං ගමිස්සාමි; තත්ථ මෙ ඵාසු භවිස්සති වසිස්සාමි, නො චෙ මෙ ඵාසු භවිස්සති, පච්චෙස්ස’’න්ති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ‘‘ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස භික්ඛුනො නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො ඵාසුවිහාරිකො චීවරං ආදාය පක්කමති – ‘‘අමුකං නාම ආවාසං ගමිස්සාමි; තත්ථ මෙ ඵාසු භවිස්සති වසිස්සාමි, නො චෙ මෙ ඵාසු භවිස්සති, අමුකං නාම ආවාසං ගමිස්සාමි; තත්ථ මෙ ඵාසු භවිස්සති වසිස්සාමි, නො චෙ මෙ ඵාසු භවිස්සති, අමුකං නාම ආවාසං ගමිස්සාමි; තත්ථ මෙ ඵාසු භවිස්සති වසිස්සාමි, නො චෙ මෙ ඵාසු භවිස්සති, පච්චෙස්ස’’න්ති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ‘‘නෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. තස්ස භික්ඛුනො සන්නිට්ඨානන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො ඵාසුවිහාරිකො චීවරං ආදාය පක්කමති – ‘‘අමුකං නාම ආවාසං ගමිස්සාමි; තත්ථ මෙ ඵාසු භවිස්සති වසිස්සාමි, නො චෙ මෙ ඵාසු භවිස්සති, අමුකං නාම ආවාසං ගමිස්සාමි; තත්ථ මෙ ඵාසු භවිස්සති වසිස්සාමි, නො චෙ මෙ ඵාසු භවිස්සති, අමුකං නාම ආවාසං ගමිස්සාමි; තත්ථ මෙ ඵාසු භවිස්සති වසිස්සාමි, නො චෙ මෙ ඵාසු භවිස්සති, පච්චෙස්ස’’න්ති. තස්ස බහිසීමගතස්ස එවං හොති – ‘‘ඉධෙවිමං චීවරං කාරෙස්සං, න පච්චෙස්ස’’න්ති. සො තං චීවරං කාරෙති. තස්ස තං චීවරං කයිරමානං නස්සති. තස්ස භික්ඛුනො නාසනන්තිකො කඨිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකඨිනො ඵාසුවිහාරිකො චීවරං ආදාය පක්කමති – ‘‘අමුකං නාම ආවාසං ගමිස්සාමි; තත්ථ මෙ ඵාසු භවිස්සති වසිස්සාමි, නො චෙ මෙ ඵාසු භවිස්සති, අමුකං නාම ආවාසං ගමිස්සාමි; තත්ථ මෙ ඵාසු භවිස්සති වසිස්සාමි, නො චෙ මෙ ඵාසු භවිස්සති, අමුකං නාම ආවාසං ගමිස්සාමි; තත්ථ මෙ ඵාසු භවිස්සති වසිස්සාමි, නො චෙ මෙ ඵාසු

හවිස්සති, පච්චෙස්ස''න්ති. සො බහිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො – ''පච්චෙස්සං පච්චෙස්ස''න්ති බහිද්ධා කථිනුද්ධාරං වීතිනාමෙති. තස්ස භික්ඛුනො සීමාතික්කන්තිකො කථිනුද්ධාරො.

භික්ඛු අත්ථතකථිනො ඵාසුවිහාරිකො චීවරං ආදාය පක්කමති – ''අමුකං නාම ආවාසං ගමිස්සාමි; තත්ථ මෙ ඵාසු හවිස්සති වසිස්සාමි, නො චෙ මෙ ඵාසු හවිස්සති, අමුකං නාම ආවාසං ගමිස්සාමි; තත්ථ මෙ ඵාසු හවිස්සති වසිස්සාමි, නො චෙ මෙ ඵාසු හවිස්සති, අමුකං නාම ආවාසං ගමිස්සාමි; තත්ථ මෙ ඵාසු හවිස්සති වසිස්සාමි, නො චෙ මෙ ඵාසු හවිස්සති, පච්චෙස්ස''න්ති. සො බහිසීමගතො තං චීවරං කාරෙති. සො කතචීවරො ''පච්චෙස්සං පච්චෙස්ස''න්ති සම්භුණාති කථිනුද්ධාරං. තස්ස භික්ඛුනො සහ භික්ඛූහි කථිනුද්ධාරො.

ඵාසුවිහාරපඤ්චකං නිට්ඨිතං.

200. පලිබොධාපලිබොධකථා

325. ද්වෙමෙ , භික්ඛවෙ, කථිනස්ස පලිබොධා, ද්වෙ අපලිබොධා. කතමෙ ච, භික්ඛවෙ, ද්වෙ කථිනස්ස පලිබොධා? ආවාසපලිබොධො ච චීවරපලිබොධො ච. කථඤ්ච, භික්ඛවෙ, ආවාසපලිබොධො හොති? ඉධ, භික්ඛවෙ, භික්ඛු වසති වා තස්මිං ආවාසෙ, සාපෙක්ඛො වා පක්කමති ''පච්චෙස්ස''න්ති. එවං ඛො, භික්ඛවෙ, ආවාසපලිබොධො හොති. කථඤ්ච, භික්ඛවෙ, චීවරපලිබොධො හොති? ඉධ, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො චීවරං අකතං වා හොති විප්පකතං වා, චීවරාසා වා අනුපච්ඡින්නා. එවං ඛො, භික්ඛවෙ, චීවරපලිබොධො හොති. ඉමෙ ඛො, භික්ඛවෙ, ද්වෙ කථිනස්ස පලිබොධා.

කතමෙ ච, භික්ඛවෙ, ද්වෙ කථිනස්ස අපලිබොධා? ආවාසඅපලිබොධො ච චීවරඅපලිබොධො ච. කථඤ්ච, භික්ඛවෙ, ආවාසඅපලිබොධො හොති? ඉධ, භික්ඛවෙ, භික්ඛු පක්කමති තම්හා ආවාසා වත්තෙන වන්තෙන මුත්තෙන අනපෙක්ඛො [අනපෙක්ඛෙන (ක.)] ''න පච්චෙස්ස''න්ති. එවං ඛො, භික්ඛවෙ, ආවාසඅපලිබොධො හොති. කථඤ්ච, භික්ඛවෙ, චීවරඅපලිබොධො හොති? ඉධ, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො චීවරං කතං වා හොති, නට්ඨං වා විනට්ඨං වා දඩ්ඪං වා, චීවරාසා වා උපච්ඡින්නා. එවං ඛො, භික්ඛවෙ, චීවරඅපලිබොධො හොති. ඉමෙ ඛො, භික්ඛවෙ, ද්වෙ කථිනස්ස අපලිබොධාති.

පලිබොධාපලිබොධකථා නිට්ඨිතා.

කථිනක්ඛන්ධකො නිට්ඨිතො සත්තමො.

201. තස්සුද්දානං

තිංස පාවෙය්‍යකා භික්ඛූ, සාකෙතුක්කණ්ඨිතා වසුං;
වස්සංවුට්ඨොකපුණ්ණෙහි, අගමුං ජිනදස්සනං.

ඉදං වත්ථු කථිනස්ස, කප්පිස්සන්ති ච පඤ්චකා;
අනාමන්තා අසමාචාරා, තථෙව ගණභොජනං.

යාවදත්ථඤ්ච උප්පාදො, අත්ථතානං භවිස්සති;
ඤත්ති එවත්ථතඤ්චෙව, එවඤ්චෙව අනත්ථතං.

උල්ලිඛි ධොවනා චෙව, විචාරණඤ්ච ඡෙදනං;
බන්ධනො වට්ටි කණ්ඩුස, දළ්හීකම්මානුවාතිකා.

පරිභණ්ඩං ඔවද්ධෙය්‍යං, මද්දනා නිමිත්තං කථා;
කුක්කු සන්නිධි නිස්සග්ගි, න කප්පඤ්ඤත්‍ර තෙ තයො.

අඤ්ඤත්‍ර පඤ්චාතිරෙකෙ, සඤ්ඡින්නෙන සමණ්ඩලී;
නාඤ්ඤත්‍ර පුග්ගලා සම්මා, නිස්සීමට්ඨොනුමොදති.

කථිනානත්ථතං හොති, එවං බුද්ධෙන දෙසිතං;
අහතාකප්පපිලොති, පංසු පාපණිකාය ච.

අනිමිත්තාපරිකථා, අකුක්කු ච අසන්නිධි;
අනිස්සග්ගි කප්පකතෙ, තථා තිචීවරෙන ච.

පඤ්චකෙ වාතිරෙකෙ වා, ඡින්නෙ සමණ්ඩලීකතෙ;
පුග්ගලස්සත්ථාරා සම්මා, සීමට්ඨො අනුමොදති.

එවං කඨිනත්ථරණං, උබ්භාරස්සට්ඨමාතිකා;
පක්කමනන්ති නිට්ඨානං, සන්නිට්ඨානඤ්ච නාසනං.

සවනං ආසාවච්ඡෙදි, සීමා සහුබ්භාරට්ඨමී;
කතචීවරමාදාය, ‘‘න පච්චෙස්ස’’න්ති ගච්ඡති.

තස්ස තං කඨිනුද්ධාරා,එ හොති පක්කමනන්තිකො;
ආදාය චීවරං යාති, නිස්සීමෙ ඉදං චින්තයි.

‘‘කාරෙස්සං න පච්චෙස්ස’’න්ති, නිට්ඨානෙ කඨිනුද්ධාරො;
ආදාය නිස්සීමං නෙව, ‘‘න පච්චෙස්ස’’න්ති මානසො.

තස්ස තං කඨිනුද්ධාරො, සන්නිට්ඨානන්තිකො භවෙ;
ආදාය චීවරං යාති, නිස්සීමෙ ඉදං චින්තයි.

‘‘කාරෙස්සං න පච්චෙස්ස’’න්ති, කයිරං තස්ස නස්සති;
තස්ස තං කඨිනුද්ධාරො, භවති නාසනන්තිකො.

ආදාය යාති ‘‘පච්චෙස්සං’’, බහි කාරෙති චීවරං;
කතචීවරො සුණාති, උබ්භතං කඨිනං තහිං.

තස්ස තං කඨිනුද්ධාරො, භවති සවනන්තිකො;
ආදාය යාති ‘‘පච්චෙස්සං’’, බහි කාරෙති චීවරං.

කතචීවරො බහිද්ධා, නාමෙති කඨිනුද්ධාරං;
තස්ස තං කඨිනුද්ධාරො, සීමාතික්කන්තිකො භවෙ.

ආදාය යාති ‘‘පච්චෙස්සං’’, බහි කාරෙති චීවරං;
කතචීවරො පච්චෙස්සං, සම්භොති කඨිනුද්ධාරං.

තස්ස තං කඨිනුද්ධාරො, සහ භික්ඛූහි ජායති;
ආදාය ච සමාදාය, සත්ත-සත්තවිධා ගති.

පක්කමනන්තිකා නත්ථි, ඡක්කෙ විප්පකතෙ [ඡට්ඨෙ විප්පකතා (සී.), ඡච්චා විප්පකථා (ක.)] ගති;
ආදාය නිස්සීමගතං, කාරෙස්සං ඉති ජායති.

නිට්ඨානං සන්නිට්ඨානඤ්ච, නාසනඤ්ච ඉමෙ තයො;
ආදාය ‘‘න පච්චෙස්ස’’න්ති, බහිසීමෙ කරොමිති.

නිට්ඨානං සන්නිට්ඨානම්පි, නාසනම්පි ඉදං තයො;
අනධිට්ඨිතෙන නෙවස්ස, හෙට්ඨා තීණි නයාවිධි.

ආදාය යාති පච්චෙස්සං, බහිසීමෙ කරොමිති;
‘‘න පච්චෙස්ස’’න්ති කාරෙති, නිට්ඨානෙ කඨිනුද්ධාරො.

සන්නිට්ඨානං නාසනඤ්ච, සවනසීමාතික්කමා;
සහ භික්ඛූහි ජායෙථ, එවං පන්නරසං ගති.

සමාදාය විප්පකතා, සමාදාය පුනා තථා;
ඉමෙ තෙ චතුරො වාරා, සබ්බෙ පන්නරසවිධි.

අනාසාය ච ආසාය, කරණීයො ච තෙ තයො;
නයතො තං විජානෙය්‍ය, තයො ද්වාදස ද්වාදස.

අපවිලානා නවෙත්ථ [අපවිලායමානෙව (සයා.), අපවිනා නව චෙත්ථ (සී.)], එාසු පඤ්චවිධා තහිං;
පලිබොධාපලිබොධා, උද්දානං නයතො කතන්ති.

ඉමම්හි ඛන්ධකෙ වත්ථූ දොළසකපෙයාාලමුඛානි එකසතං අට්ඨාරස.

කඨිනක්ඛන්ධකො නිට්ඨිතො.

8. චීවරක්ඛන්ධකො

202. ජීවකවත්ථු

326. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලන්දකනිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන වෙසාලී ඉද්ධා චෙව හොති ඵීතා [ඵීතා (බහූසු)] ච බහුජනා ච ආකිණ්ණමනුස්සා ච සුභික්ඛා ච; සත්ත ච පාසාදසහස්සානි සත්ත ච පාසාදසතානි සත්ත ච පාසාදා; සත්ත ච කූටාගාරසහස්සානි සත්ත ච කූටාගාරසතානි සත්ත ච කූටාගාරානි; සත්ත ච ආරාමසහස්සානි සත්ත ච ආරාමසතානි සත්ත ච ආරාමා; සත්ත ච පොක්ඛරණීසහස්සානි සත්ත ච පොක්ඛරණීසතානි සත්ත ච පොක්ඛරණියො; අම්බපාලී ච ගණිකා අභිරූපා හොති දස්සනීයා පාසාදිකා පරමාය වණ්ණපොක්ඛරතාය සමන්නාගතා, පදක්ඛිණා [පදක්ඛා (ස්‍යා.)] නච්චෙ ච ගීතෙ ච වාදිතෙ ච, අභිසටා අත්ථිකානං අත්ථිකානං මනුස්සානං පඤ්ඤාසාය ච රත්තිං ගච්ඡති; තාය ච වෙසාලී භියොසොමත්තාය උපසොභති. අථ ඛො රාජගහකො නෙගමො වෙසාලිං අගමාසි කෙනචිදෙව කරණීයෙන. අද්දසා ඛො රාජගහකො නෙගමො වෙසාලිං ඉද්ධඤ්චෙව ඵීතඤ්ච බහුජනඤ්ච ආකිණ්ණමනුස්සඤ්ච සුභික්ඛඤ්ච; සත්ත ච පාසාදසහස්සානි සත්ත ච පාසාදසතානි සත්ත ච පාසාදෙ; සත්ත ච කූටාගාරසහස්සානි සත්ත ච කූටාගාරසතානි සත්ත ච කූටාගාරානි; සත්ත ච ආරාමසහස්සානි සත්ත ච ආරාමසතානි සත්ත ච ආරාමෙ; සත්ත ච පොක්ඛරණීසහස්සානි සත්ත ච පොක්ඛරණීසතානි සත්ත ච පොක්ඛරණියො ; අම්බපාලිඤ්ච ගණිකං අභිරූපං දස්සනීයං පාසාදිකං පරමාය වණ්ණපොක්ඛරතාය සමන්නාගතං, පදක්ඛිණං [පදක්ඛං (ස්‍යා.)] නච්චෙ ච ගීතෙ ච වාදිතෙ ච, අභිසටං අත්ථිකානං අත්ථිකානං මනුස්සානං පඤ්ඤාසාය ච රත්තිං ගච්ඡන්තිං, තාය ච වෙසාලිං භියොසොමත්තාය උපසොභන්තිං.

327. අථ ඛො රාජගහකො නෙගමො වෙසාලියං තං කරණීයං තීරෙත්වා පුනදෙව රාජගහං පච්චාගඤ්ඡි. යෙන රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා රාජානං මාගධං සෙනියං බිම්බිසාරං එතදවොච – ''වෙසාලී, දෙව, ඉද්ධා චෙව ඵීතා ච බහුජනා ච ආකිණ්ණමනුස්සා ච සුභික්ඛා ච; සත්ත ච පාසාදසහස්සානි…පෙ.… තාය ච වෙසාලී භියොසොමත්තාය උපසොභති. සාධු, දෙව, මයම්පි ගණිකං වුට්ඨාපෙස්සාමා''ති [වුට්ඨාපෙය්‍යාම (ක.)]. ''තෙන හි, භණෙ, තාදිසිං කුමාරිං ජානාථ යං තුම්හෙ ගණිකං වුට්ඨාපෙය්‍යාථා''ති. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජගහෙ සාලවතී නාම කුමාරී අභිරූපා හොති දස්සනීයා පාසාදිකා පරමාය වණ්ණපොක්ඛරතාය සමන්නාගතා. අථ ඛො රාජගහකො නෙගමො සාලවතිං කුමාරිං ගණිකං වුට්ඨාපෙසි. අථ ඛො සාලවතී ගණිකා නචිරස්සෙව පදක්ඛිණා අහොසි නච්චෙ ච ගීතෙ ච වාදිතෙ ච, අභිසටා අත්ථිකානං අත්ථිකානං මනුස්සානං පටිසතෙන ච රත්තිං ගච්ඡති. අථ ඛො සාලවතී ගණිකා නචිරස්සෙව ගබ්භිනී අහොසි. අථ ඛො සාලවතියා ගණිකාය එතදහොසි – ''ඉත්ථී ඛො ගබ්භිනී පුරිසානං අමනාපා. සචෙ මං කොචි ජානිස්සති සාලවතී ගණිකා ගබ්භිනීති, සබ්බො මෙ සක්කාරො භඤ්ජිස්සති [පරිහායිස්සති (සී. ස්‍යා.)]. යංනූනාහං ගිලානං පටිවෙදෙය්‍යා''න්ති. අථ ඛො සාලවතී ගණිකා දොවාරිකං ආණාපෙසි – ''මා, භණෙ දොවාරික, කොචි පුරිසො පාවිසි. යො ච මං පුච්ඡති, 'ගිලානා'ති පටිවෙදෙහී''ති. ''එවං, අය්‍යෙ''ති ඛො සො දොවාරිකො සාලවතියා ගණිකාය පච්චස්සොසි. අථ ඛො සාලවතී ගණිකා තස්ස ගබ්භස්ස පරිපාකමන්වාය පුත්තං විජායි. අථ ඛො සාලවතී ගණිකා දාසිං ආණාපෙසි – ''හන්ද, ජෙ, ඉමං දාරකං කත්තරසුප්පෙ පක්ඛිපිත්වා නීහරිත්වා සඞ්කාරකූටෙ ඡඩ්ඩෙහී''ති. ''එවං, අය්‍යෙ''ති ඛො සා දාසී සාලවතියා ගණිකාය පටිස්සුත්වා තං දාරකං කත්තරසුප්පෙ පක්ඛිපිත්වා නීහරිත්වා සඞ්කාරකූටෙ ඡඩ්ඩෙසි.

328. තෙන ඛො පන සමයෙන අභයො නාම රාජකුමාරො කාලස්සෙව රාජුපට්ඨානං ගච්ඡන්තො අද්දස තං දාරකං කාකෙහි සම්පරිකිණ්ණං , දිස්වාන මනුස්සෙ පුච්ඡි – ''කිං එතං, භණෙ, කාකෙහි සම්පරිකිණ්ණ''න්ති? ''දාරකො, දෙවා''ති. ''ජීවති, භණෙ''ති? ''ජීවති, දෙවා''ති. ''තෙන හි, භණෙ, තං දාරකං අම්හාකං අන්තෙපුරං නෙත්වා ධාතීනං දෙථ පොසෙතු''න්ති. ''එවං, දෙවා''ති ඛො තෙ මනුස්සා අභයස්ස රාජකුමාරස්ස පටිස්සුත්වා තං දාරකං අභයස්ස රාජකුමාරස්ස අන්තෙපුරං නෙත්වා ධාතීනං අදංසු – ''පොසෙථා''ති. තස්ස ජීවතීති 'ජීවකො'ති නාමං අකංසු. කුමාරෙන පොසාපිතොති 'කොමාරභච්චො'ති නාමං අකංසු. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො නචිරස්සෙව විඤ්ඤුතං පාපුණි. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො යෙන අභයො රාජකුමාරො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා අභයං රාජකුමාරං එතදවොච – ''කා මෙ, දෙව, මාතා, කො පිතා''ති? ''අහම්පි ඛො තෙ, භණෙ ජීවක, මාතරං න ජානාමි; අපි චාහං තෙ පිතා; මයාසි [මයාපි (ක.)] පොසාපිතො''ති. අථ ඛො ජීවකස්ස කොමාරභච්චස්ස එතදහොසි – ''ඉමානි ඛො රාජකුලානි න සුකරානි අසිප්පෙන උපජීවිතුං. යංනූනාහං සිප්පං සික්ඛෙය්‍යා''න්ති.

329. තෙන ඛො පන සමයෙන තක්කසිලායං [තක්කසීලායං (ක.)] දිසාපාමොක්ඛො වෙජ්ජො පටිවසති. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො අභයං රාජකුමාරං අනාපුච්ඡා යෙන තක්කසිලා තෙන පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන යෙන තක්කසිලා, යෙන වෙජ්ජො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා තං වෙජ්ජං එතදවොච – ''ඉච්ඡාමහං, ආචරිය, සිප්පං සික්ඛිතු''න්ති. ''තෙන හි, භණෙ ජීවක, සික්ඛස්සූ''ති. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො බහුඤ්ච ගණ්හාති ලහුඤ්ච ගණ්හාති සුට්ඨු ච උපධාරෙති, ගහිතඤ්චස්ස න සම්මුස්සති [න පමුස්සති (සී. ස්‍යා.)]. අථ ඛො ජීවකස්ස කොමාරභච්චස්ස සත්තන්නං වස්සානං අච්චයෙන එතදහොසි – ''අහං, ඛො බහුඤ්ච ගණ්හාමි ලහුඤ්ච ගණ්හාමි සුට්ඨු ච උපධාරෙමි, ගහිතඤ්ච මෙ න සම්මුස්සති, සත්ත ච මෙ වස්සානි අධීයන්තස්ස, නයිමස්ස සිප්පස්ස අන්තො පඤ්ඤායති. කදා ඉමස්ස සිප්පස්ස අන්තො පඤ්ඤායිස්සතී''ති. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො යෙන සො වෙජ්ජො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා තං වෙජ්ජං එතදවොච – ''අහං ඛො, ආචරිය, බහුඤ්ච ගණ්හාමි ලහුඤ්ච ගණ්හාමි

සුට්ඨු ච උපධාරෙමි, ගහිතඤ්ච මෙ න සම්මුස්සති, සත්ත ච මෙ වස්සානි අධීයන්තස්ස, නයිමස්ස සිප්පස්ස අන්තො පඤ්ඤායති. කදා ඉමස්ස සිප්පස්ස අන්තො පඤ්ඤායිස්සතී''ති? ''තෙන හි, භණෙ ජීවක, ඛණිත්තිං ආදාය තක්කසිලාය සමන්තා යොජනං ආහිණ්ඩිත්වා යං කිඤ්චි අභෙසජ්ජං පස්සෙය්‍යාසි තං ආහරා''ති. ''එවං, ආචරියා''ති ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො තස්ස වෙජ්ජස්ස පටිස්සුත්වා ඛණිත්තිං ආදාය තක්කසිලාය සමන්තා යොජනං ආහිණ්ඩන්තො න කිඤ්චි අභෙසජ්ජං අද්දස. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො යෙන සො වෙජ්ජො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා තං වෙජ්ජං එතදවොච – ''ආහිණ්ඩන්තොම්හි, ආචරිය, තක්කසිලාය සමන්තා යොජනං, න කිඤ්චි [ආහිණ්ඩන්තො න කිඤ්චි (ක.)] අභෙසජ්ජං අද්දස''න්ති. ''සුසික්ඛිතොසි , භණෙ ජීවක. අලං තෙ එත්තකං ජීවිකාය''ති ජීවකස්ස කොමාරභච්චස්ස පරිත්තං පාථෙය්‍යං පාදාසි. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො තං පරිත්තං පාථෙය්‍යං ආදාය යෙන රාජගහං තෙන පක්කාමි. අථ ඛො ජීවකස්ස කොමාරභච්චස්ස තං පරිත්තං පාථෙය්‍යං අන්තරාමග්ගෙ සාකෙතෙ පරික්ඛයං අගමාසි. අථ ඛො ජීවකස්ස කොමාරභච්චස්ස එතදහොසි – ''ඉමෙ ඛො මග්ගා කන්තාරා අප්පොදකා අප්පභක්ඛා, න සුකරා අපාථෙය්‍යෙන ගන්තුං. යංනූනාහං පාථෙය්‍යං පරියෙසෙය්‍ය''න්ති.

ජීවකවත්ථු නිට්ඨිතං.

203. සෙට්ඨිභරියාවත්ථු

330. තෙන ඛො පන සමයෙන සාකෙතෙ සෙට්ඨිභරියාය සත්තවස්සිකො සීසාබාධො හොති. බහූ මහන්තා මහන්තා දිසාපාමොක්ඛා වෙජ්ජා ආගන්ත්වා නාසක්ඛිංසු අරොගං කාතුං. බහුං හිරඤ්ඤං ආදාය අගමංසු. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො සාකෙතං පවිසිත්වා මනුස්සෙ පුච්ඡි – ''කො, භණෙ, ගිලානො, කං තිකිච්ඡාමී''ති? ''එතිස්සා, ආචරිය, සෙට්ඨිභරියාය සත්තවස්සිකො සීසාබාධො; ගච්ඡ, ආචරිය, සෙට්ඨිභරියං තිකිච්ඡාහී''ති. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො යෙන සෙට්ඨිස්ස ගහපතිස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා දොවාරිකං ආණාපෙසි – ''ගච්ඡ, භණෙ දොවාරික, සෙට්ඨිභරියාය පාවද – 'වෙජ්ජො, අය්‍යෙ, ආගතො, සො තං දට්ඨුකාමො'''ති. ''එවං, ආචරියා''ති ඛො සො දොවාරිකො ජීවකස්ස කොමාරභච්චස්ස පටිස්සුත්වා යෙන සෙට්ඨිභරියා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා සෙට්ඨිභරියං එතදවොච – ''වෙජ්ජො , අය්‍යෙ, ආගතො; සො තං දට්ඨුකාමො''ති. ''කීදිසො, භණෙ දොවාරික, වෙජ්ජො''ති? ''දහරකො, අය්‍යෙ''ති. ''අලං, භණෙ දොවාරික, කිං මෙ දහරකො වෙජ්ජො කරිස්සති? බහූ මහන්තා මහන්තා දිසාපාමොක්ඛා වෙජ්ජා ආගන්ත්වා නාසක්ඛිංසු අරොගං කාතුං. බහුං හිරඤ්ඤං ආදාය අගමංසූ''ති. අථ ඛො සො දොවාරිකො යෙන ජීවකො කොමාරභච්චො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා ජීවකං කොමාරභච්චං එතදවොච – ''සෙට්ඨිභරියා, ආචරිය, එවමාහ – 'අලං, භණෙ දොවාරික, කිං මෙ දහරකො වෙජ්ජො කරිස්සති? බහූ මහන්තා මහන්තා දිසාපාමොක්ඛා වෙජ්ජා ආගන්ත්වා නාසක්ඛිංසු අරොගං කාතුං. බහුං හිරඤ්ඤං ආදාය අගමංසූ'''ති. ''ගච්ඡ, භණෙ දොවාරික, සෙට්ඨිභරියාය පාවද – 'වෙජ්ජො, අය්‍යෙ, එවමාහ – මා කිර, අය්‍යෙ, පුරෙ කිඤ්චි අදාසි. යදා අරොගා අහොසි තදා යං ඉච්ඡෙය්‍යාසි තං දජ්ජෙය්‍යාසී'''ති. ''එවං, ආචරියා''ති ඛො සො දොවාරිකො ජීවකස්ස කොමාරභච්චස්ස පටිස්සුත්වා යෙන සෙට්ඨිභරියා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා සෙට්ඨිභරියං එතදවොච – ''වෙජ්ජො, අය්‍යෙ, එවමාහ – 'මා කිර, අය්‍යෙ, පුරෙ කිඤ්චි අදාසි. යදා අරොගා අහොසි තදා යං ඉච්ඡෙය්‍යාසි තං දජ්ජෙය්‍යාසී'''ති. ''තෙන හි, භණෙ දොවාරික, වෙජ්ජො ආගච්ඡතූ''ති. ''එවං, අය්‍යෙ''ති ඛො සො දොවාරිකො සෙට්ඨිභරියාය පටිස්සුත්වා යෙන ජීවකො කොමාරභච්චො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ජීවකං කොමාරභච්චං එතදවොච – ''සෙට්ඨිභරියා තං, ආචරිය, පක්කොසතී''ති .

අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො යෙන සෙට්ඨිභරියා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා සෙට්ඨිභරියාය විකාරං සල්ලක්ඛෙත්වා සෙට්ඨිභරියං එතදවොච – ''පසතෙන, අය්‍යෙ, සප්පිනා අත්ථො''ති . අථ ඛො සෙට්ඨිභරියා ජීවකස්ස කොමාරභච්චස්ස පසතං සප්පිං දාපෙසි. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො තං පසතං සප්පිං නානාභෙසජ්ජෙහි නිප්පචිත්වා සෙට්ඨිභරියං මඤ්චකෙ උත්තානං නිපාතෙත්වා [නිපජ්ජාපෙත්වා (සී. ස්‍යා.)] නත්ථුතො අදාසි. අථ ඛො තං සප්පිං නත්ථුතො දින්නං මුඛතො උග්ගඤ්ඡි. අථ ඛො සෙට්ඨිභරියා පටිග්ගහෙ නිට්ඨුභිත්වා දාසිං ආණාපෙසි – ''හන්ද, ජෙ, ඉමං සප්පිං පිචුනා ගණ්හාහී''ති. අථ ඛො ජීවකස්ස කොමාරභච්චස්ස එතදහොසි – ''අච්ඡරියං [අච්ඡරියං වත භො (ස්‍යා.)] යාව ලූඛායං ඝරණී, යත්‍ර හි නාම ඉමං ඡඩ්ඩනීයධම්මං සප්පිං පිචුනා ගාහාපෙස්සති. බහුකානි ච මෙ මහග්ඝානි [මහග්ඝානි මහග්ඝානි (සී. ස්‍යා.)] භෙසජ්ජානි උපගතානි. කිම්පි මායං කිඤ්චි [කඤ්චි (ස්‍යා.)] දෙය්‍යධම්මං දස්සතී''ති. අථ ඛො සෙට්ඨිභරියා ජීවකස්ස කොමාරභච්චස්ස විකාරං සල්ලක්ඛෙත්වා ජීවකං කොමාරභච්චං එතදවොච – ''කිස්ස ත්වං, ආචරිය, විමනොසී''ති? ඉධ මෙ එතදහොසි – ''අච්ඡරියං යාව ලූඛායං ඝරණී, යත්‍ර හි නාම ඉමං ඡඩ්ඩනීයධම්මං සප්පිං පිචුනා ගාහාපෙස්සති. බහුකානි ච මෙ මහග්ඝානි සජ්ජානි උපගතානි. කිම්පි මායං කිඤ්චි දෙය්‍යධම්මං දස්සතී''ති. ''මයං ඛො, ආචරිය, ආගාරිකා නාම උපජානාමෙතස්ස සංයමස්ස. වරමෙතං සප්පි දාසානං වා කම්මකරානං වා පාදබ්භඤ්ජනං වා පදීපකරණෙ වා ආසිත්තං. මා ඛො ත්වං, ආචරිය, විමනො අහොසි. න තෙ දෙය්‍යධම්මො හායිස්සතී''ති. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො සෙට්ඨිභරියාය සත්තවස්සිකං සීසාබාධං එකෙනෙව නත්ථුකම්මෙන අපකඩ්ඩි. අථ ඛො සෙට්ඨිභරියා අරොගා සමානා ජීවකස්ස කොමාරභච්චස්ස චත්තාරි සහස්සානි පාදාසි. පුත්තො – මාතා මෙ අරොගා ඨිතාති චත්තාරි සහස්සානි පාදාසි. සුණිසා – සස්සු මෙ අරොගා ඨිතාති චත්තාරි සහස්සානි පාදාසි. සෙට්ඨි ගහපති – භරියා මෙ අරොගා ඨිතාති චත්තාරි සහස්සානි පාදාසි දාසඤ්ච දාසිඤ්ච අස්සරථඤ්ච.

අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො තානි සොළසසහස්සානි ආදාය දාසඤ්ච දාසිඤ්ච අස්සරථඤ්ච යෙන රාජගහං තෙන පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන යෙන රාජගහං යෙන අභයො රාජකුමාරො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා අභයං

රාජකුමාරං එතදවොච – ‘‘ඉදං මෙ, දෙව, පඨමකම්මං සොළසසහස්සානි දාසො ච දාසී ච අස්සරථො ච. පටිග්ගණ්හාතු මෙ දෙවො පොසාවනික’’න්ති. ‘‘අලං, භණෙ ජීවක; තුය්හමෙව හොතු. අම්හාකඤ්ඤෙව අන්තෙපුරෙ නිවෙසනං මාපෙහී’’ති. ‘‘එවං, දෙවා’’ති ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො අභයස්ස රාජකුමාරස්ස පටිස්සුත්වා අභයස්ස රාජකුමාරස්ස අන්තෙපුරෙ නිවෙසනං මාපෙසි.

සෙට්ඨිභරියාවත්ථු නිට්ඨිතං.

204. බිම්බිසාරරාජවත්ථු

331. තෙන ඛො පන සමයෙන රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස භගන්දලාබාධො හොති. සාටකා ලොහිතෙන මක්ඛියන්ති. දෙවියො දිස්වා උප්පණ්ඩෙන්ති – ‘‘උතුනී දානි දෙවො, පුප්ඵං දෙවස්ස උප්පන්නං, න චිරං [නචිරස්සෙව (ස්‍යා.)] දෙවො විජායිස්සතී’’ති. තෙන රාජා මඞ්කු හොති . අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො අභයං රාජකුමාරං එතදවොච – ‘‘මය්හං ඛො, භණෙ අභය, තාදිසො ආබාධො, සාටකා ලොහිතෙන මක්ඛියන්ති, දෙවියො මං දිස්වා උප්පණ්ඩෙන්ති – ‘උතුනී දානි දෙවො, පුප්ඵං දෙවස්ස උප්පන්නං, න චිරං දෙවො විජායිස්සතී’ති. ඉඞ්ඝ, භණෙ අභය, තාදිසං වෙජ්ජං ජානාහි යො මං තිකිච්ඡෙය්‍යා’’ති. ‘‘අයං, දෙව, අම්හාකං ජීවකො වෙජ්ජො තරුණො භද්‍රකො. සො දෙවං තිකිච්ඡිස්සතී’’ති. ‘‘තෙන හි, භණෙ අභය, ජීවකං වෙජ්ජං ආණාපෙහි; සො මං තිකිච්ඡිස්සතී’’ති. අථ ඛො අභයො රාජකුමාරො ජීවකං කොමාරභච්චං ආණාපෙසි – ‘‘ගච්ඡ, භණෙ ජීවක, රාජානං තිකිච්ඡාහී’’ති. ‘‘එවං, දෙවා’’ති ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො අභයස්ස රාජකුමාරස්ස පටිස්සුත්වා නඛෙන භෙසජ්ජං ආදාය යෙන රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා රාජානං මාගධං සෙනියං බිම්බිසාරං එතදවොච – ‘‘ආබාධං තෙ, දෙව, පස්සාමා’’ති [පස්සාමීති (ස්‍යා.)]. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස භගන්දලාබාධං එකෙනෙව ආලෙපෙන අපකඩ්ඪි. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො අරොගො සමානො පඤ්ච ඉත්ථිසතානි සබ්බාලඞ්කාරං භූසාපෙත්වා ඔමුඤ්චාපෙත්වා පුඤ්ජං කාරාපෙත්වා ජීවකං කොමාරභච්චං එතදවොච – ‘‘එතං, භණෙ ජීවක, පඤ්චන්නං ඉත්ථිසතානං සබ්බාලඞ්කාරං තුය්හං හොතූ’’ති. ‘‘අලං, දෙව, අධිකාරං මෙ දෙවො සරතූ’’ති. ‘‘තෙන හි, භණෙ ජීවක, මං උපට්ඨහ, ඉත්ථාගාරඤ්ච, බුද්ධප්පමුඛඤ්ච භික්ඛුසඞ්ඝ’’න්ති. ‘‘එවං, දෙවා’’ති ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස පච්චස්සොසි.

බිම්බිසාරරාජවත්ථු නිට්ඨිතං.

205. රාජගහසෙට්ඨිවත්ථු

332. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජගහකස්ස සෙට්ඨිස්ස සත්තවස්සිකො සීසාබාධො හොති. බහූ මහන්තා මහන්තා දිසාපාමොක්ඛා වෙජ්ජා ආගන්ත්වා නාසක්ඛිංසු අරොගං කාතුං. බහුං හිරඤ්ඤං ආදාය අගමංසු. අපි ච, වෙජ්ජෙහි පච්චක්ඛාතො හොති. එකච්චෙ වෙජ්ජා එවමාහංසු – ‘‘පඤ්චමං දිවසං සෙට්ඨි ගහපති කාලං කරිස්සතී’’ති. එකච්චෙ වෙජ්ජා එවමාහංසු – ‘‘සත්තමං දිවසං සෙට්ඨි ගහපති කාලං කරිස්සතී’’ති. අථ ඛො රාජගහකස්ස නෙගමස්ස එතදහොසි – ‘‘අයං ඛො සෙට්ඨි ගහපති බහූපකාරො රඤ්ඤො චෙව නෙගමස්ස ච. අපි ච, වෙජ්ජෙහි පච්චක්ඛාතො. එකච්චෙ වෙජ්ජා එවමාහංසු – ‘පඤ්චමං දිවසං සෙට්ඨි ගහපති කාලං කරිස්සතී’ති. එකච්චෙ වෙජ්ජා එවමාහංසු – ‘සත්තමං දිවසං සෙට්ඨි ගහපති කාලං කරිස්සතී’ති. අයඤ්ච රඤ්ඤො ජීවකො වෙජ්ජො තරුණො භද්‍රකො. යංනූන මයං රාජානං ජීවකං වෙජ්ජං යාචෙය්‍යාම සෙට්ඨිං ගහපතිං තිකිච්ඡිතු’’න්ති. අථ ඛො රාජගහකො නෙගමො යෙන රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා රාජානං මාගධං සෙනියං බිම්බිසාරං එතදවොච – ‘‘අයං, දෙව, සෙට්ඨි ගහපති බහූපකාරො දෙවස්ස චෙව නෙගමස්ස ච; අපි ච, වෙජ්ජෙහි පච්චක්ඛාතො. එකච්චෙ වෙජ්ජා එවමාහංසු – පඤ්චමං දිවසං සෙට්ඨි ගහපති කාලං කරිස්සතීති. එකච්චෙ වෙජ්ජා එවමාහංසු – සත්තමං දිවසං සෙට්ඨි ගහපති කාලං කරිස්සතීති. සාධු දෙවො ජීවකං වෙජ්ජං ආණාපෙතු සෙට්ඨිං ගහපතිං තිකිච්ඡිතු’’න්ති .

අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො ජීවකං කොමාරභච්චං ආණාපෙසි – ‘‘ගච්ඡ, භණෙ ජීවක, සෙට්ඨිං ගහපතිං තිකිච්ඡාහී’’ති. ‘‘එවං, දෙවා’’ති ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස පටිස්සුත්වා යෙන සෙට්ඨි ගහපති තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා සෙට්ඨිස්ස ගහපතිස්ස විකාරං සල්ලක්ඛෙත්වා සෙට්ඨිං ගහපතිං එතදවොච – ‘‘සචෙ ත්වං, ගහපති, අරොගො භවෙය්‍යාසි [සචාහං තං ගහපති අරොගාපෙය්‍යං (සී.), සචාහං තං ගහපති අරොගං කරෙය්‍යං (ස්‍යා.)] කිං මෙ අස්ස දෙය්‍යධම්මො’’ති? ‘‘සබ්බං සාපතෙය්‍යඤ්ච තෙ, ආචරිය, හොතු, අහඤ්ච තෙ දාසො’’ති. ‘‘සක්ඛිස්සසි පන ත්වං, ගහපති, එකෙන පස්සෙන සත්තමාසෙ නිපජ්ජිතු’’න්ති? ‘‘සක්කොමහං, ආචරිය, එකෙන පස්සෙන සත්තමාසෙ නිපජ්ජිතු’’න්ති. ‘‘සක්ඛිස්සසි පන ත්වං, ගහපති, දුතියෙන පස්සෙන සත්තමාසෙ නිපජ්ජිතු’’න්ති? ‘‘සක්කොමහං, ආචරිය, දුතියෙන පස්සෙන සත්තමාසෙ නිපජ්ජිතු’’න්ති . ‘‘සක්ඛිස්සසි පන ත්වං, ගහපති, උත්තානො සත්තමාසෙ නිපජ්ජිතු’’න්ති? ‘‘සක්කොමහං, ආචරිය, උත්තානො සත්තමාසෙ නිපජ්ජිතු’’න්ති.

අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො සෙට්ඨිං ගහපතිං මඤ්චකෙ නිපාතෙත්වා [නිපජ්ජාපෙත්වා (සී. ස්‍යා.)] මඤ්චකෙ [මඤ්චකෙන (සී.)] සම්බන්ධිත්වා සීසච්ඡවිං උප්පාටෙත්වා [ඵාලෙත්වා (සී.)] සිබ්බිනිං විනාමෙත්වා ද්වෙ

පාණකෙ නීහරිත්වා මහාජනස්ස දස්සෙසි – ‘‘පස්සථයො [පස්සෙය්‍යාථ (සී.), පස්සථ (ස්‍යා.), පස්සථයො (ක.)], ඉමෙ ද්වෙ පාණකෙ, එකං ඛුද්දකං එකං මහල්ලකං. යෙ තෙ ආචරියා එවමාහංසු – පඤ්චමං දිවසං සෙට්ඨී ගහපති කාලං කරිස්සතීති – තෙහායං මහල්ලකො පාණකො දිට්ඨො. පඤ්චමං දිවසං සෙට්ඨිස්ස ගහපතිස්ස මත්ථලුඞ්ගං පරියාදියිස්සති. මත්ථලුඞ්ගස්ස පරියාදානා සෙට්ඨී ගහපති කාලං කරිස්සති. සුදිට්ඨො තෙහි ආචරියෙහි. යෙ තෙ ආචරියා එවමාහංසු – සත්තමං දිවසං සෙට්ඨී ගහපති කාලං කරිස්සතීති – තෙහායං ඛුද්දකො පාණකො දිට්ඨො. සත්තමං දිවසං සෙට්ඨිස්ස ගහපතිස්ස මත්ථලුඞ්ගං පරියාදියිස්සති. මත්ථලුඞ්ගස්ස පරියාදානා සෙට්ඨී ගහපති කාලං කරිස්සති. සුදිට්ඨො තෙහි ආචරියෙහී’’ති. සිබ්බිනිං සම්පටිපාටෙත්වා සීසච්ඡවිං සිබ්බිත්වා ආලෙපං අදාසි. අථ ඛො සෙට්ඨී ගහපති සත්තාහස්ස අච්චයෙන ජීවකං කොමාරභච්චං එතදවොච – ‘‘නාහං, ආචරිය, සක්කොමි එකෙන පස්සෙන සත්තමාසෙ නිපජ්ජිතු’’න්ති. ‘‘නනු මෙ ත්වං, ගහපති, පටිස්සුණි – සක්කොමහං, ආචරිය, එකෙන පස්සෙන සත්තමාසෙ නිපජ්ජිතු’’න්ති? ‘‘සච්චාහං, ආචරිය, පටිස්සුණිං, අපාහං මරිස්සාමි, නාහං සක්කොමි එකෙන පස්සෙන සත්තමාසෙ නිපජ්ජිතු’’න්ති. ‘‘තෙන හි ත්වං, ගහපති, දුතියෙන පස්සෙන සත්තමාසෙ නිපජ්ජාහී’’ති. අථ ඛො සෙට්ඨී ගහපති සත්තාහස්ස අච්චයෙන ජීවකං කොමාරභච්චං එතදවොච – ‘‘නාහං, ආචරිය, සක්කොමි දුතියෙන පස්සෙන සත්තමාසෙ නිපජ්ජිතු’’න්ති. ‘‘නනු මෙ ත්වං, ගහපති, පටිස්සුණි – සක්කොමහං, ආචරිය, දුතියෙන පස්සෙන සත්තමාසෙ නිපජ්ජිතු’’න්ති? ‘‘සච්චාහං, ආචරිය, පටිස්සුණිං, අපාහං මරිස්සාමි, නාහං, ආචරිය, සක්කොමි දුතියෙන පස්සෙන සත්තමාසෙ නිපජ්ජිතු’’න්ති. ‘‘තෙන හි ත්වං, ගහපති, උත්තානො සත්තමාසෙ නිපජ්ජාහී’’ති. අථ ඛො සෙට්ඨී ගහපති සත්තාහස්ස අච්චයෙන ජීවකං කොමාරභච්චං එතදවොච – ‘‘නාහං, ආචරිය, සක්කොමි උත්තානො සත්තමාසෙ නිපජ්ජිතු’’න්ති. ‘‘නනු මෙ ත්වං, ගහපති, පටිස්සුණි – සක්කොමහං, ආචරිය, උත්තානො සත්තමාසෙ නිපජ්ජිතු’’න්ති? ‘‘සච්චාහං, ආචරිය, පටිස්සුණිං, අපාහං මරිස්සාමි, නාහං සක්කොමි උත්තානො සත්තමාසෙ නිපජ්ජිතු’’න්ති. ‘‘අහං චෙ තං, ගහපති, න වදෙය්‍යං, එත්තකම්පි ත්වං න නිපජ්ජෙය්‍යාසි, අපි ච පටිකච්චෙව මයා ඤාතො – තීහි සත්තාහෙහි සෙට්ඨී ගහපති අරොගො භවිස්සතීති. උට්ඨෙහි , ගහපති, අරොගොසි. ජානාසි කිං මෙ දෙය්‍යධම්මො’’ති? ‘‘සබ්බං සාපතෙය්‍යඤ්ච තෙ, ආචරිය, හොතු, අහඤ්ච තෙ දාසො’’ති. ‘‘අලං, ගහපති, මා මෙ ත්වං සබ්බං සාපතෙය්‍යං අදාසි, මා ච මෙ දාසො. රඤ්ඤො සතසහස්සං දෙහි, මය්හං සතසහස්ස’’න්ති. අථ ඛො සෙට්ඨී ගහපති අරොගො සමානො රඤ්ඤො සතසහස්සං අදාසි, ජීවකස්ස කොමාරභච්චස්ස සතසහස්සං.

රාජගහසෙට්ඨිවත්ථු නිට්ඨිතං.

206. සෙට්ඨිපුත්තවත්ථු

333. තෙන ඛො පන සමයෙන බාරාණසෙය්‍යකස්ස සෙට්ඨිපුත්තස්ස මොක්ඛචිකාය කීළන්තස්ස අන්තගණ්ඨාබාධො හොති, යෙන යාගුපි පීතා න සම්මා පරිණාමං ගච්ඡති, භත්තම්පි භුත්තං න සම්මා පරිණාමං ගච්ඡති, උච්චාරොපි පස්සාවොපි න පගුණො. සො තෙන කිසො හොති ලූඛො දුබ්බණ්ණො උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකජාතො ධමනිසන්ථතගත්තො. අථ ඛො බාරාණසෙය්‍යකස්ස සෙට්ඨිස්ස එතදහොසි – ‘‘මය්හං ඛො පුත්තස්ස තාදිසො ආබාධො, යෙන යාගුපි පීතා න සම්මා පරිණාමං ගච්ඡති, භත්තම්පි භුත්තං න සම්මා පරිණාමං ගච්ඡති, උච්චාරොපි පස්සාවොපි න පගුණො. සො තෙන කිසො ලූඛො දුබ්බණ්ණො උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකජාතො ධමනිසන්ථතගත්තො. යංනූනාහං රාජගහං ගන්ත්වා රාජානං ජීවකං වෙජ්ජං යාචෙය්‍යං පුත්තං මෙ තිකිච්ඡිතු’’න්ති. අථ ඛො බාරාණසෙය්‍යකො සෙට්ඨී රාජගහං ගන්ත්වා යෙන රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා රාජානං මාගධං සෙනියං බිම්බිසාරං එතදවොච – ‘‘මය්හං ඛො, දෙව, පුත්තස්ස තාදිසො ආබාධො, යෙන යාගුපි පීතා න සම්මා පරිණාමං ගච්ඡති, භත්තම්පි භුත්තං න සම්මා පරිණාමං ගච්ඡති, උච්චාරොපි පස්සාවොපි න පගුණො. සො තෙන කිසො ලූඛො දුබ්බණ්ණො උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකජාතො ධමනිසන්ථතගත්තො. සාධු දෙවො ජීවකං වෙජ්ජං ආණාපෙතු පුත්තං මෙ තිකිච්ඡිතු’’න්ති.

අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො ජීවකං කොමාරභච්චං ආණාපෙසි – ‘‘ගච්ඡ, භණෙ ජීවක, බාරාණසිං ගන්ත්වා බාරාණසෙය්‍යකං සෙට්ඨිපුත්තං තිකිච්ඡාහී’’ති. ‘‘එවං, දෙවා’’ති ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස පටිස්සුත්වා බාරාණසිං ගන්ත්වා යෙන බාරාණසෙය්‍යකො සෙට්ඨිපුත්තො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා බාරාණසෙය්‍යකස්ස සෙට්ඨිපුත්තස්ස විකාරං සල්ලක්ඛෙත්වා ජනං උස්සාරෙත්වා තිරොකරණියං පරික්ඛිපිත්වා ථම්භෙ උබ්බන්ධිත්වා [උපනිබන්ධිත්වා (සී. ස්‍යා.)] භරියං පුරතො ඨපෙත්වා උදරච්ඡවිං උප්පාටෙත්වා අන්තගණ්ඨිං නීහරිත්වා භරියාය දස්සෙසි – ‘‘පස්ස තෙ සාමිකස්ස ආබාධං, ඉමිනා යාගුපි පීතා න සම්මා පරිණාමං ගච්ඡති, භත්තම්පි භුත්තං න සම්මා පරිණාමං ගච්ඡති, උච්චාරොපි පස්සාවොපි න පගුණො; ඉමිනායං කිසො ලූඛො දුබ්බණ්ණො උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකජාතො ධමනිසන්ථතගත්තො’’ති. අන්තගණ්ඨිං විනිවෙඨෙත්වා අන්තානි පටිපවෙසෙත්වා උදරච්ඡවිං සිබ්බිත්වා ආලෙපං අදාසි. අථ ඛො බාරාණසෙය්‍යකො සෙට්ඨිපුත්තො නචිරස්සෙව අරොගො අහොසි. අථ ඛො බාරාණසෙය්‍යකො සෙට්ඨී ‘පුත්තො මෙ අරොගො ඨිතො’ති [අරොගාපිතොති (සී.)] ජීවකස්ස කොමාරභච්චස්ස සොළසසහස්සානි පාදාසි. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො තානි සොළසසහස්සානි ආදාය පුනදෙව රාජගහං පච්චාගඤ්ඡි .

සෙට්ඨිපුත්තවත්ථු නිට්ඨිතං.

207. පජ්ජොතරාජවත්ථු

334. තෙන ඛො පන සමයෙන රඤ්ඤො [උජ්ජෙනියං රඤ්ඤො (සයා.)] පජ්ජොතස්ස පණ්ඩුරොගාබාධො හොති. බහූ මහන්තා මහන්තා දිසාපාමොක්ඛා වෙජ්ජා ආගන්ත්වා නාසක්ඛිංසු අරොගං කාතුං. බහුං හිරඤ්ඤං ආදාය අගමංසු. අථ ඛො රාජා පජ්ජොතො රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස සන්තිකෙ දූතං පාහෙසි – ''මය්හං ඛො තාදිසො ආබාධො, සාධු දෙවො ජීවකං වෙජ්ජං ආණාපෙතු, සො මං තිකිච්ඡිස්සතී''ති. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො ජීවකං කොමාරභච්චං ආණාපෙසි – ''ගච්ඡ, භණෙ ජීවක; උජ්ජෙනිං ගන්ත්වා රාජානං පජ්ජොතං තිකිච්ඡාහී''ති. ''එවං, දෙවා''ති ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස පටිස්සුත්වා උජ්ජෙනිං ගන්ත්වා යෙන රාජා පජ්ජොතො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා රඤ්ඤො පජ්ජොතස්ස විකාරං සල්ලක්ඛෙත්වා රාජානං පජ්ජොතං එතදවොච – ''සප්පිං දෙහි [ඉදං පදද්වයං සී. සයා. පොත්ථකෙසු නත්ථි], සප්පිං දෙව, නිප්පචිස්සාමි. තං දෙවො පිවිස්සතී''ති. ''අලං, භණෙ ජීවක, යං තෙ සක්කා විනා සප්පිනා අරොගං කාතුං තං කරොහි. ජෙගුච්ඡං මෙ සප්පි, පටිකූල''න්ති. අථ ඛො ජීවකස්ස කොමාරභච්චස්ස එතදහොසි – ''ඉමස්ස ඛො රඤ්ඤො තාදිසො ආබාධො , න සක්කා විනා සප්පිනා අරොගං කාතුං. යංනූනාහං සප්පිං නිප්පචෙය්‍යං කසාවවණ්ණං කසාවගන්ධං කසාවරස''න්ති. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො නානාභෙසජ්ජෙහි සප්පිං නිප්පචි කසාවවණ්ණං කසාවගන්ධං කසාවරසං. අථ ඛො ජීවකස්ස කොමාරභච්චස්ස එතදහොසි – ''ඉමස්ස ඛො රඤ්ඤො සප්පි පීතං පරිණාමෙන්තං උද්දෙකං දස්සති. චණ්ඩොයං රාජා ඝාතාපෙය්‍යාපි මං. යංනූනාහං පටිකච්චෙව ආපුච්ඡෙය්‍ය''න්ති. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො යෙන රාජා පජ්ජොතො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා රාජානං පජ්ජොතං එතදවොච – ''මයං ඛො, දෙව, වෙජ්ජා නාම තාදිසෙන මුහුත්තෙන මූලානි උද්ධරාම භෙසජ්ජානි සංහරාම. සාධු දෙවො වාහනාගාරෙසු ච ද්වාරෙසු ච ආණාපෙතු – යෙන වාහනෙන ජීවකො ඉච්ඡති තෙන වාහනෙන ගච්ඡතු, යෙන ද්වාරෙන ඉච්ඡති තෙන ද්වාරෙන ගච්ඡතු, යං කාලං ඉච්ඡති තං කාලං ගච්ඡතු, යං කාලං ඉච්ඡති තං කාලං පවිසතූ''ති. අථ ඛො රාජා පජ්ජොතො වාහනාගාරෙසු ච ද්වාරෙසු ච ආණාපෙසි – ''යෙන වාහනෙන ජීවකො ඉච්ඡති තෙන වාහනෙන ගච්ඡතු, යෙන ද්වාරෙන ඉච්ඡති තෙන ද්වාරෙන ගච්ඡතු, යං කාලං ඉච්ඡති තං කාලං ගච්ඡතු, යං කාලං ඉච්ඡති තං කාලං පවිසතූ''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන රඤ්ඤො පජ්ජොතස්ස භද්දවතිකා නාම හත්ථිනිකා පඤ්ඤාසයොජනිකා හොති. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො රඤ්ඤො පජ්ජොතස්ස සප්පිං [තං සප්පිං (සයා.)] උපනාමෙසි – ''කසාවං දෙවො පිවතූ''ති. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො රාජානං පජ්ජොතං සප්පිං පායෙත්වා හත්ථිසාලං ගන්ත්වා භද්දවතිකාය හත්ථිනිකාය නගරම්හා නිප්පති .

අථ ඛො රඤ්ඤො පජ්ජොතස්ස තං සප්පි පීතං පරිණාමෙන්තං උද්දෙකං අදාසි. අථ ඛො රාජා පජ්ජොතො මනුස්සෙ එතදවොච – ''දුට්ඨෙන, භණෙ, ජීවකෙන සප්පිං පායිතොම්හි. තෙන හි, භණෙ, ජීවකං වෙජ්ජං විචිනථා''ති. ''භද්දවතිකාය, දෙව, හත්ථිනිකාය නගරම්හා නිප්පතිතො''ති. තෙන ඛො පන සමයෙන රඤ්ඤො පජ්ජොතස්ස කාකො නාම දාසො සට්ඨියොජනිකො හොති, අමනුස්සෙන පටිච්ච ජාතො. අථ ඛො රාජා පජ්ජොතො කාකං දාසං ආණාපෙසි – ''ගච්ඡ, භණෙ කාක, ජීවකං වෙජ්ජං නිවත්තෙහි – රාජා තං, ආචරිය, නිවත්තාපෙතීති. එතෙ ඛො, භණෙ කාක, වෙජ්ජා නාම බහුමායා. මා චස්ස කිඤ්චි පටිග්ගහෙසී''ති.

අථ ඛො කාකො දාසො ජීවකං කොමාරභච්චං අන්තරාමග්ගෙ කොසම්බියං සම්භාවෙසි

පාතරාසං කරොන්තං. අථ ඛො කාකො දාසො ජීවකං කොමාරභච්චං එතදවොච – ''රාජා තං, ආචරිය, නිවත්තාපෙතී''ති. ''ආගමෙහි, භණෙ කාක, යාව භුඤ්ජාම [භුඤ්ජාමි (සී. සයා.)]. හන්ද, භණෙ කාක, භුඤ්ජස්සූ''ති. ''අලං, ආචරිය, රඤ්ඤාම්හි ආණත්තො – එතෙ ඛො, භණෙ කාක, වෙජ්ජා නාම බහුමායා, මා චස්ස කිඤ්චි පටිග්ගහෙසී''ති. තෙන ඛො පන සමයෙන ජීවකො කොමාරභච්චො නඛෙන භෙසජ්ජං ඔලුම්පෙත්වා ආමලකඤ්ච ඛාදති පානීයඤ්ච පිවති. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො කාකං දාසං එතදවොච – ''හන්ද, භණෙ කාක, ආමලකඤ්ච ඛාද පානීයඤ්ච පිවස්සූ''ති. අථ ඛො කාකො දාසො – අයං ඛො වෙජ්ජො ආමලකඤ්ච ඛාදති පානීයඤ්ච පිවති, න අරහති කිඤ්චි පාපකං හොතුන්ති – උපඩ්ඪාමලකඤ්ච ඛාදි පානීයඤ්ච අපායි. තස්ස තං උපඩ්ඪාමලකං ඛාදිතං තත්ථෙව නිච්ඡාරෙසි. අථ ඛො කාකො දාසො ජීවකං කොමාරභච්චං එතදවොච – ''අත්ථි මෙ, ආචරිය, ජීවිත''න්ති? ''මා, භණෙ කාක, භායි, ත්වං චෙව අරොගො භවිස්සසි රාජා ච. චණ්ඩො සො රාජා ඝාතාපෙය්‍යාපි මං, තෙනාහං න නිවත්තාමී''ති භද්දවතිකං හත්ථිනිකං කාකස්ස නිය්‍යාදෙත්වා යෙන රාජගහං තෙන පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන යෙන රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස එතමත්ථං ආරොචෙසි. ''සුට්ඨු, භණෙ ජීවක, අකාසි යම්පි න නිවත්තො, චණ්ඩො සො රාජා ඝාතාපෙය්‍යාපි ත''න්ති. අථ ඛො රාජා පජ්ජොතො අරොගො සමානො ජීවකස්ස කොමාරභච්චස්ස සන්තිකෙ දූතං පාහෙසි – ''ආගච්ඡතු ජීවකො, වරං දස්සාමී''ති. ''අලං, අය්‍යො [දෙව (සයා.)], අධිකාරං මෙ දෙවො සරතූ''ති.

පජ්ජොතරාජවත්ථු නිට්ඨිතං.

208. සිවෙය්‍යකදුස්සයුගකථා

335. තෙන ඛො පන සමයෙන රඤ්ඤො පජ්ජොතස්ස සිවෙය්‍යකං දුස්සයුගං උප්පන්නං හොති – බහූනං [බහුන්නං (සී. සයා.)] දුස්සානං බහූනං දුස්සයුගානං බහූනං දුස්සයුගසතානං බහූනං දුස්සයුගසහස්සානං බහූනං

දුස්සයුගසතසහස්සානං අග්ගඤ්ච සෙට්ඨඤ්ච මොක්ඛඤ්ච උත්තමඤ්ච පවරඤ්ච. අථ ඛො රාජා පජ්ජොතො තං සිවෙය්‍යකං දුස්සයුගං ජීවකස්ස කොමාරභච්චස්ස පාහෙසි. අථ ඛො ජීවකස්ස කොමාරභච්චස්ස එතදහොසි – ‘‘ඉදං ඛො මෙ සිවෙය්‍යකං දුස්සයුගං රඤ්ඤා පජ්ජොතෙන පහිතං – බහූනං දුස්සානං බහූනං දුස්සයුගානං බහූනං දුස්සයුගසතානං බහූනං දුස්සයුගසහස්සානං බහූනං දුස්සයුගසතසහස්සානං අග්ගඤ්ච සෙට්ඨඤ්ච මොක්ඛඤ්ච උත්තමඤ්ච පවරඤ්ච. නයිදං අඤ්ඤො කොචි පච්චාරහති අඤ්ඤත්‍ර තෙන භගවතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන, රඤ්ඤා වා මාගධෙන සෙනියෙන බිම්බිසාරෙනා’’ති.

සිවෙය්‍යකදුස්සයුගකථා නිට්ඨිතා.

209. සමත්තිංසවිරෙචනකථා

336. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවතො කායො දොසාභිසන්නො හොති. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමන්තෙසි – ‘‘දොසාභිසන්නො ඛො, ආනන්ද, තථාගතස්ස කායො. ඉච්ඡති තථාගතො විරෙචනං පාතු’’න්ති. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො යෙන ජීවකො කොමාරභච්චො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා ජීවකං කොමාරභච්චං එතදවොච – ‘‘දොසාභිසන්නො ඛො, ආවුසො ජීවක, තථාගතස්ස කායො. ඉච්ඡති තථාගතො විරෙචනං පාතු’’න්ති. ‘‘තෙන හි, භන්තෙ ආනන්ද, භගවතො කායං කතිපාහං සිනෙහෙථා’’ති. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවතො කායං කතිපාහං සිනෙහෙත්වා යෙන ජීවකො කොමාරභච්චො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා ජීවකං කොමාරභච්චං එතදවොච – ‘‘සිනිද්ධො ඛො, ආවුසො ජීවක, තථාගතස්ස කායො. යස්ස දානි කාලං මඤ්ඤසී’’ති. අථ ඛො ජීවකස්ස කොමාරභච්චස්ස එතදහොසි – ‘‘න ඛො මෙතං පතිරූපං යොහං භගවතො ඔළාරිකං විරෙචනං දදෙය්‍ය’’න්ති. තීණි උප්පලහත්ථානි නානාභෙසජ්ජෙහි පරිභාවෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා එකං උප්පලහත්ථං භගවතො උපනාමෙසි – ‘‘ඉමං, භන්තෙ, භගවා පඨමං උප්පලහත්ථං උපසිඞ්ඝතු. ඉදං භගවන්තං දසක්ඛත්තුං විරෙචෙස්සතී’’ති. දුතියං උප්පලහත්ථං භගවතො උපනාමෙසි – ‘‘ඉමං, භන්තෙ, භගවා දුතියං උප්පලහත්ථං උපසිඞ්ඝතු. ඉදං භගවන්තං දසක්ඛත්තුං විරෙචෙස්සතී’’ති. තතියං උප්පලහත්ථං භගවතො උපනාමෙසි – ‘‘ඉමං, භන්තෙ , භගවා තතියං උප්පලහත්ථං උපසිඞ්ඝතු. ඉදං භගවන්තං දසක්ඛත්තුං විරෙචෙස්සතී’’ති . එවං භගවතො සමත්තිංසාය විරෙචනං භවිස්සතීති. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො භගවතො සමත්තිංසාය විරෙචනං දත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි. අථ ඛො ජීවකස්ස කොමාරභච්චස්ස බහි ද්වාරකොට්ඨකා නික්ඛන්තස්ස එතදහොසි – ‘‘මයා ඛො භගවතො සමත්තිංසාය විරෙචනං දින්නං. දොසාභිසන්නො තථාගතස්ස කායො . න භගවන්තං සමත්තිංසක්ඛත්තුං විරෙචෙස්සති, එකූනත්තිංසක්ඛත්තුං භගවන්තං විරෙචෙස්සති. අපි ච, භගවා විරිත්තො නහායිස්සති. නහාතං භගවන්තං සකිං විරෙචෙස්සති. එවං භගවතො සමත්තිංසාය විරෙචනං භවිස්සතී’’ති.

අථ ඛො භගවා ජීවකස්ස කොමාරභච්චස්ස චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමන්තෙසි – ‘‘ඉධානන්ද, ජීවකස්ස කොමාරභච්චස්ස බහි ද්වාරකොට්ඨකා නික්ඛන්තස්ස එතදහොසි – ‘මයා ඛො භගවතො සමත්තිංසාය විරෙචනං දින්නං. දොසාභිසන්නො තථාගතස්ස කායො. න භගවන්තං සමතිංසක්ඛත්තුං විරෙචෙස්සති, එකූනතිංසක්ඛත්තුං භගවන්තං විරෙචෙස්සති. අපි ච, භගවා විරිත්තො නහායිස්සති. නහාතං භගවන්තං සකිං විරෙචෙස්සති. එවං භගවතො සමත්තිංසාය විරෙචනං භවිස්සතී’ති. තෙන හානන්ද, උණ්හොදකං පටියාදෙහී’’ති. ‘‘එවං, භන්තෙ’’ති ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවතො පටිස්සුණිත්වා උණ්හොදකං පටියාදෙසි.

අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො භගවන්තං එතදවොච – ‘‘විරිත්තො, භන්තෙ, භගවා’’ති? ‘‘විරිත්තොම්හි, ජීවකා’’ති. ඉධ මය්හං, භන්තෙ, බහි ද්වාරකොට්ඨකා නික්ඛන්තස්ස එතදහොසි – ‘‘මයා ඛො භගවතො සමත්තිංසාය විරෙචනං දින්නං. දොසාභිසන්නො තථාගතස්ස කායො. න භගවන්තං සමත්තිංසක්ඛත්තුං විරෙචෙස්සති, එකූනත්තිංසක්ඛත්තුං භගවන්තං විරෙචෙස්සති. අපි ච, භගවා විරිත්තො නහායිස්සති. නහාතං භගවන්තං සකිං විරෙචෙස්සති. එවං භගවතො සමත්තිංසාය විරෙචනං භවිස්සතී’’ති. නහායතු, භන්තෙ, භගවා, නහායතු සුගතොති. අථ ඛො භගවා උණ්හොදකං නහායි. නහාතං භගවන්තං සකිං විරෙචෙසි. එවං භගවතො සමත්තිංසාය විරෙචනං අහොසි. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො භගවන්තං එතදවොච – ‘‘යාව, භන්තෙ, භගවතො කායො පකතත්තො හොති, අලං [අහං තාව යූසපිණ්ඩපාතෙනාති (සී.), අලං යූසපිණ්ඩකෙනාති (ස්‍යා.)] යූසපිණ්ඩපාතෙනා’’ති.

සමත්තිංසවිරෙචනකථා නිට්ඨිතා.

210. වරයාචනාකථා

337. අථ ඛො භගවතො කායො නචිරස්සෙව පකතත්තො අහොසි. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො තං සිවෙය්‍යකං දුස්සයුගං ආදාය යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි , උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො භගවන්තං එතදවොච – ‘‘එකාහං, භන්තෙ, භගවන්තං වරං යාචාමී’’ති. ‘‘අතික්කන්තවරා ඛො, ජීවක, තථාගතා’’ති. ‘‘යඤ්ච, භන්තෙ, කප්පති යඤ්ච අනවජ්ජ’’න්ති. ‘‘වදෙහි,

ජීවකා''ති. ''භගවා, භන්තෙ, පංසුකූලිකො, භික්ඛුසඞ්ඝො ච. ඉදං මෙ, භන්තෙ, සිවෙය්‍යකං දුස්සයුගං රඤ්ඤා පජ්ජොතෙන පහිතං – බහූනං දුස්සානං බහූනං දුස්සයුගානං බහූනං දුස්සයුගසතානං බහූනං දුස්සයුගසහස්සානං බහූනං දුස්සයුගසතසහස්සානං අග්ගඤ්ච සෙට්ඨඤ්ච මොක්ඛඤ්ච උත්තමඤ්ච පවරඤ්ච. පටිග්ගණ්හාතු මෙ, භන්තෙ, භගවා සිවෙය්‍යකං දුස්සයුගං; භික්ඛුසඞ්ඝස්ස ච ගහපතිචීවරං අනුජානාතූ''ති. පටිග්ගහෙසි භගවා සිවෙය්‍යකං දුස්සයුගං. අථ ඛො භගවා ජීවකං කොමාරභච්චං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සම්පහංසෙසි. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තෙජිතො සම්පහංසිතො උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගහපතිචීවරං. යො ඉච්ඡති, පංසුකූලිකො හොතු. යො ඉච්ඡති, ගහපතිචීවරං සාදියතු. ඉතරීතරෙනපාහං [පහං (සී.), චාහං (ස්‍යා.)], භික්ඛවෙ, සන්තුට්ඨිං වණ්ණෙමී''ති.

අස්සොසුං ඛො රාජගහෙ මනුස්සා – ''භගවතා කිර භික්ඛූනං ගහපතිචීවරං අනුඤ්ඤාත''න්ති. තෙ ච මනුස්සා හට්ඨා අහෙසුං උදග්ගා ''ඉදානි ඛො මයං දානානි දස්සාම පුඤ්ඤානි කරිස්සාම, යතො භගවතා භික්ඛූනං ගහපතිචීවරං අනුඤ්ඤාත''න්ති. එකාහෙනෙව රාජගහෙ බහූනි චීවරසහස්සානි උප්පජ්ජිංසු.

අස්සොසුං ඛො ජානපදා මනුස්සා – ''භගවතා කිර භික්ඛූනං ගහපතිචීවරං අනුඤ්ඤාත''න්ති. තෙ ච මනුස්සා හට්ඨා අහෙසුං උදග්ගා – ''ඉදානි ඛො මයං දානානි දස්සාම පුඤ්ඤානි කරිස්සාම, යතො භගවතා භික්ඛූනං ගහපතිචීවරං අනුඤ්ඤාත''න්ති. ජනපදෙපි එකාහෙනෙව බහූනි චීවරසහස්සානි උප්පජ්ජිංසු.

තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝස්ස පාවාරො උප්පන්නො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පාවාරන්ති.

කොසෙය්‍යපාවාරො උප්පන්නො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කොසෙය්‍යපාවාරන්ති.

කොජවං උප්පන්නං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කොජවන්ති.

වරයාචනාකථා නිට්ඨිතා.

පඨමභාණවාරො නිට්ඨිතො.

211. කම්බලානුජානනාදිකථා

338. තෙන ඛො පන සමයෙන කාසිරාජා ජීවකස්ස කොමාරභච්චස්ස අඩ්ඪකාසිකං කම්බලං පාහෙසි උපඩ්ඪකාසිනං ඛමමානං. අථ ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො තං අඩ්ඪකාසිකං කම්බලං ආදාය යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ජීවකො කොමාරභච්චො භගවන්තං එතදවොච – ''අයං මෙ, භන්තෙ, අඩ්ඪකාසිකො කම්බලො කාසිරඤ්ඤා පහිතො උපඩ්ඪකාසිනං ඛමමානො. පටිග්ගණ්හාතු මෙ, භන්තෙ, භගවා කම්බලං, යං මමස්ස දීඝරත්තං හිතාය සුඛායා''ති. පටිග්ගහෙසි භගවා කම්බලං. අථ ඛො භගවා ජීවකං කොමාරභච්චං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි...පෙ.... පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කම්බල''න්ති.

339. තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝස්ස උච්චාවචානි චීවරානි උප්පන්නානි හොන්ති. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ''කිං නු ඛො භගවතා චීවරං අනුඤ්ඤාතං , කිං අනනුඤ්ඤාත''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඡ චීවරානි – ඛොමං කප්පාසිකං කොසෙය්‍යං කම්බලං සාණං භඞ්ගන්ති.

340. තෙන ඛො පන සමයෙන යෙ තෙ භික්ඛූ ගහපතිචීවරං සාදියන්ති තෙ කුක්කුච්චායන්තා පංසුකූලං න සාදියන්ති – එකංයෙව භගවතා චීවරං අනුඤ්ඤාතං, න ද්වෙති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගහපතිචීවරං සාදියන්තෙන පංසුකූලම්පි සාදියිතුං; තදුභයෙනපාහං, භික්ඛවෙ, සන්තුට්ඨිං වණ්ණෙමීති.

කම්බලානුජානනාදිකථා නිට්ඨිතා.

212. පංසුකූලපරියෙසනකථා

341. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛූ කොසලෙසු ජනපදෙ අද්ධානමග්ගප්පටිපන්නා හොන්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ සුසානං ඔක්කමිංසු පංසුකූලාය, එකච්චෙ භික්ඛූ නාගමෙසුං. යෙ තෙ භික්ඛූ සුසානං ඔක්කමිංසු පංසුකූලාය තෙ පංසුකූලානි ලභිංසු. යෙ තෙ භික්ඛූ නාගමෙසුං තෙ එවමාහංසු – ''අම්හාකම්පි, ආවුසො, භාගං

දෙථා''ති. තෙ එවමාහංසු – ''න මයං, ආවුසො, තුම්හාකං භාගං දස්සාම. කිස්ස තුම්හෙ නාගමිත්ථා''ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, නාගමෙන්තානං නාකාමා භාගං දාතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛූ කොසලෙසු ජනපදෙ අද්ධානමග්ගප්පටිපන්නා හොන්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ සුසානං ඔක්කමිංසු පංසුකූලාය, එකච්චෙ භික්ඛූ ආගමෙසුං. යෙ තෙ භික්ඛූ සුසානං ඔක්කමිංසු පංසුකූලාය තෙ පංසුකූලානි ලභිංසු. යෙ තෙ භික්ඛූ ආගමෙසුං තෙ එවමාහංසු – ''අම්හාකම්පි, ආවුසො, භාගං දෙථා''ති. තෙ එවමාහංසු – ''න මයං, ආවුසො, තුම්හාකං භාගං දස්සාම. කිස්ස තුම්හෙ න ඔක්කමිත්ථා''ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආගමෙන්තානං අකාමා භාගං දාතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛූ කොසලෙසු ජනපදෙ අද්ධානමග්ගප්පටිපන්නා හොන්ති. එකච්චෙ භික්ඛූ පඨමං සුසානං ඔක්කමිංසු පංසුකූලාය, එකච්චෙ භික්ඛූ පච්ඡා ඔක්කමිංසු. යෙ තෙ භික්ඛූ පඨමං සුසානං ඔක්කමිංසු පංසුකූලාය තෙ පංසුකූලානි ලභිංසු. යෙ තෙ භික්ඛූ පච්ඡා ඔක්කමිංසු තෙ න ලභිංසු. තෙ එවමාහංසු – ''අම්හාකම්පි, ආවුසො , භාගං දෙථා''ති. තෙ එවමාහංසු – ''න මයං, ආවුසො, තුම්හාකං භාගං දස්සාම. කිස්ස තුම්හෙ පච්ඡා ඔක්කමිත්ථා''ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පච්ඡා ඔක්කන්තානං නාකාමා භාගං දාතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛූ කොසලෙසු ජනපදෙ අද්ධානමග්ගප්පටිපන්නා හොන්ති. තෙ සදිසා සුසානං ඔක්කමිංසු පංසුකූලාය. එකච්චෙ භික්ඛූ පංසුකූලානි ලභිංසු, එකච්චෙ භික්ඛූ න ලභිංසු . යෙ තෙ භික්ඛූ න ලභිංසු, තෙ එවමාහංසු – ''අම්හාකම්පි, ආවුසො, භාගං දෙථා''ති. තෙ එවමාහංසු – ''න මයං, ආවුසො, තුම්හාකං භාගං දස්සාම. කිස්ස තුම්හෙ න ලභිත්ථා''ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සදිසානං ඔක්කන්තානං අකාමා භාගං දාතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛූ කොසලෙසු ජනපදෙ අද්ධානමග්ගප්පටිපන්නා හොන්ති. තෙ කතිකං කත්වා සුසානං ඔක්කමිංසු පංසුකූලාය. එකච්චෙ භික්ඛූ පංසුකූලානි ලභිංසු, එකච්චෙ භික්ඛූ න ලභිංසු. යෙ තෙ භික්ඛූ න ලභිංසු තෙ එවමාහංසු – ''අම්හාකම්පි, ආවුසො, භාගං දෙථා''ති. තෙ එවමාහංසු – ''න මයං, ආවුසො, තුම්හාකං භාගං දස්සාම. කිස්ස තුම්හෙ න ලභිත්ථා''ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කතිකං කත්වා ඔක්කන්තානං අකාමා භාගං දාතුන්ති.

පංසුකූලපරියෙසනකථා නිට්ඨිතා.

213. චීවරපටිග්ගාහකසම්මුතිකථා

342. තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා චීවරං ආදාය ආරාමං ආගච්ඡන්ති. තෙ පටිග්ගාහකං අලභමානා පටිහරන්ති. චීවරං පරිත්තං උප්පජ්ජති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං භික්ඛුං චීවරපටිග්ගාහකං සම්මන්නිතුං – යො න ඡන්දාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න දොසාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න මොහාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න භයාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, ගහිතාගහිතඤ්ච ජානෙය්‍ය. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බො. පඨමං භික්ඛු යාචිතබ්බො; යාචිත්වා බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං චීවරපටිග්ගාහකං සම්මන්නෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං චීවරපටිග්ගාහකං සම්මන්නති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො චීවරපටිග්ගාහකස්ස සම්මුති, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''සම්මතො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු චීවරපටිග්ගාහකො. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන චීවරපටිග්ගාහකා භික්ඛූ චීවරං පටිග්ගහෙත්වා තත්ථෙව උජ්ඣිත්වා පක්කමන්ති. චීවරං නස්සති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ , පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං භික්ඛුං චීවරනිදහකං සම්මන්නිතුං – යො න ඡන්දාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න දොසාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න මොහාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න භයාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, නිහිතානිහිතඤ්ච ජානෙය්‍ය. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බො. පඨමං භික්ඛු යාචිතබ්බො; යාචිත්වා බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං චීවරනිදහකං සම්මන්නෙය්‍ය. එසා ඤත්ති. ''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං චීවරනිදහකං සම්මන්නති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො චීවරනිදහකස්ස සම්මුති, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘සම්මතො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු චීවරනිදහකො. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

චීවරපටිග්ගාහකසම්මුතිකථා නිට්ඨිතා.

214. භණ්ඩාගාරසම්මුතිආදිකථා

343. තෙන ඛො පන සමයෙන චීවරනිදහකො භික්ඛු මණ්ඩපෙපි රුක්ඛමූලෙපි නිබ්බකොසෙපි චීවරං නිදහති, උන්දූරෙහිපි උපචිකාහිපි ඛජ්ජන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භණ්ඩාගාරං සම්මන්නිතුං, යං සඞ්ඝො ආකඞ්ඛති විහාරං වා අඩ්ඪයොගං වා පාසාදං වා හම්මියං වා ගුහං වා. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බො. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං විහාරං භණ්ඩාගාරං සම්මන්නෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං විහාරං භණ්ඩාගාරං සම්මන්නති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස විහාරස්ස භණ්ඩාගාරස්ස සම්මුති, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘සම්මතො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමො විහාරො භණ්ඩාගාරං. ඛමති සඞ්ඝස්ස , තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝස්ස භණ්ඩාගාරෙ චීවරං අගුත්තං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං භික්ඛුං භණ්ඩාගාරිකං සම්මන්නිතුං – යො න ඡන්දාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න දොසාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න මොහාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න භයාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, ගුත්තාගුත්තඤ්ච ජානෙය්‍ය. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බො. පඨමං භික්ඛු යාචිතබ්බො; යාචිත්වා බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං භණ්ඩාගාරිකං සම්මන්නෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං භණ්ඩාගාරිකං සම්මන්නති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො භණ්ඩාගාරිකස්ස සම්මුති, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘සම්මතො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු භණ්ඩාගාරිකො. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ භණ්ඩාගාරිකං වුට්ඨාපෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, භණ්ඩාගාරිකො වුට්ඨාපෙතබ්බො. යො වුට්ඨාපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝස්ස භණ්ඩාගාරෙ චීවරං උස්සන්නං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ , සම්මුඛීභූතෙන සඞ්ඝෙන භාජෙතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝො චීවරං භාජෙන්තො කොලාහලං අකාසි. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං භික්ඛුං චීවරභාජකං සම්මන්නිතුං – යො න ඡන්දාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න දොසාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න මොහාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, න භයාගතිං ගච්ඡෙය්‍ය, භාජිතාභාජිතඤ්ච ජානෙය්‍ය. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බො. පඨමං භික්ඛු යාචිතබ්බො; යාචිත්වා බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං චීවරභාජකං සම්මන්නෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං චීවරභාජකං සම්මන්නති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො චීවරභාජකස්ස සම්මුති, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘සම්මතො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු චීවරභාජකො. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

අථ ඛො චීවරභාජකානං භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘කථං නු ඛො චීවරං භාජෙතබ්බ’’න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පඨමං උච්චිනිත්වා තුලයිත්වා වණ්ණාවණ්ණං කත්වා භික්ඛූ ගණෙත්වා වග්ගං බන්ධිත්වා චීවරපටිවීසං ඨපෙතුන්ති.

අථ ඛො චීවරභාජකානං භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘කථං නු ඛො සාමණෙරානං චීවරපටිවීසො දාතබ්බො’’ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සාමණෙරානං උපඩ්ඪපටිවීසං දාතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සකෙන භාගෙන උත්තරිතුකාමො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උත්තරන්තස්ස සකං භාගං දාතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අතිරෙකභාගෙන උත්තරිතුකාමො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අනුක්ඛෙපෙ දින්නෙ අතිරෙකභාගං දාතුන්ති.

අථ ඛො චීවරභාජකානං භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘කථං නු ඛො චීවරපටිවීසො දාතබ්බො, ආගතපටිපාටියා [ආගතාගතපටිපාටියා (ක.)] නු ඛො උදාහු යථාවුඩ්ඪ’’න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, විකලකෙ තොසෙත්වා කුසපාතං කාතුන්ති.

භණ්ඩාගාරසම්මුතිආදිකථා නිට්ඨිතා.

215. චීවරරජනකථා

344. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ඡකණෙනපි පණ්ඩුමත්තිකායපි චීවරං රජන්ති. චීවරං දුබ්බණ්ණං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි , භික්ඛවෙ, ඡ රජනානි – මූලරජනං, ඛන්ධරජනං, තචරජනං, පත්තරජනං, පුප්ඵරජනං, ඵලරජනන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ සීතුදකාය [සීතුන්දිකාය (සී.), සීතූදකාය (ස්‍යා.)] චීවරං රජන්ති. චීවරං දුග්ගන්ධං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, රජනං පචිතුං චුල්ලං රජනකුම්භින්ති. රජනං උත්තරියති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උත්තරාළුම්පං [උත්තරාළුපං (යොජනා), උත්තරාළපං (ස්‍යා.)] බන්ධිතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ න ජානන්ති රජනං පක්කං වා අපක්කං වා. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උදකෙ වා නඛපිට්ඨිකාය වා ථෙවකං දාතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ රජනං ඔරොපෙන්තා කුම්භිං ආවිඤ්ඡන්ති [ආවිඤ්ජන්ති (සී.), ආවට්ටෙන්ති (ස්‍යා.)]. කුම්භී භිජ්ජති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, රජනුළුඞ්කං [රජනාළුඞ්කං (යොජනා)] දණ්ඩකථාලකන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූනං රජනභාජනං න සංවිජ්ජති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, රජනකොලම්බං රජනඝටන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ පාතියාපි පත්තෙපි චීවරං ඔමද්දන්ති. චීවරං පරිභිජ්ජති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, රජනදොණිකන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ඡමාය චීවරං පත්ථරන්ති. චීවරං පංසුකිතං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තිණසන්ථාරකන්ති.

තිණසන්ථාරකො උපචිකාහි ඛජ්ජති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චීවරවංසං චීවරරජ්ජුන්ති.

මජ්ඣෙන ලග්ගෙන්ති. රජනං උභතො ගලති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කණ්ණෙ බන්ධිතුන්ති.

කණ්ණො ජීරති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කණ්ණසුත්තකන්ති.

රජනං එකතො ගලති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සම්පරිවත්තකං සම්පරිවත්තකං රජෙතුං, න ච අච්ඡින්නෙ ථෙවෙ පක්කමිතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන චීවරං පත්ථින්නං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උදකෙ ඔසාරෙතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන චීවරං ඵරුසං හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි , භික්ඛවෙ, පාණිනා ආකොටෙතුන්ති .

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අච්ඡින්නකානි චීවරානි ධාරෙන්ති දන්තකාසාවානි. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – සෙය්‍යථාපි නාම [සෙය්‍යථාපි (?)] ගිහී කාමභොගිනොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, අච්ඡින්නකානි චීවරානි ධාරෙතබ්බානි. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

චීවරරජනකථා නිට්ඨිතා.

216. ඡින්නකචීවරානුජානනා

345. අථ ඛො භගවා රාජගහෙ යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන දක්ඛිණාගිරි තෙන චාරිකං පක්කාමි. අද්දසා ඛො භගවා මගධඛෙත්තං අච්ඡිබද්ධං [අච්චිබද්ධං (සී. ස්‍යා.), අච්ඡිබන්ධං (ක.)] පාළිබද්ධං මරියාදබද්ධං සිඞ්ඝාටකබද්ධං, දිස්වාන ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමන්තෙසි – ‘‘පස්සසි නො ත්වං, ආනන්ද, මගධඛෙත්තං අච්ඡිබද්ධං පාළිබද්ධං මරියාදබද්ධං සිඞ්ඝාටකබද්ධ’’න්ති? ‘‘එවං, භන්තෙ’’ති. ‘‘උස්සහසි ත්වං, ආනන්ද, භික්ඛූනං එවරූපානි චීවරානි සංවිදහිතු’’න්ති? ‘‘උස්සහාමි, භගවා’’ති. අථ ඛො භගවා දක්ඛිණාගිරිස්මිං යථාභිරන්තං විහරිත්වා පුනදෙව රාජගහං පච්චාගඤ්ඡි. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො සම්බහුලානං භික්ඛූනං චීවරානි සංවිදහිත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං එතදවොච – ‘‘පස්සතු මෙ [පස්සථ තුම්හෙ (ක.)], භන්තෙ, භගවා චීවරානි සංවිදහිතානී’’ති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘පණ්ඩිතො, භික්ඛවෙ, ආනන්දො; මහාපඤ්ඤො, භික්ඛවෙ, ආනන්දො; යත්‍ර හි නාම මයා සංඛිත්තෙන භාසිතස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං ආජානිස්සති, කුසිම්පි නාම කරිස්සති, අඩ්ඪකුසිම්පි නාම කරිස්සති, මණ්ඩලම්පි නාම කරිස්සති , අඩ්ඪමණ්ඩලම්පි නාම කරිස්සති, විවට්ටම්පි නාම කරිස්සති, අනුවිවට්ටම්පි නාම කරිස්සති, ගීවෙය්‍යකම්පි නාම කරිස්සති, ජඞ්ඝෙය්‍යකම්පි නාම කරිස්සති, බාහන්තම්පි නාම කරිස්සති, ඡින්නකං භවිස්සති, සත්ථලූඛං සමණසාරුප්පං පච්චත්ථිකානඤ්ච අනභිච්ඡිතං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඡින්නකං සඞ්ඝාටිං ඡින්නකං උත්තරාසඞ්ගං ඡින්නකං අන්තරවාසක’’න්ති.

ඡින්නකචීවරානුජානනා නිට්ඨිතා.

217. තිචීවරානුජානනා

346. අථ ඛො භගවා රාජගහෙ යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන වෙසාලී තෙන චාරිකං පක්කාමි. අද්දස ඛො භගවා අන්තරා ච රාජගහං අන්තරා ච වෙසාලිං අද්ධානමග්ගප්පටිපන්නො සම්බහුලෙ භික්ඛූ චීවරෙහි උබ්භණ්ඩිතෙ [උබ්භණ්ඩීකතෙ (ස්‍යා.)] සීසෙපි චීවරභිසිං කරිත්වා ඛන්ධෙපි චීවරභිසිං කරිත්වා කටියාපි චීවරභිසිං කරිත්වා ආගච්ඡන්තෙ, දිස්වාන භගවතො එතදහොසි – ‘‘අතිලහුං ඛො ඉමෙ මොඝපුරිසා චීවරෙ බාහුල්ලාය ආවත්තා . යංනූනාහං භික්ඛූනං චීවරෙ සීමං බන්ධෙය්‍යං, මරියාදං ඨපෙය්‍ය’’න්ති. අථ ඛො භගවා අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන වෙසාලී තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා වෙසාලියං විහරති ගොතමකෙ චෙතියෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා සීතාසු හෙමන්තිකාසු රත්තීසු අන්තරට්ඨකාසු හිමපාතසමයෙ රත්තිං අජ්ඣොකාසෙ එකචීවරො නිසීදි. න භගවන්තං සීතං අහොසි. නික්ඛන්තෙ පඨමෙ යාමෙ සීතං භගවන්තං අහොසි. දුතියං භගවා චීවරං පාරුපි. න භගවන්තං සීතං අහොසි. නික්ඛන්තෙ මජ්ඣිමෙ යාමෙ සීතං භගවන්තං අහොසි. තතියං භගවා චීවරං පාරුපි. න භගවන්තං සීතං අහොසි. නික්ඛන්තෙ පච්ඡිමෙ යාමෙ උද්ධස්තෙ අරුණෙ නන්දිමුඛියා රත්තියා සීතං භගවන්තං අහොසි. චතුත්ථං භගවා චීවරං පාරුපි. න භගවන්තං සීතං අහොසි. අථ ඛො භගවතො එතදහොසි – ‘‘යෙපි ඛො තෙ කුලපුත්තා ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ සීතාලුකා සීතභීරුකා තෙපි සක්කොන්ති තිචීවරෙන යාපෙතුං. යංනූනාහං භික්ඛූනං චීවරෙ සීමං බන්ධෙය්‍යං, මරියාදං ඨපෙය්‍යං, තිචීවරං අනුජානෙය්‍ය’’න්ති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘ඉධාහං, භික්ඛවෙ, අන්තරා ච රාජගහං අන්තරා ච වෙසාලිං අද්ධානමග්ගප්පටිපන්නො අද්දසං සම්බහුලෙ භික්ඛූ චීවරෙහි උබ්භණ්ඩිතෙ සීසෙපි චීවරභිසිං කරිත්වා ඛන්ධෙපි චීවරභිසිං කරිත්වා කටියාපි චීවරභිසිං කරිත්වා ආගච්ඡන්තෙ, දිස්වාන මෙ එතදහොසි – ‘අතිලහුං ඛො ඉමෙ මොඝපුරිසා චීවරෙ බාහුල්ලාය ආවත්තා. යංනූනාහං භික්ඛූනං චීවරෙ සීමං බන්ධෙය්‍යං, මරියාදං ඨපෙය්‍ය’න්ති. ඉධාහං, භික්ඛවෙ, සීතාසු හෙමන්තිකාසු රත්තීසු අන්තරට්ඨකාසු හිමපාතසමයෙ රත්තිං අජ්ඣොකාසෙ එකචීවරො නිසීදිං. න මං සීතං අහොසි. නික්ඛන්තෙ පඨමෙ යාමෙ සීතං මං අහොසි. දුතියාහං චීවරං පාරුපිං. න මං සීතං අහොසි. නික්ඛන්තෙ මජ්ඣිමෙ යාමෙ සීතං මං අහොසි. තතියාහං චීවරං පාරුපිං. න මං සීතං අහොසි. නික්ඛන්තෙ පච්ඡිමෙ යාමෙ උද්ධස්තෙ අරුණෙ නන්දිමුඛියා රත්තියා සීතං මං අහොසි. චතුත්ථාහං චීවරං පාරුපිං. න මං සීතං අහොසි. තස්ස මය්හං, භික්ඛවෙ, එතදහොසි – ‘‘යෙපි ඛො තෙ කුලපුත්තා ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ සීතාලුකා සීතභීරුකා තෙපි සක්කොන්ති තිචීවරෙන යාපෙතුං. යංනූනාහං භික්ඛූනං චීවරෙ සීමං බන්ධෙය්‍යං, මරියාදං ඨපෙය්‍යං , තිචීවරං අනුජානෙය්‍ය’න්ති. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තිචීවරං – දිගුණං සඞ්ඝාටිං, එකච්චියං උත්තරාසඞ්ගං, එකච්චියං අන්තරවාසක’’න්ති.

තිචීවරානුජානනා නිට්ඨිතා.

218. අතිරෙකචීවරකථා

347. [පාරා. 461] තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ භගවතා තිචීවරං අනුඤ්ඤාතන්ති අඤ්ඤෙනෙව තිචීවරෙන ගාමං පවිසන්ති, අඤ්ඤෙන තිචීවරෙන ආරාමෙ අච්ඡන්ති, අඤ්ඤෙන තිචීවරෙන නහානං ඔතරන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අතිරෙකචීවරං ධාරෙස්සන්ති''ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''න, භික්ඛවෙ, අතිරෙකචීවරං ධාරෙතබ්බං. යො ධාරෙය්‍ය, යථාධම්මො කාරෙතබ්බො''ති.

[පාරා. 461] තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො ආනන්දස්ස අතිරෙකචීවරං උප්පන්නං හොති. ආයස්මා ච ආනන්දො තං චීවරං ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස දාතුකාමො හොති. ආයස්මා ච සාරිපුත්තො සාකෙතෙ විහරති. අථ ඛො ආයස්මතො ආනන්දස්ස එතදහොසි – ''භගවතා සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං 'න අතිරෙකචීවරං ධාරෙතබ්බ'න්ති. ඉදඤ්ච මෙ අතිරෙකචීවරං උප්පන්නං . අහඤ්චිමං චීවරං ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස දාතුකාමො. ආයස්මා ච සාරිපුත්තො සාකෙතෙ විහරති. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසි. ''කීවචිරං පනානන්ද, සාරිපුත්තො ආගච්ඡිස්සතී''ති? ''නවමං වා, භගවා, දිවසං, දසමං වා''ති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, දසාහපරමං අතිරෙකචීවරං ධාරෙතු''න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූනං අතිරෙකචීවරං උප්පන්නං හොති. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ''කථං නු ඛො අම්හෙහි අතිරෙකචීවරෙ පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අතිරෙකචීවරං විකප්පෙතුන්ති.

348. අථ ඛො භගවා වෙසාලියං යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන බාරාණසී තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන බාරාණසී තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා බාරාණසියං විහරති ඉසිපතනෙ මිගදායෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො අන්තරවාසකො ඡිද්දො හොති. අථ ඛො තස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි – ''භගවතා තිචීවරං අනුඤ්ඤාතං – දිගුණා සඞ්ඝාටි, එකච්චියො උත්තරාසඞ්ගො , එකච්චියො අන්තරවාසකො. අයඤ්ච මෙ අන්තරවාසකො ඡිද්දො. යංනූනාහං අග්ගළං අච්ඡුපෙය්‍යං, සමන්තතො දුපට්ටං භවිස්සති, මජ්ඣෙ එකච්චිය''න්ති. අථ ඛො සො භික්ඛු අග්ගළං අච්ඡුපෙසි. අද්දසා ඛො භගවා සෙනාසනචාරිකං ආහිණ්ඩන්තො තං භික්ඛුං අග්ගළං අච්ඡුපෙන්තං [අච්ඡුපන්තං (ක.)], දිස්වාන යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා තං භික්ඛුං එතදවොච – ''කිං ත්වං, භික්ඛු, කරොසී''ති? ''අග්ගළං, භගවා, අච්ඡුපෙමී''ති. ''සාධු සාධු, භික්ඛු; සාධු ඛො ත්වං, භික්ඛු, අග්ගළං අච්ඡුපෙසී''ති . අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අහතානං දුස්සානං අහතකප්පානං දිගුණං සඞ්ඝාටිං, එකච්චියං උත්තරාසඞ්ගං, එකච්චියං අන්තරවාසකං; උතුද්ධටානං දුස්සානං චතුග්ගුණං සඞ්ඝාටිං, දිගුණං උත්තරාසඞ්ගං, දිගුණං අන්තරවාසකං; පංසුකූලෙ යාවදත්ථං; පාපණිකෙ උස්සාහො කරණීයො. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අග්ගළං තුන්නං ඔවට්ටිකං කණ්ඩුසකං දළ්හීකම්ම''න්ති.

අතිරෙකචීවරකථා නිට්ඨිතා.

219. විසාඛාවත්ථු

349. අථ ඛො භගවා බාරාණසියං යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන සාවත්ථි තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන සාවත්ථි තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො විසාඛා මිගාරමාතා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො විසාඛං මිගාරමාතරං භගවා ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සම්පහංසෙසි. අථ ඛො විසාඛා මිගාරමාතා, භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතා සමාදපිතා සමුත්තෙජිතා සම්පහංසිතා, භගවන්තං එතදවොච – ''අධිවාසෙතු මෙ, භන්තෙ, භගවා ස්වාතනාය භත්තං සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙනා''ති. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හීභාවෙන. අථ ඛො විසාඛා මිගාරමාතා භගවතො අධිවාසනං විදිත්වා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි.

තෙන ඛො පන සමයෙන තස්සා රත්තියා අච්චයෙන චාතුද්දීපිකො මහාමෙඝො පාවස්සි. අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''යථා, භික්ඛවෙ, ජෙතවනෙ වස්සති එවං චතූසු දීපෙසු වස්සති. ඔවස්සාපෙථ, භික්ඛවෙ, කායං. අයං පච්ඡිමකො චාතුද්දීපිකො මහාමෙඝො''ති. ''එවං, භන්තෙ''ති ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො පටිස්සුණිත්වා නික්ඛිත්තචීවරා කායං ඔවස්සාපෙන්ති. අථ ඛො විසාඛා මිගාරමාතා පණීතං ඛාදනීයං භොජනීයං පටියාදාපෙත්වා දාසිං ආණාපෙසි – ''ගච්ඡ, ජෙ. ආරාමං ගන්ත්වා කාලං ආරොචෙහි – කාලො, භන්තෙ, නිට්ඨිතං භත්ත''න්ති. ''එවං, අය්‍යෙ''ති ඛො සා දාසී විසාඛාය මිගාරමාතුයා පටිස්සුණිත්වා ආරාමං ගන්ත්වා අද්දස භික්ඛූ නික්ඛිත්තචීවරෙ කායං ඔවස්සාපෙන්තෙ, දිස්වාන 'නත්ථි ආරාමෙ භික්ඛූ, ආජීවකා කායං ඔවස්සාපෙන්තී'ති යෙන විසාඛා මිගාරමාතා තෙනුපසඞ්කමි ;

උපසඞ්කමිත්වා විසාඛං මිගාරමාතරං එතදවොච – ‘‘නත්ථය්‍යෙ, ආරාමෙ භික්ඛූ, ආජීවකා කායං ඔවස්සාපෙන්තී’’ති. අථ ඛො විසාඛාය මිගාරමාතුයා පණ්ඩිතාය වියත්තාය මෙධාවිනියා එතදහොසි – ‘‘නිස්සංසයං ඛො අය්‍යා නික්ඛිත්තචීවරා කායං ඔවස්සාපෙන්ති. සායං බාලා මඤ්ඤිත්ථ – නත්ථි ආරාමෙ භික්ඛූ, ආජීවකා කායං ඔවස්සාපෙන්තී’’ති, පුන දාසිං ආණාපෙසි – ‘‘ගච්ඡ, ජෙ. ආරාමං ගන්ත්වා කාලං ආරොචෙහි – කාලො, භන්තෙ, නිට්ඨිතං භත්ත’’න්ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ ගත්තානි සීතිං කරිත්වා [සීතීකරිත්වා (ස්‍යා.)] කල්ලකායා චීවරානි ගහෙත්වා යථාවිහාරං පවිසිංසු. අථ ඛො සා දාසී ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛූ අපස්සන්තී ‘නත්ථි ආරාමෙ භික්ඛූ, සුඤ්ඤො ආරාමො’ති යෙන විසාඛා මිගාරමාතා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා විසාඛං මිගාරමාතරං එතදවොච – ‘‘නත්ථය්‍යෙ, ආරාමෙ භික්ඛූ, සුඤ්ඤො ආරාමො’’ති. අථ ඛො විසාඛාය මිගාරමාතුයා පණ්ඩිතාය වියත්තාය මෙධාවිනියා එතදහොසි – ‘‘නිස්සංසයං ඛො අය්‍යා ගත්තානි සීතිං කරිත්වා කල්ලකායා චීවරානි ගහෙත්වා යථාවිහාරං පවිට්ඨා. සායං බාලා මඤ්ඤිත්ථ – නත්ථි ආරාමෙ භික්ඛූ, සුඤ්ඤො ආරාමො’’ති, පුන දාසිං ආණාපෙසි – ‘‘ගච්ඡ, ජෙ. ආරාමං ගන්ත්වා කාලං ආරොචෙහි – කාලො, භන්තෙ, නිට්ඨිතං භත්ත’’න්ති.

350. අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘සන්දහථ [සන්නහථ (සී. ස්‍යා.)], භික්ඛවෙ, පත්තචීවරං; කාලො භත්තස්සා’’ති. ‘‘එවං, භන්තෙ’’ති ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං. අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය – සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සම්මිඤ්ජිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සම්මිඤ්ජෙය්‍ය, එවමෙව – ජෙතවනෙ අන්තරහිතො විසාඛාය මිගාරමාතුයා කොට්ඨකෙ පාතුරහොසි. නිසීදි භගවා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙන. අථ ඛො විසාඛා මිගාරමාතා – ‘‘අච්ඡරියං වත භො! අබ්භුතං වත භො! තථාගතස්ස මහිද්ධිකතා මහානුභාවතා, යත්‍ර හි නාම ජණ්ණුකමත්තෙසුපි ඔඝෙසු පවත්තමානෙසු, කටිමත්තෙසුපි ඔඝෙසු පවත්තමානෙසු, න හි නාම එකභික්ඛුස්සපි [පවත්තමානෙසු න එකභික්ඛුස්සපි (?)] පාදා වා චීවරානි වා අල්ලානි භවිස්සන්ති’’ති – හට්ඨා උදග්ගා බුද්ධප්පමුඛං භික්ඛුසඞ්ඝං පණීතෙන ඛාදනීයෙන භොජනීයෙන සහත්ථා සන්තප්පෙත්වා සම්පවාරෙත්වා භගවන්තං භුත්තාවිං ඔනීතපත්තපාණිං එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නා ඛො විසාඛා මිගාරමාතා භගවන්තං එතදවොච – ‘‘අට්ඨාහං, භන්තෙ, භගවන්තං වරානි යාචාමී’’ති. ‘‘අතික්කන්තවරා ඛො, විසාඛෙ, තථාගතා’’ති. ‘‘යානි ච, භන්තෙ, කප්පියානි යානි ච අනවජ්ජානී’’ති. ‘‘වදෙහි, විසාඛෙ’’ති. ‘‘ඉච්ඡාමහං, භන්තෙ, සඞ්ඝස්ස යාවජීවං වස්සිකසාටිකං දාතුං, ආගන්තුකභත්තං දාතුං, ගමිකභත්තං දාතුං, ගිලානභත්තං දාතුං, ගිලානුපට්ඨාකභත්තං දාතුං, ගිලානභෙසජ්ජං දාතුං, ධුවයාගුං දාතුං, භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස උදකසාටිකං දාතු’’න්ති. ‘‘කිං පන ත්වං, විසාඛෙ, අත්ථවසං සම්පස්සමානා තථාගතං අට්ඨ වරානි යාචසී’’ති?

‘‘ඉධාහං, භන්තෙ, දාසිං ආණාපෙසිං – ‘ගච්ඡ, ජෙ. ආරාමං ගන්ත්වා කාලං ආරොචෙහි – කාලො, භන්තෙ, නිට්ඨිතං භත්ත’’’න්ති. අථ ඛො සා, භන්තෙ, දාසී ආරාමං ගන්ත්වා අද්දස භික්ඛූ නික්ඛිත්තචීවරෙ කායං ඔවස්සාපෙන්තෙ, දිස්වාන ‘‘නත්ථි ආරාමෙ භික්ඛූ, ආජීවකා කායං ඔවස්සාපෙන්තී’’ති යෙනාහං තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා මං එතදවොච – ‘‘නත්ථය්‍යෙ, ආරාමෙ භික්ඛූ, ආජීවකා කායං ඔවස්සාපෙන්තී’’ති. අසුචි, භන්තෙ, නග්ගියං ජෙගුච්ඡං පටිකූලං. ඉමාහං, භන්තෙ, අත්ථවසං සම්පස්සමානා ඉච්ඡාමි සඞ්ඝස්ස යාවජීවං වස්සිකසාටිකං දාතුං.

‘‘පුන චපරං, භන්තෙ, ආගන්තුකො භික්ඛු න වීථිකුසලො න ගොචරකුසලො කිලන්තො පිණ්ඩාය චරති. සො මෙ ආගන්තුකභත්තං භුඤ්ජිත්වා වීථිකුසලො ගොචරකුසලො අකිලන්තො පිණ්ඩාය චරිස්සති. ඉමාහං, භන්තෙ, අත්ථවසං සම්පස්සමානා ඉච්ඡාමි සඞ්ඝස්ස යාවජීවං ආගන්තුකභත්තං දාතුං.

‘‘පුන චපරං, භන්තෙ, ගමිකො භික්ඛු අත්තනො භත්තං පරියෙසමානො සත්ථා වා විහායිස්සති, යත්ථ වා වාසං ගන්තුකාමො භවිස්සති තත්ථ විකාලෙ උපගච්ඡිස්සති, කිලන්තො අද්ධානං ගමිස්සති. සො මෙ ගමිකභත්තං භුඤ්ජිත්වා සත්ථා න විහායිස්සති, යත්ථ වාසං ගන්තුකාමො භවිස්සති තත්ථ කාලෙ උපගච්ඡිස්සති, අකිලන්තො අද්ධානං ගමිස්සති. ඉමාහං, භන්තෙ, අත්ථවසං සම්පස්සමානා ඉච්ඡාමි සඞ්ඝස්ස යාවජීවං ගමිකභත්තං දාතුං.

‘‘පුන චපරං, භන්තෙ, ගිලානස්ස භික්ඛුනො සප්පායානි භොජනානි අලභන්තස්ස ආබාධො වා අභිවඩ්ඪිස්සති, කාලංකිරියා වා භවිස්සති. තස්ස මෙ ගිලානභත්තං භුත්තස්ස ආබාධො න අභිවඩ්ඪිස්සති, කාලංකිරියා න භවිස්සති. ඉමාහං, භන්තෙ, අත්ථවසං සම්පස්සමානා ඉච්ඡාමි සඞ්ඝස්ස යාවජීවං ගිලානභත්තං දාතුං . ‘‘පුන චපරං, භන්තෙ, ගිලානුපට්ඨාකො භික්ඛු අත්තනො භත්තං පරියෙසමානො ගිලානස්ස උස්සූරෙ භත්තං නීහරිස්සති, භත්තච්ඡෙදං කරිස්සති. සො මෙ ගිලානුපට්ඨාකභත්තං භුඤ්ජිත්වා ගිලානස්ස කාලෙන භත්තං නීහරිස්සති, භත්තච්ඡෙදං න කරිස්සති. ඉමාහං, භන්තෙ, අත්ථවසං සම්පස්සමානා ඉච්ඡාමි සඞ්ඝස්ස යාවජීවං ගිලානුපට්ඨාකභත්තං දාතුං.

‘‘පුන චපරං, භන්තෙ, ගිලානස්ස භික්ඛුනො සප්පායානි භෙසජ්ජානි අලභන්තස්ස ආබාධො වා අභිවඩ්ඪිස්සති, කාලංකිරියා වා භවිස්සති. තස්ස මෙ ගිලානභෙසජ්ජං පරිභුත්තස්ස ආබාධො න අභිවඩ්ඪිස්සති, කාලංකිරියා න භවිස්සති. ඉමාහං, භන්තෙ, අත්ථවසං සම්පස්සමානා ඉච්ඡාමි සඞ්ඝස්ස යාවජීවං ගිලානභෙසජ්ජං දාතුං.

‘‘පුන චපරං, භන්තෙ, භගවතා අන්ධකවින්දෙ දසානිසංසෙ සම්පස්සමානෙන යාගු අනුඤ්ඤාතා. ත්‍යාහං, භන්තෙ, ආනිසංසෙ සම්පස්සමානා ඉච්ඡාමි සඞ්ඝස්ස යාවජීවං ධුවයාගුං දාතුං.

‘‘ඉධ, භන්තෙ, භික්ඛුනියො අචිරවතියා නදියා වෙසියාහි සද්ධිං නග්ගා එකතිත්ථෙ නහායන්ති. තා, භන්තෙ, වෙසියා භික්ඛුනියො උප්පණ්ඩෙසුං – ‘කිං නු ඛො නාම තුම්හාකං, අය්‍යො, දහරානං [දහරානං දහරානං (සී.)] බ්‍රහ්මචරියං චිණ්ණෙන, නනු නාම කාමා පරිභුඤ්ජිතබ්බා; යදා ජිණ්ණා භවිස්සථ තදා බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සථ. එවං තුම්හාකං උභො අත්ථා පරිග්ගහිතා භවිස්සන්ති’ති. තා, භන්තෙ, භික්ඛුනියො වෙසියාහි උප්පණ්ඩියමානා මඞ්කූ අහෙසුං. අසුචි, භන්තෙ, මාතුගාමස්ස නග්ගියං ජෙගුච්ඡං පටිකූලං. ඉමාහං, භන්තෙ, අත්ථවසං සම්පස්සමානා ඉච්ඡාමි භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස යාවජීවං උදකසාටිකං දාතු’’න්ති.

351. ‘‘කිං පන ත්වං, විසාඛෙ, ආනිසංසං සම්පස්සමානා තථාගතං අට්ඨ වරානි යාචසී’’ති? ‘‘ඉධ, භන්තෙ, දිසාසු වස්සංවුට්ඨා භික්ඛූ සාවත්ථිං ආගච්ඡිස්සන්ති භගවන්තං දස්සනාය. තෙ භගවන්තං උපසඞ්කමිත්වා පුච්ඡිස්සන්ති – ‘ඉත්ථන්නාමො, භන්තෙ, භික්ඛු කාලඞ්කතො, තස්ස කා ගති කො අභිසම්පරායො’ති? තං භගවා බ්‍යාකරිස්සති සොතාපත්තිඵලෙ වා සකදාගාමිඵලෙ වා අනාගාමිඵලෙ වා අරහත්තෙ වා. ත්‍යාහං උපසඞ්කමිත්වා පුච්ඡිස්සාමි – ‘ආගතපුබ්බා නු ඛො, භන්තෙ, තෙන අය්‍යෙන සාවත්ථී’ති? සචෙ මෙ වක්ඛන්ති – ‘ආගතපුබ්බා තෙන භික්ඛුනා සාවත්ථී’ති නිට්ඨමෙත්ථ ගච්ඡිස්සාමි – නිස්සංසයං මෙ පරිභුත්තං තෙන අය්‍යෙන වස්සිකසාටිකා වා ආගන්තුකභත්තං වා ගමිකභත්තං වා ගිලානභත්තං වා ගිලානුපට්ඨාකභත්තං වා ගිලානභෙසජ්ජං වා ධුවයාගු වාති. තස්සා මෙ තදනුස්සරන්තියා පාමුජ්ජං ජායිස්සති, පමුදිතාය පීති ජායිස්සති, පීතිමනාය කායො පස්සම්භිස්සති, පස්සද්ධකායා සුඛං වෙදියිස්සාමි, සුඛිනියා චිත්තං සමාධියිස්සති. සා මෙ භවිස්සති ඉන්ද්‍රියභාවනා බලභාවනා බොජ්ඣඞ්ගභාවනා. ඉමාහං, භන්තෙ, ආනිසංසං සම්පස්සමානා තථාගතං අට්ඨ වරානි යාචාමී’’ති. ‘‘සාධු සාධු, විසාඛෙ; සාධු ඛො ත්වං, විසාඛෙ, ඉමං ආනිසංසං සම්පස්සමානා තථාගතං අට්ඨ වරානි යාචසි. අනුජානාමි තෙ, විසාඛෙ, අට්ඨ වරානී’’ති. අථ ඛො භගවා විසාඛං මිගාරමාතරං ඉමාහි ගාථාහි අනුමොදි –

‘‘යා අන්නපානං දදතිප්පමොදිතා;
සීලූපපන්නා සුගතස්ස සාවිකා;
දදාති දානං අභිභුය්‍ය මච්ඡරං;
සොවග්ගිකං සොකනුදං සුඛාවහං.

‘‘දිබ්බං සා ලභතෙ ආයුං [දිබ්බං බලං සා ලභතෙ ච ආයුං (සී. ස්‍යා.)];
ආගම්ම මග්ගං විරජං අනඞ්ගණං;
සා පුඤ්ඤකාමා සුඛිනී අනාමයා;
සග්ගම්හි කායම්හි චිරං පමොදතී’’ති.

352. අථ ඛො භගවා විසාඛං මිගාරමාතරං ඉමාහි ගාථාහි අනුමොදිත්වා උට්ඨායාසනා පක්කාමි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, වස්සිකසාටිකං, ආගන්තුකභත්තං, ගමිකභත්තං, ගිලානභත්තං, ගිලානුපට්ඨාකභත්තං, ගිලානභෙසජ්ජං, ධුවයාගුං, භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස උදකසාටික’’න්ති.

විසාඛාවත්ථු නිට්ඨිතං.

විසාඛාභාණවාරො නිට්ඨිතො.

220. නිසීදනාදිඅනුජානනා

353. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ පණීතානි භොජනානි භුඤ්ජිත්වා මුට්ඨස්සතී අසම්පජානා නිද්දං ඔක්කමන්ති. තෙසං මුට්ඨස්සතීනං අසම්පජානානං නිද්දං ඔක්කමන්තානං සුපිනන්තෙන අසුචි මුච්චති, සෙනාසනං අසුචිනා මක්ඛියති. අථ ඛො භගවා ආයස්මතා ආනන්දෙන පච්ඡාසමණෙන සෙනාසනචාරිකං ආහිණ්ඩන්තො අද්දස සෙනාසනං අසුචිනා මක්ඛිතං, දිස්වාන ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමන්තෙසි – ‘‘කිං එතං, ආනන්ද, සෙනාසනං මක්ඛිත’’න්ති? ‘‘එතරහි, භන්තෙ, භික්ඛූ පණීතානි භොජනානි භුඤ්ජිත්වා මුට්ඨස්සතී අසම්පජානා නිද්දං ඔක්කමන්ති. තෙසං මුට්ඨස්සතීනං අසම්පජානානං නිද්දං ඔක්කමන්තානං සුපිනන්තෙන අසුචි මුච්චති; තයිදං, භගවා, සෙනාසනං අසුචිනා මක්ඛිත’’න්ති. ‘‘එවමෙතං, ආනන්ද, එවමෙතං, ආනන්ද. මුච්චති හි, ආනන්ද, මුට්ඨස්සතීනං අසම්පජානානං නිද්දං ඔක්කමන්තානං සුපිනන්තෙන අසුචි. යෙ තෙ, ආනන්ද, භික්ඛූ උපට්ඨිතස්සතී සම්පජානා නිද්දං ඔක්කමන්ති, තෙසං අසුචි න මුච්චති. යෙපි තෙ, ආනන්ද, පුථුජ්ජනා කාමෙසු වීතරාගා, තෙසම්පි අසුචි න මුච්චති. අට්ඨානමෙතං, ආනන්ද, අනවකාසො යං අරහතො අසුචි මුච්චෙය්‍යා’’ති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘ඉධාහං, භික්ඛවෙ, ආනන්දෙන පච්ඡාසමණෙන සෙනාසනචාරිකං ආහිණ්ඩන්තො අද්දසං සෙනාසනං අසුචිනා මක්ඛිතං, දිස්වාන ආනන්දං ආමන්තෙසිං ‘කිං එතං, ආනන්ද, සෙනාසනං මක්ඛිත’න්ති? ‘එතරහි, භන්තෙ, භික්ඛූ පණීතානි භොජනානි භුඤ්ජිත්වා මුට්ඨස්සතී අසම්පජානා නිද්දං ඔක්කමන්ති. තෙසං මුට්ඨස්සතීනං අසම්පජානානං නිද්දං ඔක්කමන්තානං සුපිනන්තෙන අසුචි මුච්චති; තයිදං, භගවා, සෙනාසනං අසුචිනා මක්ඛිත’න්ති. ‘එවමෙතං, ආනන්ද, එවමෙතං, ආනන්ද, මුච්චති හි, ආනන්ද, මුට්ඨස්සතීනං අසම්පජානානං නිද්දං ඔක්කමන්තානං සුපිනන්තෙන අසුචි. යෙ තෙ, ආනන්ද, භික්ඛූ උපට්ඨිතස්සතී සම්පජානා නිද්දං ඔක්කමන්ති, තෙසං

අසුචි න මුච්චති. යෙපි තෙ, ආනන්ද, පුථුජ්ජනා කාමෙසු වීතරාගා තෙසම්පි අසුචි න මුච්චති. අට්ඨානමෙතං, ආනන්ද, අනවකාසො යං අරහතො අසුචි මුච්චෙය්‍යා’’ති.

‘‘පඤ්චිමෙ, භික්ඛවෙ, ආදීනවා මුට්ඨස්සතිස්ස අසම්පජානස්ස නිද්දං ඔක්කමතො – දුක්ඛං සුපති, දුක්ඛං පටිබුජ්ඣති, පාපකං සුපිනං පස්සති, දෙවතා න රක්ඛන්ති, අසුචි මුච්චති. ඉමෙ ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්ච ආදීනවා මුට්ඨස්සතිස්ස අසම්පජානස්ස නිද්දං ඔක්කමතො.

‘‘පඤ්චිමෙ , භික්ඛවෙ, ආනිසංසා උපට්ඨිතස්සතිස්ස සම්පජානස්ස නිද්දං ඔක්කමතො – සුඛං සුපති, සුඛං පටිබුජ්ඣති, න පාපකං සුපිනං පස්සති, දෙවතා රක්ඛන්ති, අසුචි න මුච්චති. ඉමෙ ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්ච ආනිසංසා උපට්ඨිතස්සතිස්ස සම්පජානස්ස නිද්දං ඔක්කමතො.

‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කායගුත්තියා චීවරගුත්තියා සෙනාසනගුත්තියා නිසීදන’’න්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අතිඛුද්දකං නිසීදනං න සබ්බං සෙනාසනං සංගොපෙති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, යාවමහන්තං පච්චත්ථරණං ආකඞ්ඛති තාවමහන්තං පච්චත්ථරණං කාතුන්ති.

354. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො ආනන්දස්ස උපජ්ඣායස්ස ආයස්මතො බෙලට්ඨසීසස්ස ථුල්ලකච්ඡාබාධො හොති. තස්ස ලසිකාය චීවරානි කායෙ ලග්ගන්ති. තානි භික්ඛූ උදකෙන තෙමෙත්වා තෙමෙත්වා අපකඩ්ඪන්ති. අද්දසා ඛො භගවා සෙනාසනචාරිකං ආහිණ්ඩන්තො තෙ භික්ඛූ තානි චීවරානි උදකෙන තෙමෙත්වා තෙමෙත්වා අපකඩ්ඪන්තෙ, දිස්වාන යෙන තෙ භික්ඛූ තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා තෙ භික්ඛූ එතදවොච – ‘‘කිං ඉමස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො ආබාධො’’ති? ‘‘ඉමස්ස, භන්තෙ, ආයස්මතො ථුල්ලකච්ඡාබාධො. ලසිකාය චීවරානි කායෙ ලග්ගන්ති. තානි මයං උදකෙන තෙමෙත්වා තෙමෙත්වා අපකඩ්ඪාමා’’ති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, යස්ස කණ්ඩු වා පිළකා වා අස්සාවො වා ථුල්ලකච්ඡු වා ආබාධො කණ්ඩුප්පටිච්ඡාදි’’න්ති.

355. අථ ඛො විසාඛා මිගාරමාතා මුඛපුඤ්ඡනචොළං [මුඛපුඤ්ජනචොළං (ක.)] ආදාය යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නා ඛො විසාඛා මිගාරමාතා භගවන්තං එතදවොච – ‘‘පටිග්ගණ්හාතු මෙ, භන්තෙ, භගවා මුඛපුඤ්ඡනචොළං, යං මමස්ස දීඝරත්තං හිතාය සුඛායා’’ති. පටිග්ගහෙසි භගවා මුඛපුඤ්ඡනචොළං. අථ ඛො භගවා විසාඛං මිගාරමාතරං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සම්පහංසෙසි. අථ ඛො විසාඛා මිගාරමාතා භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතා සමාදපිතා සමුත්තෙජිතා සම්පහංසිතා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මුඛපුඤ්ඡනචොළක’’න්ති [මුඛපුඤ්ඡනචොලන්ති (සයා.)].

356. තෙන ඛො පන සමයෙන රොජො මල්ලො ආයස්මතො ආනන්දස්ස සහායො හොති. රොජස්ස මල්ලස්ස ඛොමපිලොතිකා ආයස්මතො ආනන්දස්ස හත්ථෙ නික්ඛිත්තා හොති. ආයස්මතො ච ආනන්දස්ස ඛොමපිලොතිකාය අත්ථො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස විස්සාසං ගහෙතුං – සන්දිට්ඨො ච හොති, සම්භත්තො ච, ආලපිතො ච, ජීවති ච, ජානාති ච, ගහිතෙ මෙ අත්තමනො භවිස්සතීති. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඉමෙහි පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතස්ස විස්සාසං ගහෙතුන්ති.

357. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූනං පරිපුණ්ණං හොති තිචීවරං. අත්ථො ච හොති පරිස්සාවනෙහිපි ථවිකාහිපි. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පරික්ඛාරචොළකන්ති.

නිසීදනාදිඅනුජානනා නිට්ඨිතා.

221. පච්ඡිමවිකප්පනුපගචීවරාදිකථා

358. අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘යානි තානි භගවතා අනුඤ්ඤාතානි තිචීවරන්ති වා වස්සිකසාටිකාති වා නිසීදනන්ති වා පච්චත්ථරණන්ති වා කණ්ඩුප්පටිච්ඡාදීති වා මුඛපුඤ්ඡනචොළන්ති වා පරික්ඛාරචොළන්ති වා, සබ්බානි තානි අධිට්ඨාතබ්බානි නු ඛො, උදාහු, විකප්පෙතබ්බානී’’ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තිචීවරං අධිට්ඨාතුං න විකප්පෙතුං; වස්සිකසාටිකං වස්සානං චාතුමාසං අධිට්ඨාතුං, තතො පරං විකප්පෙතුං; නිසීදනං අධිට්ඨාතුං න විකප්පෙතුං; පච්චත්ථරණං අධිට්ඨාතුං න විකප්පෙතුං; කණ්ඩුප්පටිච්ඡාදිං යාවආබාධා අධිට්ඨාතුං තතො පරං විකප්පෙතුං; මුඛපුඤ්ඡනචොළං අධිට්ඨාතුං න විකප්පෙතුං; පරික්ඛාරචොළං අධිට්ඨාතුං න විකප්පෙතුන්ති.

අථ ඛො භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘කිත්තකං පච්ඡිමං නු ඛො චීවරං විකප්පෙතබ්බ’’න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආයාමෙන අට්ඨඞ්ගුලං සුගතඞ්ගුලෙන චතුරඞ්ගුලවිත්ථතං පච්ඡිමං චීවරං විකප්පෙතුන්ති.

359. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො මහාකස්සපස්ස පංසුකූලකතො ගරුකො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සුත්තලූඛං කාතුන්ති. විකණ්ණො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, විකණ්ණං උද්ධරිතුන්ති. සුත්තා ඔකිරියන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අනුවාතං පරිභණ්ඩං ආරොපෙතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝාටියා පත්තා ලුජ්ජන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අට්ඨපදකං කාතුන්ති.

360. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො තිචීවරෙ කයිරමානෙ සබ්බං ඡින්නකං නප්පහොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ද්වෙ ඡින්නකානි එකං අච්ඡින්නකන්ති.

ද්වෙ ඡින්නකානි එකං අච්ඡින්නකං නප්පහොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ද්වෙ අච්ඡින්නකානි එකං ඡින්නකන්ති.

ද්වෙ අච්ඡින්නකානි එකං ඡින්නකං නප්පහොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අන්වාධිකම්පි ආරොපෙතුං, න ච, භික්ඛවෙ, සබ්බං අච්ඡින්නකං ධාරෙතබ්බං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

361. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො බහුං චීවරං උප්පන්නං හොති. සො ච තං චීවරං මාතාපිතූනං දාතුකාමො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. මාතාපිතරොති [මාතාපිතූනං ඛො (සී.)] ඛො, භික්ඛවෙ, දදමානෙ [වදමානො (ක.), වදමානෙ (?)] කිං වදෙය්‍යාම? අනුජානාමි , භික්ඛවෙ, මාතාපිතූනං දාතුං. න ච, භික්ඛවෙ, සද්ධාදෙය්‍යං විනිපාතෙතබ්බං. යො විනිපාතෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

362. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අන්ධවනෙ චීවරං නික්ඛිපිත්වා සන්තරුත්තරෙන ගාමං පිණ්ඩාය පාවිසි. චොරා තං චීවරං අවහරිංසු. සො භික්ඛු දුච්චොළො හොති ලූඛචීවරො. භික්ඛූ එවමාහංසු – ''කිස්ස ත්වං, ආවුසො, දුච්චොළො ලූඛචීවරොසී''ති? ''ඉධාහං [සො අහං (කත්ථචි)], ආවුසො, අන්ධවනෙ චීවරං නික්ඛිපිත්වා සන්තරුත්තරෙන ගාමං පිණ්ඩාය පාවිසිං. චොරා තං චීවරං අවහරිංසු. තෙනාහං දුච්චොළො ලූඛචීවරො''ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, සන්තරුත්තරෙන ගාමො පවිසිතබ්බො. යො පවිසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ආනන්දො අස්සතියා සන්තරුත්තරෙන ගාමං පිණ්ඩාය පාවිසි. භික්ඛූ ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොචුං – ''නනු , ආවුසො ආනන්ද, භගවතා පඤ්ඤත්තං – 'න සන්තරුත්තරෙන ගාමො පවිසිතබ්බො'ති? කිස්ස ත්වං, ආවුසො ආනන්ද, සන්තරුත්තරෙන ගාමං පවිට්ඨො''ති? ''සච්චං, ආවුසො, භගවතා පඤ්ඤත්තං – 'න සන්තරුත්තරෙන ගාමො පවිසිතබ්බො'ති. අපි චාහං අස්සතියා පවිට්ඨො''ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

පඤ්චිමෙ, භික්ඛවෙ, පච්චයා සඞ්ඝාටියා නික්ඛෙපාය – ගිලානො වා හොති, වස්සිකසඞ්කෙතං වා හොති, නදීපාරං ගන්තුං වා හොති, අග්ගළගුත්තිවිහාරො වා හොති, අත්ථතකඨිනං වා හොති. ඉමෙ ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්ච පච්චයා සඞ්ඝාටියා නික්ඛෙපාය.

පඤ්චිමෙ, භික්ඛවෙ, පච්චයා උත්තරාසඞ්ගස්ස නික්ඛෙපාය...පෙ.... අන්තරවාසකස්ස නික්ඛෙපාය – ගිලානො වා හොති, වස්සිකසඞ්කෙතං වා හොති, නදීපාරං ගන්තුං වා හොති, අග්ගළගුත්තිවිහාරො වා හොති, අත්ථතකඨිනං වා හොති. ඉමෙ ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්ච පච්චයා උත්තරාසඞ්ගස්ස අන්තරවාසකස්ස නික්ඛෙපාය.

පඤ්චිමෙ, භික්ඛවෙ, පච්චයා වස්සිකසාටිකාය නික්ඛෙපාය – ගිලානො වා හොති, නිස්සීමං ගන්තුං වා හොති, නදීපාරං ගන්තුං වා හොති, අග්ගළගුත්තිවිහාරො වා හොති, වස්සිකසාටිකා අකතා වා හොති විප්පකතා වා. ඉමෙ ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්ච පච්චයා වස්සිකසාටිකාය නික්ඛෙපායාති.

පච්ඡිමවිකප්පනුපගචීවරාදිකථා නිට්ඨිතා.

222. සඞ්ඝිකචීවරුප්පාදකථා

363. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු එකො වස්සං වසි. තත්ථ මනුස්සා සඞ්ඝස්ස දෙමාති චීවරානි අදංසු. අථ ඛො තස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි – ''භගවතා පඤ්ඤත්තං 'චතුවග්ගො පච්ඡිමො සඞ්ඝො'ති. අහඤ්චම්හි එකකො. ඉමෙ ච මනුස්සා සඞ්ඝස්ස දෙමාති චීවරානි අදංසු. යංනූනාහං ඉමානි සඞ්ඝිකානි චීවරානි සාවත්ථිං හරෙය්‍ය''න්ති. අථ ඛො සො භික්ඛු තානි චීවරානි ආදාය සාවත්ථිං ගන්ත්වා භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසි. ''තුය්හෙව, භික්ඛු, තානි චීවරානි යාව කඨිනස්ස උබ්භාරායා''ති. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකො වස්සං වසති. තත්ථ මනුස්සා සඞ්ඝස්ස දෙමාති චීවරානි දෙන්ති. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තස්සෙව තානි චීවරානි යාව කඨිනස්ස උබ්භාරායාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු උතුකාලං එකො වසි. තත්ථ මනුස්සා සඞ්ඝස්ස දෙමාති චීවරානි අදංසු. අථ ඛො තස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි – ‘‘භගවතා පඤ්ඤත්තං ‘චතුවග්ගො පච්ඡිමො සඞ්ඝො’ති. අහඤ්චම්හි එකකො. ඉමෙ ච මනුස්සා සඞ්ඝස්ස දෙමාති චීවරානි අදංසු. යංනූනාහං ඉමානි සඞ්ඝිකානි චීවරානි සාවත්ථිං හරෙය්‍ය’’න්ති. අථ ඛො සො භික්ඛු තානි චීවරානි ආදාය සාවත්ථිං ගන්ත්වා භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ , සම්මුඛීභූතෙන සඞ්ඝෙන භාජෙතුං. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු උතුකාලං එකො වසති. තත්ථ මනුස්සා සඞ්ඝස්ස දෙමාති චීවරානි දෙන්ති. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තෙන භික්ඛුනා තානි චීවරානි අධිට්ඨාතුං – ‘‘මය්හිමානි චීවරානී’’ති. තස්ස චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො තං චීවරං අනධිට්ඨිතෙ අඤ්ඤො භික්ඛු ආගච්ඡති, සමකො දාතබ්බො භාගො. තෙහි චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි තං චීවරං භාජියමානෙ, අපාතිතෙ කුසෙ, අඤ්ඤො භික්ඛු ආගච්ඡති, සමකො දාතබ්බො භාගො. තෙහි චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි තං චීවරං භාජියමානෙ, පාතිතෙ කුසෙ, අඤ්ඤො භික්ඛු ආගච්ඡති, නාකාමා දාතබ්බො භාගොති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ද්වෙ භාතිකා ථෙරා, ආයස්මා ච ඉසිදාසො ආයස්මා ච ඉසිභටො, සාවත්ථියං වස්සංවුට්ඨා අඤ්ඤතරං ගාමකාවාසං අගමංසු. මනුස්සා චිරස්සාපි ථෙරා ආගතාති සචීවරානි භත්තානි අදංසු. ආවාසිකා භික්ඛූ ථෙරෙ පුච්ඡිංසු – ‘‘ඉමානි, භන්තෙ, සඞ්ඝිකානි චීවරානි ථෙරෙ ආගම්ම උප්පන්නානි, සාදියිස්සන්ති ථෙරා භාග’’න්ති. ථෙරා එවමාහංසු – ‘‘යථා ඛො මයං, ආවුසො, භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාම, තුම්හාකංයෙව තානි චීවරානි යාව කඨිනස්ස උබ්භාරායා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන තයො භික්ඛූ රාජගහෙ වස්සං වසන්ති. තත්ථ මනුස්සා සඞ්ඝස්ස

දෙමාති චීවරානි දෙන්ති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘භගවතා පඤ්ඤත්තං ‘චතුවග්ගො පච්ඡිමො සඞ්ඝො’ති. මයඤ්චම්හා තයො ජනා. ඉමෙ ච මනුස්සා සඞ්ඝස්ස දෙමාති චීවරානි දෙන්ති. කථං නු ඛො අම්හෙහි පටිපජ්ජිතබ්බ’’න්ති? තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා ථෙරා, ආයස්මා ච නිලවාසී ආයස්මා ච සාණවාසී ආයස්මා ච ගොතකො ආයස්මා ච භගු ආයස්මා ච ඵළිකසන්තානො, පාටලිපුත්තෙ විහරන්ති කුක්කුටාරාමෙ. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ පාටලිපුත්තං ගන්ත්වා ථෙරෙ පුච්ඡිංසු. ථෙරා එවමාහංසු – ‘‘යථා ඛො මයං ආවුසො භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාම, තුම්හාකංයෙව තානි චීවරානි යාව කඨිනස්ස උබ්භාරායා’’ති.

සඞ්ඝිකචීවරුප්පාදකථා නිට්ඨිතා.

223. උපනන්දසක්‍යපුත්තවත්ථු

364. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො සාවත්ථියං වස්සංවුට්ඨො අඤ්ඤතරං ගාමකාවාසං අගමාසි. තත්ථ ච භික්ඛූ චීවරං භාජෙතුකාමා සන්නිපතිංසු. තෙ එවමාහංසු – ‘‘ඉමානි ඛො, ආවුසො, සඞ්ඝිකානි චීවරානි භාජියිස්සන්ති, සාදියිස්සසි භාග’’න්ති? ‘‘ආමාවුසො, සාදියිස්සාමී’’ති. තතො චීවරභාගං ගහෙත්වා අඤ්ඤං ආවාසං අගමාසි. තත්ථපි භික්ඛූ චීවරං භාජෙතුකාමා සන්නිපතිංසු. තෙපි එවමාහංසු – ‘‘ඉමානි ඛො, ආවුසො, සඞ්ඝිකානි චීවරානි භාජියිස්සන්ති, සාදියිස්සසි භාග’’න්ති? ‘‘ආමාවුසො, සාදියිස්සාමී’’ති. තතොපි චීවරභාගං ගහෙත්වා අඤ්ඤං ආවාසං අගමාසි. තත්ථපි භික්ඛූ චීවරං භාජෙතුකාමා සන්නිපතිංසු. තෙපි එවමාහංසු – ‘‘ඉමානි ඛො, ආවුසො, සඞ්ඝිකානි චීවරානි භාජියිස්සන්ති, සාදියිස්සසි භාග’’න්ති? ‘‘ආමාවුසො, සාදියිස්සාමී’’ති. තතොපි චීවරභාගං ගහෙත්වා මහන්තං චීවරභණ්ඩිකං ආදාය පුනදෙව සාවත්ථිං පච්චාගඤ්ඡි. භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘මහාපුඤ්ඤොසි ත්වං , ආවුසො උපනන්ද, බහුං තෙ චීවරං උප්පන්න’’න්ති. ‘‘කුතො මෙ , ආවුසො, පුඤ්ඤං? ඉධාහං, ආවුසො, සාවත්ථියං වස්සංවුට්ඨො අඤ්ඤතරං ගාමකාවාසං අගමාසිං. තත්ථ භික්ඛූ චීවරං භාජෙතුකාමා සන්නිපතිංසු. තෙ මං එවමාහංසු – ‘ඉමානි ඛො, ආවුසො, සඞ්ඝිකානි චීවරානි භාජියිස්සන්ති, සාදියිස්සසි භාග’න්ති? ‘ආමාවුසො, සාදියිස්සාමී’ති. තතො චීවරභාගං ගහෙත්වා අඤ්ඤං ආවාසං අගමාසිං. තත්ථපි භික්ඛූ චීවරං භාජෙතුකාමා සන්නිපතිංසු. තෙපි මං එවමාහංසු – ‘ඉමානි ඛො, ආවුසො, සඞ්ඝිකානි චීවරානි භාජියිස්සන්ති, සාදියිස්සසි භාග’’’න්ති? ‘ආමාවුසො, සාදියිස්සාමී’ති. තතොපි චීවරභාගං ගහෙත්වා අඤ්ඤං ආවාසං අගමාසිං. තත්ථපි භික්ඛූ චීවරං භාජෙතුකාමා සන්නිපතිංසු. තෙපි මං එවමාහංසු – ‘ඉමානි ඛො, ආවුසො, සඞ්ඝිකානි චීවරානි භාජියිස්සන්ති, සාදියිස්සසි භාග’න්ති? ‘ආමාවුසො, සාදියිස්සාමී’ති. තතොපි චීවරභාගං අග්ගහෙසිං. එවං මෙ බහුං චීවරං උප්පන්න’’න්ති. ‘‘කිං පන ත්වං, ආවුසො උපනන්ද, අඤ්ඤත්‍ර වස්සංවුට්ඨො අඤ්ඤත්‍ර චීවරභාගං සාදියී’’ති? ‘‘එවමාවුසො’’ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො අඤ්ඤත්‍ර වස්සංවුට්ඨො අඤ්ඤත්‍ර චීවරභාගං සාදියිස්සතී’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ‘‘සච්චං කිර ත්වං, උපනන්ද, අඤ්ඤත්‍ර වස්සංවුට්ඨො අඤ්ඤත්‍ර චීවරභාගං සාදියී’’ති? ‘‘සච්චං භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, අඤ්ඤත්‍ර වස්සංවුට්ඨො අඤ්ඤත්‍ර චීවරභාගං සාදියිස්සසි. නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය… පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘න, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤත්‍ර වස්සංවුට්ඨෙන අඤ්ඤත්‍ර චීවරභාගො සාදිතබ්බො. යො සාදියෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො එකො ද්වීසු ආවාසෙසු වස්සං වසි – ‘‘එවං මෙ බහුං චීවරං උප්පජ්ජිස්සතී’’ති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘කථං නු ඛො ආයස්මතො උපනන්දස්ස සක්‍යපුත්තස්ස චීවරපටිවීසො දාතබ්බො’’ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. දෙථ, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසස්ස

එකාධිප්පායං. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු එකො ද්වීසු ආවාසෙසු වස්සං වසති – ‘‘එවං මෙ බහුං චීවරං උප්පජ්ජිස්සතී’’ති. සචෙ අමුත්‍ර උපඩ්ඪං අමුත්‍ර උපඩ්ඪං වසති, අමුත්‍ර උපඩ්ඪො අමුත්‍ර උපඩ්ඪො චීවරපටිවීසො දාතබ්බො. යත්ථ වා පන බහුතරං වසති, තතො චීවරපටිවීසො දාතබ්බොති.

උපනන්දසක්‍යපුත්තවත්ථු නිට්ඨිතං.

224. ගිලානවත්ථුකථා

365. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො කුච්ඡිවිකාරාබාධො හොති. සො සකෙ මුත්තකරීසෙ පලිපන්නො සෙති. අථ ඛො භගවා ආයස්මතා ආනන්දෙන පච්ඡාසමණෙන සෙනාසනචාරිකං ආහිණ්ඩන්තො යෙන තස්ස භික්ඛුනො විහාරො තෙනුපසඞ්කමි. අද්දසා ඛො භගවා තං භික්ඛුං සකෙ මුත්තකරීසෙ පලිපන්නං සයමානං, දිස්වාන යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා තං භික්ඛුං එතදවොච – ‘‘කිං තෙ, භික්ඛු, ආබාධො’’ති? ‘‘කුච්ඡිවිකාරො මෙ, භගවා’’ති. ‘‘අත්ථි පන තෙ, භික්ඛු, උපට්ඨාකො’’ති? ‘‘නත්ථි, භගවා’’ති . ‘‘කිස්ස තං භික්ඛූ න උපට්ඨෙන්තී’’ති? ‘‘අහං ඛො, භන්තෙ, භික්ඛූනං අකාරකො; තෙන මං භික්ඛූ න උපට්ඨෙන්තී’’ති. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමන්තෙසි – ‘‘ගච්ඡානන්ද, උදකං ආහර, ඉමං භික්ඛුං නහාපෙස්සාමා’’ති. ‘‘එවං, භන්තෙ’’ති ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවතො පටිස්සුණිත්වා උදකං ආහරි. භගවා උදකං ආසිඤ්චි. ආයස්මා ආනන්දො පරිධොවි. භගවා සීසතො අග්ගහෙසි. ආයස්මා ආනන්දො පාදතො උච්චාරෙත්වා මඤ්චකෙ නිපාතෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා භික්ඛූ පටිපුච්ඡි – ‘‘අත්ථි, භික්ඛවෙ, අමුකස්මිං විහාරෙ භික්ඛු ගිලානො’’ති? ‘‘අත්ථි, භගවා’’ති. ‘‘කිං තස්ස, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො ආබාධො’’ති? ‘‘තස්ස, භන්තෙ, ආයස්මතො කුච්ඡිවිකාරාබාධො’’ති. ‘‘අත්ථි පන, භික්ඛවෙ, තස්ස භික්ඛුනො උපට්ඨාකො’’ති? ‘‘නත්ථි, භගවා’’ති . ‘‘කිස්ස තං භික්ඛූ න උපට්ඨෙන්තී’’ති? ‘‘එසො, භන්තෙ, භික්ඛු භික්ඛූනං අකාරකො; තෙන තං භික්ඛූ න උපට්ඨෙන්තී’’ති. ‘‘නත්ථි වො, භික්ඛවෙ, මාතා, නත්ථි පිතා, යෙ වො උපට්ඨහෙය්‍යුං. තුම්හෙ චෙ, භික්ඛවෙ, අඤ්ඤමඤ්ඤං න උපට්ඨහිස්සථ, අථ කො චරහි උපට්ඨහිස්සති? යො, භික්ඛවෙ, මං උපට්ඨහෙය්‍ය සො ගිලානං උපට්ඨහෙය්‍ය. සචෙ උපජ්ඣායො හොති, උපජ්ඣායෙන යාවජීවං උපට්ඨාතබ්බො; වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතබ්බං. සචෙ ආචරියො හොති, ආචරියෙන යාවජීවං උපට්ඨාතබ්බො; වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතබ්බං. සචෙ සද්ධිවිහාරිකො හොති , සද්ධිවිහාරිකෙන යාවජීවං උපට්ඨාතබ්බො; වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතබ්බං. සචෙ අන්තෙවාසිකො හොති, අන්තෙවාසිකෙන යාවජීවං උපට්ඨාතබ්බො; වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතබ්බං. සචෙ සමානුපජ්ඣායකො හොති, සමානුපජ්ඣායකෙන යාවජීවං උපට්ඨාතබ්බො ; වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතබ්බං. සචෙ සමානාචරියකො හොති, සමානාචරියකෙන යාවජීවං උපට්ඨාතබ්බො; වුට්ඨානමස්ස ආගමෙතබ්බං. සචෙ න හොති උපජ්ඣායො වා ආචරියො වා සද්ධිවිහාරිකො වා අන්තෙවාසිකො වා සමානුපජ්ඣායකො වා සමානාචරියකො වා සඞ්ඝෙන උපට්ඨාතබ්බො. නො චෙ උපට්ඨහෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස’’.

366. පඤ්චහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො ගිලානො දූපට්ඨො හොති – අසප්පායකාරී හොති, සප්පායෙ මත්තං න ජානාති, භෙසජ්ජං න පටිසෙවිතා හොති, අත්ථකාමස්ස ගිලානුපට්ඨාකස්ස යථාභූතං ආබාධං නාවිකත්තා හොති ‘අභික්කමන්තං වා අභික්කමතීති, පටික්කමන්තං වා පටික්කමතීති, ඨිතං වා ඨිතො’ති, උප්පන්නානං සාරීරිකානං වෙදනානං දුක්ඛානං තිබ්බානං ඛරානං කටුකානං අසාතානං අමනාපානං පාණහරානං අනධිවාසකජාතිකො හොති. ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතො ගිලානො දූපට්ඨො හොති.

පඤ්චහි, භික්ඛවෙ , අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො ගිලානො සූපට්ඨො හොති – සප්පායකාරී හොති, සප්පායෙ මත්තං ජානාති, භෙසජ්ජං පටිසෙවිතා හොති, අත්ථකාමස්ස ගිලානුපට්ඨාකස්ස යථාභූතං ආබාධං ආවිකත්තා හොති ‘අභික්කමන්තං වා අභික්කමතීති, පටික්කමන්තං වා පටික්කමතීති, ඨිතං වා ඨිතො’ති, උප්පන්නානං සාරීරිකානං වෙදනානං දුක්ඛානං තිබ්බානං ඛරානං කටුකානං අසාතානං අමනාපානං පාණහරානං අධිවාසකජාතිකො හොති. ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතො ගිලානො සූපට්ඨො හොති.

පඤ්චහි, භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො ගිලානුපට්ඨාකො නාලං ගිලානං උපට්ඨාතුං – න පටිබලො හොති භෙසජ්ජං සංවිධාතුං, සප්පායාසප්පායං න ජානාති, අසප්පායං උපනාමෙති සප්පායං අපනාමෙති, ආමිසන්තරො ගිලානං උපට්ඨාති නො මෙත්තචිත්තො, ජෙගුච්ඡී හොති උච්චාරං වා පස්සාවං වා ඛෙළං වා වන්තං වා නීහාතුං, න පටිබලො හොති ගිලානං කාලෙන කාලං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙතුං සමාදපෙතුං සමුත්තෙජෙතුං සම්පහංසෙතුං. ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතො ගිලානුපට්ඨාකො නාලං ගිලානං උපට්ඨාතුං.

පඤ්චහි , භික්ඛවෙ, අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො ගිලානුපට්ඨාකො අලං ගිලානං උපට්ඨාතුං – පටිබලො හොති භෙසජ්ජං සංවිධාතුං, සප්පායාසප්පායං ජානාති, අසප්පායං අපනාමෙති සප්පායං උපනාමෙති, මෙත්තචිත්තො ගිලානං උපට්ඨාති නො ආමිසන්තරො, අජෙගුච්ඡී හොති උච්චාරං වා පස්සාවං වා ඛෙළං වා වන්තං වා නීහාතුං, පටිබලො හොති ගිලානං කාලෙන කාලං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙතුං සමාදපෙතුං සමුත්තෙජෙතුං සම්පහංසෙතුං. ඉමෙහි ඛො, භික්ඛවෙ, පඤ්චහඞ්ගෙහි සමන්නාගතො ගිලානුපට්ඨාකො අලං ගිලානං උපට්ඨාතුන්ති.

ගිලානවත්ථුකථා නිට්ඨිතා.

225. මතසන්තකකථා

367. තෙන ඛො පන සමයෙන ද්වෙ භික්ඛූ කොසලෙසු ජනපදෙ අද්ධානමග්ගප්පටිපන්නා හොන්ති. තෙ අඤ්ඤතරං ආවාසං උපගච්ඡිංසු. තත්ථ අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි – ''භගවතා ඛො, ආවුසො, ගිලානුපට්ඨානං වණ්ණිතං. හන්ද, මයං, ආවුසො, ඉමං භික්ඛුං උපට්ඨහෙමා''ති. තෙ තං උපට්ඨහිංසු. සො තෙහි උපට්ඨහියමානො කාලමකාසි. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ තස්ස භික්ඛුනො පත්තචීවරමාදාය සාවත්ථිං ගන්ත්වා භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''භික්ඛුස්ස, භික්ඛවෙ, කාලඞ්කතෙ සඞ්ඝො සාමී පත්තචීවරෙ, අපිච ගිලානුපට්ඨාකා බහූපකාරා. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝෙන තිචීවරඤ්ච පත්තඤ්ච ගිලානුපට්ඨාකානං දාතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බං. තෙන ගිලානුපට්ඨාකෙන භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එවමස්ස වචනීයො – 'ඉත්ථන්නාමො, භන්තෙ, භික්ඛු කාලඞ්කතො. ඉදං තස්ස තිචීවරඤ්ච පත්තො චා'''ති. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු කාලඞ්කතො. ඉදං තස්ස තිචීවරඤ්ච පත්තො ච. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉමං තිචීවරඤ්ච පත්තඤ්ච ගිලානුපට්ඨාකානං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු කාලඞ්කතො. ඉදං තස්ස තිචීවරඤ්ච පත්තො ච. සඞ්ඝො ඉමං තිචීවරඤ්ච පත්තඤ්ච ගිලානුපට්ඨාකානං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉමස්ස තිචීවරස්ස ච පත්තස්ස ච ගිලානුපට්ඨාකානං දානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''දින්නං ඉදං සඞ්ඝෙන තිචීවරඤ්ච පත්තො ච ගිලානුපට්ඨාකානං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති .

368. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො සාමණෙරො කාලඞ්කතො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. සාමණෙරස්ස, භික්ඛවෙ, කාලඞ්කතෙ සඞ්ඝො සාමී පත්තචීවරෙ, අපි ච ගිලානුපට්ඨාකා බහූපකාරා. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝෙන චීවරඤ්ච පත්තඤ්ච ගිලානුපට්ඨාකානං දාතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බං. තෙන ගිලානුපට්ඨාකෙන භික්ඛුනා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එවමස්ස වචනීයො – ''ඉත්ථන්නාමො, භන්තෙ, සාමණෙරො කාලඞ්කතො, ඉදං තස්ස චීවරඤ්ච පත්තො චා''ති. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමො සාමණෙරො කාලඞ්කතො. ඉදං තස්ස චීවරඤ්ච පත්තො ච. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉමං චීවරඤ්ච පත්තඤ්ච ගිලානුපට්ඨාකානං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමො සාමණෙරො කාලඞ්කතො. ඉදං තස්ස චීවරඤ්ච පත්තො ච. සඞ්ඝො ඉමං චීවරඤ්ච පත්තඤ්ච ගිලානුපට්ඨාකානං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉමස්ස චීවරස්ස ච පත්තස්ස ච ගිලානුපට්ඨාකානං දානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''දින්නං ඉදං සඞ්ඝෙන චීවරඤ්ච පත්තො ච ගිලානුපට්ඨාකානං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

369. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ච සාමණෙරො ච ගිලානං උපට්ඨහිංසු. සො තෙහි උපට්ඨහියමානො කාලමකාසි. අථ ඛො තස්ස ගිලානුපට්ඨාකස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි – ''කථං නු ඛො ගිලානුපට්ඨාකස්ස සාමණෙරස්ස චීවරපටිවීසො දාතබ්බො''ති ? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිලානුපට්ඨාකස්ස සාමණෙරස්ස සමකං පටිවීසං දාතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු බහුභණ්ඩො බහුපරික්ඛාරො කාලඞ්කතො හොති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. භික්ඛුස්ස, භික්ඛවෙ, කාලඞ්කතෙ සඞ්ඝො සාමී පත්තචීවරෙ, අපි ච ගිලානුපට්ඨාකා බහූපකාරා. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝෙන තිචීවරඤ්ච පත්තඤ්ච ගිලානුපට්ඨාකානං දාතුං. යං තත්ථ ලහුභණ්ඩං ලහුපරික්ඛාරං තං සම්මුඛීභූතෙන සඞ්ඝෙන භාජෙතුං. යං තත්ථ ගරුභණ්ඩං ගරුපරික්ඛාරං තං ආගතානාගතස්ස චාතුද්දිසස්ස සඞ්ඝස්ස අවිස්සජ්ජිකං අවෙභඞ්ගිකන්ති.

මතසන්තකකථා නිට්ඨිතා.

226. නග්ගියපටික්ඛෙපකථා

370. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු නග්ගො හුත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං එතදවොච – ''භගවා, භන්තෙ, අනෙකපරියායෙන අප්පිච්ඡස්ස සන්තුට්ඨස්ස සල්ලෙඛස්ස ධුතස්ස පාසාදිකස්ස අපචයස්ස වීරියාරම්භස්ස වණ්ණවාදී. ඉදං, භන්තෙ, නග්ගියං අනෙකපරියායෙන අප්පිච්ඡතාය සන්තුට්ඨිතාය සල්ලෙඛාය ධුතතාය [ධුතත්තාය (ක.)] පාසාදිකතාය අපචයාය වීරියාරම්භාය සංවත්තති. සාධු, භන්තෙ,

භගවා භික්ඛූනං නග්ගියං අනුජානාතූ''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා – ''අනනුච්ඡවිකං, මොඝපුරිස, අනනුලොමිකං අප්පතිරූපං අස්සාමණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, නග්ගියං තිත්ථියසමාදානං සමාදියිස්සසි. නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ….'' විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''න, භික්ඛවෙ, නග්ගියං තිත්ථියසමාදානං සමාදියිතබ්බං. යො සමාදියෙය්‍ය, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්සා''ති.

නග්ගියපටික්ඛෙපකථා නිට්ඨිතා.

227. කුසචීරාදිපටික්ඛෙපකථා

371. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු කුසචීරං නිවාසෙත්වා…පෙ…. වාකචීරං නිවාසෙත්වා…පෙ.… ඵලකචීරං නිවාසෙත්වා…පෙ…. කෙසකම්බලං නිවාසෙත්වා…පෙ…. වාළකම්බලං නිවාසෙත්වා…පෙ…. උලූකපක්ඛං නිවාසෙත්වා…පෙ…. අජිනක්ඛිපං නිවාසෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං එතදවොච – ''භගවා, භන්තෙ, අනෙකපරියායෙන අප්පිච්ඡස්ස සන්තුට්ඨස්ස සල්ලෙඛස්ස ධුතස්ස පාසාදිකස්ස අපචයස්ස වීරියාරම්භස්ස වණ්ණවාදී. ඉදං, භන්තෙ, අජිනක්ඛිපං අනෙකපරියායෙන අප්පිච්ඡතාය සන්තුට්ඨිතාය සල්ලෙඛාය ධුතතාය පාසාදිකතාය අපචයාය වීරියාරම්භාය සංවත්තති. සාධු, භන්තෙ , භගවා භික්ඛූනං අජිනක්ඛිපං අනුජානාතූ''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා – ''අනනුච්ඡවිකං, මොඝපුරිස, අනනුලොමිකං අප්පතිරූපං අස්සාමණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, අජිනක්ඛිපං තිත්ථියධජං ධාරෙස්සසි. නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''න, භික්ඛවෙ, අජිනක්ඛිපං තිත්ථියධජං ධාරෙතබ්බං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්සා''ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අක්කනාළං නිවාසෙත්වා…පෙ…. පොත්ථකං නිවාසෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං එතදවොච – ''භගවා, භන්තෙ, අනෙකපරියායෙන අප්පිච්ඡස්ස සන්තුට්ඨස්ස සල්ලෙඛස්ස ධුතස්ස පාසාදිකස්ස අපචයස්ස වීරියාරම්භස්ස, වණ්ණවාදී. අයං, භන්තෙ, පොත්ථකො අනෙකපරියායෙන අප්පිච්ඡතාය සන්තුට්ඨිතාය සල්ලෙඛාය ධුතතාය පාසාදිකතාය අපචයාය වීරියාරම්භාය සංවත්තති. සාධු, භන්තෙ, භගවා භික්ඛූනං පොත්ථකං අනුජානාතූ''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා – ''අනනුච්ඡවිකං, මොඝපුරිස, අනනුලොමිකං අප්පතිරූපං අස්සාමණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, පොත්ථකං නිවාසෙස්සසි. නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''න, භික්ඛවෙ, පොත්ථකො නිවාසෙතබ්බො. යො නිවාසෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

කුසචීරාදිපටික්ඛෙපකථා නිට්ඨිතා.

228. සබ්බනීලකාදිපටික්ඛෙපකථා

372. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සබ්බනීලකානි චීවරානි ධාරෙන්ති…පෙ…. සබ්බපීතකානි චීවරානි ධාරෙන්ති…පෙ…. සබ්බලොහිතකානි චීවරානි ධාරෙන්ති…පෙ…. සබ්බමඤ්ජිට්ඨකානි [සබ්බමඤ්ජෙට්ඨකානි (සී. ස්‍යා.)] චීවරානි ධාරෙන්ති…පෙ…. සබ්බකණ්හානි චීවරානි ධාරෙන්ති …පෙ…. සබ්බමහාරඞ්ගරත්තානි චීවරානි ධාරෙන්ති…පෙ…. සබ්බමහානාමරත්තානි චීවරානි ධාරෙන්ති…පෙ…. අච්ඡින්නදසානි චීවරානි ධාරෙන්ති…පෙ…. දීඝදසානි චීවරානි ධාරෙන්ති…පෙ…. පුප්ඵදසානි චීවරානි ධාරෙන්ති…පෙ…. ඵණදසානි [ඵලදසානි (ක.)] චීවරානි ධාරෙන්ති…පෙ…. කඤ්චුකං ධාරෙන්ති…පෙ…. තිරීටකං ධාරෙන්ති…පෙ…. වෙඨනං ධාරෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා වෙඨනං ධාරෙස්සන්ති, සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනො''ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං . න, භික්ඛවෙ, සබ්බනීලකානි චීවරානි ධාරෙතබ්බානි, න සබ්බපීතකානි චීවරානි ධාරෙතබ්බානි, න සබ්බලොහිතකානි චීවරානි ධාරෙතබ්බානි, න සබ්බමඤ්ජිට්ඨකානි චීවරානි ධාරෙතබ්බානි, න සබ්බකණ්හානි චීවරානි ධාරෙතබ්බානි, න සබ්බමහාරඞ්ගරත්තානි චීවරානි ධාරෙතබ්බානි, න සබ්බමහානාමරත්තානි චීවරානි ධාරෙතබ්බානි, න අච්ඡින්නදසානි චීවරානි ධාරෙතබ්බානි, න දීඝදසානි චීවරානි ධාරෙතබ්බානි, න පුප්ඵදසානි චීවරානි ධාරෙතබ්බානි, න ඵණදසානි චීවරානි ධාරෙතබ්බානි, න කඤ්චුකං ධාරෙතබ්බං, න තිරීටකං ධාරෙතබ්බං, න වෙඨනං ධාරෙතබ්බං. යො ධාරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

සබ්බනීලකාදිපටික්ඛෙපකථා නිට්ඨිතා.

229. වස්සංවුට්ඨානං අනුප්පන්නචීවරකථා

373. තෙන ඛො පන සමයෙන වස්සංවුට්ඨා භික්ඛූ අනුප්පන්නෙ චීවරෙ පක්කමන්තිපි, විබ්භමන්තිපි, කාලම්පි කරොන්ති, සාමණෙරාපි පටිජානන්ති, සික්ඛං පච්චක්ඛාතකාපි පටිජානන්ති, අන්තිමවත්ථුං අජ්ඣාපන්නකාපි පටිජානන්ති, උම්මත්තකාපි පටිජානන්ති, ඛිත්තචිත්තාපි පටිජානන්ති, වෙදනාට්ටාපි පටිජානන්ති, ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකාපි පටිජානන්ති, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිත්තකාපි පටිජානන්ති, පාපිකාය දිට්ඨියා

අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකාපි පටිජානන්ති, පණ්ඩකාපි පටිජානන්ති, ථෙය්‍යසංවාසකාපි පටිජානන්ති, තිත්ථියපක්කන්තකාපි පටිජානන්ති, තිරච්ඡානගතාපි පටිජානන්ති, මාතුඝාතකාපි පටිජානන්ති, පිතුඝාතකාපි පටිජානන්ති, අරහන්තඝාතකාපි පටිජානන්ති, භික්ඛුනිදූසකාපි පටිජානන්ති, සඞ්ඝභෙදකාපි පටිජානන්ති, ලොහිතුප්පාදකාපි පටිජානන්ති, උභතොබ්‍යඤ්ජනකාපි පටිජානන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

374. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සංවුට්ඨො භික්ඛු අනුප්පන්නෙ චීවරෙ පක්කමති, සන්තෙ පතිරූපෙ ගාහකෙ දාතබ්බං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සංවුට්ඨො භික්ඛු අනුප්පන්නෙ චීවරෙ විබ්භමති, කාලං කරොති, සාමණෙරො පටිජානාති, සික්ඛං පච්චක්ඛාතකො පටිජානාති , අන්තිමවත්ථුං අජ්ඣාපන්නකො පටිජානාති, සඞ්ඝො සාමී.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සංවුට්ඨො භික්ඛු අනුප්පන්නෙ චීවරෙ උම්මත්තකො පටිජානාති, ඛිත්තචිත්තො පටිජානාති, වෙදනාට්ටො පටිජානාති, ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති, සන්තෙ පතිරූපෙ ගාහකෙ දාතබ්බං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සංවුට්ඨො භික්ඛු අනුප්පන්නෙ චීවරෙ පණ්ඩකො පටිජානාති, ථෙය්‍යසංවාසකො පටිජානාති, තිත්ථියපක්කන්තකො පටිජානාති, තිරච්ඡානගතො පටිජානාති, මාතුඝාතකො පටිජානාති, පිතුඝාතකො පටිජානාති, අරහන්තඝාතකො පටිජානාති, භික්ඛුනිදූසකො පටිජානාති, සඞ්ඝභෙදකො පටිජානාති, ලොහිතුප්පාදකො පටිජානාති, උභතොබ්‍යඤ්ජනකො පටිජානාති, සඞ්ඝො සාමී.

375. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සංවුට්ඨො භික්ඛු උප්පන්නෙ චීවරෙ අභාජිතෙ පක්කමති, සන්තෙ පතිරූපෙ ගාහකෙ දාතබ්බං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සංවුට්ඨො භික්ඛු උප්පන්නෙ චීවරෙ අභාජිතෙ විබ්භමති, කාලං කරොති, සාමණෙරො පටිජානාති, සික්ඛං පච්චක්ඛාතකො පටිජානාති, අන්තිමවත්ථුං අජ්ඣාපන්නකො පටිජානාති, සඞ්ඝො සාමී.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සංවුට්ඨො භික්ඛු උප්පන්නෙ චීවරෙ අභාජිතෙ උම්මත්තකො පටිජානාති. ඛිත්තචිත්තො පටිජානාති, වෙදනාට්ටො පටිජානාති, ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකො පටිජානාති, සන්තෙ පතිරූපෙ ගාහකෙ දාතබ්බං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සංවුට්ඨො භික්ඛු උප්පන්නෙ චීවරෙ අභාජිතෙ පණ්ඩකො පටිජානාති, ථෙය්‍යසංවාසකො පටිජානාති, තිත්ථියපක්කන්තකො පටිජානාති, තිරච්ඡානගතො පටිජානාති, මාතුඝාතකො පටිජානාති, පිතුඝාතකො පටිජානාති, අරහන්තඝාතකො පටිජානාති, භික්ඛුනිදූසකො පටිජානාති, සඞ්ඝභෙදකො පටිජානාති, ලොහිතුප්පාදකො පටිජානාති, උභතොබ්‍යඤ්ජනකො පටිජානාති, සඞ්ඝො සාමී.

වස්සං වුට්ඨානං අනුප්පන්නචීවරකථා නිට්ඨිතා.

230. සඞ්ඝෙ භින්නෙ චීවරුප්පාදකථා

376. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සංවුට්ඨානං භික්ඛූනං අනුප්පන්නෙ චීවරෙ සඞ්ඝො භිජ්ජති. තත්ථ මනුස්සා එකස්මිං පක්ඛෙ උදකං දෙන්ති, එකස්මිං පක්ඛෙ චීවරං දෙන්ති – සඞ්ඝස්ස දෙමාති. සඞ්ඝස්සෙවෙතං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සංවුට්ඨානං භික්ඛූනං අනුප්පන්නෙ චීවරෙ සඞ්ඝො භිජ්ජති. තත්ථ මනුස්සා එකස්මිං පක්ඛෙ උදකං දෙන්ති, තස්මිංයෙව පක්ඛෙ චීවරං දෙන්ති – සඞ්ඝස්ස දෙමාති. සඞ්ඝස්සෙවෙතං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සංවුට්ඨානං භික්ඛූනං අනුප්පන්නෙ චීවරෙ සඞ්ඝො භිජ්ජති. තත්ථ මනුස්සා එකස්මිං පක්ඛෙ උදකං දෙන්ති, එකස්මිං පක්ඛෙ චීවරං දෙන්ති – පක්ඛස්ස දෙමාති. පක්ඛස්සෙවෙතං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සංවුට්ඨානං භික්ඛූනං අනුප්පන්නෙ චීවරෙ සඞ්ඝො භිජ්ජති. තත්ථ මනුස්සා එකස්මිං පක්ඛෙ උදකං දෙන්ති, තස්මිංයෙව පක්ඛෙ චීවරං දෙන්ති – පක්ඛස්ස දෙමාති. පක්ඛස්සෙවෙතං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, වස්සංවුට්ඨානං භික්ඛූනං උප්පන්නෙ චීවරෙ අභාජිතෙ සඞ්ඝො භිජ්ජති. සබ්බෙසං සමකං භාජෙතබ්බන්ති.

සඞ්ඝෙ භින්නෙ චීවරුප්පාදකථා නිට්ඨිතා.

231. දුග්ගහිතසුග්ගහිතාදිකථා

377. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා රෙවතො අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො හත්ථෙ ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස චීවරං පාහෙසි – ‘‘ඉමං චීවරං ථෙරස්ස දෙහී’’ති. අථ ඛො සො භික්ඛු අන්තරාමග්ගෙ ආයස්මතො රෙවතස්ස විස්සාසා තං චීවරං අග්ගහෙසි. අථ ඛො ආයස්මා රෙවතො ආයස්මතා සාරිපුත්තෙන සමාගන්ත්වා පුච්ඡි – ‘‘අහං, භන්තෙ, ථෙරස්ස චීවරං පාහෙසිං. සම්පත්තං තං චීවර’’න්ති? ‘‘නාහං තං, ආවුසො, චීවරං පස්සාමී’’ති. අථ ඛො ආයස්මා රෙවතො තං භික්ඛුං එතදවොච – ‘‘අහං, ආවුසො , ආයස්මතො හත්ථෙ ථෙරස්ස චීවරං පාහෙසිං. කහං තං චීවර’’න්ති? ‘‘අහං, භන්තෙ, ආයස්මතො විස්සාසා තං චීවරං අග්ගහෙසි’’න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං.

378. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හත්ථෙ චීවරං පහිණති – ‘‘ඉමං චීවරං ඉත්ථන්නාමස්ස දෙහී’’ති. සො අන්තරාමග්ගෙ යො පහිණති තස්ස විස්සාසා ගණ්හාති. සුග්ගහිතං. යස්ස පහියྱති තස්ස විස්සාසා ගණ්හාති. දුග්ගහිතං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හත්ථෙ චීවරං පහිණති – ‘‘ඉමං චීවරං ඉත්ථන්නාමස්ස දෙහී’’ති. සො අන්තරාමග්ගෙ යස්ස පහියྱති තස්ස විස්සාසා ගණ්හාති. දුග්ගහිතං. යො පහිණති තස්ස විස්සාසා ගණ්හාති. සුග්ගහිතං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හත්ථෙ චීවරං පහිණති – ‘‘ඉමං චීවරං ඉත්ථන්නාමස්ස දෙහී’’ති. සො අන්තරාමග්ගෙ සුණාති – යො පහිණති සො කාලඞ්කතොති. තස්ස මතකචීවරං අධිට්ඨාති. ස්වාධිට්ඨිතං. යස්ස පහියྱති තස්ස විස්සාසා ගණ්හාති. දුග්ගහිතං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හත්ථෙ චීවරං පහිණති – ‘‘ඉමං චීවරං ඉත්ථන්නාමස්ස දෙහී’’ති. සො අන්තරාමග්ගෙ සුණාති – යස්ස පහියྱති සො කාලඞ්කතොති. තස්ස මතකචීවරං අධිට්ඨාති. ද්වාධිට්ඨිතං. යො පහිණති තස්ස විස්සාසා ගණ්හාති. සුග්ගහිතං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හත්ථෙ චීවරං පහිණති – ‘‘ඉමං චීවරං ඉත්ථන්නාමස්ස දෙහී’’ති. සො අන්තරාමග්ගෙ සුණාති – උභො කාලඞ්කතාති. යො පහිණති තස්ස මතකචීවරං අධිට්ඨාති. ස්වාධිට්ඨිතං. යස්ස පහියྱති තස්ස මතකචීවරං අධිට්ඨාති. ද්වාධිට්ඨිතං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හත්ථෙ චීවරං පහිණති – ‘‘ඉමං චීවරං ඉත්ථන්නාමස්ස දම්මී’’ති. සො අන්තරාමග්ගෙ යො පහිණති තස්ස විස්සාසා ගණ්හාති. දුග්ගහිතං. යස්ස පහියྱති තස්ස විස්සාසා ගණ්හාති. සුග්ගහිතං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හත්ථෙ චීවරං පහිණති – ‘‘ඉමං චීවරං ඉත්ථන්නාමස්ස දම්මී’’ති. සො අන්තරාමග්ගෙ යස්ස පහියྱති තස්ස විස්සාසා ගණ්හාති. සුග්ගහිතං. යො පහිණති තස්ස විස්සාසා ගණ්හාති. දුග්ගහිතං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හත්ථෙ චීවරං පහිණති – ‘‘ඉමං චීවරං ඉත්ථන්නාමස්ස දම්මී’’ති. සො අන්තරාමග්ගෙ සුණාති – ‘‘යො පහිණති සො කාලඞ්කතො’’ති. තස්ස මතකචීවරං අධිට්ඨාති. ද්වාධිට්ඨිතං. යස්ස පහියྱති තස්ස විස්සාසා ගණ්හාති. සුග්ගහිතං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හත්ථෙ චීවරං පහිණති – ‘‘ඉමං චීවරං ඉත්ථන්නාමස්ස දම්මී’’ති. සො අන්තරාමග්ගෙ සුණාති – ‘‘යස්ස පහියྱති සො කාලඞ්කතො’’ති. තස්ස මතකචීවරං අධිට්ඨාති. ස්වාධිට්ඨිතං. යො පහිණති තස්ස විස්සාසා ගණ්හාති. දුග්ගහිතං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු භික්ඛුස්ස හත්ථෙ චීවරං පහිණති – ‘‘ඉමං චීවරං ඉත්ථන්නාමස්ස දම්මී’’ති. සො අන්තරාමග්ගෙ සුණාති ‘‘උභො කාලඞ්කතා’’ති. යො පහිණති තස්ස මතකචීවරං අධිට්ඨාති. ද්වාධිට්ඨිතං. යස්ස පහියྱති තස්ස මතකචීවරං අධිට්ඨාති. ස්වාධිට්ඨිතං.

දුග්ගහිතසුග්ගහිතාදිකථා නිට්ඨිතා.

232. අට්ඨචීවරමාතිකා

379. අට්ඨිමා , භික්ඛවෙ, මාතිකා චීවරස්ස උප්පාදාය – සීමාය දෙති , කතිකාය දෙති, භික්ඛාපඤ්ඤත්තියා දෙති, සඞ්ඝස්ස දෙති, උභතොසඞ්ඝස්ස දෙති, වස්සංවුට්ඨසඞ්ඝස්ස දෙති, ආදිස්ස දෙති, පුග්ගලස්ස දෙති.

සීමාය දෙති – යාවතිකා භික්ඛූ අන්තොසීමගතා තෙහි භාජෙතබ්බං. කතිකාය දෙති – සම්බහුලා ආවාසා සමානලාභා හොන්ති එකස්මිං ආවාසෙ දින්නෙ සබ්බත්ථ දින්නං හොති. භික්ඛාපඤ්ඤත්තියා දෙති, යත්ථ සඞ්ඝස්ස ධුවකාරා කරියྱන්ති, තත්ථ දෙති. සඞ්ඝස්ස දෙති, සම්මුඛීභූතෙන සඞ්ඝෙන භාජෙතබ්බං. උභතොසඞ්ඝස්ස දෙති, බහුකාපි භික්ඛූ හොන්ති, එකා භික්ඛුනී හොති, උපඩ්ඪං දාතබ්බං, බහුකාපි භික්ඛුනියො හොන්ති, එකො භික්ඛු හොති, උපඩ්ඪං දාතබ්බං. වස්සංවුට්ඨසඞ්ඝස්ස දෙති, යාවතිකා භික්ඛූ තස්මිං ආවාසෙ වස්සංවුට්ඨා, තෙහි භාජෙතබ්බං. ආදිස්ස

දෙති, යාගුයා වා භත්තෙ වා ඛාදනීයෙ වා චීවරෙ වා සෙනාසනෙ වා භෙසජ්ජෙ වා . පුග්ගලස්ස දෙති, ‘‘ඉමං චීවරං ඉත්ථන්නාමස්ස දම්මී’’ති.

අට්ඨචීවරමාතිකා නිට්ඨිතා.

චීවරක්ඛන්ධකො අට්ඨමො.

233. තස්සුද්දානං

රාජගහකො නෙගමො, දිස්වා වෙසාලියං ගණිං;
පුන රාජගහං ගන්ත්වා, රඤ්ඤො තං පටිවෙදයි.

පුත්තො සාලවතිකාය, අභයස්ස හි අත්‍රජො;
ජීවතීති කුමාරෙන, සඞ්ඛාතො ජීවකො ඉති.

සො හි තක්කසීලං ගන්ත්වා, උග්ගහෙත්වා මහාභිසො;
සත්තවස්සිකආබාධං, නත්ථුකම්මෙන නාසයි.

රඤ්ඤො භගන්දලාබාධං, ආලෙපෙන අපාකඩ්ඪි;
මමඤ්ච ඉත්ථාගාරඤ්ච, බුද්ධසඞ්ඝං චුපට්ඨහි.

රාජගහකො ච සෙට්ඨී, අන්තගණ්ඨි තිකිච්ඡිතං;
පජ්ජොතස්ස මහාරොගං, ඝතපානෙන නාසයි.

අධිකාරඤ්ච සිවෙය්‍යං, අභිසන්නං සිනෙහති;
තීහි උප්පලහත්ථෙහි, සමත්තිංසවිරෙචනං.

පකතත්තං වරං යාචි, සිවෙය්‍යඤ්ච පටිග්ගහි;
චීවරඤ්ච ගිහිදානං, අනුඤ්ඤාසි තථාගතො.

රාජගහෙ ජනපදෙ බහුං, උප්පජ්ජි චීවරං;
පාවාරො කොසියඤ්චෙව, කොජවො අඩ්ඪකාසිකං.

උච්චාවචා ච සන්තුට්ඨි, නාගමෙසාගමෙසුං ච;
පඨමං පච්ඡා සදිසා, කතිකා ච පටිහරුං.

භණ්ඩාගාරං අගුත්තඤ්ච, වුට්ඨාපෙන්ති තථෙව ච;
උස්සන්නං කොලාහලඤ්ච, කථං භාජෙ කථං දදෙ.

සකාතිරෙකභාගෙන, පටිවීසො කථං දදෙ;
ඡකණෙන සීතුදකා [සීතුන්දී ච (සී.), සීතුණ්හි ච (කත්ථචි)], උත්තරිතු න ජානරෙ.

ආරොපෙන්තා භාජනඤ්ච, පාතියා ච ඡමාය ච;
උපචිකාමජ්ඣෙ ජීරන්ති, එකතො පත්ථින්නෙන ච.

ඵරුසාච්ඡින්නච්ඡිබන්ධා , අද්දසාසි උබ්භණ්ඩිතෙ;
වීමංසිත්වා සක්‍යමුනි, අනුඤ්ඤාසි තිචීවරං.

අඤ්ඤෙන අතිරෙකෙන, උප්පජ්ජි ඡිද්දමෙව ච;
චාතුද්දීපො වරං යාචි, දාතුං වස්සිකසාටිකං.

ආගන්තුගමිගිලානං, උපට්ඨාකඤ්ච භෙසජ්ජං;
ධුවං උදකසාටිඤ්ච, පණීතං අතිඛුද්දකං.

ථුල්ලකච්ඡුමුඛං ඛොමං, පරිපුණ්ණං අධිට්ඨානං;
පච්ඡිමං කතො ගරුකො, විකණ්ණො සුත්තමොකිරි.

ලුජ්ජන්ති නප්පහොන්ති, ච අන්වාධිකං බහූනි ච;
අන්ධවනෙ අස්සතියා, එකො වස්සං උතුම්හි ච.

ද්වෙ භාතුකා රාජගහෙ, උපනන්දො පුන ද්විසු;
කුච්ඡිවිකාරො ගිලානො, උභො චෙව ගිලානකා [ගිලායනා (ක.)].

නග්ගා කුසා වාකචීරං, ඵලකො කෙසකම්බලං;
වාළඋලූකපක්ඛඤ්ච, අජිනං අක්කනාළකං.

පොත්ථකං නීලපීතඤ්ච, ලොහිතං මඤ්ජිට්ඨෙන ච;
කණ්හා මහාරඞ්ගනාම, අච්ඡින්නදසිකා තථා.

දීඝපුප්ඵඵණදසා , කඤ්චුතිරීටවෙඨනං;
අනුප්පන්නෙ පක්කමති, සඞ්ඝො භිජ්ජති තාවදෙ.

පක්ඛෙ දදන්ති සඞ්ඝස්ස, ආයස්මා රෙවතො පහි;
විස්සාසගාහාධිට්ඨාති, අට්ඨ චීවරමාතිකාති.

ඉමම්හි ඛන්ධකෙ වත්ථූ ඡන්නවුති.

චීවරක්ඛන්ධකො නිට්ඨිතො.

9. චම්පෙය්‍යක්ඛන්ධකො

234. කස්සපගොත්තභික්ඛුවත්ථු

380. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා චම්පායං විහරති ගග්ගරාය පොක්ඛරණියා තීරෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන කාසීසු ජනපදෙ වාසභගාමො නාම හොති. තත්ථ කස්සපගොත්තො නාම භික්ඛු ආවාසිකො හොති තන්තිබද්ධො උස්සුක්කං ආපන්නො – කින්ති අනාගතා ච පෙසලා භික්ඛූ ආගච්ඡෙය්‍යුං, ආගතා ච පෙසලා භික්ඛූ ඵාසු විහරෙය්‍යුං, අයඤ්ච ආවාසො වුද්ධිං විරූළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජෙය්‍යාති. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛූ කාසීසු චාරිකං චරමානා යෙන වාසභගාමො තදවසරුං. අද්දසා ඛො කස්සපගොත්තො භික්ඛු තෙ භික්ඛූ දූරතොව ආගච්ඡන්තෙ, දිස්වාන ආසනං පඤ්ඤපෙසි, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපි, පච්චුග්ගන්ත්වා පත්තචීවරං පටිග්ගහෙසි, පානීයෙන ආපුච්ඡි, නහානෙ උස්සුක්කං අකාසි, උස්සුක්කම්පි අකාසි යාගුයා ඛාදනීයෙ භත්තස්මිං. අථ ඛො තෙසං ආගන්තුකානං භික්ඛූනං එතදහොසි – ''භද්දකො ඛො අයං, ආවුසො, ආවාසිකො භික්ඛු නහානෙ උස්සුක්කං කරොති, උස්සුක්කම්පි කරොති යාගුයා ඛාදනීයෙ භත්තස්මිං. හන්ද, මයං, ආවුසො, ඉධෙව වාසභගාමෙ නිවාසං කප්පෙමා''ති. අථ ඛො තෙ ආගන්තුකා භික්ඛූ තත්ථෙව වාසභගාමෙ නිවාසං කප්පෙසුං.

අථ ඛො කස්සපගොත්තස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි – ''යො ඛො ඉමෙසං ආගන්තුකානං භික්ඛූනං ආගන්තුකකිලමථො සො පටිප්පස්සද්ධො. යෙපිමෙ ගොචරෙ අප්පකතඤ්ඤුනො තෙදානිමෙ ගොචරෙ පකතඤ්ඤුනො. දුක්කරං ඛො පන පරකුලෙසු යාවජීවං උස්සුක්කං කාතුං, විඤ්ඤත්ති ච මනුස්සානං අමනාපා. යංනූනාහං න උස්සුක්කං කරෙය්‍යං යාගුයා ඛාදනීයෙ භත්තස්මි''න්ති. සො න උස්සුක්කං අකාසි යාගුයා ඛාදනීයෙ භත්තස්මිං. අථ ඛො තෙසං ආගන්තුකානං භික්ඛූනං එතදහොසි – ''පුබ්බෙ ඛ්වායං, ආවුසො, ආවාසිකො භික්ඛු නහානෙ උස්සුක්කං අකාසි, උස්සුක්කම්පි අකාසි යාගුයා ඛාදනීයෙ භත්තස්මිං. සොදානායං න උස්සුක්කං කරොති යාගුයා ඛාදනීයෙ භත්තස්මිං. දුට්ඨොදානායං, ආවුසො, ආවාසිකො භික්ඛු. හන්ද, මයං, ආවුසො, ආවාසිකං [ඉමං ආවාසිකං (ස්‍යා.)] භික්ඛුං උක්ඛිපාමා''ති. අථ ඛො තෙ ආගන්තුකා භික්ඛූ සන්නිපතිත්වා කස්සපගොත්තං භික්ඛුං එතදවොචුං – ''පුබ්බෙ ඛො ත්වං, ආවුසො, නහානෙ උස්සුක්කං කරොසි, උස්සුක්කම්පි කරොසි යාගුයා ඛාදනීයෙ භත්තස්මිං. සොදානි ත්වං න උස්සුක්කං කරොසි යාගුයා ඛාදනීයෙ භත්තස්මිං. ආපත්තිං ත්වං, ආවුසො, ආපන්නො. පස්සසෙතං ආපත්ති''න්ති? ''නත්ථි මෙ, ආවුසො, ආපත්ති, යමහං පස්සෙය්‍ය''න්ති. අථ ඛො තෙ ආගන්තුකා භික්ඛූ කස්සපගොත්තං භික්ඛුං ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිපිංසු.

අථ ඛො කස්සපගොත්තස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි – ''අහං ඛො එතං න ජානාමි 'ආපත්ති වා එසා අනාපත්ති වා, ආපන්නො චම්හි [වම්හි (?)] අනාපන්නො වා, උක්ඛිත්තො චම්හි අනුක්ඛිත්තො වා, ධම්මිකෙන වා අධම්මිකෙන වා, කුප්පෙන වා අකුප්පෙන වා, ඨානාරහෙන වා අට්ඨානාරහෙන වා'. යංනූනාහං චම්පං ගන්ත්වා භගවන්තං එතමත්ථං පුච්ඡෙය්‍ය''න්ති. අථ ඛො කස්සපගොත්තො භික්ඛු සෙනාසනං සංසාමෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන චම්පා තෙන පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන යෙන චම්පා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. ආචිණ්ණං ඛො පනෙතං බුද්ධානං භගවන්තානං ආගන්තුකෙහි භික්ඛූහි සද්ධිං පටිසම්මොදිතුං. අථ ඛො භගවා කස්සපගොත්තං භික්ඛුං එතදවොච – ''කච්චි, භික්ඛු, ඛමනීයං, කච්චි යාපනීයං, කච්චි අප්පකිලමථෙන අද්ධානං ආගතො, කුතො ච ත්වං, භික්ඛු, ආගච්ඡසී''ති? ''ඛමනීයං, භගවා; යාපනීයං, භගවා; අප්පකිලමථෙන චාහං, භන්තෙ, අද්ධානං ආගතො. අත්ථි, භන්තෙ, කාසීසු ජනපදෙ වාසභගාමො නාම. තත්ථාහං, භගවා, ආවාසිකො තන්තිබද්ධො උස්සුක්කං ආපන්නො – 'කින්ති අනාගතා ච පෙසලා භික්ඛූ ආගච්ඡෙය්‍යුං, ආගතා ච පෙසලා භික්ඛූ ඵාසු විහරෙය්‍යුං, අයඤ්ච ආවාසො වුද්ධිං විරූළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජෙය්‍යා'ති. අථ ඛො, භන්තෙ, සම්බහුලා භික්ඛූ කාසීසු චාරිකං චරමානා යෙන වාසභගාමො තදවසරුං. අද්දසං ඛො අහං, භන්තෙ, තෙ භික්ඛූ දූරතොව ආගච්ඡන්තෙ, දිස්වාන ආසනං පඤ්ඤපෙසිං, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපිං, පච්චුග්ගන්ත්වා පත්තචීවරං පටිග්ගහෙසිං, පානීයෙන අපුච්ඡිං, නහානෙ උස්සුක්කං අකාසිං, උස්සුක්කම්පි අකාසිං යාගුයා ඛාදනීයෙ භත්තස්මිං . අථ ඛො තෙසං, භන්තෙ, ආගන්තුකානං භික්ඛූනං එතදහොසි – 'භද්දකො ඛො අයං ආවුසො ආවාසිකො භික්ඛු නහානෙ උස්සුක්කං කරොති, උස්සුක්කම්පි කරොති යාගුයා ඛාදනීයෙ භත්තස්මිං. හන්ද, මයං, ආවුසො, ඉධෙව වාසභගාමෙ නිවාසං කප්පෙමා'ති. අථ ඛො තෙ, භන්තෙ, ආගන්තුකා භික්ඛූ තත්ථෙව වාසභගාමෙ නිවාසං කප්පෙසුං. තස්ස මය්හං, භන්තෙ, එතදහොසි – 'යො ඛො ඉමෙසං ආගන්තුකානං භික්ඛූනං ආගන්තුකකිලමථො සො පටිප්පස්සද්ධො. යෙපිමෙ ගොචරෙ අප්පකතඤ්ඤුනො තෙදානිමෙ ගොචරෙ පකතඤ්ඤුනො. දුක්කරං ඛො පන පරකුලෙසු යාවජීවං උස්සුක්කං කාතුං, විඤ්ඤත්ති ච මනුස්සානං අමනාපා. යංනූනාහං න උස්සුක්කං කරෙය්‍යං යාගුයා ඛාදනීයෙ භත්තස්මි'න්ති. සො ඛො අහං, භන්තෙ, න උස්සුක්කං අකාසිං යාගුයා ඛාදනීයෙ භත්තස්මිං. අථ ඛො තෙසං, භන්තෙ, ආගන්තුකානං භික්ඛූනං එතදහොසි – 'පුබ්බෙ ඛ්වායං, ආවුසො, ආවාසිකො භික්ඛු නහානෙ උස්සුක්කං කරොති, උස්සුක්කම්පි කරොති යාගුයා ඛාදනීයෙ භත්තස්මිං. සොදානායං න උස්සුක්කං කරොති යාගුයා ඛාදනීයෙ භත්තස්මිං. දුට්ඨොදානායං, ආවුසො, ආවාසිකො භික්ඛු. හන්ද, මයං, ආවුසො, ආවාසිකං භික්ඛුං උක්ඛිපාමා'ති. අථ ඛො තෙ, භන්තෙ, ආගන්තුකා භික්ඛූ සන්නිපතිත්වා මං එතදවොචුං – 'පුබ්බෙ ඛො ත්වං, ආවුසො, නහානෙ උස්සුක්කං කරොසි, උස්සුක්කම්පි කරොසි යාගුයා ඛාදනීයෙ භත්තස්මිං. සොදානි ත්වං න උස්සුක්කං කරොසි යාගුයා ඛාදනීයෙ භත්තස්මිං. ආපත්තිං ත්වං, ආවුසො, ආපන්නො. පස්සසෙතං ආපත්ති'න්ති ? 'නත්ථි මෙ, ආවුසො, ආපත්ති යමහං පස්සෙය්‍ය'න්ති. අථ ඛො තෙ, භන්තෙ, ආගන්තුකා භික්ඛූ මං ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිපිංසු. තස්ස මය්හං, භන්තෙ, එතදහොසි – 'අහං ඛො එතං

න ජානාමි ‘ආපත්ති වා එසා අනාපත්ති වා, ආපන්නො වම්හි අනාපන්නො වා, උක්ඛිත්තො වම්හි අනුක්ඛිත්තො වා, ධම්මිකෙන වා අධම්මිකෙන වා, කුප්පෙන වා අකුප්පෙන වා, ඨානාරහෙන වා අට්ඨානාරහෙන වා’. යංනූනාහං චම්පං ගන්ත්වා භගවන්තං එතමත්ථං පුච්ඡෙය්‍යා’න්ති. තතො අහං, භගවා, ආගච්ඡාමී’’ති. ‘‘අනාපත්ති එසා, භික්ඛු, නෙසා ආපත්ති. අනාපන්නොසි, නසි ආපන්නො. අනුක්ඛිත්තොසි, නසි උක්ඛිත්තො. අධම්මිකෙනාසි කම්මෙන උක්ඛිත්තො කුප්පෙන අට්ඨානාරහෙන. ගච්ඡ ත්වං, භික්ඛු, තත්ථෙව වාසභගාමෙ නිවාසං කප්පෙහී’’ති. ‘‘එවං, භන්තෙ’’ති ඛො කස්සපගොත්තො භික්ඛු භගවතො පටිස්සුණිත්වා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා යෙන වාසභගාමො තෙන පක්කාමි.

381. අථ ඛො තෙසං ආගන්තුකානං භික්ඛූනං අහුදෙව කුක්කුච්චං, අහු විප්පටිසාරො – ‘‘අලාභා වත නො, න වත නො ලාභා, දුල්ලද්ධං වත නො, න වත නො සුලද්ධං, යෙ මයං සුද්ධං භික්ඛුං අනාපත්තිකං අවත්ථුස්මිං අකාරණෙ උක්ඛිපිම්හා. හන්ද, මයං, ආවුසො, චම්පං ගන්ත්වා භගවතො සන්තිකෙ අච්චයං අච්චයතො දෙසෙමා’’ති. අථ ඛො තෙ ආගන්තුකා භික්ඛූ සෙනාසනං සංසාමෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන චම්පා තෙන පක්කමිංසු. අනුපුබ්බෙන යෙන චම්පා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. ආචිණ්ණං ඛො පනෙතං බුද්ධානං භගවන්තානං ආගන්තුකෙහි භික්ඛූහි සද්ධිං පටිසම්මොදිතුං. අථ ඛො භගවා තෙ භික්ඛූ එතදවොච – ‘‘කච්චි, භික්ඛවෙ, ඛමනීයං, කච්චි යාපනීයං, කච්චිත්ථ අප්පකිලමථෙන අද්ධානං ආගතා, කුතො ච තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, ආගච්ඡථා’’ති ? ‘‘ඛමනීයං, භගවා; යාපනීයං, භගවා; අප්පකිලමථෙන ච මයං, භන්තෙ, අද්ධානං ආගතා. අත්ථි, භන්තෙ, කාසීසු ජනපදෙ වාසභගාමො නාම. තතො මයං, භගවා, ආගච්ඡාමා’’ති. ‘‘තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, ආවාසිකං භික්ඛුං උක්ඛිපිත්ථා’’ති? ‘‘එවං, භන්තෙ’’ති. ‘‘කිස්මිං, භික්ඛවෙ, වත්ථුස්මිං කාරණෙ’’ති? ‘‘අවත්ථුස්මිං, භගවා, අකාරණෙ’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා – ‘‘අනනුච්ඡවිකං, මොඝපුරිසා, අනනුලොමිකං අප්පතිරූපං අස්සාමණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, සුද්ධං භික්ඛුං අනාපත්තිකං අවත්ථුස්මිං අකාරණෙ උක්ඛිපිස්සථ. නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ.…’’ විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘න, භික්ඛවෙ, සුද්ධො භික්ඛු අනාපත්තිකො අවත්ථුස්මිං අකාරණෙ උක්ඛිපිතබ්බො. යො උක්ඛිපෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති.

අථ ඛො තෙ භික්ඛූ උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිත්වා භගවන්තං එතදවොචුං – ‘‘අච්චයො නො, භන්තෙ, අච්චගමා යථාබාලෙ යථාමූළ්හෙ යථාඅකුසලෙ, යෙ මයං සුද්ධං භික්ඛුං අනාපත්තිකං අවත්ථුස්මිං අකාරණෙ උක්ඛිපිම්හා. තෙසං නො, භන්තෙ, භගවා අච්චයං අච්චයතො පටිග්ගණ්හාතු ආයතිං සංවරායා’’ති. ‘‘තග්ඝ, තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, අච්චයො අච්චගමා යථාබාලෙ යථාමූළ්හෙ යථාඅකුසලෙ, යෙ තුම්හෙ සුද්ධං භික්ඛුං අනාපත්තිකං අවත්ථුස්මිං අකාරණෙ උක්ඛිපිත්ථ. යතො ච ඛො තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, අච්චයං අච්චයතො දිස්වා යථාධම්මං පටිකරොථ, තං වො මයං පටිග්ගණ්හාම. වුද්ධිහෙසා , භික්ඛවෙ, අරියස්ස විනයෙ යො අච්චයං අච්චයතො දිස්වා යථාධම්මං පටිකරොති, ආයතිං [ආයතිං ච (සී.)] සංවරං ආපජ්ජතී’’ති.

කස්සපගොත්තභික්ඛුවත්ථු නිට්ඨිතං.

235. අධම්මෙන වග්ගාදිකම්මකථා

382. තෙන ඛො පන සමයෙන චම්පායං භික්ඛූ එවරූපානි කම්මානි කරොන්ති – අධම්මෙන වග්ගකම්මං කරොන්ති, අධම්මෙන සමග්ගකම්මං කරොන්ති; ධම්මෙන වග්ගකම්මං කරොන්ති, ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං කරොන්ති; ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං කරොන්ති; එකොපි එකං උක්ඛිපති, එකොපි ද්වෙ උක්ඛිපති, එකොපි සම්බහුලෙ උක්ඛිපති, එකොපි සඞ්ඝං උක්ඛිපති; ද්වෙපි එකං උක්ඛිපන්ති, ද්වෙපි ද්වෙ උක්ඛිපන්ති, ද්වෙපි සම්බහුලෙ උක්ඛිපන්ති, ද්වෙපි සඞ්ඝං උක්ඛිපන්ති ; සම්බහුලාපි එකං උක්ඛිපන්ති; සම්බහුලාපි ද්වෙ උක්ඛිපන්ති, සම්බහුලාපි සම්බහුලෙ උක්ඛිපන්ති, සම්බහුලාපි සඞ්ඝං උක්ඛිපන්ති; සඞ්ඝොපි සඞ්ඝං උක්ඛිපති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ.… තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම චම්පායං භික්ඛූ එවරූපානි කම්මානි කරිස්සන්ති – අධම්මෙන වග්ගකම්මං කරිස්සන්ති, අධම්මෙන සමග්ගකම්මං කරිස්සන්ති, ධම්මෙන වග්ගකම්මං කරිස්සන්ති, ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං කරිස්සන්ති, ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං කරිස්සන්ති, එකොපි එකං උක්ඛිපිස්සති, එකොපි ද්වෙ උක්ඛිපිස්සති, එකොපි සම්බහුලෙ උක්ඛිපිස්සති, එකොපි සඞ්ඝං උක්ඛිපිස්සති, ද්වෙපි එකං උක්ඛිපිස්සන්ති, ද්වෙපි ද්වෙ උක්ඛිපිස්සන්ති, ද්වෙපි සම්බහුලෙ උක්ඛිපිස්සන්ති, ද්වෙපි සඞ්ඝං උක්ඛිපිස්සන්ති, සම්බහුලාපි එකං උක්ඛිපිස්සන්ති, සම්බහුලාපි ද්වෙ උක්ඛිපිස්සන්ති, සම්බහුලාපි සම්බහුලෙ උක්ඛිපිස්සන්ති, සම්බහුලාපි සඞ්ඝං උක්ඛිපිස්සන්ති, සඞ්ඝොපි සඞ්ඝං උක්ඛිපිස්සතී’’ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ.… ‘‘සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, චම්පායං භික්ඛූ එවරූපානි කම්මානි කරොන්ති – අධම්මෙන වග්ගකම්මං කරොන්ති…පෙ.… සඞ්ඝොපි සඞ්ඝං උක්ඛිපතී’’ති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා – ‘‘අනනුච්ඡවිකං, භික්ඛවෙ, තෙසං මොඝපුරිසානං අනනුලොමිකං අප්පතිරූපං අස්සාමණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථඤ්හි නාම තෙ, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා එවරූපානි කම්මානි කරිස්සන්ති – අධම්මෙන වග්ගකම්මං කරිස්සන්ති…පෙ.… සඞ්ඝොපි සඞ්ඝං උක්ඛිපිස්සති. නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ.… විගරහිත්වා…පෙ.… ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි –

383. ‘‘අධම්මෙන වෙ, භික්ඛවෙ, වග්ගකම්මං අකම්මං න ච කරණීයං, අධම්මෙන [අධම්මෙන වෙ භික්ඛවෙ (ස්‍යා.)] සමග්ගකම්මං අකම්මං න ච කරණීයං, ධම්මෙන වග්ගකම්මං අකම්මං න ච කරණීයං; ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං අකම්මං න ච කරණීයං, ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං අකම්මං න ච කරණීයං; එකොපි එකං උක්ඛිපති අකම්මං න ච කරණීයං, එකොපි ද්වෙ උක්ඛිපති අකම්මං න ච කරණීයං, එකොපි සම්බහුලෙ උක්ඛිපති අකම්මං න ච කරණීයං, එකොපි සඞ්ඝං උක්ඛිපති අකම්මං න ච කරණීයං; ද්වෙපි එකං උක්ඛිපන්ති අකම්මං න ච කරණීයං, ද්වෙපි ද්වෙ උක්ඛිපන්ති අකම්මං න ච කරණීයං, ද්වෙපි සම්බහුලෙ උක්ඛිපන්ති අකම්මං න ච කරණීයං, ද්වෙපි සඞ්ඝං උක්ඛිපන්ති අකම්මං න ච කරණීයං; සම්බහුලාපි එකං උක්ඛිපන්ති අකම්මං න ච කරණීයං, සම්බහුලාපි ද්වෙ උක්ඛිපන්ති අකම්මං න ච කරණීයං, සම්බහුලාපි සම්බහුලෙ උක්ඛිපන්ති අකම්මං න ච කරණීයං, සම්බහුලාපි සඞ්ඝං උක්ඛිපන්ති අකම්මං න ච කරණීයං; සඞ්ඝොපි සඞ්ඝං උක්ඛිපති අකම්මං න ච කරණීයං.

384. ‘‘චත්තාරිමානි , භික්ඛවෙ, කම්මානි – අධම්මෙන වග්ගකම්මං, අධම්මෙන සමග්ගකම්මං, ධම්මෙන වග්ගකම්මං, ධම්මෙන සමග්ගකම්මං. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යදිදං අධම්මෙන වග්ගකම්මං, ඉදං, භික්ඛවෙ, කම්මං අධම්මත්තා වග්ගත්තා කුප්පං අට්ඨානාරහං; න, භික්ඛවෙ, එවරූපං කම්මං කාතබ්බං, න ච මයා එවරූපං කම්මං අනුඤ්ඤාතං. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යදිදං අධම්මෙන සමග්ගකම්මං, ඉදං, භික්ඛවෙ, කම්මං අධම්මත්තා කුප්පං අට්ඨානාරහං; න, භික්ඛවෙ, එවරූපං කම්මං කාතබ්බං, න ච මයා එවරූපං කම්මං අනුඤ්ඤාතං. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යදිදං ධම්මෙන වග්ගකම්මං, ඉදං, භික්ඛවෙ, කම්මං වග්ගත්තා කුප්පං අට්ඨානාරහං; න, භික්ඛවෙ, එවරූපං කම්මං කාතබ්බං, න ච මයා එවරූපං කම්මං අනුඤ්ඤාතං. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යදිදං ධම්මෙන සමග්ගකම්මං, ඉදං, භික්ඛවෙ, කම්මං ධම්මත්තා සමග්ගත්තා අකුප්පං ඨානාරහං; එවරූපං, භික්ඛවෙ, කම්මං කාතබ්බං, එවරූපඤ්ච මයා කම්මං අනුඤ්ඤාතං. තස්මාතිහ, භික්ඛවෙ, එවරූපං කම්මං කරිස්සාම යදිදං ධම්මෙන සමග්ගන්ති – එවඤ්හි වො, භික්ඛවෙ, සික්ඛිතබ්බ’’න්ති.

අධම්මෙන වග්ගාදිකම්මකථා නිට්ඨිතා.

236. ඤත්තිවිපන්නකම්මාදිකථා

385. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ එවරූපානි කම්මානි කරොන්ති – අධම්මෙන වග්ගකම්මං කරොන්ති, අධම්මෙන සමග්ගකම්මං කරොන්ති; ධම්මෙන වග්ගකම්මං කරොන්ති, ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං කරොන්ති, ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං කරොන්ති; ඤත්තිවිපන්නම්පි කම්මං කරොන්ති අනුස්සාවනසම්පන්නං, අනුස්සාවනවිපන්නම්පි කම්මං කරොන්ති ඤත්තිසම්පන්නං, ඤත්තිවිපන්නම්පි අනුස්සාවනවිපන්නම්පි කම්මං කරොන්ති; අඤ්ඤත්‍රාපි ධම්මා කම්මං කරොන්ති, අඤ්ඤත්‍රාපි විනයා කම්මං කරොන්ති, අඤ්ඤත්‍රාපි සත්ථුසාසනා කම්මං කරොන්ති; පටිකුට්ඨකතම්පි කම්මං කරොන්ති අධම්මිකං කුප්පං අට්ඨානාරහං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ. … තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ එවරූපානි කම්මානි කරිස්සන්ති – අධම්මෙන වග්ගකම්මං කරිස්සන්ති, අධම්මෙන සමග්ගකම්මං කරිස්සන්ති; ධම්මෙන වග්ගකම්මං කරිස්සන්ති, ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං කරිස්සන්ති, ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං කරිස්සන්ති; ඤත්තිවිපන්නම්පි කම්මං කරිස්සන්ති අනුස්සාවනසම්පන්නං, අනුස්සාවනවිපන්නම්පි කම්මං කරිස්සන්ති ඤත්තිසම්පන්නං, ඤත්තිවිපන්නම්පි අනුස්සාවනවිපන්නම්පි කම්මං කරිස්සන්ති; අඤ්ඤත්‍රාපි ධම්මා කම්මං කරිස්සන්ති, අඤ්ඤත්‍රාපි විනයා කම්මං කරිස්සන්ති, අඤ්ඤත්‍රාපි සත්ථුසාසනා කම්මං කරිස්සන්ති; පටිකුට්ඨකතම්පි කම්මං කරිස්සන්ති අධම්මිකං කුප්පං අට්ඨානාරහ’’න්ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ‘‘සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ එවරූපානි කම්මානි කරොන්ති – අධම්මෙන වග්ගකම්මං කරොන්ති…පෙ…. පටිකුට්ඨකතම්පි කම්මං කරොන්ති අධම්මිකං කුප්පං අට්ඨානාරහ’’න්ති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි –

386. ‘‘අධම්මෙන වෙ, භික්ඛවෙ, වග්ගකම්මං අකම්මං න ච කරණීයං ; අධම්මෙන සමග්ගකම්මං අකම්මං න ච කරණීයං; ධම්මෙන වග්ගකම්මං අකම්මං න ච කරණීයං; ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං අකම්මං න ච කරණීයං; ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං අකම්මං න ච කරණීයං. ඤත්තිවිපන්නඤ්චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මං අනුස්සාවනසම්පන්නං අකම්මං න ච කරණීයං; අනුස්සාවනවිපන්නඤ්චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මං ඤත්තිසම්පන්නං අකම්මං න ච කරණීයං; ඤත්තිවිපන්නඤ්චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මං අනුස්සාවනවිපන්නං අකම්මං න ච කරණීයං; අඤ්ඤත්‍රාපි ධම්මා කම්මං අකම්මං න ච කරණීයං; අඤ්ඤත්‍රාපි විනයා කම්මං අකම්මං න ච කරණීයං; අඤ්ඤත්‍රාපි සත්ථුසාසනා කම්මං අකම්මං න ච කරණීයං; පටිකුට්ඨකතඤ්චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මං අධම්මිකං කුප්පං අට්ඨානාරහං අකම්මං න ච කරණීයං.

387. ඡයිමානි, භික්ඛවෙ, කම්මානි – අධම්මකම්මං, වග්ගකම්මං, සමග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං, ධම්මෙන සමග්ගකම්මං.

කතමඤ්ච , භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මං? ඤත්තිදුතියෙ චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මෙ එකාය ඤත්තියා කම්මං කරොති, න ච කම්මවාචං අනුස්සාවෙති – අධම්මකම්මං. ඤත්තිදුතියෙ චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මෙ ද්වීහි ඤත්තීහි කම්මං කරොති, න ච කම්මවාචං අනුස්සාවෙති – අධම්මකම්මං. ඤත්තිදුතියෙ චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මෙ එකාය කම්මවාචාය කම්මං කරොති, න

ච ඤත්තිං ඨපෙති – අධම්මකම්මං. ඤත්තිදුතියෙ චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මෙ ද්වීහි කම්මවාචාහි කම්මං කරොති, න ච ඤත්තිං ඨපෙති – අධම්මකම්මං. ඤත්තිචතුත්ථෙ චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මෙ එකාය ඤත්තියා කම්මං කරොති, න ච කම්මවාචං අනුස්සාවෙති – අධම්මකම්මං . ඤත්තිචතුත්ථෙ චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මෙ ද්වීහි ඤත්තීහි කම්මං කරොති, න ච කම්මවාචං අනුස්සාවෙති – අධම්මකම්මං. ඤත්තිචතුත්ථෙ චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මෙ තීහි ඤත්තීහි කම්මං කරොති, න ච කම්මවාචං අනුස්සාවෙති – අධම්මකම්මං. ඤත්තිචතුත්ථෙ චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මෙ චතූහි ඤත්තීහි කම්මං කරොති, න ච කම්මවාචං අනුස්සාවෙති – අධම්මකම්මං. ඤත්තිචතුත්ථෙ චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මෙ එකාය කම්මවාචාය කම්මං කරොති, න ච ඤත්තිං ඨපෙති – අධම්මකම්මං. ඤත්තිචතුත්ථෙ චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මෙ ද්වීහි කම්මවාචාහි කම්මං කරොති, න ච ඤත්තිං ඨපෙති – අධම්මකම්මං. ඤත්තිචතුත්ථෙ චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මෙ තීහි කම්මවාචාහි කම්මං කරොති, න ච ඤත්තිං ඨපෙති – අධම්මකම්මං. ඤත්තිචතුත්ථෙ චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මෙ චතූහි කම්මවාචාහි කම්මං කරොති, න ච ඤත්තිං ඨපෙති – අධම්මකම්මං. ඉදං වුච්චති, භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මං.

කතමඤ්ච, භික්ඛවෙ, වග්ගකම්මං? ඤත්තිදුතියෙ චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මෙ යාවතිකා භික්ඛූ කම්මප්පත්තා තෙ අනාගතා හොන්ති, ඡන්දාරහානං ඡන්දො අනාහටො හොති, සම්මුඛීභූතා පටික්කොසන්ති – වග්ගකම්මං. ඤත්තිදුතියෙ චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මෙ යාවතිකා භික්ඛූ කම්මප්පත්තා තෙ ආගතා හොන්ති, ඡන්දාරහානං ඡන්දො අනාහටො හොති, සම්මුඛීභූතා පටික්කොසන්ති – වග්ගකම්මං. ඤත්තිදුතියෙ චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මෙ යාවතිකා භික්ඛූ කම්මප්පත්තා තෙ ආගතා හොන්ති, ඡන්දාරහානං ඡන්දො ආහටො හොති, සම්මුඛීභූතා පටික්කොසන්ති – වග්ගකම්මං. ඤත්තිචතුත්ථෙ චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මෙ යාවතිකා භික්ඛූ කම්මප්පත්තා තෙ අනාගතා හොන්ති, ඡන්දාරහානං ඡන්දො අනාහටො හොති, සම්මුඛීභූතා පටික්කොසන්ති – වග්ගකම්මං. ඤත්තිචතුත්ථෙ චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මෙ යාවතිකා භික්ඛූ කම්මප්පත්තා තෙ ආගතා හොන්ති, ඡන්දාරහානං ඡන්දො අනාහටො හොති, සම්මුඛීභූතා පටික්කොසන්ති – වග්ගකම්මං. ඤත්තිචතුත්ථෙ චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මෙ යාවතිකා භික්ඛූ කම්මප්පත්තා තෙ ආගතා හොන්ති, ඡන්දාරහානං ඡන්දො ආහටො හොති, සම්මුඛීභූතා පටික්කොසන්ති – වග්ගකම්මං. ඉදං වුච්චති, භික්ඛවෙ, වග්ගකම්මං.

කතමඤ්ච, භික්ඛවෙ, සමග්ගකම්මං? ඤත්තිදුතියෙ චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මෙ යාවතිකා භික්ඛූ කම්මප්පත්තා, තෙ ආගතා හොන්ති, ඡන්දාරහානං ඡන්දො ආහටො හොති, සම්මුඛීභූතා න පටික්කොසන්ති – සමග්ගකම්මං. ඤත්තිචතුත්ථෙ චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මෙ යාවතිකා භික්ඛූ කම්මප්පත්තා, තෙ ආගතා හොන්ති, ඡන්දාරහානං ඡන්දො ආහටො හොති, සම්මුඛීභූතා න පටික්කොසන්ති – සමග්ගකම්මං. ඉදං වුච්චති, භික්ඛවෙ, සමග්ගකම්මං.

කතමඤ්ච, භික්ඛවෙ, ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං? ඤත්තිදුතියෙ චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මෙ පඨමං කම්මවාචං අනුස්සාවෙති, පච්ඡා ඤත්තිං ඨපෙති, යාවතිකා භික්ඛූ කම්මප්පත්තා තෙ අනාගතා හොන්ති, ඡන්දාරහානං ඡන්දො අනාහටො හොති, සම්මුඛීභූතා පටික්කොසන්ති – ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං. ඤත්තිදුතියෙ චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මෙ පඨමං කම්මවාචං අනුස්සාවෙති, පච්ඡා ඤත්තිං ඨපෙති, යාවතිකා භික්ඛූ කම්මප්පත්තා තෙ ආගතා හොන්ති, ඡන්දාරහානං ඡන්දො අනාහටො හොති, සම්මුඛීභූතා පටික්කොසන්ති – ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං. ඤත්තිදුතියෙ චෙ, භික්ඛවෙ , කම්මෙ පඨමං කම්මවාචං අනුස්සාවෙති, පච්ඡා ඤත්තිං ඨපෙති, යාවතිකා භික්ඛූ කම්මප්පත්තා තෙ ආගතා හොන්ති, ඡන්දාරහානං ඡන්දො ආහටො හොති, සම්මුඛීභූතා පටික්කොසන්ති – ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං. ඤත්තිචතුත්ථෙ චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මෙ පඨමං කම්මවාචං අනුස්සාවෙති, පච්ඡා ඤත්තිං ඨපෙති, යාවතිකා භික්ඛූ කම්මප්පත්තා තෙ අනාගතා හොන්ති, ඡන්දාරහානං ඡන්දො අනාහටො හොති, සම්මුඛීභූතා පටික්කොසන්ති – ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං. ඤත්තිචතුත්ථෙ චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මෙ පඨමං කම්මවාචං අනුස්සාවෙති, පච්ඡා ඤත්තිං ඨපෙති, යාවතිකා භික්ඛූ කම්මප්පත්තා තෙ ආගතා හොන්ති, ඡන්දාරහානං ඡන්දො අනාහටො හොති, සම්මුඛීභූතා පටික්කොසන්ති – ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං. ඤත්තිචතුත්ථෙ චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මෙ පඨමං කම්මවාචං අනුස්සාවෙති, පච්ඡා ඤත්තිං ඨපෙති, යාවතිකා භික්ඛූ කම්මප්පත්තා තෙ ආගතා හොන්ති, ඡන්දාරහානං ඡන්දො ආහටො හොති , සම්මුඛීභූතා පටික්කොසන්ති – ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං. ඉදං වුච්චති, භික්ඛවෙ, ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං.

කතමඤ්ච, භික්ඛවෙ, ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං? ඤත්තිදුතියෙ චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මෙ පඨමං කම්මවාචං අනුස්සාවෙති, පච්ඡා ඤත්තිං ඨපෙති, යාවතිකා භික්ඛූ කම්මප්පත්තා, තෙ ආගතා හොන්ති, ඡන්දාරහානං ඡන්දො ආහටො හොති, සම්මුඛීභූතා න පටික්කොසන්ති – ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං. ඤත්තිචතුත්ථෙ චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මෙ පඨමං කම්මවාචං අනුස්සාවෙති, පච්ඡා ඤත්තිං ඨපෙති, යාවතිකා භික්ඛූ කම්මප්පත්තා තෙ ආගතා හොන්ති, ඡන්දාරහානං ඡන්දො ආහටො හොති, සම්මුඛීභූතා න පටික්කොසන්ති – ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං. ඉදං වුච්චති, භික්ඛවෙ, ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං.

කතමඤ්ච, භික්ඛවෙ, ධම්මෙන සමග්ගකම්මං? ඤත්තිදුතියෙ චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මෙ පඨමං ඤත්තිං ඨපෙති, පච්ඡා එකාය කම්මවාචාය කම්මං කරොති, යාවතිකා භික්ඛූ කම්මප්පත්තා තෙ ආගතා හොන්ති, ඡන්දාරහානං ඡන්දො ආහටො හොති, සම්මුඛීභූතා න පටික්කොසන්ති – ධම්මෙන සමග්ගකම්මං. ඤත්තිචතුත්ථෙ චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මෙ පඨමං ඤත්තිං ඨපෙති, පච්ඡා තීහි කම්මවාචාහි කම්මං කරොති, යාවතිකා භික්ඛූ කම්මප්පත්තා, තෙ ආගතා හොන්ති, ඡන්දාරහානං ඡන්දො ආහටො හොති, සම්මුඛීභූතා න පටික්කොසන්ති, ධම්මෙන සමග්ගකම්මං. ඉදං වුච්චති, භික්ඛවෙ, ධම්මෙන සමග්ගකම්මං.

ඤත්තිවිපන්නකම්මාදිකථා නිට්ඨිතා.

237. චතුවග්ගකරණාදිකථා

388. පඤ්ච සඞ්ඝා – චතුවග්ගො භික්ඛුසඞ්ඝො පඤ්චවග්ගො භික්ඛුසඞ්ඝො, දසවග්ගො භික්ඛුසඞ්ඝො, වීසතිවග්ගො භික්ඛුසඞ්ඝො, අතිරෙකවීසතිවග්ගො භික්ඛුසඞ්ඝො. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, ය්වායං චතුවග්ගො භික්ඛුසඞ්ඝො, ඨපෙත්වා තීණි කම්මානි – උපසම්පදං පවාරණං අබ්භානං, ධම්මෙන සමග්ගො සබ්බකම්මෙසු කම්මප්පත්තො. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, ය්වායං පඤ්චවග්ගො භික්ඛුසඞ්ඝො, ඨපෙත්වා ද්වෙ කම්මානි – මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු උපසම්පදං අබ්භානං, ධම්මෙන සමග්ගො සබ්බකම්මෙසු කම්මප්පත්තො. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, ය්වායං දසවග්ගො භික්ඛුසඞ්ඝො, ඨපෙත්වා එකං කම්මං – අබ්භානං, ධම්මෙන සමග්ගො සබ්බකම්මෙසු කම්මප්පත්තො. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, ය්වායං වීසතිවග්ගො භික්ඛුසඞ්ඝො ධම්මෙන සමග්ගො සබ්බකම්මෙසු කම්මප්පත්තො. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, ය්වායං අතිරෙකවීසතිවග්ගො භික්ඛුසඞ්ඝො ධම්මෙන සමග්ගො සබ්බකම්මෙසු කම්මප්පත්තො.

389. චතුවග්ගකරණඤ්චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මං භික්ඛුනිචතුත්ථො කම්මං කරෙය්‍ය – අකම්මං න ච කරණීයං. චතුවග්ගකරණඤ්චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මං සික්ඛමානචතුත්ථො කම්මං කරෙය්‍ය… අකම්මං න ච කරණීයං…පෙ….. සාමණෙරචතුත්ථො කම්මං කරෙය්‍ය… අකම්මං න ච කරණීයං. සාමණෙරිචතුත්ථො කම්මං කරෙය්‍ය… අකම්මං න ච කරණීයං. සික්ඛං පච්චක්ඛාතකචතුත්ථො කම්මං කරෙය්‍ය… අකම්මං න ච කරණීයං. අන්තිමවත්ථුං අජ්ඣාපන්නකචතුත්ථො කම්මං කරෙය්‍ය… අකම්මං න ච කරණීයං. ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකචතුත්ථො කම්මං කරෙය්‍ය… අකම්මං න ච කරණීයං. ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිත්තකචතුත්ථො කම්මං කරෙය්‍ය… අකම්මං න ච කරණීයං. පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකචතුත්ථො කම්මං කරෙය්‍ය… අකම්මං න ච කරණීයං. පණ්ඩකචතුත්ථො කම්මං කරෙය්‍ය… අකම්මං න ච කරණීයං. ථෙය්‍යසංවාසකචතුත්ථො කම්මං කරෙය්‍ය… අකම්මං න ච කරණීයං. තිත්ථියපක්කන්තකචතුත්ථො කම්මං කරෙය්‍ය… අකම්මං න ච කරණීයං. තිරච්ඡානගතචතුත්ථො කම්මං කරෙය්‍ය… අකම්මං න ච කරණීයං. මාතුඝාතකචතුත්ථො කම්මං කරෙය්‍ය… අකම්මං න ච කරණීයං. පිතුඝාතකචතුත්ථො කම්මං කරෙය්‍ය… අකම්මං න ච කරණීයං. අරහන්තඝාතකචතුත්ථො කම්මං කරෙය්‍ය… අකම්මං න ච කරණීයං. භික්ඛුනිදූසකචතුත්ථො කම්මං කරෙය්‍ය… අකම්මං න ච කරණීයං. සඞ්ඝභෙදකචතුත්ථො කම්මං කරෙය්‍ය… අකම්මං න ච කරණීයං. ලොහිතුප්පාදකචතුත්ථො කම්මං කරෙය්‍ය… අකම්මං න ච කරණීයං. උභතොබ්‍යඤ්ජනකචතුත්ථො කම්මං කරෙය්‍ය… අකම්මං න ච කරණීයං. නානාසංවාසකචතුත්ථො කම්මං කරෙය්‍ය… අකම්මං න ච කරණීයං. නානාසීමාය ඨිතචතුත්ථො කම්මං කරෙය්‍ය… අකම්මං න ච කරණීයං. ඉද්ධියා වෙහාසෙ ඨිතචතුත්ථො කම්මං කරෙය්‍ය… අකම්මං න ච කරණීයං. යස්ස සඞ්ඝො කම්මං කරොති, තංචතුත්ථො කම්මං කරෙය්‍ය … අකම්මං න ච කරණීයං.

චතුවග්ගකරණං.

390. පඤ්චවග්ගකරණඤ්චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මං භික්ඛුනිපඤ්චමො කම්මං කරෙය්‍ය… අකම්මං න ච කරණීයං. පඤ්චවග්ගකරණඤ්චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මං සික්ඛමානපඤ්චමො කම්මං කරෙය්‍ය…පෙ….. සාමණෙරපඤ්චමො කම්මං කරෙය්‍ය… සාමණෙරිපඤ්චමො කම්මං කරෙය්‍ය … සික්ඛං පච්චක්ඛාතකපඤ්චමො කම්මං කරෙය්‍ය… අන්තිමවත්ථුං අජ්ඣාපන්නකපඤ්චමො කම්මං කරෙය්‍ය… ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකපඤ්චමො කම්මං කරෙය්‍ය… ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිත්තකපඤ්චමො කම්මං කරෙය්‍ය… පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකපඤ්චමො කම්මං කරෙය්‍ය… පණ්ඩකපඤ්චමො කම්මං කරෙය්‍ය… ථෙය්‍යසංවාසකපඤ්චමො කම්මං කරෙය්‍ය… තිත්ථියපක්කන්තකපඤ්චමො කම්මං කරෙය්‍ය… තිරච්ඡානගතපඤ්චමො කම්මං කරෙය්‍ය… මාතුඝාතකපඤ්චමො කම්මං කරෙය්‍ය… පිතුඝාතකපඤ්චමො කම්මං කරෙය්‍ය… අරහන්තඝාතකපඤ්චමො කම්මං කරෙය්‍ය… භික්ඛුනිදූසකපඤ්චමො කම්මං කරෙය්‍ය… සඞ්ඝභෙදකපඤ්චමො කම්මං කරෙය්‍ය… ලොහිතුප්පාදකපඤ්චමො කම්මං කරෙය්‍ය… උභතොබ්‍යඤ්ජනකපඤ්චමො කම්මං කරෙය්‍ය… නානාසංවාසකපඤ්චමො කම්මං කරෙය්‍ය… නානාසීමාය ඨිතපඤ්චමො කම්මං කරෙය්‍ය… ඉද්ධියා වෙහාසෙ ඨිතපඤ්චමො කම්මං කරෙය්‍ය… යස්ස සඞ්ඝො කම්මං කරොති, තංපඤ්චමො කම්මං කරෙය්‍ය – අකම්මං න ච කරණීයං.

පඤ්චවග්ගකරණං.

391. දසවග්ගකරණඤ්චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මං භික්ඛුනිදසමො කම්මං කරෙය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං. දසවග්ගකරණඤ්චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මං සික්ඛමානදසමො කම්මං කරෙය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං…පෙ…. . දසවග්ගකරණඤ්චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මං යස්ස සඞ්ඝො කම්මං කරොති, තංදසමො කම්මං කරෙය්‍ය – අකම්මං න ච කරණීයං.

දසවග්ගකරණං.

392. වීසතිවග්ගකරණඤ්චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මං භික්ඛුනිවීසො කම්මං කරෙය්‍ය – අකම්මං න ච කරණීයං. වීසතිවග්ගකරණඤ්චෙ, භික්ඛවෙ, කම්මං සික්ඛමානවීසො කම්මං කරෙය්‍ය …පෙ…. සාමණෙරවීසො කම්මං කරෙය්‍ය… සාමණෙරිවීසො කම්මං කරෙය්‍ය… සික්ඛං පච්චක්ඛාතකවීසො කම්මං කරෙය්‍ය… අන්තිමවත්ථුං අජ්ඣාපන්නකවීසො කම්මං කරෙය්‍ය… ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකවීසො කම්මං කරෙය්‍ය… ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිත්තකවීසො කම්මං කරෙය්‍ය… පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකවීසො කම්මං කරෙය්‍ය… පණ්ඩකවීසො කම්මං කරෙය්‍ය… ථෙය්‍යසංවාසකවීසො කම්මං කරෙය්‍ය… තිත්ථියපක්කන්තකවීසො කම්මං කරෙය්‍ය… තිරච්ඡානගතවීසො කම්මං කරෙය්‍ය… මාතුඝාතකවීසො කම්මං කරෙය්‍ය… පිතුඝාතකවීසො කම්මං කරෙය්‍ය… අරහන්තඝාතකවීසො කම්මං කරෙය්‍ය… භික්ඛුනිදූසකවීසො කම්මං කරෙය්‍ය… සඞ්ඝභෙදකවීසො කම්මං කරෙය්‍ය… ලොහිතුප්පාදකවීසො කම්මං කරෙය්‍ය… උභතොබ්‍යඤ්ජනකවීසො කම්මං කරෙය්‍ය… නානාසංවාසකවීසො කම්මං කරෙය්‍ය… නානාසීමාය ඨිතවීසො කම්මං කරෙය්‍ය… ඉද්ධියා වෙහාසෙ ඨිතවීසො කම්මං කරෙය්‍ය… යස්ස සඞ්ඝො කම්මං කරොති, තංවීසො කම්මං කරෙය්‍ය – අකම්මං න ච කරණීයං.

වීසතිවග්ගකරණං.

චතුවග්ගකරණාදිකථා නිට්ඨිතා.

238. පාරිවාසිකාදිකථා

393. පාරිවාසිකචතුත්ථො චෙ, භික්ඛවෙ, පරිවාසං දදෙය්‍ය, මූලාය පටිකස්සෙය්‍ය, මානත්තං දදෙය්‍ය, තංවීසො අබ්භෙය්‍ය – අකම්මං න ච කරණීයං. මූලාය පටිකස්සනාරහචතුත්ථො චෙ, භික්ඛවෙ, පරිවාසං දදෙය්‍ය, මූලාය පටිකස්සෙය්‍ය, මානත්තං දදෙය්‍ය, තංවීසො අබ්භෙය්‍ය – අකම්මං න ච කරණීයං. මානත්තාරහචතුත්ථො චෙ, භික්ඛවෙ, පරිවාසං දදෙය්‍ය, මූලාය පටිකස්සෙය්‍ය, මානත්තං දදෙය්‍ය, තංවීසො අබ්භෙය්‍ය – අකම්මං න ච කරණීයං. මානත්තචාරිකචතුත්ථො චෙ, භික්ඛවෙ, පරිවාසං දදෙය්‍ය, මූලාය පටිකස්සෙය්‍ය, මානත්තං දදෙය්‍ය, තංවීසො අබ්භෙය්‍ය – අකම්මං න ච කරණීයං. අබ්භානාරහචතුත්ථො චෙ, භික්ඛවෙ, පරිවාසං දදෙය්‍ය, මූලාය පටිකස්සෙය්‍ය, මානත්තං දදෙය්‍ය, තංවීසො අබ්භෙය්‍ය – අකම්මං න ච කරණීයං.

394. එකච්චස්ස, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝමජ්ඣෙ පටික්කොසනා රුහති, එකච්චස්ස න රුහති. කස්ස ච, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝමජ්ඣෙ පටික්කොසනා න රුහති? භික්ඛුනියා, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝමජ්ඣෙ පටික්කොසනා න රුහති. සික්ඛමානාය, භික්ඛවෙ…පෙ…. සාමණෙරස්ස, භික්ඛවෙ… සාමණෙරියා, භික්ඛවෙ… සික්ඛාපච්චක්ඛාතකස්ස භික්ඛවෙ… අන්තිමවත්ථුං අජ්ඣාපන්නකස්ස, භික්ඛවෙ … උම්මත්තකස්ස, භික්ඛවෙ… ඛිත්තචිත්තස්ස, භික්ඛවෙ… වෙදනාට්ටස්ස, භික්ඛවෙ… ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිත්තකස්ස, භික්ඛවෙ… ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිත්තකස්ස, භික්ඛවෙ… පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛිත්තකස්ස, භික්ඛවෙ… පණ්ඩකස්ස, භික්ඛවෙ… ථෙය්‍යසංවාසකස්ස, භික්ඛවෙ… තිත්ථියපක්කන්තකස්ස, භික්ඛවෙ … තිරච්ඡානගතස්ස භික්ඛවෙ… මාතුඝාතකස්ස, භික්ඛවෙ… පිතුඝාතකස්ස, භික්ඛවෙ… අරහන්තඝාතකස්ස, භික්ඛවෙ… භික්ඛුනිදූසකස්ස, භික්ඛවෙ… සඞ්ඝභෙදකස්ස, භික්ඛවෙ… ලොහිතුප්පාදකස්ස, භික්ඛවෙ… උභතොබ්‍යඤ්ජනකස්ස, භික්ඛවෙ… නානාසංවාසකස්ස, භික්ඛවෙ… නානාසීමාය ඨිතස්ස, භික්ඛවෙ… ඉද්ධියා වෙහාසෙ ඨිතස්ස, භික්ඛවෙ, යස්ස සඞ්ඝො කම්මං කරොති, තස්ස ච [තස්ස (ස්‍යා.)], භික්ඛවෙ, සඞ්ඝමජ්ඣෙ පටික්කොසනා න රුහති. ඉමෙසං ඛො, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝමජ්ඣෙ පටික්කොසනා න රුහති.

කස්ස ච, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝමජ්ඣෙ පටික්කොසනා රුහති? භික්ඛුස්ස, භික්ඛවෙ, පකතත්තස්ස

සමානසංවාසකස්ස සමානසීමාය ඨිතස්ස අන්තමසො ආනන්තරිකස්සාපි [අනන්තරිකස්සාපි (ස්‍යා.)] භික්ඛුනො විඤ්ඤාපෙන්තස්ස සඞ්ඝමජ්ඣෙ පටික්කොසනා රුහති. ඉමස්ස ඛො, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝමජ්ඣෙ පටික්කොසනා රුහති.

පාරිවාසිකාදිකථා නිට්ඨිතා.

239. ද්වෙනිස්සාරණාදිකථා

395. ද්වෙමා, භික්ඛවෙ, නිස්සාරණා. අත්ථි, භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පත්තො නිස්සාරණං. තඤ්චෙ සඞ්ඝො නිස්සාරෙති, එකච්චො සුනිස්සාරිතො, එකච්චො දුන්නිස්සාරිතො. කතමො ච, භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පත්තො නිස්සාරණං, තඤ්චෙ සඞ්ඝො නිස්සාරෙති – දුන්නිස්සාරිතො? ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සුද්ධො හොති අනාපත්තිකො. තඤ්චෙ සඞ්ඝො නිස්සාරෙති – දුන්නිස්සාරිතො. අයං වුච්චති, භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පත්තො නිස්සාරණං, තඤ්චෙ සඞ්ඝො නිස්සාරෙති – දුන්නිස්සාරිතො.

කතමො ච, භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පත්තො නිස්සාරණං, තඤ්චෙ සඞ්ඝො නිස්සාරෙති – සුනිස්සාරිතො? ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු බාලො හොති අබ්‍යත්තො ආපත්තිබහුලො අනපදානො, ගිහිසංසට්ඨො විහරති අනනුලොමිකෙහි

ගිහිසංසග්ගෙහි, තඤ්චෙ සඞ්ඝො නිස්සාරෙති – සුනිස්සාරිතො. අයං වුච්චති, භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පත්තො නිස්සාරණං, තඤ්චෙ සඞ්ඝො නිස්සාරෙති – සුනිස්සාරිතො.

396. ද්වෙමා , භික්ඛවෙ, ඔසාරණා. අත්ථි, භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පත්තො ඔසාරණං තඤ්චෙ සඞ්ඝො ඔසාරෙති, එකච්චො සොසාරිතො, එකච්චො දොසාරිතො. කතමො ච, භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පත්තො ඔසාරණං, තඤ්චෙ සඞ්ඝො ඔසාරෙති – දොසාරිතො? පණ්ඩකො, භික්ඛවෙ, අප්පත්තො ඔසාරණං, තඤ්චෙ සඞ්ඝො ඔසාරෙති – දොසාරිතො. ථෙය්‍යසංවාසකො, භික්ඛවෙ, අප්පත්තො ඔසාරණං, තඤ්චෙ සඞ්ඝො ඔසාරෙති – දොසාරිතො. තිත්ථියපක්කන්තකො, භික්ඛවෙ…පෙ…. තිරච්ඡානගතො, භික්ඛවෙ… මාතුඝාතකො, භික්ඛවෙ… පිතුඝාතකො, භික්ඛවෙ… අරහන්තඝාතකො, භික්ඛවෙ… භික්ඛුනිදූසකො, භික්ඛවෙ… සඞ්ඝභෙදකො, භික්ඛවෙ… ලොහිතුප්පාදකො, භික්ඛවෙ… උභතොබ්‍යඤ්ජනකො, භික්ඛවෙ, අප්පත්තො, ඔසාරණං, තඤ්චෙ සඞ්ඝො ඔසාරෙති – දොසාරිතො. අයං වුච්චති, භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පත්තො ඔසාරණං, තඤ්චෙ සඞ්ඝො ඔසාරෙති – දොසාරිතො. ඉමෙ වුච්චන්ති, භික්ඛවෙ, පුග්ගලා අප්පත්තා ඔසාරණං, තෙ චෙ සඞ්ඝො ඔසාරෙති – දොසාරිතා.

කතමො ච, භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පත්තො ඔසාරණං, තඤ්චෙ සඞ්ඝො ඔසාරෙති – සොසාරිතො? හත්ථච්ඡින්නො, භික්ඛවෙ, අප්පත්තො ඔසාරණං, තඤ්චෙ සඞ්ඝො ඔසාරෙති, සොසාරිතො. පාදච්ඡින්නො, භික්ඛවෙ…පෙ…. හත්ථපාදච්ඡින්නො, භික්ඛවෙ… කණ්ණච්ඡින්නො , භික්ඛවෙ… නාසච්ඡින්නො, භික්ඛවෙ… කණ්ණනාසච්ඡින්නො, භික්ඛවෙ… අඞ්ගුලිච්ඡින්නො, භික්ඛවෙ… අළච්ඡින්නො, භික්ඛවෙ… කණ්ඩරච්ඡින්නො, භික්ඛවෙ… ඵණහත්ථකො, භික්ඛවෙ… ඛුජ්ජො, භික්ඛවෙ… වාමනො, භික්ඛවෙ… ගලගණ්ඩී, භික්ඛවෙ… ලක්ඛණාහතො, භික්ඛවෙ… කසාහතො, භික්ඛවෙ… ලිඛිතකො, භික්ඛවෙ… සීපදිකො, භික්ඛවෙ… පාපරොගී, භික්ඛවෙ… පරිසදූසකො, භික්ඛවෙ… කාණො, භික්ඛවෙ… කුණී, භික්ඛවෙ… ඛඤ්ජො, භික්ඛවෙ… පක්ඛහතො, භික්ඛවෙ… ඡින්නිරියාපථො, භික්ඛවෙ… ජරාදුබ්බලො, භික්ඛවෙ… අන්ධො, භික්ඛවෙ… මූගො, භික්ඛවෙ… බධිරො, භික්ඛවෙ… අන්ධමූගො, භික්ඛවෙ… අන්ධබධිරො, භික්ඛවෙ… මූගබධිරො, භික්ඛවෙ… අන්ධමූගබධිරො, භික්ඛවෙ, අප්පත්තො ඔසාරණං, තඤ්චෙ සඞ්ඝො ඔසාරෙති – සොසාරිතො. අයං වුච්චති, භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අප්පත්තො ඔසාරණං, තඤ්චෙ සඞ්ඝො ඔසාරෙති – සොසාරිතො. ඉමෙ වුච්චන්ති, භික්ඛවෙ, පුග්ගලා අප්පත්තා ඔසාරණං, තෙ චෙ සඞ්ඝො ඔසාරෙති – සොසාරිතා.

ද්වෙනිස්සාරණාදිකථා නිට්ඨිතා.

වාසභගාමභාණවාරො නිට්ඨිතො පඨමො.

240. අධම්මකම්මාදිකථා

397. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස න හොති ආපත්ති දට්ඨබ්බා. තමෙනං චොදෙති සඞ්ඝො වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා – ''ආපත්තිං ත්වං, ආවුසො, ආපන්නො, පස්සසෙතං ආපත්ති''න්ති? සො එවං වදෙති – ''නත්ථි මෙ, ආවුසො, ආපත්ති, යමහං පස්සෙය්‍යා''න්ති. තං සඞ්ඝො ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිපති – අධම්මකම්මං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස න හොති ආපත්ති පටිකාතබ්බා. තමෙනං චොදෙති සඞ්ඝො වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා – ''ආපත්තිං ත්වං, ආවුසො, ආපන්නො, පටිකරොහි තං ආපත්ති''න්ති. සො එවං වදෙති – ''නත්ථි මෙ, ආවුසො, ආපත්ති, යමයං පටිකරෙය්‍යා''න්ති. තං සඞ්ඝො ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිපති – අධම්මකම්මං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස න හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිනිස්සජ්ජෙතා. තමෙනං චොදෙති සඞ්ඝො වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා – ''පාපිකා තෙ, ආවුසො, දිට්ඨි, පටිනිස්සජ්ජෙතං පාපිකං දිට්ඨි''න්ති. සො එවං වදෙති – ''නත්ථි මෙ, ආවුසො, පාපිකා දිට්ඨි, යමහං පටිනිස්සජ්ජෙය්‍යා''න්ති. තං සඞ්ඝො පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛිපති – අධම්මකම්මං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස න හොති ආපත්ති දට්ඨබ්බා, න හොති ආපත්ති පටිකාතබ්බා. තමෙනං චොදෙති සඞ්ඝො වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා – ''ආපත්තිං ත්වං, ආවුසො, ආපන්නො, පස්සසෙතං ආපත්ති? පටිකරොහි තං ආපත්ති''න්ති. සො එවං වදෙති – ''නත්ථි මෙ, ආවුසො, ආපත්ති, යමහං පස්සෙය්‍යං. නත්ථි මෙ, ආවුසො, ආපත්ති, යමහං පටිකරෙය්‍යා''න්ති. තං සඞ්ඝො අදස්සනෙ වා අප්පටිකම්මෙ වා උක්ඛිපති – අධම්මකම්මං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස න හොති ආපත්ති දට්ඨබ්බා, න හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිනිස්සජ්ජෙතා. තමෙනං චොදෙති සඞ්ඝො වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා – ''ආපත්තිං ත්වං, ආවුසො, ආපන්නො, පස්සසෙතං ආපත්තිං? පාපිකා තෙ දිට්ඨි, පටිනිස්සජ්ජෙතං පාපිකං දිට්ඨි''න්ති. සො එවං වදෙති – ''නත්ථි මෙ, ආවුසො, ආපත්ති, යමහං පස්සෙය්‍යං; නත්ථි මෙ, ආවුසො, පාපිකා දිට්ඨි, යමහං පටිනිස්සජ්ජෙය්‍යා''න්ති. තං සඞ්ඝො අදස්සනෙ වා අප්පටිනිස්සග්ගෙ වා උක්ඛිපති – අධම්මකම්මං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස න හොති ආපත්ති පටිකාතබ්බා, න හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිනිස්සජ්ජෙතා. තමෙනං චොදෙති සඞ්ඝො වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා – ''ආපත්තිං ත්වං, ආවුසො, ආපන්නො, පටිකරොහි තං ආපත්තිං; පාපිකා තෙ දිට්ඨි, පටිනිස්සජ්ජෙතං පාපිකං දිට්ඨි''න්ති. සො එවං වදෙති – ''නත්ථි මෙ, ආවුසො, ආපත්ති, යමහං පටිකරෙය්‍යං. නත්ථි මෙ, ආවුසො, පාපිකා දිට්ඨි, යමහං පටිනිස්සජ්ජෙය්‍යා''න්ති. තං සඞ්ඝො අප්පටිකම්මෙ වා අප්පටිනිස්සග්ගෙ වා උක්ඛිපති – අධම්මකම්මං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස න හොති ආපත්ති දට්ඨබ්බා, න හොති ආපත්ති පටිකාතබ්බා, න හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිනිස්සජ්ජෙතා. තමෙනං චොදෙති සඞ්ඝො වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා – ''ආපත්තිං ත්වං, ආවුසො, ආපන්නො, පස්සසෙතං ආපත්තිං? පටිකරොහි තං ආපත්තිං; පාපිකා තෙ දිට්ඨි, පටිනිස්සජ්ජෙතං පාපිකං දිට්ඨි''න්ති. සො එවං වදෙති – ''නත්ථි මෙ, ආවුසො, ආපත්ති, යමහං පස්සෙය්‍යං. නත්ථි මෙ, ආවුසො, ආපත්ති, යමහං පටිකරෙය්‍යං. නත්ථි මෙ, ආවුසො, පාපිකා දිට්ඨි, යමහං පටිනිස්සජ්ජෙය්‍යා''න්ති. තං සඞ්ඝො අදස්සනෙ වා අප්පටිකම්මෙ වා අප්පටිනිස්සග්ගෙ වා උක්ඛිපති – අධම්මකම්මං.

398. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස හොති ආපත්ති දට්ඨබ්බා. තමෙනං චොදෙති. සඞ්ඝො වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා – ''ආපත්තිං ත්වං , ආවුසො, ආපන්නො, පස්සසෙතං ආපත්ති''න්ති? සො එවං වදෙති – ''ආමාවුසො, පස්සාමී''ති. තං සඞ්ඝො ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිපති – අධම්මකම්මං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස හොති ආපත්ති පටිකාතබ්බා. තමෙනං චොදෙති සඞ්ඝො වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා – ''ආපත්තිං ත්වං, ආවුසො, ආපන්නො, පටිකරොහි තං ආපත්ති''න්ති. සො එවං වදෙති – ''ආමාවුසො, පටිකරිස්සාමී''ති. තං සඞ්ඝො ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිපති – අධම්මකම්මං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිනිස්සජ්ජෙතා. තමෙනං චොදෙති සඞ්ඝො වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා – ''පාපිකා තෙ, ආවුසො, දිට්ඨි; පටිනිස්සජ්ජෙතං පාපිකං දිට්ඨි''න්ති. සො එවං වදෙති – ''ආමාවුසො , පටිනිස්සජ්ජිස්සාමී''ති. තං සඞ්ඝො පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛිපති – අධම්මකම්මං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස හොති ආපත්ති දට්ඨබ්බා, හොති ආපත්ති පටිකාතබ්බා…පෙ…. හොති ආපත්ති දට්ඨබ්බා, හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිනිස්සජ්ජෙතා…පෙ…. හොති ආපත්ති පටිකාතබ්බා, හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිනිස්සජ්ජෙතා…පෙ…. හොති ආපත්ති දට්ඨබ්බා, හොති ආපත්ති පටිකාතබ්බා, හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිනිස්සජ්ජෙතා. තමෙනං චොදෙති සඞ්ඝො වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා – ''ආපත්තිං ත්වං, ආවුසො, ආපන්නො, පස්සසෙතං ආපත්තිං? පටිකරොහි තං ආපත්තිං; පාපිකා තෙ දිට්ඨි, පටිනිස්සජ්ජෙතං පාපිකං දිට්ඨි''න්ති. සො එවං වදෙති – ''ආමාවුසො, පස්සාමි, ආම පටිකරිස්සාමි, ආම පටිනිස්සජ්ජිස්සාමී''ති . තං සඞ්ඝො අදස්සනෙ වා අප්පටිකම්මෙ වා අප්පටිනිස්සග්ගෙ වා උක්ඛිපති – අධම්මකම්මං.

399. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස හොති ආපත්ති දට්ඨබ්බා. තමෙනං චොදෙති සඞ්ඝො වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා – ''ආපත්තිං ත්වං, ආවුසො, ආපන්නො, පස්සසෙතං ආපත්ති''න්ති? සො එවං වදෙති – ''නත්ථි මෙ, ආවුසො, ආපත්ති, යමහං පස්සෙය්‍යා''න්ති. තං සඞ්ඝො ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිපති – ධම්මකම්මං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස හොති ආපත්ති පටිකාතබ්බා. තමෙනං චොදෙති සඞ්ඝො වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා – ''ආපත්තිං ත්වං, ආවුසො, ආපන්නො, පටිකරොහි තං ආපත්ති''න්ති. සො එවං වදෙති – ''නත්ථි මෙ, ආවුසො, ආපත්ති, යමහං පටිකරෙය්‍යා''න්ති. තං සඞ්ඝො ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛිපති – ධම්මකම්මං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිනිස්සජ්ජෙතා. තමෙනං චොදෙති සඞ්ඝො වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා – ''පාපිකා තෙ, ආවුසො, දිට්ඨි, පටිනිස්සජ්ජෙතං පාපිකං දිට්ඨි''න්ති. සො එවං වදෙති – ''නත්ථි මෙ, ආවුසො, පාපිකා දිට්ඨි, යමහං පටිනිස්සජ්ජෙය්‍යා''න්ති. තං සඞ්ඝො පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛිපති – ධම්මකම්මං.

ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස හොති ආපත්ති දට්ඨබ්බා, හොති ආපත්ති පටිකාතබ්බා…පෙ….

හොති ආපත්ති දට්ඨබ්බා, හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිනිස්සජ්ජෙතා…පෙ…. හොති ආපත්ති පටිකාතබ්බා, හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිනිස්සජ්ජෙතා …පෙ…. හොති ආපත්ති දට්ඨබ්බා, හොති ආපත්ති පටිකාතබ්බා, හොති පාපිකා දිට්ඨි පටිනිස්සජ්ජෙතා. තමෙනං චොදෙති සඞ්ඝො වා සම්බහුලා වා එකපුග්ගලො වා – ''ආපත්තිං ත්වං, ආවුසො, ආපන්නො, පස්සසෙතං ආපත්තිං? පටිකරොහි තං ආපත්තිං. පාපිකා තෙ දිට්ඨි, පටිනිස්සජ්ජෙතං පාපිකං දිට්ඨි''න්ති. සො එවං වදෙති – ''නත්ථි මෙ, ආවුසො, ආපත්ති, යමහං පස්සෙය්‍යං. නත්ථි මෙ, ආවුසො, ආපත්ති යමහං පටිකරෙය්‍යං. නත්ථි මෙ, ආවුසො, පාපිකා දිට්ඨි, යමහං පටිනිස්සජ්ජෙය්‍යා''න්ති. තං සඞ්ඝො අදස්සනෙ වා අප්පටිකම්මෙ වා අප්පටිනිස්සග්ගෙ වා උක්ඛිපති – ධම්මකම්මන්ති.

අධම්මකම්මාදිකථා නිට්ඨිතා.

241. උපාලිපුච්ඡාකථා

400. අථ ඛො ආයස්මා උපාලි යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා උපාලි භගවන්තං එතදවොච – ‘‘යො නු ඛො, භන්තෙ, සමග්ගො සඞ්ඝො සම්මුඛාකරණීයං කම්මං අසම්මුඛා කරොති, ධම්මකම්මං නු ඛො තං, භන්තෙ, විනයකම්ම’’න්ති? ‘‘අධම්මකම්මං තං, උපාලි, අවිනයකම්ම’’න්ති. ‘‘යො නු ඛො, භන්තෙ, සමග්ගො සඞ්ඝො පටිපුච්ඡාකරණීයං කම්මං අප්පටිපුච්ඡා කරොති…පෙ…. පටිඤ්ඤායකරණීයං කම්මං අපටිඤ්ඤාය කරොති… සතිවිනයාරහස්ස අමූළ්හවිනයං දෙති… අමූළ්හවිනයාරහස්ස තස්සපාපියසිකාකම්මං කරොති… තස්සපාපියසිකාකම්මාරහස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොති… තජ්ජනීයකම්මාරහස්ස නියස්සකම්මං කරොති … නියස්සකම්මාරහස්ස පබ්බාජනීයකම්මං කරොති… පබ්බාජනීයකම්මාරහස්ස පටිසාරණීයකම්මං කරොති… පටිසාරණීයකම්මාරහස්ස උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොති… උක්ඛෙපනීයකම්මාරහස්ස පරිවාසං දෙති… පරිවාසාරහං මූලාය පටිකස්සති… මූලායපටිකස්සනාරහස්ස මානත්තං දෙති… මානත්තාරහං අබ්භෙති… අබ්භානාරහං උපසම්පාදෙති, ධම්මකම්මං නු ඛො තං, භන්තෙ, විනයකම්ම’’න්ති? ‘‘අධම්මකම්මං තං, උපාලි, අවිනයකම්මං’’.

‘‘යො ඛො, උපාලි, සමග්ගො සඞ්ඝො සම්මුඛාකරණීයං කම්මං අසම්මුඛා කරොති, එවං ඛො, උපාලි, අධම්මකම්මං හොති අවිනයකම්මං, එවඤ්ච පන සඞ්ඝො සාතිසාරො හොති. යො ඛො, උපාලි, සමග්ගො සඞ්ඝො පටිපුච්ඡාකරණීයං කම්මං අප්පටිපුච්ඡා කරොති…පෙ…. පටිඤ්ඤායකරණීයං කම්මං අපටිඤ්ඤාය කරොති… සතිවිනයාරහස්ස අමූළ්හවිනයං දෙති… අමූළ්හවිනයාරහස්ස තස්සපාපියසිකාකම්මං කරොති… තස්සපාපියසිකාකම්මාරහස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොති… තජ්ජනීයකම්මාරහස්ස නියස්සකම්මං කරොති… නියස්සකම්මාරහස්ස පබ්බාජනීයකම්මං කරොති… පබ්බාජනීයකම්මාරහස්ස පටිසාරණීයකම්මං කරොති… පටිසාරණීයකම්මාරහස්ස උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොති… උක්ඛෙපනීයකම්මාරහස්ස පරිවාසං දෙති… පරිවාසාරහං මූලාය පටිකස්සති… මූලායපටිකස්සනාරහස්ස මානත්තං දෙති… මානත්තාරහං අබ්භෙති… අබ්භානාරහං උපසම්පාදෙති, එවං ඛො, උපාලි, අධම්මකම්මං හොති අවිනයකම්මං. එවඤ්ච පන සඞ්ඝො සාතිසාරො හොතී’’ති.

401. ‘‘යො නු ඛො, භන්තෙ, සමග්ගො සඞ්ඝො සම්මුඛාකරණීයං කම්මං සම්මුඛා කරොති, ධම්මකම්මං නු ඛො තං, භන්තෙ, විනයකම්ම’’න්ති? ‘‘ධම්මකම්මං තං, උපාලි, විනයකම්ම’’න්ති. ‘‘යො නු ඛො, භන්තෙ, සමග්ගො සඞ්ඝො පටිපුච්ඡාකරණීයං කම්මං පටිපුච්ඡා කරොති…පෙ…. පටිඤ්ඤායකරණීයං කම්මං පටිඤ්ඤාය කරොති… සතිවිනයාරහස්ස සතිවිනයං දෙති… අමූළ්හවිනයාරහස්ස අමූළ්හවිනයං දෙති… තස්සපාපියසිකාකම්මාරහස්ස තස්සපාපියසිකාකම්මං කරොති… තජ්ජනීයකම්මාරහස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොති… නියස්සකම්මාරහස්ස නියස්සකම්මං කරොති… පබ්බාජනීයකම්මාරහස්ස පබ්බාජනීයකම්මං කරොති… පටිසාරණීයකම්මාරහස්ස පටිසාරණීයකම්මං කරොති… උක්ඛෙපනීයකම්මාරහස්ස උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොති… පරිවාසාරහස්ස පරිවාසං දෙති මූලායපටිකස්සනාරහං මූලාය පටිකස්සති… මානත්තාරහස්ස මානත්තං දෙති… අබ්භානාරහං අබ්භෙති… උපසම්පදාරහං උපසම්පාදෙති, ධම්මකම්මං නු ඛො තං, භන්තෙ, විනයකම්ම’’න්ති? ‘‘ධම්මකම්මං තං, උපාලි, විනයකම්මං.

‘‘යො ඛො, උපාලි, සමග්ගො සඞ්ඝො සම්මුඛාකරණීයං කම්මං සම්මුඛා කරොති, එවං ඛො, උපාලි, ධම්මකම්මං හොති විනයකම්මං. එවඤ්ච පන සඞ්ඝො අනතිසාරො හොති. යො ඛො, උපාලි, සමග්ගො සඞ්ඝො පටිපුච්ඡාකරණීයං කම්මං පටිපුච්ඡා කරොති… පටිඤ්ඤායකරණීයං කම්මං පටිඤ්ඤාය කරොති… සතිවිනයාරහස්ස සතිවිනයං දෙති… අමූළ්හවිනයාරහස්ස අමූළ්හවිනයං දෙති… තස්සපාපියසිකාකම්මාරහස්ස තස්සපාපියසිකාකම්මං කරොති… තජ්ජනීයකම්මාරහස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොති… නියස්සකම්මාරහස්ස නියස්සකම්මං කරොති… පබ්බාජනීයකම්මාරහස්ස පබ්බාජනීයකම්මං කරොති … පටිසාරණීයකම්මාරහස්ස පටිසාරණීයකම්මං කරොති… උක්ඛෙපනීයකම්මාරහස්ස උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොති… පරිවාසාරහස්ස පරිවාසං දෙති… මූලායපටිකස්සනාරහං මූලාය පටිකස්සති… මානත්තාරහස්ස මානත්තං දෙති… අබ්භානාරහං අබ්භෙති… උපසම්පදාරහං උපසම්පාදෙති, එවං ඛො, උපාලි, ධම්මකම්මං හොති විනයකම්මං. එවඤ්ච පන සඞ්ඝො අනතිසාරො හොතී’’ති.

402. ‘‘යො නු ඛො, භන්තෙ, සමග්ගො සඞ්ඝො සතිවිනයාරහස්ස අමූළ්හවිනයං දෙති, අමූළ්හවිනයාරහස්ස සතිවිනයං දෙති, ධම්මකම්මං නු ඛො තං, භන්තෙ, විනයකම්ම’’න්ති? ‘‘අධම්මකම්මං තං, උපාලි, අවිනයකම්ම’’න්ති. ‘‘යො නු ඛො, භන්තෙ, සමග්ගො සඞ්ඝො අමූළ්හවිනයාරහස්ස තස්සපාපියසිකාකම්මං කරොති, තස්සපාපියසිකාකම්මාරහස්ස අමූළ්හවිනයං දෙති…පෙ…. තස්සපාපියසිකාකම්මාරහස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොති, තජ්ජනීයකම්මාරහස්ස තස්සපාපියසිකාකම්මං කරොති… තජ්ජනීයකම්මාරහස්ස නියස්සකම්මං කරොති, නියස්සකම්මාරහස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොති… නියස්සකම්මාරහස්ස පබ්බාජනීයකම්මං කරොති, පබ්බාජනීයකම්මාරහස්ස නියස්සකම්මං කරොති… පබ්බාජනීයකම්මාරහස්ස පටිසාරණීයකම්මං කරොති, පටිසාරණීයකම්මාරහස්ස පබ්බාජනීයකම්මං කරොති… පටිසාරණීයකම්මාරහස්ස උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොති, උක්ඛෙපනීයකම්මාරහස්ස පටිසාරණීයකම්මං කරොති… උක්ඛෙපනීයකම්මාරහස්ස පරිවාසං දෙති, පරිවාසාරහස්ස උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොති… පරිවාසාරහං මූලාය පටිකස්සති, මූලායපටිකස්සනාරහස්ස පරිවාසං දෙති… මූලායපටිකස්සනාරහස්ස මානත්තං දෙති, මානත්තාරහං මූලාය පටිකස්සති… මානත්තාරහං අබ්භෙති, අබ්භානාරහස්ස

මානත්තං දෙති... අබ්භානාරහං උපසම්පාදෙති, උපසම්පදාරහං අබ්භෙති, ධම්මකම්මං නු ඛො තං, භන්තෙ, විනයකම්ම''න්ති? ''අධම්මකම්මං තං, උපාලි, අවිනයකම්ම''න්ති.

''යො ඛො, උපාලි, සමග්ගො සඞ්ඝො සතිවිනයාරහස්ස අමූළ්හවිනයං දෙති, අමූළ්හවිනයාරහස්ස සතිවිනයං දෙති, එවං ඛො, උපාලි, අධම්මකම්මං හොති අවිනයකම්මං. එවඤ්ච පන සඞ්ඝො සාතිසාරො හොති. යො ඛො, උපාලි, සමග්ගො සඞ්ඝො අමූළ්හවිනයාරහස්ස තස්සපාපියසිකාකම්මං කරොති, තස්සපාපියසිකාකම්මාරහස්ස අමූළ්හවිනයං දෙති...පෙ.... තස්සපාපියසිකාකම්මාරහස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොති, තජ්ජනීයකම්මාරහස්ස තස්සපාපියසිකාකම්මං කරොති... තජ්ජනීයකම්මාරහස්ස නියස්සකම්මං කරොති , නියස්සකම්මාරහස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොති... නියස්සකම්මාරහස්ස පබ්බාජනීයකම්මං කරොති, පබ්බාජනීයකම්මාරහස්ස නියස්සකම්මං කරොති... පබ්බාජනීයකම්මාරහස්ස පටිසාරණීයකම්මං කරොති, පටිසාරණීයකම්මාරහස්ස පබ්බාජනීයකම්මං කරොති... පටිසාරණීයකම්මාරහස්ස උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොති, උක්ඛෙපනීයකම්මාරහස්ස පටිසාරණීයකම්මං කරොති... උක්ඛෙපනීයකම්මාරහස්ස පරිවාසං දෙති, පරිවාසාරහස්ස උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොති... පරිවාසාරහං මූලාය පටිකස්සති, මූලායපටිකස්සනාරහස්ස පරිවාසං දෙති... මූලායපටිකස්සනාරහස්ස මානත්තං දෙති, මානත්තාරහං මූලාය පටිකස්සති – මානත්තාරහං අබ්භෙති, අබ්භානාරහස්ස මානත්තං දෙති... අබ්භානාරහං උපසම්පාදෙති, උපසම්පදාරහං අබ්භෙති, එවං ඛො, උපාලි, අධම්මකම්මං හොති අවිනයකම්මං. එවඤ්ච පන සඞ්ඝො සාතිසාරො හොතී''ති.

403. ''යො නු ඛො, භන්තෙ, සමග්ගො සඞ්ඝො සතිවිනයාරහස්ස සතිවිනයං දෙති, අමූළ්හවිනයාරහස්ස අමූළ්හවිනයං දෙති, ධම්මකම්මං නු ඛො තං, භන්තෙ, විනයකම්ම''න්ති? ''ධම්මකම්මං තං, උපාලි, විනයකම්ම''න්ති. ''යො නු ඛො, භන්තෙ, සමග්ගො සඞ්ඝො අමූළ්හවිනයාරහස්ස අමූළ්හවිනයං දෙති...පෙ.... තස්සපාපියසිකාකම්මාරහස්ස තස්සපාපියසිකාකම්මං කරොති...පෙ.... තජ්ජනීයකම්මාරහස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොති...පෙ.... නියස්සකම්මාරහස්ස නියස්සකම්මං කරොති...පෙ.... පබ්බාජනීයකම්මාරහස්ස පබ්බාජනීයකම්මං කරොති...පෙ.... පටිසාරණීයකම්මාරහස්ස පටිසාරණීයකම්මං කරොති...පෙ.... උක්ඛෙපනීයකම්මාරහස්ස උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොති...පෙ.... පරිවාසාරහස්ස පරිවාසං දෙති...පෙ.... මූලායපටිකස්සනාරහං මූලාය පටිකස්සති...පෙ.... මානත්තාරහස්ස මානත්තං දෙති...පෙ.... අබ්භානාරහං අබ්භෙති, උපසම්පදාරහං උපසම්පාදෙති, ධම්මකම්මං නු ඛො තං, භන්තෙ, විනයකම්ම''න්ති? ''ධම්මකම්මං තං, උපාලි, විනයකම්මං''.

''යො ඛො, උපාලි, සමග්ගො සඞ්ඝො සතිවිනයාරහස්ස සතිවිනයං දෙති, අමූළ්හවිනයාරහස්ස අමූළ්හවිනයං දෙති, එවං ඛො, උපාලි, ධම්මකම්මං හොති විනයකම්මං. එවඤ්ච පන සඞ්ඝො අනතිසාරො හොති . යො ඛො, උපාලි, සමග්ගො සඞ්ඝො අමූළ්හවිනයාරහස්ස අමූළ්හවිනයං දෙති ...පෙ.... තස්සපාපියසිකාකම්මාරහස්ස තස්සපාපියසිකාකම්මං කරොති...පෙ.... තජ්ජනීයකම්මාරහස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොති...පෙ.... නියස්සකම්මාරහස්ස නියස්සකම්මං කරොති...පෙ.... පබ්බාජනීයකම්මාරහස්ස පබ්බාජනීයකම්මං කරොති...පෙ.... පටිසාරණීයකම්මාරහස්ස පටිසාරණීයකම්මං කරොති...පෙ.... උක්ඛෙපනීයකම්මාරහස්ස උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොති...පෙ.... පරිවාසාරහස්ස පරිවාසං දෙති...පෙ.... මූලාය පටිකස්සනාරහං මූලාය පටිකස්සති...පෙ.... මානත්තාරහස්ස මානත්තං දෙති...පෙ.... අබ්භානාරහං අබ්භෙති, උපසම්පදාරහං උපසම්පාදෙති, එවං ඛො, උපාලි, ධම්මකම්මං හොති විනයකම්මං. එවඤ්ච පන සඞ්ඝො අනතිසාරො හොතී''ති.

404. අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – යො ඛො, භික්ඛවෙ, සමග්ගො සඞ්ඝො සතිවිනයාරහස්ස අමූළ්හවිනයං දෙති, එවං ඛො, භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මං හොති අවිනයකම්මං. එවඤ්ච පන සඞ්ඝො සාතිසාරො හොති. යො ඛො, භික්ඛවෙ, සමග්ගො සඞ්ඝො සතිවිනයාරහස්ස තස්සපාපියසිකාකම්මං කරොති...පෙ.... සතිවිනයාරහස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොති... සතිවිනයාරහස්ස නියස්සකම්මං කරොති... සතිවිනයාරහස්ස පබ්බාජනීයකම්මං කරොති... සතිවිනයාරහස්ස පටිසාරණීයකම්මං කරොති... සතිවිනයාරහස්ස උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොති ... සතිවිනයාරහස්ස පරිවාසං දෙති... සතිවිනයාරහං මූලාය පටිකස්සති... සතිවිනයාරහස්ස මානත්තං දෙති... සතිවිනයාරහං අබ්භෙති... සතිවිනයාරහං උපසම්පාදෙති, එවං ඛො , භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මං හොති අවිනයකම්මං. එවඤ්ච පන සඞ්ඝො සාතිසාරො හොති.

405. යො ඛො, භික්ඛවෙ, සමග්ගො සඞ්ඝො අමූළ්හවිනයාරහස්ස තස්සපාපියසිකාකම්මං කරොති, එවං ඛො, භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මං හොති අවිනයකම්මං. එවඤ්ච පන සඞ්ඝො සාතිසාරො හොති. යො ඛො, භික්ඛවෙ, සමග්ගො සඞ්ඝො අමූළ්හවිනයාරහස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොති...පෙ.... අමූළ්හවිනයාරහස්ස නියස්සකම්මං කරොති... අමූළ්හවිනයාරහස්ස පබ්බාජනීයකම්මං කරොති... අමූළ්හවිනයාරහස්ස පටිසාරණීයකම්මං කරොති... අමූළ්හවිනයාරහස්ස උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොති... අමූළ්හවිනයාරහස්ස පරිවාසං දෙති... අමූළ්හවිනයාරහං මූලාය පටිකස්සති... අමූළ්හවිනයාරහස්ස මානත්තං දෙති... අමූළ්හවිනයාරහං අබ්භෙති... අමූළ්හවිනයාරහං උපසම්පාදෙති... අමූළ්හවිනයාරහස්ස සතිවිනයං දෙති, එවං ඛො, භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මං හොති අවිනයකම්මං. එවඤ්ච පන සඞ්ඝො සාතිසාරො හොති.

406. යො ඛො, භික්ඛවෙ, සමග්ගො සඞ්ඝො තස්සපාපියසිකාකම්මාරහස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොති...පෙ.... තජ්ජනීයකම්මාරහස්ස... නියස්සකම්මාරහස්ස... පබ්බාජනීයකම්මාරහස්ස... පටිසාරණීයකම්මාරහස්ස... උක්ඛෙපනීයකම්මාරහස්ස... පරිවාසාරහං... මූලායපටිකස්සනාරහස්ස... මානත්තාරහං... අබ්භානාරහං...

උපසම්පදාරහස්ස සතිවිනයං දෙති, එවං ඛො, භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මං හොති අවිනයකම්මං. එවඤ්ච පන සඞ්ඝො සාතිසාරො හොති. යො ඛො, භික්ඛවෙ, සමග්ගො සඞ්ඝො උපසම්පදාරහස්ස අමූළ්හවිනයං දෙති…පෙ…. උපසම්පදාරහස්ස තස්සපාපියසිකාකම්මං කරොති… උපසම්පදාරහස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොති… උපසම්පදාරහස්ස නියස්සකම්මං කරොති… උපසම්පදාරහස්ස පබ්බාජනීයකම්මං කරොති… උපසම්පදාරහස්ස පටිසාරණීයකම්මං කරොති… උපසම්පදාරහස්ස උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොති… උපසම්පදාරහස්ස පරිවාසං දෙති… උපසම්පදාරහං මූලාය පටිකස්සති… උපසම්පදාරහස්ස මානත්තං දෙති… උපසම්පදාරහං අබ්භෙති, එවං ඛො, භික්ඛවෙ, අධම්මකම්මං හොති අවිනයකම්මං. එවඤ්ච පන සඞ්ඝො සාතිසාරො හොතීති.

උපාලිපුච්ඡාකථා නිට්ඨිතා.

උපාලිපුච්ඡාභාණවාරො නිට්ඨිතො දුතියො.

242. තජ්ජනීයකම්මකථා

407. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො හොති කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොන්ති – අධම්මෙන වග්ගා. සො තම්හා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති . තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො අධම්මෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොන්ති – අධම්මෙන සමග්ගා. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො අධම්මෙන සමග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොන්ති – ධම්මෙන වග්ගා. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො ධම්මෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොන්ති – ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොන්ති – ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා.

408. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො හොති කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොන්ති – අධම්මෙන සමග්ගා. සො තම්හා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො අධම්මෙන සමග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොන්ති – ධම්මෙන වග්ගා. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො ධම්මෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොන්ති – ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොන්ති – ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං කරොමා’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොන්ති – අධම්මෙන වග්ගා.

409. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො හොති කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොන්ති – ධම්මෙන වග්ගා. සො තම්හා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො ධම්මෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොන්ති – ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොන්ති – ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොන්ති – අධම්මෙන වග්ගා. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො අධම්මෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොන්ති – අධම්මෙන සමග්ගා.

410. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො හොති කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොන්ති – ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා. සො තම්හා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොන්ති – ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොන්ති – අධම්මෙන වග්ගා. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො අධම්මෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොන්ති – අධම්මෙන සමග්ගා. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො අධම්මෙන සමග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොන්ති – ධම්මෙන වග්ගා.

411. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො හොති කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොන්ති – ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා. සො තම්හා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොන්ති – අධම්මෙන වග්ගා. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො අධම්මෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොන්ති – අධම්මෙන සමග්ගා. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො අධම්මෙන සමග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොන්ති – ධම්මෙන වග්ගා. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො ධම්මෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොන්ති – ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා.

තජ්ජනීයකම්මකථා නිට්ඨිතා.

243. නියස්සකම්මකථා

412. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු බාලො හොති අබ්‍යත්තො ආපත්තිබහුලො අනපදානො, ගිහිසංසට්ඨො විහරති අනනුලොමිකෙහි ගිහිසංසග්ගෙහි . තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු බාලො අබ්‍යත්තො ආපත්තිබහුලො අනපදානො, ගිහිසංසට්ඨො විහරති අනනුලොමිකෙහි ගිහිසංසග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං නියස්සකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස නියස්සකම්මං කරොන්ති – අධම්මෙන වග්ගා. සො තම්හා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන නියස්සකම්මකතො අධම්මෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං නියස්සකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස නියස්සකම්මං කරොන්ති – අධම්මෙන සමග්ගා...පෙ.... ධම්මෙන වග්ගා... ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා... ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා...පෙ.....

යථා හෙට්ඨා, තථා චක්කං කාතබ්බං.

නියස්සකම්මකථා නිට්ඨිතා.

244. පබ්බාජනීයකම්මකථා

413. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු කුලදූසකො හොති පාපසමාචාරො. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු කුලදූසකො පාපසමාචාරො. හන්දස්ස මයං පබ්බාජනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස පබ්බාජනීයකම්මං කරොන්ති – අධම්මෙන වග්ගා. සො තම්හා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන පබ්බාජනීයකම්මකතො අධම්මෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං පබ්බාජනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස පබ්බාජනීයකම්මං කරොන්ති – අධම්මෙන සමග්ගා...පෙ.... ධම්මෙන වග්ගා... ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා... ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා...පෙ.....

චක්කං කාතබ්බං .

පබ්බාජනීයකම්මකථා නිට්ඨිතා.

245. පටිසාරණීයකම්මකථා

414. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ගිහී අක්කොසති පරිභාසති. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු ගිහී අක්කොසති පරිභාසති. හන්දස්ස මයං පටිසාරණීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස පටිසාරණීයකම්මං කරොන්ති – අධම්මෙන වග්ගා. සො තම්හා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන පටිසාරණීයකම්මකතො අධම්මෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං පටිසාරණීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස පටිසාරණීයකම්මං කරොන්ති – අධම්මෙන සමග්ගා…පෙ…. ධම්මෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා…පෙ…..

චක්කං කාතබ්බං.

පටිසාරණීයකම්මකථා නිට්ඨිතා.

246. අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මකථා

415. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා න ඉච්ඡති ආපත්තිං පස්සිතුං. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා න ඉච්ඡති ආපත්තිං පස්සිතුං. හන්දස්ස මයං ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොන්ති – අධම්මෙන වග්ගා. සො තම්හා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මකතො අධම්මෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොන්ති – අධම්මෙන සමග්ගා…පෙ…. ධම්මෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා…පෙ…..

චක්කං කාතබ්බං.

අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මකථා නිට්ඨිතා.

247. අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මකථා

416. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා න ඉච්ඡති ආපත්තිං පටිකාතුං. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා න ඉච්ඡති ආපත්තිං පටිකාතුං. හන්දස්ස මයං ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොමා’’ති . තෙ තස්ස ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොන්ති – අධම්මෙන වග්ගා. සො තම්හා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මකතො අධම්මෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොන්ති – අධම්මෙන සමග්ගා…පෙ…. ධම්මෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා…පෙ…..

චක්කං කාතබ්බං.

අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මකථා නිට්ඨිතා.

248. අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මකථා

417. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු න ඉච්ඡති පාපිකං දිට්ඨිං පටිනිස්සජ්ජිතුං. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු න ඉච්ඡති පාපිකං දිට්ඨිං පටිනිස්සජ්ජිතුං. හන්දස්ස මයං පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොන්ති – අධම්මෙන වග්ගා. සො තම්හා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මකතො අධම්මෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොන්ති – අධම්මෙන සමග්ගා…පෙ…. ධම්මෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා…පෙ…..

චක්කං කාතබ්බං.

අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මකථා නිට්ඨිතා.

249. තජ්ජනීයකම්මපටිප්පස්සද්ධිකථා

418. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, තජ්ජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ''අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, තජ්ජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා''ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – අධම්මෙන වග්ගා. සො තම්හා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ''ඉමස්ස ඛො, ආවුසො, භික්ඛුනො සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සද්ධං අධම්මෙන සමග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා''ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – අධම්මෙන සමග්ගා. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ''ඉමස්ස ඛො, ආවුසො, භික්ඛුනො සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සද්ධං අධම්මෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා''ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – ධම්මෙන වග්ගා. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ''ඉමස්ස ඛො, ආවුසො, භික්ඛුනො සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සද්ධං ධම්මෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා''ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ''ඉමස්ස ඛො, ආවුසො, භික්ඛුනො සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සද්ධං ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා''ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා.

419. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, තජ්ජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ''අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, තජ්ජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා''ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – අධම්මෙන සමග්ගා. සො තම්හා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ''ඉමස්ස ඛො, ආවුසො, භික්ඛුනො සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සද්ධං අධම්මෙන සමග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා''ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – ධම්මෙන වග්ගා. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ''ඉමස්ස ඛො, ආවුසො, භික්ඛුනො සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සද්ධං ධම්මෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා''ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ''ඉමස්ස ඛො, ආවුසො, භික්ඛුනො සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සද්ධං ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා''ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ''ඉමස්ස ඛො, ආවුසො, භික්ඛුනො සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සද්ධං ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා''ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – අධම්මෙන වග්ගා.

420. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, තජ්ජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති . තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ''අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, තජ්ජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා''ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – ධම්මෙන වග්ගා. සො තම්හා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ''ඉමස්ස ඛො, ආවුසො, භික්ඛුනො සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සද්ධං ධම්මෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා''ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ''ඉමස්ස ඛො, ආවුසො, භික්ඛුනො සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සද්ධං ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා''ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ''ඉමස්ස ඛො, ආවුසො, භික්ඛුනො සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සද්ධං ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා''ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – අධම්මෙන වග්ගා. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ''ඉමස්ස ඛො, ආවුසො, භික්ඛුනො සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සද්ධං අධම්මෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා''ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – අධම්මෙන සමග්ගා.

421. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, තජ්ජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ''අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, තජ්ජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා''ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා. සො තම්හා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ''ඉමස්ස ඛො, ආවුසො, භික්ඛුනො සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සද්ධං ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා''ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති –

ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘ඉමස්ස ඛො, ආවුසො, භික්ඛුනො සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සද්ධං ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – අධම්මෙන වග්ගා. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘ඉමස්ස ඛො, ආවුසො, භික්ඛුනො සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සද්ධං අධම්මෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – අධම්මෙන සමග්ගා. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘ඉමස්ස ඛො, ආවුසො, භික්ඛුනො සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සද්ධං අධම්මෙන සමග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – ධම්මෙන වග්ගා.

422. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, තජ්ජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, තජ්ජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා. සො තම්හා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘ඉමස්ස ඛො, ආවුසො, භික්ඛුනො සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සද්ධං ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – අධම්මෙන වග්ගා. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘ඉමස්ස ඛො, ආවුසො, භික්ඛුනො සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සද්ධං අධම්මෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – අධම්මෙන සමග්ගා. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘ඉමස්ස ඛො, ආවුසො, භික්ඛුනො සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සද්ධං අධම්මෙන සමග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – ධම්මෙන වග්ගා. සො තම්හාපි ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘ඉමස්ස ඛො, ආවුසො, භික්ඛුනො සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සද්ධං ධම්මෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා.

තජ්ජනීයකම්මපටිප්පස්සද්ධිකථා නිට්ඨිතා.

250. නියස්සකම්මපටිප්පස්සද්ධිකථා

423. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඞ්ඝෙන නියස්සකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, නියස්සස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන නියස්සකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, නියස්සස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. හන්දස්ස මයං නියස්සකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා’’ති. තෙ තස්ස නියස්සකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – අධම්මෙන වග්ගා. සො තම්හා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘ඉමස්ස ඛො, ආවුසො, භික්ඛුනො සඞ්ඝෙන නියස්සකම්මං පටිප්පස්සද්ධං අධම්මෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං නියස්සකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා’’ති. තෙ තස්ස නියස්සකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – අධම්මෙන සමග්ගා…පෙ…. ධම්මෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා…පෙ…..

චක්කං කාතබ්බං.

නියස්සකම්මපටිප්පස්සද්ධිකථා නිට්ඨිතා.

251. පබ්බාජනීයකම්මපටිප්පස්සද්ධිකථා

424. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඞ්ඝෙන පබ්බාජනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති , නෙත්ථාරං වත්තති, පබ්බාජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන පබ්බාජනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, පබ්බාජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. හන්දස්ස මයං පබ්බාජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා’’ති. තෙ තස්ස පබ්බාජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – අධම්මෙන වග්ගා. සො තම්හා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘ඉමස්ස ඛො, ආවුසො, භික්ඛුනො සඞ්ඝෙන පබ්බාජනීයකම්මං පටිප්පස්සද්ධං අධම්මෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං පබ්බාජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා’’ති. තෙ තස්ස පබ්බාජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – අධම්මෙන සමග්ගා… පෙ…. ධම්මෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා…පෙ…..

චක්කං කාතබ්බං.

පබ්බාජනීයකම්මපටිප්පස්සද්ධිකථා නිට්ඨිතා.

252. පටිසාරණීයකම්මපටිප්පස්සද්ධිකථා

425. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඞ්ඝෙන පටිසාරණීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, පටිසාරණීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන පටිසාරණීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, පටිසාරණීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. හන්දස්ස මයං පටිසාරණීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා’’ති. තෙ තස්ස පටිසාරණීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – අධම්මෙන වග්ගා. සො තම්හා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘ඉමස්ස ඛො, ආවුසො, භික්ඛුනො සඞ්ඝෙන පටිසාරණීයකම්මං පටිප්පස්සද්ධං අධම්මෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං පටිසාරණීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා’’ති. තෙ තස්ස පටිසාරණීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – අධම්මෙන සමග්ගා… පෙ…. ධම්මෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා…පෙ…..

චක්කං කාතබ්බං.

පටිසාරණීයකම්මපටිප්පස්සද්ධිකථා නිට්ඨිතා.

253. අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මපටිප්පස්සද්ධිකථා

426. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඞ්ඝෙන ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. හන්දස්ස මයං ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා’’ති. තෙ තස්ස ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – අධම්මෙන වග්ගා. සො තම්හා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘ඉමස්ස ඛො, ආවුසො, භික්ඛුනො සඞ්ඝෙන ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සද්ධං අධම්මෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා’’ති. තෙ තස්ස ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – අධම්මෙන සමග්ගා…පෙ…. ධම්මෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා…පෙ…..

චක්කං කාතබ්බං.

අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මපටිප්පස්සද්ධිකථා නිට්ඨිතා.

254. අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මපටිප්පස්සද්ධිකථා

427. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඞ්ඝෙන ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. හන්දස්ස මයං ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා’’ති. තෙ තස්ස ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – අධම්මෙන වග්ගා. සො තම්හා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘ඉමස්ස ඛො, ආවුසො, භික්ඛුනො සඞ්ඝෙන ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සද්ධං – අධම්මෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා’’ති. තෙ තස්ස ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – අධම්මෙන සමග්ගා…පෙ…. ධම්මෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා…පෙ…..

චක්කං කාතබ්බං.

අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මපටිප්පස්සද්ධිකථා නිට්ඨිතා.

255. අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මපටිප්පස්සද්ධිකථා

428. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඞ්ඝෙන පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. හන්දස්ස මයං පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ

උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා''ති. තෙ තස්ස පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – අධම්මෙන වග්ගා. සො තම්හා ආවාසා අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡති. තත්ථපි භික්ඛූනං එවං හොති – ''ඉමස්ස ඛො, ආවුසො, භික්ඛුනො සඞ්ඝෙන පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සද්ධං – අධම්මෙන වග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා''ති. තෙ තස්ස පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති... අධම්මෙන සමග්ගා...පෙ.... ධම්මෙන වග්ගා... ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා... ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා...පෙ.....

චක්කං කාතබ්බං.

අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මපටිප්පස්සද්ධිකථා නිට්ඨිතා.

256. තජ්ජනීයකම්මවිවාදකථා

429. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො හොති කලහකාරකො විවාදකාරකො භස්සකාරකො සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ''අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො...පෙ.... සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං කරොමා''ති . තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොන්ති – අධම්මෙන වග්ගා. තත්‍රට්ඨො සඞ්ඝො විවදති – ''අධම්මෙන වග්ගකම්මං, අධම්මෙන සමග්ගකම්මං, ධම්මෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං, අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම''න්ති. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ''අධම්මෙන වග්ගකම්ම''න්ති, යෙ ච තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ''අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම''න්ති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛූ ධම්මවාදිනො.

430. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො හොති...පෙ.... සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ''අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො...පෙ.... සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං කරොමා''ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොන්ති – අධම්මෙන සමග්ගා. තත්‍රට්ඨො සඞ්ඝො විවදති – ''අධම්මෙන වග්ගකම්මං, අධම්මෙන සමග්ගකම්මං, ධම්මෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං, අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම''න්ති. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ''අධම්මෙන සමග්ගකම්ම''න්ති, යෙ ච තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ''අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම''න්ති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛූ ධම්මවාදිනො.

431. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො හොති...පෙ.... සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ''අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො...පෙ.... සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං කරොමා''ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොන්ති – ධම්මෙන වග්ගා. තත්‍රට්ඨො සඞ්ඝො විවදති – ''අධම්මෙන වග්ගකම්මං, අධම්මෙන සමග්ගකම්මං, ධම්මෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං, අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම''න්ති. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ''ධම්මෙන වග්ගකම්ම''න්ති, යෙ ච තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ''අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම''න්ති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛූ ධම්මවාදිනො.

432. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො හොති...පෙ.... සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ''අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො...පෙ.... සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං කරොමා''ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොන්ති – ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා. තත්‍රට්ඨො සඞ්ඝො විවදති – ''අධම්මෙන වග්ගකම්මං, අධම්මෙන සමග්ගකම්මං, ධම්මෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං, අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම''න්ති. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ''ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්ම''න්ති, යෙ ච තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ''අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම''න්ති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛූ ධම්මවාදිනො.

433. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො හොති...පෙ.... සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ''අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො හොති...පෙ.... සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකො. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං කරොමා''ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං කරොන්ති – ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා. තත්‍රට්ඨො සඞ්ඝො විවදති – ''අධම්මෙන වග්ගකම්මං, අධම්මෙන සමග්ගකම්මං, ධම්මෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං, අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම''න්ති. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ''ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්ම''න්ති, යෙ ච තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ''අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම''න්ති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛූ ධම්මවාදිනො.

තජ්ජනීයකම්මවිවාදකථා නිට්ඨිතා.

257. නියස්සකම්මවිවාදකථා

434. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු බාලො හොති අබ්‍යත්තො ආපත්තිබහුලො අනපදානො, ගිහිසංසට්ඨො විහරති අනනුලොමිකෙහි ගිහිසංසග්ගෙහි. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු බාලො අබ්‍යත්තො ආපත්තිබහුලො අනපදානො, ගිහිසංසට්ඨො විහරති අනනුලොමිකෙහි ගිහිසංසග්ගෙහි. හන්දස්ස මයං නියස්සකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස නියස්සකම්මං කරොන්ති – අධම්මෙන වග්ගා…පෙ…. අධම්මෙන සමග්ගා… ධම්මෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා. තත්‍රට්ඨො සඞ්ඝො විවදති – ‘‘අධම්මෙන වග්ගකම්මං, අධම්මෙන සමග්ගකම්මං, ධම්මෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං , ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං, අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම’’න්ති. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්ම’’න්ති, යෙ ච තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම’’න්ති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛූ ධම්මවාදිනො. ඉමෙ පඤ්ච වාරා සංඛිත්තා.

නියස්සකම්මවිවාදකථා නිට්ඨිතා.

258. පබ්බාජනීයකම්මවිවාදකථා

435. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු කුලදූසකො හොති පාපසමාචාරො. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු කුලදූසකො පාපසමාචාරො. හන්දස්ස මයං පබ්බාජනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස පබ්බාජනීයකම්මං කරොන්ති – අධම්මෙන වග්ගා…පෙ…. අධම්මෙන සමග්ගා… ධම්මෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා. තත්‍රට්ඨො සඞ්ඝො විවදති – ‘‘අධම්මෙන වග්ගකම්මං, අධම්මෙන සමග්ගකම්මං, ධම්මෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං, අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම’’න්ති. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්ම’’න්ති යෙ ච තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම’’න්ති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛූ ධම්මවාදිනො. ඉමෙ පඤ්ච වාරා සංඛිත්තා.

පබ්බාජනීයකම්මවිවාදකථා නිට්ඨිතා.

259. පටිසාරණීයකම්මවිවාදකථා

436. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ගිහී අක්කොසති පරිභාසති. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු ගිහී අක්කොසති පරිභාසති. හන්දස්ස මයං පටිසාරණීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස පටිසාරණීයකම්මං කරොන්ති – අධම්මෙන වග්ගා…පෙ…. අධම්මෙන සමග්ගා… ධම්මෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා. තත්‍රට්ඨො සඞ්ඝො විවදති – ‘‘අධම්මෙන වග්ගකම්මං, අධම්මෙන සමග්ගකම්මං, ධම්මෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං, අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම’’න්ති. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්ම’’න්ති, යෙ ච තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම’’න්ති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛූ ධම්මවාදිනො. ඉමෙ පඤ්ච වාරා සංඛිත්තා.

පටිසාරණීයකම්මවිවාදකථා නිට්ඨිතා.

260. අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මවිවාදකථා

437. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා න ඉච්ඡති ආපත්තිං පස්සිතුං. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා න ඉච්ඡති ආපත්තිං පස්සිතුං. හන්දස්ස මයං ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොන්ති – අධම්මෙන වග්ගා…පෙ…. අධම්මෙන සමග්ගා… ධම්මෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා. තත්‍රට්ඨො සඞ්ඝො විවදති – ‘‘අධම්මෙන වග්ගකම්මං, අධම්මෙන සමග්ගකම්මං, ධම්මෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං, අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම’’න්ති. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්ම’’න්ති, යෙ ච තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම’’න්ති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛූ ධම්මවාදිනො. ඉමෙ පඤ්ච වාරා සංඛිත්තා.

අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මවිවාදකථා නිට්ඨිතා.

261. අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මවිවාදකථා

438. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා න ඉච්ඡති ආපත්තිං පටිකාතුං. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා න ඉච්ඡති ආපත්තිං පටිකාතුං. හන්දස්ස මයං ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොන්ති –

අධම්මෙන වග්ගා…පෙ.… අධම්මෙන සමග්ගා… ධම්මෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා. තත්‍රට්ඨො සඞ්ඝො විවදති – ‘‘අධම්මෙන වග්ගකම්මං, අධම්මෙන සමග්ගකම්මං, ධම්මෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං, අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම’’න්ති. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්ම’’න්ති; යෙ ච තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම’’න්ති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛූ ධම්මවාදිනො. ඉමෙ පඤ්ච වාරා සංඛිත්තා.

අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මවිවාදකථා නිට්ඨිතා.

262. අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මවිවාදකථා

439. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු න ඉච්ඡති පාපිකං දිට්ඨිං පටිනිස්සජ්ජිතුං. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු න ඉච්ඡති පාපිකං දිට්ඨිං පටිනිස්සජ්ජිතුං. හන්දස්ස මයං පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොමා’’ති. තෙ තස්ස පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං කරොන්ති – අධම්මෙන වග්ගා…පෙ.… අධම්මෙන සමග්ගා… ධම්මෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා. තත්‍රට්ඨො සඞ්ඝො විවදති – ‘‘අධම්මෙන වග්ගකම්මං, අධම්මෙන සමග්ගකම්මං, ධම්මෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං, අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම’’න්ති. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්ම’’න්ති, යෙ ච තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම’’න්ති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛූ ධම්මවාදිනො. ඉමෙ පඤ්ච වාරා සංඛිත්තා.

අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මවිවාදකථා නිට්ඨිතා.

263. තජ්ජනීයකම්මපටිප්පස්සද්ධිකථා

440. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, තජ්ජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, තජ්ජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – අධම්මෙන වග්ගා. තත්‍රට්ඨො සඞ්ඝො විවදති – ‘‘අධම්මෙන වග්ගකම්මං, අධම්මෙන සමග්ගකම්මං, ධම්මෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං, අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම’’න්ති. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘අධම්මෙන වග්ගකම්ම’’න්ති, යෙ ච තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම’’න්ති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛූ ධම්මවාදිනො.

441. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, තජ්ජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, තජ්ජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – අධම්මෙන සමග්ගා. තත්‍රට්ඨො සඞ්ඝො විවදති – ‘‘අධම්මෙන වග්ගකම්මං, අධම්මෙන සමග්ගකම්මං, ධම්මෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං, අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම’’න්ති. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘අධම්මෙන සමග්ගකම්ම’’න්ති, යෙ ච තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම’’න්ති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛූ ධම්මවාදිනො.

442. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, තජ්ජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො , භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, තජ්ජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා’’ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – ධම්මෙන වග්ගා. තත්‍රට්ඨො සඞ්ඝො විවදති – ‘‘අධම්මෙන වග්ගකම්මං, අධම්මෙන සමග්ගකම්මං, ධම්මෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං, අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම’’න්ති. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘ධම්මෙන වග්ගකම්ම’’න්ති යෙ ච තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම’’න්ති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛූ ධම්මවාදිනො.

443. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, තජ්ජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු

සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, තජ්ජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා''ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා. තත්‍රට්ඨො සඞ්ඝො විවදති – ''අධම්මෙන වග්ගකම්මං, අධම්මෙන සමග්ගකම්මං, ධම්මෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං, අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම''න්ති. තත්‍ර , භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ''ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්ම''න්ති, යෙ ච තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ''අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම''න්ති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛූ ධම්මවාදිනො.

444. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, තජ්ජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ''අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන තජ්ජනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, තජ්ජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. හන්දස්ස මයං තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා''ති. තෙ තස්ස තජ්ජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා. තත්‍රට්ඨො සඞ්ඝො විවදති – ''අධම්මෙන වග්ගකම්මං, අධම්මෙන සමග්ගකම්මං, ධම්මෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං, අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම''න්ති. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ''ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්ම''න්ති, යෙ ච තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ''අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම''න්ති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛූ ධම්මවාදිනො.

තජ්ජනීයකම්මපටිප්පස්සද්ධිකථා නිට්ඨිතා.

264. නියස්සකම්මපටිප්පස්සද්ධිකථා

445. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඞ්ඝෙන නියස්සකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, නියස්සස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ''අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන නියස්සකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති , නියස්සස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. හන්දස්ස මයං නියස්සකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා''ති. තෙ තස්ස නියස්සකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – අධම්මෙන වග්ගා…පෙ…. අධම්මෙන සමග්ගා… ධම්මෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා. තත්‍රට්ඨො සඞ්ඝො විවදති – ''අධම්මෙන වග්ගකම්මං, අධම්මෙන සමග්ගකම්මං, ධම්මෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං, අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම''න්ති. තත්‍ර, භික්ඛවෙ , යෙ තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ''ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්ම''න්ති, යෙ ච තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ''අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම''න්ති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛූ ධම්මවාදිනො. ඉමෙපි [ඉමෙ (සී. ස්‍යා. එවමුපරිපි)] පඤ්ච වාරා සංඛිත්තා.

නියස්සකම්මපටිප්පස්සද්ධිකථා නිට්ඨිතා.

265. පබ්බාජනීයකම්මපටිප්පස්සද්ධිකථා

446. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඞ්ඝෙන පබ්බාජනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, පබ්බාජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ''අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන පබ්බාජනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, පබ්බාජනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. හන්දස්ස මයං පබ්බාජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා''ති. තෙ තස්ස පබ්බාජනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – අධම්මෙන වග්ගා…පෙ…. අධම්මෙන සමග්ගා… ධම්මෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා. තත්‍රට්ඨො සඞ්ඝො විවදති – ''අධම්මෙන වග්ගකම්මං, අධම්මෙන සමග්ගකම්මං, ධම්මෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං, අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම''න්ති. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ''ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්ම''න්ති, යෙ ච තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ''අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම''න්ති, ඉමෙ තත්ථ භික්ඛූ ධම්මවාදිනො. ඉමෙපි පඤ්ච වාරා සංඛිත්තා.

පබ්බාජනීයකම්මපටිප්පස්සද්ධිකථා නිට්ඨිතා.

266. පටිසාරණීයකම්මපටිප්පස්සද්ධිකථා

447. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඞ්ඝෙන පටිසාරණීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, පටිසාරණීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ''අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන පටිසාරණීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්ථාරං වත්තති, පටිසාරණීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. හන්දස්ස මයං පටිසාරණීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා''ති. තෙ තස්ස පටිසාරණීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – අධම්මෙන වග්ගා…පෙ…. අධම්මෙන සමග්ගා… ධම්මෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන

වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා. තත්‍රට්ඨො සඞ්ඝො විවදති – ‘‘අධම්මෙන වග්ගකම්මං, අධම්මෙන සමග්ගකම්මං, ධම්මෙන වග්ගකම්මං , ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං, අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම’’න්ති. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්ම’’න්ති, යෙ ච තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම’’න්ති. ඉමෙ තත්‍ථ භික්ඛූ ධම්මවාදිනො. ඉමෙපි පඤ්ච වාරා සංඛිත්තා.

පටිසාරණීයකම්මපටිප්පස්සද්ධිකථා නිට්ඨිතා.

267. අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මපටිප්පස්සද්ධිකථා

448. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඞ්ඝෙන ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්‍ථාරං වත්තති, ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්‍ථාරං වත්තති, ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. හන්දස්ස මයං ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා’’ති. තෙ තස්ස ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – අධම්මෙන වග්ගා…පෙ…. අධම්මෙන සමග්ගා… ධම්මෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා. තත්‍රට්ඨො සඞ්ඝො විවදති – ‘‘අධම්මෙන වග්ගකම්මං, අධම්මෙන සමග්ගකම්මං, ධම්මෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං, අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම’’න්ති. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්ම’’න්ති, යෙ ච තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම’’න්ති, ඉමෙ තත්‍ථ භික්ඛූ ධම්මවාදිනො. ඉමෙපි පඤ්ච වාරා සංඛිත්තා.

අදස්සනෙ උක්ඛෙපනීයකම්මපටිප්පස්සද්ධිකථා නිට්ඨිතා.

268. අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මපටිප්පස්සද්ධිකථා

449. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඞ්ඝෙන ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්‍ථාරං වත්තති, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්‍ථාරං වත්තති, ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. හන්දස්ස මයං ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා’’ති. තෙ තස්ස ආපත්තියා අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – අධම්මෙන වග්ගා…පෙ…. අධම්මෙන සමග්ගා… ධම්මෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා. තත්‍රට්ඨො සඞ්ඝො විවදති – ‘‘අධම්මෙන වග්ගකම්මං, අධම්මෙන සමග්ගකම්මං, ධම්මෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං, අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම’’න්ති. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්ම’’න්ති, යෙ ච තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම’’න්ති, ඉමෙ තත්‍ථ භික්ඛූ ධම්මවාදිනො. ඉමෙපි පඤ්ච වාරා සංඛිත්තා.

අප්පටිකම්මෙ උක්ඛෙපනීයකම්මපටිප්පස්සද්ධිකථා නිට්ඨිතා.

269. අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මපටිප්පස්සද්ධිකථා

450. ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඞ්ඝෙන පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්‍ථාරං වත්තති, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. තත්‍ර චෙ භික්ඛූනං එවං හොති – ‘‘අයං ඛො, ආවුසො, භික්ඛු සඞ්ඝෙන පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මකතො සම්මා වත්තති, ලොමං පාතෙති, නෙත්‍ථාරං වත්තති, පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. හන්දස්ස මයං පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙමා’’ති. තෙ තස්ස පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්සම්භෙන්ති – අධම්මෙන වග්ගා…පෙ…. අධම්මෙන සමග්ගා… ධම්මෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගා… ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගා. තත්‍රට්ඨො සඞ්ඝො විවදති – ‘‘අධම්මෙන වග්ගකම්මං, අධම්මෙන සමග්ගකම්මං, ධම්මෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන වග්ගකම්මං, ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්මං, අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම’’න්ති. තත්‍ර, භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘ධම්මපතිරූපකෙන සමග්ගකම්ම’’න්ති, යෙ ච තෙ භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්ම’’න්ති, ඉමෙ තත්‍ථ භික්ඛූ ධම්මවාදිනො. ඉමෙපි පඤ්ච වාරා සංඛිත්තා.

අප්පටිනිස්සග්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මපටිප්පස්සද්ධිකථා නිට්ඨිතා.

චම්පෙය්‍යක්ඛන්ධකො නවමො.

270. තස්සුද්දානං

චම්පායං භගවා ආසි, වත්ථු වාසභගාමකෙ;
ආගන්තුකානමුස්සුක්කං, අකාසි ඉච්ඡිතබ්බකෙ [ඉච්ඡිතබ්බකො (ක.)].

පකතඤ්ඤුනොති ඤත්වා, උස්සුක්කං න කරී තදා;
උක්ඛිත්තො න කරොතීති, සාගමා ජිනසන්තිකෙ.

අධම්මෙන වග්ගකම්මං, සමග්ගං අධම්මෙන ච;
ධම්මෙන වග්ගකම්මඤ්ච, පතිරූපකෙන වග්ගිකං.

පතිරූපකෙන සමග්ගං, එකො උක්ඛිපතෙකකං;
එකො ච ද්වෙ සම්බහුලෙ, සඞ්ඝං උක්ඛිපතෙකකො.

දුවෙපි සම්බහුලාපි, සඞ්ඝො සඞ්ඝඤ්ච උක්ඛිපි;
සබ්බඤ්ඤුපවරො සුත්වා, අධම්මන්ති පටික්ඛිපි.

ඤත්තිවිපන්නං යං කම්මං, සම්පන්නං අනුසාවනං;
අනුස්සාවනවිපන්නං, සම්පන්නං ඤත්තියා ච යං.

උභයෙන විපන්නඤ්ච, අඤ්ඤත්‍ර ධම්මමෙව ච;
විනයා සත්ථු පටිකුට්ඨං, කුප්පං අට්ඨානාරහිකං.

අධම්මවග්ගං සමග්ගං, ධම්ම පතිරූපානි යෙ දුවෙ;
ධම්මෙනෙව ච සාමග්ගිං, අනුඤ්ඤාසි තථාගතො.

චතුවග්ගො පඤ්චවග්ගො, දසවග්ගො ච වීසති;
පරොවීසතිවග්ගො ච [අතිරෙකවීසතිවග්ගො (සයා.)], සඞ්ඝො පඤ්චවිධො තථා.

ඨපෙත්වා උපසම්පදං, යඤ්ච කම්මං පවාරණං;
අබ්භානකම්මෙන සහ, චතුවග්ගෙහි කම්මිකො.

දුවෙ කම්මෙ ඨපෙත්වාන, මජ්ඣදෙසූපසම්පදං;
අබ්භානං පඤ්චවග්ගිකො, සබ්බකම්මෙසු කම්මිකො.

අබ්භානෙකං ඨපෙත්වාන, යෙ භික්ඛූ දසවග්ගිකා;
සබ්බකම්මකරො සඞ්ඝො, වීසො සබ්බත්ථ කම්මිකො.

භික්ඛුනී සික්ඛමානා, ච සාමණෙරො සාමණෙරී;
පච්චක්ඛාතන්තිමවත්ථූ, උක්ඛිත්තාපත්තිදස්සනෙ.

අප්පටිකම්මෙ දිට්ඨියා, පණ්ඩකො ථෙය්‍යසංවාසකං;
තිත්ථියා තිරච්ඡානගතං, මාතු පිතු ච ඝාතකං.

අරහං භික්ඛුනීදූසි, භෙදකං ලොහිතුප්පාදං;
බ්‍යඤ්ජනං නානාසංවාසං, නානාසීමාය ඉද්ධියා.

යස්ස සඞ්ඝො කරෙ කම්මං, හොන්තෙතෙ චතුවීසති;
සම්බුද්ධෙන පටික්ඛිත්තා, න හෙතෙ ගණපූරකා.

පාරිවාසිකචතුත්ථො, පරිවාසං දදෙය්‍ය වා;
මූලා මානත්තමබ්හෙය්‍ය, අකම්මං න ච කරණං.

මූලා අරහමානත්තා, අබ්භානාරහමෙව ච;
න කම්මකාරකා පඤ්ච, සම්බුද්ධෙන පකාසිතා.

භික්ඛුනී සික්ඛමානා ච, සාමණෙරො සාමණෙරිකා;
පච්චක්ඛන්තිමඋම්මත්තා, ඛිත්තාවෙදනදස්සනෙ.

අප්පටිකම්මෙ දිට්ඨියා, පණ්ඩකාපි ච බ්‍යඤ්ජනා [ඉතො පරං සයාමමූලෙ දියඩ්ඪගාථාහි අභබ්බපුග්ගලා සමත්තං දස්සිතා];
නානාසංවාසකා සීමා, වෙහාසං යස්ස කම්ම ච.

අට්ඨාරසන්නමෙතෙසං, පටික්කොසං න රුහති;
භික්ඛුස්ස පකතත්තස්ස, රුහති පටික්කොසනා.

සුද්ධස්ස දුන්නිසාරිතො, බාලො හි සුනිස්සාරිතො;
පණ්ඩකො ථෙය්‍යසංවාසො, පක්කන්තො තිරච්ඡානගතො.

මාතු පිතු අරහන්ත, දූසකො සඞ්ඝභෙදකො;
ලොහිතුප්පාදකො චෙව, උභතොබ්‍යඤ්ජනො ච යො.

එකාදසන්නං එතෙසං, ඔසාරණං න යුජ්ජති;
හත්ථපාදං තදුභයං, කණ්ණනාසං තදුභයං.

අඞ්ගුලි අළකණ්ඩරං, ඵණං ඛුජ්ජො ච වාමනො;
ගණ්ඩී ලක්ඛණකසා, ච ලිඛිතකො ච සීපදී.

පාපා පරිසකාණො ච, කුණී ඛඤ්ජො හතොපි ච;
ඉරියාපථදුබ්බලො, අන්ධො මූගො ච බධිරො.

අන්ධමූගන්ධබධිරො මූගබධිරමෙව ච;
අන්ධමූගබධිරො ච, ද්වත්තිංසෙතෙ අනූනකා.

තෙසං ඔසාරණං හොති, සම්බුද්ධෙන පකාසිතං;
දට්ඨබ්බා පටිකාතබ්බා, නිස්සජ්ජෙතා න විජ්ජති.

තස්ස උක්ඛෙපනා කම්මා, සත්ත හොන්ති අධම්මිකා;
ආපන්නං අනුවත්තන්තං, සත්ත තෙපි අධම්මිකා.

ආපන්නං නානුවත්තන්තං, සත්ත කම්මා සුධම්මිකා;
සම්මුඛා පටිපුච්ඡා ච, පටිඤ්ඤාය ච කාරණා.

සති අමූළ්හපාපිකා, තජ්ජනීනියස්සෙන ච;
පබ්බාජනීය පටිසාරො, උක්ඛෙපපරිවාස ච.

මූලා මානත්තඅබ්භානා, තථෙව උපසම්පදා;
අඤ්ඤං කරෙය්‍ය අඤ්ඤස්ස, සොළසෙතෙ අධම්මිකා.

තං තං කරෙය්‍ය තං තස්ස, සොළසෙතෙ සුධම්මිකා;
පච්චාරොපෙය්‍ය අඤ්ඤඤ්ඤං, සොළසෙතෙ අධම්මිකා.

ද්වෙ ද්වෙ තම්මූලකං තස්ස [ද්වෙ ද්වෙ මූලා කතා කස්ස (සයා.), දොදොතමූලකන්තස්ස (ක.)], තෙපි සොළස ධම්මිකා;
එකෙකමූලකං චක්කං, ‘‘අධම්ම’’න්ති ජිනොබ්‍රවි.

අකාසි තජ්ජනීයං කම්මං, සඞ්ඝො භණ්ඩනකාරකො;
අධම්මෙන වග්ගකම්මං, අඤ්ඤං ආවාසං ගච්ඡි සො.

තත්ථාධම්මෙන සමග්ගා, තස්ස තජ්ජනීයං කරුං;
අඤ්ඤත්ථ වග්ගාධම්මෙන, තස්ස තජ්ජනීයං කරුං.

පතිරූපෙන වග්ගාපි, සමග්ගාපි තථා කරුං;

අධම්මෙන සමග්ගා ච, ධම්මෙන වග්ගමෙව ච.

පතිරූපකෙන වග්ගා ච, සමග්ගා ච ඉමෙ පදා;
එකෙකමූලකං කත්වා, චක්කං බන්ධෙ විචක්ඛණො.

බාලා බ්‍යත්තස්ස නියස්සං, පබ්බාජෙ කුලදූසකං;
පටිසාරණීයං කම්මං, කරෙ අක්කොසකස්ස ච.

අදස්සනාප්පටිකම්මෙ , යො ච දිට්ඨිං න නිස්සජ්ජෙ;
තෙසං උක්ඛෙපනීයකම්මං, සත්ථවාහෙන භාසිතං.

උපරි නයකම්මානං [උපවිනයකම්මානං (ස්‍යා.), උක්ඛෙපනීයකම්මානං (ක.)] පඤ්ඤො තජ්ජනීයං නයෙ;
තෙසංයෙව අනුලොමං, සම්මා වත්තති යාචිතෙ [යාචති (ස්‍යා.), යාචිතො (සී.)].

පස්සද්ධි තෙසං කම්මානං, හෙට්ඨා කම්මනයෙන ච;
තස්මිං තස්මිං තු කම්මෙසු, තත්‍රට්ඨො ච විවදති.

අකතං දුක්කටඤ්චෙව, පුනකාතබ්බකන්ති ච;
කම්මෙ පස්සද්ධියා චාපි, තෙ භික්ඛූ ධම්මවාදිනො.

විපත්තිබ්‍යාධිතෙ දිස්වා, කම්මප්පත්තෙ මහාමුනි;
පටිප්පස්සද්ධිමක්ඛාසි, සල්ලකත්තොව ඔසධන්ති.

ඉමම්හි ඛන්ධකෙ වත්ථූනි ඡත්තිංසාති.

චම්පෙය්‍යක්ඛන්ධකො නිට්ඨිතො.

10. කොසම්බකක්ඛන්ධකො

271. කොසම්බකවිවාදකථා

451. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා කොසම්බියං විහරති ඝොසිතාරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ආපත්තිං ආපන්නො හොති. සො තස්සා ආපත්තියා ආපත්තිදිට්ඨි [ආපත්තිදිට්ඨී (සී.)] හොති; අඤ්ඤෙ භික්ඛූ තස්සා ආපත්තියා අනාපත්තිදිට්ඨිනො හොන්ති. සො අපරෙන සමයෙන තස්සා ආපත්තියා අනා පත්තිදිට්ඨි හොති; අඤ්ඤෙ භික්ඛූ තස්සා ආපත්තියා ආපත්තිදිට්ඨිනො හොන්ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ තං භික්ඛුං එතදවොචුං – ''ආපත්තිං ත්වං, ආවුසො, ආපන්නො, පස්සසෙතං ආපත්ති''න්ති? ''නත්ථි මෙ, ආවුසො, ආපත්ති යමහං පස්සෙය්‍ය''න්ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ සාමග්ගිං ලභිත්වා තං භික්ඛුං ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිපිංසු. සො ච භික්ඛු බහුස්සුතො හොති ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මාතිකාධරො පණ්ඩිතො බ්‍යත්තො මෙධාවී ලජ්ජී කුක්කුච්චකො සික්ඛාකාමො. අථ ඛො සො භික්ඛු සන්දිට්ඨෙ සම්භත්තෙ භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා එතදවොච – ''අනාපත්ති එසා, ආවුසො, නෙසා ආපත්ති. අනාපන්නොම්හි, නම්හි ආපන්නො. අනුක්ඛිත්තොම්හි, නම්හි උක්ඛිත්තො. අධම්මිකෙනම්හි කම්මෙන උක්ඛිත්තො කුප්පෙන අට්ඨානාරහෙන. හොථ මෙ ආයස්මන්තො ධම්මතො විනයතො පක්ඛා''ති. අලභි ඛො සො භික්ඛු සන්දිට්ඨෙ සම්භත්තෙ භික්ඛූ පක්ඛෙ. ජානපදානම්පි සන්දිට්ඨානං සම්භත්තානං භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පාහෙසි – අනාපත්ති එසා, ආවුසො, නෙසා ආපත්ති. අනාපන්නොම්හි, නම්හි ආපන්නො. අනුක්ඛිත්තොම්හි, නම්හි උක්ඛිත්තො. අධම්මිකෙනම්හි කම්මෙන උක්ඛිත්තො කුප්පෙන අට්ඨානාරහෙන. හොන්තු මෙ ආයස්මන්තො ධම්මතො විනයතො පක්ඛා''ති. අලභි ඛො සො භික්ඛු ජානපදෙපි සන්දිට්ඨෙ සම්භත්තෙ භික්ඛූ පක්ඛෙ. අථ ඛො තෙ උක්ඛිත්තානුවත්තකා භික්ඛූ යෙන උක්ඛෙපකා භික්ඛූ තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා උක්ඛෙපකෙ භික්ඛූ එතදවොචුං – ''අනාපත්ති එසා, ආවුසො, නෙසා ආපත්ති. අනාපන්නො එසො භික්ඛු, නෙසො භික්ඛු ආපන්නො. අනුක්ඛිත්තො එසො භික්ඛු, නෙසො භික්ඛු උක්ඛිත්තො . අධම්මිකෙන කම්මෙන උක්ඛිත්තො කුප්පෙන අට්ඨානාරහෙනා''ති. එවං වුත්තෙ උක්ඛෙපකා භික්ඛූ උක්ඛිත්තානුවත්තකෙ භික්ඛූ එතදවොචුං – ''ආපත්ති එසා ආවුසො, නෙසා අනාපත්ති. ආපන්නො එසො භික්ඛු, නෙසො භික්ඛු අනාපන්නො. උක්ඛිත්තො එසො භික්ඛු, නෙසො භික්ඛු අනුක්ඛිත්තො. ධම්මිකෙන කම්මෙන උක්ඛිත්තො අකුප්පෙන ඨානාරහෙන. මා ඛො තුම්හෙ ආයස්මන්තො එතං උක්ඛිත්තකං භික්ඛුං අනුවත්තිත්ථ අනුපරිවාරෙථා''ති. එවම්පි ඛො තෙ උක්ඛිත්තානුවත්තකා භික්ඛූ උක්ඛෙපකෙහි භික්ඛූහි වුච්චමානා තථෙව තං උක්ඛිත්තකං භික්ඛුං අනුවත්තිංසු අනුපරිවාරෙසුං.

452. අථ ඛො අඤ්ඤතරො භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො සො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච – ''ඉධ, භන්තෙ, අඤ්ඤතරො භික්ඛු ආපත්තිං ආපන්නො අහොසි. සො තස්සා ආපත්තියා ආපත්තිදිට්ඨි අහොසි, අඤ්ඤෙ භික්ඛූ තස්සා ආපත්තියා අනාපත්තිදිට්ඨිනො අහෙසුං. සො අපරෙන සමයෙන තස්සා ආපත්තියා අනාපත්තිදිට්ඨි අහොසි, අඤ්ඤෙ භික්ඛූ තස්සා ආපත්තියා ආපත්තිදිට්ඨිනො අහෙසුං. අථ ඛො තෙ, භන්තෙ, භික්ඛූ තං භික්ඛුං එතදවොචුං – 'ආපත්තිං ත්වං, ආවුසො, ආපන්නො, පස්සසෙතං ආපත්ති'න්ති? ''නත්ථි මෙ, ආවුසො, ආපත්ති යමහං පස්සෙය්‍ය''න්ති. අථ ඛො තෙ, භන්තෙ, භික්ඛූ සාමග්ගිං ලභිත්වා තං භික්ඛුං ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිපිංසු. සො ච, භන්තෙ, භික්ඛු බහුස්සුතො ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මාතිකාධරො පණ්ඩිතො බ්‍යත්තො මෙධාවී ලජ්ජී කුක්කුච්චකො සික්ඛාකාමො. අථ ඛො සො, භන්තෙ, භික්ඛු සන්දිට්ඨෙ සම්භත්තෙ භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා එතදවොච – 'අනාපත්ති එසා, ආවුසො; නෙසා ආපත්ති. අනාපන්නොම්හි, නම්හි ආපන්නො. අනුක්ඛිත්තොම්හි, නම්හි උක්ඛිත්තො. අධම්මිකෙනම්හි කම්මෙන උක්ඛිත්තො කුප්පෙන අට්ඨානාරහෙන. හොථ මෙ ආයස්මන්තො ධම්මතො විනයතො පක්ඛා'ති. අලභි ඛො සො, භන්තෙ, භික්ඛු සන්දිට්ඨෙ සම්භත්තෙ භික්ඛූ පක්ඛෙ. ජානපදානම්පි සන්දිට්ඨානං සම්භත්තානං භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පාහෙසි – 'අනාපත්ති එසා, ආවුසො; නෙසා ආපත්ති. අනාපන්නොම්හි, නම්හි ආපන්නො. අනුක්ඛිත්තොම්හි, නම්හි උක්ඛිත්තො. අධම්මිකෙනම්හි කම්මෙන උක්ඛිත්තො කුප්පෙන අට්ඨානාරහෙන. හොන්තු මෙ ආයස්මන්තො ධම්මතො විනයතො පක්ඛා'ති. අලභි ඛො සො, භන්තෙ, භික්ඛු ජානපදෙපි සන්දිට්ඨෙ සම්භත්තෙ භික්ඛූ පක්ඛෙ. අථ ඛො තෙ, භන්තෙ, උක්ඛිත්තානුවත්තකා භික්ඛූ යෙන උක්ඛෙපකා භික්ඛූ තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා උක්ඛෙපකෙ භික්ඛූ එතදවොචුං – 'අනාපත්ති එසා, ආවුසො; නෙසා ආපත්ති. අනාපන්නො එසො භික්ඛු, නෙසො භික්ඛු ආපන්නො. අනුක්ඛිත්තො එසො භික්ඛු, නෙසො භික්ඛු උක්ඛිත්තො. අධම්මිකෙන කම්මෙන උක්ඛිත්තො කුප්පෙන අට්ඨානාරහෙනා'ති. එවං වුත්තෙ තෙ, භන්තෙ, උක්ඛෙපකා භික්ඛූ උක්ඛිත්තානුවත්තකෙ භික්ඛූ එතදවොචුං – 'ආපත්ති එසා, ආවුසො; නෙසා අනාපත්ති. ආපන්නො එසො භික්ඛු, නෙසො භික්ඛු අනාපන්නො. උක්ඛිත්තො එසො භික්ඛු, නෙසො භික්ඛු අනුක්ඛිත්තො. ධම්මිකෙන කම්මෙන උක්ඛිත්තො අකුප්පෙන ඨානාරහෙන. මා ඛො තුම්හෙ ආයස්මන්තො එතං උක්ඛිත්තකං භික්ඛුං අනුවත්තිත්ථ අනුපරිවාරෙථා'ති. එවම්පි ඛො තෙ, භන්තෙ, උක්ඛිත්තානුවත්තකා භික්ඛූ උක්ඛෙපකෙහි භික්ඛූහි වුච්චමානා තථෙව තං උක්ඛිත්තකං භික්ඛුං අනුවත්තන්ති අනුපරිවාරෙන්තී''ති.

453. අථ ඛො භගවා 'භින්නො භික්ඛුසඞ්ඝො, භින්නො භික්ඛුසඞ්ඝො'ති – උට්ඨායාසනා යෙන උක්ඛෙපකා භික්ඛූ තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි, නිසජ්ජ ඛො භගවා උක්ඛෙපකෙ භික්ඛූ එතදවොච – ''මා ඛො තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, 'පටිභාති නො, පටිභාති නො'ති යස්මිං වා තස්මිං වා භික්ඛුං උක්ඛිපිතබ්බං මඤ්ඤිත්ථ''.

“ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපත්තිං ආපන්නො හොති. සො තස්සා ආපත්තියා අනාපත්තිදිට්ඨි හොති, අඤ්ඤෙ භික්ඛූ තස්සා ආපත්තියා ආපත්තිදිට්ඨිනො හොන්ති . තෙ චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ තං භික්ඛුං එවං ජානන්ති – ‘අයං ඛො ආයස්මා බහුස්සුතො ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මාතිකාධරො පණ්ඩිතො බ්‍යත්තො මෙධාවී ලජ්ජී කුක්කුච්චකො සික්ඛාකාමො. සචෙ මයං ඉමං භික්ඛුං ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිපිස්සාම, න මයං ඉමිනා භික්ඛුනා සද්ධිං උපොසථං කරිස්සාම, විනා ඉමිනා භික්ඛුනා උපොසථං කරිස්සාම, භවිස්සති සඞ්ඝස්ස තතොනිදානං භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො විවාදො සඞ්ඝභෙදො සඞ්ඝරාජි සඞ්ඝවවත්ථානං සඞ්ඝනානාකරණ’න්ති, භෙදගරුකෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි න සො භික්ඛු ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිපිතබ්බො.

“ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපත්තිං ආපන්නො හොති. සො තස්සා ආපත්තියා අනාපත්තිදිට්ඨි හොති, අඤ්ඤෙ භික්ඛූ තස්සා ආපත්තියා ආපත්තිදිට්ඨිනො හොන්ති. තෙ චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ තං භික්ඛුං එවං ජානන්ති – ‘අයං ඛො ආයස්මා බහුස්සුතො ආගතාගමො ධම්මධරො විනයධරො මාතිකාධරො පණ්ඩිතො බ්‍යත්තො මෙධාවී ලජ්ජී කුක්කුච්චකො සික්ඛාකාමො. සචෙ මයං ඉමං භික්ඛුං ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිපිස්සාම, න මයං ඉමිනා භික්ඛුනා සද්ධිං පවාරෙස්සාම, විනා ඉමිනා භික්ඛුනා පවාරෙස්සාම. න මයං ඉමිනා භික්ඛුනා සද්ධිං සඞ්ඝකම්මං කරිස්සාම, විනා ඉමිනා භික්ඛුනා සඞ්ඝකම්මං කරිස්සාම. න මයං ඉමිනා භික්ඛුනා සද්ධිං ආසනෙ නිසීදිස්සාම, විනා ඉමිනා භික්ඛුනා ආසනෙ නිසීදිස්සාම. න මයං ඉමිනා භික්ඛුනා සද්ධිං යාගුපානෙ නිසීදිස්සාම, විනා ඉමිනා භික්ඛුනා යාගුපානෙ නිසීදිස්සාම . න මයං ඉමිනා භික්ඛුනා සද්ධිං භත්තග්ගෙ නිසීදිස්සාම, විනා ඉමිනා භික්ඛුනා භත්තග්ගෙ නිසීදිස්සාම. න මයං ඉමිනා භික්ඛුනා සද්ධිං එකච්ඡන්නෙ වසිස්සාම, විනා ඉමිනා භික්ඛුනා එකච්ඡන්නෙ වසිස්සාම. න මයං ඉමිනා භික්ඛුනා සද්ධිං යථාවුඩ්ඪං අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං අඤ්ජලිකම්මං සාමීචිකම්මං කරිස්සාම, විනා ඉමිනා භික්ඛුනා යථාවුඩ්ඪං අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං අඤ්ජලිකම්මං සාමීචිකම්මං කරිස්සාම. භවිස්සති සඞ්ඝස්ස තතොනිදානං භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො විවාදො සඞ්ඝභෙදො සඞ්ඝරාජි සඞ්ඝවවත්ථානං සඞ්ඝනානාකරණ’න්ති, භෙදගරුකෙහි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූහි න සො භික්ඛු ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිපිතබ්බො”ති.

454. අථ ඛො භගවා උක්ඛෙපකානං භික්ඛූනං එතමත්ථං භාසිත්වා උට්ඨායාසනා යෙන උක්ඛිත්තානුවත්තකා භික්ඛූ තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි, නිසජ්ජ ඛො භගවා උක්ඛිත්තානුවත්තකෙ භික්ඛූ එතදවොච – “මා ඛො තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා ‘නාම්හ ආපන්නා, නාම්හ ආපන්නා’ති ආපත්තිං න පටිකාතබ්බං මඤ්ඤිත්ථ”.

“ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපත්තිං ආපන්නො හොති. සො තස්සා ආපත්තියා අනාපත්තිදිට්ඨි හොති, අඤ්ඤෙ භික්ඛූ තස්සා ආපත්තියා ආපත්තිදිට්ඨිනො හොන්ති. සො චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛු තෙ භික්ඛූ එවං ජානාති – ‘ඉමෙ ඛො ආයස්මන්තො [ආයස්මන්තා (ක.)] බහුස්සුතා ආගතාගමා ධම්මධරා විනයධරා මාතිකාධරා පණ්ඩිතා බ්‍යත්තා මෙධාවිනො ලජ්ජිනො කුක්කුච්චකා සික්ඛාකාමා, නාලං මමං වා කාරණා අඤ්ඤෙසං වා කාරණා ඡන්දා දොසා මොහා භයා අගතිං ගන්තුං. සචෙ මං ඉමෙ භික්ඛූ ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිපිස්සන්ති , න මයා සද්ධිං උපොසථං කරිස්සන්ති, විනා මයා උපොසථං කරිස්සන්ති, භවිස්සති සඞ්ඝස්ස තතොනිදානං භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො විවාදො සඞ්ඝභෙදො සඞ්ඝරාජි සඞ්ඝවවත්ථානං සඞ්ඝනානාකරණ’න්ති, භෙදගරුකෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා පරෙසම්පි සද්ධාය සා ආපත්ති දෙසෙතබ්බා.

“ඉධ පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපත්තිං ආපන්නො හොති. සො තස්සා ආපත්තියා අනාපත්තිදිට්ඨි හොති, අඤ්ඤෙ භික්ඛූ තස්සා ආපත්තියා ආපත්තිදිට්ඨිනො හොන්ති. සො චෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛු තෙ භික්ඛූ එවං ජානාති – ‘ඉමෙ ඛො ආයස්මන්තො බහුස්සුතා ආගතාගමා ධම්මධරා විනයධරා මාතිකාධරා පණ්ඩිතා බ්‍යත්තා මෙධාවිනො ලජ්ජිනො කුක්කුච්චකා සික්ඛාකාමා, නාලං මමං වා කාරණා අඤ්ඤෙසං වා කාරණා ඡන්දා දොසා මොහා භයා අගතිං ගන්තුං. සචෙ මං ඉමෙ භික්ඛූ ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිපිස්සන්ති, න මයා සද්ධිං පවාරෙස්සන්ති , විනා මයා පවාරෙස්සන්ති. න මයා සද්ධිං සඞ්ඝකම්මං කරිස්සන්ති, විනා මයා සඞ්ඝකම්මං කරිස්සන්ති. න මයා සද්ධිං ආසනෙ නිසීදිස්සන්ති, විනා මයා ආසනෙ නිසීදිස්සන්ති. න මයා සද්ධිං යාගුපානෙ නිසීදිස්සන්ති, විනා මයා යාගුපානෙ නිසීදිස්සන්ති. න මයා සද්ධිං භත්තග්ගෙ නිසීදිස්සන්ති විනා මයා භත්තග්ගෙ නිසීදිස්සන්ති. න මයා සද්ධිං එකච්ඡන්නෙ වසිස්සන්ති, විනා මයා එකච්ඡන්නෙ වසිස්සන්ති. න මයා සද්ධිං යථාවුඩ්ඪං අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං අඤ්ජලිකම්මං සාමීචිකම්මං කරිස්සන්ති, විනා මයා යථාවුඩ්ඪං අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං අඤ්ජලිකම්මං සාමීචිකම්මං කරිස්සන්ති, භවිස්සති සඞ්ඝස්ස තතොනිදානං භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො විවාදො සඞ්ඝභෙදො සඞ්ඝරාජි සඞ්ඝවවත්ථානං සඞ්ඝනානාකරණ’න්ති , භෙදගරුකෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා පරෙසම්පි සද්ධාය සා ආපත්ති දෙසෙතබ්බා”ති. අථ ඛො භගවා උක්ඛිත්තානුවත්තකානං භික්ඛූනං එතමත්ථං භාසිත්වා උට්ඨායාසනා පක්කාමි.

455. තෙන ඛො පන සමයෙන උක්ඛිත්තානුවත්තකා භික්ඛූ තත්ථෙව අන්තොසීමාය උපොසථං කරොන්ති, සඞ්ඝකම්මං කරොන්ති. උක්ඛෙපකා පන භික්ඛූ නිස්සීමං ගන්ත්වා උපොසථං කරොන්ති, සඞ්ඝකම්මං කරොන්ති. අථ ඛො අඤ්ඤතරො උක්ඛෙපකො භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො සො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච – “තෙ, භන්තෙ, උක්ඛිත්තානුවත්තකා භික්ඛූ තත්ථෙව අන්තොසීමාය උපොසථං කරොන්ති, සඞ්ඝකම්මං කරොන්ති. මයං පන උක්ඛෙපකා භික්ඛූ නිස්සීමං ගන්ත්වා උපොසථං කරොම, සඞ්ඝකම්මං කරොමා”ති. “තෙ චෙ, භික්ඛු, උක්ඛිත්තානුවත්තකා භික්ඛූ තත්ථෙව අන්තොසීමාය උපොසථං කරිස්සන්ති, සඞ්ඝකම්මං කරිස්සන්ති, යථා මයා

ञत्ति च अनुस्सावना च पञ्ञत्ता, तेसं तानि कम्मानि धम्मिकानि कम्मानि भविस्स''न्ति अकुप्पानि ठानारहानि. तुम्हे चे, भिक्खु, उक्खेपका भिक्खू तत्थेव अन्तोसीमाय उपोसथं करिस्सथ, सङ्घकम्मं करिस्सथ, यथा मया ञत्ति च अनुस्सावना च पञ्ञत्ता, तुम्हाकम्पि तानि कम्मानि धम्मिकानि कम्मानि भविस्सन्ति अकुप्पानि ठानारहानि. तं किस्स हेतु? नानासंवासका एते [ते (स्या.)] भिक्खू [भिक्खु (सी. स्या.)] तुम्हेहि, तुम्हे च तेहि नानासंवासका.

''द्वेमा, भिक्खु, नानासंवासकभूमियो – अत्तना वा अत्तानं नानासंवासकं करोति, समग्गो वा नं सङ्घो उक्खिपति अदस्सने वा अप्पटिकम्मे वा अप्पटिनिस्सग्गे वा. इमा खो, भिक्खु, द्वे नानासंवासकभूमियो. द्वेमा, भिक्खु, समानसंवासकभूमियो – अत्तना वा अत्तानं समानसंवासं करोति, समग्गो वा नं सङ्घो उक्खित्तं ओसारेति अदस्सने वा अप्पटिकम्मे वा अप्पटिनिस्सग्गे वा. इमा खो, भिक्खु, द्वे समानसंवासकभूमियो''ति.

456. तेन खो पन समयेन भिक्खू भत्तग्गे अन्तरघरे भण्डनजाता कलहजाता विवादापन्ना अञ्ञमञ्ञं अननुलोमिकं कायकम्मं वचीकम्मं उपदंसेन्ति, हत्थपरामासं करोन्ति. मनुस्सा उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – ''कथञ्हि नाम समणा सक्यपुत्तिया भत्तग्गे अन्तरघरे भण्डनजाता कलहजाता विवादापन्ना अञ्ञमञ्ञं अननुलोमिकं कायकम्मं वचीकम्मं उपदंसेस्सन्ति, हत्थपरामासं करिस्सन्ती''ति. अस्सोसुं खो भिक्खू तेसं मनुस्सानं उज्झायन्तानं खिय्यन्तानं विपाचेन्तानं. ये ते भिक्खू अप्पिच्छा ते उज्झायन्ति खिय्यन्ति विपाचेन्ति – ''कथञ्हि नाम भिक्खू भत्तग्गे अन्तरघरे भण्डनजाता कलहजाता विवादापन्ना अञ्ञमञ्ञं अननुलोमिकं कायकम्मं वचीकम्मं उपदंसेस्सन्ति , हत्थपरामासं करिस्सन्ती''ति. अथ खो ते भिक्खू भगवतो एतमत्थं आरोचेसुं…पे.… ''सच्चं किर, भिक्खवे, भिक्खू भत्तग्गे अन्तरघरे भण्डनजाता…पे.… हत्थपरामासं करोन्ती''ति? ''सच्चं, भगवा''ति. विगरहि बुद्धो भगवा…पे.… विगरहित्वा धम्मिं कथं कत्वा भिक्खू आमन्तेसि – ''भिन्ने, भिक्खवे, सङ्घे अधम्मियायमाने [अधम्मीयमाने (सी. स्या. कत्थचि) अधम्मीयमाने (क.)] असम्मोदिकाय वत्तमानाय [-''असम्मोदिकावत्तमानाय'' इति अट्ठकथायं संवण्णेतब्बपाठो] 'एत्तावता न अञ्ञमञ्ञं अननुलोमिकं कायकम्मं वचीकम्मं उपदंसेस्साम, हत्थपरामासं करिस्सामा'ति आसने निसीदितब्बं. भिन्ने, भिक्खवे, सङ्घे धम्मियायमाने सम्मोदिकाय वत्तमानाय आसनन्तरिकाय निसीदितब्ब''न्ति.

457. [म. नि. 3.236 थोकं विसदिसं] तेन खो पन समयेन भिक्खू सङ्घमज्झे भण्डनजाता कलहजाता विवादापन्ना अञ्ञमञ्ञं मुखसत्तीहि वितुदन्ता विहरन्ति. ते न सक्कोन्ति तं अधिकरणं वूपसमेतुं. अथ खो अञ्ञतरो भिक्खु येन भगवा तेनुपसङ्कमि, उपसङ्कमित्वा भगवन्तं अभिवादेत्वा एकमन्तं अट्ठासि. एकमन्तं ठितो खो सो भिक्खु भगवन्तं एतदवोच – ''इध, भन्ते, भिक्खू सङ्घमज्झे भण्डनजाता कलहजाता विवादापन्ना अञ्ञमञ्ञं मुखसत्तीहि वितुदन्ता विहरन्ति. ते न सक्कोन्ति तं अधिकरणं वूपसमेतुं. साधु, भन्ते, भगवा येन ते भिक्खू तेनुपसङ्कमतु अनुकम्पं उपादाया''ति. अधिवासेसि भगवा तुण्हीभावेन. अथ खो भगवा येन ते भिक्खू तेनुपसङ्कमि, उपसङ्कमित्वा पञ्ञत्ते आसने निसीदि, निसज्ज खो भगवा ते भिक्खू एतदवोच – ''अलं, भिक्खवे, मा भण्डनं मा कलहं मा विग्गहं मा विवाद''न्ति. एवं वुत्ते अञ्ञतरो अधम्मवादी भिक्खु भगवन्तं एतदवोच – ''आगमेतु, भन्ते, भगवा धम्मस्सामी; अप्पोस्सुक्को, भन्ते, भगवा दिट्ठधम्मसुखविहारमनुयुत्तो विहरतु. मयमेतेन भण्डनेन कलहेन विग्गहेन विवादेन पञ्ञायिस्सामा''ति. दुतियम्पि खो भगवा ते भिक्खू एतदवोच – ''अलं, भिक्खवे, मा भण्डनं मा कलहं मा विग्गहं मा विवाद''न्ति. दुतियम्पि खो सो अधम्मवादी भिक्खु भगवन्तं एतदवोच – ''आगमेतु , भन्ते, भगवा धम्मस्सामी; अप्पोस्सुक्को, भन्ते , भगवा दिट्ठधम्मसुखविहारमनुयुत्तो विहरतु. मयमेतेन भण्डनेन कलहेन विग्गहेन विवादेन पञ्ञायिस्सामा''ति.

कोसम्बकविवादकथा निट्ठिता.

272. दीघावुवत्थु

458. अथ खो भगवा भिक्खू आमन्तेसि – ''भूतपुब्बं, भिक्खवे, बाराणसियं [वजिरबुद्धिटीका ओलोकेतब्बा] ब्रह्मदत्तो नाम कासिराजा अहोसि अड्ढो महद्धनो महाभोगो महब्बलो महावाहनो महाविजितो परिपुण्णकोसकोट्ठागारो. दीघीति नाम कोसलराजा अहोसि दलिद्दो अप्पधनो अप्पभोगो अप्पबलो अप्पवाहनो अप्पविजितो अपरिपुण्णकोसकोट्ठागारो. अथ खो, भिक्खवे, ब्रह्मदत्तो कासिराजा चतुरङ्गिनिं सेनं सन्नय्हित्वा दीघीतिं कोसलराजानं अब्भुय्यासि. अस्सोसि खो, भिक्खवे, दीघीति कोसलराजा – ''ब्रह्मदत्तो किर कासिराजा चतुरङ्गिनिं सेनं सन्नय्हित्वा ममं अब्भुय्यातो''ति. अथ खो, भिक्खवे, दीघीतिस्स कोसलरञ्ञो एतदहोसि – ''ब्रह्मदत्तो खो कासिराजा अड्ढो महद्धनो महाभोगो महब्बलो महावाहनो महाविजितो परिपुण्णकोसकोट्ठागारो, अहं पनम्हि दलिद्दो अप्पधनो अप्पभोगो अप्पबलो अप्पवाहनो अप्पविजितो अपरिपुण्णकोसकोट्ठागारो, नाहं पटिबलो ब्रह्मदत्तेन कासिरञ्ञा एकसङ्घातम्पि सहितुं. यंनूनाहं पटिकच्चेव नगरम्हा निप्पतेय्य''न्ति.

අථ ඛො, භික්ඛවෙ, දීඝීති කොසලරාජා මහෙසිං ආදාය පටිකච්චෙව නගරම්හා නිප්පති. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා දීඝීතිස්ස කොසලරඤ්ඤො බලඤ්ච වාහනඤ්ච ජනපදඤ්ච කොසඤ්ච කොට්ඨාගාරඤ්ච අභිවිජිය අජ්ඣාවසති. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, දීඝීති කොසලරාජා සපජාපතිකො යෙන වාරාණසී තෙන පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන යෙන බාරාණසී තදවසරි. තත්‍ර සුදං, භික්ඛවෙ, දීඝීති කොසලරාජා සපජාපතිකො බාරාණසියං අඤ්ඤතරස්මිං පච්චන්තිමෙ ඔකාසෙ කුම්භකාරනිවෙසනෙ අඤ්ඤාතකවෙසෙන පරිබ්බාජකච්ඡන්නෙන පටිවසති. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, දීඝීතිස්ස කොසලරඤ්ඤො මහෙසී නචිරස්සෙව ගබ්භිනී අහොසි. තස්සා එවරූපො දොහළො උප්පන්නො හොති – ''ඉච්ඡති සූරියස්ස උග්ගමනකාලෙ චතුරඞ්ගිනිං සෙනං සන්නද්ධං වම්මිකං සුභූමෙ ඨිතං පස්සිතුං , ඛග්ගානඤ්ච ධොවනං පාතුං''. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, දීඝීතිස්ස කොසලරඤ්ඤො මහෙසී දීඝීතිං කොසලරාජානං එතදවොච – ''ගබ්භිනීම්හි, දෙව. තස්සා මෙ එවරූපො දොහළො උප්පන්නො – ඉච්ඡාමි සූරියස්ස උග්ගමනකාලෙ චතුරඞ්ගිනිං සෙනං සන්නද්ධං වම්මිකං [වම්මිතං (සී.)] සුභූමෙ ඨිතං පස්සිතුං, ඛග්ගානඤ්ච ධොවනං පාතු''න්ති. ''කුතො, දෙවි, අම්හාකං දුග්ගතානං චතුරඞ්ගිනී සෙනා සන්නද්ධා වම්මිකා සුභූමෙ ඨිතා, ඛග්ගානඤ්ච ධොවනං පාතු''න්ති [ඛග්ගානඤ්ච ධොවනන්ති (සී. ස්‍යා.)] ''සචාහං, දෙව, න ලභිස්සාමි, මරිස්සාමී''ති.

459. තෙන ඛො පන සමයෙන, බ්‍රහ්මදත්තස්ස කාසිරඤ්ඤො පුරොහිතො බ්‍රාහ්මණො දීඝීතිස්ස කොසලරඤ්ඤො සහායො හොති . අථ ඛො, භික්ඛවෙ, දීඝීති කොසලරාජා යෙන බ්‍රහ්මදත්තස්ස කාසිරඤ්ඤො පුරොහිතො බ්‍රාහ්මණො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා බ්‍රහ්මදත්තස්ස කාසිරඤ්ඤො පුරොහිතං බ්‍රාහ්මණං එතදවොච – ''සඛී තෙ, සම්ම, ගබ්භිනී. තස්සා එවරූපො දොහළො උප්පන්නො – ඉච්ඡති සූරියස්ස උග්ගමනකාලෙ චතුරඞ්ගිනිං සෙනං සන්නද්ධං වම්මිකං සුභූමෙ ඨිතං පස්සිතුං, ඛග්ගානඤ්ච ධොවනං පාතු''න්ති. ''තෙන හි, දෙව, මයම්පි දෙවිං පස්සාමා''ති. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, දීඝීතිස්ස කොසලරඤ්ඤො මහෙසී යෙන බ්‍රහ්මදත්තස්ස කාසිරඤ්ඤො පුරොහිතො බ්‍රාහ්මණො තෙනුපසඞ්කමි. අද්දසා ඛො, භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තස්ස කාසිරඤ්ඤො පුරොහිතො බ්‍රාහ්මණො දීඝීතිස්ස කොසලරඤ්ඤො මහෙසිං දූරතොව ආගච්ඡන්තිං, දිස්වාන උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා යෙන දීඝීතිස්ස කොසලරඤ්ඤො මහෙසී තෙනඤ්ජලිං පණාමෙත්වා තික්ඛත්තුං උදානං උදානෙසි – ''කොසලරාජා වත භො කුච්ඡිගතො, කොසලරාජා වත භො කුච්ඡිගතො''ති. අත්තමනා [අවිමනා (සී. ස්‍යා. කත්ථචි)], දෙවි, හොහි. ලච්ඡසි සූරියස්ස උග්ගමනකාලෙ චතුරඞ්ගිනිං සෙනං සන්නද්ධං වම්මිකං සුභූමෙ ඨිතං පස්සිතුං, ඛග්ගානඤ්ච ධොවනං පාතුන්ති.

අථ ඛො, භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තස්ස කාසිරඤ්ඤො පුරොහිතො බ්‍රාහ්මණො යෙන බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා බ්‍රහ්මදත්තං කාසිරාජානං එතදවොච – ''තථා, දෙව, නිමිත්තානි දිස්සන්ති, ස්වෙ සූරියුග්ගමනකාලෙ චතුරඞ්ගිනී සෙනා සන්නද්ධා වම්මිකා සුභූමෙ තිට්ඨතු, ඛග්ගා ච ධොවියන්තූ''ති. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා මනුස්සෙ ආණාපෙසි – ''යථා, භණෙ, පුරොහිතො බ්‍රාහ්මණො ආහ තථා කරොථා''ති. අලභි ඛො, භික්ඛවෙ, දීඝීතිස්ස කොසලරඤ්ඤො මහෙසී සූරියස්ස උග්ගමනකාලෙ චතුරඞ්ගිනිං සෙනං සන්නද්ධං වම්මිකං සුභූමෙ ඨිතං පස්සිතුං, ඛග්ගානඤ්ච ධොවනං පාතුං. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, දීඝීතිස්ස කොසලරඤ්ඤො මහෙසී තස්ස ගබ්භස්ස පරිපාකමන්වාය පුත්තං විජායි. තස්ස දීඝාවූති නාමං අකංසු. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, දීඝාවු කුමාරො නචිරස්සෙව විඤ්ඤුතං පාපුණි. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, දීඝීතිස්ස කොසලරඤ්ඤො එතදහොසි – ''අයං ඛො බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා බහුනො අම්හාකං අනත්ථස්ස කාරකො, ඉමිනා අම්හාකං බලඤ්ච වාහනඤ්ච ජනපදො ච කොසො ච කොට්ඨාගාරඤ්ච අච්ඡින්නං, සචායං අම්හෙ ජානිස්සති, සබ්බෙව තයො ඝාතාපෙස්සති, යංනූනාහං දීඝාවුං කුමාරං බහිනගරෙ වාසෙය්‍ය''න්ති. අථ ඛො භික්ඛවෙ දීඝීති කොසලරාජා දීඝාවුං කුමාරං බහිනගරෙ වාසෙසි. අථ ඛො භික්ඛවෙ දීඝාවු කුමාරො බහිනගරෙ පටිවසන්තො නචිරස්සෙව සබ්බසිප්පානි සික්ඛි.

460. තෙන ඛො පන සමයෙන දීඝීතිස්ස කොසලරඤ්ඤො කප්පකො බ්‍රහ්මදත්තෙ කාසිරඤ්ඤෙ පටිවසති. අද්දසා ඛො, භික්ඛවෙ, දීඝීතිස්ස කොසලරඤ්ඤො කප්පකො දීඝීතිං කොසලරාජානං සපජාපතිකං බාරාණසියං අඤ්ඤතරස්මිං පච්චන්තිමෙ ඔකාසෙ කුම්භකාරනිවෙසනෙ අඤ්ඤාතකවෙසෙන පරිබ්බාජකච්ඡන්නෙන පටිවසන්තං, දිස්වාන යෙන බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා බ්‍රහ්මදත්තං කාසිරාජානං එතදවොච – ''දීඝීති, දෙව, කොසලරාජා සපජාපතිකො බාරාණසියං අඤ්ඤතරස්මිං පච්චන්තිමෙ ඔකාසෙ කුම්භකාරනිවෙසනෙ අඤ්ඤාතකවෙසෙන පරිබ්බාජකච්ඡන්නෙන පටිවසතී''ති. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා මනුස්සෙ ආණාපෙසි – ''තෙන හි, භණෙ, දීඝීතිං කොසලරාජානං සපජාපතිකං ආනෙථා''ති. ''එවං, දෙවා''ති ඛො, භික්ඛවෙ, තෙ මනුස්සා බ්‍රහ්මදත්තස්ස කාසිරඤ්ඤො පටිස්සුත්වා දීඝීතිං කොසලරාජානං සපජාපතිකං ආනෙසුං. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා මනුස්සෙ ආණාපෙසි – ''තෙන හි, භණෙ, දීඝීතිං කොසලරාජානං සපජාපතිකං දළ්හාය රජ්ජුයා පච්ඡාබාහං ගාළ්හබන්ධනං බන්ධිත්වා ඛුරමුණ්ඩං කරිත්වා ඛරස්සරෙන පණවෙන රථිකාය රථිකං සිඞ්ඝාටකෙන සිඞ්ඝාටකං පරිනෙත්වා දක්ඛිණෙන ද්වාරෙන නික්ඛාමෙත්වා දක්ඛිණතො නගරස්ස චතුධා ඡින්දිත්වා චතුද්දිසා බිලානි නික්ඛිපථා''ති. ''එවං, දෙවා''ති ඛො, භික්ඛවෙ, තෙ මනුස්සා බ්‍රහ්මදත්තස්ස කාසිරඤ්ඤො පටිස්සුත්වා දීඝීතිං කොසලරාජානං සපජාපතිකං දළ්හාය රජ්ජුයා පච්ඡාබාහං ගාළ්හබන්ධනං බන්ධිත්වා ඛුරමුණ්ඩං කරිත්වා ඛරස්සරෙන පණවෙන රථිකාය රථිකං සිඞ්ඝාටකෙන සිඞ්ඝාටකං පරිනෙන්ති.

අථ ඛො, භික්ඛවෙ, දීඝාවුස්ස කුමාරස්ස එතදහොසි – ''චිරංදිට්ඨා ඛො මෙ මාතාපිතරො. යංනූනාහං මාතාපිතරො පස්සෙය්‍ය''න්ති. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, දීඝාවු කුමාරො බාරාණසිං පවිසිත්වා අද්දස මාතාපිතරො දළ්හාය රජ්ජුයා පච්ඡාබාහං ගාළ්හබන්ධනං බන්ධිත්වා ඛුරමුණ්ඩං කරිත්වා ඛරස්සරෙන පණවෙන රථිකාය රථිකං සිඞ්ඝාටකෙන

සිඞ්ඝාටකං පරිනෙන්තෙ, දිස්වාන යෙන මාතාපිතරො තෙනුපසඞ්කමි. අද්දසා ඛො, භික්ඛවෙ, දීඝීති කොසලරාජා දීඝාවුං කුමාරං දූරතොව ආගච්ඡන්තං; දිස්වාන දීඝාවුං කුමාරං එතදවොච – ‘‘මා ඛො ත්වං, තාත දීඝාවු, දීඝං පස්ස, මා රස්සං. න හි, තාත දීඝාවු, වෙරෙන වෙරා සම්මන්ති; අවෙරෙන හි, තාත දීඝාවු, වෙරා සම්මන්තී’’ති. එවං වුත්තෙ, භික්ඛවෙ, තෙ මනුස්සා දීඝීතිං කොසලරාජානං එතදවොචුං – ‘‘උම්මත්තකො අයං දීඝීති කොසලරාජා විප්පලපති. කො ඉමස්ස දීඝාවු? කං අයං එවමාහ – ‘මා ඛො ත්වං, තාත දීඝාවු, දීඝං පස්ස, මා රස්සං. න හි, තාත දීඝාවු, වෙරෙන වෙරා සම්මන්ති; අවෙරෙන හි, තාත දීඝාවු, වෙරා සම්මන්තී’’ති. ‘‘නාහං, භණෙ, උම්මත්තකො විප්පලපාමි, අපි ච යො විඤ්ඤූ සො විභාවෙස්සතී’’ති. දුතියම්පි ඛො, භික්ඛවෙ...පෙ.... තතියම්පි ඛො, භික්ඛවෙ, දීඝීති කොසලරාජා දීඝාවුං කුමාරං එතදවොච – ‘‘මා ඛො ත්වං, තාත දීඝාවු, දීඝං පස්ස, මා රස්සං. න හි, තාත දීඝාවු, වෙරෙන වෙරා සම්මන්ති; අවෙරෙන හි, තාත දීඝාවු, වෙරා සම්මන්තී’’ති. තතියම්පි ඛො, භික්ඛවෙ, තෙ මනුස්සා දීඝීතිං කොසලරාජානං එතදවොචුං – ‘‘උම්මත්තකො අයං දීඝීති කොසලරාජා විප්පලපති. කො ඉමස්ස දීඝාවු ? කං අයං එවමාහ – මා ඛො ත්වං, තාත දීඝාවු, දීඝං පස්ස, මා රස්සං. න හි, තාත දීඝාවු, වෙරෙන වෙරා සම්මන්ති; අවෙරෙන හි, තාත දීඝාවු, වෙරා සම්මන්තී’’ති. ‘‘නාහං, භණෙ, උම්මත්තකො විප්පලපාමි, අපි ච යො විඤ්ඤූ සො විභාවෙස්සතී’’ති. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, තෙ මනුස්සා දීඝීතිං කොසලරාජානං සපජාපතිකං රථිකාය රථිකං සිඞ්ඝාටකෙන සිඞ්ඝාටකං පරිනෙත්වා දක්ඛිණෙන ද්වාරෙන නික්ඛාමෙත්වා දක්ඛිණතො නගරස්ස චතුධා ඡින්දිත්වා චතුද්දිසා බිලානි නික්ඛිපිත්වා ගුම්බං ඨපෙත්වා පක්කමිංසු. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, දීඝාවු කුමාරො බාරාණසිං පවිසිත්වා සුරං නීහරිත්වා ගුම්බියෙ පායෙසි. යදා තෙ මත්තා අහෙසුං පතිතා, අථ කට්ඨානි සංකඩ්ඪිත්වා චිතකං කරිත්වා මාතාපිතූනං සරීරං චිතකං ආරොපෙත්වා අග්ගිං දත්වා පඤ්ජලිකො තික්ඛත්තුං චිතකං පදක්ඛිණං අකාසි.

461. තෙන ඛො පන සමයෙන බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා උපරිපාසාදවරගතො හොති. අද්දසා ඛො, භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා දීඝාවුං කුමාරං පඤ්ජලිකං තික්ඛත්තුං චිතකං පදක්ඛිණං කරොන්තං, දිස්වානස්ස එතදහොසි – ‘‘නිස්සංසයං ඛො සො මනුස්සො දීඝීතිස්ස කොසලරඤ්ඤො ඤාති වා සාලොහිතො වා, අහො මෙ අනත්ථතො, න හි නාම මෙ කොචි ආරොචෙස්සතී’’ති. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, දීඝාවු කුමාරො අරඤ්ඤං ගන්ත්වා යාවදත්ථං කන්දිත්වා රොදිත්වා ඛප්පං [බප්පං (සී. ස්‍යා.)] පුඤ්ඡිත්වා බාරාණසිං පවිසිත්වා අන්තෙපුරස්ස සාමන්තා හත්ථිසාලං ගන්ත්වා හත්ථාචරියං එතදවොච – ‘‘ඉච්ඡාමහං, ආචරිය, සිප්පං සික්ඛිතු’’න්ති. ‘‘තෙන හි, භණෙ මාණවක, සික්ඛස්සූ’’ති. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, දීඝාවු කුමාරො රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය හත්ථිසාලායං මඤ්ජුනා සරෙන ගායි, වීණඤ්ච වාදෙසි. අස්සොසි ඛො, භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය හත්ථිසාලායං මඤ්ජුනා සරෙන ගීතං වීණඤ්ච වාදිතං, සුත්වාන මනුස්සෙ පුච්ඡි – ‘‘කො, භණෙ, රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය හත්ථිසාලායං මඤ්ජුනා සරෙන ගායි, වීණඤ්ච වාදෙසී’’ති? ‘‘අමුකස්ස, දෙව, හත්ථාචරියස්ස අන්තෙවාසී මාණවකො රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය හත්ථිසාලායං මඤ්ජුනා සරෙන ගායි, වීණඤ්ච වාදෙසී’’ති. ‘‘තෙන හි, භණෙ, තං මාණවකං ආනෙථා’’ති. ‘‘එවං, දෙවා’’ති ඛො, භික්ඛවෙ, තෙ මනුස්සා බ්‍රහ්මදත්තස්ස කාසිරඤ්ඤො පටිස්සුත්වා දීඝාවුං කුමාරං ආනෙසුං. ‘‘ත්වං භණෙ මාණවක, රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය හත්ථිසාලායං මඤ්ජුනා සරෙන ගායි, වීණඤ්ච වාදෙසී’’ති? ‘‘එවං, දෙවා’’ති. ‘‘තෙන හි ත්වං, භණෙ මාණවක, ගායස්සු, වීණඤ්ච වාදෙහී’’ති. ‘‘එවං, දෙවා’’ති ඛො, භික්ඛවෙ, දීඝාවු කුමාරො බ්‍රහ්මදත්තස්ස කාසිරඤ්ඤො පටිස්සුත්වා ආරාධාපෙක්ඛො මඤ්ජුනා සරෙන ගායි , වීණඤ්ච වාදෙසි. ‘‘ත්වං, භණෙ මාණවක, මං උපට්ඨහා’’ති. ‘‘එවං, දෙවා’’ති ඛො, භික්ඛවෙ, දීඝාවු කුමාරො බ්‍රහ්මදත්තස්ස කාසිරඤ්ඤො පච්චස්සොසි. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, දීඝාවු කුමාරො බ්‍රහ්මදත්තස්ස කාසිරඤ්ඤො පුබ්බුට්ඨායී අහොසි පච්ඡානිපාතී කිඞ්කාරපටිස්සාවී මනාපචාරී පියවාදී. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා දීඝාවුං කුමාරං නචිරස්සෙව අබ්භන්තරිමෙ විස්සාසිකට්ඨානෙ ඨපෙසි.

462. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා දීඝාවුං කුමාරං එතදවොච – ‘‘තෙන හි, භණෙ මාණවක, රථං යොජෙහි, මිගවං ගමිස්සාමා’’ති. ‘‘එවං, දෙවා’’ති ඛො, භික්ඛවෙ, දීඝාවු කුමාරො බ්‍රහ්මදත්තස්ස කාසිරඤ්ඤො පටිස්සුත්වා රථං යොජෙත්වා බ්‍රහ්මදත්තං කාසිරාජානං එතදවොච – ‘‘යුත්තො ඛො තෙ, දෙව, රථො, යස්ස දානි කාලං මඤ්ඤසී’’ති. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා රථං අභිරුහි. දීඝාවු කුමාරො රථං පෙසෙසි. තථා තථා රථං පෙසෙසි යථා යථා අඤ්ඤෙනෙව සෙනා අගමාසි අඤ්ඤෙනෙව රථො. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා දූරං ගන්ත්වා දීඝාවුං කුමාරං එතදවොච – ‘‘තෙන හි, භණෙ මාණවක, රථං මුඤ්චස්සු, කිලන්තොම්හි, නිපජ්ජිස්සාමී’’ති. ‘‘එවං, දෙවා’’ති ඛො, භික්ඛවෙ, දීඝාවු කුමාරො බ්‍රහ්මදත්තස්ස කාසිරඤ්ඤො පටිස්සුත්වා රථං මුඤ්චිත්වා පථවියං පල්ලඞ්කෙන නිසීදි. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා දීඝාවුස්ස කුමාරස්ස උච්ඡඞ්ගෙ සීසං කත්වා සෙය්‍යං කප්පෙසි. තස්ස කිලන්තස්ස මුහුත්තකෙනෙව නිද්දා ඔක්කමි. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, දීඝාවුස්ස කුමාරස්ස එතදහොසි – ‘‘අයං ඛො බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා බහුනො අම්හාකං අනත්ථස්ස කාරකො. ඉමිනා අම්හාකං බලඤ්ච වාහනඤ්ච ජනපදො ච කොසො ච කොට්ඨාගාරඤ්ච අච්ඡින්නං. ඉමිනා ච මෙ මාතාපිතරො හතා. අයං ඛ්වස්ස කාලො යොහං වෙරං අප්පෙය්‍යා’’න්ති කොසියා ඛග්ගං නිබ්බාහි. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, දීඝාවුස්ස කුමාරස්ස එතදහොසි – ‘‘පිතා ඛො මං මරණකාලෙ අවච ‘මා ඛො ත්වං, තාත දීඝාවු, දීඝං පස්ස, මා රස්සං. න හි, තාත දීඝාවු, වෙරෙන වෙරා සම්මන්ති; අවෙරෙන හි, තාත දීඝාවු, වෙරා සම්මන්තී’ති. න ඛො මෙතං පතිරූපං , ය්වාහං පිතුවචනං අතික්කමෙය්‍ය’’න්ති කොසියා ඛග්ගං පවෙසෙසි. දුතියම්පි ඛො, භික්ඛවෙ, දීඝාවුස්ස කුමාරස්ස එතදහොසි – ‘‘අයං ඛො බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා බහුනො අම්හාකං අනත්ථස්ස කාරකො, ඉමිනො අම්හාකං බලඤ්ච වාහනඤ්ච ජනපදො ච කොසො ච කොට්ඨාගාරඤ්ච අච්ඡින්නං, ඉමිනා ච මෙ මාතාපිතරො හතා, අයං ඛ්වස්ස කාලො යොහං වෙරං අප්පෙය්‍යා’’න්ති කොසියා ඛග්ගං නිබ්බාහි. දුතියම්පි ඛො, භික්ඛවෙ, දීඝාවුස්ස කුමාරස්ස එතදහොසි – ‘‘පිතා ඛො මං මරණකාලෙ අවච ‘මා ඛො ත්වං තාත දීඝාවු, දීඝං පස්ස, මා රස්සං, න හි තාත දීඝාවු වෙරෙන වෙරා සම්මන්ති; අවෙරෙන හි, තාත දීඝාවු, වෙරා සම්මන්තී’ති. න ඛො මෙතං පතිරූපං, ය්වාහං පිතුවචනං අතික්කමෙය්‍ය’’න්ති. පුනදෙව කොසියා ඛග්ගං

පවෙසෙසි. තතියම්පි ඛො, භික්ඛවෙ, දීඝාවුස්ස කුමාරස්ස එතදහොසි – ‘‘අයං ඛො බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා බහුනො අම්හාකං අනත්ථස්ස කාරකො. ඉමිනා අම්හාකං බලඤ්ච වාහනඤ්ච ජනපදො ච කොසො ච කොට්ඨාගාරඤ්ච අච්ඡින්නං. ඉමිනා ච මෙ මාතාපිතරො හතා. අයං ඛ්වස්ස කාලො යොහං වෙරං අප්පෙය්‍යා’’න්ති කොසියා ඛග්ගං නිබ්බාහි. තතියම්පි ඛො, භික්ඛවෙ, දීඝාවුස්ස කුමාරස්ස එතදහොසි – ‘‘පිතා ඛො මං මරණකාලෙ අවච ‘මා ඛො ත්වං, තාත දීඝාවු, දීඝං පස්ස, මා රස්සං. න හි, තාත දීඝාවු, වෙරෙන වෙරා සම්මන්ති; අවෙරෙන හි, තාත දීඝාවු, වෙරා සම්මන්තී’ති. න ඛො මෙතං පතිරූපං, ය්වාහං පිතුවචනං අතික්කමෙය්‍ය’’න්ති පුනදෙව කොසියා ඛග්ගං පවෙසෙසි. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා භීතො උබ්බිග්ගො උස්සඞ්කී උත්‍රස්තො සහසා වුට්ඨාසි. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, දීඝාවු කුමාරො බ්‍රහ්මදත්තං කාසිරාජානං එතදවොච – ‘‘කිස්ස ත්වං , දෙව, භීතො උබ්බිග්ගො උස්සඞ්කී උත්‍රස්තො සහසා වුට්ඨාසී’’ති? ඉධ මං, භණෙ මාණවක, දීඝීතිස්ස කොසලරඤ්ඤො පුත්තො දීඝාවු කුමාරො සුපිනන්තෙන ඛග්ගෙන පරිපාතෙසි. තෙනාහං භීතො උබ්බිග්ගො උස්සඞ්කී උත්‍රස්තො සහසා වුට්ඨාසින්ති. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, දීඝාවු කුමාරො වාමෙන හත්ථෙන බ්‍රහ්මදත්තස්ස කාසිරඤ්ඤො සීසං පරාමසිත්වා දක්ඛිණෙන හත්ථෙන ඛග්ගං නිබ්බාහෙත්වා බ්‍රහ්මදත්තං කාසිරාජානං එතදවොච – ‘‘අහං ඛො සො, දෙව, දීඝීතිස්ස කොසලරඤ්ඤො පුත්තො දීඝාවු කුමාරො. බහුනො ත්වං අම්හාකං අනත්ථස්ස කාරකො. තයා අම්හාකං බලඤ්ච වාහනඤ්ච ජනපදො ච කොසො ච කොට්ඨාගාරඤ්ච අච්ඡින්නං. තයා ච මෙ මාතාපිතරො හතා. අයං ඛ්වස්ස කාලො ය්වාහං වෙරං අප්පෙය්‍ය’’න්ති. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා දීඝාවුස්ස කුමාරස්ස පාදෙසු සිරසා නිපතිත්වා දීඝාවුං කුමාරං එතදවොච – ‘‘ජීවිතං මෙ, තාත දීඝාවු, දෙහි. ජීවිතං මෙ, තාත දීඝාවු, දෙහී’’ති. ‘‘ක්‍යාහං උස්සහාමි දෙවස්ස ජීවිතං දාතුං ? දෙවො ඛො මෙ ජීවිතං දදෙය්‍යා’’ති. ‘‘තෙන හි, තාත දීඝාවු, ත්වඤ්චෙව මෙ ජීවිතං දෙහි, අහඤ්ච තෙ ජීවිතං දම්මී’’ති. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො ච කාසිරාජා දීඝාවු ච කුමාරො අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස ජීවිතං අදංසු, පාණිඤ්ච අග්ගහෙසුං, සපථඤ්ච අකංසු අද්දූහාය [අදූහාය, අදුබ්භාය (ක.)].

අථ ඛො, භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා දීඝාවුං කුමාරං එතදවොච – ‘‘තෙන හි, තාත දීඝාවු, රථං යොජෙහි , ගමිස්සාමා’’ති. ‘‘එවං, දෙවා’’ති ඛො, භික්ඛවෙ, දීඝාවු කුමාරො බ්‍රහ්මදත්තස්ස කාසිරඤ්ඤො පටිස්සුත්වා රථං යොජෙත්වා බ්‍රහ්මදත්තං කාසිරාජානං එතදවොච – ‘‘යුත්තො ඛො තෙ, දෙව, රථො, යස්ස දානි කාලං මඤ්ඤසී’’ති. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා රථං අභිරුහි. දීඝාවු කුමාරො රථං පෙසෙසි. තථා තථා රථං පෙසෙසි යථා යථා නචිරස්සෙව සෙනාය සමාගඤ්ඡි. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා බාරාණසිං පවිසිත්වා අමච්චෙ පාරිසජ්ජෙ සන්නිපාතාපෙත්වා එතදවොච – ‘‘සචෙ, භණෙ, දීඝීතිස්ස කොසලරඤ්ඤො පුත්තං දීඝාවුං කුමාරං පස්සෙය්‍යාථ, කින්ති නං කරෙය්‍යාථා’’ති? එකච්චෙ එවමාහංසු – ‘‘මයං, දෙව, හත්ථෙ ඡින්දෙය්‍යාම. මයං, දෙව, පාදෙ ඡින්දෙය්‍යාම. මයං, දෙව, හත්ථපාදෙ ඡින්දෙය්‍යාම. මයං, දෙව, කණ්ණෙ ඡින්දෙය්‍යාම. මයං, දෙව, නාසං ඡින්දෙය්‍යාම. මයං, දෙව, කණ්ණනාසං ඡින්දෙය්‍යාම. මයං, දෙව, සීසං ඡින්දෙය්‍යාමා’’ති. ‘‘අයං ඛො, භණෙ, දීඝීතිස්ස කොසලරඤ්ඤො පුත්තො දීඝාවු කුමාරො. නායං ලබ්භා කිඤ්චි කාතුං. ඉමිනා ච මෙ ජීවිතං දින්නං, මයා ච ඉමස්ස ජීවිතං දින්න’’න්ති.

463. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා දීඝාවුං කුමාරං එතදවොච – ‘‘යං ඛො තෙ, තාත දීඝාවු, පිතා මරණකාලෙ අවච ‘මා ඛො ත්වං, තාත දීඝාවු, දීඝං පස්ස, මා රස්සං. න හි, තාත දීඝාවු, වෙරෙන වෙරා සම්මන්ති; අවෙරෙන හි, තාත දීඝාවු, වෙරා සම්මන්තී’ති, කිං තෙ පිතා සන්ධාය අවචා’’ති? ‘‘යං ඛො මෙ , දෙව, පිතා මරණකාලෙ අවච ‘මා දීඝ’න්ති මා චිරං වෙරං අකාසීති. ඉමං ඛො මෙ, දෙව, පිතා මරණකාලෙ අවච මා දීඝන්ති. යං ඛො මෙ, දෙව, පිතා මරණකාලෙ අවච ‘මා රස්ස’න්ති මා ඛිප්පං මිත්තෙහි භිජ්ජිත්ථා’’ති. ඉමං ඛො මෙ, දෙව, පිතා මරණකාලෙ අවච මා රස්සන්ති. යං ඛො මෙ, දෙව, පිතා මරණකාලෙ අවච ‘‘න හි, තාත දීඝාවු, වෙරෙන වෙරා සම්මන්ති, අවෙරෙන හි, තාත දීඝාවු, වෙරා සම්මන්තී’’ති දෙවෙන මෙ මාතාපිතරො හතාති. සචාහං දෙවං ජීවිතා වොරොපෙය්‍යං, යෙ දෙවස්ස අත්ථකාමා තෙ මං ජීවිතා වොරොපෙය්‍යුං, යෙ මෙ අත්ථකාමා තෙ තෙ ජීවිතා වොරොපෙය්‍යුං – එවං තං වෙරං වෙරෙන න වූපසමෙය්‍ය. ඉදානි ච පන මෙ දෙවෙන ජීවිතං දින්නං, මයා ච දෙවස්ස ජීවිතං දින්නං. එවං තං වෙරං අවෙරෙන වූපසන්තං. ඉමං ඛො මෙ, දෙව, පිතා මරණකාලෙ අවච – න හි, තාත දීඝාවු, වෙරෙන වෙරා සම්මන්ති; අවෙරෙන හි , තාත දීඝාවු, වෙරා සම්මන්තී’’ති. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මදත්තො කාසිරාජා – ‘‘අච්ඡරියං වත භො! අබ්භුතං වත භො! යාව පණ්ඩිතො අයං දීඝාවු කුමාරො, යත්‍ර හි නාම පිතුනො සංඛිත්තෙන භාසිතස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං ආජානිස්සතී’’ති පෙත්තිකං බලඤ්ච වාහනඤ්ච ජනපදඤ්ච කොසඤ්ච කොට්ඨාගාරඤ්ච පටිපාදෙසි, ධීතරඤ්ච අදාසි. තෙසඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, රාජූනං ආදින්නදණ්ඩානං ආදින්නසත්ථානං එවරූපං ඛන්තිසොරච්චං භවිස්සති. ඉධ ඛො පන තං, භික්ඛවෙ , සොභෙථ යං තුම්හෙ එවං ස්වාක්ඛාතෙ ධම්මවිනයෙ පබ්බජිතා සමානා ඛමා ච භවෙය්‍යාථ සොරතා චාති? තතියම්පි ඛො භගවා තෙ භික්ඛූ එතදවොච – ‘‘අලං, භික්ඛවෙ, මා භණ්ඩනං මා කලහං මා විග්ගහං මා විවාද’’න්ති. තතියම්පි ඛො සො අධම්මවාදී භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච – ‘‘ආගමෙතු, භන්තෙ, භගවා ධම්මස්සාමී; අප්පොස්සුක්කො, භන්තෙ, භගවා දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරමනුයුත්තො විහරතු. මයමෙතෙන භණ්ඩනෙන කලහෙන විග්ගහෙන විවාදෙන පඤ්ඤායිස්සාමා’’ති. අථ ඛො භගවා – පරියාදින්නරූපා ඛො ඉමෙ මොඝපුරිසා, නයිමෙ සුකරා සඤ්ඤාපෙතුන්ති – උට්ඨායාසනා පක්කාමි.

දීඝාවුභාණවාරො නිට්ඨිතො පඨමො.

464. [ම. නි. 3.236] අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය කොසම්බිං පිණ්ඩාය පාවිසි. කොසම්බියං පිණ්ඩාය චරිත්වා පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩපාතපටික්කන්තො සෙනාසනං සංසාමෙත්වා පත්තචීවරමාදාය

සඞ්ඝමජ්ඣෙ ඨිතකොව ඉමා ගාථායො අභාසි –

[ම. නි. 3.237] ‘‘පුථුසද්දො සමජනො, න බාලො කොචි මඤ්ඤථ;
සඞ්ඝස්මිං භිජ්ජමානස්මිං, නාඤ්ඤං භියොා අමඤ්ඤරුං.

[ම. නි. 3.237] ‘‘පරිමුට්ඨා පණ්ඩිතාභාසා, වාචාගොචරභාණිනො;
යාවිච්ඡන්ති මුඛායාමං, යෙන නීතා න තං විදූ.

[ම. නි. 3.237] ‘‘අක්කොච්ඡි මං අවධි මං, අජිනි මං අහාසි මෙ;
යෙ ච තං උපනය්හන්ති, වෙරං තෙසං න සම්මති.

[ම. නි. 3.237] ‘‘අක්කොච්ඡි මං අවධි මං, අජිනි මං අහාසි මෙ;
යෙ ච තං නුපනය්හන්ති, වෙරං තෙසූපසම්මති.

[ම. නි. 3.237] ‘‘න හි වෙරෙන වෙරානි, සම්මන්තීධ කුදාචනං;
අවෙරෙන ච සම්මන්ති, එසධම්මො සනන්තනො.

[ම. නි. 3.237] ‘‘පරෙ ච න විජානන්ති, මයමෙත්ථ යමාමසෙ;
යෙ ච තත්ථ විජානන්ති, තතො සම්මන්ති මෙධගා.

[ම. නි. 3.237] ‘‘අට්ඨිච්ඡින්නා පාණහරා, ගවාස්සධනහාරිනො;
රට්ඨං විලුම්පමානානං, තෙසම්පි හොති සඞ්ගති.

‘‘කස්මා තුම්හාක නො සියා;
[ම. නි. 3.237] ‘‘සචෙ ලභෙථ නිපකං සහායං;
සද්ධිංචරං සාධුවිහාරි ධීරං;
අභිභුය්‍ය සබ්බානි පරිස්සයානි;
චරෙය්‍ය තෙනත්තමනො සතීමා.

[ම. නි. 3.237] ‘‘නො චෙ ලභෙථ නිපකං සහායං;
සද්ධිං චරං සාධුවිහාරි ධීරං;
රාජාව රට්ඨං විජිතං පහාය;
එකො චරෙ මාතඞ්ගරඤ්ඤෙව නාගො.

[ම. නි. 3.237] ‘‘එකස්ස චරිතං සෙය්‍යො;
නත්ථි බාලෙ සහායතා;
එකො චරෙ න ච පාපානි කයිරා;
අප්පොස්සුක්කො මාතඞ්ගරඤ්ඤෙව නාගො’’ති.

දීඝාවුවත්ථු නිට්ඨිතං.

273. බාලකලොණකගමනකථා

465. අථ ඛො භගවා සඞ්ඝමජ්ඣෙ ඨිතකොව ඉමා ගාථායො භාසිත්වා යෙන බාලකලොණකගාමො [බාලකලොණකාරගාමො (සී. ස්‍යා.)] තෙනුපසඞ්කමි. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා භගු බාලකලොණකගාමෙ විහරති. අද්දසා ඛො ආයස්මා භගු භගවන්තං දූරතොව ආගච්ඡන්තං, දිස්වාන ආසනං පඤ්ඤපෙසි, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපි, පච්චුග්ගන්ත්වා පත්තචීවරං පටිග්ගහෙසි. නිසීදි භගවා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ, නිසජ්ජ ඛො භගවා පාදෙ පක්ඛාලෙසි. ආයස්මාපි ඛො භගු භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො ආයස්මන්තං භගුං භගවා එතදවොච – ‘‘කච්චි, භික්ඛු, ඛමනීයං; කච්චි යාපනීයං, කච්චි පිණ්ඩකෙන න කිලමසී’’ති? ‘‘ඛමනීයං, භගවා, යාපනීයං, භගවා; න චාහං, භන්තෙ, පිණ්ඩකෙන කිලමාමී’’ති. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං භගුං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජෙත්වා සම්පහංසෙත්වා උට්ඨායාසනා යෙන පාචීනවංසදායො තෙනුපසඞ්කමි.

බාලකලොණකගමනකථා නිට්ඨිතා.

274. පාචීනවංසදායගමනකථා

466. [ම. නි. 1.325 ආදයො පස්සිතබ්බං] තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ච අනුරුද්ධො ආයස්මා ච නන්දියො ආයස්මා ච කිම්ලො [කිම්බිලො (සී.ස්‍යා.)] පාචීනවංසදායෙ විහරන්ති. අද්දසා ඛො දායපාලො භගවන්තං දූරතොව ආගච්ඡන්තං, දිස්වාන භගවන්තං එතදවොච – ''මා, සමණ, එතං දායං පාවිසි. සන්තෙත්ථ තයො කුලපුත්තා අත්තකාමරූපා විහරන්ති. මා තෙසං අඵාසුමකාසී''ති. අස්සොසි ඛො ආයස්මා අනුරුද්ධො දායපාලස්ස භගවතා සද්ධිං මන්තයමානස්ස, සුත්වාන දායපාලං එතදවොච – ''මාවුසො, දායපාල, භගවන්තං වාරෙසි . සත්ථා නො භගවා අනුප්පත්තො''ති. අථ ඛො ආයස්මා අනුරුද්ධො යෙනායස්මා ච නන්දියො ආයස්මා ච කිම්ලො තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තඤ්ච නන්දියං ආයස්මන්තඤ්ච කිම්ලං එතදවොච – ''අභික්කමථායස්මන්තො අභික්කමථායස්මන්තො, සත්ථා නො භගවා අනුප්පත්තො''ති. අථ ඛො ආයස්මා ච අනුරුද්ධො ආයස්මා ච නන්දියො ආයස්මා ච කිම්ලො භගවන්තං පච්චුග්ගන්ත්වා එකො භගවතො පත්තචීවරං පටිග්ගහෙසි, එකො ආසනං පඤ්ඤපෙසි, එකො පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපි. නිසීදි භගවා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ , නිසජ්ජ ඛො භගවා පාදෙ පක්ඛාලෙසි. තෙපි ඛො ආයස්මන්තො භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නං ඛො ආයස්මන්තං අනුරුද්ධං භගවා එතදවොච – ''කච්චි වො, අනුරුද්ධා, ඛමනීයං, කච්චි යාපනීයං; කච්චි පිණ්ඩකෙන න කිලමථා''ති? ''ඛමනීයං භගවා, යාපනීයං භගවා; න ච මයං, භන්තෙ, පිණ්ඩකෙන කිලමාමා''ති.

''කච්චි පන වො අනුරුද්ධා සමග්ගා සම්මොදමානා අවිවදමානා ඛීරොදකීභූතා අඤ්ඤමඤ්ඤං පියචක්ඛූහි සම්පස්සන්තා විහරථා''ති? ''තග්ඝ මයං, භන්තෙ, සමග්ගා සම්මොදමානා අවිවදමානා ඛීරොදකීභූතා අඤ්ඤමඤ්ඤං පියචක්ඛූහි සම්පස්සන්තා විහරාමා''ති. ''යථා කථං පන තුම්හෙ, අනුරුද්ධා, සමග්ගා සම්මොදමානා අවිවදමානා ඛීරොදකීභූතා අඤ්ඤමඤ්ඤං පියචක්ඛූහි සම්පස්සන්තා විහරථා''ති? ''ඉධ මය්හං, භන්තෙ, එවං හොති – 'ලාභා වත මෙ, සුලද්ධං වත මෙ, යොහං එවරූපෙහි සබ්‍රහ්මචාරීහි සද්ධිං විහරාමී'''ති. තස්ස මය්හං, භන්තෙ, ඉමෙසු ආයස්මන්තෙසු මෙත්තං කායකම්මං පච්චුපට්ඨිතං ආවි චෙව රහො ච; මෙත්තං වචීකම්මං… මෙත්තං මනොකම්මං පච්චුපට්ඨිතං ආවි චෙව රහො ච. තස්ස මය්හං, භන්තෙ, එවං හොති – '''යංනූනාහං සකං චිත්තං නික්ඛිපිත්වා ඉමෙසංයෙව ආයස්මන්තානං චිත්තස්ස වසෙන වත්තෙය්‍යා'න්ති. සො ඛො අහං, භන්තෙ, සකං චිත්තං නික්ඛිපිත්වා ඉමෙසංයෙව ආයස්මන්තානං චිත්තස්ස වසෙන වත්තාමි. නානා හි ඛො නො, භන්තෙ, කායා, එකඤ්ච පන මඤ්ඤෙ චිත්ත''න්ති.

ආයස්මාපි ඛො නන්දියො…පෙ…. ආයස්මාපි ඛො කිම්ලො භගවන්තං එතදවොච – ''මය්හම්පි ඛො, භන්තෙ, එවං හොති – 'ලාභා වත මෙ, සුලද්ධං වත මෙ, යොහං එවරූපෙහි සබ්‍රහ්මචාරීහි සද්ධිං විහරාමී'ති. තස්ස මය්හං, භන්තෙ, ඉමෙසු ආයස්මන්තෙසු මෙත්තං කායකම්මං පච්චුපට්ඨිතං ආවි චෙව රහො ච; මෙත්තං වචීකම්මං මෙත්තං මනොකම්මං පච්චුපට්ඨිතං ආවි චෙව රහො ච. තස්ස මය්හං, භන්තෙ, එවං හොති 'යංනූනාහං සකං චිත්තං නික්ඛිපිත්වා ඉමෙසංයෙව ආයස්මන්තානං චිත්තස්ස වසෙන වත්තෙය්‍යා'න්ති. සො ඛො අහං, භන්තෙ, සකං චිත්තං නික්ඛිපිත්වා ඉමෙසංයෙව ආයස්මන්තානං චිත්තස්ස වසෙන වත්තාමි. නානා හි ඛො නො, භන්තෙ, කායා, එකඤ්ච පන මඤ්ඤෙ චිත්තන්ති. එවං ඛො මයං, භන්තෙ, සමග්ගා සම්මොදමානා අවිවදමානා ඛීරොදකීභූතා අඤ්ඤමඤ්ඤං පියචක්ඛූහි සම්පස්සන්තා විහරාමා''ති.

''කච්චි පන වො, අනුරුද්ධා, අප්පමත්තා ආතාපිනො පහිතත්තා විහරථා''ති? ''තග්ඝ මයං, භන්තෙ, අප්පමත්තා ආතාපිනො පහිතත්තා විහරාමා''ති. ''යථා කථං පන තුම්හෙ, අනුරුද්ධා, අප්පමත්තා ආතාපිනො පහිතත්තා විහරථා''ති? ''ඉධ, භන්තෙ, අම්හාකං යො පඨමං ගාමතො පිණ්ඩාය පටික්කමති සො ආසනං පඤ්ඤපෙති, පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපති, අවක්කාරපාතිං ධොවිත්වා උපට්ඨාපෙති, පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති. යො පච්ඡා ගාමතො පිණ්ඩාය පටික්කමති, සචෙ හොති භුත්තාවසෙසො, සචෙ ආකඞ්ඛති භුඤ්ජති, නො චෙ ආකඞ්ඛති අප්පහරිතෙ වා ඡඩ්ඩෙති. අප්පාණකෙ වා උදකෙ ඔපිලාපෙති. සො ආසනං උද්ධරති , පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං පටිසාමෙති, අවක්කාරපාතිං ධොවිත්වා පටිසාමෙති, පානීයං පරිභොජනීයං පටිසාමෙති, භත්තග්ගං සම්මජ්ජති. යො පස්සති පානීයඝටං වා පරිභොජනීයඝටං වා වච්චඝටං වා රිත්තං තුච්ඡං සො උපට්ඨාපෙති. සචස්ස හොති අවිසය්හං, හත්ථවිකාරෙන දුතියං ආමන්තෙත්වා හත්ථවිලඞ්ඝකෙන උපට්ඨාපෙම, න ත්වෙව මයං, භන්තෙ, තප්පච්චයා වාචං භින්දාම. පඤ්චාහිකං ඛො පන මයං, භන්තෙ, සබ්බරත්තිං ධම්මියා කථාය සන්නිසීදාම. එවං ඛො මයං, භන්තෙ, අප්පමත්තා ආතාපිනො පහිතත්තා විහරාමා''ති.

පාචිනවංසදායගමනකථා නිට්ඨිතා.

275. පාලිලෙය්‍යකගමනකථා

467. [උදා. 35 ආදයො ථොකං විසදිසං] අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තඤ්ච අනුරුද්ධං ආයස්මන්තඤ්ච නන්දියං ආයස්මන්තඤ්ච කිම්ලං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජෙත්වා සම්පහංසෙත්වා උට්ඨායාසනා යෙන පාලිලෙය්‍යකං [පාරිලෙය්‍යකං (සී. ස්‍යා.)] තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන පාලිලෙය්‍යකං තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා පාලිලෙය්‍යකෙ විහරති රක්ඛිතවනසණ්ඩෙ භද්දසාලමූලෙ. අථ ඛො භගවතො රහොගතස්ස පටිසල්ලීනස්ස එවං චෙතසො පරිවිතක්කො උදපාදි – ''අහං ඛො පුබ්බෙ ආකිණ්ණො න ඵාසු විහාසිං තෙහි කොසම්බකෙහි [කොසබ්භිකෙහි (ස්‍යා.)] භික්ඛූහි භණ්ඩනකාරකෙහි කලහකාරකෙහි විවාදකාරකෙහි භස්සකාරකෙහි සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකෙහි. සොම්හි එතරහි එකො අදුතියො සුඛං ඵාසු විහරාමි අඤ්ඤත්‍රෙව තෙහි

කොසම්බකෙහි භික්ඛූහි භණ්ඩනකාරකෙහි කලහකාරකෙහි විවාදකාරකෙහි භස්සකාරකෙහි සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකෙහී''ති.

අඤ්ඤතරොපි ඛො හත්ථිනාගො ආකිණ්ණො විහරති හත්ථීහි හත්ථිනීහි හත්ථිකළභෙහි හත්ථිච්ඡාපෙහි, ඡින්නග්ගානි චෙව තිණානි ඛාදති, ඔභග්ගොභග්ගඤ්චස්ස සාඛාභඞ්ගං ඛාදන්ති, ආවිලානි ච පානීයානි පිවති, ඔගාහා චස්ස ඔතිණ්ණස්ස හත්ථිනියො කායං උපනිඝංසන්තියො ගච්ඡන්ති. අථ ඛො තස්ස හත්ථිනාගස්ස එතදහොසි – ''අහං ඛො ආකිණ්ණො විහරාමි හත්ථීහි හත්ථිනීහි හත්ථිකළභෙහි හත්ථිච්ඡාපෙහි, ඡින්නග්ගානි චෙව තිණානි ඛාදාමි, ඔභග්ගොභග්ගඤ්ච මෙ සාඛාභඞ්ගං ඛාදන්ති, ආවිලානි ච පානීයානි පිවාමි, ඔගාහා ච මෙ ඔතිණ්ණස්ස හත්ථිනියො කායං උපනිඝංසන්තියො ගච්ඡන්ති. යංනූනාහං එකොව ගණස්මා වූපකට්ඨො විහරෙය්‍ය''න්ති. අථ ඛො සො හත්ථිනාගො යූථා අපක්කම්ම යෙන පාලිලෙය්‍යකං රක්ඛිතවනසණ්ඩො භද්දසාලමූලං යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා සොණ්ඩාය භගවතො පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙති, අප්පහරිතඤ්ච කරොති. අථ ඛො තස්ස හත්ථිනාගස්ස එතදහොසි – ''අහං ඛො පුබ්බෙ ආකිණ්ණො න ඵාසු විහාසිං හත්ථීහි හත්ථිනීහි හත්ථිකළභෙහි හත්ථිච්ඡාපෙහි, ඡින්නග්ගානි චෙව තිණානි ඛාදිං, ඔභග්ගොභග්ගඤ්ච මෙ සාඛාභඞ්ගං ඛාදිංසු, ආවිලානි ච පානීයානි අපායිං ඔගාහා ච මෙ ඔතිණ්ණස්ස [ඔගාහඤ්චස්ස ඔතිණ්ණස්ස (ස්‍යා.), ඔගාහා චස්ස උත්තිණ්ණස්ස (සී.)] හත්ථිනියො කායං උපනිඝංසන්තියො අගමංසු. සොම්හි එතරහි එකො අදුතියො සුඛං ඵාසු විහරාමි අඤ්ඤත්‍රෙව හත්ථීහි හත්ථිනීහි හත්ථිකළභෙහි හත්ථිච්ඡාපෙහී''ති.

අථ ඛො භගවා අත්තනො ච පවිවෙකං විදිත්වා තස්ස ච හත්ථිනාගස්ස චෙතසා චෙතොපරිවිතක්කමඤ්ඤාය තායං වෙලායං ඉමං උදානං උදානෙසි –

[උදා. 35] ''එතං [එවං (ක.)] නාගස්ස නාගෙන, ඊසාදන්තස්ස හත්ථිනො;
සමෙති චිත්තං චිත්තෙන, යදෙකො රමතී වනෙ''ති.

අථ ඛො භගවා පාලිලෙය්‍යකෙ යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන සාවත්ථි තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන සාවත්ථි තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො කොසම්බකා උපාසකා – ''ඉමෙ ඛො අය්‍යා කොසම්බකා භික්ඛූ බහුනො අම්හාකං අනත්ථස්ස කාරකා . ඉමෙහි උබ්බාළ්හො භගවා පක්කන්තො. හන්ද මයං අය්‍යෙ කොසම්බකෙ භික්ඛූ නෙව අභිවාදෙය්‍යාම, න පච්චුට්ඨෙය්‍යාම, න අඤ්ජලිකම්මං සාමීචිකම්මං කරෙය්‍යාම, න සක්කරෙය්‍යාම, න ගරුං කරෙය්‍යාම, න මානෙය්‍යාම, න භජෙය්‍යාම, න පූජෙය්‍යාම, උපගතානම්පි පිණ්ඩකං න දජ්ජෙය්‍යාම – එවං ඉමෙ අම්හෙහි අසක්කරියමානා අගරුකරියමානා අමානියමානා අභජියමානා අපූජියමානා අසක්කාරපකතා පක්කමිස්සන්ති වා විබ්භමිස්සන්ති වා භගවන්තං වා පසාදෙස්සන්තී''ති. අථ ඛො කොසම්බකා උපාසකා කොසම්බකෙ භික්ඛූ නෙව අභිවාදෙසුං, න පච්චුට්ඨෙසුං, න අඤ්ජලිකම්මං සාමීචිකම්මං අකංසු, න සක්කරිංසු, න ගරුං කරිංසු, න මානෙසුං, න භජෙසුං න පූජෙසුං, උපගතානම්පි පිණ්ඩකං න අදංසු. අථ ඛො කොසම්බකා භික්ඛූ කොසම්බකෙහි උපාසකෙහි අසක්කරියමානා අගරුකරියමානා අමානියමානා අභජියමානා අපූජියමානා අසක්කාරපකතා එවමාහංසු – ''හන්ද මයං, ආවුසො, සාවත්ථිං ගන්ත්වා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං අධිකරණං වූපසමෙය්‍යාමා''ති.

පාලිලෙය්‍යකගමනකථා නිට්ඨිතා.

276. අට්ඨාරසවත්ථුකථා

468. අථ ඛො කොසම්බකා භික්ඛූ සෙනාසනං සංසාමෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන සාවත්ථි තෙනුපසඞ්කමිංසු. අස්සොසි ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො – ''තෙ කිර කොසම්බකා භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා සාවත්ථිං ආගච්ඡන්තී''ති. අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො භගවන්තං එතදවොච – ''තෙ කිර, භන්තෙ, කොසම්බකා භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා සාවත්ථිං ආගච්ඡන්ති. කථාහං, භන්තෙ, තෙසු භික්ඛූසු පටිපජ්ජාමී''ති? ''තෙන හි ත්වං, සාරිපුත්ත, යථා ධම්මො තථා තිට්ඨාහී''ති. ''කථාහං, භන්තෙ, ජානෙය්‍යං ධම්මං වා අධම්මං වා''ති?

අට්ඨාරසහි ඛො, සාරිපුත්ත, වත්ථූහි අධම්මවාදී ජානිතබ්බො. ඉධ, සාරිපුත්ත, භික්ඛු අධම්මං ධම්මොති දීපෙති, ධම්මං අධම්මොති දීපෙති; අවිනයං විනයොති දීපෙති, විනයං අවිනයොති දීපෙති; අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙන භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙති, භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙති; අනාචිණ්ණං තථාගතෙන ආචිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙති, ආචිණ්ණං තථාගතෙන අනාචිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙති; අපඤ්ඤත්තං තථාගතෙන පඤ්ඤත්තං තථාගතෙනාති දීපෙති, පඤ්ඤත්තං තථාගතෙන අපඤ්ඤත්තං තථාගතෙනාති දීපෙති; අනාපත්තිං ආපත්තීති දීපෙති, ආපත්තිං අනාපත්තීති දීපෙති; ලහුකං ආපත්තිං ගරුකා ආපත්තීති දීපෙති, ගරුකං ආපත්තිං ලහුකා ආපත්තීති දීපෙති; සාවසෙසං ආපත්තිං අනවසෙසා ආපත්තීති දීපෙති, අනවසෙසං

ආපත්තිං සාවසෙසා ආපත්තීති දීපෙති; දුට්ඨුල්ලං ආපත්තිං අදුට්ඨුල්ලා ආපත්තීති දීපෙති, අදුට්ඨුල්ලං ආපත්තිං දුට්ඨුල්ලා ආපත්තීති දීපෙති – ඉමෙහි බො, සාරිපුත්ත, අට්ඨාරසහි වත්ථූහි අධම්මවාදී ජානිතබ්බො.

අට්ඨාරසහි ච බො, සාරිපුත්ත, වත්ථූහි ධම්මවාදී ජානිතබ්බො. ඉධ, සාරිපුත්ත, භික්ඛු අධම්මං අධම්මොති දීපෙති, ධම්මං ධම්මොති දීපෙති; අවිනයං අවිනයොති දීපෙති, විනයං විනයොති දීපෙති; අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙන අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙති, භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙති; අනාචිණ්ණං තථාගතෙන අනාචිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙති, ආචිණ්ණං තථාගතෙන ආචිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙති; අපඤ්ඤත්තං තථාගතෙන අපඤ්ඤත්තං තථාගතෙනාති දීපෙති, පඤ්ඤත්තං තථාගතෙන පඤ්ඤත්තං තථාගතෙනාති දීපෙති ; අනාපත්තිං අනාපත්තීති දීපෙති, ආපත්තිං ආපත්තීති දීපෙති; ලහුකං ආපත්තිං ලහුකා ආපත්තීති දීපෙති, ගරුකං ආපත්තිං ගරුකා ආපත්තීති දීපෙති; සාවසෙසං ආපත්තිං සාවසෙසා ආපත්තීති දීපෙති, අනවසෙසං ආපත්තිං අනවසෙසා ආපත්තීති දීපෙති; දුට්ඨුල්ලං ආපත්තිං දුට්ඨුල්ලා ආපත්තීති දීපෙති, අදුට්ඨුල්ලං ආපත්තිං අදුට්ඨුල්ලා ආපත්තීති දීපෙති – ඉමෙහි බො, සාරිපුත්ත, අට්ඨාරසහි වත්ථූහි ධම්මවාදී ජානිතබ්බොති.

469. අස්සොසි බො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො...පෙ.... අස්සොසි බො ආයස්මා මහාකස්සපො... අස්සොසි බො ආයස්මා මහාකච්චානො... අස්සොසි බො ආයස්මා මහාකොට්ඨිකො ... අස්සොසි බො ආයස්මා මහාකප්පිනො... අස්සොසි බො ආයස්මා මහාචුන්දො... අස්සොසි බො ආයස්මා අනුරුද්ධො... අස්සොසි බො ආයස්මා රෙවතො ... අස්සොසි බො ආයස්මා උපාලි... අස්සොසි බො ආයස්මා ආනන්දො... අස්සොසි බො ආයස්මා රාහුලො – ''තෙ කිර කොසම්බකා භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා සාවත්ථිං ආගච්ඡන්තී''ති. අථ බො ආයස්මා රාහුලො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො බො ආයස්මා රාහුලො භගවන්තං එතදවොච – ''තෙ කිර, භන්තෙ, කොසම්බකා භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා සාවත්ථිං ආගච්ඡන්ති. කථාහං, භන්තෙ, තෙසු භික්ඛූසු පටිපජ්ජාමී''ති? ''තෙන හි ත්වං, රාහුල, යථා ධම්මො තථා තිට්ඨාහී''ති. ''කථාහං, භන්තෙ, ජානෙය්‍යං ධම්මං වා අධම්මං වා''ති?

අට්ඨාරසහි බො, රාහුල, වත්ථූහි අධම්මවාදී ජානිතබ්බො. ඉධ, රාහුල, භික්ඛු අධම්මං ධම්මොති දීපෙති, ධම්මං අධම්මොති දීපෙති; අවිනයං විනයොති දීපෙති, විනයං අවිනයොති දීපෙති; අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙන භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙති, භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙති; අනාචිණ්ණං තථාගතෙන ආචිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙති, ආචිණ්ණං තථාගතෙන අනාචිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙති; අපඤ්ඤත්තං තථාගතෙන පඤ්ඤත්තං තථාගතෙනාති දීපෙති, පඤ්ඤත්තං තථාගතෙන අපඤ්ඤත්තං තථාගතෙනාති දීපෙති; අනාපත්තිං ආපත්තීති දීපෙති, ආපත්තිං අනාපත්තීති දීපෙති; ලහුකං ආපත්තිං ගරුකා ආපත්තීති දීපෙති, ගරුකං ආපත්තිං ලහුකා ආපත්තීති දීපෙති; සාවසෙසං ආපත්තිං අනවසෙසා ආපත්තීති දීපෙති, අනවසෙසං ආපත්තිං සාවසෙසා ආපත්තීති දීපෙති; දුට්ඨුල්ලං ආපත්තිං අදුට්ඨුල්ලා ආපත්තීති දීපෙති, අදුට්ඨුල්ලං ආපත්තිං දුට්ඨුල්ලා ආපත්තීති දීපෙති – ඉමෙහි බො, රාහුල, අට්ඨාරසහි වත්ථූහි අධම්මවාදී ජානිතබ්බො.

අට්ඨාරසහි ච බො, රාහුල, වත්ථූහි ධම්මවාදී ජානිතබ්බො. ඉධ, රාහුල, භික්ඛු අධම්මං අධම්මොති දීපෙති, ධම්මං ධම්මොති දීපෙති; අවිනයං අවිනයොති දීපෙති, විනයං විනයොති දීපෙති; අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙන අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙති, භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙති; අනාචිණ්ණං තථාගතෙන අනාචිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙති, ආචිණ්ණං තථාගතෙන ආචිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙති; අපඤ්ඤත්තං තථාගතෙන අපඤ්ඤත්තං තථාගතෙනාති දීපෙති, පඤ්ඤත්තං තථාගතෙන පඤ්ඤත්තං තථාගතෙනාති දීපෙති; අනාපත්තිං අනාපත්තීති දීපෙති, ආපත්තිං ආපත්තීති දීපෙති; ලහුකං ආපත්තිං ලහුකා ආපත්තීති දීපෙති, ගරුකං ආපත්තිං ගරුකා ආපත්තීති දීපෙති; සාවසෙසං ආපත්තිං සාවසෙසා ආපත්තීති දීපෙති, අනවසෙසං ආපත්තිං අනවසෙසා ආපත්තීති දීපෙති; දුට්ඨුල්ලං ආපත්තිං දුට්ඨුල්ලා ආපත්තීති දීපෙති, අදුට්ඨුල්ලං ආපත්තිං අදුට්ඨුල්ලා ආපත්තීති දීපෙති – ඉමෙහි බො, රාහුල, අට්ඨාරසහි වත්ථූහි ධම්මවාදී ජානිතබ්බොති.

470. අස්සොසි බො මහාපජාපති [මහාපජාපතී (සී. ස්‍යා.)] ගොතමී – ''තෙ කිර කොසම්බකා භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා සාවත්ථිං ආගච්ඡන්තී''ති. අථ බො මහාපජාපති ගොතමී යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඨිතා බො මහාපජාපති ගොතමී භගවන්තං එතදවොච – ''තෙ කිර, භන්තෙ, කොසම්බකා භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා සාවත්ථිං ආගච්ඡන්ති. කථාහං, භන්තෙ, තෙසු භික්ඛූසු පටිපජ්ජාමී''ති? ''තෙන හි ත්වං, ගොතමි, උභයත්ථ ධම්මං සුණ. උභයත්ථ ධම්මං සුත්වා යෙ තත්ථ භික්ඛූ ධම්මවාදිනො තෙසං දිට්ඨිඤ්ච ඛන්තිඤ්ච රුචිඤ්ච ආදායඤ්ච රොචෙහි. යඤ්ච කිඤ්චි භික්ඛුනිසඞ්ඝෙන භික්ඛුසඞ්ඝතො පච්චාසීසිතබ්බං සබ්බං තං ධම්මවාදිතොව පච්චාසීසිතබ්බ''න්ති.

471. අස්සොසි බො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති – ''තෙ කිර කොසම්බකා භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා සාවත්ථිං ආගච්ඡන්තී''ති. අථ බො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො බො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති භගවන්තං එතදවොච – ''තෙ කිර, භන්තෙ, කොසම්බකා භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා

කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා සාවත්ථිං ආගච්ඡන්ති. කථාහං, භන්තෙ, තෙසු භික්ඛූසු පටිපජ්ජාමී''ති? ''තෙන හි ත්වං, ගහපති, උභයත්ථ දානං දෙහි. උභයත්ථ දානං දත්වා උභයත්ථ ධම්මං සුණ. උභයත්ථ ධම්මං සුත්වා යෙ තත්ථ භික්ඛූ ධම්මවාදිනො තෙසං දිට්ඨිඤ්ච ඛන්තිඤ්ච රුචිඤ්ච ආදායඤ්ච රොචෙහී''ති.

472. අස්සොසි ඛො විසාඛා මිගාරමාතා – ''තෙ කිර කොසම්බකා භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා සාවත්ථිං ආගච්ඡන්තී''ති . අථ ඛො විසාඛා මිගාරමාතා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නා ඛො විසාඛා මිගාරමාතා භගවන්තං එතදවොච – ''තෙ කිර, භන්තෙ, කොසම්බකා භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා සාවත්ථිං ආගච්ඡන්ති. කථාහං, භන්තෙ, තෙසු භික්ඛූසු පටිපජ්ජාමී''ති? ''තෙන හි ත්වං, විසාඛෙ, උභයත්ථ දානං දෙහි. උභයත්ථ දානං දත්වා උභයත්ථ ධම්මං සුණ. උභයත්ථ ධම්මං සුත්වා යෙ තත්ථ භික්ඛූ ධම්මවාදිනො තෙසං දිට්ඨිඤ්ච ඛන්තිඤ්ච රුචිඤ්ච ආදායඤ්ච රොචෙහී''ති.

473. අථ ඛො කොසම්බකා භික්ඛූ අනුපුබ්බෙන යෙන සාවත්ථි තදවසරුං. අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො භගවන්තං එතදවොච – ''තෙ කිර, භන්තෙ, කොසම්බකා භික්ඛූ භණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා භස්සකාරකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකා සාවත්ථිං අනුප්පත්තා. කථං නු ඛො, භන්තෙ, තෙසු භික්ඛූසු සෙනාසනෙ [සෙනාසනෙසු (ක.), සෙනාසනං (ස්‍යා.)] පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? ''තෙන හි, සාරිපුත්ත, විවිත්තං සෙනාසනං දාතබ්බ''න්ති. ''සචෙ පන, භන්තෙ, විවිත්තං න හොති, කථං පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? ''තෙන හි, සාරිපුත්ත, විවිත්තං කත්වාපි දාතබ්බං, න ත්වෙවාහං, සාරිපුත්ත, කෙනචි පරියායෙන වුඩ්ඪතරස්ස භික්ඛුනො සෙනාසනං පටිබාහිතබ්බන්ති වදාමි. යො පටිබාහෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා''ති.

''ආමිසෙ පන, භන්තෙ, කථං පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? ''ආමිසං ඛො, සාරිපුත්ත, සබ්බෙසං සමකං භාජෙතබ්බ''න්ති.

අට්ඨාරසවත්ථුකථා නිට්ඨිතා.

277. ඔසාරණානුජානනා

474. අථ ඛො තස්ස උක්ඛිත්තකස්ස භික්ඛුනො ධම්මඤ්ච විනයඤ්ච පච්චවෙක්ඛන්තස්ස එතදහොසි – ''ආපත්ති එසා, නෙසා අනාපත්ති. ආපන්නොම්හි, නම්හි අනාපන්නො. උක්ඛිත්තොම්හි, නම්හි අනුක්ඛිත්තො. ධම්මිකෙනම්හි කම්මෙන උක්ඛිත්තො අකුප්පෙන ඨානාරහෙනා''ති. අථ ඛො සො උක්ඛිත්තකො භික්ඛු යෙන උක්ඛිත්තානුවත්තකා භික්ඛූ තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා උක්ඛිත්තානුවත්තකෙ භික්ඛූ එතදවොච – ''ආපත්ති එසා, ආවුසො; නෙසා අනාපත්ති. ආපන්නොම්හි, නම්හි අනාපන්නො. උක්ඛිත්තොම්හි, නම්හි අනුක්ඛිත්තො. ධම්මිකෙනම්හි කම්මෙන උක්ඛිත්තො අකුප්පෙන ඨානාරහෙන. එථ මං ආයස්මන්තො ඔසාරෙථා''ති. අථ ඛො තෙ උක්ඛිත්තානුවත්තකා භික්ඛූ තං උක්ඛිත්තකං භික්ඛුං ආදාය යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නා ඛො තෙ භික්ඛූ භගවන්තං එතදවොචුං – ''අයං, භන්තෙ, උක්ඛිත්තකො භික්ඛු එවමාහ – 'ආපත්ති එසා , ආවුසො; නෙසා අනාපත්ති. ආපන්නොම්හි, නම්හි අනාපන්නො. උක්ඛිත්තොම්හි, නම්හි අනුක්ඛිත්තො. ධම්මිකෙනම්හි කම්මෙන උක්ඛිත්තො අකුප්පෙන ඨානාරහෙන. එථ මං ආයස්මන්තො ඔසාරෙථා'ති. කථං නු ඛො, භන්තෙ, පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? ''ආපත්ති එසා, භික්ඛවෙ; නෙසා අනාපත්ති. ආපන්නො එසො භික්ඛු, නෙසො භික්ඛු අනාපන්නො. උක්ඛිත්තො එසො භික්ඛු, නෙසො භික්ඛු අනුක්ඛිත්තො . ධම්මිකෙන කම්මෙන උක්ඛිත්තො අකුප්පෙන ඨානාරහෙන. යතො ච ඛො සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපන්නො ච උක්ඛිත්තො ච පස්සති ච, තෙන හි, භික්ඛවෙ, තං භික්ඛුං ඔසාරෙථා''ති.

ඔසාරණානුජානනා නිට්ඨිතා.

278. සඞ්ඝසාමග්ගීකථා

475. අථ ඛො තෙ උක්ඛිත්තානුවත්තකා භික්ඛූ තං උක්ඛිත්තකං භික්ඛුං ඔසාරෙත්වා යෙන උක්ඛෙපකා භික්ඛූ තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා උක්ඛෙපකෙ භික්ඛූ එතදවොචුං – ''යස්මිං, ආවුසො, වත්ථුස්මිං අහොසි සඞ්ඝස්ස භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො විවාදො සඞ්ඝභෙදො සඞ්ඝරාජි සඞ්ඝවවත්ථානං සඞ්ඝනානාකරණං , සො එසො භික්ඛු ආපන්නො ච උක්ඛිත්තො ච පස්සි [පස්සී (ඉතිපි)] ච ඔසාරිතො ච. හන්ද මයං, ආවුසො, තස්ස වත්ථුස්ස වූපසමාය සඞ්ඝසාමග්ගිං කරොමා''ති.

අථ ඛො තෙ උක්ඛෙපකා භික්ඛූ යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නා ඛො තෙ භික්ඛූ භගවන්තං එතදවොචුං – ''තෙ, භන්තෙ, උක්ඛිත්තානුවත්තකා භික්ඛූ එවමාහංසු – 'යස්මිං, ආවුසො, වත්ථුස්මිං අහොසි සඞ්ඝස්ස භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො විවාදො සඞ්ඝභෙදො සඞ්ඝරාජි සඞ්ඝවවත්ථානං සඞ්ඝනානාකරණං, සො එසො භික්ඛු ආපන්නො ච උක්ඛිත්තො ච පස්සි ච ඔසාරිතො ච. හන්ද මයං, ආවුසො, තස්ස වත්ථුස්ස වූපසමාය සඞ්ඝසාමග්ගිං කරොමා'ති. කථං නු ඛො,

භන්තෙ, පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති? යතො ච ඛො සො, භික්ඛවෙ, භික්ඛු ආපන්නො ච උක්ඛිත්තො ච පස්සි ච ඔසාරිතො ච, තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො තස්ස වත්ථුස්ස වූපසමාය සඞ්ඝසාමග්ගිං කරොතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, කාතබ්බා. සබ්බෙහෙව එකජ්ඣං සන්නිපතිතබ්බං ගිලානෙහි ච අගිලානෙහි ච. න කෙහිචි ඡන්දො දාතබ්බො. සන්නිපතිත්වා බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යස්මිං වත්ථුස්මිං අහොසි සඞ්ඝස්ස භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො විවාදො සඞ්ඝභෙදො සඞ්ඝරාජි සඞ්ඝවවත්ථානං සඞ්ඝනානාකරණං, සො එසො භික්ඛු ආපන්නො ච උක්ඛිත්තො ච පස්සි ච ඔසාරිතො ච. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො තස්ස වත්ථුස්ස වූපසමාය සඞ්ඝසාමග්ගිං කරෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යස්මිං වත්ථුස්මිං අහොසි සඞ්ඝස්ස භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො විවාදො සඞ්ඝභෙදො සඞ්ඝරාජි සඞ්ඝවවත්ථානං සඞ්ඝනානාකරණං, සො එසො භික්ඛු ආපන්නො ච උක්ඛිත්තො ච පස්සි ච ඔසාරිතො ච. සඞ්ඝො තස්ස වත්ථුස්ස වූපසමාය සඞ්ඝසාමග්ගිං කරොති. යස්සායස්මතො ඛමති තස්ස වත්ථුස්ස වූපසමාය සඞ්ඝසාමග්ගියා කරණං, සො තුණ්හස්ස, යස්ස නක්ඛමති සො භාසෙය්‍ය.

''කතා සඞ්ඝෙන තස්ස වත්ථුස්ස වූපසමාය සඞ්ඝසාමග්ගී. නිහතො සඞ්ඝභෙදො, නිහතා සඞ්ඝරාජි, නිහතං සඞ්ඝවවත්ථානං, නිහතං සඞ්ඝනානාකරණං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

තාවදෙව උපොසථො කාතබ්බො, පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතබ්බන්ති.

සඞ්ඝසාමග්ගීකථා නිට්ඨිතා.

279. උපාලිසඞ්ඝසාමග්ගීපුච්ඡා

476. අථ ඛො ආයස්මා උපාලි යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා උපාලි භගවන්තං එතදවොච – ''යස්මිං, භන්තෙ, වත්ථුස්මිං හොති සඞ්ඝස්ස භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො විවාදො සඞ්ඝභෙදො සඞ්ඝරාජි සඞ්ඝවවත්ථානං සඞ්ඝනානාකරණං, සඞ්ඝො තං වත්ථුං අවිනිච්ඡිනිත්වා අමූලා මූලං ගන්ත්වා සඞ්ඝසාමග්ගිං කරොති, ධම්මිකා නු ඛො සා, භන්තෙ, සඞ්ඝසාමග්ගී''ති? ''යස්මිං , උපාලි, වත්ථුස්මිං හොති සඞ්ඝස්ස භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො විවාදො සඞ්ඝභෙදො සඞ්ඝරාජි සඞ්ඝවවත්ථානං සඞ්ඝනානාකරණං, සඞ්ඝො තං වත්ථුං අවිනිච්ඡිනිත්වා අමූලා මූලං ගන්ත්වා සඞ්ඝසාමග්ගිං කරොති, අධම්මිකා සා, උපාලි, සඞ්ඝසාමග්ගී''ති.

''යස්මිං පන, භන්තෙ, වත්ථුස්මිං හොති සඞ්ඝස්ස භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො විවාදො සඞ්ඝභෙදො සඞ්ඝරාජි සඞ්ඝවවත්ථානං සඞ්ඝනානාකරණං, සඞ්ඝො තං වත්ථුං විනිච්ඡිනිත්වා මූලා මූලං ගන්ත්වා සඞ්ඝසාමග්ගිං කරොති, ධම්මිකා නු ඛො සා, භන්තෙ, සඞ්ඝසාමග්ගී''ති? ''යස්මිං, උපාලි, වත්ථුස්මිං හොති සඞ්ඝස්ස භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො විවාදො සඞ්ඝභෙදො සඞ්ඝරාජි සඞ්ඝවවත්ථානං සඞ්ඝනානාකරණං, සඞ්ඝො තං වත්ථුං විනිච්ඡිනිත්වා මූලා මූලං ගන්ත්වා සඞ්ඝසාමග්ගිං කරොති, ධම්මිකා සා, උපාලි, සඞ්ඝසාමග්ගී''ති.

''කති නු ඛො, භන්තෙ, සඞ්ඝසාමග්ගියො''ති? ''ද්වෙමා, උපාලි, සඞ්ඝසාමග්ගියො – අත්ථුපාලි, සඞ්ඝසාමග්ගී අත්ථාපෙතා බ්‍යඤ්ජනුපෙතා; අත්ථුපාලි, සඞ්ඝසාමග්ගී අත්ථුපෙතා ච බ්‍යඤ්ජනුපෙතා ච. කතමා ච, උපාලි, සඞ්ඝසාමග්ගී අත්ථාපෙතා බ්‍යඤ්ජනුපෙතා? යස්මිං, උපාලි, වත්ථුස්මිං හොති සඞ්ඝස්ස භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො විවාදො සඞ්ඝභෙදො සඞ්ඝරාජි සඞ්ඝවවත්ථානං සඞ්ඝනානාකරණං, සඞ්ඝො තං වත්ථුං අවිනිච්ඡිනිත්වා අමූලා මූලං ගන්ත්වා සඞ්ඝසාමග්ගිං කරොති, අයං වුච්චති, උපාලි, සඞ්ඝසාමග්ගී අත්ථාපෙතා බ්‍යඤ්ජනුපෙතා. කතමා ච, උපාලි, සඞ්ඝසාමග්ගී අත්ථුපෙතා ච බ්‍යඤ්ජනුපෙතා ච? යස්මිං, උපාලි, වත්ථුස්මිං හොති සඞ්ඝස්ස භණ්ඩනං කලහො විග්ගහො විවාදො සඞ්ඝභෙදො සඞ්ඝරාජි සඞ්ඝවවත්ථානං සඞ්ඝනානාකරණං, සඞ්ඝො තං වත්ථුං විනිච්ඡිනිත්වා මූලා මූලං ගන්ත්වා සඞ්ඝසාමග්ගිං කරොති, අයං වුච්චති, උපාලි, සඞ්ඝසාමග්ගී අත්ථුපෙතා ච බ්‍යඤ්ජනුපෙතා ච. ඉමා ඛො, උපාලි, ද්වෙ සඞ්ඝසාමග්ගියො''ති.

477. අථ ඛො ආයස්මා උපාලි උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා යෙන භගවා තෙනඤ්ජලිං පණාමෙත්වා භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣභාසි –

''සඞ්ඝස්ස කිච්චෙසු ච මන්තනාසු ච;
අත්ථෙසු ජාතෙසු විනිච්ඡයෙසු ච;
කථංපකාරොධ නරො මහත්ථිකො;
භික්ඛු කථං හොතිධ පග්ගහාරහොති.

''අනානුවජ්ජො පඨමෙන සීලතො;
අවෙක්ඛිතාචාරො සුසංවුතින්ද්‍රියො;

පච්චත්ථිකා නූපවදන්ති ධම්මතො;
න හිස්ස තං හොති වදෙය්‍යු යෙන නං.

‘‘සො තාදිසො සීලවිසුද්ධියා ඨිතො;
විසාරදො හොති විසය්හ භාසති;
නච්ඡම්භති පරිසගතො න වෙධති;
අත්ථං න හාපෙති අනුය්‍යුතං භණං.

‘‘තථෙව පඤ්හං පරිසාසු පුච්ඡිතො;
න චෙව පජ්ඣායති න මඞ්කු හොති;
සො කාලාගතං බ්‍යාකරණාරහං වචො;
රඤ්ජෙති විඤ්ඤූපරිසං විචක්ඛණො.

‘‘සගාරවො වුඩ්ඪතරෙසු භික්ඛුසු;
ආචෙරකම්හි ච සකෙ විසාරදො;
අලං පමෙතුං පගුණො කථෙතවෙ;
පච්චත්ථිකානඤ්ච විරද්ධිකොවිදො.

‘‘පච්චත්ථිකා යෙන වජන්ති නිග්ගහං;
මහාජනො සඤ්ඤපනඤ්ච ගච්ඡති;
සකඤ්ච ආදායමයං න රිඤ්චති;
වියාකරං [සො බ්‍යාකරං (සී.), වෙය්‍යාකරං (ස්‍යා.)] පඤ්හමනූපඝාතිකං.

‘‘දූතෙය්‍යකම්මෙසු අලං සමුග්ගහො;
සඞ්ඝස්ස කිච්චෙසු ච ආහු නං යථා;
කරං වචො භික්ඛුගණෙන පෙසිතො;
අහං කරොමීති න තෙන මඤ්ඤති.

‘‘ආපජ්ජති යාවතකෙසු වත්ථුසු;
ආපත්තියා හොති යථා ච වුට්ඨිති;
එතෙ විභඞ්ගා උභයස්ස ස්වාගතා;
ආපත්ති වුට්ඨානපදස්ස කොවිදො.

‘‘නිස්සාරණං ගච්ඡති යානි චාචරං;
නිස්සාරිතො හොති යථා ච වත්තනා [වත්ථුනා (සී. ස්‍යා.)];
ඔසාරණං තංවුසිතස්ස ජන්තුනො;
එතම්පි ජානාති විභඞ්ගකොවිදො.

‘‘සගාරවො වුඩ්ඪතරෙසු භික්ඛුසු;
නවෙසු ථෙරෙසු ච මජ්ඣිමෙසු ච;
මහාජනස්සත්ථචරොධ පණ්ඩිතො;
සො තාදිසො භික්ඛු ඉධ පග්ගහාරහො’’ති.

උපාලිසඞ්ඝසාමග්ගීපුච්ඡා නිට්ඨිතා.

කොසම්බකක්ඛන්ධකො දසමො.

280. තස්සුද්දානං

කොසම්බියං ජිනවරො, විවාදාපත්තිදස්සනෙ;
නුක්ඛිපෙය්‍ය යස්මිං තස්මිං, සද්ධායාපත්ති දෙසයෙ.

අන්තොසීමායං තත්ථෙව, බාලකඤ්චෙව වංසදා;
පාලිලෙය්‍යා ච සාවත්ථි, සාරිපුත්තො ච කොලිතො.

මහාකස්සපකච්චානා, කොට්ඨිකො කප්පිනෙන ච;
මහාචුන්දො ච අනුරුද්ධො, රෙවතො උපාලි චුභො.

ආනන්දො රාහුලො චෙව, ගොතමීනාථපිණ්ඩිකො;
සෙනාසනං විවිත්තඤ්ච, ආමිසං සමකම්පි ච.

න කෙහි ඡන්දො දාතබ්බො, උපාලිපරිපුච්ඡිතො;
අනානුවජ්ජො සීලෙන, සාමග්ගී ජිනසාසනෙති.

කොසම්බකක්ඛන්ධකො නිට්ඨිතො.

මහාවග්ගපාළි නිට්ඨිතා.